„PUNCTUL DE UNDE NU MAI EXISTĂ ÎNTOARCERE"...

CREȘTEREA FĂRĂ PRECEDENT a consumului de stupefiante, numărul sporit de victime — în imensa lor majoritate în rîndul tineretului și copiilor — au determinat autoritățile franceze să adopte măsuri deosebite în lupta împotriva drogurilor, o adevărată epidemie, după cum a numit-o recent, ministrul francez de interne, Raymond Marcellin. Cifrele sînt edificatoare : între 1 ianuarie și 30 iunie a.c. 840 consumatori de stupefiante au fost deferiți justiției, 150 de traficanți au fost arestați fiind confiscate 520 kg morfină-bază, 329 kg marijuana, 45 kg heroină, 32 kg opiu, aproape 2 600 doze L.S.D., o sută fiole de morfină, etc. Într-o vastă operațiune polițienească, declanșată pe litoralul Coastei de Azur, într-o singură noapte au fost arestate 51 de persoane implicate în răspîndirea și consumarea drogurilor; au fost confiscate de asemenea, importante cantități de heroină, haşiș și opiu. Toate acestea pun în lumină gravitatea flagelului toxicomaniei care se întinde ca o plagă pe un organ bolnav.

AM TRECUT LA TOATE ORELE peste Pont Neuf, cel mai vechi, mai celebru și mai important dintre toate podurile Parisului. Am trecut la răsăritul soarelui, cînd orașul dormea încă în murmurul Senei ; la ora prînzului, cînd totul părea un imens furnicar aflat în ultima etapă a pregătirilor de iarnă ; seara, cînd trecătorii nu urmăresc decît ritmul domol al pașilor și pilpîitul miilor de lumini fluorescente. De fiecare dată, cînd am ajuns în dreptul statuii lui Henric al IV-lea, scăriță din spatele ei înghițea, misterios, oameni. Am coborît șfios, descoperind între cele două brațe ale Senei și la nivelul fostului oraș, Vert-Galant, un parc încîntător, cufundat în liniștea unor copaci seculari. M-am pomenit în mijlocul unei mulțimi de băieți și fete în „uniformă" hippy sau îmbrăcați complet în negru, inclusiv ochelari de soare indiferent de timp, după cum am aflat mai tîrziu, atributul inevitabil al heroinomanului. Toți aceștia „tineri cu sex confuz" se droghează pentru a găsi un refugiu într-o societate nedreaptă, o speranță deșartă de a evada într-o lume mai bună. Turiștii vin să-i vadă cu aceeași curiozitate cu care se duc la pensionarii grădinilor zoologice. Într-o orînduire care dincolo de strălucirea reclamelor ascunde realitatea crudă a unor flagrante inechități sociale, viciul drogurilor proliferează ca unicul mijloc de evadare din această lume a speranțelor înșelate, a ratării.

PE BULEVARDUL MONTPARNASSE, un băiat de 16 ani, a murit din cauza consumului de heroină. Cercetările autorităților au stabilit că în foarte multe baruri pariziene drogurile circulă, mai mult sau mai puțin discret, chiar în interiorul acestora. În altele, tranzacțiile se fac în toalete sau pe trotuarul din fața localului... Vasta operațiune polițienească desfășurată recent pe Coasta de Azur a confirmat că o serie de baruri și localuri de noapte sînt transformate în adevărate oficine în care se negociază heroina și chiar L.S.D.-ul (drogul cel mai toxic, care frînează maturizarea, provoacă tentația crimei și sinuciderii). Nu e deci de mirare că numărul consumatorilor de droguri a atins cifre atît de ridicate. Situația este cu atît mai gravă, cu cît în rîndul victimelor se numără din ce în ce mai mulți adolescenți și copii. Anul trecut, de exemplu, au fost declarați narcomani 106 minori, dintre care 27 fete. Statisticile primului semestru al anului arată că numărul lor a crescut cu 10 la sută față de perioada corespunzătoare a anului trecut. Cu prilejul recentului raid pe Coasta

RAVAGIILE TOXICOMANIEI

de Azur, 25 de copii au fost găsiți consumînd droguri într-un oraș din apropiere de Aix-en-Provence, Gardanne. De altfel, Aix deține 20 la sută din cei 5 000 de narcomani din departament, aproximativ 500 dintre ei fiind heroinomani în vîrstă de la 16 la 18 ani.

SITUAȚIA ESTE DE-A DREPTUL ALARMANTĂ, dacă se are în vedere că 40 la sută dintre aceștia au ajuns la injectarea drogului, ultimul pas de la ceea ce specialiștii numesc „punctul de unde nu mai există întoarcere". În ultimul timp, valul toxicomaniei a pătruns adînc și în mediile sociale mai modeste. După cum au arătat anchetele, marea majoritate a acestora au primit, la început, doze gratuite de droguri și apoi, pînă la obișnuință au plătit prețuri mult mai mici decît cel internațional. Această situație, au declarat autoritățile franceze, este deosebit de periculoasă, putînd genera, în viitor, o importantă creștere a delincvenților, dacă nu chiar a crimelor violente, cunoscîndu-se faptul că narcomanii netratați nu au slujbe, fiind în consecință, capabili să facă orice pentru a-și procura banii necesari obținerii drogurilor. În universul capitalist, unde banul este atotputernic, drogurile reprezintă un business dintre cele mai rentabile, de pe urma căruia promotorii lui obțin profituri fabuloase. O serie de anchete atestă faptul că o adevărată rețea de traficanți și industriași ai drogurilor își practică nestingheriți meseria de pe urma căreia încasează milioane, condamnînd la „moartea albă" mii și mii de oameni, bucurîndu-se de sprijinul unor exponenți ai lumii capitaliste, interesați să orienteze preocupările tinerilor pe căile lăturalnice ale depersonalizării, să le abată atenția de la problemele sociale importante.

ÎN ULTIMUL TIMP, piața internă de stupefiante franceză, tinde să se dezvolte separat de cea internațională. La Marsilia, mai cu seamă, unde sînt peste 5 000 de heroinomani, a luat ființă un adevărat „artizanat" local. Din inițiativa unor negustori, farmaciști, navigatori, voiajori, gangsteri etc., care caută să se îmbogățească rapid, revinzînd droguri procurate de pe alte piețe, unele orașe franceze au fost inundate de droguri mai ieftine, dar prelucrate cu mijloace primitive, improvizate. Riscul este dublu : pe de o parte, distribuirea lor la prețuri reduse, creează pericolul contaminării unor pături și mai largi de oameni, iar pe de alta, datorită calității foarte proaste, a impurităților conținute, cazurile mortale se înmulțesc.

ÎNGRIJORATE de extinderea epidemiei stupefiantelor, cu consecințe atît de nefaste, autoritățile franceze au luat o serie de măsuri împotriva traficului de narcotice. La punctele de frontieră, în porturi, în aerogări s-a instituit un control mai sever pentru depistarea transporturilor de droguri. Au fost organizate, de asemenea, acțiuni de internare pentru cură de dezintoxicare obligatorie, din ordinul judecătorului de instrucție, în conformitate cu legea din decembrie 1970. Datorită dificultăților tratamentului, puțini narcomani au avut șansa dezintoxicării. Cei mai mulți, datorită mediului întîlnit la ieșirea din spital, au apucat curînd vechea cale a consumului de stupefiante. Este edificator cazul a 50 tineri narcomani tratați, angajați anul trecut în diferite întreprinderi. După nici o săptămînă, au dezertat cu toții.

DIMENSIUNILE ȘI IMPLICAȚIILE narcomaniei rămîn, pe mai departe, îngrijorătoare, reflectînd marile probleme ale societății capitaliste : spectrul șomajului, lipsa idealurilor pentru generațiile tinere, inegalitățile sociale. Pentru numeroasele sale victime, drogul nu oferă altceva decît scurte momente de uitare, o evadare iluzorie din coșmarul unei lumi nedrepte.

George NICOLESCU

Traficantul de stupefiante, Toudayan, arestat recent, împreună cu cele 385 kg morfină-bază, pe care încerca să le introducă în Franța.

„AȘA M-AM ÎNTÎLNIT CU STOLNICUL CONSTANTIN CANTACUZINO"

de acad. Eugen A. PORA

Participasem la al 5-lea simpozion european de biologie marină de la Veneția. Directorul Institutului Oceanografic de aci și al stațiunii marine de la Chioggia — prof. Bruno Bataglia — ne-a invitat în cea de a treia calitatea a sa, profesor de hidrobiologie la Universitatea din Padova, vizităm multiseculara și cunoscuta universitate. Nici nu-mi trecea prin gînd atunci că mă voi întîlni la distanță de peste trei sute de ani cu studentul... Constantin Cantacuzino. Traversam prin vestita curte antică a instituției, ascultîndu-i istoria. „A luat ființă în 1222 cu două facultăți, una de drept și una de filozofie... În secolul XV, „Universitas scholariorum" — cum se numea, — s-a mutat în clădirile unor foste hanuri, cunoscute sub numele comun de „Bo" în care sînt adăpostite și azi conducerea universității și a unor facultăți"...

Treceam printre arcade, admirînd unul dintre cele mai frumoase monumente ale Renașterii. Pe pereții laterali, sute de steme de piatră, simboluri heraldice ale elevilor care au urmat aici, în cursul vremilor. La intrarea din dreapta curții, un monument închinat primei femei căreia Universitatea din Padova i-a acordat la 1678 titlul de doctor în filozofie, Elena Lucrezzia Cornaro, devenită o poetă cunoscută a Italiei.

În a doua curte, mult mai nouă (prima a fost terminată în 1552 de arhitecții Sansovino și Palladio) se găsește un monument din piatră de Orsera care glorifică studenții și profesorii care au participat și au căzut la „gloriardia padoviana" din 1848. Apoi, pe scări monumentale de marmură am urcat la etaj.

„Sala dei cuaranto". O încăpere de onoare, unde este păstrată catedra de la care preda Galileo Galilei Pe pereți, pictați cu tempera, portretele, în picioare, a 40 dintre cei mai vestiți învățați ai vremii, care absolviseră universitatea padoviană. 40 de învățați din 23 de țări europene. Aci l-am întîlnit pe Constantin Cantacuzino. Și în stînga acestei săli se află și un bust al stolnicului. Firească emoția și mîndria de a afla un român printre figurile cele mai prețuite ale vremii. Era un învățat de mare cultură. Vorbea curent limbile greacă, latină, turcă, rusă, italiană... Sub îndrumarea sa a fost scrisă „Istoria țărilor românești" cunoscută sub numele de Letopisețul Cantacuzinesc, în care se dovedește originea romană a poporului românesc. În 1700 apărea la Padova în cartea lui A.M. Del Chiaro — secretarul lui Constantin Vodă Brîncoveanu — Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia — o hartă a țărilor românești (Muntenia) întocmită de stolnic,

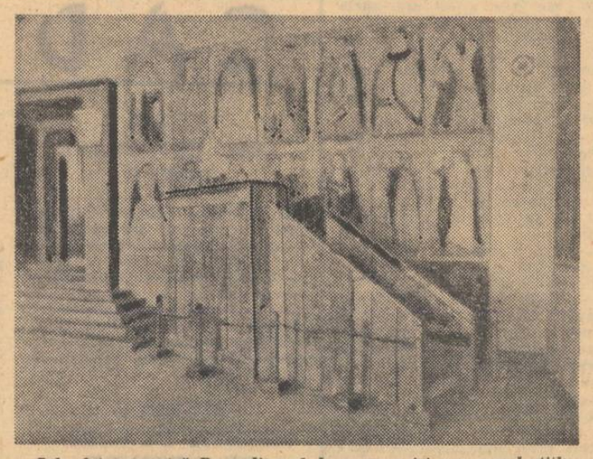

„Sala dei cuaranto". Pe podiumul de pe care își expunea lecțiile Galileo Galilei se găsește în alb un bust al celebrului astronom și, imediat, în dreapta sa, se vede capul picturii Stolnicului Constantin Cantacuzino.

pe care sînt notate numele orașelor, a multor sate, a multor localități viticole ca și a unor vestigii arheologice — valul lui Traian, podul de la Turnu Severin etc., hartă care argumentează în sine continuitatea poporului român pe aceste meleaguri din cele mai vechi timpuri. Nu voi insista asupra unei pagini de istorie atît de cunoscută nouă. Am dorit doar să consemnez o întîlnire încărcată de emoție și firesc sentiment de mîndrie.

„Teatro anatomico" este considerat a fi cel mai vechi amfiteatru de anatomie păstrat pînă în vremea noastră. În acesta se făceau, la lumina torțelor, pe timp de noapte, disecții pe cadavre, în vremea cînd o astfel de îndeletnicire era aspru pedepsită de biserică. Masa din mijlocul amfiteatrului se putea lăsa în jos pînă la nivelul podelei — strategie utilă în cazul vreunei vizite nedorite. Atunci, profesorul explica oral structura corpului omenesc.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

ÎNTR-UN COLȚ DIN CULISE

de Nicolae LUPU

Un redactor al ziarului englez „Daily Mirror scria acum cîteva zile : „Învăluită în cel mai mare secret o luptă formidabilă a atins punctul culminant la Whitehall (sediul guvernului englez — n.n.) în ultimele zece săptămîni : lupta pentru a salva economia britanică de la o criză și mai mare decît ne-am obișnuit pînă acum". Sînt oare cuvintele „luptă formidabilă", „cel mai mare secret", „punct culminant" expresia unui exces de zel stilistic al gazetarului în cauză sau avem de-a face realmente cu o situație gravă ? De săptămîni și săptămîni se vorbește ce-i drept despre șomaj record, scăderea considerabilă a investițiilor, a încrederii, despre inflația galopantă, dar de aci și pînă la formulările de mai sus este totuși o distanță considerabilă. Reiese însă că ea a fost parcursă de evoluția realităților fără ca sistemul de informare publică să fie avertizat în ciuda nenumăratelor sale antene. „Foarte puțini — scrie același ziarist — în afara unei găști selecte de miniștri, funcționari superiori și industriași de frunte, știau cît de prost merg lucrurile în realitate". Firesc ar fi fost ca opinia publică să fie avertizată și pe baza unei dezbateri corespunzătoare să fie luate măsurile, sau mai bine zis, să se stabilească obligațiile în funcție — cum spun englezii — de partea de „prăjitură" ce revine fiecărei categorii. Dar pînă la urmă lucrurile s-au desfășurat în cerc închis sub presiunea și influența Confederației industriașilor britanici, una din cele mai puternice organizații ale patronatului englez.

Toată istoria s-a petrecut în culise la trei dineuri. Unul de sondaj între directorul general al Confederației Adamson și secretarul general al sindicatelor, Feather, încheiat fără rezultate, altul de prelucrare, organizat de conducerea Confederației cu participarea a trei funcționari superiori din ministerele economice cheie, și în sfîrșit un ultim dineu la reședința de vară a guvernului unde reprezentanții industriașilor au prezentat primului ministru și altor titulari ai departamentelor economice planul de acțiune în formă completă și acesta a fost acceptat în ansamblu de guvern. Ziarele engleze arată că pînă și bugetul a fost, fără îndoială, influențat de proiectul industriașilor. Acum purtătorii de cuvînt oficiali afirmă că măsurile luate pe baza acestui plan vor determina atît o nouă expansiune economică, reducerea șomajului cît și zăgăzuirea inflației. Iată cum răspunde ziaristul englez de la „Daily Mirror" la întrebarea „Are planul șanse de succes ?". „Cunosc mulți oameni care gîndesc că întreaga operație este sortită unei rapide prăbușiri". Cine sînt acești oameni ? În primul rînd cei din sindicate.

Episodul este plin de învățăminte cu implicații mai generale. Asistăm într-o chestiune vitală care afectează cele mai largi categorii, la o operație care îmbină secretul cu acțiunea unei „coterii restrînse" (expresia aparține ziaristului englez), în cadrul careia influența preponderentă o deține patronatul grupat în faimoasa și puternica Confederație. În ciuda faptului că trăim într-o perioadă de „explozie a informației", de folosire a cuvîntului „participare" în cele mai diferite împrejurări, asistăm la un caz tipic în care cei mulți știu foarte puțin și au posibilitatea efectivă să decidă și mai puțin.

UN CALCUL întreprins de un grup de specialiști cu ocazia taifunurilor tropicale a indicat o dată interesantă. La o viteză a vîntului de 450 km pe oră, presiunea vîntului este de peste 10 tone pe metru pătrat.

LA DNEPROPETROVSK în Uniunea Sovietică se construiește actualmente un turn de televiziune de 308 m. pentru noul centru de televiziune din Erevan capitala R.S.S. Armenia. Prin intermediul acestui turn urmează să se emită 4 programe alb-negru și unul în culori.

DE PRETUTINDENI

CU OCAZIA unor săpături întreprinse de un grup de arheologi în R.A.U., au fost găsite printre alte obiecte 11 brice și instrumente stomatologice din bronz, apreciate ca avînd cel puțin 2 500 de ani.

ȘI ÎN ANGLIA a fost introdusă o nouă substanță chimică cu care să fie pulverizate oile pentru a face să le cadă lîna. S-a înlocuit astfel dificila operațiune a tunsului. Cum încă nu se știe dacă același efect se produce și asupra acelora care consumă carnea acestor oi, vînzarea periculosului produs a fost interzisă.

CEA MAI MARE dintre meduzele cunoscute pînă în prezent este Cianeea. De culoare portocaliu-albăstruie, meduza aceasta poate atinge 4 metri în diametru, iar tentaculele sale, 30 metri.

ÎN ORAȘUL mexican PARACHO sunetul chitarelor se poate auzi din orice casă. Majoritatea celor 20 000 locuitori știu să cînte bine la acest instrument, cu toate că nu cunosc notele. În oraș se confecționează chitare în 86 locuri, începînd cu mici ateliere și terminînd cu o fabrică ce trimite în întreaga lume lunar 10 000 de asemenea instrumente.

ȘTIAȚI că bambusul înflorește o dată la 120 de ani, după care tulpinile lui mor ? Rămîn vii doar rădăcinile din care după 10—15 ani, răsar tulpini noi.

FAPTUL că leii din rezervația de animale africane aflată la Thoiry (zona Parisului) se înmulțesc mai mult decît s-a putut prevedea — aici se naște anual 70 de exemplare — a pus în fața zoologilor unele probleme. Pînă la urmă s-a hotărît ca excedentul să fie exportat în... Africa unde s-a constatat că numărul leilor a descrescut simțitor.

LOCALITATEA Birkenau din R. F. a Germaniei poartă și denumirea „Orașul ceasurilor solare". Primul ceas de acest fel a fost construit de un locuitor al orașului în urmă cu 30 de ani și de atunci concetățenii lui s-au grăbit să-l imite. Acum în acest oraș se găsesc peste 100 de ceasuri solare.

CETĂȚENII polonezi care pleacă în concediu sau într-o deplasare îndelungată au posibilitatea să lase florile în păstrare și îngrijire. În schimbul unei taxe mici, florile sînt cu regularitate udate și scoase la aer și lumină. Toate sub supravegherea unui personal calificat.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„SĂRI, SĂRI ODATĂ!"

• Cuprinsă de flăcări, la etajul III al unei clădiri din Amsterdam, o locatară reușește să se salveze în ultimul moment.

„Sări, sări o dată !..." Nici cînd în viața ei Maria Roosenmann, o femeie de 45 de ani, din Amsterdam, n-o să uite aceste strigăte. Ea stătea, cuprinsă de spaimă — și de flăcări — pe balconul de la etajul III al casei în care locuia, la vreo 15 metri deasupra străzii ce șerpuia, ademenitoare, dedesubt. „Sări, sări o dată !" strigau oamenii strînși pîlc pe stradă.

La amiază, către ceasurile 14, — bărbatul ei Leendert, în vîrstă de 47 de ani era plecat într-o deplasare — Maria Roosenmann simțise deodată miros de ars în camera de zi. Deschise ușa. Trîmbe de fum, groase, învăluitoare se năpustiră spre ea. În vestibul zvicneau limbi de foc. Femeia fugi pe balconul apartamentului și începu să strige din răsputeri... Ajutor ! Ajutor !... Dar incendiul își făcea din ce în ce mai amenințător mendrele.

Niște chiriași de la etajul întîi al casei chemară pompierii. Aceștia sosiră rapid și își îndeplinră indatoririle, precum o cereau canoanele severe ale meseriei lor. Întinseseră, desigur, o plasă de salvare, și cu toții — pompierii, locatarii, trecătorii, pîlcul inevitabil de gură-cască — o îndemnară cu strigăte deznădăjduite : „Sări, sări o dată !". Dar Mariei îi era frică. Frică de vîlvătăile din apartamentul ei. Frică și mai mare, parcă, de hăul ce se căsca, negru, cu forfota disperată a furnicarului de oameni într-insul, sub ea. Teamă sporită și de faptul — vorba ceea, o nenorocire nu vine niciodată singură — că brațul ei sting, pe care și-l fracturase acum cîtva timp, încă mai era prins în carapacea sa de ghips. Va reuși oare, impiedicată de brațul beteag, să se avînte peste grilajul de fier al balconului ? Să sară ? Strigătele de jos nu conteneau, fumul îi tăia respirația, dar ea nu-și putea birui amorțeala ce-i copleșise simțurile, gîndurile.

Deodată, însă, dinspre pînza de fum ce o învăluia se făcu auzit un mieunat jalnic, o tînguire ca de ceasul morții. Era pisica ei. Maria Roosenmann o apucă, o mai strînse o dată la piept și, fără să zăbovească, o aruncă peste balcon înspre plasa de salvare. În tulburarea ei nu-și dădu seama dacă pisica scăpase teafără, căci aceasta, aterizînd cu bine după zborul ei inopinat, o zbughise numaidecît din plasă și se făcuse nevăzută.

Ingrijorată la culme de soarta pisicii, odorul inimii sale, femeia privi cîteva clipe nedumerită în hăul de sub ea. Apoi, fără să țină seama de strigătele de jos ce se întețiseră, urmînd pesemne un glas lăuntric ce o îmboldea din ce în ce mai puternic, se aruncă în gol, și căzu nevătămată în plasa întinsă. Mai tîrziu povesti : „Clipele dinaintea săriturii au fost cumplite... Dar trebuia să-mi urmez pisica... Și am sărit".

La cîteva zile după izbucnirea incendiului, pisica fu găsită dînd tîrcoale casei pe jumătate mistuită de flăcări. Își căuta stăpîna.

(S-a întîmplat de curînd la Amsterdam).

După cum se vede micuțului Matt nu-i lipsește pofta de mîncare

Un caz deosebit în istoria medicinii

• Ajuns în stare de semicomă, în urma mușcăturii unui liliac turbat, un copil de șapte ani este salvat după numeroase momente dramatice.

Recent, ziarele din lumea întreagă s-au ocupat de Mathew Winkler, un copil de 7 ani care a intrat în istoria medicinei ca un caz deosebit prin desfășurarea neobișnuită a evoluției îmbolnăviri sale.

Familia lui Matt locuiește la Willshire, Ohio. Într-o seară puțin înainte de miezul nopții un strigăt răzbătu din camera unde dormeau copiii familiei Winkler. Părinții alergară imediat la fața locului, și la aprinderea luminii li se înfățișă un spectacol terifiant. Un liliac mare, care pătrunsese prin fereastra deschisă, își înfipsese dinții în degetul lui Matt. Tatăl copilului reuși să detașeze animalul și dezinfectă rana copilului. A doua zi liliacul fu trimis la un laborator veterinar care după verificare a decretat : liliacul era turbat.

Medicul familiei a început să-i aplice micului Matt, obișnuita cură antirabică timp de zece zile. La sfîrșitul celei de-a unsprezecea zi apăru o ușoară somnolență care fu atribuită injecțiilor. Tratamentul antirabic sfîrși, nu însă și necazurile familiei Winkler. Mathew era tot mai neliniștit și avea febră. După două zile febra se ridică la 40 grade și băiatul avea o oarecare dificultate în mișcarea capului. Matt fu dus la pediatrul John Stechschulte de la spitalul Santa Rita din Lima. Doctorul atribui reacțiile copilului vaccinului antirabic, prescrise antibiotice și-l reținu în spital „sub observație", excluzînd însă ipoteza unui caz de rabie. Starea băiatului s-a ameliorat. Temperatura a coborît și doctorul Stechschulte l-a încredințat pe Matt unui coleg mai tînăr, Thomas Weiss, el fiind chemat la un congres de medicină.

Două zile după plecarea sa, starea pacientului se înrăutăți. Era din nou prins de o stare de somnolență și mușchii gîtului erau rigizi. Somnolența devenea tot mai puternică și copilul nu mai era în stare să emită sunete articulate. Diagnosticul era clar și totul părea să indice că micul Matt va muri de turbare. În această situație s-a făcut apel la Institutul național de igienă din Maryland, deținătorul unor puternice vaccinuri antirabice aflate însă în faza experimentală.

Institutul a decis să trimită în cel mai scurt timp în Ohio pe cel mai bun expert al său în terapie antirabică, Michael Hattwick. Alături de Weiss și de Stechschulte (întors de la congres) Hattwick începu o crîncenă bătălie. O dată cu noul vaccin, pacientului i-au fost administrate medicamente împotriva convulsiilor, iar inima, plămînii și creierul său au fost ajutate să funcționeze prin administrarea de oxigen. Apoi i s-a făcut o incizie deasupra urechii și printr-un tub de cauciuc a fost drenat excesul de lichid format în cavitatea craniană din cauza bolii.

Matt ajunsese deja în stare de semicomă. Era palid și avea buzele albastre. La un moment dat, se părea chiar că va muri asfixiat. Copilului i s-a făcut o intervenție la git, pentru drenarea surplusului de secreție care amenința să-l sufoce. Micul Matt trecu însă de criză și în zilele următoare dădu semne de ameliorare. A început să se miște și apoi să pronunțe primul cuvînt. În zilele următoare era capabil să stea în picioare și să umble. Ieșirea din spital a avut loc în prezența unei mulțimi impresionante de ziariști și fotoreporteri.

Corespondență din R. P. Bulgaria

UZINA FĂRĂ... ACOPERIȘ

• 700 000 tone sare anual — atîta va asigura Marea Neagră

• Soarele și vîntul lucrează fără remunerație

Cel ce are prilejul să viziteze Bulgaria vecină și mai ales să călătorească cu mașina de la Burgas la Nesebir, va putea admira un lac întins cu ape calme. O suprafață lină în luciul căreia se oglindesc norii albicioși. Lacul este străbătut de „poteci" — niște jgheaburi din lemn în care apa mării este evaporată — și care nu sînt altceva decît cristalizatoarele solariilor din Burgas. Asemenea priveliști vi se oferă în zona orașului Pomorie. De data aceasta veți afla la fața locului grămezi impresionante de sare, munți adevărați ce poartă numele de „bohori". Aici la Pomorie „recolta" se adună o dată pe săptămînă, la Burgas însă o singură dată la sfîrșitul campaniei.

Sînt cele două solarii de pe litoralul bulgăresc al Mării Negre reprezentînd de fapt o uzină fără acoperiș și fără coșuri. Este o întreprindere chimică, dar aici nu sînt nici retorte, nici chimiști. În această uzină ce se întinde pe o suprafață de 2 200 hectare se obține anual aproximativ 70 000 tone sare, cantitate nu lipsită de importanță pentru economia Bulgariei. Sarea aceasta, deși este de trei ori mai ieftină, este de o foarte bună calitate, fiind folosită și în scopuri medicale, în industria chimică alimentară, de exemplu în prelucrarea produselor din lapte. Poate că bunul renume al brînzeturilor bulgărești se datorează și faptului că la prepararea lor se folosește numai sarea marină.

Pe firul nesfîrșit de labirinte pe care le formează aceste poteci, colectivul ce lucrează la „Cernomorskie Solnitni" (Solariile de pe Marea Neagră) pe arșiță și pe furtună, zi și noapte, urmărește obținerea acelerării evaporației, îmbunătățirii salinității. Sute de mii de tone de apă de mare curg în torent nesfîrșit prin spiralele instalațiilor acestei „uzine" pentru a depune conținutul prețios în sare. Soarele și vîntul lucrează gratuit. Aici suflă 15 feluri de curente, însă abia după ce a suflat briza începe „recoltarea". Totul se învăluie într-o nuanță albicioasă. Sub uneltele lucrătorilor se adună cristale de sare clădite apoi în grămezi și „căpițe". Cantitățile de apă ce rămîn după stringerea sării erau înainte din nou redate mării ; acum însă această masă densă constituie materia primă pentru obținerea, prin prelucrare și presare, a unui material pentru construcție — plăci de dușumele.

Sarea marină este o materie primă pentru producerea de sare iodată — necesară în tratamentul bolnavilor de gușă (boala lui Basedof). De remarcat că preparatul se distribuie gratuit în zona cu frecvență mare a acestor afecțiuni.

Sarea marină este produsul principal obținut. Funcționează aici și instalații pentru obținerea de magnetită din nisipul mării, acest nisip de culoare foarte închisă conținînd o cantitate apreciabilă din acest produs. În acest an colectivul de la Solariile Mării Negre este hotărît să obțină 70 000 tone sare de mare, 800 tone de sare iodată, 200 tone magneziu chlorid. Totodată vor reduce prețul de cost, făcînd economii de 110 000 leva și vor aplica o serie de inovații. Există chiar o mașină realizată, prin autoutilare, care sapă, porționează și chiar ambalează sarea.

Se lucrează cu mult sîrg pentru obținerea de sare pe care o așteaptă industria și populația.

Anghel ANDREEVSKI
Sofia, august 1971

– Cum ați defini, Constantin Chiriță, literatura de aventuri ? – Eu știu, poate vă răspund mai bine „Cireșarii"...

Am sentimentul că pe Constantin Chiriță îl cunosc de o veșnicie. Au trecut — cred — mai bine de douăzeci de ani de cînd i-am citit numele pe coperta primei lui culegeri de proză. Eu însumi un adolescent pe atunci, am parcurs paginile în care scriitorul povestea cum și-a cucerit viața un tînăr pe nume Matei Ion, mai întîi intrigat, apoi cu reală încîntare sufletească. Poate părea hazardat, dar îndrăznesc să afirm că un ochi exersat ar detecta în acest volum de debut cel dintîi fir de metal prețios care va conduce, mai tîrziu, spre filonul generos ce alimentează substanța „Cireșarilor".

Cireșarii... Un ciclu — sau hai să folosesc termenul la modă — un serial de aventuri în cel mai bun înțeles al cuvîntului. Mi s-a părut că un dialog cu autorul lui, ar fi, să nu zic vorbă mare, actual, binevenit. În consecință...

— Cum ați defini, Constantin Chiriță, literatura de aventuri? Camil Petrescu îi găsea cîteva boli congenitale, fără leac: stereotipia intrigii, situațiile mai mult sau mai puțin previzibile...

— Aș putea să-ți amintesc o butadă a lui Bernard Shaw care corectează puțin această optică deși, admit că multe romane de aventuri merită acuzele aduse de Camil Petrescu.

Marele irlandez era de părere că literatura de aventuri — evident literatura și nu maculatura — își merită locul printre lecturile care ne pot instrui.

Mi-aș permite însă o mică disociere. Eu disting, în albia largă a genului, romane de factură pur polițistă și romane care, fără a avea un mobil polițist, utilizează ca procedee esențiale enigma, suspansul. Să relev, în treacăt, ceea ce se știe de către toată lumea, și anume că specia, ca atare, a avut precursori pe un oarecare Homer și pe un oarecare Cervantes, și să menționez că Dostoievski a dus-o pînă la perfecțiune, iar scriitori de prestigiu ca Kipling, London, Graham Greene, Dürenmatt au transformat-o în obiect principal al creației lor. Asta ca să ne referim la clasici. Și acum o mică chestiune de terminologie. Deși eu nu repudiez noțiunea de literatură de aventuri, cred că e mai potrivit s-o numim o literatură a unei anumite virste. O literatură a adolescenței, epocă binecuvîntată cînd ne constituim concepțiile, credințele de o viață, aspirațiile, caracterele. Avem nevoie de multe, foarte multe cărți bune pentru acești tineri însetați de zbor, de dăruire. Alifel îi sărăcim sufletește, îi aplatizăm și ne întrebăm cum de au ajuns așa.

Pledez aici pentru o literatură de aventuri capabilă să transmită tinerilor fiorul frumuseții morale, să-i inspire la fapte demne de epoca socialismului, epoca atîtor acte de eroism cotidian, care înalță pe om, îl ajută să se descopere. Și-mi îngădui, în consens cu întreaga noastră breaslă scriitoricească, să subliniez pericolul pe care îl poate prezenta o literatură de aventuri care, apelînd la o recuzită spectaculoasă, o utilizează pentru vehicularea anumitor idei contravenind principiilor și concepțiilor eticii noastre. Asemenea cărți devin nocive, poluează universul pur al adolescenței, îl adumbresc. Ele trebuie să nu ajungă niciodată sub ochii copilului meu și al dumitale.

— Precizarea pe care ați făcut-o, pornind de la termeni, nu-și propune o dispută pe această temă ci vizează — după cîte înțeleg — mai degrabă o latură a eticii scriitorului...

— Este exact. Încare cu o mare, cu o gravă responsabilitate misiunea celui ce se încumetă să se apropie de acest teritoriu social și psihologic. Una e să te adresezi sexagenarilor suprasaturați de lecturi și călîți la focul propriei lor experiențe de viață, și alta e să acționezi asupra unui fond uman atît de fragil, de maleabil, de deschis tuturor virtualităților. Am crezut și cred că o asemenea literatură trebuie să-și propună cultul marilor valori: dragostea de patrie, dorința de a sluji idealurile sociale înalte, generozitatea, tăria de caracter. Cireșarii mei pot să răspundă mai bine în ce măsură am reușit să urmez aceste principii care nu sînt numai estetice ci se confundă și cu crezul meu de viață.

— Ați putea să evocați puțin geneza acestui ciclu care a dobîndit o atît de largă notorietate?

— Am să vă fac o mică destăinuire. Mi-au plăcut enorm cărțile lui Mark Twain. În conștiința mea s-a născut imboldul unei competiții cu Tom Sawyer, cu Hucklebery Finn. Evident, eroii mei sînt copii din zilele noastre. Trăiesc într-un alt ev și într-un alt mediu social. Mi-am propus să-i urmăresc în ipostaza de descoperitori fascinați ai frumuseților patriei, ai trecutului ei. Tonul, ritmul, culoarea, particularitățile ciclului le-au dat primul volum, carte care mi-a rămas nespus de dragă și pe care, tocmai din această cauză, am rescris-o aproape în întregime, după cîțiva ani de la apariția primei sale ediții.

— Cum vedeți dv., aventura, în sens literar vorbind, ce semnificație îi atribuiți?

— În nici un caz ca pe un act gratuit. Nici un om întreg la minte n-ar accepta — sînt convins — știind că undeva e un pericol, să-și trimită copilul special spre a-l înfrunta, cumva la moarte sigură. În cărțile mele am profesat o concepție pe care, de altfel, ne-o impune însăși viața. Eroii din ciclul „Cireșarilor" își propun anumite lucruri, vor să descopere ceva, merg spre un nume țel. Pe parcurs întîlnesc sumedenie de obstacole. Evident nu le evită, caută soluții pentru a le depăși. Adeseori au loc episoade care iau proporția unor încercări ce implică risc și temeritate. Iată aici esența a ceea ce înțeleg eu prin aventură. Capacitatea umană de a întîmpina vicisitudinile, de a trece de ele. În orice caz, cititorii vor remarca în fiecare carte a mea o utilitate motivată de rațiuni morale ale faptelor săvîrșite de micii eroi, o justificare pe un plan etic a comportamentului lor. În acest fel, literatura, fără a deveni o anexă a pedagogiei, educă, formează pregătește pentru viață.

— Vă mai cer părerea doar asupra unui singur lucru: vedeți cumva vreo punte obligatorie între aventură și violență?

— Cîtuși de puțin. Credința că prin cultivarea unor tipuri dure, lipsite de sensibilitate, ca să nu mai vorbesc de cele de-a dreptul dezumanizate, se fortifică cumva individualități, se formează caractere bărbătești — dacă o asemenea concepție există la cineva — nu se susține prin nimic. În fapt, predilecția pentru asemenea tipuri a avut ca rezultat idealizarea indivizilor certați cu morala, cu societatea, a declasaților. O asemenea literatură eșuează în asocial și în amoral.

Vreau să revin asupra a ceea ce arătam și mai înainte. Chiar dacă pe piața noastră literară, — ca să împrumut limbajul economiștilor —, n-au pătruns prea multe cărți de asemenea factură, nu trebuie să ne culcăm pe o ureche. Creștem un tineret de care ne legăm atîtea nădejdi. Să-l educăm și prin cărțile pe care i le oferim — poate în primul rînd prin cărți — în spiritul marilor idei promovate de partid, de societatea noastră, idei pe care le regăsim în recentele documente de partid elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Ion PAVELESCU

PREZENȚE ROMÂNEȘTI PESTE HOTARE

Naiul românesc a cucerit publicul francez

de George SBÂRCEA

Gheorghe Zamfir, „naistul fermecat", cum l-a numit presa europeană, nu este la primul său turneu peste hotare. A făcut, în mai multe rînduri, o sărbătoare a muzicii noastre populare din toate drumurile pe care le-a străbătut. Cele din Franța din această vară, cu popasuri în peste șaizeci de orașe și stațiuni de pe coasta atlantică, sub egida marelui ziar „La Voix du Nord", întrec toate succesele înregistrate pînă acum de muzicianul român.

Împreună cu Ion Lăceanu, virtuozul fluierului, al cimpoiului și al cîntatului din solz de pește, cu violonistul Ion Drăgoi, contrabasistul Mihai Tudor și țambalagiul Toni Iordache, meșterul fără pereche al naiului străvechi „deșteaptă amintiri ancestrale în sufletul ascultătorilor", afirmă cronicarii cuceriți de noutatea și noblețea folclorului nostru, în toată Franța. Cu sunete dulci, ca o stingere de vînt în frunze, naiul iscă uimiri nemărginite, „fiindcă tonurile lui sînt proaspete și înalte, de parcă ar fi legate cu fire de iarbă tînără", scrie Jean Pierre Duc d'Odon într-un ziar parizian. „Cîntecul lui Gheorghe Zamfir, continuă el, aduce cîteodată a strigăt de bucurie, alteori este parcă un geamăt venit din adîncuri, care îți dă fiori, dar se înrudește îndeosebi cu glasul păsărilor, ca în minunata Ciocîrlie, fantastică orgie de chemări și răspunsuri, de inginări și suspine, cum nu se aud decît vara și în locurile unde oamenii n-au uitat muzica".

La Boulogne — oraș înfrățit cu Constanța — concertul de gală al grupului lui Gheorghe Zamfir a fost un triumf. „Orfeu a umblat aseară printre noi, scria a doua zi, în cronica sa, Claude Crespel. Cîntecele proiectate în văzduh ale rapsozilor români ne aduc în dar sufletul țării lor, în toate simplicitatea și puritatea lui".

Lille, Wimereux, Bethume, Ardres, Bourbourg, Leffinckouke, pretutindeni naiul lui Gheorghe Zamfir „a cucerit Franța", cum citim în „La Voix du Nord", deoarece, scrie același ziar, „spontaneitatea lui, îmbinată cu cea mai uluitoare tehnică posibilă, cu grația unei expresii de o rară eleganță naturală, cu pulsația unui ritm impecabil, înmiresmează vacanța noastră și ne duce cu gîndul la o țară, a cărei muzică folclorică nu este o amintire muzeală ci realitatea vie a unui întreg popor".

Dînd expresia cea mai intimă și mai autentică sufletului nostru național, naiul românesc este descoperit și prețuit tot mai mult de publicul de peste hotare, prin vraja timbrului său turburător.

Naistul Gheorghe Zamfir (în centru) împreună cu cîțiva din membrii formației care-l acompaniază. De la stînga la dreapta : Toni Iordache (țambal), Ion Lăcianu (fluier) și Ion Milu (taragot).

UN NOU SUCCES AL MUZICII UȘOARE

După trofeele cucerite la Knokke (Belgia) de către interpreții noștri de muzică ușoară, reprezentanții români ai acestei arte atît de populare în masele largi ale ascultătorilor de pretutindeni au mai dobîndit un succes de prestigiu, care confirmă posibilitățile lor variate, în confruntarea cu concurenții și cu publicul străin.

La cea de a treia ediție a Festivalului internațional al cîntecului din Malta, la care au participat nouăsprezece țări, George Grigoriu s-a situat pe al treilea loc, într-o competiție dificilă cu compozitori din Anglia, Belgia, Chile, Franța, Grecia, Irlanda, Italia, Norvegia, Spania și Suedia etc., datorită piesei sale scrisă special pentru acest festival. Prin noutatea unei melodici neobișnuite, întrebuințînd cu mare artă toate resursele ritmicii și ale orchestrației moderne, compozitorul român a cîștigat largi simpatii în publicul și juriul festivalului.

De aceeași simpatie s-a bucurat și Margareta Pîslaru, cîștigătoarea Premiului special al Presei Internaționale, pentru felul cum a interpretat compoziția lui George Grigoriu și melodia populară românească *Țarina*, orchestrată de Richard Oschanitzky. Proaspătul fluid liric al folclorului nostru, învesmîntat într-o instrumentație atrăgătoare, a adus — cum constata presa malteză — „*un fluid inedit în ediția din acest an a festivalului internațional*".

CADRAN

CELE MAI FRUMOASE POEZII

După cîteva discuri reușite, cuprinzînd poezii din opera lui Eminescu, Coșbuc, Topîrceanu, Victor Eftimiu, „Electrecordul" prezintă o interesantă antologie de versuri pe disc din scrierile lui Ion Minulescu. În cadrul aceleiași colecții ale celor mai frumoase poezii vor fi în curînd editate discuri cu versuri de Nicolae Labiș.

MUZEUL „DELTA DUNĂRII" SE EXTINDE

Muzeul „Delta Dunării" din Tulcea, profilat pe exponate din fauna peisajului local își deschide o nouă secție — de artă plastică — însumînd lucrări care înfățișează frumusețile Deltei. Colecția s-a îmbogățit în ultimul timp cu lucrări picturale semnate de N. Dărăscu, Iosif Iser, Francisc Sirato și alții. Un motiv în plus pentru vizitarea acestui original muzeu.

ANSAMBLU BĂIMĂREAN ÎN TURNEU

Ansamblul folcloric „Tulnicul" din Baia Mare al Casei de cultură a sindicatelor a plecat într-un turneu în Norvegia și Suedia.

„100 DE CĂRȚI DESPRE..."

Pentru a veni în sprijinul cititorilor săi, biblioteca municipală „Gheorghe Asachi" din Iași a inaugurat o colecție intitulată „100 de cărți despre..." în care sînt anunțate ultimele noutăți din diverse domenii de activitate. Colecția a fost bine primită de cititori.

CURSURI ARTISTICE DE VARĂ

La Piatra Neamț s-au deschis cursuri de vară destinate instructorilor formațiilor artistice din județ. La aceste cursuri participă învățători și profesori, activiști pe tărîm cultural, grupați în trei secții: dirijori de cor, instructori ai brigăzilor artistice de agitație și instructori ai formațiilor de dansuri populare. Cursurile durează o lună de zile.

ANIVERSARE BACOVIA

Între 1—30 septembrie vor fi organizate în București manifestări consacrate aniversării a 90 de ani de la nașterea poetului George Bacovia.

ORIGINALA FONOTECĂ DE LA MUZEUL DE ARTĂ

• Valoroase exponate noi în galeriile muzeului • Centenarul nașterii lui Theodor Pallady și 500 de ani de la nașterea lui Albrecht Dürer vor ocaziona deschiderea unor expoziții cu operele acestor artiști.

Dintr-o convorbire pe care am avut-o cu PETRE OPREA, *șeful secției de popularizare, studii și documentare de la Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România*, consemnăm cîteva dintre actualele preocupări ale colectivului acestui muzeu. În acest moment în secția de restaurare se lucrează la cîteva tablouri care urmează a fi expuse în toamnă. Astfel, o operă a lui Lucas Cranach cel Bătrîn (1472—1553) — *Fecioara cu pruncul*, pictură din secolul al XVI-lea—este restaurată în vederea deschiderii expoziției *„500 de ani de la nașterea lui Albrecht Dürer"*. Cu acel prilej vor fi prezentate publicului diverse obiecte de artă realizate sub influența personalității lui Dürer precum și numeroase gravuri aparținînd acestui mare artist și aflate acum la Biblioteca Academiei. O altă expoziție al cărei vernisaj va avea loc în luna noiembrie este prilejuită de centenarul nașterii lui Theodor Pallady. Aniversarea artistului român este prevăzută și în calendarul U.N.E.S.C.O., în cadrul acestei expoziții urmînd a fi prezentate 220 de lucrări, dintre acestea făcînd parte și două opere — un *Nud* și *Compoziție cu nuduri* aflate acum în secția de restaurare. Între 6 și 12 septembrie se vor desfășura la București lucrările celui de al patrulea Congres internațional de studii bizantinologice, eveniment marcat cu o expoziție cu tema *„Societatea și cultura în secolul XIV. Bizanțul și România"*. În cadrul acestei expoziții, care va fi organizată la Muzeul de Artă, vor fi prezentate publicului diverse obiecte de tip bizantin sau lucrate sub influență bizantină găsite pe teritoriul patriei noastre. De asemenea, la secția de restaurare se află în lucru și un portret al lui Jacopo Robusti Tintoretto (1513—1594).

Galeria Națională și Galeria de artă universală s-au îmbogățit recent cu noi opere valoroase. Amintim o pictură de Nicolae Grigorescu — *Interior* — lucrată în apropierea anului 1875. *Natură moartă*, realizată de Gh. Petrașcu, *Marină* de Ion Theodorescu-Sion, și două prețioase lucrări ale unor artiști străini. Este vorba despre o splendidă compoziție realizată pe un panou de stejar, care datează din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, lucrată în stilul lui Jan van Hemessen și un tablou lucrat în ulei pe pînză aparținînd unui anonim olandez de la începutul secolului al XVII-lea, pictură care reliefează un cavaler cu armură din acea epocă. Cabinetul de grafică și-a îmbogățit patrimoniul cu o serie de opere semnate de Capogrossi, Paul Signac, Șirato, C. Mihăilescu iar secția de arte decorative a achiziționat mai multe costume femeiești, vechi de aproximativ 120 de ani, care au aparținut, probabil, unei boieroaice.

Ștefan LUCHIAN — Garoafe

Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România deține și o originală fonotecă cuprinzînd imprimate pe benzi de magnetofon vocea a 45 de artiști valoroși din țara noastră și străinătate. Marius Bunescu, M. H. Maxy, D. Ghiață, Ion Pacea, Marcel Iancu, Cosăceanu Lavrillier etc. explică modul cum și-au lucrat o parte dintre operele lor, expunîndu-și preocupările în momentul cînd lucrau la șevalet. Nu este deci vorba de interviuri ci de un istoric al operelor realizate. Dacă adăugăm că la fiecare bandă este atașată și fotografia lucrării despre care artistul va expune geneza ei, ne dăm seama de originalitatea unei asemenea fonoteci. Vă închipuiți plăcuta surpriză a vizitatorilor care, oprindu-se în fața unei opere a pictorului Marius Bunescu cu prilejul expoziției retrospective care a avut loc în luna mai, aud deodată glasul celui ce a făurit lucrarea, expunînd cu ce ocazie a lucrat-o, de ce a realizat-o în acel mod și ce l-a preocupat în timpul lucrului.

Relativ la numărul iubitorilor de artă care vizitează sălile muzeului consemnăm faptul că la ultima expoziție care s-a închis pe ziua de 5 august și anume „Picturi celebre din muzeele Parisului secolelor XIX—XX" zilnic 1 200—1 700 de oameni s-au perindat prin fața operelor de artă.

Simion SĂVEANU

Muzeul se află pe str. Știrbei Vodă nr. 1. MIJLOACE DE TRANSPORT : autobuze : *31, 32, 34, 37, 78* ; tramvaie : *6, 10* ; troleibuze : *82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 94.* ORELE DE VIZITARE : *în fiecare zi de la 11 la 19 ; casa se închide la ora 18. Luni închis.* Marți intrarea gratuită.

N. DUNĂREANU — NONAGENARUL PRIETEN AL DELTEI

de Boris BUZILĂ

Cunoscut, cu deosebire, datorită scrierilor sale inspirate din viața de altădată a porturilor dunărene și a Deltei (volumele „Chinuiții" — 1907, „Răsplata" — 1908, „Din împărăția stufului" — 1914 și altele), Nicolae Dunăreanu este astăzi decan de vîrstă al scriitorilor noștri. Mai mult, luna aceasta prozatorul împlinește venerabila vîrstă de 90 de ani, împrejurarea avînd darul să ne invite la un dialog pe marginea activității literare a acestui mare prieten al Deltei, al fluviului de la care și-a împrumutat numele.

— În urmă cu cîțiva ani, cînd am mai stat de vorbă (vezi „Magazin" nr. 581 din 23 XI, 1968), **ne-ați povestit unele lucruri legate de începuturile dv. literare, de prietenia cu marii confrați de generație. Pentru această discuție aniversară, întrucît ea are loc în luna cînd împliniți 90 de ani, îmi îngădui să vă adresez niște întrebări care să determine din partea dv. o succintă autoconsiderare retrospectivă. Ce v-a făcut să consacrați cea mai mare parte a prozei pe care ați scris-o mediilor proletare și muncitorești de odinioară din porturile dunărene și din Deltă ?**

— După cum știi, sînt gălățean. Tatăl meu era mecanic de vapor. Am fost obligați să locuim aproape de Dunăre, am trăit viața portului în fiecare zi. De altfel, chiar într-un oraș mare cum era încă de atunci Galații — cu toate că nu se compară cu ceea ce este astăzi — portul constituia un mare spectacol, și, dacă vrei, un izvor de mîngîiere. Ceasuri la rînd, ne desfătam privind corăbiile mari, oamenii de pe ele care ni se păreau cu totul deosebiți de ai noștri, cu obiceiurile și îmbrăcămintea lor. Tot acolo mai asistam și la spectacolul, dramatic de astă dată, al încărcării și descărcării navelor, care pe atunci se făcea cu foarte mare trudă și într-un vacarm de nedescris. Uneori, mi se părea că deslușesc dinspre port zgomotul înfundat al unui asediu de cetate, cînd încep să bubuie tunurile... De cînd se crăpa de ziuă pînă noaptea tîrziu, un furnicar de oameni purtînd pe cap batiste umede împotriva arșiței soarelui, dar și a înfierbîntării produse de efortul depus, cărau cu spinarea saci cu grîu, orz, porumb, din locurile unde erau depozitate mai înainte aceste cereale pînă în calele vapoarelor.

Acolo, în portul cu hamali încovoiați sub povara sacilor era infernul ; **dincolo,** în largul apelor mi se părea că începe limanul mîntuitor. Himere de adolescent... Într-o zi, m-am urcat pe un vas, hotărît să cutreier lumea, să-mi fac un rost aiurea. N-a trebuit să merg prea departe ca să-mi dau seama că și în locurile de unde veneau vapoarele sărăcia făcea ravagii. Eu plecam din Galați să-mi caut norocul pe meleaguri străine; turci de la Istanbul fugeau de foametea de la ei de acasă venind la Galați...

În scurt timp, m-am întors acasă. Tot ce auzeam de la oamenii cu care stăteam de vorbă, hamali, pescari necăjiți, negustători ambulanți, mizeria întîlnită la tot pasul se aduna în inima mea, așteptînd acolo momentul cînd va putea răbufni, ca să-l slujească pe viitorul scriitor... Mă legasem sufletește de un pescar, moș Anghel, unul dintre acei pescari care nu depășeau niciodată malul Dunării ori al bălții. Viața lui mi-a inspirat o proză care a apărut în „Făt-Frumos", revista lui Gîrleanu. Alți oameni din jurul meu au devenit și ei, la rîndul lor, personaje de schițe și nuvele, ca „Domnul Davidescu", „perceptorul", de fapt agentul fiscal care stătea peste drum de casa noastră. Cu timpul am izbutit să-mi asigur o oarecare notorietate literară. Locuiam deja la Tulcea, cînd, după o ședătoare literară la care țin minte că era de față și marele actor Petre Liciu, St. O. Iosif a toastat pentru cariera mea scriitoricească numindu-mă „copil născut în pătura mahalalei" care „ne-a dat o bucată atît de izbutită". (Era vorba de o „bucată" publicată în volumul „Răsplata").

— Care dintre oamenii pe care i-ați cunoscut au jucat un rol decisiv în existența și scrisul dv. ?

— St. O. Iosif ! un om minunat, o inimă de aur gata să sară în ajutorul oricui, dar mai cu seamă a tinerilor care năzuiau să facă literatură și care aveau și ceva talent. Un spirit cultivat, un suflet de o fermecătoare blîndețe. Cînd vorbea, era de ajuns să spună doar cîteva cuvinte pentru ca să nu-l poți asculta altfel decît într-o tăcere cucernică... Nu ridica niciodată glasul, vorbea încet, căutînd parcă să fie cît mai aproape de tine, să nu te jignească. Avea și un fel de voioșie discretă, glumea, dar fără răutate și fără ironie ceea ce se simte și în unele versuri ale sale. Cred că m-a îndrăgit cînd a văzut că sînt modest, că nu sînt obraznic... După un timp, am început să-i spun pe nume Steo sau Ștefan, deși îmi venea foarte greu, fiindcă-i prețuiam nespus scrisul. De la dînsul am învățat să am răbdare și, dacă-mi este îngăduit, aș spune că am deprins și ceva meșteșug. Îi datorez, cred, o anumită scrupulozitate față de cuvîntul scris. La un moment dat legătura dintre mine și St. O. Iosif devenise aproape frățească.

— Cîți ani ați stat la Tulcea ?

— 16 ani !

— Atunci ați scris, probabil, „Din împărăția stufului"...

— Da, de cîte ori nu m-au prins zorile în Deltă ! Intram în baltă, în stuful verde, fraged, căruia soarele pe măsură ce urca pe cer îi împrumuta nenumărate nuanțe de smarald ; prindeau să se deștepte ciovlicile și tot păsăretul, să zumzăie lumea în veșnică agitație a insectelor. Departe, în zare se vedeau malurile cu sălcii și mai încolo munții Măcinului.

— Cînd ați fost ultima dată la Tulcea ?

— Cred că în 1963, cînd liceul de acolo, unde am fost profesor, împlinea 80 de ani. N-am mai recunoscut orașul. S-a făcut un port nou, altădată cîte un vapor abia își mai găsea loc unde să acosteze. Edilitar și urbanistic, orașul s-a schimbat din temelii...

— Care dintre scrierile dv. considerați că vă reprezintă mai bine ?

— Mi se pare „Din împărăția stufului".

— În ce împrejurare l-ați cunoscut pe scriitorul clasic rus Vladimir Korolenko ?

— Venise la Tulcea unde locuia pe atunci cumnatul său, fratele soției, doctorul Petr Aleksandrov, revoluționar rus care se refugiase de ohrana țaristă și care a murit puțin timp după aceea, fiind îngropat în pămînt românesc.

— Povestiți-ne o întîmplare din viața dumneavoastră de care vă face plăcere să vă aduceți aminte...

— Nu țin minte în ce an, urma să aibă loc la Tulcea o ședătoare literară la care își anunțaseră participarea mai mulți scriitori, printre care și Cincinat Pavelescu. Acesta din urmă, marele nostru epigramist, ne era un fel de magistru. Avea pregătit întotdeauna pentru fiecare, un șfat, o vorbă de duh, o glumă. S-a întîmplat însă ca pe vremea aceea să fie prefect la Tulcea un individ obtuz, retrograd, dispus să vadă în orice manifestare culturală o activitate subversivă... Nu mică ne-a fost surpriza cînd am constatat că din sala unde urma să se țină ședătoarea fuseseră ridicate toate scaunele! Pesemne, poliția își făcuse „datoria"! În ce încurcătură ne-ai băgat, dragă Dunărene" — îmi spuse Cincinat Pavelescu. „Încurcătura, zic nu e de la mine, e de la prefect !" „Îl cunoști pe prefect ?" „Îl cunosc, dar nu prea am trecere la el !" „Haide cu mine mon cher !" Cum era el, îndrăzneț, purtîndu-și cu gravitate monoclul, Cincinat a deschis ușa la prefectură ca la el acasă. „Unde-i prefectul ?" — s-a răstit el către ușier.

Ce mai, prefectul l-a primit și a dat ordin să se pună la loc scaunele. Să fi văzut cum alergau vardiștii prin restaurante, după scaune ! Numai că, în zarva care se produsese, tulburat de această întîmplare, am ales în grabă pentru a citi la ședătoare o bucată cam lungușoară : „Iubirea de artă", se chema. Citeam și mi se părea și mie că nu se mai termină. La sfîrșit, Cincinat îmi face o epigramă : „Cînd a-nceput nuvela Dunăreanu / Era la putere Ion I. C. Brătianu / Cînd a sfîrșit nuvela Dunărescu / De mult venise Averescu!"

— Folosise după cum se vede drept repere cronologice, guvernările prim-miniștrilor care se perindau pe atunci...

— Întocmai. Dar nici eu nu m-am lăsat. „V-am citit această bucată cam lungă / Vă rog să mă iertați, dar vreau să vă ajungă". Citez din memorie... S-ar putea ca epigrama să fi fost mai spirituală.

— „Admirabila vitalitate", care vi-o atribuie medicii, v-o explicați prin faptul că ați practicat sportul, fiind și profesor de gimnastică ?

— Fără îndoială, aici e un alt capitol al vieții mele. Pînă acum doi, trei ani, cînd mi s-a tulburat vederea nu trecea o săptămînă să nu mă duc cu undițele la pescuit. Am trăit în mijlocul naturii.

— La vîrsta pe care v-ați învrednicit s-o atingeți, ce gînduri doriți să împărtășiți tinerilor care se dedică scrisului ?

— Eu am făcut toată viața o literatură realistă, dedusă din ceea ce am văzut și am simțit. N-aș putea pleda deci decît pentru o asemenea literatură. I-aș îndemna să-și iubească țara, poporul, să scrie despre viața din jurul lor. Le-aș mai spune unora dintre ei să renunțe la convingerea că sînt literați din momentul cînd au ieșit din fașă, că lumea începe de la dînșii, să îndrăznească — tinereții îi stă bine îndrăzneață — mai puțin însă în comportare, mai mult în felul cum își slujesc patria și poporul.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 15 AUGUST

PROGRAMUL 1. 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.10 Compozitorul și frumusețile țării sale. Emisiune muzicală dedicată lui George Enescu. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Pagini cunoscute din muzica ușoară românească. 13.00 Emisiune în limba maghiară. 14.30 Postmeridian. Magazin. 15.15 Campionatele europene de atletism. Transmisiune directă de la Helsinki. 18.00 Desen animat. 18.10 Film serial pentru tineret : „Planeta giganților". 19.00 Vetre folclorice. Cîntece și dansuri din Maramureș. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportajul săptămînii. Baia Mare ieri și azi. 20.30 Film artistic : Premieră pe țară „Pygmalion", după piesa cu același nume de Bernard Shaw. 22.00 Luminile rampei. (Interviziune). Spectacol muzical. 22.40 Telejurnal. 22.50 Telesport.

PROGRAMUL 2. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20.30 Bucureștiul necunoscut. Teatrul Național. 20.50 Seară de balet : „Tricornul" de Manuel de Falla. 21.35 Buletin de știri. 21.40 Nocturna — program de muzică ușoară, realizat de televiziunea sovietică. 22.00 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.10 Film serial : „Planeta giganților" (V).

LUNI 16 AUGUST

18.00 Al VII-lea festival de folclor. 18.15 Ecranul — emisiune de informație și critică cinematografică. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „Cîntare omului" — spectacol literar-muzical. 20.30 Roman foileton : „Contesa Cosei". Scenariul : Zdzislaw Skowronski, după un roman de Josef Kraszewski. 21.20 Prim plan : Acad. Petre Constantinescu-Iași. 21.45 Parada vedetelor. 22.20 Din țările socialiste. Imagini din R.S.F. Iugoslavia. 22.35 Telejurnal și sport.

MARȚI 17 AUGUST

PROGRAMUL 1. 18.00 Emisiune literară. 18.20 Steaua polară — emisiune pentru tineret. 19.00 Aspecte de la cel de-al VII-lea festival de folclor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Oameni și fapte. 20.20 Seară de teatru : „Ștafeta nevăzută" de Paul Everac. 22.10 Umor și muzică. 22.30 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20.10 Concertul pentru cvartet de coarde de Paul Constantinescu. 20.30 Desene animate. 20.40 Universitaria. 20.55 Blocnotes. 21.10 Buletin de știri. 21.15 Cărți și idei : „Modernizarea economiei românești". 21.45 Festivalul muzical de la New Port. 22.20 Film serial : „Atragem focul asupra noastră" (V). O producție a studiourilor sovietice.

MIERCURI 18 AUGUST

18.00 Enciclopedie pentru copii. 18.25 Mult e dulce și frumoasă. 18.40 Cîntă Ștefania Rareș. 18.50 Cronica marilor realizări în întîmpinarea zilei de 23 August. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV : Comunistul. 20.40 Melodiile serii. 20.50 Tele-cinemateca : „Othello". Un film regizat și interpretat de Orson Welles. Premieră pe țară. 22.30 Teleglob : U.R.S.S. — Itinerar leton. 22.45 Pagini îndrăgite din operete. 23.00 Telejurnal.

JOI 19 AUGUST

PROGRAMUL 1. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan — emisiune pentru conducătorii auto. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 Pentru sănătatea dv. Cum prevenim tulburările digestive din sezonul cald ? 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Galați, un oraș renăscut. Reportaj TV. 20.30 Interpretul săptămînii : Magda Ianculescu. 20.45 Antologia umorului. Filmul „Zile de fior și ris" (II). 21.20 Muzică și jocuri populare. 21.40 Cadran internațional. 22.30 Muzică ușoară românească. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20.00 Concert festiv George Enescu. 20.50 Buletin de știri. 20.55 Viața economică a Capitalei. 21.15 Film artistic : „Lili". Cu Leslie Caron, Mel Ferrer, Jean-Pierre Aumont.

VINERI 20 AUGUST

17.00 „Cupa vacanței" — cicluri sportive pentru școlari. 18.00 Natație — Campionatele Balcanice. Transmisiune directă de la bazinul Dinamo din Capitală. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Cîntăm libertatea — emisiune de cîntece patriotice. 20.35 Film artistic : „La patru pași de infinit" cu : Silviu Stănculescu, Irina Gărdescu, Cela Dima, Silvia Fulda, Mircea Septilici, Mircea Constantinescu, Victor Moldovanu, Costel Constantinescu. 22.05 Ritm și tinerețe. Emisiune muzicală. 22.40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 21 AUGUST

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Teleenciclopedia. 21,15 Film serial : „Urmărirea". Scenariul Eugen Barbu, N. Mihail. Regia Radu Gabrea. Episodul V — „Bumerangul". 22.00 Alo vacanța. 23.10 Telejurnal și sport.

BALNEOLOGIE

ȘTIȚI CE ESTE GENETICA GEMELARĂ?

— Un pionier pe plan mondial: conf. univ. Gh. Oancea-Ursu —

Cercetarea eredității prin gemeni deschide perspective uriașe geneticii umane. Conf. univ. dr. Gh. Oancea-Ursu din Timișoara devansează prin lucrările sale cu mult pe cele franceze, italiene și americane. Domnia sa este de altfel recunoscut a fi „unul dintre teoreticienii și investigatorii pionieri în acest domeniu".

Pe conf. univ. dr. Gh. Oancea-Ursu din Timișoara îl cunosc de mulți ani, de pe cînd nu avea părul alb de astăzi, ci numai aceeași volubilitate juvenilă care nu l-a părăsit și nu s-a diminuat, precum și aceeași pasiune nestinsă pentru genetica umană.

Cercetătorul timișorean face parte din Comitetul internațional de sprijinire a cercetărilor genetice asupra gemenilor, al cărui congres din 1969 de la Roma, i-a adus o recunoaștere surprinzătoare prin formă, dar de așteptat dacă avem în vedere calitatea omului de știință dedicat de mulți ani unor cercetări extrem de interesante, valoroase prin ineditul lor. Pasionanta metodă gemelară (a gemenilor) începută în 1930 era singura formă a cercetării din acea vreme a geneticii în țara noastră. Dr. Gh. Oancea-Ursu ajunge, în urma unor cercetări susținute de cîțiva ani, să cristalizeze în 1938 o metodă originală de deosebită eficiență științifică abordînd problemele eredității prin studiul comportării gemenilor comparați cu frații lor. În acest sens el modifică creator o metodă datînd din 1876 a unui savant de renume în materie, Galton, văr cu Darwin. Este în esență prima modificare ce se aduce acestei metode clasice, cele ale altor cercetători urmînd mult mai tîrziu.

Cu mijloace materiale modeste și în condiții de pionierat absolut, într-o epocă în care Europa intra în cel de al 2-lea război mondial, cercetătorul timișorean se apleacă o dată mai mult asupra vieții, asupra tainelor ei minunate. În grele momente politice pentru România, vederile sale științifice și cetățenești rămîn progresiste. Își publică parțial observațiile, participă la cîteva răzlețe congrese științifice (unul dintre ele la Sibiu) și — ceea ce este primordial — își continuă cu asiduitate munca de laborator, chiar dacă era vorba doar de un laborator abia însăilat după restrînse posibilități materiale.

După război, genetica în lume avea să ia un mare avînt, și pe linii de majoră perspectivă, dar și pe linii greșite; ea se ridică la nivelul unei științe moderne, cu perspectivele uluitoare de azi, cînd revelațiile pe care le aduc necontenit descoperirile în domeniul genelor promit omenirii noi posibilități de progres și de desăvîrșire. În acest context și cercetările lui Gh. Oancea-Ursu capătă o semnificație mai profundă. Datele gemelaro-fraterne publicate de el înainte de terminarea războiului au servit la reorientarea în puericultura și pediatria franceză postbelică, prin Charles Charruy, P. Combe și H. Lucciani: a ieșit de asemenea la iveală că laboratorul de cercetări genetice asupra gemenilor de la Timișoara îl preceda cu opt ani pe cel similar de la Paris și cu șase ani pe cel de la Roma. Și că, tot opt ani mai tîrziu decît dr. Gh. Oancea-Ursu, un celebru genetician american, Franz Kalmann, folosea aceeași metodă, gemelaro-fraternă, fără să cunoască descoperirile importante ale omului de știință român.

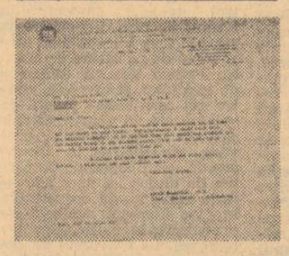

Fotocopia scrisorii savantului american dr. David Rosenthal unde se spune: „Dumneavoastră păreți să fi luat o poziție similară cu a mea îndelungat timp înainte".

Participînd la congresul internațional de la Roma din 1969, el își afirmă pregnant prezența și personalitatea. Comunicarea sa este primită cu interes. Două dintre lucrările sale științifice au apărut în cele două volume consecutive — 1969, 1970 — ale reputatului institut italian „Gregor Mendel", unul dintre cele mai prestigioase din lume în domeniul geneticii contemporane. Interesul stîrnit în congres în jurul activității științifice a lui Gh. Oancea-Ursu a fost cel mai bine exprimat de geneticianul american D. Rosenthal care-i recunoaște primordialitatea în metoda gemelaro-fraternă, folosită și de Kalmann, în termenii elogioși de a fi „unul dintre teoreticieni și investigatorii pionieri în acest domeniu". Calculez mental cantitatea și valoarea antecedențelor stabilite de omul de știință român și mă gîndesc la cuvîntul „pionier", la semnificația lui atît de grăitoare în materie de cercetare științifică. Savantul american își exprima regretul că în rîndul cercetătorilor de peste ocean este atît de puțin cunoscută o activitate de cercetare remarcabilă.

Relatîndu-mi toate acestea, aducînd în sprijin documente, tomuri și manuscrise, Gh. Oancea-Ursu se avîntă tinerește pe tărîmul perspectivelor: el socotește că disciplina dedicată studiului eredității prin gemeni ar trebui să poarte numele de genetică gemelară, într-o asociație de termeni creată de cercetătorul român ca să contureze un domeniu nou, în dezvoltare vertiginoasă: o nouă specialitate, o nouă ramură a geneticii umane și componentă firească a ei. Aceasta dezvăluie un efort științific original, pus în slujba vieții, a umanității. Proiectele imediate ale cercetătorului: participarea la cel de al IV-lea Congres internațional de genetică umană dintre 5 și 11 septembrie anul acesta, la Paris, unde va susține comunicarea: „Un studiu gemelar românesc asupra afectivității umane și constituțiilor nevrotice și psihopatice".

Mircea ȘERBĂNESCU

„Trupul" de beton al navei va fi impregnat cu o rășină sintetică și, în final, vopsit.

CONSTRUCȚII

„BĂRCILE" DIN... CIMENT!

Pentru a face o navă cu pînze este nevoie de 1,7 tone ciment și 3,5 tone de nisip care vor îmbrăca armătura, pătrunzînd prin dantelăria metalică. O idee nu nouă și totuși revoluționară în navigație.

Construcții pe pămînt ferm din ciment? Bineînțeles. Dar nave care să plutească pe valurile Oceanului... din ciment... nu cumva e o aberație? Toată lumea știe că piatra se duce la fund! Cimentul, fratele artificial al pietrei... nu se comportă altfel, ba mai mult, la contactul cu apa, se dizolvă mai devreme sau mai tîrziu ca o bucată, mai mică sau mai mare, de zahăr. Și iată, Jean Vidal într-un reportaj pentru revista „Science et Vie", descrie lucrările unor tineri care revoluționează construcția navală. O revoluție care își are actul de naștere — ce coincidență! — în 1848. Atunci, la Frejus, Joseph Lambot a depus brevetul de invenție pentru „șalupele din beton cu o rezistență perfectă în mare". Cimentul naval se născuse. Italianul Nervi a pus în lucru în 1949 procedeul, cimentînd un yaht. Dar și alte țări, Anglia, Australia etc. au construit șantiere analoge celui de la Cogolin-Plage care adună în juru-i astăzi admiratori și comentatori. R. P. Chineză conuște de altfel foarte bine acest procedeu producînd în serie jonci din acest „material ciudat".

Și cei ce urmăresc lucrările caută în dosarele de navigație exemple edificatoare. Oare nu este un argument cel al americanului Bob Griffith a cărui ambarcațiune din lemn a eșuat pe un atol din Pacific în 1963, pentru a-și construi apoi una din beton? Cu „Awahnee" a putut face ocolul lumii — prin strimtoarea Torres, capul Bunei-Speranțe și capul Horn, încheindu-și circumnavigația în insulele Samoa în 1966. În anul următor a făcut o cursă cu pasageri spre Japonia, apoi în San Francisco și prin Pacificul de Nord, marea Behring și insulele Aleutine, Alaska și Canada, prin Pasajul Interior. Iar astăzi e din nou „în cursă". Amintind itinerariile, se subliniază faptul că nava de ciment nu s-a scufundat, și se comportă cît se poate de bine. Așadar se poate pluti pe ciment? Să nu uităm că dubiile, sau mai bine zis neîncrederea, s-au manifestat la fel de puternic și cînd a fost vorba să se întrebuințeze pentru nave, metalul. „Fierul nu plutește și pe deasupra și ruginește". Și totuși... Este drept că între o locuință de ciment și o navă, comun nu este decît cimentul. Noile materiale ale tehnicii moderne conferă acestuia caracteristici... mult visate: de suplețe, de rezistență, de lungime...

Jean Vidal urmărind — la Saint Tropez — lucrările acelor tineri entuziaști care-și petrec vacanța, construindu-și o astfel de ambarcațiune consemnează cîteva date. Nici unul dintre ei nu este propriu-zis un specialist. Îndrăgostiți ai mării, scafandrii, un inginer electronist, un profesor de matematică, un etnolog, un student la Drept, un sociolog etc. Media de vîrstă: 27 de ani. Aventurieri? Nicidecum. În orele de odihnă ei îi citesc pe clasici. Nici unul nu-și află vreo preferință în romanele polițiste și nici în localurile de așa-zisă distracție de la Saint Tropez. „Constructorul mării nu face un yaht", ci o navă cu „pielea" aspră ca a pescarului.

O navă cu pînze prototip în fero-ciment

Cînd un bloc e dintr-un...bloc!

La Friasino, în apropiere de Moscova s-a construit un imobil de 16 etaje dintr-un bloc. Este vorba de o nouă tehnologie: betonaj continuu și eșafodaj mobil.

Specialiștii constructori de la Institutul politehnic din Tallin (Estonia) au propus o altă metodă. Realizînd o pastă specială, fabricată pe baza unui șist care îngăduie să se sudeze între ele blocurile unui imobil, soliditatea sudurii este superioară celei obținute la blocurile din beton. De altfel această pastă — utilizată la unele clădiri înalte din Moscova — este cu mult mai ieftină decît epoxidul utilizat pînă acum.

CINE POATE FI HIPNOTIZAT

Pentru că prea adeseori hipnoza a fost practicată de șarlatani care se lăudau a fi posesorii unui „har" special, a unei puteri supranaturale, faptele s-au situat, bineînțeles, pe latura lor nocivă. Și, erau nocive. De fapt, hipnoza este o metodă care se învață și, din cauza efectelor care se pot obține prin aplicarea ei, este deosebit de important — esențial, am spune — ca ea să fie „un instrument" de lucru al științei, al medicilor. Este hipnoza un analgezic, o terapeutică într-adevăr valabilă? Întrebarea nu este bine pusă, răspund doctorii Ernest și Josephine Hilgard de la Universitatea Stanford. Este vorba mai degrabă de a ști cine este sensibil și cine este refractar la hipnoză, de ce și în ce măsură?

Cînd acest cuplu — relatează „Science et Vie" — și-a pus aceste întrebări, fuseseră întocmite o serie de statistici, (una din zece persoane este refractară total), întocmite pe baza unei serii de teste care permit măsurarea gradului de sensibilitate a subiectului. **S-a** observat că pacienții cei mai ușor de hipnotizat prezintă trăsături comune. Sînt de obicei imaginativi. Exemple tipice: un adolescent care la 10 ani **și-a** creat un prieten imaginar căruia i se destăinua cînd era bătut de părinți; o tînără care se identifică fantastic cu eroii romanelor... romantice, pe care le citește.

Cel care este refractar total seamănă — explică dr. Hilgard — cu un sprinter, extrem de vivace, mereu în alertă, urmărind cu vigilență concurenții săi. În sfîrșit, trebuie să se țină seamă și de ereditate. Cuplul de medici dorește să extindă indicațiile hipnotismului pentru a putea folosi metoda optimă în cazurile bolnavilor gravi cu dureri mari, sau pentru a dezintoxica pe cei ce se **drogheză, pe alcoolici, pe fumători.** Înțelegînd mai bine condițiile de hipnoză, medicii speră să **reușească să „relaxeze" chiar și pe cei mai refractari.**

Și așa se nasc poveștile de groază. Așa...

Și așa se nasc poveștile de groază. Așa pornește — și nu se mai știe cum — o superstiție sau o întîmplare cu stafii. În Australia au fost „surprinse" asupra faptului ciocănitoare sau ghionoaie, cum li se mai spune. Aceste zburătoare nu știu să fure cîteva fire smulse cablurilor telefonice. Aceste furturi n-ar avea mare importanță dacă ciocul hoaților nu ar declanșa o sonerie undeva departe... acolo unde, ridicîndu-se receptorul, nu se aude nici o voce umană.

Dar nu numai ciocănitoarele produc deranjamente telefonice. Ciorile din Colora-

LA TELEFON... GHIONOAIA!

do își instalează cuiburile pe stîlpii de telefon, împrumutînd pentru construcția cuiburilor lor fire metalice. Chiar și frecările acestor fire pe liniile telefonice cauzează multiple perturbări. Un alt gen de vizitatori nedoriți sînt acei „laaps" — insecte australiene de mărimea unei furnici — care se abat pe stîlpi și țes un fel de pînză, ale cărei fire provoacă scurt-circuite. Cu toate aceste constatări este sigur că nu insectele sau păsările sînt cele care provoacă cele mai neplăcute pierderi telefoanelor. În urmă cu cîțiva ani, în Italia, s-a înregistrat un grav accident. Mai mulți boi dintr-o cireadă au fost electrocutați. Asasinul? Un melc. El a făcut legătura (prin bale bune conducătoare) între o linie electrică și adăpătoarea vitelor! Dar pînă la această constatare a specialiștilor, vă imaginați, în sat se șopteau povești de groază. Vrăji, răzbunări diavolești....

VEHICULE CUM N-AU MAI FOST

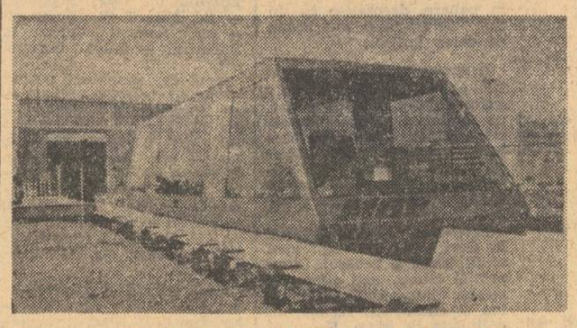

Vehiculul în stadiu experimental.

ÎN LOC DE „CALE FERATĂ" CÎMPURI MAGNETICE

O asemenea idee îndrăzneață a fost pusă în lucru de firma vest-germană Messerschmitt-Bölkow-Blohm, la Ottobrunn, lîngă München. Este un nou sistem de transport propulsat de un motor linear, suspendat și ghidat de cîmpuri magnetice, ceea ce permite să se evite orice contact mecanic cu liniile de ghidaj.

O remorcă din „Planeta giganților"?

Evident, nu, dar, sigur, este cea mai lungă remorcă din lume. Are nevoie de 160 de roți și măsoară 49,3 m, iar împreună cu tractorul: 62 m. Înălțimea: 5,6 m, greutatea remorcii fără încărcătură: 439 tone. De ce a fost necesară asemenea dimensiune de uriaș? Pentru a transporta transformatoarele, generatoarele și alte echipamente cu lungime și greutate în jur de 500 de tone, afirmă firma japoneză „Hitach", care a realizat recent acest vehicul.

FAR CU LASER

Cea mai modernă instalație de acest gen, astăzi în lume, se află la Point Danger, în Australia. O lumină roșie pornind de pe vîrful unui

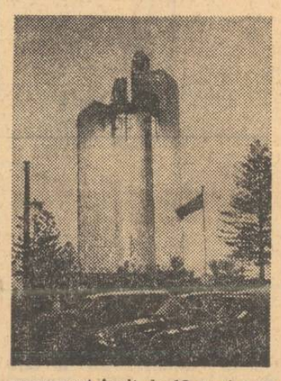

monument înalt de 18 m și care comemorează călătoria căpitanului Cook, este vizibilă la peste 35 de kilometri depărtare. Emițătorul, care utilizează heliu-neon, consumă mai puțină energie decît un aparat de radio și nu este „deranjat" de vremea proastă. Pe ploaie sau ceață, fascicolul luminos este „la datorie". Să mai adăugăm că cheltuielile necesitate de proiectul de studiu, construcția farului, echiparea și întreținerea instalației de acest fel nu ating decît a zecea parte din prețul unui far clasic? Ca atare, după scurgerea unui an de la funcționarea acestuia, se va hotărî instalarea unei a doua unități pe coasta australiană.

MEDICINĂ

PIESE DE SCHIMB PENTRU ORGANISMUL UMAN?

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Vechea idee a omului — ființă de natură divină, s-a prăbușit definitiv. Omul se înscrie pe linia sistemelor vii produse prin procese evolutive pe planeta noastră. Toate manifestările pe care le putem observa se datoresc interacțiunii unor forțe materiale. Tehnica chirurgicală a transplantului de organe ne furnizează și ea o sumă de argumente.

Progresele recente ale tehnicii chirurgicale au condus la o fază neașteptată a luptei omului cu maladia, mai exact la transplantul de cord. Experiență temerară, extrem de spectaculoasă, seria transplantelor de cord a pătruns în presa mondială prin operațiile dr. Christian Barnard, care a înlocuit primul inima unor pacienți umani. Desigur, tehnica propriu-zisă fusese pusă la punct cu minuțiozitate, prin numeroase experiențe efectuate pe animale. Ca în numeroase alte cazuri, operațiile acestea au condus la vii discuții, legate, printre altele, de importanța magică acordată de milenii cordului. Cordul era considerat sediul vieții, al sufletului și bătaia inimii este încă un semn juridic al vieții, încetarea ritmului cardiac fiind acceptată ca semn clinic al morții. Iată însă că îndrăzneții chirurgi, aliați cu alte tehnici dintre care electronica joacă un rol esențial, vin și aruncă peste bord toate aceste concepte. Inima este un organ neesențial pentru ființa intimă a omului — sediul personalității fiind creierul. Inima se poate schimba la fel ca și rinichiul sau alt organ. Nu ritmul cardiac trebuie adoptat ca semn clinic al morții, ci prezența undelor cerebrale.

Fraze ce arată o profundă schimbare de mentalitate, legată de schimbarea unor concepții mitice, de posedarea unor tehnici mai perfecționate de depistare a acelui prag ce separă viața de moarte.

Înainte de a trece la alte comentarii, să dăm cîteva date statistice. **Pînă în luna septembrie a anului 1970, în întreaga lume se efectuaseră circa 170 de transplante cardiace, iar numărul celor care supraviețuiseră era de circa 30. Este deci clar că nu stăpînim procesul transplantării de cord.**

Problemele care se pun sînt numeroase și de naturi diferite: biologice, medicale, juridice.

În transplantările de organe apare uneori fenomenul de respingere. Nu știm încă de ce organismul respinge uneori propriile sale organe. O mînă tăiată accidental și apoi grefată la propriul său posesor, de cele mai multe ori este respinsă de organism. Organismul nu tolerează nici chiar reintegrarea unor părți mai mici: un dinte căzut prin accidentare poate fi reimplantat. Dar organismul îl respinge ca pe un corp străin, după circa cinci ani — deși a fost propriul său dinte. Cu atît mai vehemente sînt grefele de ficat, plămîn și chiar rinichi, cînd donatorul este străin. Este o problemă biologică importantă, a cărei soluționare poate duce la crearea „băncilor de organe".

Dar apar și probleme etico-legale. Cînd este cineva mort spre a i se putea prelua un organ vital?

Consiliul pentru Organizarea Internațională a Științei Medicale, sub auspiciile Organizației Mondiale a Sănătății, a stabilit în iunie 1968, la Geneva, că omul poate fi considerat ca mort, pentru ca, în consecință să poată deveni eventual un donar numai după „încetarea completă și ireversibilă a funcției cerebrale". **În conformitate cu hotărîrile Consiliului, în acest scop se utilizează cinci criterii: lipsa oricărui răspuns la stimuli; abolirea completă a reflexelor și pierderea tonusului muscular; încetarea respirației spontane; căderea bruscă a presiunii sîngelui arterial — dacă nu e menținută artificial; în final, o electroencefalogramă complet plată.**

Dintre aceste teste, ultima este cea mai importantă, multe autorități medicale considerînd că o electroencefalogramă complet plată timp de cel puțin 30 de minute este o indicație a morții creierului și a sistemului nervos central.

Cercetări recente arată însă că nici aceste criterii nu sînt satisfăcătoare decît într-o proporție de 99,99 procente. Dr. Mordechai Shalit, de la Centrul Medical Universitar din Ierusalim, a prezentat însă unele cazuri clinice în care cele cinci criterii s-au dovedit inoperante, criteriile fiind satisfăcute, pacientul avînd o comă profundă fără a fi mort. Situații analoge au fost semnalate de medici de la Colegiul Medical al Universității Carnell și de la New York Hospital. Se menționează cazul unui pacient la care electroencefalograma a fost plată timp de 28 de zile. Se cere deci instituirea unei noi probe a morții și anume evaluarea consumului de oxigen al creierului.

Desigur că toate aceste probleme sînt specifice epocii noastre. Vechea idee a omului=ființă de natură divină s-a prăbușit definitiv. Omul se înscrie pe linia sistemelor vii produse prin procese evolutive pe planeta noastră. În nici un fel nu s-au putut evidenția forțe specifice vieții — cu atît mai puțin vreun suflet. Toate manifestările pe care le putem observa se datoresc interacțiunii unor forțe materiale. Vechea idee a lui Shakespeare și La Mettrie — Omul mașină, a căpătat în epoca noastră suprema verificare, prin transplantul inimii — vechiul „sediu" al vieții. Întreaga evoluție a societății arată declinul total al tezelor idealiste, triumful rațiunii și al concepțiilor științifice.

Desigur, nu stăpînim încă în mod total tehnica transplantului de organe. Dar cazurile reușite demonstrează pe deplin că și în această direcție am trecut, cu curaj, un prag. Iar ceea ce astăzi se face doar în cazuri excepționale, va deveni, nu peste mult timp, o practică curentă care va salva multe vieți.

Sistemul material numit OM a înregistrat o nouă victorie în lupta sa împotriva suferinței.

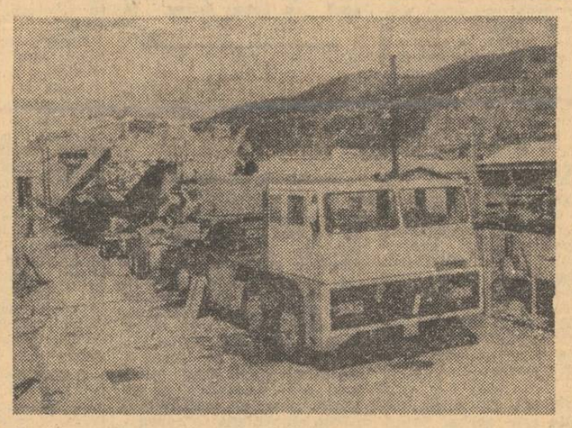

Pentru a putea număra cele 80 de perechi de roți ar fi trebuit o suită de imagini.

Serviți o supă de broască țestoasă?

Un biolog [illegible] la Universitatea din Utah, dr Harold F. Hirth, propune să se creeze ferme marine de broaște țestoase. S-ar putea astfel să se obțină acel necesar de proteine pentru populația de mii-

ne a globului spune dr. Hirth. Firește, astăzi o asemenea „supă" este considerată o extravaganță a bogătașilor, un meniu original, dar ar putea deveni la fel de banală ca supa de carne de vită. Și nu pentru a generaliza extravaganțele. Crescînd broaștele în ferme marine, prețul lor ar scădea și ar înlocui perfect carnea de vită, gustul fiind foarte asemănător. Și, să nu se uite, e un animal bogat în proteine sapide.

LOCUINȚA NE POATE PROTEJA DE CANICULĂ

dr. Elena BARNEA
de la Institutul de igienă și sănătate publică

În locuință, temperatura optimă pentru organism în sezonul de vară se situează între 25—27°, în funcție și de temperatura din exterior. Pentru a-și menține temperatura internă constantă la 37,5°C, necesară desfășurării optime a proceselor vitale, omul trebule să poată pierde permanent căldură (aproximativ 2500 calorii în 24 de ore) față de mediul înconjurător, în funcție de metabolismul său. Ușurința cu care se face acest schimb termic între organism și mediu condiționează senzația de cald sau răcoare dintr-o încăpere. Desigur, cu cît temperatura aerului este mai mare, cu atît acest schimb se face mai greu. Este însă interesant de știut că efectul defavorabil al unei temperaturi mai ridicate poate fi compensat pînă la un punct și pe o perioadă de durată nu prea lungă, de curenții de aer cu viteze mai crescute și de umiditatea mai redusă a aerului.

O temperatură mai ridicată, asociată cu curenți de aer și cu o umiditate scăzută înlătură senzația de cald, permițînd un schimb caloric optim între organism și mediu. De aceea, folosirea unui ventilator de cameră (de tipul celor care se găsesc în comerț) sau simpla deschidere a unor uși și geamuri care să creeze curenți de aer, precum și înlăturarea contactului cu sursele de vapori de apă de la baie, bucătărie etc. pot să amelioreze mult climatul locuinței.

Totuși aceste compensații se realizează numai între anumite limite. Curenții de aer sînt eficienți numai atunci cînd temperatura lor este situată sub temperatura suprafețelor cutanate a diverselor regiuni corporale (care variază între 33—34°, frunte și 27—29°, picior). **Umiditatea aerului** scăzută ajută fenomenul de evaporare a transpirației de la suprafața tegumentelor, ceea ce creează o senzație de răcoare (pentru a se evapora 1 g transpirație consumă 0,6 calorii din căldura organismului) dar acest fenomen prelungit duce la pierderea de săruri și la deshidratarea organismului. **De aceea, este mai indicat să nu apelăm la efectele compensatoare ale diferitelor proprietăți ale aerului din locuință decît în cazuri extreme, în anumite zile de „vîrf" cînd canicula de vară atinge temperaturi maxime. Este mult mai prielnic pentru sănătate să amenajăm locuința astfel încît să combatem supraîncălzirea ei.** În acest sens, vă indicăm cîteva soluții pe cît de simple pe atît de utile.

1. ACOPERIND GEAMUL pe o perioadă din timpul de însorire reducem efectul de încălzire pe care-l exercită radiațiile solare, atît direct, asupra persoanelor din cameră și asupra suprafețelor (pereți, mobilier etc.) cît și indirect, asupra aerului.

Sînt de preferat transparante din pînză de culoare albă sau cît mai deschisă, deoarece cu cît culoarea lor este mai deschisă, cu atît proporția de radiații pe care o reflectă este mai mare. Hîrtia albastră fixată vara la geamuri de unele gospodine în acest scop nu este de dorit. Culorile închise absorb radiația solară, înmagazinînd-o sub formă de căldură pe care, ulterior, o radiază în locuință. Totodată, culorile închise reduc din luminozitatea încăperii și nu permit pătrunderea soarelui pentru a mări cantitatea de radiații ultraviolete, necesară locuinței, ea avînd rolul său de salubrizare prin distrugerea microbilor.

În comerțul nostru se găsesc de vînzare rulouri din pînză sau jaluzele mobile care pot fi folosite adecvat la protecția contra căldurii solare, iar prin rulare sau pliere pot lăsa geamul liber neacoperit, după necesitate.

2. FOLOSIREA UNEI PERDELE DE PROTECȚIE tot contra soarelui la balcon, în special cînd acesta este orientat spre Sud sau Vest, reduce de asemenea din căldura care pătrunde prin geam în locuință.

3. CULTIVAREA POMILOR în grădinile caselor sau în spațiile din jurul blocului, a florilor în balcoane, dirijarea plantelor agățătoare (iederă, glicină etc) pe pereții suprainsoriți, reduc din temperatura interioară a locuințelor.

4. STROPIREA CU APĂ a curților, a balcoanelor, răcorește pur consumul de energie calorică în procesul de evaporare. Nici un alt lichid nu consumă mai multă căldură decît apa. Evaporarea unui gram de apă consumă o cantitate de căldură de 580 calorii mici ! Bineînțeles, vom folosi procedeul spre seară și nu în timpul zilei, pentru a nu dăuna plantelor din jur.

ÎMBRĂCĂMINTE UȘOARĂ, VAPOROASĂ

1) PENTRU DIMINEAȚĂ, o rochie din bumbac imprimat sau tercot subțire, preferabil imprimeuri cu floricele mici pe fond închis sau alb. Rochia este petrecută parte peste parte și închisă cu cîțiva nasturi mici cît ține banta care marchează talia, croită pe fir drept. De la această bantă pornește fusta în bie. Mineca scurtă, ușor bufantă, este prinsă într-o manșetă lată sau în elastic. Dacă materialul este uni, rochia poate avea, de jur împrejur, o bordură din altă culoare.

2) TOT PENTRU DIMINEAȚĂ, din în uni, o rochie simplă, tăiată mai sus de talie. În partea de sus, un decolteu mare, ușor rotunjit, închis cu un șiret trasat prin găuri mari, capsate. Poate fi închisă și în nasturi, cum se vede în colțul din stînga și completată cu două buzunare mici în stînga și dreapta. Partea de jos a rochiei este din patru clini.

3) O ROCHIE PENTRU DUPĂ-AMIAZA din mătase naturală tăiată în talie. Foarte modernă în acest sezon este mineca clopot care poate fi din una sau două bucăți petrecute. Decolteul este adînc, rotunjit. Dacă rochia este albă, se poate asorta la ea o eșarfă lungă în talie, croită cu capetele mai late, uni sau imprimată.

Doina LEVINȚA

BĂI ALTERNATIVE RECI — CALDE ÎMPOTRIVA UMFLĂRII PICIOARELOR

Vara, unele femei și mai ales cele cu greutate corporală mai mare și care stau mult timp în poziție verticală, se plîng că li se umflă picioarele. De obicei, cauza constă în modificarea permeabilității pereților vaselor de sînge capilare sub influența căldurii, care produce trecerea lichidelor din sînge în țesuturi. Repaosul orizontal cu picioarele pe o pernă mai ridicată, masajul ușor de la talpă spre șold, dar mai ales stimularea motricității vasculare, prin băi alternative reci-calde sînt metode de îndepărtare a acestui neajuns.

Încălțămintea mai lejeră, din pînză sau curele din piele dă o senzație plăcută picioarelor și împiedică, de asemenea, umflarea lor.

Fig. 1

Microbazin din material plastic

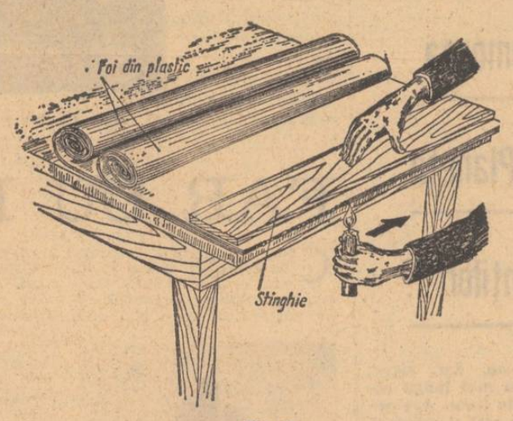

Fig. 2

Utilizînd cîteva stinghii și o bucată de material plastic de circa 3×3 metri puteți realiza un microbazin pentru copiii dv. El poate fi transportat și instalat în locurile unde vă petreceți concediul sau îl puteți folosi în curtea locuinței. Se recomandă ca instalarea bazinului să se facă pe un loc drept, fără denivelări sau pietre colțuroase, de preferință pe nisip.

Cum rezultă și din figura 1 montarea lui este simplă. Se face mai întîi un țarc cu opt țăruși peste care se fixează cu cuie cîte o stinghie, se prind cu cuișoare, din loc în loc, marginile foii din material plastic, după care se fixează cea de a doua stinghie (vezi medalionul). Materialul plastic va fi astfel croit, încît să se așeze pe sol avînd marginile paralele cu țărușii. Este bine să se adune de jur-împrejurul țarcului cîțiva centimetri de nisip pentru a delimita bazinul la partea inferioară. Urmează umplerea bazinului cu apă și apoi... baia ! Bineînțeles, nu vor lipsi și bărcuțele de hîrtie sau mingiile colorate.

Dacă materialul plastic (polietilena) pe care-l aveți nu este destul de mare, îl puteți îndăi prin lipire, (figura 2.) Marginile ce trebuie lipite se introduc între două scînduri lăsîndu-se în afară circa 5 milimetri. Cu flacăra unei lumînări sau a unei brichete topiți marginile ieșite. Se lasă circa 2 minute să se întărească, după care se continuă lipirea altor părți.

Dacă stinghiile bazinului sînt vopsite în culori vii și se mai așază o măsuță cu scaune demontabile, completată cu o umbrelă mare de plajă, se poate amenaja un colț minunat de agrement pentru copii și chiar și pentru dv.

Nu ne rămîne decît să vă dorim spor la lucru și... zile călduroase !

Ștefan NICULESCU

O SEARĂ CU PRIETENII NOȘTRI

Luna august nu-și desminte numele. Doar serile mai aduc puțină răcoare. Sînt singurele ceasuri cînd îți poți invita prietenii fără riscul de a-i primi într-o casă prea caldă.

Dacă aveți oaspeți și vreți ca seara să vă tihnească și să vă puteți bucura de rivnita ei răcoare, nu vă complicați pregătind o masă caldă. Formula bufet rece, e ideală. Ea nu înseamnă o mîncare săracă și lipsită de fantezie, adică neapărat sandviciuri sau chifteluțe cu muștar.

Gospodinelor, care își fac o plăcere din găsirea unor idei noi și doresc să pregătească bunătăți, care să surprindă și să încînte, le oferim posibilitatea să aleagă între :

OUĂ UMPLUTE. — 8 ouă, o cutie mică cu sardele, 30 g unt, puțină zeamă de lămîie, sare, piper, o roșie, un ardei gras, un castravete.

Fierbeți ouăle tari (circa 10 minute). Țineți-le sub cu-rent de apă rece. Cojiți-le. Tăiați-le în jumătăți și scoateți cu grijă gălbenușurile. Pasați-le și frecați-le cu unt, sardele pasate, de asemenea, sare, piper și zeamă de lămîie. Cu ajutorul unui cornet, prevăzut cu o pilnie zimțată, umpleți jumătățile de ou cu amestecul pregătit, clădind o movilită și deasupra. Decorați cu fișii de ardei și roșii. Așezați un pat din rondele de castraveți pe un platou. Puneți ouăle deasupra. Castraveții pot fi acri sau proaspeți.

VARZĂ CU GOGOȘI. Oaspeții dv. vor fi amuzați de această idee. Cumpărați o varză mică, frumoasă, creață, dacă găsiți. Tăiați-i o bază. Așezați-o într-o salatieră rotundă sau într-un coșuleț de răchită. Pregătiți un aluat ca cel pentru gogoși cu șocolată, fără să puneți zahăr. Rețeta o publicăm alăturat După ce gogoșile sînt gata și s-au răcit tăiați un căpățel, fără să-l desprindeți cu totul. Umpleți gogoșile cu telemea frecată cu unt sau cașcaval ras, frecat cu unt sau folosiți o pastă moale de brînză topită. Înfigeți fiecare gogoașă într-o scobitoare. Celălalt capăt al scobitoarei înfigeți-l în varză. Atenție ! Gogoșile se fac mici cît o nucă. În loc de gogoși, puteți umple roșii mici pe care le veți alege cît mai tari.

CREMA DE CAFEA (pentru 4 persoane). — 60 g făină, 100 g zahăr, 1 dl de cafea foarte tare, un ou, 3 gălbenușuri, 1 l de lapte, 100 g frișcă. La dorință, cîteva boabe de cafea imitate (din șocolată).

Frecați ouăle cu zahăr, incorporați făina. Adăugați cafeaua, apoi laptele. Îngroșați pe foc moale, amestecînd fără să vă opriți. Dați vasul deoparte după primul clocot și lăsați să se răcească. Ca să nu facă pieliță, amestecați din timp în timp. După ce s-a răcit, împărțiți crema în pahare, decorați-o cu un moț de frișcă și 2—3 boabe de cafea imitate.

GOGOȘI MICI CU ȘOCOLATĂ. — Pentru circa 24 de gogoși : 1/2 l apă, 250 g unt, un praf de sare, 100 g zahăr, 350 g făină, 8 ouă ; Umplutura: 1 l lapte, 1/2 baton de vanilie, 8 ouă, 250 g zahăr, 100 g făină ; Garnitura : 100 g șocolată, 2 linguri de apă, 30 g unt.

Preparați aluatul. Puneți la fiert într-un vas : apa, untul, sarea și zahărul. După primul clocot, dați deoparte, puneți dintr-o dată toată făina și amestecați repede, cu o lingură de lemn. Repuneți vasul pe foc mic și continuați să amestecați pînă ce aluatul se desprinde de pe pereți și devine neted.

Incorporați pe rînd, ouăle. Ungeți o tavă cu unt și cu o linguriță puneți grămăjoare egale, distanțate, căci gogoșile cresc la copt. Dați-le la cuptor cu foc potrivit, timp de circa 20 de minute. Evitați să deschideți cuptorul. Întăriți flacăra și mai țineți-le 5 minute, atît cît gogoșile să capete o crustă mai tare, care le va împiedica să se lase. Lăsați-le să se răcească încet, întredeschizînd la început ușa cuptorului.

Între timp preparați crema. Fierbeți laptele cu vanilia. Separați gălbenușurile de albușuri. Frecați gălbenușurile cu zahăr pînă ce devin spumoase. Incorporați făina. Scoateți vanilia din lapte și, puțin cîte puțin, turnați-l clocotit, peste amestecul pregătit.

Îngroșați crema pe foc moale, amestecînd mereu. Dați-o deoparte înainte de a începe să clocotească. Incorporați albușurile bătute spumă, lăsați să se răcească. Umpleți gogoșile cu această cremă, folosind un cornet cu pilnie cu gura îngustă, pe care o veți înțepa în gogoși.

Așezați gogoșile în piramidă pe un platou și stropiți-le cu șocolată topită, amestecată cu apă și frecată cu unt.

★

Păstrînd proporțiile, cantitățile din rețete pot fi micșorate, în funcție de numărul invitaților. Cele din rețetele noastre au fost calculate pentru 8—10 persoane, cu excepția cremei de cafea care am socotit-o pentru 4 persoane, căci poate constitui și un desert pentru o masă în familie.

Bufetul poate fi îmbogățit și cu alte preparate. Salata compusă și frumos prezentată din legume de sezon va fi binevenită (vezi „salată cu de toate" — „Magazin nr. 718"). De bună seamă și dv. aveți specialitățile casei verificate în diverse împrejurări.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Alimentația în cazul unei entero-colite acute

Mai mulți cititori ne-au adresat întrebări referitoare la alimentația indicată în cazul unei entero-colite acute. Termenul se referă la inflamația intestinului subțire și gros. Poate apare în orice anotimp, mai frecvent în timpul verii prin infectarea intestinului cu microbi aduși de alimente alterate, nefierte sau prost spălate. Apa, laptele, ouăle, în special cele de rață, carnea și fructele sînt alimentele cele mai des infectate. Virozele pot avea uneori localizări preferențiale intestinale (entero-viroze). Ajungînd în intestin, microbii sau virusurile încep să se înmulțească și secretă substanțe otrăvitoare — toxine — care trec în sînge. Bolnavul prezintă febră, vărsături, scaune diareice și dureri abdominale. În asemenea cazuri, examenul medical este obligatoriu. Bolnavul nu se poate trata singur și neinstituirea terapiei corecte poate agrava evoluția bolii. Însănătoșirea nu este posibilă fără tratament și în special regim alimentar adecvat.

ÎN PRIMA ZI orice alimentație este oprită. Bolnavul va bea 5—6 ceaiuri pe zi, de preferință de mentă, îndulcite cu zaharină. Zeama în care a fiert orezul sau morcovii este de asemenea indicată, cu puțină sare. Apa și oricare alte băuturi sînt interzise. Pe măsură ce starea generală se îmbunătățește și scaunele devin mai rare, gama alimentației se poate lărgi. Primul aliment care se poate da este orezul fiert pasat prin sită, apoi cu bobul întreg, la cute prin sită, ouă răscoapte, carne slabă rasol, brînză telemea desărată, unt proaspăt sau untdelemn crud, adăugate la mîncarea gata pregătită și caldă. Laptele, zarzavaturile și fructele crude vor mai fi evitate încă 7—10 zile după însănătoșire, deoarece primul poate întreține diareea, iar celelalte sînt bogate în celuloză, care se digeră greu.

Uneori, se recomandă, atunci cînd diareea nu se oprește, o zi de cură de mere. Aceasta se face cu mîez de mere, curățat de coji și simburi, ras pe răzătoare de sticlă, pînă capătă aspectul unei spume galben-brune. Din aceasta, bolnavul va lua cîte 200 gr. de cinci ori pe zi, la intervale regulate, orice alt aliment fiind oprit. Merele rase, pe lîngă faptul că li se fărămițează și înmoaie celuloza, pun în libertate o substanță numită pectină, care se îmbibă ca un burete cu microbii din tubul digestiv, distrugîndu-le astfel puterea de a infecta și intoxica organismul.

O entero-colită acută neîngrijită corect poate evolua spre cronicizare, avînd numeroase repercusiuni asupra întregului nostru organism.

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Anunțăm participanții la concursul nostru că citirea și clasificarea buletinelor de răspuns, a rețetelor și a propunerilor trimise de concurenți se apropie de sfîrșit.

În numărul următor al revistei veți afla locul, ziua și ora exactă, unde reprezentanții revistei noastre și organizatorii concursului se vor întîlni cu participanții în vederea festivității de premiere.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

AMĂNUNTE DESPRE ȘCOLILE DE SPECIALITATE POSTLICEALĂ

Numeroși cititori ne-au cerut lămuriri în legătură cu admiterea în școlile de specializare postliceală precum și cu rețeaua acestor școli. Le putem răspunde acum, după ce problemele au fost definitivate de către organele superioare școlare. Răspunsul nostru ține seama de tot ceea ce s-a cerut în scrisorile adresate redacției, astfel că nu va mai fi nevoie să dăm amănunte fiecărui cititor în parte.

MAI ÎNTII DATA CONCURSULUI de admitere. Acesta va avea loc, atît pentru învățămîntul de zi cît și pentru cel seral și fără frecvență între 15—22 septembrie, pentru toate locurile planificate. Dacă nu se completează locurile, atunci se va ține un nou concurs între 25—29 septembrie.

La învățămîntul de zi al acestor școli se pot prezenta absolvenți ai liceelor de cultură generală cu diplomă de bacalaureat sau cu certificat de absolvire, cum și absolvenții unor școli echivalente care dau dreptul la înscriere, stabilite de Ministerul Învățămîntului. Aceste școli echivalente cu liceul de cultură generală sînt : liceul înainte de 1928 (8 ani), liceul teoretic pînă la reforma învățămîntului din 1948, școala medie (de cultură generală) între anii 1949—1953 inclusiv, școala medie (de cultură generală) după anul 1953, liceul militar de 7 clase pînă în anul 1953, liceul militar de 8 clase, începînd cu anul 1954, facultatea muncitorească — școala specială — de 2 ani (seral de 3 ani) care a funcționat pe baza art. 26 din Legea de reformă a învățămîntului din 1948, școala muncitorească de 3 ani înființată pe baza HCM nr 1009/957.

ÎNSCRIEREA CANDIDAȚILOR se face cu începere de la 1 septembrie și se încheie cu o zi înaintea concursului. În cererea de concurs, candidații vor arăta pentru ce specialitate candidează. La învățămîntul de zi, concursul este precedat de o examinare medicală care are caracter eliminatoriu. Probele scrise au loc în zilele de 15—16 sept. (25—26 sept.). Probele orale încep după o pauză de o zi de la terminarea ultimei probe scrise. Celor care nu au obținut la fiecare obiect de concurs cel puțin media 5 nu li se calculează media generală, fiind declarați respinși. Media minimă de admitere este 5.

ACTELE care se cer sînt următoarele : a) certificat de naștere în original și în copie (copia se certifică de școală) ; b) diplomă de bacalaureat, certificatul de absolvire sau actul de studii al școlii echivalente, în original ; act medical, din care să rezulte starea sănătății candidatului. La cursanții de la învățămîntul de zi se cere buletinul de analiza singelui și rezultatul examenului radiologic pulmonar efectuate cu cel mult 3 luni înainte de concurs, iar candidații care au absolvit liceul începînd cu anul 1968 vor prezenta în locul certificatului medical, fișa de control medical întocmită în timpul liceului. La cei de la seral și fără frecvență se cere și copia de pe cartea de muncă. Pentru această categorie de candidați, și în speță, pentru cei care ocupă funcții de specialitate în cooperativele agricole de producție se prevede prezentarea, la înscriere, în locul copiei de pe cartea de muncă, a unei adeverințe eliberate de cooperativa în care lucrează semnată de președinte, inginerul și contabilul șef. La concursul de admitere nu există reușiți fără loc și nu se aprobă nici reexaminări. Candidații reușiți la concursul de admitere — învățămîntul de zi — vor încheia contracte cu organizațiile socialiste pentru care se pregătesc.

AM FOST ÎNTREBAȚI unde funcționează școli postliceale pentru **industria constructoare de mașini.** Iată răspunsul : Arad — Str. Armata Poporului 31, Arad — Calea Armatei Roșii 39—41, Cîmpulung — Muscel — str. Negru Vodă 123, Brașov — str. Poenelor nr. 5, Brașov, str. Karl Marx 52, Craiova — str. Electroputere 13, Galați — str. Traian 203, Ploiești — Bd. Petrolului 16, Satu Mare — str. M. Eminescu 1, Sibiu — str. Gladiolelor 1, Timișoara — Piața Huniade 3, București, str. Zborului nr. 7—9, București — Bd. Muncii 47, București — str. Samuel Vulcan 8, București — Calea Griviței 363.

Școli de construcții : Arad — str. Săvinești 6, Pitești — str. Războieni 35, Oradea — str. K. Marx, nr. 33, Cluj — Bd. — V. I. Lenin 128—130, Iași — str. Bucium 17, Tg. Mureș — str. V. Babeș 11, Sibiu — str. Pedagogilor 7, Timișoara — Bd. Tinereții 11, București — Șos. Mihai Bravu 428, București (construcții și arhitectură) str. Occidentului 12.

Școli pentru **industrializarea lemnului :** Suceava — str. Unirii 17, Curtea de Argeș — Bd. Republicii 21, Codlea (Brașov) — str. Laterală 60, Sighetul Marmației — str. Dragoș Vodă 39, Piatra Neamț — str. Ștefan cel Mare 57, Rm. Vîlcea — Bd. Lenin 311, București — str. Elev Ștefănescu Ștefan 9.

Școli pentru **industria ușoară :** Cluj — str. Einstein 12—14, Tg. Mureș — str. Gh. Doja, 13, București — str. Birsei 3, Turda — str. Velicicov 48.

Școli pentru **industria chimică :** Iași — str. Sf. Sava 16, Ploiești, — Bd. Petrolului 50, București — Bd. Ion Șulea 216.

Numeroși cititori ne-au întrebat unde funcționează școli de specializare sanitară. Răspunsul nostru este : Arad — Bd. Republicii 77, Pitești — str. N. Bălcescu 147, Bacău — str. Grivița Roșie 35, Oradea — str. Leontin Sălăjan 13, Bistrița — Bd. Republicii 18—20, Botoșani — str. Maxim Gorki 1, Brașov — str. V. Maiakovschi 13, Brăila — Bd. A. I. Cuza 71, Buzău, str. Cuza Vodă 63, Cluj — Bd. V. I. Lenin 7, Constanța — str. 30 decembrie 6, Tîrgoviște — str. Gr. Alexandrescu 22, Craiova — str. Silozului 65, Galați — str. Mihai Bravu 48, Odorheiul Secuiesc — str. V. I. Lenin 2, Hunedoara — str. N. Bălcescu 1, Iași — str. N. Bălcescu 28, Turnu Severin — str. Karl Marx 5, Tg. Mureș — str. Vîrăsmarty 8, Roman — str. Soldat Porojan 5, Ploiești — str. N. Bălcescu 35, Satu Mare — Piața Păcii 10, Sibiu — str. Dealului 6, Rm. Vîlcea — str. general Praporgescu 36, București — str. Pitar Moș 15.

Există destul de multe **școli comerciale :** Arad — Piața George Enescu 2, Bacău — str. Cuza Vodă 1, Botoșani — str. Cuza Vodă 8, Cluj —str. Decebal 2, Constanța — str. Decebal 15, Craiova — str. Brestei 12, Iași — str. Max Vecsler 9, Tg. Mureș — str. Călimanului 1, Ploiești — str. Vornicu Boldur 3, București — Bd. Hristo Botev 17. La acestea se adaugă școlile pentru **cooperație :** Constanța — str. Caraiman 1 și **UCECOM :** Timișoara — str. Economu Cezărescu 47.

Rețeaua cuprinde și școli **de poștă și telecomunicații :** Bacău — Calea Moinești 148, Timișoara — Bd. 23 August 2, București — Bd. Gheorghe Gheorghiu-Dej 42.

În ceea ce privește școlile **de energetică,** acestea sînt : la : Brașov — str. Zizinului 106, Cluj — str. Pascaly 2, Craiova — str. A. I. Popov 93, Galați — str. Silozului 27, Iași — str. Socola 188—190, București — str. Gh. Șincai 2—10.

Ni s-a cerut să spunem unde funcționează școli de **stenodactilografie.** Acestea sînt la Craiova — str. Caracal 12 și la București — str. Sfinții Voievozi 52—54.

La întrebările unor cititori care doresc să afle și alte școli, în afara celor citate, le răspundem că mai există școli de : **hidrologie — meteorologie și protecția calității apei:** Arad — str. N. Grigorescu 8—10 ; **minieră :** orașul Dr. P. Groza — str. Fruntașilor 19 ; **conservarea cerealelor :** Constanța — Bd. Aurel Vlaicu 84 ; **industria metalurgică :** Galați — str. Silozului 25, București — B-d. Muncii 256 ; **industria materialelor de construcții :** București — Bd. Preciziei 12 ; **fizică atomică :** București — Șos. Măgurele 227, **geologie:** București — str. Justiției 55; **alimentație publică :** București — Șos. Viilor 38 ; **piscicultură :** Galați — Bd. Republicii 169 ; **industria metalelor neferoase:** Slatina — str. Magaziilor 1 ; **școala de antrenori :** București — str. Maior Ene 12 și pentru **cultură și artă** (vînzător în librării și biblioteconomie) : București — Șos. Străulești 1.

Întrucît nu la toate școlile sînt cursuri serale și fără frecvență, candidații care vor să se înscrie în aceste forme de învățămînt trebuie să se intereseze în prealabil în această direcție.

hanul cheia
PEISAJ ÎNCÎNTĂTOR, CONFORT SERVICIU IREPROȘABIL!
LA 881 m. ALTITUDINE PE CULMILE ÎMPĂDURITE ALE CIUCAȘULUI, ÎN APROPIEREA MUNTELUI ROȘU

- CAMERE CONFORTABILE - RESTAURANT CU SPECIALITĂȚI CULINARE ȘI VINURI RENUMITE - APĂ CALDĂ ÎN PERMANENȚĂ - TOTUL, PREGĂTIT PENTRU A VĂ SIMȚI EXCELENT
COOP
UNITATE A COOPERAȚIEI DE CONSUM
(6498)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Generații de... computere

Se spune că trăim în secolul vitezei, și nu pe nedrept : vrem ca totul să se realizeze cît mai repede cu putință. Iată, chiar și noi așteptăm ca dv. să răspundeți foarte repede la întrebările pe care vi le punem ! Dacă se întîmplă însă așa sau nu, rămîne de văzut... În orice caz, în prezent, cele mai rapide răspunsuri — și subliniem, foarte exacte — ni le dau computerele. Calculele realizate de computere se desfășoară automat, conform unei programări. Nu totdeauna însă, computerele au funcționat automat. Pe parcurs au apărut pînă acum trei generații de ordinatoare : cu tuburi electronice, cu tranzistoare și, în ultima vreme, cu circuite integrate.

Știți prin ce se caracterizează ca organizare a memoriei cele trei generații de calculatoare electronice apărute pînă în prezent ?

Ridicarea la pătrat a numerelor cu trei cifre

Cititorul nostru **MIHAI MIHAILOV**, elev la liceul „Mircea cel Bătrîn", din Constanța, ne trimite un procedeu de calcul prin care, se pot ridica la pătrat, destul de repede, numere cu trei cifre.

Iată cum se procedează: Să presupunem că alegem numărul 348, pe care vrem să-l ridicăm la pătrat. Se va ridica la pătrat mai întîi ultima cifră a numărului respectiv, adică 8. Deci $8^2 = 64$. Ultima cifră a acestui număr, adică 4, reprezintă și ultima cifră a numărului pe care îl căutăm. Apoi, se înmulțește cu 2 produsul ultimelor două cifre ale numărului dat, adică $2 \times (4 \times 8)$, la care se adaugă prima cifră a numărului rezultat mai înainte prin ridicarea lui 8 la pătrat (64 din care se ia 6). Prin urmare $2 \times (4 \times 8) + 6 = 70$. Cifra zero, din numărul 70 reprezintă penultima cifră din numărul căutat. În sfîrșit, prima cifră a numărului 70, adică 7, se adună cu primele două cifre ale numărului dat, ridicate la pătrat (adică 34^2, ceea ce face 1156) și totul se adună cu dublul produsului dintre prima și ultima cifră a numărului dat, adică $2 \times (3 \times 8)$, ceea ce face 48. Avem prin urmare $7 + 34^2 + 2 \times (3 \times 8)$ sau $7 + 1156 + 48 = 1211$. Numărul acesta se așează în fața celor două cifre găsite mai înainte, adică a lui 0 și 4. Cu alte cuvinte, numărul căutat va fi 121.104. Într-adevăr, pătratul lui 348 este egal cu acest număr.

V-am prezentat acest procedeu mai mult ca o curiozitate matematică, pentru că, deși cititorul nostru afirmă că tehnica de lucru indicată este ușoară și rapidă, sîntem însă de părere că e mai sigur să se procedeze clasic, înmulțind numerele între ele, cum s-a învățat la școală.

Pe probleme **analoge**, fiind vorba fie de ridicări la pătrat a numerelor cu două cifre, fie cu trei cifre, ne mai scriu și cititorii **CONSTANTIN TALOI**, de la Căminul Studențesc nr. 3, din Petroșani, jud. Hunedoara, **EMILIAN CEDICĂ**, din Girdani, jud. Maramureș, **IOAN SARSANIUC**, student la facultatea de medicină veterinară din Iași; **IONEL MARDALE** din Buzău, jud. Buzău și **AUREL CHELMUȘI**, muncitor la C.I.L. Pipera, București. Mulțumim tuturor pentru materialele trimise.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ce vîrstă are bunica

Bunica lui Nelu avea... 60 de ani, și nicidecum 15, cum putea presupune Victor, la prima vedere. Bunica se născuse într-un an bisect, la 29 februarie. Cum ani bisecți se repetă din 4 în 4 ani, bunica, sărbătorindu-și ceea de a 15-a zi de naștere, înseamnă că avea vîrsta egală cu 15×4 ani, adică 60 de ani.

Sînt ani bisecți toți aceia a căror ultimă cifră, sau ultime două cifre, se divid cu 4. Primul an bisect din secolul nostru a fost 1904, iar cel mai recent, 1968. Următorul va fi în 1972. Dacă discuția dintre Victor și Nelu a avut loc, de exemplu, în 1968, înseamnă că bunica s-a născut în 1908. Cît privește ziua în care s-a purtat discuția dintre cei doi prieteni, evident că ea nu putea fi decît 1 martie, pentru că întrevederea dintre ei s-a petrecut a doua zi după aniversarea nașterii bunicii.

Dragă Ovidiu, nouă ne-a plăcut problema propusă de tine. Felicitări și mulțumiri ! Sperăm că a plăcut și cititorilor.

Poșta cititorilor

Pentru numărul 711 al revistei, din 22 mai 1971, la „O poveste polițistă ca în filme" au răspuns corect următorii cititori : Ciocan Alexandru, Liceul militar „Dimitrie Cantemir", anul I j, Breaza, jud. Prahova ; **C. Munteanu,** Piatra Neamț (Problemele trimise nu le putem publica) ; **Diaconu T. Ilie Teodor,** contabil, Autobaza 8, Corabia, jud Olt ; **Moț Maria Magdalena,** București ; **Ivan Gheorghe,** Negrești-Oaș, jud. Satu-Mare ; **Recea Greego,** student anul III, Facultatea de drept, București.

O **mențiune specială pentru tov. Ivan Gheorghe (care ne-a trimis două scrisori) și Recea Greego.** Raționamentele **pe care le-ați făcut referitor la „O poveste polițistă ca în filme" au fost bune, și aveți dreptate în ceea ce priveste soarta asasinului, dacă ne referim la legile țării noastre, și poate chiar și la alte țări.**

Pentru numărul 712, din 29 mai 1971, la întrebarea „Mînăstire-ntr-un picior, ghici ciupercă ce-i ?", au răspuns corect : **Oprea Gheorghe,** din Ocna Mureș, jud. Alba (Problemele cu care doriți să colaborați, nu este necesar să fie „inventate" de dv., altfel n-ar fi posibil ca cititorii să-și verifice cunoștințele, conform titlului rubricii) ; **Ginel Bălu,** satul Botești, com. Girov, jud. Neamț ; **Manole Nicolae, Mangalia.** (Tov. Manole este și radioamator-receptor de unde scurte cu indicativul Y04-2374).

Tot pentru numărul 712 din 29 mai 1971, au mai răspuns corect următorii cititori, la întrebarea „Care este formula" ? : **Ciocan Alexandru,** Liceul militar „Dimitrie Cantemir" anul I J., Breaza, jud. Prahova ; **Kapusi Maria,** Tg. Mureș, jud Mureș ; **Nicolau Viorel,** elev cl. a VII-a Șc. generală nr. 194 București, Prof. **Gheorghe Brașoveanu-Urlați,** București : **Iliescu Constantin,** Cluj ; **Boga Elena,** Tg. Lăpuș, jud. Maramureș.

Referitor la aceeași întrebare, cititorii noștri Dr. **Axente Mihai,** medic primar din Ploiești și **Golda Atanasie** din Arad, ridică o problemă pe care ne mirăm că nu au pus-o și alții. În răspunsul nostru, am arătat că apa tare este echivalentă cu acidul clorhidric, iar dînșii afirmă că este echivalentă cu acidul azotic. Într-adevăr, în toate manualele de chimie este arătat că apa tare este tot una cu acidul azotic. În practică însă lucrurile nu stau așa. De peste 40—50 de ani în comerț, la magazinele cu chimicale, vopsele etc. se vinde sub denumirea de „apă tare" acid clorhidric tehnic, care are o culoare gălbuie, datorită impurităților de fier, pe care le conține. Așa-numita „apă tare stinsă" a tinichigiilor nu este altceva decît o soluție saturată de clorură de zinc, obținută prin dizolvarea unor fragmente de zinc în „apa tare" din comerț, care este acid clorhidric.

De aceea, referindu-ne la denumirile uzuale, din comerț, ale diverselor produse chimice, nu era deloc incorect ca pentru apa tare să se spună că este acid clorhidric. Este surprinzător însă că, după cît se pare, lucrul acesta nu a fost precizat nici pînă azi în vreunul din manualele de chimie. Poate totuși, cu această ocazie se va sesiza cineva, pentru a pune lucrurile la punct.

Tov. **Puiu Cornel,** București. Vă mulțumim pentru problema trimisă, dar un astfel de material a fost publicat. Reflectați la altceva, poate veți avea mai mult noroc ! Tov. **Romilă Anton,** Constanța. S-au mai publicat asemenea materiale. Regretăm.

Materialele trimise de următorii cititori : **Burciu Ion,** București ; **Stoe Ștefan,** Brăila ; **Marian Livius,** elev la Liceul nr. 2, Lugoj și **Rusu Gheorghe,** com. Voinești-Bănceștl, Of. Pușești, jud. Vaslui. au fost reținute, cu mulțumiri, urmînd a fi publicate ulterior, pe parcurs, în limita posibilităților.

Ing. Liviu MACOVEANU

„Sînt convins că primiți scrisori de la cele mai importante pînă la cele mai caraghioase. Ei bine, intuiesc de pe acum ce o să-mi răspundeți... Sînt totuși curioasă să văd ce-o să-mi spuneți, permițîndu-mi să păstrez anonimatul, de dragul problemelor care, ce să-i faci, mă interesează să le lămuresc.

Locuiesc în Drăgășani, am aproape 25 de ani și, bineînțeles, nu sînt căsătorită. Nu am iubit cu adevărat niciodată ! ! ! Îmi petrec timpul liber foarte divers, căutînd adică să fac în fiecare zi ceva deosebit, se înțelege... în limita posibilităților. Nu am prejudecăți, port scurt, dansez modern, merg în excursii, la ștrand, ceaiuri dansante etc. Nu fug de societate, ba dimpotrivă, îmi place. Cum s-ar zice — spiritual — orice îmi place, fac totul. Cunosc foarte multe fete și foarte mulți băieți care îmi sînt amici. Nu am un prieten, un iubit. Dacă se întîmplă să-mi placă cineva foarte mult, bineînțeles după ce-l cunosc mai bine, îl evit. Îmi plac fetele de seama mea, mai ales cele ce sînt inteligente, îngrijite, moderne și, mai cu seamă, cele ce-și păstrează silueta. La fel îmi plac băieții inteligenți, sportivi, cu plete și cît se poate de moderni, dar totdeauna cu gust. Văd căsătoria ca o problemă socială importantă, mi-ar place să am copii, cred că voi fi o soție bună, gospodină și o mamă înțelegătoare.

Ce credeți : este normal să fii așa cum sînt eu ?".

Stimată anonimă de (aproape) 25 ani, din Drăgășani, pentru că singură începi prin a spune că primesc scrisori „de la cele mai importante pînă la cele mai caraghioase", trebuie să precizez că scrisoarea dumitale, în ciuda scurtimii, e greu de încadrat într-una din extremele amintite mai sus. Ca să fiu mai explicit, mă văd obligat să arăt, mai întîi, că — dincolo de analizarea „detaliilor" pe care le dai asupra dumitale — există, printre rînduri, un aer de prea mare detașare (a se citi: nepăsare?) de-a dreptul supărător. Ești la o vîrstă la care alții **știu foarte exact** ce se întîmplă cu ei, cum au ajuns unde au ajuns (au străbătut un „drum" dinainte stabilit), și mai **știu foarte exact** încotro se îndreaptă. Dar dumneata — să fie oare, exclusiv, „vina" tonului scrisorii — se pare că plutești binișor la voia întîmplării. Vrei o dovadă: n-ai pomenit nici un cuvînt, dar absolut nici unul, despre **profesiune, ce faci în timpul orelor de muncă, munceștl sau nu undeva,** asta îți dă ceva satisfacții (cel puțin cît îți dă „purtatul scurt" și „băieții cu plete")? Ironia mea, indiscutabil întemeiată, își are originea — repet — în aerul prea degajat cu care spui — crezi dumneata — lucrurilor... pe nume: îți place ca atît fetele, cît și băieții, să fie inteligenți (de ce? ca să-ți semene?) și... moderni (adică? te referi la... îmbrăcăminte, cel puțin așa reiese din textul primit, sau la ceea ce, **în realitate,** definește omul, fie tînăr, fie vîrstnic, ca fiind **MODERN: să trăiască deplin**

CURIER SĂPTĂMÂNAL

timpul său, să fie total integrat mediului său, societății, să aibă o concepție înaintată despre lume și viață, o moralitate nouă!). Dumneata mărturisești că nu fugi de **societate,** ba dimpotrivă, îți place, însă prin „societate" nu înțelegi oamenii care muncesc (și în favoarea dumitale), ci cei părtași, cu Domnia Voastră, la... distracție.

Scrisoarea dumitale se încheie cu întrebarea: **este normal să fii așa cum sînt eu?** (sublinierea îți aparține). Ei bine: **nu!** Nu e normal să bravezi, declarînd că... n-ai iubit cu adevărat niciodată (ai iubit pe jumătate, pe un sfert?!) — că, la 25 de ani nu ești căsătorită (adaugi un „bineînțeles", ca să afișezi aceeași nepăsare care, bănuiesc, te caracterizează). Vai de mine, nu-ți reproșez că nu te-ai căsătorit pînă acum, asta e treaba fiecăruia, dar „bineînțeles"-ul arată că, pentru dumneata, ăsta e semnul că ești „față înțeleaptă", care știe să-și trăiască viața (cum s-ar zice, **de loc spiritual:** îmi place, fac totul). Oricum, greu de aderat la un asemenea... principiu de existență : **îmi place, fac totul !** Și-apoi, ceea ce îți place dumitale se limitează într-o zonă prea strîmtă a vieții, distracția și moda, și nu ține, nicidecum, de axul fundamental al oricărei existențe: profesia, munca, arta și cultura, structura morală etc. Mai direct, nu cumva personalitatea dumitale este serios primejduită de **superficialitate** (astfel încît mă întreb cum vei reuși să fii, așa cum declari cu convingere, „o soție bună, gospodină și o mamă înțelegătoare"?). Dacă viitorul pretendent la căsnicie nu va avea chică, în schimb va fi excelent în domeniul profesiunii sale, îl vei respinge? Dar pe copiii dumitale ce-i vei învăța: să facă totul, dacă le face plăcere, să-și păstreze.. silueta (dar „silueta" morală?) să fie... moderni (cît de vag sună), să-și petreacă timpul liber foarte divers, în... limita posibilităților? Nu ți se pare însă infim? Asta și vreau să spun: orice om, încă din perioada preadolescenței, trebuie să aibă ceea ce se numește — poate în termeni prea „tehnici" — un PLAN DE VIAȚĂ (nu scris pe hîrtie, evident). Deci: ce aptitudini și înclinații am (tot munca, profesia pe primul plan) și, în raport cu ele, îmi prefigurez studiul, activitatea prezentă și viitoare. Apoi, în același plan de viață intră: preferințe din sfera culturii și-a artei, a raporturilor sociale etc. (toate pornind, în fond, de la structura individului, de la personalitatea sa, confruntată permanent cu mediul înconjurător cu colectivitatea din care face parte). Sper că se observă, destul de ușor, că nu-i vorba de ceva impus, ci **de o datorie a fiecăruia față de sine** și, implicit, față de societatea întreagă (fiindcă dumneata, de exemplu, s-ar putea să fi fost posesoarea unor aptitudini, a unor înclinații mult mai... importante decît cele despre care crezi acum că te definesc — vezi lungimea fustei sau credința că n-ai „prejudecăți" — și care, la timp detectate și cultivate, te-ar fi îmbogățit enorm pînă astăzi, la cei 25 de ani pe care îi vei împlini curînd. Dar nu-i prea tîrziu niciodată! Realizează-te cu obiectivitate (cît se poate) și, pe temeiul drumului parcurs pînă acum, stabilește-ți drumul viitor, dar punînd accentul pe ceea ce se cuvine a fi, realmente, accentuat: activitatea dumitale profesională, calitatea morală a raporturilor cu oamenii etc.

★

P.S. — G.F.-Slatina este rugată să-mi scrie din nou, arătînd detaliat care-i siuația **actuală** a fetei.

V. TIMOC

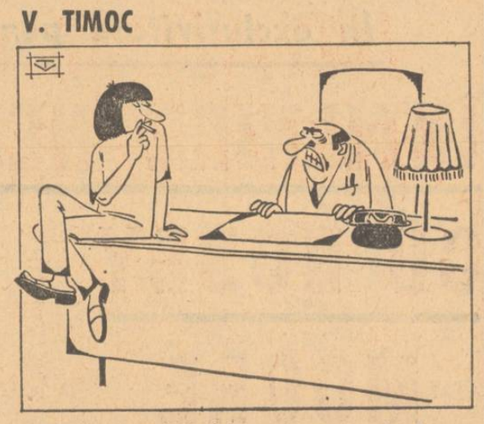

— Și dacă mai întîrzii la serviciu, ai cuvîntul meu de unchi că nu te mai trimit în nicio deplasare în străinătate !..

M. OPROIU

— Oare brazii i-am pictat ?

OREBUS

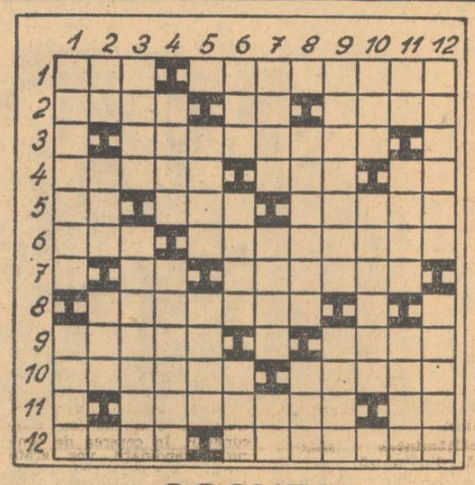

COȘURI

ORIZONTAL : 1. Ori e ! — Filozofia negativă a vieții. 2. Are uneori COȘ pentru **transportat lucruri (pl.)** — La cota ! — Transport motorizat. 3. Construit din nuiele încrucișate, așa cum este COȘUL de baschet. — Băutură alcoolică. — Cea ! 5. Udrea Vasiliu. — Vînătoare oltenească. — Localitate climaterică în jud. Dîmbovița. 6. Onomatopeea tobei. — „Tare în COȘ" (reg. pl.) 7. Interjecție. — „A fi rupt în COȘ"... 8. Au limbă ascuțită... (fem.) 9. Se elimină prin COȘUL locomotivei, o dată cu fumul. (pl) — Denumirea cursului superior al Nilului albastru. 10. Numele unei artiste de teatru și film din București (Dana). — Servește uneori la urcat pe COȘUL fabricii. 11. Sport... la COȘ. — Careu agrar. 12 Căpetenie orientală. — Se aruncă pentru măcinat în COȘUL morii. (pl.)

VERTICAL : 1. COȘURI... la baschet (fig. pl.) — Fac gura pungă... (fem. pl.) 2. Abis ! — S-a dus la „mărul lăudat" cu ...COȘUL mare... (leg.) — Oraș în Nigeria. 3. Sentiment. PLICTICOS. (fig.) — Boabele sale se aruncă la măcinat în COȘUL morii. (pl.) 4 Struț din Australia. — Curăță COȘUL... 5. Nume antic al Persiei — Localitate în Grecia. 6. Suflă iarna prin... COȘ. (mit.) — Sinequa-non pentru baie... (pl.) — Abreviație comercială. 7. Măsoară grămada de lemne. — Elimină și a doua posibilitate... — Heliu. 8. COȘUL pieptului. — Tratament împotriva unor boli infecțioase. (med.) 9 COȘCODAN. — Documente. 10. Iute. (olt.) — COȘMAGA 11. Liniște onomatopeică... — Are unul sau mai multe COȘURI — Mare în U.R.S.S. 12. Aruncă boabele la măcinat, în COȘUL morii. — Posedă unul sau mai multe COȘURI destinate... manuscriselor respinse. (pl.)

C. OJESCU

Cuvinte rare : URC — RAP — ABAI — IBO — EMEU — NIES — ACC

TUR DE ORIZONT

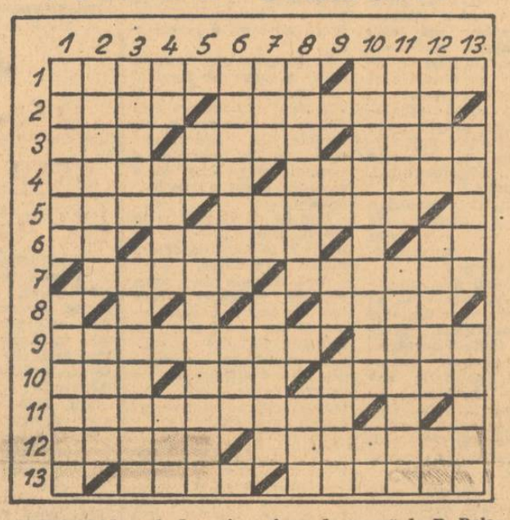

ORIZONTAL : **1. La orizont, soare-apune — Localitate în răsăritul țării noastre, într-o zonă carboniferă. 2. Linia orizontului (pl.) — O „stea căzătoare" pătrunsă în atmosferă. 3. A apărea la orizont — Îmbrățișează zarea cu aripile deschise... (pl.) — Comerț primitiv. 4. Particule atomice — A conduce balonul... 5. Paharnicul din „Apus de soare" de B. Delavrancea — Rezultă din fenomene (pl.). 6. Titan — Pașa de la... Călugăreni — Te poartă spre zări dobrogene... 7. Capricii (fig.) — Alt personaj din „Apus de soare". 8. Arbust mediteranean. 9. Fac turul de orizont de la mare înălțime... — Întunecă orizontul (pl.) 10. La lizieră ! — Din inimă ! — Fluviu în Africa. 11. Deschizători de noi orizonturi... 12. Mult deasupra orizontului... Apt... căzătoare în S.U.A. 13. Te poartă pe drum de fier, spre noi orizonturi... — Înălțime de nori.**

VERTICAL : **1. Unghi geodezic și geografic — Repere topografice. 2. Realizează turul de orizont în spațiul cosmic... — Apare dinspre orizont și se apropie... 3. Ornamente arhitectonice — Acolo unde se întîlnesc cerul și pămîntul... 4. Ion Ionescu — Teren protejat (reg.) — Viraj întrerupt ! 5. Din Lună ! — Cunoscătoare. 6. Din familia năvodului și oriei... (pl. fem.) — Organizează tururi de agrement și concursuri de orientare. 7. Mici decapitați ! — Fabrică... la scară mică ! — Constelație strălucitoare, vizibilă în serile de iarnă. 8. Arma lui Neptun — Ripă fără fund ! 9. Rece ! — La capăt de drum ! — Rege legendar al Irlandei. 10. Deasupra nivelului mării (pl.) — Gară mică ! 11. Jocuri populare — Specialist în... relief. 12. La orizontul mărilor calde... — Apar pe firmament, deasupra orizontului — Două particule din... orizont ! 13. „Orizont pierdut" de James Hilton — Denumirea indoneziană a insulei Noua Guinee.**

Costel CERNAT

Cuvinte rare : OAȘA — NIAL.

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

22 Alexiu se afla în una din zilele lui „închise" ceea ce însemna că dormise prost, ori îl duruse stomacul.

— Domnule căpitan, începu bunicul, am impresia că am să vă întristez și eu. În timp ce mă îndreptam spre dumneavoastră, mă întrebam de ce erați atît de convins că acest caz, de care mă ocup cu asentimentul dumneavoastră, nu ascunde nimic deosebit în straturile lui intime. Niciodată în activitatea noastră în comun n-ați pledat cu atîta hărnicie și convingere chiar, pentru înmormîntarea unui dosar cu vădite semne de întrebare. M-am întrebat de ce, dar n-am găsit nici un răspuns.

— Bunicule, să fim serioși. Am zis doar că Gogu n-are dreptate, că nu cred în serul lui și că, din moment ce există un vinovat și încă unul sigur, nu văd nevoia să găsesc altul. Atîta tot.

— Ei bine, domnule căpitan, foarte curînd am să vă dovedesc că Gogu are dreptate, că Dumitriu e doar un fraier și nimic mai mult și că adevăratii vinovați pentru această crimă și pentru alta ce va putea urma sînt alții.

— După cîte știu, Bunicule, stă în dreptul nostru să ne ocupăm de orice caz ce ni se pare suspect, indiferent de secția care s-a ocupat inițial de el.

— Deci sînteți la curent, domnule căpitan.

— Da, sînt la curent, și în zadar îl suspectezi pe Prodan de trafic de influență. Să știi că n-are nici un amestec în sensul în care crezi dumneata. E un om făcut din cinste, Bunicule, de la cizme pînă la păr, pentru el sînt gata să-mi bag și mîna în foc. A venit omul și m-a întrebat ce ai cu el, că el niciodată nu ți-a făcut vreo figură cum ți-au făcut alții. A, că judecătorii se lasă impresionați de nume și de funcții, asta-i altă mîncare de pește. Adresează-te lor. Să știi că nici eu nu sînt de acord cu pedeapsa minimală care i s-a dat lui Dumitriu. Am să fac chiar o hîrtie în acest sens. Tovarășul colonel a zis să nu mă amestec. Să-mi văd de treburile mele. Atunci i-am răspuns că din neglijență am să-l calc cu mașina. La o asemenea pedeapsă chiar că merită să-și facă omul o mică plăcere. Nu m-a dat pe ușă afară, dar am ieșit eu cît am putut mai iute. Dar, spune ce-ai descoperit, dacă într-adevăr ai descoperit ceva, întrebă Alexiu, sfîrșindu-și brusc fraza precedentă despre colonel.

Bunicul îi povesti pe scurt deducțiile lui.

— Bunicule, uite, de data asta, ca să nu mai mă suspectezi, mai ales că nu mă pot duce ca Prodan să mă pling, întru deschis în modul dumitale de a gîndi. Să zicem că ai dreptate, că presupunerile dumitale sînt adevărate. Cu ce le dovedești ? În dosar există un vinovat, vinovatul — așa cum ți-am mai spus de cîteva ori — și-a recunoscut fapta. Vreau să știu care sînt argumentele dumitale, nu cele teoretice, cele palpabile.

— O să le am, domnule căpitan. Am un plan și o să-i prind pe vinovați chiar dacă vom fi nevoiți să acceptăm o nouă mîrșăvie.

— Adică cum, să-i lași să comită o crimă ? întrebă căpitanul, neînțelegînd exact ce anume voia Bunicul.

— Domnule căpitan, știu la fel de bine ca și dumneavoastră că am nevoie de probe. Nu le voi avea atîta vreme cît mă voi mărgini, așa cum ați spus, la simple deducții. Hoțul care nu e prins asupra faptei nu e hoț, ori eu vreau să-i prind asupra faptei.

Desen de Dorin DIMITRIU

— Stai, că nu pricep. Vrei s-o reinvii pe Camelia Iovan, să o faci să asiste încă o dată la tot calvarul prin care a trecut ?

— De unde știți că a trecut printr-un asemenea calvar, domnule căpitan ? Intuiesc o nouă poziție la dumneavoastră, sau știți ceva și îmi ascundeți.

— Nu știu nimic, dragul meu, spuse căpitanul destul de fisticit, și această fisticeală, provenită dintr-o pauză prea mare între două cuvinte, îl puse pe Bunic serios pe gînduri.

— Nu, n-am s-o reinvii pe Camelia, domnule căpitan. Se pregătește însă o nouă Camelie, numai că de data asta are alt nume și în loc să fie brunetă, e blondă.

— Bunicule, dacă lucrurile stau într-adevăr așa, nu pot fi de acord ca din dorința de a avea argumente să aștepți conștient producerea altei tragedii.

— Am nevoie de argumente, domnule căpitan, dumneavoastră singur ați spus.

— Argumente, Bunicule, dar nu cu orice preț...

— Nici eu nu sînt de principiul că trebuie adunate cu orice preț. Nu doresc o nouă moarte numai pentru a-i prinde pe criminali. Dar această moarte, domnule căpitan, este inevitabilă, cu toate că am să fac tot ce-mi stă în putință ca ea să fie evitată.

— Bunicule, vreau să-ți mărturisesc că sînt îngrijorat de ce-ți trece prin cap. S-ar putea să exagerez. Nu-ți cunosc planul și, așa cum te știu, în zadar voi încerca să te conving că aș avea dreptul să-l știu și eu. Dar indiferent de planul dumitale, nu pot fi de acord să se întîmple altă tragedie numai pentru a pune mîna pe făptași.

— Atunci să-i lăsăm să acționeze în voie. Vor omorî în continuare, deoarece ei n-au scrupule, domnule căpitan. Scrupule avem noi. Și dacă nu-i voi prinde, am să mă spăl pe mîini ca Pillat din Pont. Adică dumneata vrei să fiu uman, să acționez în virtutea legilor umanității avînd de-a face cu oameni care deliberat calcă principiile umane în picioare ?

— Atunci cu ce ne mai deosebim de ei, Bunicule ? N-avem principii de circumstanță, ca în funcție de împrejurări să ne putem debarasa de ele. Crezi că nu există nici o altă posibilitate ? O posibilitate care să excludă o tragedie ?

— Crima este ca și comisă, domnule căpitan. N-am nici o putere s-o opresc. V-am spus, voi face tot ce-mi stă în putință s-o evit. Dar ea nu depinde de mine. În cazul meu ea există teoretic. Practic n-o pot localiza, deoarece nu știu precis cine anume o va comite.

— Bunicule, în cazul acesta voi fi obligat să discut cu tovarășul colonel.

— N-am venit întîmplător la dumneata, domnule căpitan, am venit tocmai ca să mă consult. Ca să-ți fie și mai ușor, am să-ți dau cîteva puncte de reper din viitorul plan și te rog să-mi spui cum ai proceda dumneata în locul meu.

Bunicul începu să povestească. Pe măsură ce asculta, Alexiu se îngălbenea tot mai mult și sfîrși prin a-și înclești fălcile.

— VA URMA —

JOCURI DISTRACTIVE

Cumpărătura

Eschimosul Nanuk a intrat să cumpere ceva...

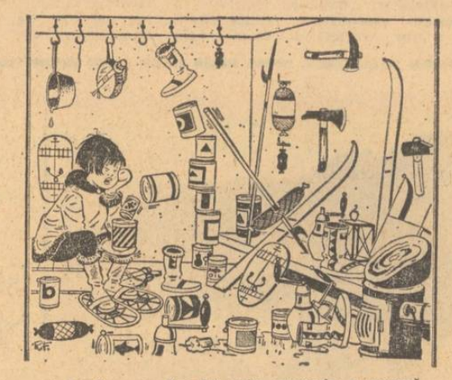

...și după ce a răscolit prin magazin a cumpărat un obiect și a plecat. Ce anume a cumpărat ?...

(Soluția în numărul viitor).

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SELENE

ORIZONTAL : Clar — Mirodan — Lunatic — Luna — In — Selenar — V — Mamaia — E — Apa — Eter — Noapte — Iți — Curată — Cer — Un — Ae — Rg — R — Io — Oa — Alei — Am — Cerna — Ea — Taina — Arnica — Eroare — Pătuț — Ren — Solară — A.

RENAȘTEREA ITALIANĂ

ORIZONTAL : Donatello — Cab — Amor — Rea — Volo — N — Sci — Unge — Pc — Tp — Aah — Termic — Eem — Cap — Arena — Ras — Nimrod — C — Lucca — Pa — Cici — Ig — U — Masaccio — Pinturicchio — Pna — Sitari — Nr — Ionian — Teorie.

ORICÎND BINEVENIT!
ORICÎND BINE SERVIT!
LA HANUL
ursul negru
SOVATA
O NOUĂ UNITATE A COOPERAȚIEI DE CONSUM SITUATĂ ÎN APROPIEREA STAȚIUNII BALNEO-CLIMATERICE SOVATA (Jud. MUREȘ)
RECOP
— camere cu 2 și 3 paturi
— restaurant unde puteți servi cele mai gustoase preparate culinare și băuturi din podgorii renumite
— încălzire centrală
— serviciu ireproșabil
6499)

În exclusivitate pentru „Magazin"

ÎNTÎLNIRE NEPREVĂZUTĂ CU BOBBY MOORE

- **Fotbalul, — deliciul copilăriei prelungite.**
- **Între iscusința fotbalistului de pe gazon și pasiunea celui din tribună.**
- **Eu consider că nu există fotbal arhaic și fotbal modern, ci numai unul cerebral.**
- **Despre fotbalul românesc și atributele lui.**

Bobby Moore văzut de NEAGU RĂDULESCU

În forfota holului hotelului „The New Yorker" din chiar apropierea faimosului Madison Square Garden, reședința marilor organizări pugilistice cu caracter universal, un grup compact își așteaptă cheile pentru camerele atribuite. Sînt cele două echipe de soccer, — după cum i se spune în Statele Unite ale Americii, fotbalului cu mingea rotundă — cele două echipe europene care joacă la Yankee Stadium, într-un meci demonstrativ : Westham United din Anglia și F. C. Bologna din Italia. Au, laolaltă, zece internaționali și între aceștia se numără și Bobby Moore, vestitul căpitan al echipei naționale a Angliei.

În fața cîte unui pahar cu „orange-juice", iată-l pe masivul blond, devenit victima întrebărilor la care răspunde cu docilitate :

— Fotbalul place, și va rămîne întotdeauna deliciul oamenilor, pentru că, la orice vîrstă, îi readuce în anii dulci ai copilăriei ; fiecare, fotbalist nerealizat la nivel public sau dintre cei de amploare de consacrare, știe că a lovit și el mingea, cîndva, pe un maidan, în curtea școlii sau în vreo echipă de juniori, trăind momentele unei lupte în care, poate chiar numai pentru o clipă, a fost și el „cineva".

Este motivul pentru care fiecare spectator, — căci între aceștia trebuie căutați adevărații fotbaliști, pasionații, — retrăiește deliciul copilăriei prelungite, în comuniunea arenei de fotbal. Antrenant, înviorător, dătător de emoții răscolitoare, tocmai prin varietatea lor, prin intensitatea lor, — iată fotbalul !

— Desigur că ai făcut, — și nu o dată, — o paralelă între fotbalistul de pe gazon și cel din tribună. La ce observații, la ce concluzii ai ajuns ?

— Că fotbalistul-spectator face investiții psihice mai active decît noi, cei care jucăm. Noi realizăm jocul pe cînd omul din tribună îl trăiește. Dacă consacrarea e hărăzită jucătorului, cu adevărata calitate de fotbalist se cuvine investit spectatorul.

— Se tot vorbește despre fotbalul modern. Oare există și vreunul arhaic ?

— Teoreticienii, — mai ales în fotbal apar la tot colțul, ca în vreme de război „strategii de cafenea" care se substituie statelor majore și genilor militare, — își fac de lucru. Eu consider că nu se cuvine să se vorbească despre fotbal arhaic și fotbal modern, care în orice timp poate fi caracterizat numai pe criteriul de bun sau mediocru.

Jocul acesta se bazează pe inteligență, pe inițiativă, pe spontaneitate, pe resurse atletice, pe bravură, pe investiții psihice. Ce înseamnă modernismul în toate aceste capacități ? Să sări la balon pentru a-l lovi cu capul, ținînd, în același timp, răsfirate degetele de la mîna dreaptă, așa după cum nu făcea, bunăoară, vreun jucător din veacul trecut ?

Să luptăm ca să practicăm un fotbal bun : bărbătesc în luptă, atletic în acțiune, inteligent în concepție strategică, viguros în tactică, în plină viteză, spectaculos tocmai prin varietatea și varietatea fazelor. Da, domnul meu. Iată, acesta socot eu că e fotbalul de totdeauna, cel care place tuturor și care-i încinta, cu mijloacele de exprimare de atunci, și pe străbunicii noștri.

Eu nu atribui fotbalului caracter arhaic sau modern. Eu îl vreau fotbal și lupt și subscriu pentru fotbalul-fotbal. Iată-idealul !

— Ai jucat împotriva fotbaliștilor români de mai multe ori. Ce ne-ai putea spune despre fotbalul românesc ?

— Jucătorii dv., împotriva cărora am jucat, ating nivelul internațional curent. Individual, practică un fotbal derutant, tocmai prin nota personală, prin acțiunile neprevăzute, „preluate de unul singur", ceea ce-i avantajează întru cîștigarea terenului și, totodată, pentru finalizarea acțiunilor.

Fotbalul românesc aplică o tehnică structurată pe metoda inerentă jocului din Europa Centrală, — Cehoslovacia, Austria, Ungaria, Iugoslavia, — și un stil de joc inerent spontaneității și vitalității jucătorilor latini, — cu succesiuni în „trombă", după specificul fotbalului francez, italian, spaniol, — viguros și în viteză ; bineînțeles, atunci cînd nu e în eclipsă...

În jocurile din ultima ediție a turneului final al Campionatului Mondial din Mexico, România a evoluat la valoarea și resursele ei structurale, ceea ce i-a permis o comportare pe care eu o consider drept o performanță.

Dar de ce să privim în trecut. Haideți, — nu e firesc ? să ne îndreptăm numai spre viitor.

Aici, dincolo de semnele de întrebare, care fac, ele însile, deliciul emoției pe care ți-o dă fotbalul, fotbalul românesc marchează certitudini care-i asigură un loc concret în universul balonului rotund și îndreptățește aspirații.

...Și cu asta, interlocutorul meu, masivul blond, s-a ridicat subit, chiar cu brutalitate, — să fi întîrziat oare peste cele cîteva minute pe care și le propusese inițial, nemărturisit, să le acorde pentru convorbire ? — și s-a pierdut în forfota holului în grupul fotbaliștilor anglo-italieni.

V. FIROIU

New York, vară, 1971.

...ȘI BALONUL ESTE ROTUND!

de Valeriu MIRONESCU

Dinamo, iarăși, e în turneu. La această echipă a devenit o adevărată manie, cum are puțin timp liber, iarna, vara, pleacă în turneu. Vara rezultatele sînt mai proaste decît cele din iarnă, e drept și adversarele au nume mai pompoase, cine n-a auzit de Celta sau cum îi mai zice ? Unul, citind scorurile, a insinuat c-ar fi vorba de Dinamo Obor. L-am pus la punct. Îl știu pe Gică Teodorescu om în toată firea, nu și-ar împinge el băieții pe drumuri tocmai în perioada de pregătire, în scurta perioadă de pregătire. Tipul cu pricina murmură ceva despre faptul că înaintea turneului din Brazilia, echipa abia dacă s-a antrenat o săptămînă întreagă. Și, îi răspund, a fost bine ? N-ai văzut cum a terminat campionatul ? Un al treilea, rapidist parcă-mi-se, se amestecă în discuție : După atîtea „achiziții", asemenea rezultate ...Care achiziții? — îl întreb. Păi, Florian... Și mai cine ? — insist. Păi, Dumitrescu ...

Păi, din Florian și din Dumitrescu, abia dacă faci un singur jucător. În adevăr, Dinamo n-avea nevoie nici de Florian, nici de Dumitrescu, fiindcă-l mai are legitimat pe Hajdu. Deosebirea dintre Hajdu și Dumitrescu constă în aceea că primul e un provincial care n-a prea făcut carieră în București în timp ce al doilea e un bucureștean care s-a făcut jucător în provincie. Sau, e deosebire pe plan de selecție : pe unul l-a selecționat în lot Angelo Niculescu, iar pe altul ba. Dar, deocamdată, după cîte știu, A. Niculescu nu face formația lui Dinamo București. Dintr-un anumit punct de vedere, nici nu e nevoie. Pe Moldovan, tot l-au trimis, alții, la Oradea să descopere cum curge Crișul. Sau, cică, să mai crească. Noroc de Ailenii, nu e la Dinamo. Cine știe unde-l trimiteau să mai crească pînă la adînci bătrînețe. Pe Sandu Gabriel îl văd că face tușa. Prea era de tot, abia l-a adus de mînă Traian și hop ! titular. Mai lasă-ne Traiane să promovăm și virstnici. Și i-a lăsat Traian ...

Imi spunea cineva proaspăt specialist în alcătuirea formației : îți dai seama ce frumos o să sune halfia cu „D" de la Dinamo, apoi atacul numai „D", adică atacul : Dumitriu, Dumitrache, Dumitrescu ...

Cînd aud de Dumitriu îmi aduc aminte de o zicală : Cum e regulamentul de transferări așa e și pistolul ! Dumitrescu va lupta cu Hajdu pentru postul de aripă stîngă în meciuri din Cupa campionilor. Cu „Mopsul", lucrurile sînt ceva mai serioase, ca să ne fie posibil să le lămurim în doi timpi și trei mișcări. Așa că, atacul în „D" de la Dinamo ...

Rapid n-a plecat în turneu. Să se fi învățat minte din Brazilia sau l-o fi sfătuit Bazil Marian ? Cineva ar putea crede că am ceva contra turneelor în America de Sud. N-am nimic împotrivă. Numai că la noi în țară, iarna se pot odihni realmente jucătorii, tot iarna se face pregătirea fizică generală care încarcă trupul și picioarele, așa ca să țină bine un sezon întreg. Cine substituie pregătirii de bază turneul, pățește la sfîrșit de campionat ca Dinamo și ca Rapid...

Rapid nu mai pleacă în turneu. În schimb, a plecat Dan în Belgia. Am citit prin publicațiunile sportive că ar fi posibil să plece și Lupescu. Cu vola clubului. Dacă, din pură întîmplare, nu venea Boc, ajungea să joace pe ambele posturi de fundaș central, tînărul Răducanu...

Avantajul cel mare al Rapidului este acela de a fi pus conducerea tehnică în mîinile unui om care știe fotbal cu carul, unui tehnician în adevăratul înțeles al cuvîntului, poate prea în adevăratul înțeles al cuvîntului. Reușita acestuia va depinde de măsura în care se va impune față de conducătorii și funcționarii clubului, asta pe de-o parte, apoi prin severitate față de jucători. Jucătorii giuleșteni, cam demult n-au mai avut prilejul să se încline înaintea unei autorități fotbalistice adevărate și care totodată să le pretindă un regim de viață auster. Deci pretențiile trebuie împinse mult mai departe decît : „Iar ați băut vin de doispe". Altfel Boc, se va crede din nou mare și tare, în loc să fie Rapid, mare și tare ...

Un coleg, intim cu mărimile de la echipa reprezentativă, îmi spunea despre o intenție menită să ne dea bobîrnace. Cică, pe la vreun mijloc de săptămînă în acest august se vor face două formații : una a „lui" și alta a „voastră", a presei cu toți pe care-i propuneți, inclusiv Incze, ca să vă facă praf și pulbere. Eu, despre Incze n-am scris vreun cuvînt niciodată, totuși, fiind la suflet mizericordios, îi sfătuiesc pe isteți să nu care cumva să intre în gura tunului lui Eugen Barbu. Cît privește formația „lui", nu știu ce o să facă cu Iordănescu, fiindcă în toamna trecută, cînd Diamantopol mi-a cerut spre publicare formula personală de echipă pentru meciul cu Finlanda, un fel de joacă gazetărească, l-am propus centru înaintaș pe „Mopsul" nr. 2. E drept, pe atunci nu era titular nici la Steaua, cum nu fusese nici măcar la începutul returului campionatului trecut, pînă la accidentarea, firește întîmplătoare, a lui Marcu de la Caracal. Dar ca să nu se supere nimeni, mai ales pe Iordănescu — fiindcă Nimeni e ranchiunos nevoie mare — voi sugera colegilor mei ca în echipa „noastră" să figureze vîrf de atac-stînga, Năstase. Poate, astfel Năstase nu se va pierde din văzul selecționerilor și își va înfăptui visul de a juca în echipa națională cam pe la 18 ani. Aidoma lui Bodola și — era cît pe-aci să-l uit! — aidoma lui Dobrin. Cu „D" de la Dinamo...

Jim Ryun :

„MAREA MEA DORINȚĂ ESTE SĂ FIU PREZENT LA JOCURILE OLIMPICE"

Jim Ryun, recordman mondial la 880 yards, la 1 500 m și la o milă, a acordat cu prilejul vizitei sale în Anglia, un interviu. Iată cîteva fragmente din interesantele sale declarații :

„În 1969 am făcut un gest desigur neașteptat, acela de a mă retrage temporar din activitate. Dacă pentru foarte mulți, acest fapt a apărut inexplicabil, pentru mine a fost ceva foarte clar : eram foarte obosit și în plus doream să acord și mai multă atenție vieții mele de familie.

Din punct de vedere strict sportiv am făcut însă o greșeală gravă și dacă „vacanța" mea s-ar fi prelungit, desigur că n-aș mai fi putut fi prezent niciodată la startul unei probe. De acord cu soția mea am hotărît să reiau antrenamentele, fără să afecteze viața mea personală și nici cariera mea.

A urmat un „meci" aproape penibil pentru un sportiv de performanță. Am fost silit de la început să mă debarasez de cele 18 kilograme în plus pe care le aveam și apoi încet-încet să revin la un anume potențial care să-mi dea o perspectivă pentru viitor.

Am venit în Europa pentru a mă auto-testa. Voi continua acest lucru și în S.U.A. Marea mea dorință este să fiu prezent la Jocurile Olimpice din 1972 de la München. Mă simt acum foarte bine și voi încerca să repar greșeala săvîrșită în 1969."

Jim Ryun cu soția sa și fiica lor, pe o stradă din Londra.

ȘAH

PENTRU O VIITOARE „CARTE DE AUR"...

● **UN PREMIU LA OLIMPIADA DIN 1936.** Compozitorul Paul Farago din Cluj s-a numărat printre cei mai mari creatori de studii din lume. Timp de mai multe decenii, lucrările lui au fost publicate și reproduse în majoritatea revistelor de șah, multe studii obținînd înalte distincții la concursuri internaționale. Cum este și cazul studiului de mai jos, care s-a situat pe primul loc la Olimpiada din anul 1936.

Albul joacă și face remiză.

Studiul a fost considerat ca fiind extrem de dificil de rezolvat și aduce o contribuție interesantă la teoria finalurilor, oferind o excepție de la regula generală după care doi pioni legați cîștigă în lupta cu un turn. Soluția va apare în numărul viitor.

● **RETROMAT.** În numărul trecut, a fost publicată o problemă în care albul, luîndu-și înapoi ultima mutare, dă mat într-o mutare. Problema ce urmează reprezintă tot un retromat, enunțul fiind : „Albul își retrage ultima mutare și îl ajută pe negru să dea mat într-o mutare".

Cu alte cuvinte, în poziția din diagramă, albul își retrage ultima mutare. El face în locul ei alta, care va permite negrului să dea mat într-o mutare. Aparent, soluția nu prezintă dificultăți ; în realitate, ea este destul de dificilă, după cum se vor putea convinge cititorii care vor încerca să rezolve retromatul. Soluția în numărul viitor.

● **SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT.** Ultima mutare a albului a fost Tf7:pb7. Retrăgîndu-și această mutare, albul poate da mat Rf8-e7.

● **UN NOU OFERTANT PENTRU GĂZDUIREA FINALEI CANDIDAȚILOR : PARISUL.** Președintele Federației internaționale de șah, dr. Max Euwe, a promis federației franceze că va sprijini această ofertă, dar rezultatul depinde de acordul celor doi finaliști, Fischer și Petrosian. Data începerii meciului de 12 partide a fost deja fixată — 19 septembrie.

● **SOLUȚIA PROBLEMEI MEREDITH :** Joc aparent : 1. ...Cb4 mută oriunde 2. Nb2 mat ; 1. ...Cb4-d3 2. Ca4 mat. Soluția : 1. Cc2-a3 !! amenință 2. Cb5 mat. 1. ...Cb4 oriunde 2. Ca4 mat ; 1. ...Cc2 2. Nb2 mat.

● **DIN POȘTA SĂPTĂMÂNII.** Problema cu tema Ruhlis se pare că s-a bucurat de un deosebit succes în rîndurile cititorilor, la redacție continuînd să sosească numeroase scrisori cu soluția (reală sau doar bănuită) a lucrării propuse spre rezolvare. Din cei ce au găsit soluția corectă amintim pe elevul **Durghen Ionel** din Berechiu, Bihor, **M. Al. Rădulescu** din Cluj (am savurat „cursele" problemei, scrie corespondentul nostru), **Secseanu Jozsef** din Sf. Gheorghe, **Lefter Ion** muncitor mozaicar din București, elevul **Lică Dorel** din Călărași, pensionarul **Mozeș Leopold** din Arad, elevul **Caleap Valeriu** din Birlad etc.

● Din scrisoarea lui **Durghen Ionel** mai spicuim : „Îmi place foarte mult să joc șah și pentru a ști cît mai mult aș vrea să studiez, dar în toate librăriile din Oradea și din Constanța, unde sînt în vacanță, n-am găsit o carte de șah...".

● „Șahul constituie pentru mine a doua pasiune. Prima este matematica. Șahul mă ajută mult în rezolvarea problemelor de matematică. Îți dă rapiditate în gîndire, în alegerea celei mai bune soluții, răbdare în găsirea ei" **(Dinu V. Nicolae,** student în matematici, în scrisoarea trimisă din satul Mislea, Prahova).

● „Unde aș putea să mă înscriu pentru a juca șah și a mă perfecționa ?" — întrebarea îi aparține elevului **Stăniloaie Ștefan** din București. Îi va răspunde oare vreunul din cluburile de șah bucureștene ?

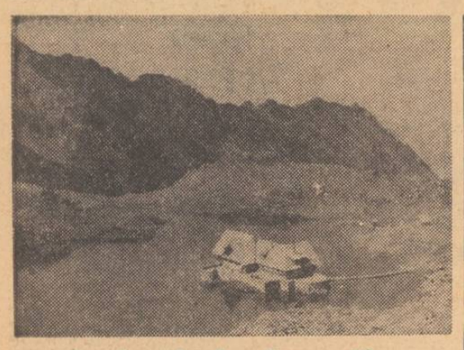

Invitație la drumeție

LACUL BÎLEA

Situat pe versantul nordic al masivului, în căldarea superioară a Văii Bilea, lacul Bilea este cel mai mare din cele 70 de lacuri de origine glaciară din Munții Făgărașului. El oferă vizitatorilor limpezimea de cristal a unei oglinzi rareori învăluită, încremenită parcă între zimții semeți ai unei uriașe coame de piatră. Pe o limbă de stîncă ce pătrunde pînă aproape de mijlocul lacului se află — așa cum ilustrează și fotografia din pag. 1 — cabana cu același nume, deosebit de ospitalieră pentru vizitatorul obosit de urcușuri. Se poate ajunge la Lacul și cabana Bilea, fie pătrunzînd dinspre nord de la stația C.F.R. Cîrța sau Arpaș pe la cabana Bîlea-cascadă, prin Valea Bilei, fie dinspre vest, pe traseul stația C.F.R. Turnu Roșu, cabana Suru, cabana Negoiu, fie dinspre est, de la cantonul I.F.E.T. Rudărița, trecînd pe la cabanele Urlea, Simbăta și Podragul.

Din Arpașul de Jos — comună cunoscută pentru frumusețea portului popular al localnicilor — o șosea accesibilă foarte frecventată, duce la cabana Arpaș (14 km), trecînd prin Arpașul de Sus, sat în care arheologii au scos la iveală urme ale unor așezări dace. Un alt drum local merge prin comuna Cîrțișoara (locul de naștere al lui Badea Cîrțan), pînă la „glajăria" de la poalele muntelui. De aici începe poteca marcată ce urcă spre cabanele din Valea Bilei, obiectivul excursiei pe care o propunem în rubrica de față.

Situată la 2 km în dreapta șoselei naționale, comuna Cîrța invită la o abatere din drum adăpostind un valoros monument de arhitectură. Este vorba de ruinele mînăstirii cistercienilor, ridicată în a doua jumătate a sec. XIII, clădire prin care stilul gotic pătrunde în Transilvania influențînd construcțiile ulterioare din Țara Bîrsei.

Următoarele așezări : Porumbacul de Jos, Avrig, Turnu Roșu, de un pitoresc neasemuit, pot oferi vizitatorilor — înainte de a părăsi țara Făgărașului — scurte popasuri de destindere și recreere.

AUTOMOBILISM

Prioritate numai „de dreapta"

Desigur, cei mai mulți dintre cititorii noștri au aflat din presa cotidiană, că în Regulamentul circulației (în prezent în vigoare la noi în țară) a intervenit o modificare (cu începere de la 7 august 1971) de o importanță deosebită : este vorba de uniformizarea regulilor privind acordarea priorității de trecere în intersecții. Această modificare vizează intersecțiile cu sens giratoriu. Pînă acum, cum prea bine știți, în intersecțiile cu sens giratoriu se acorda prioritate de stînga. Deci, atenție ! Și în intersecțiile cu sens giratoriu, va exista aceeași regulă generală : au prioritate autovehiculele care vin din dreapta. Celelalte prevederi legale privind acordarea priorității rămîn în vigoare.

Noua prevedere regulamentară aduce deci schimbări esențiale care se cer a fi bine cunoscute de toți conducătorii auto pentru a se putea obișnui cu ele. Ne aducem aminte că și în urmă cu cîțiva ani, cînd s-a introdus prioritatea de stînga în intersecțiile cu sens giratoriu, s-au produs numeroase accidente de circulație.

Am fost informați că organele de miliție au luat măsuri ca la intersecțiile cu sens giratoriu să existe de regulă cel puțin un agent de circulație (în funcție de gradul de trafic în zona respectivă) care să-i îndrume pe conducătorii auto și să dirijeze circulația după noua regulă : prioritate de dreapta. Fiindcă, într-adevăr, ceea ce se cere acum este îndrumarea și nu sancționarea. Dar dacă cerem agenților de circulație să fie doar îndrumători (bîncîncîeles în primele zile, pentru obișnuință) cerem și conducătorilor auto să fie atenți în asemenea locuri și să nu se bizuie doar pe faptul că toți trebuie să cunoască legea. Cel puțin pentru moment să nu pornim de la ideea că dacă venim din dreapta, putem fi siguri că cei ce vin din stînga, ne acordă prioritate.

Cu același prilej, s-a mai adus o modificare Regulamentului circulației. Aceasta se referă la obligația opririi vehiculelor la semnalul agenților de circulație care însoțesc coloane oficiale. În noua redactare a textului legal se arată : „La semnalul dat prin balansarea bastonului în plan vertical de agenții de circulație care însoțesc coloane oficiale de autovehicule, conducătorii de vehicule sînt obligați să oprească vehiculele în afara părții carosabile, sau cît mai aproape de bordură ori acostament, pînă la trecerea coloanei".

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Asistență tehnică A. C. R.

Se pare că în acest an (mai precis în acest sezon) Automobil Clubul Român a organizat o rețea mai amplă de asistență tehnică, urmărindu-se să se acopere în întregime principalele trasee turistice ale țării. Cel puțin astfel reiese din informațiile primite de la A.C.R. Să sperăm că și în realitate — deci pe trasee — este așa.

Printre măsurile anunțate se află și aceea a plantării pe șoselele și drumurile unde se asigură asistența tehnică, a unor indicatoare A.C.R. care invită la cel mai apropiat post telefonic (aflat în localul oficiilor P.T.T.R.). Aici au fost afișate liste cu adresele și numerele de telefon ale punctelor de dispecerat ale autoatelierelor „Renault 4".

Dispeceratele mari sînt la București și Constanța. Deci, pentru asistența tehnică adresați-vă la telefonul interurban 09/50 Constanța (pentru litoralul Mării Negre) sau 09/40 București. Pentru a obține asistența tehnică, membrii A.C.R. trebuie să prezinte delegaților asociației, carnetul de membru, iar la sosirea autoatelierului să completeze „Bonul de asistență".

Un nou carburant: Metanolul!

Cercetători de la Școala Politehnică din Aachen au reușit să realizeze o benzină eficace, care este antidetonantă chiar și fără otrăvitorul plumb. Aceasta este posibil prin adăugarea a 20 la sută metanol (alcool metilic). În plus, s-a constatat că se poate utiliza și metanol curat, fără benzină. În acest caz, ar trebui doar puțin mărite jicloarele de la carburator. Avantajul folosirii metanolului curat drept carburant este următorul : la arderea metanolului conținutul de monoxid carbon al gazelor de eșapament în motor este mult mai redus, iar gaze de eșapament azotice nici nu se formează. În afară de aceasta, poluarea aerului cu substanțe eventual cancerigene se reduce simțitor sau dispare complet. În comparație cu prețurile de astăzi ale benzinei, cea fără plumb ar fi doar cu puțin mai scumpă. Dar această scumpire ar putea fi evitată, dacă metanolul ar fi fabricat pe scară mare. După calculele făcute, dintr-o tonă de lignit se pot extrage 560 de litri metanol.

Pisica sălbatecă

Linia dominantă a automobilelor engleze „Jaguar" este aceea a unor pisici sălbatice, aplecate într-o poziție gata în orice moment să sară asupra prăzii. Ultimele două tipuri „XJ 6" și „E" sînt dintre cele mai reușite exemplare ale acestui concept de construcție. Ambele tipuri au motor de șase cilindri, prevăzut cu 2 arbori cu came în cap care dezvoltă o performanță de 245 CP. Acest motor accelerează această mașină mare în 3.7 secunde la 60 km/h, în 9.9 sec. la 100 km/h și în 19,4 sec. la 140 km/h. Un kilometru cu start de pe loc este realizat în cel mult 31 sec. ; viteza maximă ajunge la circa 200 km/h. Șasiul este complet izolat de caroserie împotriva vibrațiilor și a zgomotului și menține cele patru roți independent suspendate.

Jaguar X J 6.

MARI CÎȘTIGĂTORI DE AUTOTURISME LA LOZ ÎN PLIC

Săptămînă de săptămînă, se înregistrează mari cîștigători de autoturisme și bani la LOZ ÎN PLIC.

Iată cîțiva dintre ultimii cîștigători :

— DACIA 1100: Teodorescu Gheorghe — Buzău

— DACIA 1100: Palade Costache — Bacău

— SKODA S 100: Gaciu Romulus — Cluj

— SKODA S 100: Dumitrescu Constantin — Băicoi

— FIAT 850: Muscă Alexandrina — Arad

— FIAT 850: Duicu Nicolaie — Moeciu Peștera, jud. Brașov.

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA !

(6500)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

TRĂIASCĂ 23 AUGUST!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 724 — Sîmbătă 21 august 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Desen de L. GREGORIAN

STRÎNS UNIȚI ÎN JURUL MARILOR IDEALURI ALE SOCIALISMULUI

EROI AI ZILELOR NOASTRE

Reportaj

de Sever UTAN

August sărbătoresc. În fiecare an, în aceste zile, poporul nostru aniversează eliberarea sa, începutul revoluției ce avea să-l ducă pe treptele înalte ale civilizației socialiste. În aceeași zi și, de fiecare dată, altfel. Pentru că bilanțul muncii noastre este, an de an, mai bogat, pentru că, pornind de la ceea ce am înfăptuit, sîntem mai exigenți față de noi înșine, față de ceea ce știm că putem realiza mereu mai bine, pentru propășirea patriei noastre.

Ceea ce rămîne însă identic, așa cum a fost cu douăzecișișapte de ani în urmă, este recunoștința puternică a noastră a tuturor, față de eroii comuniști, care în fruntea poporului au luptat, au suferit, și-au dat viața pentru ca actul eliberării patriei să se împlinească, față de ostașii noștri, care alături de armata sovietică și armatele celorlalte țări ale coaliției antihitleriste, au dat un important tribut de sînge pentru eliberarea teritoriului patriei, apoi pînă la victoria finală asupra fascismului. Au trecut aproape trei decenii din acea zi de 23 August 1944 și înălțătoarea clipă a libertății dobîndite prin lupte și jertfe a rămas în conștiința noastră ca o flacără permanentă ce ne încălzește și ne luminează. Iar astăzi, după atîția ani, cînd tinerii ce-au fost atunci pe baricade sînt oameni cărunți, cînd altă generație s-a ridicat și poartă spre noi culmi făclia construcției socialiste, putem afirma că tot ce-au proclamat atunci comuniștii în fața națiunii chemate la o viață nouă, s-a înfăptuit întocmai, că patria a prins chipul modelat de gîndul, înțelepciunea și dragostea de țară ale Partidului Comunist Român.

Peste ruinele fumegînde ale anului 1944, peste sărăcia în care ne-a lăsat orînduirea capitalistă crudă și nedreaptă, un întreg popor, mobilizat și condus de comuniști, a pornit la ridicarea edificiului strălucitor al socialismului, schimbînd, într-un termen istoricește foarte scurt, din temelii, fața acestor meleaguri. Pe bună dreptate, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, remarca recent: „Dacă privim ceea ce am înfăptuit putem spune că toate acestea sînt rodul muncii clasei noastre muncitoare, a țărănimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, care urmează neabătut politica marxist-leninistă a partidului nostru comunist; ele sînt rodul activității tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani, de altă naționalitate — care înfăptuiesc în strînsă unitate politica comuniștilor, conștienți că aceasta constituie propria lor politică care le asigură prezentul și viitorul, atît lor cît și copiilor lor, tuturor celor care vor veni după noi". Imaginea unității întregii noastre națiuni socialiste în jurul politicii partidului constituie chezășia drumului mereu ascendent al patriei spre țelul luminos al fău-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

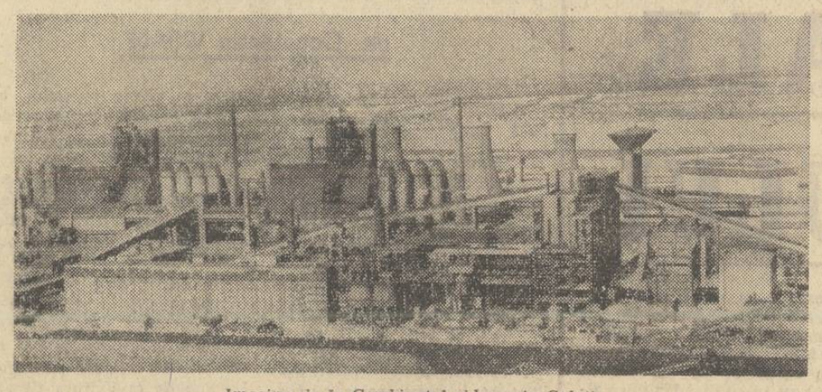

Imagine de la Combinatul siderurgic Galați

Anii edificării noii orînduiri din țara noastră, și în mod deosebit, dominant, perioada de după Congresele IX și X ale partidului, precum și ansamblul tuturor rezultatelor obținute în producție, în agricultură, pe tărîm social-cultural în perioada care a trecut din acest an, ne demonstrează o capacitate de mobilizare exemplară a forțelor societății românești, o profundă — partinică și patriotică — responsabilitate a întregii națiuni, a creatorilor bunurilor materiale și spirituale pentru transpunerea în viață a măsurilor de anvergură prevăzute de partid. Creatorii acestor împliniri sînt — în primele rînduri de dăruire și de abnegație — comuniștii și clasa muncitoare, miez viu al întregii noastre societăți, cititori ai **unei pasionante realități social-economice noi, și profund umane, cu adînci și infinite rădăcini în spațiul** geografic și moral al „Mioriței".

În cursul acestui fertil dialog cu anii, cu lunile... chiar și cu orele și secundele, în contracronometru pe magistralele muncii și ale fiecărei noi etape de dezvoltare, s-a distins luminos, dîrz, stăruitor și încrezător în puterile sale pentru prosperitatea și bunăstarea tuturor membrilor din societatea noastră, chipul de baladă al noului meșter Manole, comunist. Pe el îl iubim nespus de mult, pentru limpezimea marilor adevăruri rostite simplu, pentru clarviziunea cu care scrutează viitorul, apropiindu-ni-l tot mai mult prin neobosita-i strădanie în folosul întregii țări. Îl știm și îl vedem omniprezent pe marile șantiere, în uzine și pe înălțimile schelelor, pe ogoare și în laboratoarele unde se studiază universul atomilor. Chipul acesta s-a sculptat în cartea de aur a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, s-a înscris pentru vecie în memoria și conștiința poporului nostru, a devenit nimb al frumuseții morale, iar acest chip este al partidului nostru comunist.

Inimi, brațe și minți laolaltă

Oriunde am merge în țară, ne convingem că astfel stau faptele. Este de-ajuns să cu-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Monolog interior despre...

ONOARE

de Victor BÎRLĂDEANU

Intrată în vorbirea cotidiană, expresia „onoarea colectivului" pare a exista în limba noastră de cînd lumea și pămîntul. Adevărul este însă că sfera de cuprindere a acestei noțiuni s-a cristalizat la noi abia în anii socialismului, fiind o emanație elocventă a unei semnificative stări de spirit.

Recent îmi povestea un maistru dintr-o întreprindere brașoveană despre preceptele educative care au asigurat crearea unui autentic spirit colectivist și, mai ales, au facilitat integrarea profesională și umană a tinerilor proaspăt veniți în rîndurile muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor uzinei.

— Ei deprind, chiar din primele zile, abecedul gîndirii și faptei colective tocmai prin mijlocirea onoarei. Nu e vorba, să ne înțelegem, de cine știe ce lecții sau prelegeri pe această temă — deși, din cînd în cînd, recurgem și la povestirile unor muncitori mai vîrstnici despre trecutul uzinei, despre anii înverșunatelor lupte împotriva exploatatorilor sau ai bătăliilor pentru reconstrucția uzinei, după război, și pentru angrenarea ei în opera de industrializare socialistă — ci, mai ales, de felul de a privi lucrurile al celor din jurul lor. Aproape nu există om la noi care să

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CE ANSAMBLU VĂ ALEGEȚI?

Cîteva modele pentru cititorii noștri, din bogata paletă a portului nostru popular.

Amănunte în pag. a 6-a

START ÎN CAMPIONATUL DE FOTBAL

(Pagina a 8-a)

Concurs de pronosticuri organizat de revista „Magazin"

FISCHER SAU PETROSIAN?

(Pagina a 8-a)

ALIMENTAȚIA FEMEII

în perioada de sarcină și alăptare

de prof. dr. docent Iulian MINCU

(Pagina a 6-a)

Într-o secție de la fabrica de rulmenți din Birlad

URMARE DIN PAG. 1

treieri, bunăoară, pămînturile dobrogene pînă înspre poalele munților Măcin. Chiar și numai dintr-o singură călătorie, descoperi valoarea grandioasă a revoluției socialiste, a realizărilor de aci, sub aura socializării agriculturii, dezvoltarea și crearea unor noi și puternice unități industriale, transfigurînd Dobrogea fecioară într-un pămînt al marii rodnicii, — cum l-am auzit exprimîndu-se plastic pe un vechi activist de partid, care trudește cu rivnă și modestie pe aceste meleaguri de peste două decenii. În contextul vastului nostru program economic și social-politic, a întregii politici interne și internaționale a partidului și statului nostru, înfăptuirea țelurilor stabilite de cel de-al X-lea Congres al partidului a devenit, pentru fiecare comunist român, pentru fiecare om al muncii din țara noastră, indiferent de naționalitate, rațiunea supremă, ideea și esența vieții noastre. Pe acest făgaș fertil, poporului român și clasei muncitoare îi sînt în putință cele mai îndrăznețe și înaripate aspirații, pentru că ele izvorăsc dintr-o profundă luciditate și cunoaștere a vieții și legilor ei, sînt bazate pe o minuțioasă analiză științifică marxist-leninistă a tuturor posibilităților concrete, sînt concepute temeinic, cu deplin realism în toate componentele acestei dinamice construcții. Iar sentimentul deplinei reușite și siguranțe în zidirea celei mai drepte și umane orînduiri sociale pentru poporul nostru, ne-o dă existența în fruntea destinelor țării a partidului, înarmat cu ideologia sa revoluționară, ne-o dă entuziasmul, hotărirea și dragostea nestrămutată cu care întreaga națiune socialistă din România îl urmează pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Într-un efort sublim — inimi, brațe și minți laolaltă, așa sîntem cu toții, monolit, în jurul partidului, în jurul secretarului său general.

E un ev nou în „întinsa, felurita, bogata și fericita Țară-Românească...“ cum o descria Nicolae Iorga în „Istoria lui Ștefan cel Mare“. Conștiința și convingerea că sîrguința tuturor se revarsă rodnic în strădania generală de progres, de bunăstare materială și social-culturală a poporului, satisfacția de a construi o societate socialistă multilateral dezvoltată îi dăruiește fiecărui om al muncii tărie în brațe, claritate în acțiuni și o nețărmurită iubire pentru stindardul partidului și pentru pămîntul natal. În acest climat se dezvoltă conținutul bogat al patriotismului socialist, al osmozei dintre partid și popor. În această perspectivă luminoasă are loc dialogul tonic, creator dintre oamenii muncii cu sarcinile actualului cincinal, uvertură al cărei creator și magistru interpret este clasa muncitoare, oamenii muncii din țara noastră.

„Totul este în ordine“...

Așa se întîmplă și în locurile unde metalul cunoaște sărutul temperaturilor înalte, unde metalul este încins sau fluidizat. Exigențele comandate de timpul nostru ne relevă oameni capabili ca, în clipele lor de relaxare, să zîmbească metalului încins. Din această clipă de simbioză între suflet, foc și oțel, producția se reia de fiecare dată la ritmuri și valori mereu îmbogățite, înscriindu-se astfel zilnic un nou vers limpede despre frumusețea morală a acestor meșteri Manole contemporani, care desăvîrșesc noua orînduire. Conștiința unanimă, că mergem cu clarviziune pe un făgaș bun, că numai așa ne poate fi drumul și viitorul, ne dă încredere, ne dă tărie ; nimic și nimeni nu ne poate abate de pe acest drum.

...Pe maistrul principal de la oțelăria nr. 2 din Hunedoara — **ȘTEFAN TRIPȘA,** îl cunosc de a doua zi după ce fusese distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Avea pe atunci 26 de ani. Firea lui deschisă nu s-a schimbat între timp, deși în cursul anilor a devenit autor de cărți de specialitate, iar experiența și numele lui — cunoscute și în afara granițelor. Azi, pe umerii lui apasă — pe lîngă răspunderile de ordin profesional din cadrul colectivului — și alte importante sarcini și activități politice, sociale și obștești. Cînd ne întîlnim, avem despre multe să ne spunem. Este un bărbat voinic, are ochi pătrunzători în care-i ghicești îndată calmul de oțel.

— Hunedoara, unde locuiesc și muncesc din 1949 — îmi spunea el — și-a schimbat complet înfățișarea. Dar în primul rînd aceste modificări profunde, de conținut uman, aceste înnoiri deosebite, ni se relevă pe planul conștiinței politice, ideologice și sociale ale oamenilor de aci, ceea ce se reflectă apoi — concludent — în rezultatele din producție, în relațiile civilizate, socialiste. Condiția umană socialistă le-a dat muncitorilor înalta conștiință că sînt proprietari și producători, iar această dublă calitate a omului muncii de la noi, a adîncit la fiecare răspunderea pentru actul muncii, pentru modul cum se îndeplinește, pentru echitate. S-a creat astfel o conștiință înaintată, — aceasta caracterizează și pe oamenii Hunedoarei moderne.

De fiecare dată pe Ștefan Tripșa l-am întîlnit pe platforma oțelăriei, unde — ne spusese cineva despre el — își sincronizează întreaga ființă cu graficele de elaborare a șarjelor. De aceea, nu o dată l-am văzut tresărind, spunîndu-i grăbit celui cu care discuta : „Scuză-mă o clipă“, și pleca undeva. Revenea peste 10 minute, poate mai tîrziu, dar cînd revenea, avea o mină de om satisfăcut. „Totul este în ordine“, ceea ce la el însemna că acolo pe platforma oțelăriei producția decurgea normal, cu rigurozitate de ceasornic, ziua și noaptea, că șuvoiul de metal curgea — conform programelor de elaborare — ziua și noaptea neîntrerupt în avuția națională. Prin oțelul lor, și hunedorenii participă, de fapt, la tot ce se edifică nou pe platforma țării.

Producția și consumul de oțel, sau de energie electrică, de exemplu, sînt azi indicatori importanți, care ne sugerează gradul de dezvoltare, de civilizație. În țara noastră ultimul deceniu și, în mod deosebit, cincinalul precedent, au consemnat o afirmare remarcabilă a tuturor ramurilor producției industriale, și în rîndul cărora, siderurgia, construcțiile de mașini, și alte ramuri dețin o pondere însemnată. Acest lucru a fost posibil datorită grijii și atenției deosebite pe care conducerea de partid și de stat au manifestat-o și o acordă în permanență înzestrării economiei naționale cu puternice și din ce în ce mai diversificate unități și utilaje, care să asigure în funcționare o eficiență maximă a importantelor investiții pe care le face statul nostru. Un exemplu concludent în acest sens este și Combinatul siderurgic de la Galați.

Citadela de pe malul Dunării

Cine a vizitat platforma siderurgică de aici, este pe drept cuvînt plăcut impresionat de amploarea construcțiilor, instalațiilor și utilajelor care s-au amplasat pe această suprafață într-un timp relativ scurt, construcția și dezvoltarea pe mai departe a combinatului — în actualul cincinal — desfășurîndu-se în ritm intens și pe multiple planuri și obiective.

Așa am cunoscut, cu inima și cu ochii, Combinatul siderurgic de la Galați, și așa am înțeles destinul oamenilor de aici, introspectat în metalul topit acolo, și nu mi-i imaginez decît astfel, sărutînd fierbinte steagul partidului și tricolorul !

Salt în istorie

Drumurile inedite ale oțelului se îndreaptă către toate județele țării. Metalul Hunedoarei, Reșiței, Galațiului, și din alte localități, se transformă apoi în fel de fel de mașini și utilaje, pe care azi țara noastră le realizează la nivelul de concepție și de parametri funcționali competitivi pe plan mondial. Este un salt în istorie, care a stîrnit sentimente de admirație pentru România socialistă, pentru capacitatea de creație a clasei noastre muncitoare, pentru ideile originale și valoroase pe care și le demonstrează cu elocvență și pe multiple planuri muncitorii, tehnicienii și inginerii noștri. Ne-am înscris azi competitivi în lume cu locomotive Diesel electrice și locomotive electrice, cu utilaje petroliere, cu diferite tipuri de mijloace de transport — rutier și marin, cu un bogat nomenclator de utilaje chimice și mașini-unelte... Dar cîte nu fabricăm azi, la noi, și la nivelul celor mai pretențioase exigențe impuse de tehnica mondială.

— La același nivel de concepție și execuție sînt și rulmenții realizați în fabricile din țara noastră.

Despre rulmenți, discut cu inginerul **HARALAMB NĂSTASE,** director tehnic la Fabrica de rulmenți Birlad, veteran aici de pe cînd unitatea sa era în construcție. Asta se întîmpla în 1952. De la el aflu că pe primul rulment produs aici, cu numărul 6205, și în greutate de 128 grame, muncitorii l-au purtat cu deosebită mîndrie la demonstrația oamenilor muncii de la 1 mai 1953, că acest rulment se găsește undeva expus, ca un simbol al devenirilor ce aveau să se materializeze tot mai pregnant la această uzină. Cei care au realizat rulmentul bîrlădean amintit, pe atunci erau niște entuziaști tineri, entuziasm care s-a păstrat. Doar că la tîmple acei oameni descoperă acum, cînd se privesc în oglindă, cum le-a încărunțit părul. Dar asta nu contează. Sufletește, ei rămîn tineri, capacitatea lor de creație — tot mai ingenioasă. De exemplu, proiectantul **SAVA DOBRE** avea atunci 24 de ani, iar azi, are în urmă, contribuția la elaborarea proiectelor pentru mai multe sute de tipodimensiuni de rulmenți, fabricați pînă acum în milioane de bucăți și, din care, mai mult de o treime s-au exportat în numeroase țări. În acest context, ni se pare sugestivă remarca unui profesor universitar, de la Institutul politehnic din Iași, că durabilitatea în exploatare a rulmenților românești este, actualmente, comparabilă cu cea a rulmenților de producție suedeză sau japoneză.

Interlocutorul meu îmi spune :

— Iacă, așa sîntem moldovenii, facem și rulmenți buni.

Omul cu care discut — tovarășul ing. Haralamb Năstase, mai scoate în evidență și un alt aspect, foarte definitoriu și esențial pentru concepția modernă despre producție, pentru buna organizare și desfășurare științifică a acesteia. El ne relevă faptul că în uzină — ca în toate celelalte unități din țară — în paralel cu producția se depune un efort considerabil pentru învățămîntul ideologic și profesional. Sublinia cu acest prilej că sîntem martorii unei dezbateri fără precedent a responsabilităților politice și sociale, fără de a căror cunoaștere și înțelegere aprofundată niciodată n-am izbutit, pe deplin, să ne achităm de îndatoririle noastre, angajați din toată ființa noastră la îndeplinirea în chip exemplar a sarcinilor mărețe stabilite de Congresul al X-lea al partidului, de prevederile mobilizatoare ale actualului cincinal. Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, reprezintă pentru acest scop măreț un program de o excepțională complexitate. Împreună cu întregul popor, subliniia interlocutorul, comuniștii, toți oamenii Fabricii de rulmenți din Birlad nu-și vor precupeți puterile pentru a da viață, în mod neabătut, acestor prețioase indicații.

...O nouă fabrică de rulmenți este în plin proces de construcție la Birlad, urmînd ca în 1974 în secțiile ei să se producă din plin. Se preconizează astfel ca în 1976 acest municipiu să producă pentru economia națională, milioane de rulmenți pe an, înscriindu-se în acest fel printre cele mai mari unități producătoare de rulmenți din lume.

Într-o seară am intrat în secția de forjă a uzinei. L-am întîlnit acolo pe maistrul **GHEORGHE TĂNASE,** de asemenea unul dintre veteranii întreprinderii.

— Încă nu te-ai dus acasă ? Lucrezi cumva în schimbul de noapte ?

— Am fost, dar am revenit. Am mult de lucru.

Nu-i ceruse nimeni să petreacă în uzină și noaptea aceea... Oare, așa să fie ?... Dar conștiința lui ? ! Nu-l îndemnase tocmai conștiința lui, de comunist, ca să revină în uzină ! Cine-l cunoaște pe acest om, nu se mai miră întîlnindu-l la cele mai neașteptate ore tîrzii prin secțiile uzinei. Este prezent oriunde mașinile cu defecte de funcționare își așteaptă meșterul care să le redea perfectă capacitate de producție.

Scriind aceste însemnări de reporter, mi-a venit în minte arghezianul vers : „Chemarea înălțării ca spicul se-mplinise“.

Sever UTAN

EROI AI ZILELOR NOASTRE

STRÎNS UNIȚI ÎN JURUL MARILOR IDEALURI ALE SOCIALISMULUI

URMARE DIN PAG. 1

ririi societății socialiste multilateral dezvoltate, al construirii comunismului.

Anul acesta, sărbătoarea eliberării ne găsește antrenați în măreața operă cuprinsă în primul an al noului cincinal. Lunile care au trecut de cînd, odată cu prima zi a anului, s-a declanșat și lupta pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului, stau mărturie a elanului creator al tuturor oamenilor muncii dornici să valorifice la un nivel superior întregul patrimoniu material și spiritual, de talent, inițiativă și pricepere, de care dispune poporul român. „Nu ne putem permite încă să spunem că am făcut destul și că ne mai putem odihni — arăta de curînd tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este adevărat, am realizat multe, dar mai avem încă multe de făcut și nu dorim să rămînem în urma dezvoltării altor state — atît socialiste, cît și capitaliste. Dorim să reducem cît mai repede decalajul care ne desparte de țările mai avansate, să le ajungem cît mai rapid din urmă, deoarece numai cu o economie și o știință puternică, cu un învățămînt înaintat vom putea asigura cu adevărat făurirea societății socialiste, așa cum o dorim noi !“

Așa cum o dorim noi ! Așa cum o dorește întregul nostru popor care, avînd în frunte partidul, a realizat revoluția, a transformat din rădăcini societatea și se îndreaptă, cu elan revoluționar sporit spre comunism. Pentru acest nobil țel este necesară intensificarea activității de educare politico-ideologică, de formare a omului nou, de așezare a relațiilor umane pe baze socialiste și comuniste. În acest sens, măsurile elaborate de secretarul general al partidului au întrunit adeziunea unanimă a cetățenilor patriei, care văd în ele grija nețărmurită a partidului pentru dezvoltarea conștiinței socialiste, pentru transformarea în continuare a societății noastre pe baze revoluționare. Și ca o ilustrare a acestui ideal pe care-l pune partidul în fața întregului popor, vom reproduce din cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu zilele trecute la Miercurea Ciuc, care, vorbind despre trăsăturile omului nou, îl vede pe acesta spunînd : „iată, sînt cetățean al unei țări socialiste libere, iată s-a realizat, într-adevăr, cerința de bază a socialismului, aceea de a mă bucura de toate binefacerile materiale și spirituale ale orînduirii noastre, de a fi un părtaș activ și conștient la întreaga activitate de făurire a vieții noi, de a acționa conștient pentru dezvoltarea întregii societăți“.

Întregul nostru popor și-a exprimat puternicul atașament pentru măsurile elaborate de secretarul general al partidului, ca și pentru întregul ansamblu al politicii interne și internaționale a partidului și statului. Bilanțul bogat de realizări cu care oamenii muncii se prezintă la această sărbătorire a libertății noastre — aniversarea de la 23 August — constituie încă o dovadă pregnantă a unității de nezdruncinat a celor douăzeci de milioane de cetățeni ai patriei în jurul marilor idealuri întruchipate de Partidul Comunist Român.

Clepsidra

PROMETEUL DE LA VIDRARU

de Constantin VIȘAN

Autobuzul care ne-a adus de la Curtea de Argeș ne lasă la Căpățineni, la cîteva sute de metri de Hidrocentrală. E o zi frumoasă. Soarele, care de-abia și-a făcut apariția pe deasupra brazilor, ne îndeamnă la drum. Niște barăci cam părăginite, cu mușcate în ferestre, evocă șantierul de altădată. Lipsește însă dinamismul asediului de la Vidraru. Îmi amintesc de goana aproape primejdioasă, dezlănțuită a camioanelor și basculantelor, de efervescența demiurgică a zilelor și nopților în care Argeșului i se schimba destinul. Acum, pe toată valea s-a așezat liniștea. Apare silueta cunoscută a Hidrocentralei ! Unul dintre tovarășii mei de drum, aflat pentru prima oară pe aceste locuri, o ia drept un motel. Aș fi putut s-o socotesc și eu la fel dacă nu mi-ar fi atît de vie în minte incursiunea pe care-am făcut-o în adîncurile ei, chiar în zilele cînd începuse instalarea turbinelor. Acum ele se învîrtesc în puțul fabulos, acționate de vijelia apelor venite prin munte, tocmai de la Vidraru. Nu răzbate însă pînă la noi nimic din teribila întîlnire a cascadei subpămîntene cu paletele turbinelor. Pe țăpșanul din fața Hidrocentralei domnește o liniște căreia i s-ar putea spune bucolică. Totemurile de porțelan ale stației de transformatoare dau însă acestei liniști, întregului spațiu din preajma Hidrocentralei, un aer misterios. Regretînd imposibilitatea unei excursii în sala turbinelor ne continuăm drumul spre Vidraru. Șoseaua, tăiată în coasta muntelui, viaductele aruncate îndrăzneț deasupra prăpastiilor ne oferă inedite încîntări turistice.

Efortul, talentul, ingeniozitatea constructorilor au adăugat frumuseții sălbatice a naturii frumusețea îndrăznelii omenești. Pe vîrful celei mai înalte culmi care străjuie intrarea în Cheile Argeșului ne atrag privirile meterezele cetății de la Poienari. Vechile ruine sînt înconjurate de schele. Lumina de la Vidraru va străluci în curînd și pe acest cuib de vulturi înălțat de Țepeș Vodă.

— Acolo — avansează o ipoteză un prieten de la Curtea de Argeș, profesor de istorie, pasionat de arheologie — sînt urme mult mai vechi. La origine e vorba de un turn de pază roman. În jurul lui primii domni ai Țării Românești au ridicat o cetate de apărare. Cineva spune că putem ajunge la meterezele cetății printr-un tunel care s-ar afla la poalele muntelui. Nu găsim însă gura acestui drum de legendă. În schimb, în dreapta, spre răsărit zărim pentru o clipă buza barajului de la Vidraru. Mai avem pînă acolo urcuș greu. Refuzăm totuși să facem semn vreuneia din mașinile care trec mereu pe lîngă noi. Numai pe jos poți savura toată splendoarea șoselei tăiată în munte, într-o zonă spectaculoasă. Totul aici, în Cheile Argeșului, îți dă senzația că te afli în locul unde s-a consumat o mare bătălie geologică. Aici s-au bătut munții în capete și a rezultat această încrîncenare de stînci, printre care se strecurau cîndva numai apa Argeșului și linia îngustă a unui decovil. Acum un deceniu, însă, munții au fost asaltați de o armată de alpiniști. Alpiniști de un gen deosebit. Ei nu s-au mulțumit să urce doar piscurile. Au tăiat drum direct în stîncă, iar acolo unde Cheile Argeșului erau mai severe au înălțat ei înșiși un munte. Muntelui acesta i-au zis Barajul de la Vidraru. Un urias perete de beton, capodoperă tehnică făurită de omul acestui nămînt. De gigantul care străjuie acum argintiu pe cel mai înalt parapet al barajului. Fruntea lui se află mai sus decît crestele munților. Acest Prometeu modern a smuls din apele Făgărașului focul și acum îl înalță, fulger incandescent, peste țară. Prometeul de la Vidraru este un inspirat omagiu adus constructorilor hidrocentralei. De la impunătoarea înălțime a soclului său, el vorbește despre vocația pentru monumental a epocii noastre. Operă a tînărului sculptor Constantin Popovici, „Monumentul electricității“ este o lucrare de excepție. Poate una dintre cele mai izbutite opere de artă monumentală create în acești ani. Prometeul care străjuie spațiul superb de la Vidraru îi reprezintă pe toți cei care au ridicat în abisul dintre Cheile Argeșului sabia de beton a barajului. Fără detalii inutile, Monumentul electricității simbolizează cu o mare forță de expresie uriașele energii dezlănțuite și dirijate cu luciditate de constructorii socialismului, de demiurgii luminii.

O statuie pe soclul unui baraj... Privind-o am fost tentat s-o confrunt cu munții. Din această confruntare, Prometeul de pe Vidraru iese învingător. Degajă o semeție mai impunătoare decît semeția munților. Cu picioarele temeinic sprijinite pe fundamentul de stîncă, Prometeul de oțel pare totuși oricînd capabil să se înalțe în cosmos. Legătura cu pămîntul sugerează masivitate dar și ideea de zbor. Cercetezi încă o dată și încă o dată mereu din alt unghi, silueta acestui monument și te gîndești la oamenii care, învățînd măreția de la munți, de la Negoiul și Moldoveanul, de la Omul și Caraimanul s-au încumetat să făurească opere de talia Bicazului și Vidraru-lui, a Lotrului și a Porților de Fier.

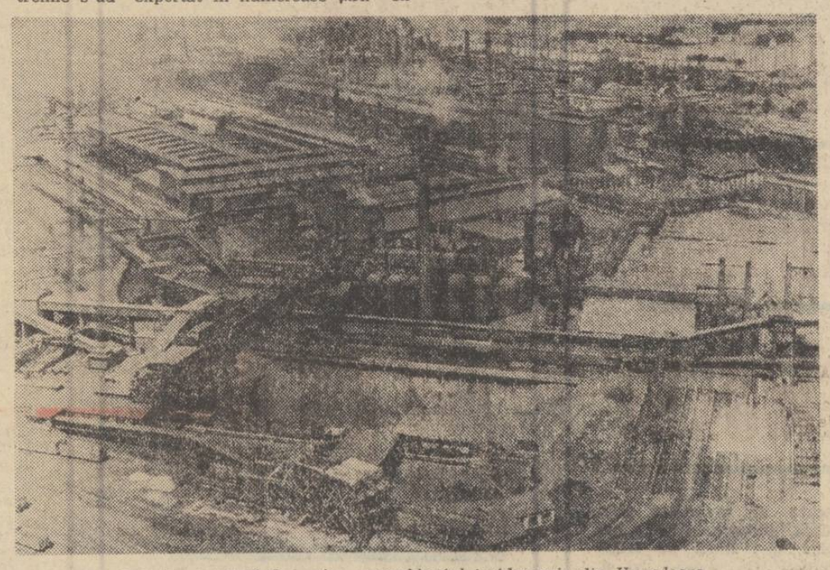

Imagine parțială din avion a combinatului siderurgic din Hunedoara

Monolog interior despre...

ONOARE

URMARE DIN PAG. 1

se preocupe exclusiv de strungul sau de raboteza lui, toți se îngrijesc și de munca celor din preajmă, toți se interesează de rezultatele atelierului, secției, întreprinderii. Și, astfel, tînărul învață că poate dobîndi prețuirea colectivului doar în măsura în care luptă pentru onoarea acestuia.

Lecția aceasta simplă și adîncă de autentică pedagogie muncitorească mi s-a părut fecundă în concluzii și generalizări mai ample. Astăzi cînd — în lumina expunerii deschizătoare de vaste perspective a tovarășului Nicolae Ceaușescu — se pune cu atîta acuitate și stringență comunistă problema intensificării pe toate căile a activității de formare a tinerei generații în spiritul osîrdiei nobile pentru binele colectivității, o asemenea experiență își impune de la sine valențele educative.

Se știe foarte bine că, la vîrsta marilor elanuri, cuvintele „onoare“ și antagonicul său „rușine“ au un deosebit ecou în conștiințe, atingînd acele strune afective care vibrează nemijlocit și intens. A te adresa sentimentului onoarei — și, mai ales, al onoarei colectivului — înseamnă a-l pune pe tînăr față în față cu una dintre valorile etice supreme ale vîrstei. Mulți tineri mi-au mărturisit — în decursul peregrinărilor mele reportericești — că pot suporta orice, numai nu învinuirea că ar fi adus cumva prejudiciu onoarei colectivului în care lucrează sau că l-ar fi făcut de rușine. O astfel de învinuire li se pare cu deosebire degradantă, deoarece văzează un anume simț cavaleresc specific orizontului lor emoțional.

Utilizînd cu intransigență și tact educativ acest etalon etic — căruia îi insuflăm, firește, conținutul nobil și generos al moralei noastre comuniste — putem scoate la iveală zăcăminte nebănuite de energii, putem valorifica spiritul de emulație, atît de activ și dinamic la tineri. Dar, în deosebi, putem forma în acțiune spiritul de responsabilitate socială, care reprezintă, în fond, nu numai un coagulant al colectivului, ci și veritabilul atestat al maturității civice.

Victor BÎRLĂDEANU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

PATRU DECENII DE MUNCĂ. „Pentru oamenii mai tineri e greu de crezut că poate exista și o asemenea clipă cînd, după ce ai îndeplinit zeci de ani, zi de zi, cu o meticulozitate și răspundere un anume program de muncă și de viață, să te pomenești deodată cu ceva neobișnuit, parcă nefiresc“... ne scrie din Caransebeș Ion Alexandrescu, metodist la Casa de Cultură, și continuă : „Nu te mai scoli la aceeași oră, nu mai parcurgi drumul binecunoscut, vrînd — nevrînd trebuie să începi alt mod de viață, acela al anilor de pensie. O asemenea clipă a trăit-o de curînd și operatorul de la Regulatorul de circulație C.F.R. din Caransebeș, GHEORGHE LICĂ-OLT. Pe omul acesta, acum nins la tîmple, l-am admirat adesea pentru pasiunea și dăruirea sa manifestate cu prisosință în asigurarea siguranței circulației feroviare. Cei patruzeci de ani petrecuți de Gheorghe Lică-Olt la calea ferată, au însemnat, uneori, lupta cu neprevăzutul, au țesut momente de mare dramatism, dar i-au adus și nenumărate bucurii. Sînt bucuriile răspunderii profesionale și datoriei împlinite, ele vor dăinui mereu în amintirea celor ce l-au cunoscut, despre toate acestea au amintit tovarășii săi de muncă, conducerea unității, reprezentantul comitetului sindical în ziua cînd destoinicul operator a ieșit din ultima tură de serviciu. Gheorghe Lică-Olt este și un neobosit activist cultural, el se numără printre fondatorii cenaclului literar „Ion Slavici“ din localitate. Încercările sale în proză au primit frumoase aprecieri. În aceeași ordine de preocupări, el se numără printre apreciații corespondenți voluntari ai mai multor publicații din țară, ca și al studioului de radioficare din localitate. Acesta este, în puține cuvinte creionat, profilul operatorului Gheorghe Lică-Olt, ieșit la pensie după patru decenii de muncă exemplară“.

Îngăduiți-ne să-i urăm din toată inima încă patru decenii de activitate, de astă dată ca sol al cenaclului literar printre ai cărui fondatori se numără, colecționar și corespondent voluntar — pasiuni și preocupări ce l-au însoțit cu consecvență și pe care, sîntem convinși, le va fructifica în egală măsură, dăruindu-le și orele „vechiului“ program, la fel de exemplar...

Rămînem încă... în temă. Mai multe fotografii ne-au adus atmosfera sărbătorească, emoționantă a unei pensionări de aleasă frumusețe :

„Comunistul PETRU BARCAN — maistru la Fabrica de postav din Prejmer, Brașov, a muncit fără întrerupere 47 de ani în același sector de producție. În tot acest timp, maistrul Petru Barcan a fost un exemplu pentru tovarășii săi de muncă, un bun organizator în procesul de producție, ocupîndu-se în principal de creșterea noilor cadre, a tinerilor, pentru a deveni oameni de nădejde în întreprindere și societate. Cu ocazia ieșirii la pensie, el a fost sărbătorit de către toți muncitorii cu care a lucrat, precum și de conducerea sectorului, de conducerea întreprinderii“... Semnează : Biroul organizației de bază

Frumoase cuvinte de recunoștință formulate de discipolii maistrului Petru Barcan, le adăugăm cele mai bune gînduri ale noastre...

Aflat tot aproape de pragul pensionării, N. B. din Brașov ar dori să-și scrie „romanul autobiografic“ și ne solicită lămuriri. Iată, mai întîi, despre ce este vorba :

„...materialul care-i cuprins într-o viață îl am în minte sub formă de amintiri, practic însă nu știu cum să încep. Spre exemplu : 1) Cum se scrie proză, (manuscrisul original), să fie pe foi volante sau în caiete legate din comerț ? 2) Dacă se scrie pe foi volante, acestea după ce au devenit manuscris se leagă la o legătorie înainte de a fi prezentate la editură ? 3) După cîte știu (nu sînt sigur) editurile cer ca întreg manuscrisul să fie dactilografiat în trei exemplare, apoi se plătește o taxă de citit... lucru cam greu...fără mașină de scris ! 4) În sfîrșit, ce alte reguli mai sînt — în afară de arta scrisului — pentru a putea ajunge să prezint măcar pe masa editorului un manuscris ?“...

Sînt atît de inexplicabile acele „alte reguli“ încît ne vedem în imposibilitatea de a vi le comunica printr-un eventual „rețetar“, care oricum nu v-ar fi de prea mare folos. În limita posibilului totuși, să încercăm cîteva clarificări. Pentru o mai corectă și mai rapidă lectură este bine ca manuscrisul să fie dactilografiat. În afară de editura Litera (care are un regim special), nici o altă editură nu percepe vreo taxă pentru lectură din partea autorilor. Ce alte reguli mai sînt ? Nici una în afară de arta scrisului. Cum fiecare viață este un roman, ar mai fi de văzut ce poate face cu acel roman tocmai arta scrisului... Dacă am judeca viitorul d-stră roman după stilul scrisorii, după minuirea frazei și a cuvintelor, am spune că în chiar acest detaliu fundamental ar mai fi de pomenit îndelung. S-ar putea însă ca faptele în mijlocul cărora v-ați aflat, derularea lor coerentă pe o anumită perioadă, tensiunea cu care ați participat la ele ca și ineditul lor, să fie tot atîtea elemente valoroase pentru țesătura romanului. Așadar, dacă stăpîniți bine arta scrisului, veți descoperi singur cum se scrie un roman, scriindu-l...

O „EROARE" CARE ÎNSEAMNĂ MII DE VIEȚI SACRIFICATE

„M-AM CONVINS că acest război este ridicol". Sînt cuvinte rostite de mii de americani, atunci cînd se referă la intervenția trupelor Statelor Unite în Vietnam. Dar, ele capătă o altă semnificație cînd sînt spuse de unul care a trăit zilnic teama de a nu se mai întoarce niciodată pe meleagurile natale. Are 21 de ani ; îl cheamă Peter Lemon și s-a aflat timp de 12 luni în cadrul unei unități de infanterie trimisă în Vietnam. A fost grav rănit, fiind internat cîteva săptămîni în spital. La întoarcerea în S.U.A. declara unui ziarist de la „Detroit Free Press" : „ A fost un adevărat coșmar. Zilnic vezi în oricare din unitățile noastre scene mai mult decît penibile : rebeliuni, disperare, goană după droguri, furturi, crime". Toate acestea își au originea, după opinia lui Lemon, și nu numai a lui, în faptul că militarii americani sînt trimiși să materializeze o politică total străină de idealurile lor. Față în față cu realitatea, își dau seama că au fost înșelați, că participă la un război „care nu poate fi cîștigat". Și, atunci, își pierd încrederea în armată, în guvern, în cei de alături, în ei înșiși. Își face loc disperarea. Singurul ideal comun intervine, atunci cînd își dau din mînă în mînă țigările de marijuana... „Am primit una din cele mai înalte decorații militare americane, releva Lemon. Dar, în momentul cînd am salvat cîțiva colegi grav răniți, faptă pentru care am fost răsplătit, eram complet sub influența drogurilor. Tot timpul cît am fost în Vietnam căutam împreună cu ceilalți soldați, să evităm lupta. Cînd nu era posibil, fumam în prealabil marijuana..."

ESTE UN EPISOD VERIDIC ce ilustrează moralul trupelor americane aflate în Vietnamul de Sud. Este, de altfel, soarta acelora trimiși să lupte pentru o cauză străină, pentru menținerea unui regim al cărui singur punct de sprijin îl constituie prezența militarilor trimiși din afară. Sînt realități care, în cele din urmă, sînt silite să le recunoască și oficialitățile aflate, mai sus sau mai jos, în ierarhia celor ce contribuie la existența unor asemenea stări de fapt. Recent, în ziarul „Armed Forces Journal" Robert Heinl, colonel în cadrul trupelor americane de infanterie marină, care a comandat unități în Pacific și în războiul din Coreea, lansează un adevărat semnal de alarmă. „Ceea ce se întîmplă în cadrul armatei noastre din Vietnam este caracteristic pentru o stare apropiată prăbușirii : unități evitînd sau refuzînd să lupte, asasinarea ofițerilor sau subofițerilor, iar cînd nu se produc revolte poți fi sigur că militarii sînt sub influența drogurilor sau descurajării". Heinl citează, din proprie experiență, numeroase și semnificative exemple. Așa cum scrie el, numai într-o unitate militară „de elită" s-au înregistrat anul trecut 35 cazuri de nesupunere, cunoscute oficial de autoritățile militare. Companii întregi refuză să se angajeze pe piste periculoase, luptele ce au loc fiind prilejuite, de cele mai multe ori, de atacurile patrioților, soldații americani neavînd altceva de făcut decît să se apere sau să se retragă, lăsîndu-și mulți din camarazi morți.

A DEVENIT PROVERBIALĂ, remarcă Heinl, acea „tactică" ce constă în evitarea contactelor cu patrioții sud-vietnamezi, cunoscută în rîndul soldaților americani sub deviza „caută și evită lupta". Este tactica cea mai des uzitată în rîndul trupelor din Vietnam, socotită, oricum, mult mai potrivită decît îndemnurile la luptă lansate de comandanți. De altfel, în rîndul soldaților se exprimă părerea că o astfel de tactică ar fi trebuit aplicată chiar de administrație, încă de la începutul intervenției...

OPOZIȚIA FAȚĂ DE ORDINELE MILITARE capătă, de cele mai multe ori, forme de manifestare inedite, mergînd pînă la uciderea ofițerilor ce se ambiționează să trimită trupele în luptă, împotriva voinței acestora. Uneori, se oferă sume — „între 500 și o mie de dolari" afirmă unele surse — pe capul comandanților La mijlocul anului 1969, locotenent-colonelul Weldon Honeycutt a ordonat un atac asupra unei coline denumite convențional „Hamburger Hill". Acțiunea s-a soldat cu un eșec total, înregistrîndu-se un mare număr de morți și răniți. La cîteva zile o publicație clandestină, cu mare circulație în cazărmile americane din Vietnamul de Sud, oferea suma de 10 000 dolari celui ce-l va ucide pe Honeycutt.

CURENTUL POTRIVNIC RĂZBOIULUI se extinde pe zi ce trece. Nu este lipsit de interes faptul că la ora actuală în cadrul armatei americane acționează mai mult de 40 de organizații pacifiste, dintre care două cuprind exclusiv ofițeri. În bazele militare aflate în interiorul sau exteriorul granițelor Statelor Unite sînt tipărite și răspîndite circa 140 de ziare clandestine, numărul lor dublîndu-se față de 1970. Unul din fenomenele îngrijorătoare pentru conducătorii militari americani este creșterea vertiginoasă a numărului dezertărilor. După statisticile oficiale, numărul celor ce părăsesc unitățile s-a dublat față de 1968, și a crescut de patru ori în comparație cu 1966. Cele mai mari pierderi s-au înregistrat în rîndul trupelor de uscat, unde numai în 1970 au fost semnalați nu mai puțin de 65 000 de dezertori...

NEGATĂ LA ÎNCEPUT, minimalizată ulterior, începe să ocupe tot mai mult spațiu în dosarele comandanților militari americani problema drogurilor, folosite pe scară largă de soldații aflați în Vietnamul de Sud. După unele statistici, jumătate din aceștia utilizează — „pentru a supraviețui într-o realitate insuportabilă" — marijuana, iar peste 15 la sută întrebuințează heroină. În cîteva luni au fost arestați mai bine de 11 000 de militari pentru folosirea stupefiantelor. Numărul morților datorită utilizării unor puternice doze de heroină este în creștere, ca de altfel și... prețul cu care sînt achiziționate cantitățile necesare. Nu de mult, John Ingersol, directorul biroului federal american pentru stupefiante, releva că, o dată cu creșterea numărului consumatorilor de droguri, s-au înmulțit furturile și jafurile, a căror cauză o constituie, în cele mai multe cazuri, necesitatea de a găsi noi surse suplimentare de venituri pentru achiziționarea cantității de stupefiante, a cărei folosire devine indispensabilă. Afacerile cu droguri au devenit foarte rentabile și, după cum este cunoscut, ele n-au fost ocolite de grade superioare ale armatei americane aflate în Vietnamul de Sud, sau de unele elemente cu funcții înalte în administrația de la Saigon. „Bursa drogurilor" e în floare, declara, la întoarcerea în capitala americană, Robert Steele, membru al Camerei Reprezentanților, care a efectuat, în numele Comisiei pentru afaceri externe, o anchetă la Saigon. „Am mers pe o stradă circa 20 de minute și am fost acostat de nouă ori de vînzătorii de stupefiante", remarca el. Așa cum a reieșit din datele culese, virsta medie a celor ce se droghează este în jurul a 20 de ani și jumătate. Aceasta înseamnă, releva un medic din Washington, că familiile tinerilor trimiși în Vietnam au o șansă la șase de a-și vedea fiul revenind toxicoman, cu obligația de a obține prin orice mijloace cei aproape 50 dolari necesari procurării dozei zilnice...

SCĂDEREA MORALULUI, indisciplină, folosirea drogurilor sînt fenomene — mult timp negate sau disimulate de conducătorii militari — care duc la concluzia, formulată de colonelul Heinl, autorul articolului citat la început, după care „combativitatea trupelor americane din Vietnam este mai îngrijorătoare ca în orice moment al istoriei Statelor Unite". Acest semnal de alarmă ar trebui, pe lîngă altele, să-i determine pe cei responsabili — după cum scrie „Los Angeles Times" — „să procedeze cît mai urgent la retragerea efectivelor militare din Indochina". Este o soluție pe care o recomandă, de altfel, atît faptele, cît și cei ce au luptat sau luptă în Vietnam pentru o cauză ce nu le aparține. Pentru că, dacă foștii combatanți nu mai au posibilitatea să-și manifeste dezaprobarea pe cîmpul de luptă, o fac în alte moduri, pe pămîntul american. Stau mărturie numeroasele demonstrații ce au loc aproape în toate orașele din S.U.A. sau luările de atitudine împotriva intervenției în treburile unor națiuni ce n-au atentat niciodată, în nici un fel, la securitatea Statelor Unite.

MAI DEVREME SAU MAI TÎRZIU, conștiințele se trezesc. Faptele pentru care au fost decorați, devin, chiar în ochii multora din cei ce le-au săvîrșit, odioase acte de război, inutile încercări de a materializa o politică fără sorți de izbîndă. Și, atunci, intervine întrebarea : „Pentru ce ?" Și-o pun zeci, sute de mii de americani, convinși că trebuie să se pună capăt unor asemenea aventuri. Locotenentul John Kerry, a înapoiat decorațiile pe care le primise, iar în fața Comisiei senatoriale a pus întrebarea : „Cum puteți să cereți unui om să-și dea viața pentru o eroare ? Pentru că este într-adevăr o eroare, dar o eroare ce se întoarce chiar împotriva celor ce se fac că nu o înțeleg. Ea costă Statele Unite 950 de dolari pe secundă și mii de vieți sacrificate inutil în fiecare an". Lewis Poller care și-a pierdut ambele picioare în luptele din Vietnam releva : „Am primit mai multe decorații, dar nu am avut satisfacția răspunsului la întrebarea : de ce au murit peste 50 000 de tineri americani ? Veteranii ce și-au sacrificat viața pentru metalul unor medalii trebuie să reflecteze în fiecare clipă la faptul că au fost victimele unei greșeli..."

Ion STOICA

● În unitățile americane din Vietnamul de Sud: rebeliuni, disperare, goană după droguri, crime, furturi ● Marijuana, înainte de luptă... ● Cea mai potrivită „tactică" : evitarea luptei ● 10 000 dolari pe capul unui ofițer ● 65 000 dezertori într-un singur an ● O „eroare" ce costă 950 dolari pe minut

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DOCUMENTELE FICTIVE

de Nicolae LUPU

La un dineu, într-un grup de prieteni, William Buckley Jr., redactorul șef al revistei americane National Review — exclamă la un moment dat : „Hei, ce-ar fi să organizăm o păcăleală originală. Să fabricăm niște documente secrete, să le publicăm după sistemul dezvăluirii documentelor Pentagonului și după aceea să dăm totul pe față ?...".

Evident, în afara glumei savurată cu profundă anticipație de autori, sensul operației poate fi pus și pe seama dorinței de a ridiculiza dezvăluirile, de a demonstra, după cum arăta Buckley, că documente falsificate pot fi ușor luate drept bune și a dovedi în cele din urmă că C.I.A. și Pentagonul nu sînt alcătuite din incompetenți care se lasă duși de nas.

Care a fost rezultatul ? Cu totul contrar celor scontate. Falsele documente, dezvăluiau planuri care arătau că Statele Unite au vrut să folosească arma nucleară împotriva porturilor nord-vietnameze, să distrugă în același mod baraje provocînd revărsări de ape etc., etc., Spre mirarea lui Buckley Jr., documentele elaborate de el și oamenii lui nu numai că au fost crezute și publicate fără desmințiri, dar o serie de personalități indicate direct ca fiind autoare ale unor memorandumuri pe această linie, cu scopul evident de a le determina la o dezavuare publică de răsunet, au adoptat o poziție stranie. Fostul ministru de externe Dean Rusk a declarat : „Nu pot să verific dacă am scris vreun memorandum asemănător. Este pe de-a-ntregul posibil să-l fi scris". Fostul ambasador al Statelor Unite în Vietnam, Elbridge Durbrow, a afirmat la rîndul său : „Tot ceea ce pot spune este că memorandumul exprimă vederile mele. Nu pot să-mi aduc aminte dacă și cînd l-am scris". Culmea, o înaltă personalitate a Pentagonului a declarat că documentele sînt autentice. Asta a fost prea mult pentru Buckley care știa precis că le-a fabricat el și prietenii săi, de la primul pînă la ultimul rînd. După ce a dat pe față totul Buckley a acordat un interviu în care a spus : „Orice persoană inteligentă care a urmărit acest episod își va spune : Dacă Dean Rusk nu dezavuează documentele, dacă amiralul Radford nu o face nici el, și dacă la rîndul său Pentagonul procedează la fel, atunci în aceste documente trebuie să fie ceva care nu aparține domeniului glumei".

Ce-a vrut și ce-a ieșit ! Evident nu mai e glumă. Greșeala lui Buckley atunci cînd a pornit la elaborarea unor documente false cu scopul de a glumi este că nu a căutat să-i prezinte pe Rusk, Radford și ceilalți protagoniști ai Pentagonului, drept oameni care ar fi acționat în secret pentru retragerea trupelor americane din Vietnam, pentru încetarea intervenției, pentru întoarcerea acasă a tinerilor trimiși să moară pentru o cauză nedreaptă. Poate în acest caz toți aceștia ar fi desmințit prompt, nefiind capabili de asemenea gînduri „subversive". Așa, Buckley n-a făcut decît să aștearnă pe hîrtie, în documente fictive, gîndurile și ideile reale ale celor implicați. Ceea ce ei n-au putut desminți. Căci totul era perfect plauzibil. Și totuși nu sînt vinovați fără vină. Chiar și pe această cale întortocheată Buckley a dezvăluit mai mult decît a vrut.

Pe acest copil din Londra îl cheamă David Sapeys. În urma unei grave boli de inimă, medicii au apreciat că singura salvare este fixarea în torace a unui minuscul aparat care prin impulsuri electrice să determine bătăi regulate ale inimii. David, care recent și-a sărbătorit trei ani, este cel mai tînăr purtător din lume al unui asemenea aparat stimulator.

●

ÎNTÎMPLAREA s-a petrecut la acvariul delfinilor din San Diego (S.U.A.) Tînăra Annette Ecks, în vîrstă de 22 de ani, a fost aleasă pentru realizarea unor fotografii publicitare. Ca „partener" i-a fost desemnat delfinul Shamu, cunoscut ca un cetăceu blînd și care a mai fost folosit în asemenea scopuri. După un început normal, care nu prevedea drama, Shamu a început să dea semne neobișnuite de nervozitate și a încercat s-o atace. Cînd tînăra a încercat prin înot să ajungă pe uscat, Shamu i-a apucat strins piciorul sting. Au intervenit rapid cîțiva din spectatori reușind s-o salveze. Anette Ecks a suferit un puternic șoc nervos fiind internată în spital, unde i s-au făcut numeroase puncte de sutură.

●

„FARMACOPEEA", ultima operă de seamă a ginditorului Abu Raihan Beruni (973—1048) și în care sînt descrise 1 000 de medicamente de origine vegetală, animală și minerală a fost tradusă din limba arabă în limba rusă. Apariția lucrării coincide cu aniversarea a 1 000 de ani de la nașterea autorului ei. Traducătorul, Ubaidulla Karimov, colaborator al Institutului de orientalistică din cadrul Academiei de științe a R.S.S. Uzbecă a lucrat la traducerea acestei opere, care apare pentru prima oară într-o limbă europeană, mai bine de zece ani.

De prin colțuri de lume

O ÎNTREPRINDERE franceză specializată în realizări submarine a primit comandă pentru construirea unui rezervor de petrol brut, avînd o capacitate de 180 000 mc., care va fi implantat pe fundul mării, la o adîncime de 70 m. Un cheson vertical de 90 de metri în secțiune pătrată, avînd colțurile rotunjite de 100 metri, pe fiecare parte, va fi construit în apele fiordului Stavanger. Platforma superioară a insulei va adăposti locuințe, pompe precum și o bază de helicoptere. Puțurile zăcămîntului vor fi progresiv recordate la rezervor, petrolul îndepărtînd apa de mare, dinspre adîncimi. Nave petroliere vor putea lăsa ancora în preajma insulei, venind să „absoarbă" petrolul.

Insula artificială va rezista furtunilor, datorită pereților săi exteriori care sînt perforați. În acest mod, se amortizează efectul hulei. Rezervorul propriu-zis este împărțit în nouă compartimente și are o înălțime de 70 de metri. Construcția va fi terminată în luna august 1972.

●

O VECHE lege încă în vigoare în Massachusetts, interzice locuitorilor Statului să se sărute în public, cu excepția duminicii. O altă lege stabilește că zece săruturi date aceleași persoane echivalează cu o promisiune de căsătorie.

●

O ADEVĂRATĂ „mare de gheață" a fost descoperită de oameni de știință din Kazahstan pe crestele greu accesibile ale munților Djungarski Alatau. Aici se află nu mai puțin de 400 ghețari, necunoscuți pînă în prezent, însumînd o suprafață de circa o mie de kilometri pătrați. După calculele specialiștilor, captarea torentelor de munte provenite din topirea ghețarilor va permite o extindere substanțială a agriculturii din această regiune a Uniunii Sovietice.

●

COMPANIA americană „Parkin Elmer" a construit o cameră de televiziune ce poate opera în cea mai deplină obscuritate. Ea funcționează pe baza unui laser cu heliu care proiectează o rază coerentă infraroșie. Pe ecran se obține imaginea clară a tuturor obiectelor aflate în întuneric pînă la o distanță de 10 metri. Acest aparat va putea fi utilizat în scopuri științifice, în special la studierea vieții animalelor nocturne. Potrivit părerii specialiștilor, utilitatea camerei se va lărgi în momentul cînd heliul va putea fi înlocuit de argon. Ea va putea fi folosită la inlesnirea aterizării avioanelor sau elicopterelor în caz de pană de curent.

●

BELGIANUL Louis Vandeern avea de ținut recent o cuvîntare televizată. Într-un loc al manuscrisului își notase pe marginea lui : „Aici se va zîmbi spre camera de luat vederi". Din nefericire, camera s-a aflat atît de aproape de orator și deci de manuscris încît și telespectatorii au putut distinge pe micul ecran această „inserție".

●

După o croazieră în Turcia, Italia, Franța și Portugalia, hidroglisorul sovietic „Kometa M" a sosit în Finlanda, țară beneficiară. Acest original vas transportă 116 pasageri și are o viteză de 32 de noduri marine pe oră.

ÎN VREMEA ECHINOCȚIULUI ȘI DUPĂ...

Se spune că singurul bagaj de care trebuie să te dispensezi cînd pleci la drum sînt prejudecățile. Uitasem acest precept. Poposisem în Leipzig și, în loc să-mi îndestulez retina și sufletul cu bogăția de forme și de culori cu care te răsfață orașul, mi se părea mai potrivit să-mi confirm vechi imagini hrănite de lecturi. Pentru că, puține sînt centrele europene care să-i fi atras și fascinat pe români într-o asemenea măsură ca Leipzigul și despre care să avem atîtea date, nu numai din vechime, ci și din epoci mai apropiate nouă. Bătrînul Dinicu Golescu, și, mai recent, Camil Petrescu, ne-au lăsat pagini memorabile despre pulsația vieții comerciale a orașului, despre relațiile lui cu ținuturile românești, iar lipscăniile, prelungite în toponimia Capitalei pînă-n zilele noastre stau mărturie că nu hiperbolizau. Supralicitînd memoria, căutam, așadar, un oraș hipertrofiat de negoț, redus la această unică dimensiune.

Ce e drept, de două ori pe an, în martie și în septembrie, la echinocțiu, capitala vechii Saxonii trăiește — s-ar spune, respiră prin toți porii — prea plinul întîlnirilor de afaceri. Și cu cîtă artă — rezultat al șlefuirii filigranate de zeci și zeci de ani — știu acești oameni să trateze cele mai aride tranzacții de vînzare-cumpărare !... În tîrgul de dimensiuni homerice, ale cărui pavilioane se resfiră pe sute de hectare la periferia sudestică, zeci de națiuni expun produsele lor cele mai bune. Untergrundmessehalle, o clădire veche, sumbră, se transformă într-o imensă expoziție de produse alimentare, dintre care aproape nimic nu lipsește — de la conservele portugheze și pînă la brînza de Olanda, de la nucile de cocos și pînă la băutura preparată din jen-șenul coreean. Toți locuitorii, de la primarul orașului, un personaj corpolent, volubil, pînă la ultimul cetățean, toată suflarea se închină lui Mercur. În birouri special amenajate, dactilografele realizează incredibile performanțe de scriere și rescriere a contractelor, juriștii purică textele paragraf cu paragraf, agenții comerciali totalizează zilnic debitul și creditul, parcurg zeci și sute de prospecte, oferă cocteiluri. E o frenezie generală. Dar o frenezie în stil german. Aproape totul e socotit, calculat, măsurat. Doar zîmbetul vînzătoarelor poartă marca autenticii spontaneități, alimentat de vechea și nedezmințita credință că nici un trecător nu e dinainte cumpărător, dar aproape sigur poate deveni.

Aceștia sînt polii de maximă accelerație a pulsului Leipzigului. Zilele cînd respectabilii săi locuitori nu-și fac nici un fel de iluzie că vor putea să-și ocupe seară de seară locul la berăria preferată, altfel respectat cu sfințenie. Există însă și o altă imagine a orașului, a orașului de după echinocțiu. Mi-l închipuiam în această ipostază cumva epuizat de larma din vremea tîrgului, dormitînd spre a acumula forțe pentru repriza următoare. Nimic mai neadevărat. L-am descoperit de o vigoare aproape opulentă, vesel, plin de temperament. Astfel mi-am și explicat mai bine istoria lui recentă.

Mutilat groaznic de ultimul război, Leipzigul a făcut eforturi titanice pentru a se lecui, pentru a reveni la suflul lui obișnuit. Semnul cel mai caracteristic al ritmului pe care îl cunoaște — construcțiile. Primarul municipiului și arhitectul șef ne-au prezentat planul orașului, așa cum va arăta el peste un număr nu prea mare de ani. Din capul locului se remarcă o trăsătură care poartă toate semnele inovației. Spre deosebire de imagineastandard pe care o oferă orașele germane, centrate toate în jurul cîte unui dom, al cîte unui turn, folosind cu o extremă parcimoniozitate spațiul, arhitecții au adoptat pentru noul burg soluția desfășurării în planuri ample, aerate, luminoase. Nucleul în jurul căruia gravitează cetatea, este Piața Karl Marx. Iar piesa cea mai reprezentativă — clădirea Universității cu același nume. Cîteva date privind dimensiunile ei. Pavilionul central are o înălțime de 140 de metri. Lucru semnificativ, el adăpostește biblioteca, anexele și serviciile ei. Jur împrejur, corpurile destinate amfiteatrelor, sălilor de cursuri, laboratoarelor, halelor de sport. Nu mai puțin de 7 000 de oameni de știință își desfășoară laborioasa lor activitate în acest remarcabil lăcaș de cultură. Universitatea din Leipzig te poate ajuta să intuiești ce înseamnă realitatea unei țări ca R.D. Germană care, la fiecare 10 000 de locuitori are peste 150 de studenți.

Dar clădirea acesteia este doar o componentă a ansamblului de care aminteam. Hotelul „Deutschland" — imens imobil de factură ultramodernă — complexele de locuit, grupurile de magazine, poșta centrală, întregesc contururile lui. În același cadru se înscrie schimbarea configurației întregului oraș. Zeci de străzi își redimensionează traseele. Primăria municipală — cîndva o clădire renumită, serios deteriorată de război, traversează și ea un proces de restaurare. Vechea bursă comercială a fost, de asemenea, reconstituită în forma ei inițială. Leipzigul are cîteva edificii de mare renume — biserica Sf. Thomas, biserica Rusă, Casa Romanus, restaurantul Kaffebaum. Pe locul unde, spre sfîrșitul epopeii napoleoniene, s-a desfășurat vestita bătălie a națiunilor, se înalță monumentul evocator ridicat cu 100 de ani mai tîrziu în 1913. Se fac eforturi mari pentru refacerea acestora — unde e cazul — pentru integrarea tuturora în circuitele turistice. Orașul freamătă de larma constructorilor. La fiecare pas, porțiuni încercuite, desemnează mulțimea de șantiere.

După echinocțiu, ca și în timpul lui, Leipzigul trăiește și muncește frenetic, reprezentînd un etalon al ritmurilor în care Republica Democrată Germană avansează pe planul dezvoltării economiei, ca și în domeniul social-cultural.

Ion PAVELESCU

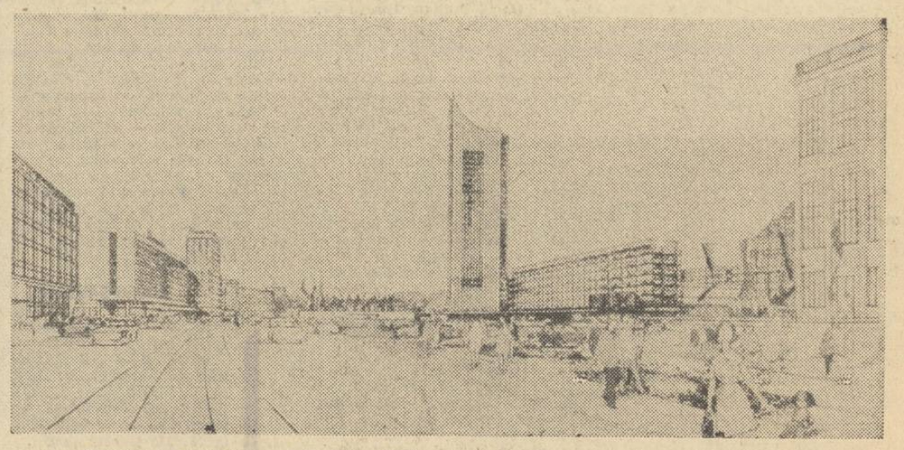

Leipzig — macheta noului centru. Multe din edificiile prevăzute au și fost înălțate.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

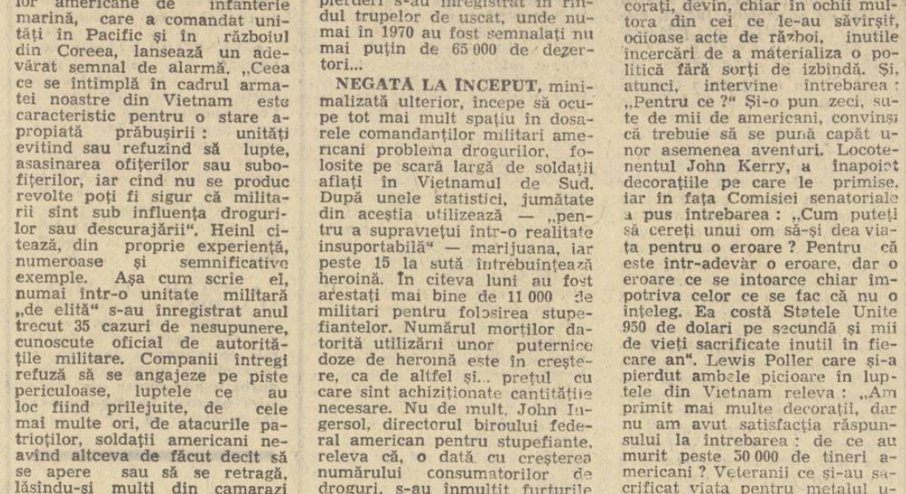

LA VÎNĂTOARE DE PUI DE TIGRI

Fiindu-i răpit puiul, o tigroaică îi urmărește pe vînători, care o împușcă. Deși rănită mortal, dragostea de mamă o face ca în ultimele ei clipe să se tîrască pînă acolo unde este ținut captiv puiul și să-i aducă mîncare...

Akbar Warora era văduv, dar avea un fiu de 16 ani, Hajmar care îl ajuta și promitea să fie un bun sprijin la bătrînețe. Nu erau săraci, se putea spune chiar că o duceau bine căci în afară de cîțiva bivoli pentru lucrul cîmpului, o bucată măricică de pămînt și o orezărie în arendă la Ranigani, la nord de Calcutta, mai aveau doi cai semi-sălbatici din Tharr, de culoare gri, extrem de iuți și ingrijiți cu mare atenție. Între lunile martie și iunie, pînă nu începeau ploile, și imediat după recoltă, mai întotdeauna Akbar și fiul său plecau călări la vînătoare de pui de tigri. În Bengal nu era o noutate, dar cei doi Warora erau singurii care se întorceau de fiecare dată cu marfa aceasta atît de căutată de comercianții din Butan și Benares care plăteau bine.

Warora avea sînge rece iar fiul său Hajmar, încă un copil, chiar dacă arăta mai mult, nu rata o lovitură de carabină ; avea un talent deosebit în a găsi puii de tigri și un simț de orientare pentru care ar fi putuț fi invidiat de orice ghid încercat al junglei. Oameni care cunoșteau bine locurile erau destui în zonă : oameni cu ochi ageri, cu pas ușor și neobosit, cu memorie prodigioasă. Pentru cîteva rupii știau să-ți dea indicații prețioase. Dar Hajmar era și mai bun. În doi ani, de cînd își însoțea tatăl, învățase meseria la perfecție. Ca deobicei, el descoperi în după amiaza aceea tigrul. Înaintau cu grijă. Fiara plecase după hrană și își lăsase puiul într-un loc de unde acesta nu putea ieși singur.

— Privește, tată, resturi de carne — șopti băiatul.

Mama trebuie că este tînără, căci dacă ar fi avut mai multă experiență n-ar fi lăsat aceste urme pe care le-ar putea ușor descoperi șacalii sau vînătorii.

Tigrișorul era singur, într-un soi de puț. Era mărișor, capabil să mănînce carne și destul de îndrăzneț în încercările lui de a se apăra cînd Hajmar îl prinse de ceafă și-l băgă în sacul de piele. Akbar păzea, cu degetul pe trăgaci. Apoi un salt în șea și la drum, pe cărarea din pădure.

Tigroaica îi ajunse o oră și jumătate după aceea, urmărindu-i în galop și tot Hajmar o văzu primul : „Vine, tată !". Warora voi să dea drumul puiului dar fiul nu-l lăsă. „Lasă-mă pe mine". Se întoarse ca un fulger în șa și trase două focuri. Fiara enormă scoase un răget înfiorător și dispăru.

Ajunși acasă, la adăpost, răsuflară ușurați. Puiul fu închis afară, într-o cușcă solidă, legată cu un lanț gros de arborele din curte. „Mîine îți dăm de mîncare, pe urmă vedem noi cui te vindem", spuse Akbar satisfăcut și obosit.

A doua zi însă surpriza îl făcu să scoată un strigăt.

— Ce este tată, a fugit ?

— Vino să vezi

Priviră amîndoi uluiți tigrișorul culcat ca un ghem alături de resturile unei antilope tinere. Dincolo de barele cuștii, înțepenită de moarte, zăcea tigroaica enormă, cu pieptul străpuns de cele două gloanțe trase de Hajmar. Înainte de a muri, fiara reușise să afle închisoarea puiului ei, să se îndepărteze pînă la un loc de adăpare, să surprindă și să ucidă o pradă tînără și s-o aducă, pînă la cușcă spre a-și hrăni puiul pe care-l știa flămînd.

S-a petrecut în Bengal.

(Din „Domenica del Corierre".

90 de ani de la naşterea lui George Enescu

VIABILITATEA ARTEI AUTENTICE

de Vasile DONOSE

George Enescu — una dintre cele mai complexe personalităţi ale muzicii contemporane a cărei activitate a marcat, strălucitor, saltul în universalitate, al culturii muzicale româneşti din primele decenii ale veacului — face parte din rîndurile acelor creatori de geniu, care niciodată nu vor putea fi îndeajuns de bine cunoscuţi : universul operei sale este infinit în sensuri şi semnificaţii oferind întotdeauna cercetătorului satisfacţia descoperirii unor aspecte inedite ; pentru iubitorul de muzică, acest univers constituie un nesecat izvor de înălţare sufletească, un prilej de adîncă meditaţie, un exemplu de profundă moralitate şi fierbinte umanism şi patriotism iar pentru compozitori un îndemn permanent spre dobîndirea piscurilor celor mai înalte ale comunicării artistice prin mijloace de profundă şi autentică vibraţie emoţională. Aici, rezidă, de fapt, în primul rînd, forţa inepuizabilă a creaţiei sale, vitalitatea şi originalitatea atitudinii sale estetice.

Laturile relevabile ale personalităţii compozitorului, interpretului, pedagogului sau pur şi simplu ale omului Enescu, sînt desigur, multiple. Ceea ce dă distincţie primordială acestor laturi este tocmai subordonarea lor faţă de principiile etice, estetice şi sociale ale muzicii, în acord perfect cu cerinţele de formare şi consolidare a artei naţionale. Convins că muzica este după cum spunea el „un grai în care se oglindesc fără posibilitate de prefăcătorie însuşirile tipice ale omului, ale popoarelor", George Enescu a văzut în muzica noastră una dintre modalităţile specifice de afirmare a spiritualităţii româneşti, a sensibilităţii bogate şi generoase pe care poporul nostru a turnat-o, de veacuri, în doinele, în cîntecele şi jocurile sale, în datini şi balade cu un vibrant mesaj social şi uman. Iată pentru ce, ascultînd acea poetică evocare a copilăriei în ambianţa peisajului natal, care este suita „Impresii din copilărie" acel „Preludiu la unison — din Suita I în do major" — pagină instrumentală inegalabilă în literatura genului — al cărui ethos are o străveche rezonanţă în conştiinţa poporului nostru, acea nostalgioă revelaţie a dorului care este Sonata a III-a „în caracter popular românesc sau acea fermecătoare evocare a „Plaiurilor Mioriţei" — din Suita a III-a în re major „Săteasca" — pentru a nu cita decît cîteva dintre capodoperele compozitorului şi, totodată ale muzicii acestui secol — avem imaginea clară a solidarităţii compozitorului cu ţara şi poporul său, o solidaritate care nu se conturează în perimetrul declaraţiilor formale, ci care emană din însuşi fondul intrinsec al vieţii şi spiritualităţii noastre.

Este semnificativ faptul că, pentru George Enescu, folclorul nu a reprezentat un domeniu exterior, un fenomen de care să se fi apropiat — asemenea multor mari compozitori — prin efortul cercetării ; folclorul era în el, se născuse parcă o dată cu el ; el era o parte integrantă a folclorului, o parte esenţializată prin forţa geniului creator.

În diversele sale scrieri — articole, studii, conferinţe — mai cu seamă în celebrele convorbiri cu Bernard Gavoty ca şi în atitudinea estetică răspicată dedusă din operele sale, George Enescu a demonstrat o înţelegere superioară, a rosturilor majore ale artei, care, după cum spune el „trebuie să ajute omenirea în drumul său spre mai bine". „Muzica nu este o stare, ci o acţiune" — afirmă muzicianul, — înglobînd în această formulare caracterul vivant, procesual al artei sunetelor, resorturile ei, în primul rînd, educative, funcţia ei transformatoare, de înnobilare a conştiinţelor.

La Enescu există o perfectă compatibilitate între gîndirea teoretică şi practica componistică. Cugetarea sa teoretică, aseris", George Enescu se ridică la înţelegerea superioară a problematicii omului şi destinului său, a omului şi naturii.

Perpetuînd prezenţa unei tradiţii cu rezonanţe adînci în conştiinţa românească, compozitorul îşi proiectează întotdeauna actul creator spre depăşirea normelor prestabilite, în aceeaşi măsură în care i-au fost străine tendinţele — prezente în preocupările unor compozitori colegi de generaţie cu el — de exacerbare formală a muzicii ue scoatere a acestei arte din sfera gîndirii umaniste. El a rămas — asemenea unor mari prieteni ai săi — Casals, Bruno Walter, Honegger şi alţii, cu desăvîrşire indiferent la „înnoirile" sterile, la jocul gratuit cu sunetele.

Sonorităţile producătoare de şoc nervos prin stridenţa lor au de obicei ca revers, construcţii riguroase, exaltînd pînă la geometrizare, latura formală a muzicii. La Enescu nu putem întîlni o astfel de exaltare. În direcţia sa există un perfect echilibru între raţionamentul construcţiei sonore şi tensiunea psihică a operei care transcede, ca regulă, sfera particularului, dar este întotdeauna încălzită de flacăra spiritului creator autentic.

Minuţiozitatea şi rigurozitatea cu care îşi elabora partiturile, exigenţa formulării imaginii muzicale capabile să exprime un conţinut de înaltă generalitate constituie o trăsătură de prim ordin a personalităţii sale creatoare. Dar, gîndurile în legătură cu opera lui Enescu ar putea continua mult dincolo de aceste rînduri.

Mă opresc, însă aici, precizînd că omagierea compozitorului ori de cîte ori se face, înseamnă o cale de afirmare, pe treptele superioare, a însuşi spiritului creator românesc, în care George Enescu a descoperit sursa de viabilitate şi autenticitate pentru întreaga sa creaţie.

Toma Caragiu în serialul „Urmărirea"

George Constantin şi Liane Birenberg, doi dintre interpreţii principali ai aceluiaşi serial

SERIAL ROMÂNESC DE TELEVIZIUNE

De vorbă cu regizorul Radu GABREA

— După cîte ştiu despre felul în care lucrezi, trebuie să fi existat nişte raţiuni speciale care te-au atras la scenariul „Urmărirea", pentru ca să începi să-l turnezi.

— Scenariul lui Eugen Barbu şi N. Mihail a atras prin adevărul tipologic, prin posibilitatea de a aborda o temă majoră, o temă eroică — lupta partidului împotriva ocupaţiei hitleriste — într-un gen de popularitate, accesibil, cum este serialul de televiziune. Personajele poartă amprenta personalităţii lui Eugen Barbu, a stilului şi a talentului său, şi, în plus, ne-a oferit materialul pe care să aplicăm pasiunea noastră (a mea şi a operatorului Dinu Tănase) pentru cinema.

— Este prima oară cînd lucrezi un film pentru televiziune : consideri că există diferenţe substanţiale faţă de lucrul pentru marele ecran ?

— Noi ne-am propus să facem cinematograf şi nu ne-am gîndit la nici un fel de rabat pentru televiziune — cum ar fi de pildă, simplificări în decupaj, montaj — căci n-am considerat cumva că micul ecran este mai puţin pretenţios. Rezultatele rămîn a fi judecate de publicul telespectator.

— Ce v-aţi propus ca deziderat principal în realizarea serialului ?

— Am căutat să reînviem eroii, să reamintim tinerei generaţii de generaţia eroică ce a luptat, sub conducerea partidului, pentru zilele de azi, pentru societatea noastră socialistă.

— Ce altceva v-aţi mai propus ?

— Petrecîndu-se acţiunea în Bucureşti, am vrut să redescoperim Bucureştii. Alături de imaginea eroilor, am ţinut să aducem imaginea Bucureştilor vechi, de aceea ne-am străduit să filmăm în ambianţa oraşului, aducînd pe ecran colţuri ale Bucureştilor care pînă acum n-au fost valorificate (din jurul Gabrovenilor înainte de restaurare, Castelul de apă de la C.A.M. — Belvedere, vechea seră a grădinii Botanice). Un ajutor substanţial a fost munca excepţională a echipei de scenografi care a reuşit chiar în decorurile construite pe platou să redea autenticitatea şi adevărul locurilor.

— Ce dificultăţi a implicat munca la un serial ?

— În faţa acestui serial, personal, am avut probleme foarte complicate, pentru că toate regulile povestirii cinematografice sînt foarte severe în cazul serialului.

— Ai încercat un film de reconstituire fidelă ?

— Nu e un film de reconstituire fidelă ; scenariştii au imaginat o lume care transpune în esenţe personajele reale. Legile serialului au trebuit respectate cu atît mai mult cu cît noi am filmat deodată toate seriile, filmînd pe obiecte (cum ar fi scrisoarea colonelului, de exemplu).

— Ştiu că ai lucrat într-un timp record.

— De la 11 ianuarie la 11 august — 7 serii cu o lună întrerupere, 350 minute de film, adică aproximativ 4 lungi metraje. Acest record s-a datorat unui efort extraordinar al întregii echipe începînd cu operatorul şef Dinu Tănase care cu talentul, siguranţa sa, m-a ajutat (faptul că lucrăm împreună în institut şi gîndim film la fel a fost de mare importanţă), din nou scenograful Vasile Rotaru trebuie amintit, apoi maestrul de sunet Vintilă Arabolu, care a făcut şi aranjamentul muzicii foarte inspirate a lui Temistocle Popa, monteusa Rada Călin, precum şi întreaga echipă de producţie care a fost condusă de directorul filmului Ilie Măinescu. Tuturor le mulţumesc ca şi remarcabililor actori pe care i-am cuprins în distribuţia noastră : George Constantin, Toma Caragiu, St. Mihăilescu-Brăila, Marga Barbu, Vasilica Tastaman, Florin Vasiliu, Cristian Maurer şi tinerii Vladimir Găetan, Gh. Mihăiţă, Lianne Birenberg, Adrian Panaitescu.

Florica ICHIM

NOUTĂŢI EDITORIALE

● **O nouă „ediţie de autor", intitulată Scrieri, lansează Editura Minerva. Ea va cuprinde opera definitivă a scriitorului Zaharia Stancu fiind împărţită astfel : „Poezii", „Sarea e dulce", „Cefe de taur", „Secolul omului de jos", „Pentru oamenii acestui pămînt", „Popor nemuritor", „Partid nemuritor", „Descult". Primele două volume care au apărut recent cuprind plachetele de poezie „Poeme simple", „Albe", „Clopotul de aur", „Pomul roşu", „Iarba fiarelor", „Anii de fum", „Cîntec şoptit", tălmăciri din Esenin şi versuri inedite din ciclul „Cîntecul lebedei".**

● **Scrierile lui Demostene Botez vor vedea şi ele lumina tiparului, de asemenea, într-o „ediţie de autor". În primele două volume, apărute de curînd sînt reprezentate toate plachetele de poezie ale autorului, precedate de două prefeţe ale acestuia, care constituie încercări de autodefinire a poeziei sale.**

● **Personalitatea lui Petre Pandrea ne este prezentată printr-o substanţială antologie cuprinzînd volumele „Portrete şi controverse", „Germania hitleristă" — lucrare în care, potrivit precizării autorului, hitlerismul este analizat în lumina metodei dialectice a materialismului istoric, insistînd asupra „laturii economice a claselor" şi „Pomul vieţii", un jurnal intim din perioada 1944—1945. „Eseurile" apărute sub îngrijirea lui Gh. Stroia, sînt prefaţate de George Ivascu.**

● **O altă antologie recent apărută reunind cele mai importante studii privind istoria vechii culturi româneşti aparţine istoricului şi slavistului P. P. Panaitescu şi se intitulează „Contribuţii la istoria culturii româneşti".**

● **A apărut volumul al IV-lea din Operele lui Perpessicius care cuprinde „Menţiunile critice" — seria a III-a — publicate iniţial în 1936.**

● **O nouă ediţie din Teatrul lui Camil Petrescu, apărută zilele acestea în Editura Minerva, reproduce piesele „Jocul ielelor", „Act venetian" şi „Danton".**

● **Poetul Mihail Steriade, cunoscut prin rîvna sa în popularizarea literaturii noastre peste hotare, este prezentat de către Editura Minerva în seria „Retrospective lirice" într-o antologie care cuprinde creaţia sa veche şi nouă. Volumul, îngrijit de Florin Steriade, este prefaţat de Constantin Ciopraga.**

SĂRBĂTOAREA ESTIVALĂ A FOLCLORULUI

Deşi se află numai la cea de-a 7-a ediţie a sa, se poate spune că Festivalul folcloric de pe litoral a şi căpătat o prestigioasă tradiţie. De la an la an solii cîntecului, dansului popular, ai datinelor şi obiceiurilor străvechi din cele mai diverse zone etnografice ale ţării, cuceresc tot mai mult aprecierea miilor de spectatori, turişti, cîştigă noi admiratori ai folclorului nostru în mijlocul a numeroşi oaspeţi de peste hotare.

Ediţia din acest an a festivalului, inaugurată la 25 iulie, a adus un plus de varietate şi prospeţime spectacolelor prezentate pe opt scene din staţiunile litoralului de la Mamaia la Mangalia Sud. În primul rînd, prin sporirea la 1000 a numărului de cîntăreţi şi dansatori amatori prezenţi, aparţinînd aşezămintelor culturale şi sindicatelor din 20 de judeţe ale ţării (faţă de 800 participanţi din 13 judeţe în anul precedent), în al doilea rînd prin interesanta îmbinare, la fiecare reprezentaţie a unor spectacole din zone etnografice diferite. Sesizînd în ediţiile precedente o anumită monotonie inevitabilă dată fiind factura comună a actului artistic dintr-o zonă folclorică unică, organizatorii au prezentat în acest an la fiecare spectacol frenezia exuberantă a dansurilor populare, armonia şi farmecul cîntecelor din cîte două judeţe diferite. Gălăţenii şi-au prezentat comorile folclorice alături de bihoreni, braşovenii şi-au împărţit aplauzele publicului cu constănţenii, maramureşenii cu vîlcenii ş.a.m.d. În sfîrşit, un al treilea aspect inedit al festivalului în ediţia anului acesta, este prezenţa pentru prima oară în acest cadru a unor reprezentanţi ai folclorului altor ţări. Este vorba despre două formaţii artistice de amatori din Franţa şi unul din Suedia, care şi-au dat concursul la reuşita acestor importante manifestări artistice.

Din ziua de sfîrşit de iulie care a marcat ridicarea cortinei primului act al festivalului şi pînă în prezent cînd prestigiosul eveniment artistic se află la ultimele spectacole am fost seară de seară martori ai unei exuberante şi fermecătoare confirmări a vitalităţii artei noastre populare. Pe scenele festivalului judeţele ţării au adus cele mai reprezentative formaţii ale artei amatoare, în spectacole unitare închegate care au dovedit încă o dată inepuizabilul rezervor de talente, mereu reîmprospătate ale ansamblurilor noastre artistice. Frumuseţea melodică a cîntecelor noastre, ineditul datinilor şi obiceiurilor tradiţionale, bogăţia cromatică a costumelor prezentate într-o strălucită paradă a portului popular au făcut ca aplauzele de la sfîrşitul reprezentaţiilor să se prelungească minute în şir, iar dintre cei care au umplut literalmente grădinile de spectacol, oaspeţii din peste 20 de ţări care îşi petrec vacanţa pe litoralul românesc nu au lipsit în nici o seară.

— Nu am avut încă niciodată prilejul să văd la un loc — ne spune un turist de peste hotare prezent la spectacolul prezentat la Mamaia de judeţele Gorj şi Mureş — atîta prospeţime şi frumuseţe într-o singură reprezentaţie folclorică. Fericesc poporul care are tradiţii artistice atît de bogate şi reprezentanţi atît de străluciţi ai acestuia.

De altfel, asemenea aprecieri elogioase nu sînt deloc singulare, folclorul românesc dobîndind aici noi simpatizanţi.

Ne este dificil să dăm exemple din atîtea prezenţe reuşite ale celor 14 ansambluri folclorice care au dat zeci de spectacole pe litoral. Semnalînd originalitatea şi autenticitatea spectacolului „Craiul semănătorilor" prezentat de ansamblul folcloric „Rapsodia Sălajului" care a redat pe scena litoralului un vechi obicei folcloric ale cărui rădăcini se pierd în adîncul istoriei, nu putem trece cu vederea nici coloratul mesaj artistic adus în aceeaşi seară de băcăoani în spectacolul „Mîndre flori pe Bistriţa". După cum, dacă amintim prezenţa atît de aplaudată a artiştilor din bogata zonă folclorică a Dobrogei de nord, nu putem să nu amintim despre succesul din acelaşi spectacol al hunedorenilor, care în spectacolul „La peţit" au transpus pe scenă una dintre cele mai pitoreşti sărbători ale românilor — „Nunta" — cu datinile şi obiceiurile, cu cîntecele şi dansurile sale specifice. Ansamblul folcloric „Săbărelul" al judeţului Ilfov, a încîntat spectatorii cu cîteva prezenţe deosebit de atrăgătoare, printre care evoluţia muzical-coregrafică „Pe malul Sabarului", suita de jocuri ilfovene, dansul de fete „Geamparaua" şi altele. Dacă ne oprim aici cu exemplificările o facem numai pentru că citarea doar a celor mai valoroase prezenţe scenice ne-ar răpi un spaţiu ce ar depăşi cu mult dimensiunile unui reportaj. Cert este că festivalul litoralului devine an de an unul dintre importantele şi prestigioasele acte de cultură ale sezonului estival.

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

● **ROMÂNIA TURISTICĂ este prezentată într-un ghid-atlas scos de editura „Stadion", în redactarea lui Mihai Iancu şi Dem. Popescu. Această lucrare cuprinde un bogat material cartografic şi informativ, constituind un bun îndreptar atît pentru cei care vor să cunoască „la pas" frumuseţile ţării cît şi pentru cei care vor să străbată drumurile ţării cu automobilul.**

● **VENEZUELA. Noua monografie din colecţia „Pe harta lumii", scrisă de Lucian Perlea, a apărut în Editura Enciclopedică Română. Ea apare după alte interesante monografii : R.S.F. Iugoslavia — de N. Ciachir şi P. Gălăţeanu, Mexic — de A. A. Cristescu, Kenya — de B. Zotta şi C. Nedelcu, Ţări din Marea Caraibilor — de Gh. Burlacu şi Argentina — de R. Hatos.**

● **SPECTACOLE SUNET ŞI LUMINĂ. La Bucureşti, seria spectacolelor de acest gen vor continua în săptămînile ce urmează, punîndu-se în evidenţă numeroase podoabe arhitectonice ale capitalei noastre. La organizarea spectacolelor îşi vor da concursul artişti şi regizori de la multe teatre dramatice bucureştene.**

● **CONTRIBUŢII LA ISTORIA CINEMATOGRAFIEI IN ROMÂNIA se intitulează noul studiu apărut în Editura Academiei. Perioada cuprinsă este 1896—1948.**

● **EXPEDIŢIA PIONIEREASCĂ „Plăieşii Neamţului", plecată de la Piatra Neamţ, a parcurs un itinerar lung în Transilvania, cuprinzînd şi locurile unde s-au născut şi au scris Gheorghe Coşbuc şi Liviu Rebreanu. În drumul lor pionierii vizitează monumente istorice, case memoriale.**

„FÎNTÎNA BLANDUZIEI" va vedea lumina rampei Teatrului „Nottara" în viitoarea stagiune. Regizorul Dan Nasta va interpreta totodată şi rolul principal, alături de C. Brezeanu, Eugenia Bădulescu, Anda Carapol, M. Heroveanu, M. Pruteanu şi alţii.

CADRAN

Aspect din secţia montaj tipar adînc de la întreprinderea „Arta grafică" unde se lucrează la populara colecţie „Biblioteca de artă". Primul titlu din această colecţie este „Arta brîncovenească".

OSCAR OBEDEANU — *Bătălia de la Vaslui (ianuarie 1475)*

SECVENŢE DIN TRECUTUL GLORIOS AL ARMATEI NOASTRE

Valoroase exponate noi la Muzeul Militar Central

O vizită la Muzeul Militar Central oferă clipe de intensă evocare a eroismului armatei române de-a lungul vremurilor, multitudinea exponatelor ilustrînd evoluţia formelor de organizare militară din cele mai vechi timpuri. Dintr-o convorbire cu directorul adjunct al muzeului, **colonelul EUGEN CRINTEA**, am aflat care sînt preocupările actuale ale colectivului acestui lăcaş de cultură precum şi noile exponate care au îmbogăţit recent patrimoniul său muzeistic.

La loc de cinste sînt expuse numeroase documente originale care oglindesc intensa activitate a Partidului Comunist Român în rîndurile armatei. Începînd din perioada ilegalităţii, continuînd cu pregătirea şi realizarea insurecţiei armate de la 23 August 1944, obiectele, documentele şi imaginile reliefează apoi eforturile întregului popor pentru susţinerea frontului antihitlerist pînă la victoria finală asupra fascismului. Expoziţia, deschisă cu prilejul gloriosului semicentenar al partidului a fost şi mai este încă vizitată de un numeros public.

Dintre obiectele preţioase aparţinînd tezaurului muzeistic semnalăm cîteva piese care au fost ale lui Vasile Lucaciu, aprigul luptător ardelean pentru Unire, un inel al lui Tudor Vladimirescu cu o gemă pe care sînt încrustate două figurine precum şi decoraţiile mareşalilor Prezan şi Averescu, ale generalului Eremia Grigorescu.

Imagini realizate pe vremea începuturilor artei fotografice, cu scene militare din timpul Războiului pentru Independenţă, fac parte din valoroasa fototecă alcătuită din peste 200 000 de clişee — un foarte preţios fond documentar pentru cercetătorii istoriei noastre. Drapelele şi steagurile ostăşeşti, al căror număr trece de 1 500, formează o colecţie muzeală unică la noi în ţară. Dintre ele, relevăm steagul ostăşesc din vremea lui Ştefan cel Mare, originalul steag al lui Tudor Vladimirescu precum şi numeroase stindarde şi drapele din timpul Războiului pentru Independenţă, din 1916—1918 şi din timpul celui de al doilea război mondial.

Scene de luptă sau figuri de ostaşi români din diverse epoci sînt oglindite în sălile muzeului prin numeroase opere de artă plastică. Vizitatorii găsesc aici lucrări semnate de Nicolae Grigorescu, Oscar Obedeanu, Vermont, Carol-Pop de Szatmary, Sava Henţia sau sculpturi de Jalea, Medrea, Dimitriu Birlad, Baraschi etc.

Recent, muzeul a primit numeroase donaţii constînd din uniforme, caiete cu însemnări de pe front, fotografii şi obiecte personale ale unor foşti ofiţeri superiori, din partea familiilor acestora. Consemnam, astfel, decoraţiile generalului Nicolae Dăscălescu, fost comandant al Armatei a IV-a pe frontul antihitlerist, ale generalului Costin Ionaşcu, fost comandant al Diviziei a noua de infanterie şi ulterior al Corpului II de Armată pe frontul antihitlerist, ale generalului-aviator Constantin Telemac şi ale generalului aviator Ion Stoicescu care a donat cîteva decoraţii unicate pînă acum în ţara noastră, dintre care se reliefează Ordinul Scanderbeg şi Steaua Neagră de Benin. Familia generalului Prapor gescu, erou din primul război mondial, a donat muzeului decoraţiile, documente importante din arhiva acestuia şi biblioteca.

În ultimul timp patrimoniul muzeistic s-a îmbogăţit cu numeroase piese, unele vechi de mii de ani, recoltate în urma cercetărilor arheologice. **Cristian Vlădescu**, şeful secţiei de istorie veche din cadrul muzeului şi **Floricel Marinescu**, muzeograf principal, au făcut intense cercetări la castrul Arutella, situat peste drum de mănăstirea Cozia, castru ridicat în anul 138 de către arcaşii sirieni. De aici au fost aduse un vas de sticlă care poartă scrijelat numele producătorului — Menophantos —, precum şi vîrfuri de săgeţi de tip roman şi sirian, lăncii, aplice, piese de harnaşament şi monede de argint şi de bronz începînd de la Traian pînă la Elagabal. De la Reşca, unde se afla antica Romulă, au fost aduse piese extrem de valoroase. S-au descoperit un idol neolitic de marmură, topoare de piatră şi de bronz, vase cu inscripţii, o colecţie de opaiţe care poartă semnătura celor ce le-au făurit, un monument votiv de marmură reprezentînd o divinitate de origină orientală precum şi două figurine — un Zeus de bronz şi un Apollo de piatră. În cetatea dacică de la Polovragi — singura cetate de piatră descoperită în Oltenia din secolele II—I înaintea erei noastre — arheologii au scos la lumină o plăcuţă de bronz pe care este săpat un basorelief cu o imagine ineditâ : un călăreţ, o semilună, un cocoş. În prezent, arheologii muzeului fac cercetări la castrul roman din comuna Rădăceşti situată la 10 km. de Olt.

Simion SĂVEANU

MUZEUL se află pe str. Izvor nr. 137.

MIJLOACE DE TRANSPORT : tramvaie : 3, 8, 20, 25 ; autobuze : 33. ORELE DE VIZITARE : în fiecare zi de la 9,30 pînă la 18. Marţi este închis.

Intrarea în muzeu se face fie prin str. Izvor nr. 137, fie prin str. 13 Septembrie, la staţia I.T.B. Muzeul Militar.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 22 AUGUST

PROGRAMELE I ŞI II. 8.00 TRANSMISIUNE DE LA PARADA MILITARĂ ŞI DEMONSTRAŢIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ ŞI DIN ŢARĂ CU PRILEJUL CELEI DE-A 27-A ANIVERSĂRI A ELIBERĂRII ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST.

PROGRAMUL 1. 12.30 Ţara întreagă în sărbătoare. 13.00 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Concert popular. 14.30 30 de minute la Trei Brazi. 15.00 Magazin duminical. 16.00 Fotbal : Rapid—U.T.A. — rezumat înregistrat. 16.40 „Planeta giganţilor". 17.30 Fotbal : Steaua—Universitatea Craiova — înregistrarea integrală a partidei. 19.00 Piese instrumentale de mare popularitate interpretate de Ion Voicu. 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Concert-spectacol de muzică populară transmis de pe scena clubului Uzinei „Republica" din Bucureşti. 21.15 Filmul „Nevăzut, necunoscut". 22.45 Telejurnal. 23.00 Romanţe şi cîntece bătrîneşti

PROGRAMUL 2. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20.30 Plaiurile Mioriţei — muzică populară. 21.00 Desene animate. 21.15 Săptămîna culturală bucureşteană. 21.30 Buletin de ştiri. 21.35 Pagini din opere inspirate din istoria patriei. 22.10 „Planeta giganţilor" (VI).

LUNI 23 AUGUST

9.00 Matineu pentru copii. 10.00 Viaţa satului. 11.15 Mari compozitori, mari interpreţi. 12.00 De strajă patriei. 15.30 Sport. Din sumar : ● Echipa de polo pe apă a României în finala Campionatului balcanic ● Tenis : Ilie Năstase—Clark Graebner, aspecte din finala turneului de la Hampton ● Campionatele europene de călărie — Marele Premiu de sărituri peste obstacole şi proba de dresaj olimpic. 17.00 Vara copiilor. 17.30 Filmul „Stan şi Bran". 18.30 Vetre folclorice. 18.50 Reportaj TV 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 România, ţara mea de glorii, ţara mea de dor. Spectacol muzical-literar. 21.25 Microavanpremieră. 21.30 Spectacol de varietăţi cu : Margareta Pîslaru, Mihaela Mihai, Marina Voica, Angela Similea, Stela Enache, Olimpia Pancu, Aurelian Andreescu, Trio Grigoriu, Mihai Constantinescu, Cornel Constantiniu, George Enache, Fărămiţă Lambru ● Momente vesele cu : Ştefan Mihăilescu-Brăila, Coca Andronescu, Dem Rădulescu, Rodica Tapalagă, Tamara Buciuceanu-Botez, Dem. Savu, Cornel Vulpe, Aurel Giurumia, Vali Voiculescu, Rodica Mandache, Octavian Cotescu, Radu Zaharescu, Rodica Popescu, Ştefan Tapalagă, Iarina Demian. 22.50 Telejurnal.

MARŢI 24 AUGUST

10.00 Filmul pentru copii „Baladă pentru Măriuca". 11.15 Cîntece şi jocuri populare de pe întreg cuprinsul ţării. 17.30 Magazin sportiv. 18.15 Toate pînzele sus ! 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „Rochia de bal". Operetă de A. Giroveanu. 21.00 Filmul „Roman prin corespondenţă" (partea I). 22.10 Spre soare. Recital de muzică uşoară. 22.30 Telejurnal.

MIERCURI 25 AUGUST

18.00 „Ex-Terra — pasiune pentru tehnică". 18.25 Mult e dulce şi frumoasă... 18.40 Un interpret al cîntecului transilvănean : Ion Bogza. 18.50 Valorificarea gîndirii tehnice româneşti. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 O şcoală a patriotismului — şantierul. 20.15 Melodiile serii. 20.25 Filmul „Bătrînul şi marea". 21.50 Imagini din Ciad. 22.05 Şlagăre şi interpreţi de pretutindeni. 22.25 Telejurnal.

JOI 26 AUGUST

PROGRAMUL 1. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp şi anotimp în agricultură. 19.10 Pentru sănătatea dv. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV. Lupta cu inerţia. 20.40 Spectacol muzical de divertisment. 21.40 Aparenţe şi realităţi în lumea capitalului. 22.20 Rapsodiile nr. 1 şi 2 de George Enescu. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20.00 Punct-contrapunct. 20.30 „Piatra din casă" — de V. Alecsandri. 21.10 Buletin de ştiri. 21.15 Filmul „Anii nebuni".

VINERI 27 AUGUST

17.00 Cupa vacanţei. 18.00 Căminul. 18.50 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Patria, în cîntecele ostăşeşti. 20.30 Vacanţa, o comedie interpretată de cîmpanzei. 21.00 Panoramic ştiinţific. 21.30 Filmul „Roman prin corespondenţă" (partea a II-a). 22.45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 28 AUGUST

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internaţională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.10 Film serial : „Urmărirea". 22.00 Festivalul internaţional de muzică uşoară de la Sopot. 22.50 Telejurnal. Sport 23.10 Romanţe şi cîntece de petrecere.

MEDICINĂ

RADIAȚIILE NUCLEARE... RADIAȚIILE VIEȚII

Au fost create în acești ani 27 de unități de medicină nucleară la noi în țară. Metode și aparatură modernă în centrele de sănătate. „Este suficient să spunem că cel ce-și face un examen cu izotopi este de o mie de ori mai puțin iradiat decît la un examen obișnuit radiologic".

„Unde vă duceți ?" Portarul spitalului, ca toți portarii e dator să întrebe. Femeia i-a arătat un bilet. „A, Medicina nucleară ! Poftiți. Pe aleea centrală. Pavilionul din stînga".

„Mulțumesc, știu".

Era o bătrînă și naturalețea ei era tulburătoare. Asociația dintre virsta ei probabilă și intreaga revoluție științifică-tehnică, e banală. Imposibil însă să n-o faci. Imposibil să nu te gîndești că va fi fost copil cînd se purtau aprige discutii dacă un corp mai greu decît aerul poate sau nu să zboare. Era fără îndoială în floarea virstei, cînd nimeni nu auzise cuvintul tranzistor, cînd nimeni nu-și închipuia că, de acasă din fotoliu va putea urmări un eveniment care avea loc atunci într-un colț sau altul al țării, într-o parte sau alta a planetei... și cînd nimeni nu putea visa la o asistență sanitară gratuită nici măcar la un nivel „acceptabil". O urmez încet pe această bătrînă care urcă treptele Institutului de Medicină Internă „N. Gh. Lupu". Deschide, fără emoție, fără uimire, o ușă pe care simbolul științei atomului și cel al medicinii s-au contopit într-unul singur.

Nu-i știu numele. Nu-i cunosc viața. Schimb o privire cu medicul. Aveam să-i citesc mai tirziu fișa medicală.

Imaginile din această clinică-laborator pot părea scenografia unui film de știință fantastică. Ideea noastră de viitor a fost ajunsă în urmă de realitate. Albul crud, impersonal al zidurilor interioare și al mobilierului „clasic" de spital a dispărut într-o lume a culorilor, acoperit de pereții placați în lemn, rătăcit prin mobilierul modern și aparatura medicală „aerodinamică". Se vorbește de radiații, de bombardament cu particule, de medicamente radioactive. Și doar pe mine mă uimește că pipeta este aici de fapt o telepipetă manevrată de la distanță, iar balanța este un detector ce măsoară doza în unități de radioactivitate...

Abia învățăm primele cuvinte ale acestei noi tehnici medicale cînd specialiștii spun : „În biologie, metodele bazate pe radiații nucleare sînt departe de a-și fi spus ultimul cuvînt".

Cum arătau cîndva spitalele ?

Astăzi nu numai că nimeni nu-și poate închipui un spital fără laboratoare de radiologie și analize, dar începe să fie de neconceput unul fără unitatea sa de medicină nucleară. Și nu există specialitate a medicinii căreia să nu-i vină în ajutor tehnicile de medicină nucleară.

In ultimii ani au fost create la noi în țară 27 de unități de medicină nucleară. Unele au dezvoltat tehnicile acestea în funcție de specificul lor profesional. Altele au rămas în cadrul medicinii generale. La Spitalul Panduri, sub conducerea acad. Burghele, de pildă, primează investigația bolilor renale. La Cluj, în clinica condusă de prof. O. Fodor, accentul este pus pe gastroenterologie. În clinica clujeană condusă de conf. dr. Tiberiu Holan, atenția a fost centrată pe aplicațiile în bolile de piele.

Așadar metode moderne pentru analize, diagnostic, tratament cu radiomedicamente.

Pentru diagnostic se dau bolnavilor izotopi de viață scurtă, care dispar foarte repede din organism. Periculozitate ? „Niciuna", ne asigură medicii. **„E poate suficient să spunem, că cel ce-și face un examen cu izotopi este de o mie de ori mai puțin iradiat decît la un examen obișnuit radiologic. În paralel se dezvoltă tehnici cu ajutorul cărora nu se mai administrează izotopi la bolnav — deci nici măcar această doză infimă. Mai trebuie să adăugăm că aceste analize radiobiochimice sînt mult mai rapide și mai exacte decît cele făcute cu metodele clasice. Unele investigații erau chiar imposibil de realizat prin metodele clasice. De pildă, în diagnosticul bolilor tiroidiene, se poate determina iodul ce-l captează glanda tiroidă pentru a-și îndeplini funcția sa. Sau se poate vizualiza tiroida, sau ficatul, sau splina sau placenta, sau creierul, sau măduva osoasă... Se „urmăresc" organe sau traiecte a căror imagine nu poate fi văzută în organismul intact fără ajutorul radioizotopilor.**

În chirurgie, de exemplu, se determină cu aceste tehnici volumul sanguin. **Cîte vieți salvate și cît sînge economisit prin justa sa administrare!** Sau, cînd tumorile canceroase nu pot fi extirpate, se fac implanturi cu aur radioactiv. O apăsare pe trăgaciul pistolului de implantare și un grăunte de radio-aur este plasat exact acolo unde chirurgul specialist în medicina nucleară vrea să distrugă țesutul canceros ce nu mai putea fi altcum eliminat. Dar și pentru tumorile inaccesibile pe cale chirurgicală, medicina nucleară are tehnici de iradiere superioare celor clasice. **Marile instalații de raze X sînt înlocuite cu instalații de raze gama ale cobaltului, cesiului sau de bombardamente cu particule produse de betatroni sau acceleratori nucleari. Aceste raze, formate din particule, pot produce o ionizare destructivă și precis localizată în profunzime, numai în tumora canceroasă, păzind astfel țesutul sănătos înconjurător ca și pielea, poarta de intrare a fasciculul de raze.**

Iată-ne deci de la analize și diagnostic la tratament. În unitatea de la Institutul de medicină internă, de sub conducerea acad. prof. dr. I. Bruckner, se face tratament cu izotopi radioactivi în hidroartroze, hipertiroidii, cancere tiroidiene. **Rezultatele ?**

Foarte bune. La nivel internațional. „Am început să le practicăm de peste 10 ani și posedăm un control în timp al rezultatelor obținute", ni se replică de către medicul ocupat cu cercetarea unui film.

Într-o sală, două aparate captează „geografia" unui organ suspectat. Unul dintre acestea două este deja socotit „metodă mai veche" : un scintigraf liniar, imprimînd pe film sau hîrtie conturul unei tiroide sau al unui plămîn. Cel „modern" e o „cameră de scintilație" care, întocmai ca o cameră fotografică, sensibilă la radiațiile izotopilor, fotografiază organele din interiorul corpului omenesc, după ce în prealabil s-a administrat pacientului radiomedicamentul.

Răsfoiesc fișierul unității. Descoper aici multe „biografii medicale în imagini". Scintigrafii ale teritoriilor invadate de cancer. O fișă. E a unui băiat de 13 ani. Metastază a cancerului tiroidian în ambii plămîni.

— Scintigrafic pulmonii sînt plini deși la radioscopie nu se vedea nimic, ni se spune.

Și imagini din timpul tratamentului cu radioiod. Rînd pe rînd se vede cancerul „secerat" de razele iodului radioactiv și plămînii curățindu-se. După ani, fotografia datată de modernul aparat de scintilație : un tînăr, azi student, voinic, sănătos, cu plămînii „eliberați" de cancer.

Fișa bătrînei „mele" : Metastază de cancer tiroidian la șira spinării. O parte dintr-o vertebră este distrusă. Data : februarie 1965. Rezultatul tratamentului cu radioiod : astăzi bătrîna e sănătoasă, vioaie. Radiografia : cicatrice osoasă.

Cu aceste metode moderne de diagnostic, analize de tratament cu radiomedicament în anumite cazuri precise, procentul vindecărilor cancerului tiroidian a crescut mult.

Și fără să vrei te gîndești dacă bătrîna mea va fi visat cîndva în tinerete ceea ce astăzi este curent, obișnuit vieții noastre : o asistență medicală, gratuită, atentă pentru fiecare om al muncii ! O „asistență" dată de înalte competențe medicale, cu instrumente de lucru și metode dintre cele mai moderne pe plan mondial !

Catinca MUSCAN

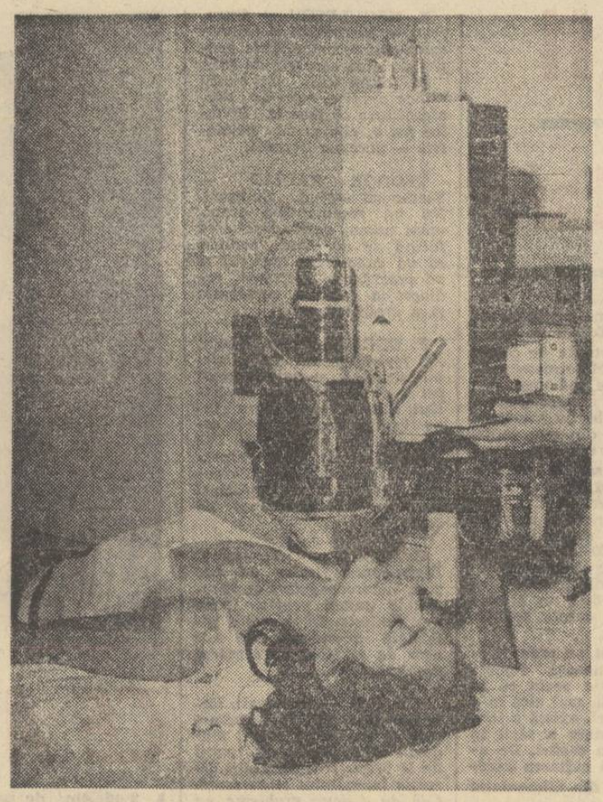

SECRETE DE CIRCULAȚIE ÎN ADÎNCURI

O observație empirică a bătrînilor pescari a devenit o metodă științifică de pescuit, se arată într-o revistă australiană, și rezultatul a însemnat un supliment de captură de 20 la sută. Este vorba de ton. Acești pești se adună de obicei în apele unde temperatura variază între 16,7 și 20 grade Celsius. Dar ei abundă în mod cu totul „ciudat" de-a lungul frontierelor termice, ce se pot recunoaște de altfel prin diferențele de culori ale apei și unde două pături de apă sînt în contact cu diferențe de temperatură de ordinul a 1,5 pînă la 1,8° C pe o întindere de cîțiva metri.

Este deci important să se cunoască dinainte repartiția temperaturilor superficiale ale mării ca și „frontierele" frecventate cu predilecție, dar nu întîmplător de ton. Pentru a avea aceste informații, avioanele patrulează deasupra locurilor de pescuit și fac extrem de rapid o analiză a temperaturilor cu ajutorul sensibilelor radiații infraroșii. Măsurile astfel înregistrate trebuie să fie corectate, ținîndu-se seama de coloana de aer (temperatură, vînt, higrometrie etc.) care separă avionul de suprafața apei. Se stabilește apoi o hartă, exprimată în linii izoterme, care este comunicată pescarilor în cel mai scurt timp posibil. Datorită condițiilor care se schimbă repede și harta efectuată își pierde valabilitatea după cîteva ore.

După cite se vede — din rezultatele obținute — pescuitul astăzi nu se mai face „la întîmplare", ci științific.

TEHNICĂ

CU TRĂZNETUL... ÎN LUPTĂ DREAPTĂ

Trăznetele continuă să facă ravagii. Incendiază păduri, șire de paie, căpițe cu snopi de grîu... Unele cad, bineînțeles și în capcana paratrăznetelor. Aceasta este într-un fel o luptă împotriva lor, o luptă pasivă însă. Soluția ideală ar fi : o luptă și activă și pe o rază cît mai mare de acțiune. Paratrăznetele radioactive. Cercetătorii români au reușit să ofere cea mai bună soluție de pînă acum pe plan mondial.

Spectacol jucat de miliarde de ani, uimind, înspăimîntind, dar nelăsîndu-și niciodată indiferenți spectatorii săi — furtuna a excitat curiozitatea și imaginația oamenilor. A generat superstiții și mituri, iar pentru cei mai curioși a devenit obiect pasionant de studiu. Fenomen banal, izvorît dintr-o acumulare de sarcini electrice ce a suscitat nenumărate cercetări, fără însă a se putea afirma astăzi că absolut totul, sub toate aspectele a fost înțeles. Ceea ce este cel mai bine cunoscut : fulgerul țîșnind între nori și sol. Și, fără îndoială, descărcările numeroase care au loc în interiorul norului de furtună, țin de un mecanism analog. Sînt și alte aspecte ale fulgerului, de pildă fulgerul globular etc., mai rare și de aceea mai greu de explicat și care au primit pînă acum „explicații mai

mult sau mai puțin conjuncturale". Ceea ce ne interesează în articolul de față este trăznetul. Cel mai banal — prin frecvență și ... cel mai periculos, prin efectele lui. Dar să ne delimităm mai bine sfera interesului. Ceea ce ne preocupă este cum să înlăturăm efectele directe ale trăznetului, cum să obținem o protecție mai bună. Se va replica poate : cunoaștem paratrăznetul — de la Franklin încoace. Desigur, pentru o zonă de teren restrînsă, nimic mai eficace decît acea tijă metalică înaltă (pentru captarea trăznetului) fixată pe un suport de susținere și conectată la o priză de pămînt. Se poate astfel proteja o clădire. Dar întreaga incintă a unei uzine? Dar atît de amenințatele — și lovitele — păduri? Bineînțeles astăzi omul nu mai așteaptă înspăimîntat și neputincios să afle „unde, ce și pe cine-l va trăzni cerul", dar nu mai vrea să aștepte în general să vadă dacă trăznetul cade sau nu în capcana întinsă. Pretențiile au crescut. Și mintea a căutat febrilă soluții. Și despre o asemenea soluție intenționăm să vorbim. Ea aparține unui colectiv de cercetători sub conducerea ing. Liviu Macoveanu : Paratrăznetul radioactiv. O idee revoluționară prin ceea ce oferă. Atenție însă ! Și în știință, o „revoluție" ca să izbucnească și să aibă deplin succes, trebuie să căutăm „în urmă" scînteile prime.

In anul 1914, fizicianul Szillard (laureat al Premiului Nobel) a aplicat 0.002 mg radiu pe virful tijei unui paratrăznet obișnuit, constatînd că în aceste condiții, virful paratrăznetului emite un curent de ioni de 10⁷ ori mai intens.

Explicația științifică? Ne-o dă ing. Macoveanu:

„Particulele alfa de radiu produc o puternică ionizare a aerului din jurul virfului paratrăznetului, făcîndu-l bun conducător de electricitate, într-un spațiu sferic, rază de circa 4 cm, corespunde parcursului liber mediu al particulelor alfa în aer". Experiența a rămas însă fără aplicații. Între altele, pentru că prelungirea tijei de tip franklinian numai cu 4 cm era insuficientă pentru realizarea unui paratrăznet mai eficace.

O paranteză este necesară. Să înțelegem ce se întîmplă în atmosferă. Iată explicația unui specialist (Jacques Fouchet) :

„Aerul devine conductor, prin prezența ionilor, adică a moleculelor și particulelor încărcate cu electricitate. Sub influența radiațiilor diverse care traversează atmosfera, electronii sînt zmulși atomilor și moleculelor și pleacă să se fixeze pe altele, în deosebi pe oxigen. Cele care au pierdut un electron sînt ioni pozitivi, cei care au cîștigat sînt ioni negativi. Cîmpul electric pozitiv al atmosferei determină o circulație verticală a acestor ioni, ionii pozitivi fiind antrenați către sol și cei negativi în direcție contrară. De altfel, se constată că precipitațiile — fie ploaie sau zăpadă — conțin particule avînd amîndouă semne, (pozitiv și negativ), în proporție variabilă după împrejurări, dar în ansamblu, în apa de ploaie predomină particulele încărcate pozitiv. Prin conducție ca și prin precipitații pămîntul se încarcă pozitiv. Cu toate acestea solul, în ansamblul lui pe glob, rămîne încărcat negativ. Pentru că o circulație de sarcini electrice în sens contrar precedentei se petrece mereu prin două procese legate sistemelor furtunoase: descărcările electrice — prin trăznete și fulgere.

Vom înțelege, în urma acestor explicații importanța ionizării aerului pe care-l realizează acest nou tip de paratrăznete, vom înțelege de ce aceste „instrumente" noi propuse nu fac doar o captare pasivă ci au un rol activ.

Trebuie poate să amintim că în 1932 s-a conceput un prim tip de paratrăznet radioactiv, bazat pe experiența lui Szillard, dar nu fără mari dezavantaje.

Soluția găsită de cercetătorii români se dovedește superioară rezultatelor obținute pînă astăzi în lume. Paratrăznetele sînt bazate pe utilizarea izotopilor gama-activi. **Nu vom intra în detalii tehnice, de pură specialitate. Este deajuns însă să știm că s-a reușit să se obțină — la o distanță de 450 m — o valoare** a conductibilității aerului de cel puțin două ori mai mare decît a aerului normal. Ionizarea produsă de radiația gama, pe întreg parcursul nu este influentată de rafalele violente de vînt, **care de obicei însoțesc furtunile, dat fiind că aceste radiații fiind de natură electromagnetică, analog razelor de lumină, nu se supun mișcărilor aerului.** „Paratrăznetul cu radiații gama poate asigura — **ne asigură autorii lui** — o bună protecție contra trăznetului atît activă cît și pasivă pe o zonă foarte întinsă de teren. **Prelungirea unui conductor ipotetic, format de tija metalică a paratrăznetului și aerul ionizat, pînă în imediata vecinătate a norului de furtună, neutralizînd potențialul electric al acestuia,** va elimina sau cel puțin va atenua capacitatea distructivă a descărcărilor în interiorul unei suprafețe mari de teren.

Așadar o siguranță cu mult mai mare, pe o întindere mare de teren.

Recent au fost instalate cîteva astfel de paratrăznete la carierele de calcar de la Suseni, Tg. Jiu, Lespezi, Dîmbovița și sînt în curs de instalare la marile combinate chimice de la Făgăraș și Victoria, Brașov. Fireste eficiența paratrăznetelor radioactive trebuie urmărită în timp și urmărită frecvența trăznetelor în regiunea unde se folosesc, deoarece această frecvență va trebui să fie mai mică după instalarea lor.

DE LA TELEFON LA PROTEZE STEREO

Doamna Bell era surdă. Soțul său a încercat să pună la punct un aparat destinat să compenseze această infirmitate. De la invenția sa s-au născut, la sfîrșitul secolului trecut, pe de o parte proteza auditivă, pe de alta, telefonul. Microfonul cu cărbune al lui Bell a fost prima reală proteză auditivă, termen neadmis pentru celebrele cornete acustice a căror utilitate pentru infirmitățile majore nu a fost niciodată recunoscută.

Începînd de la Bell, istoria protezei auditive a adulților a fost marcată de descoperirea, în 1906, a lămpilor triode care au făcut posibile mari ameliorări dar erau aparate destul de incomode, apoi, în 1947, a tranzistorilor. Abia din 1960 se poate vorbi de progrese importante în acest domeniu, datorită în special miniaturizării și creșterii puterii la aceste aparate.

Nu există miracol în acest domeniu și asemenea aparate, oricît de perfecte ar fi, nu au ca scop decît să folosească cît mai bine resturile auditive ale unei persoane. Nu se substituie în nici un caz reeducării, nici înțelegerii unui subiect și nu poate să restabilească ceea ce nu există.

Pentru a ajuta mai bine pe deficienții auditivi, deci, — și numai cu aviz medical (prescripția medicală este indispensabilă deoarece pot fi contraindicații) — specialiștii audiofonogiei recomandă în general protezele stereofonice. Audiția „binaurală" adică prin ambele urechi în legătură cu aparatul auditiv, permite o creștere a intensității subiective, o ameliorare a orientării auditive și o percepere mai clară în zgomot, o ameliorare temporală a recunoașterii originii sunetului.

BUSOLA INSECTELOR

Insectele care efectuează zboruri lungi — albinele, viespile, mustele — se orientează în spațiu în funcție de cîmpul magnetic al pămîntului. Insectele au de altfel obiceiul să se așeze pe obiecte într-un anumit sens. În caz de eroare în „aterizaj", albina, de pildă, își corectează imediat direcția printr-un mic salt. Ce organe îi servesc de „busolă" ? Savanți georgieni au descoperit că albina, musca și chiar peștele dispun de un dipol magnetic extrem de pronunțat. El apare sub formă de săgeată orientată după marele ax al corpului.

MATEMATICĂ

MAȘINI CÎT MAI MICI, CÎT MAI UȘOARE, CU VITEZE CÎT MAI MARI

Doi ingineri români își consacră timpul unei probleme a cărei rezolvare interesează construcția de mașini, — problemă de actualitate pe plan mondial. Și rezultatele se înscriu la acest nivel. „Uneltele" principale de lucru sînt desprinse din panoplia cea mai revoluționară a științelor. Una se numește : gîndire matematică. Cealaltă se referă la pasiunea pentru muncă, la conștiința socialistă.

Mașini cît mai mici, cît mai ușoare pe unitatea de putere, cu viteze cît mai mari. Iată ce ar fi părut cu totul de neconceput cîndva. Apoi ideea a fost întrezărită — un ideal la orizonturile tehnicii. Astăzi este privită ca o cale firească de dezvoltare. Construcția de mașini moderne o pretinde.

Dacă la începuturile apariției mașinii cu aburi sau a motoarelor cu ardere internă, turațiile erau abia de cîteva sute de rotații pe minut, iar puterile de zeci sau cel mult sute de kilowați, astăzi se construiesc turbine cu aburi cu zeci de mii de rotații pe minut sau cu puteri de sute de mii de kilowați. La astfel de mașini, spectrul frecvențelor proprii se întrepătrunde cu cel al frecvențelor forțelor excitatoare, ori aceasta face să crească posibilitățile de apariție a fenomenelor de rezonanță. Firesc, se cer luate măsuri tehnice, fie pentru a se evita rezonanța, fie dacă nu este posibil, să se limiteze efectele dăunătoare. Cum se poate realiza ? Evident, calea principală este proiectarea corectă a mașinilor și a instalațiilor pe baza teoriei vibrațiilor, luîndu-se în considerare toți factorii care influențează asupra fenomenelor vibratorii. Iată de ce este și act necesară matematica. Doar instrumentul matematic este cel care permite studiul vibrațiilor și al șocurilor mecanice în toată complexitatea lor și anume : teoria distribuțiilor sau a funcțiilor generalizate.

Termenii poate să sperie. Limbajul pare nespecialiștilor aproape „un cod secret". Nu intenționăm să-l „decodăm" și nici nu ar fi cu putință în spațiul unui articol. Vom aminti doar faptul că teoria distribuțiilor a fost creată ca urmare a dezvoltării fizicii teoretice și în special a fizicii cuantice ; în 1926, P.A.M Dirac a introdus „funcția" delta, și doar începînd din anul 1950 se poate spune că teoria distribuțiilor s-a fundamentat din punct de vedere matematic și s-a constituit ca un nou capitol al analizei funcționale. Această atît de superficială „privire" istorică ne dă dreptul să subliniem **marea actualitate a unor cercetări românești și de o importanță cu totul deosebită în „spațiul" modern al științei și tehnicii.**

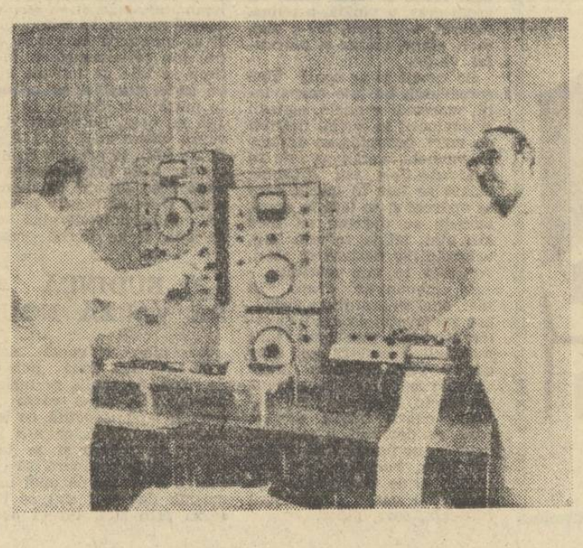

Doi ingineri — Alexandru Darabont și Paul Teodorescu din cadrul Laboratorului pentru combaterea zgomotului și vibrațiilor (I.C.S.P.M.) s-au preocupat — și se preocupă — de unele aspecte teoretice și experimentale ale utilizării distribuțiilor la studiul vibrațiilor mecanice.

S-a căutat să se extindă posibilitățile de utilizare a distribuției lui Dirac și a funcției lui Heaviside, la exprimarea forțelor excitatoare concentrate sau distribuite, variabile în timp și în spațiu, aplicate pe bare, plăci dreptunghiulare și cilindrice sau pe suprafețe circulare. Metoda utilizată permite să se exprime într-un mod unitar cele mai diferite categorii de sarcini excitatoare obișnuite sau spațiale. Se studiază, de asemenea, problema vibrațiilor sistemelor cu masă continuă (bare, plăci) la care sînt atașate un număr finit de mase concentrate. Problema prezintă o deosebită importanță în cazul studiului vibrațiilor organelor de mașini care în afară de o masă continuă (arbori, plăci) posedă și mase concentrate (roți dințate, rotoare).

Paralel cu studiile teoretice, s-au efectuat cu aparatura modernă și cercetări experimentale asupra vibrațiilor forțate ale barelor și plăcilor cu mase atașate concentrate.

Aparatura utilizată *(vezi fotografia)* permite să se efectueze automat analiza spectrală a vibrațiilor, să se determine variația în timp și pentru orice punct al corpului studiat a deformației, vitezei și accelerației de deformare.

Unele din problemele studiate constituie obiectul tezei de doctorat a ing. Darabont, teză elaborată sub îndrumarea de înaltă competență a prof. dr. doc. Radu Voinea, secretar general al Academiei Republicii Socialiste România.

De asemenea, parte dintre problemele studiate au fost prezentate la diferite manifestări științifice din țară și de peste hotare, sau urmează a fi cunoscute în aceste zile, la cel de-al șaptelea congres internațional de acustică — unul dintre marile congrese din lume și de fantastic ecou în actualitate — care se ține de astă dată la Budapesta, între 19 și 26 august. Și este un prim semn de apreciere faptul că această lucrare a fost primită și este prezentă la o astfel de manifestare de prestigiu.

Colectivul de cercetători români își propune pe viitor să extindă lucrările lor la studiul vibrațiilor unor organe de mașini deosebit de solicitate, cercetări ce se impun de asemenea atenției științei și tehnicii construcției de mașini din țara noastră.

RESPIRAȚIA ARE O FORȚĂ DE 10 DECIBILI!

Dr. Lokander, șeful centrului medico-sanitar al industriilor din Uppsala (informează corespondentul ziarului „Le Monde" la Stockholm) comentează audiogramele a o mie de adolescenți de la 15 la 19 ani, care s-au prezentat ca să fie angajați de uzinele de material electric A.S.E.A. între 1952 și 1970. Tulburările auditive, datorită zgomotelor, sînt cu mult mai frecvente în 1970 decît în 1956. Douăzeci la sută dintre tineri au tulburări auditive cu zece și cincisprezece ani mai devreme decît virsta „normală".

Măsurătorile pragului auditiv au arătat că tulburările auditive la adolescenți se manifestau deja **la nivelul de 25 decibeli.** La scara decibelilor, se consideră că o respirație are o forță de 10 decibeli, un ceas de mînă — 20 decibeli, un murmur de voci, de la 20 la 30, o conversație la o distanță de 1 metru pe un ton normal — 40 decibeli. Un adolescent din cinci aude cu destulă aproximație o convorbire, dar nu poate suporta tonurile de sus ale muzicii. „Este grav, declară dr. Lokander — că adolescenții încep să lucreze în ateliere unde nivelul zgomotului este mult superior a ceea ce pot suporta. Căștile și diferitele protecții împotriva zgomotului sînt actualmente insuficiente".

ALIMENTAȚIA FEMEII

în perioada de sarcină și alăptare

de prof. dr. docent Iulian MINCU

directorul clinicii Nutriție și boli metabolice — Spitalul „Dr. Cantacuzino", București

În condițiile unei sarcini normale la o femeie sănătoasă nu se pun, în linii mari, probleme dietetice deosebite. Evident că regimul alimentar trebuie să țină seama de nevoile alimentare sporite ale femeii în aceste condiții, nevoi crescute atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ. Medicul trebuie să evite crearea la aceste femei a unei obsesii de preocupare alimentară și să îndepărteze și unele capricii nejustificate.

De la început ținem să precizăm cîteva principii generale care trebuie respectate de toată lumea :

— Se vor respecta în mare obiceiurile alimentare avute înainte de sarcină ;

— Se vor evita prescripțiile, nejustificate de cele mai multe ori, a unor regimuri „speciale" ;

— Se vor respecta regulile de igienă alimentară ca : repartiția judicioasă a meselor, orar de mese regulat, mincatul încet și masticația îndelungată, evitarea emoțiilor în timpul mesei, repaus după mese etc. ;

— Se va limita, sau în unele cazuri chiar interzice consumul de ceaiuri tari, cafea, băuturi alcoolice ;

— Creșterea globală a rației calorice va fi tardivă și moderată pentru a se evita instalarea obezității.

Nevoile calorice sporesc cu 20 la sută la femeia însărcinată și cu 30 la sută la femeia care alăptează. Nevoile calorice ale femeilor care se găsesc în această situație se apropie astfel de 40—45 calorii pe kg corp greutate și (numai în cazuri mai rare și în perioada de alăptare se merge pînă la 50 cal/kg corp greutate). Se ajunge astfel la o valoare calorică în jur de 2 500—3 000 calorii pe zi pentru femeia însărcinată și 3 000—4 000 calorii pe zi pentru femeia care alăptează, în loc de 2 000—2 500 cal/zilnic cît se consumă în perioada dinaintea sarcinii. Proteinele vor crește cu 15—20 g în cazul sarcinii și 30—40 g pe zi în cazul alăptării (cantitatea de proteine care normal sînt în jur de 1,5 g/kg corp va fi crescută astfel pînă la 2—2,5 g/kg corp greutate. Proteinele animale vor constitui cel puțin 50—75% din totalitatea proteinelor administrate). Aportul proteic sporit este justificat prin nevoile crescute datorită dezvoltării fetusului, creșterii masei uterine și creșterii masei sanguine.

Copilul nou născut conține în momentul nașterii 375 g albumine. O femeie în cursul unei sarcini reține 3 125 g albumină. Diferența pînă la greutatea reală a fătului arată că în această perioadă femeia stochează o parte din materialul proteic pregătindu-se astfel pentru alăptare.

O rație proteică insuficientă în cursul sarcinii poate fi cauza lipsei de secreție lactată sau a unei secreții de lapte de calitate slabă. De asemenea, deficiența de proteine mărește riscul unei toxemii gravidice, al anemiei etc. În sfîrșit, cercetări recente arată existența unor relații directe între cantitatea de proteine ingerată de gravidă și talia nou-născutului.

Cercetări recente arată importanța proteinelor ingerate de gravidă asupra dezvoltării copilului. Aceste proteine trebuie să provină în general din lapte, brînză, ouă și mai puțin din carne.

Trebuie precizat că proteinele animale cele mai bine suportate de femeia însărcinată provin, în general, din lapte, brînză, ouă etc. și mai puțin din carne.

Grăsimile se vor da în cantități normale de 70—100 g pe zi, în proporție de 50 la sută grăsimi animale și 50 la sută grăsimi vegetale. Ele constituie tema principală de vitamine liposolubile și sînt acoperite cu ușurință de către laptele, brinza, untul și uleiul consumat de gravidă. Excesul de grăsimi nu este prin nimic justificat.

Glucidele sau hidrații de carbon se dau în limite apropiate de normal (350—400 g HC pe zi). **Excesul de glucide trebuie evitat întrucît se mărește astfel riscul obezității și-al apariției diabetului zaharat,** mai ales în cazurile în care se cumulează cu alți factori diabetogeni moșteniți sau cîștigați. Trebuie să atragem atenția că sarcina prin ea însăși, datorită unei tulburări fiziologice la care dă naștere predispune la apariția afecțiunilor amintite mai sus.

Sarcina și alăptarea necesită administrarea unor cantități suplimentare de calciu, fosfor, vitamina D. Nevoile de calciu sînt în medie de 1,5—2 g pe zi, nevoile de fosfor sînt în medie de 1,2—2 g pe zi, iar nevoile de vitamina D de 400—800 unități în timpul sarcinii și 800—2 000 unități în timpul lactației. Sursa cea mai importantă de calciu o constituie laptele și derivații acestuia (1/2 l lapte aduce 625 mg calciu cu un raport calciu/fosfor = 1,4).

Surse importante de calciu mai sînt : fructele oleaginoase (nuci, alune, măsline), pătrunjelul, apa minerală, sfecla etc. Nevoile de vitamine sînt asigurate din ouă, lapte, brînză, pește, unt etc.

În timpul sarcinii femeia are nevoie și de un aport crescut de fier. Copilul conține la naștere 600 mg fier iar în timpul nașterii mama mai pierde 200—250 mg fier. Aportul zilnic de fier în această perioadă trebuie să fie în jur de 5—6 mg și este luat din ouă, carne, spanac, orez etc.

Un alt fapt pe care trebuie să-l cunoască femeia însărcinată este acela că în timpul sarcinii, mai ales în a doua parte a ei, există o tendință de reținere a sării în 94 la sută din cazuri. De aceea se indică evitarea excesului de sare din alimentația gravidei (moderație în consumul pîinii și produselor făinoase, sursă de sare și glucide). În ultimele 3—4 săptămîni de sarcină este indicat chiar un regim hiposodat sau desodat care trebuie prescris de medicul specialist.

În ceea ce privește aportul de vitamine (A, E, B_1, B_2, B_6, PP, C) **trebuie să crească în sarcină și în perioada de alăptare.** Alimentația care cuprinde lapte, ouă, legume verzi, fructe etc. este suficientă pentru suplimentul de vitamine. În timpul iernii, cînd cantitatea de legume și fructe proaspete este diminuată, consumul de drojdie de bere, al nucilor, alunelor etc. poate suplini deficiența regimului în vitamine.

În perioada de alăptare, așa cum s-a arătat, nevoile calorice ale mamei sînt crescute iar aportul de principii alimentare este modificat în sensul creșterii rației proteice zilnice pînă la 125—150 g proteine pe zi. Ca și în timpul sarcinii mama care alăptează are nevoie de-o rație sporită de vitamine, calciu și fosfor.

În practică mama care alăptează trebuie să consume mai mult lapte, brînză, legume și fructe. Trebuie să evite, de asemenea, alimentele ce conțin substanțe care, trecînd în lapte îi modifică gustul : ceapa, usturoiul, varza. Se contraindică și consumul mare de cafea sau aportul de alcool care trecînd în lapte pot provoca agitația sugarului.

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

E. NEGULESCU — București — *Feniramin și Calmotusin sînt recomandările pentru a calma accesele de tuse. În cazul unei intoxicații etilice cronice, cura de dezalcoolizare se face la Spitalul nr. 9, clinica de psihiatrie — Șoseaua Berceni.*

TEODOR RAULIC — Ștefănești — jud. Botoșani. *Nu vă recomandăm tratament numai după descrierea făcută de dv. Este necesar să vă examineze medicul și vă sugerăm să efectuați radiografia coloanei vertebrale și a craniului.*

F. COCA — Piatra Neamț *Ați fost internată în clinici universitare, v-au examinat cei mai competenți specialiști, vi s-au făcut toate investigațiile necesare. Prin corespondență este dificil să vă ajutăm. În zilele respective vă recomandăm Bergonal, Feniramin și spălături cu mușețel și bicarbonat de sodiu.*

B. ELENA — Timișoara. *Distrugerea firelor de păr prin electrocoagulare se recomandă numai pentru zone mai limitate. Dacă este o pilozitate abundentă este mai ușor de rezolvat cu ajutorul depilatoarelor.*

VALY M. — București. *Referitor la condițiile de admitere în școlile de surori medicale — veți cere informații de la Ministerul Sănătății direcția învățămînt și personal. Cea de a doua problemă nu se rezolvă atît de simplu. În primul rînd, persoana respectivă va face un examen la serviciul ORL.*

S. NICOLAESCU — Sectorul 3 București — *Schizofrenia este o afecțiune psihică care se poate manifesta și sub formă de pusee acute urmate de perioada de remisie, dacă este corect tratată în cadrul Spitalului de psihiatrie.*

ION VICTORIA — Slatina *Calculoza renală, care vă dă crize dureroase repetate va beneficia de intervenție chirurgicală. Bineînțeles, este necesar să cereți și avizul specialiștilor de la clinica de urologie — Spitalul Panduri.*

M. A. Lugoj — *Medicamentul pe care îl folosiți constituie cauza determinantă a petelor pigmentare pe care le prezentați. Înlocuiți-l cu anghirol picături. Veți consuma alimente bogate în celuloză, fructe, legume crude. Evitați condimentele, alimentele excitante: ceai, cafea, cacao. Nu neglijați gimnastica și mersul pe jos. Tratament local : mască de zeamă de lămîie și folosiți pudră — care va constitui un ecran protector al tenului împotriva acțiunii razelor solare.*

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

CE ANSAMBLU VĂ ALEGEȚI?

Modelele de rochii, jachete, pardesiuri, compleuri, veste, folosind stilizat motive ale portului popular din diferite părți ale țării, aproape că nu mai au nevoie de prezentare. Sînt cunoscute, admirate, cumpărate. Bundița sau jacheta de Tismana, giubelele mițoase de Hațeg, delicatele compleuri de aba sau elegantele ansambluri de catifea pe care meșterii din Topoloveni folosesc acul parcă pentru a picta motive românești stilizate în mărgele și paiete, bluze, rochii, eșarfe cusute la Piatra Neamț, la Tîrgu Mureș, în Moldova sau în Maramureș, toate posedă din plin acea notă de originalitate autentică, care le face atît de căutate.

Sîntem în plină lună august și gîndul ne poartă de acum către zilele plăcute ale toamnei. Ce alegem ? Unde mergem să alegem modele ? Vă propunem astăzi o incursiune în magazinul Eva și unitatea sa de artizanat. Luăm de pe umerașe cîteva piese sau ansambluri de îmbrăcăminte realizate de diferite cooperative meșteșugărești din țară și le fotografiem pentru dv. chiar într-o ambianță foarte adecvată modei ce se inspiră din portul popular. Iată cele cîteva modele alese de noi, dintre cele existente, în general, în unitățile de acest fel.

1. PESTE O ROCHIE ALBĂ subțire, o splendidă giubea hațeganâ din aba roșie (un roșu special, potolit, greu de definit, dar foarte frumos) cu motive mari, aplicate. Este o ținută mai elegantă, potrivită, credem noi, și pentru un spectacol de teatru.

2. PARDESIUL ALB cu garnitură simplă neagră, realizat la Sucevița are o eleganță deosebită prin simplitatea lui, aproape austeră. Pretențios, tocmai din această pricină, el cere o mare atenție pentru accesorii cît mai simple, fără cataramе și lănțișoare. Cea mai elegantă asortare ar fi, după părerea noastră, cu pantofi și geantă negre sau roșii, numai în cazul cînd pardesiul e purtat de o femeie tînără, sub 30 de ani. Eșarfa din fotografie este albă, cu motive românești stilizate, negre.

3. JACHETĂ ALBĂ de aba cu modele brodate în diverse culori care se îmbină armonios și impodobită discret cu paiete. Jacheta de Tismana (există și vestă cu aceleași motive) cere o fustă simplă, de preferat neagră sau albă, care s-o scoată în evidență.

4. TOT DIN ABA alb-crem, o fustă cu vestă de Tismana, ale căror motive, ce împodobesc marginile vestei și ale fustei, sînt maro, ceea ce oferă avantajul de a fi purtate fie cu o bluză albă, fie cu o bluză maro, în culoarea garniturii. Această a doua variantă ni se pare cea mai elegantă. Este un ansamblu ce poate fi purtat atît pe stradă cît și la birou. (Imaginea în pagina I)

5. VESTA MIȚOASĂ lungă, de Hațeg are o foarte plăcută culoare roșie ciclam. O bluză albă sau neagră, o iie albă cu cusături negre și o fustă sau un pantalon albe sau negre din aba va completa ținuta.

6—7. PENTRU SEARĂ vă prezentăm două ansambluri din catifea neagră, cu motive cusute din mărgele și paiete confecționate la Topoloveni. Foarte elegante, (vestă mai lungă, cu pantalon și vestă mai scurtă, cu fustă lungă) ansamblurile pot fi purtate cu bluze albe sau în alte culori alese după culorile mărgelelor care alcătuiesc motivele, dar numai din mătase sau voal.

Fotografii : Nicu VASILE

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

COSMETICA

— 500 produse de frumusețe și altele în perspectivă realizate de specialiști români —

Aria de a se înfrumuseța nu este un apanaj al femeii moderne. Potrivit mai multor descoperiri, cosmetica are o vechime milenară. Dar nu e mai puțin adevărat că toate cuceririle tehnico-științifice — în mod special cele în domeniul chimiei — au dăruit cosmeticii posibilitatea de a folosi cu generozitate tot ceea ce este actual în domeniul ei de activitate.

Pornită pe acest făgaș, convorbirea cu ing. ROZALIA SPETEANU, directoarea fabricii „Macul Roșu", *pe ale cărei porți ies zilnic 80 000 obiecte cosmetice și care a realizat pînă acum, 500 produse cosmetice, m-a pus în temă cu ceea ce nu este lipsit de interes pentru nici o femeie.*

— Fiindcă vorbim despre ceea ce este modern în cosmetică, *spune interlocutoarea mea,* accentuez asupra tendinței foarte actuale de a înlocui lanolina, baza atîtor produse cosmetice cu derivați de lanolină.

— În ce măsură este un progres ?

— Din punct de vedere fiziologic, derivații de lanolină sînt mai ușor tolerați de epidermă, au un grad ridicat de penetrabilitate, redînd țesuturilor cantitatea de apă ce se elimină ca urmare a procesului de îmbătrînire a pielii : cremele preparate cu derivați de lanolină pătrund în piele, iar obrazul nu lucește.

— Multe femei, — și printre ele, unele cititoare ale revistei noastre — au rezerve față de produsele noi, temîndu-se de alergii la creme sau farduri. Au dreptate ?

— Niciun produs al fabricii noastre și în general niciun produs cosmetic românesc nu capătă girul specialiștilor de la Institutul de control al medicamentelor pînă ce nu este testat pentru a se cunoaște cît de bine este tolerat.. În această privință nu se poate vorbi de alergie la farduri, creme, șampon etc. Cauzele unei alergii a pielii trebuie căutate, în general, prin investigații mai profunde.

— Industria noastră cosmetică a realizat în ultima vreme produse reușite calitativ. Considerați că unele din cele fabricate de „Macul Roșu" au calitatea de a fi competitive pe piața mondială ?

— Firește. Aș putea să numesc cîteva : LAPTELE DE FAȚĂ FARMEC, destinat în special tenurilor grase și mixte, hidratant, cu mare putere de penetrare, ce poate fi folosit atît seara, după demachiere, cît și dimineața, înainte de aplicarea cremei obișnuite pe obraz; PUDRA FARMEC LUX, fină, plăcut parfumată, în nuanțe reușite ; FONDUL DE TEN LICHID ABC, care are avantajul de a pătrunde în piele și de a colora natural obrazul, fără a da impresia, de ten încărcat, cum dă, de obicei, fondul de ten cremos ; FARDUL CORECTOR ALB ABC, folosit și ca anticearcăn ; FARDUL CORECTOR ABC COLORAT, care permite corectarea liniilor feței.

— Ce surprize ne pregătiți ?

— Sperăm că vor fi surprize plăcute. Voi aminti cîteva produse, a căror apariție în comerț o socotesc mai apropiată : o cremă depilatoare pentru picioare și subsuoară ; un spumant Nonodor pentru picioare ; ulei de baie care, introdus în apă, combate uscăciunea excesivă a pielii ; pudra compactă perlată — Dalia, care se aplică după machierea completă a obrazului pentru a-i da strălucire ; parfumurile Sublim, Perfect, Intim ; două ape de colonii bărbătești.

Exprimîndu-mi speranța că produsele cosmetice respective, îmbunătățite calitativ cu consecvență, vor putea avea și ambalaje corespunzătoare, îmi iau rămas bun de la amabila gazdă al acestei sanctuar modern de frumusețe, pentru a o lăsa să se ocupe de o ședință specială de... mirosuri dedicate viitoarelor parfumuri.

L. MARINA

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Anunțăm participanții că întîlnirea cu organizatorii concursului în vederea desemnării cîștigătorilor premiilor va avea loc în ziua de 31 august.

În numărul următor vom comunica locul și ora întîlnirii.

LEGUMELE ÎN BUCĂTĂRIA DE FIECARE ZI

SUPĂ DE CONOPIDĂ

Se curăță o conopidă mare de frunzele verzi și se ține circa 30 de minute în apă rece sărată. Se pune apoi la fiert în apa clocotită cu sare sau într-o supă limpede de carne. După circa 10-15 minute se scoate, se desface în bucățele. Cele mai frumoase se păstrează de-o parte. Restul se trec prin sită, se subțiază cu zeama în care a fiert. Se adaugă o bucată bună de unt, se drege la dorință cu 1—2 gălbenușuri sau puțină smîntînă. Se pun apoi în oală bucheteie de conopidă păstrate anume.

GHIVECI FĂRĂ CARNE

2—3 cepe, 2—3 cartofi, 2 dovlecei, 3 morcovi, 200 g. fasole grasă, 200 g mazăre verde, 100 g bame, o conopidă mică, o varză mică, un ardei gras, o vinătă, o țelină, usturoi, 4—5 roșii, 150 g ulei, sare, piper, mărar și pătrunjel verde.

Se curăță și se spală bine zarzavatul. Se taie ceapa felii, morcovii rondele, cartofii și dovleceii în bucăți potrivit de mari, conopida se desface în buchete, varza se taie în clini de 3—4 cm grosime, vinăta se taie în bucăți care se opărește și se lasă la scurs, bamele se opărește cu borș sau oțet, țelina se taie felii, usturoiul se desface în căței, verdeața se taie mărunt.

Se rumenește ceapa în ulei, apoi se aranjează deasupra zarzavatul în straturi alternativ. Se pun mai întîi morcovii și cartofii (se aleg cartofi săpunari care nu se risipesc la fiert). Se continuă cu fasole, 2—3 căței de usturoi, cîteva bucăți de vinătă, de dovlecei, o mînă de mazăre, de bame, fișii de ardei gras, buchete de conopidă, fișii de varză, bucăți de roșii fără coaje. Se presară verdeață, sare, piper.

Se pune ghiveciul pe foc adăugînd și puțină apă. Se ține pînă se înmoaie zarzavaturile apoi se dă la cuptor să scadă. Se servește cald sau rece.

Cine dorește poate presăra peste ghiveci, după ce zarzavaturile au început să se înmoaie, o lingură de orez curățat și spălat. Acesta absoarbe surplusul de zeamă și leagă mîncarea.

PILAF DE ARDEI

Se toacă mărunt 1—2 cepe și se călesc în puțin untdelemn. Se alege și se spală o ceașcă de orez, se scurge bine și se amestecă cu ceapa călită (nu se rumenește). Între timp se taie ca fideaua cîțiva ardei grași și se înăbușă în puțin ulei. Se pun în cratiță cu orez. Se așează deasupra cîteva roșii fără coajă tăiate felii, se presară cu mărar tocat. Se toarnă deasupra două cești de apă cu sare și piper și se dă cratița la cuptor cu foc potrivit pînă scade apa și se fierbe orezul.

BUDINCĂ DE VARZĂ NOUĂ

Se alege o varză nouă frumoasă sau două potrivit de mari. Se spală, se taie în sferturi. Se pune varza la fiert în apă clocotită cu puțină sare. După ce s-a înmuiat se scoate și se lasă într-o strecurătoare să se scurgă bine. Se dă apoi prin mașina de tocat sau se pasează prin sită. Pireul obținut se amestecă cu o felie bună de pîine albă, muiată în lapte și bine stoarsă, cu 4—5 gălbenușuri bătute ca pentru omletă, cu o lingură plină de mărar fin tocat și, la dorință, cu 1—2 cepe mărunt tăiate și ușor rumenite în unt. La urmă se amestecă compoziția cu albușurile bătute spumă tare și se toarnă într-o formă de budincă bine unsă și tapetată cu pesmet. Se fierbe o oră în bain-marie. Se servește cu pesmet rumenit în unt ca conopida poloneză.

Folosind aproape aceleași ingrediente ca mai sus, varza poate fi prezentată la masă și sub altă formă.

Se taie căpățîna de varză în clini de 3—4 cm grosime. Se opăresc cîteva minute în apă clocotită cu sare. Se scurg bine. Se trec apoi clinii de varză prin făină, ou, pesmet și se prăjesc în untdelemn încins întocmai ca feliile de carne pane. Se servesc fie simple, fie cu sos picant de roșii, fie drept garnitură pe lîngă cîrnați prăjiți.

VĂRZĂRI

Se pregătește un aluat de pîine mai virtos (400 g făină, 20—25 g. drojdie, un pahar de apă, 1/2 linguriță sare). Cît timp crește aluatul se prepară umplutura. Se taie fideluță o căpățînă de varză mare proaspătă (sau două mai mici), se călește varza în ulei, se acrește cu borș sau cu sare de lămîie, se sărează, se pipereaz... După ce e bine scăzută, se lasă să se răcorească. Se întinde o foaie de aluat de circa un cm grosime. Se taie în pătrate mari (cam cu latura de 20 cm). În mijlocul lor se pun movilițe de varză, se adună colțurile spre mijloc, ca la plicuri, se lipesc marginile și se coc într-o tavă unsă, la cuptor cu foc potrivit. Ca să fie mai gustoase — spune tradiția noastră culinară — vărzările se coc pe foi de varză.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ORICÎND BINEVENIT!
ORICÎND BINE SERVIT!
LA HANUL
ursul negru
SOVATA
COOP
O NOUĂ UNITATE A COOPERAȚIEI DE CONSUM SITUATĂ ÎN APROPIEREA STAȚIUNII BALNEO-CLIMATERICE SOVATA (Jud. MUREȘ)
RECOOP
— camere cu 2 și 3 paturi
— restaurant unde puteți servi cele mai gustoase preparate culinare și băuturi din podgorii renumite
— încălzire centrală
— serviciu ireprosabil
(6499)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Conexiunea inversă

O cucerire importantă a secolului nostru este, fără îndoială, cibernetica, știința calculatoarelor electronice și a roboților.

După cum se știe, părintele ciberneticii este matematicianul american Norbert Wiener care, în 1948, a publicat lucrarea sa fundamentală în acest domeniu. În lucrare se face uz de principiul conexiunii inverse, sau al reacției.

Totuși, doi oameni de știință români, complet independent unul de altul, la epoci diferite și în specialități de asemenea diferite, au formulat cu mult timp înainte, ideea unor circuite cu conexiune inversă.

Cunoașteți cine au fost cei doi oameni de știință români, în ce domenii au lucrat și cînd au formulat ideile respective ?

Proprietățile miraculoase ale anului 1971

332	333	352	353
393	413	423	443
542	543	592	593
603	633	656	683

Ni le evidențiază cititorul nostru **EUGEN ȘTEFAN IACOB, din Brașov.** Domnia sa afirmă — și nu neintemeiat — că numărul ce reprezintă anul 1971, poate fi obținut prin suma a 11 pătrate perfecte, sau a 5 cuburi perfecte. **Știți care sînt pătratele și cuburile respective ?**

Pe de altă parte, tot în legătură cu anul 1971, ne trimite un pătrat magic în care sînt înscrise în 16 pătrate mai mici diverse numere, după cum se vede în tabelul alăturat.

Aranjînd altfel numerele din pătratele mici, se poate ajunge la următorul rezultat : adunînd numerele respective fie pe liniile orizontale, fie pe cele verticale sau după diagonale, se va obține numărul 1971 !

Știți cum se procedează ?

Cele prezentate sînt interesante și mulțumim cititorului nostru pentru trimiterea lor.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Generații de... computere

Prima generație de computere avea o singură memorie. Generația a doua are o memorie operativă, separată, de aceea externă. La generația a treia s-a introdus un sistem de calcul cu programe speciale de dirijare a fluxului de informare în calculator și înregistrare în memorie.

Poșta cititorilor

Pentru întrebările din nr. 713 al revistei, din 5 iunie 1971, au trimis soluții corecte următorii cititori :

1) Răspunsuri la „Distracții matematice" (cite un singur răspuns) : **Radu Anghel,** București. (Felicitări pentru cele 52 de soluții găsite ! A fost cel mai bun și complet răspuns) ; **Spiridon Tătărășanu,** Complexul studențesc, Timișoara ; **Adriana Crăciunescu,** Craiova.

2) Răspunsuri la „Mușchii și perspicacitatea" (cite un singur răspuns) : **Mioara Pîrvu,** satul Coșlariu, jud. Alba ; **Dragomir Neacșu,** Pitești ; **Liviu Negrea,** mecanic de locomotive electrice, Brașov. Problema pe care ne-ați trimis-o este amuzantă și o vom publica. Mulțumim.

3) Răspunsuri la două întrebări (cele de mai sus) : **Adriana Caba,** elevă, cl. a VII-a, comuna Lespezi, jud. Iași ; **Maria Magdalena Mot** — București ; **Eugenia Ion Petrariu,** comuna Vînători, jud. Neamț (corespondenta noastră ne roagă să anunțăm pe ceilalți cititori că dispune de întreaga colecție a revistei „Magazin" din 1957 pînă în prezent și că o poate pune la dispoziția celor interesați) : **Mărioara Mocuța,** Oraș Hunedoara, jud. Hunedoara (dv. ați răspuns și la cea de-a treia întrebare, însă nu chiar „cum trebuia...") ; **Pușcaș Tiberiu,** elev la Liceul economic, Satu Mare ; **Ioana Lupașcu,** comuna Bălășești, jud. Galați (am mai publicat probleme cu careuri aritmetice ! Poate dispuneți de altceva ?) ; **Paul Pipera,** elev, cl. a IX-a D, Liceul Mihai Eminescu, București ; **Alexandru Albină,** student anul III, Facultatea de energetică, București (felicitări pentru cele 34 de soluții găsite la „Distracții matematice"!. Problema de geometrie pe care o propuneți a fost selecționată mai de mult și este în curs de apariție. Poate ne trimiteți alt material ?) ; **Radu Șendrea,** planificator — Corabia, jud. Olt (problema de perspicacitate propusă am reținut-o, urmînd să o publicăm pe parcurs. Mulțumim). La toate cele trei întrebări puse în nr. 713 am primit răspunsuri corecte și complete de la ing. **Marian Misareș** din Dej, jud. Cluj.

Dănăilă Năstase, din Galați, ne scrie că pentru „poanta cu mușchii" a fost dat afară de la grădiniță. Tot ce se poate, pentru că la grădiniță... copiii nu sînt învățați nici să rupă florile și nici să omoare muște. Probabil însă că cititorul nostru nu a povestit atunci „poanta" cum trebuia și nu a dat un răspuns bun nici în vremurile acelea, după cum nu o face nici în scrisoarea pe care ne-a trimis-o.

Mioara Pîrvu, din satul Coșlariu, jud. Alba, de la care am primit și un răspuns bun, ne trimite suplimentar, printr-o altă scrisoare, o problemă pe care nu o putem publica, nefiind redactată corespunzător.

Maria Magdalena Mot din București, care de asemenea a dat răspunsuri bune la două întrebări, ne trimite separat o problemă cu cifra 9. La aceasta v-am răspunde că... 9 nu ni s-a părut prea... 9. Vă rugăm să mai reveniți, eventual cu alte cifre.

Geo Măicănescu, din București. Vom publica pe parcurs, problema trimisă cu unele modificări. Sperăm că va plăcea și cititorilor. Vă mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

„VREAU SĂ DAU SOCIETĂȚII UN OM ÎNTREG"

de Mihai STOIAN

„Am citit multe articole, de prin ziare și reviste, despre ce obligații cad în sarcina noastră, a părinților, atunci cînd avem copii de crescut, de educat. Sînt cu totul de acord că „cei 7 ani de-acasă" (care, de fapt, țin mult mai mult) au o însemnătate deosebită. Dar vedeți dumneavoastră, eu am un băiat cumsecade, bun la carte, harnic, și totuși.. cam certat cu disciplina. Mai limpede spus : cînd unul din noi, părinții, ne aflăm de față, băiatul (are 14 ani) se mai poartă cum se mai poartă, la fel și în clasă (cînd e un profesor prezent) sau pe stradă (unde sînt adulți mulți), altfel însă, în afara casei și a școlii, parcă-i altul. parc-ar fi făcut din două bucăți. Acum, cînd băiatul se apropie cu pași mari de maturitate, am devenit și noi mai atenți la lucruri care, înainte, ni se păreau că sînt doar „copilării". Am stat de vorbă cu el, am stat de vorbă cu soția mea, am căutat soluții împreună (și cu el, și cu soția mea), pînă acum nu văd o schimbare în bine. Repet : socotesc că am un copil bun, de treabă, mă nemulțumește profund doar, cum să vă spun, felul lui dezordonat de-a fi, faptul că poate să fie și într-un fel, disciplinat, ordonat, și într-alt fel, nepăsător, zăpăcit, absent. Ați putea, credeți dumneavoastră, să puneți degetul pe rană ? Doresc, din adîncul sufletului, să dau societății un om întreg, corect, muncitor, așa că preocuparea mea (și a soției mele) e absolut de înțeles.

ing. R.C."

De obicei, calitățile copilului ajuns la adolescență, ca și defectele, își au originea în cea mai fragedă vîrstă. În privința întrebării pe care mi-o adresați, stimate tov. R.C. chiar... degetul pe rană, ca la doctor, cu precizie maximă, e greu de pus pe temeiul „detaliilor" pe care ni le furnizați. Totuși, în linii generale, pentru cazurile de acest gen, vă pot oferi un răspuns, sper eficace (dacă-l veți adapta condițiilor concrete, reale, ale familiei dv) Pentru ca un adolescent, un tînăr, să atingă pragul bunei comportări în orice împrejurare, este necesar ca el să fie învățat, de mic, ce înseamnă *disciplina liber consimțită*, înțelegînd din timp *necesitatea* ordinei, a disciplinei. Ordinea lucrurilor din casă, respectarea promisiunilor făcute, exactitatea meselor, punctualitatea pe toate planurile și multe alte asemenea presupuse „amănunte" ale vieții de familie, constituie lecții tactice, de disciplină. De asemenea,

CURIER SĂPTĂMÎNAL

se cuvine să mizăm din timp și pe *logică*, pentru că un copil este inițial tentat să dea curs liber și unor impulsuri (pînă la o anumită vîrstă preșcolară, nici inhibiția nu funcționează încă total, fiziologic vorbind). Dar fiecare amănunt de viață poate duce la adevărul fundamental : existența în colectivitate cere, impune ordinea și disciplina, mai cu seamă într-o societate modernă, atît de diversificată. Evident, pentru dvs. stimate *R.C.* faza aceasta a cam trecut, băiatul are 14 ani, dar reanalizarea, de către părinți, a felului lor de-a fi, anterior momentului în discuție, poate lumina aspecte importante pentru măsurile ulterioare ce se cer a fi luate.

Tot de o mare eficiență este și *puterea exemplului*. Nimeni nu trăiește sub un clopot de sticlă, nici copilul, nici adolescentul ; ei sînt și la unele scene nepotrivite (pe care existența cotidiană poate să le scoată în calea lor), de aceea se cuvine ca orice copil să fie în așa fel pregătit din punct de vedere moral, încît să respingă singur ceea ce se cere respins. Da, el vede totul, aude și cum vorbim — noi, adulții — cum judecăm tot ce se întîmplă în jurul nostru, eventuala noastră indisciplină (pe stradă, acasă etc) sau anumite violențe de limbaj, ca și manifestările noastre echilibrate, juste, civilizate — atitudini care înclină întotdeauna balanța în favoarea disciplinei. Dar dacă (ca să luăm cel mai „banal" exemplu) tatăl trece strada pe stop, dar dacă tatăl sau mama lipsesc luni de dimineață de la serviciu, pentru că... duminică au petrecut mai mult decît se putea, și fac asta fără să simtă măsura actului negativ pe care-l comit (departe de mine gîndul de a afirma că așa s-au petrecut lucrurile în cazul dv. merită totuși să reflectați). Sau ce învață copiii în casa părinților care într-un fel vorbesc în public, în cercul lor de prieteni și altfel, mai „colorat" cînd vorbesc între ei, într-un fel se poartă în lume (să zicem : mănîncă atent, corect) și într-alt fel între pereții casei proprii ?... Rezultatele unui asemenea tip de „educație" nu-s greu de întrevăzut.

Comportarea *unitară*, întemeiată pe principii solide, indiferent de împrejurare, instaurarea unui climat sănătos în sfera familiei, reprezintă cadrul ideal al formării tînărului disciplinat, cinstit, pentru care munca — indiferent de domeniu — înseamnă însăși rațiunea de a fi, de a exista (fiindcă, să nu uităm, peste puțini ani, fiul dv. stimate R.C. va intra în cîmpul muncii, multe din aptitudinile și înclinațiile sale reale, din calitățile sale, ar putea fi... întunecate din pricina lipsei de ordine, de disciplină, pe care i-o sesizați, acum, la 14 ani). El — băiatul de 14 ani — trebuie să înțeleagă profund că proba de foc a disciplinei liber consimțite este comportarea fiecăruia atît în colectivitate, în marea familie — societatea — cît și în sînul micii societăți — familia. Sînt convins că, dacă veți izbuti să depuneți aceste adevăruri de bază în *conștiința* fiului dv. făcîndu-le să devină parte intimă a structurii personalității sale, veți izbuti deplin și în ceea ce vă propuneți *major* în legătură cu el : să dați societății noastre socialiste un om întreg, disciplinat, muncitor, cinstit.

OREBUS

FERICIRE

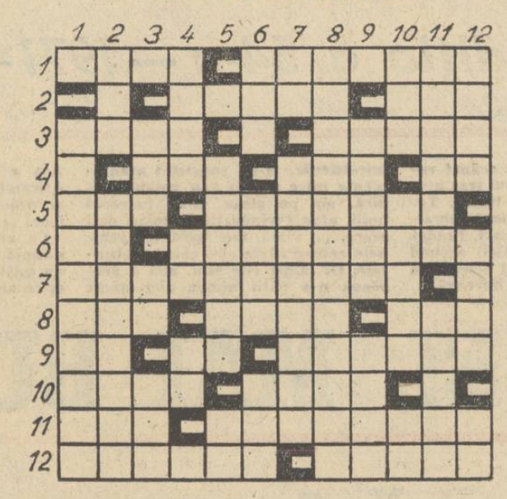

ORIZONTAL : **1. Scriitor francez din secolul trecut, autorul romanului „La fericirea femeilor". — Poet român, autorul poeziei „Ce fericiți am fi împreună !" 2. O fericire rar atinsă... — Fericirea cultivatorului... 3. Divină. (poet.) — Emanată. 4. Personaj mitologic. — Numele tătar al Niprului. — Cupa Mondială. 5. Serviciul Medico Sanitar. (abr.) — „Adio, clipe fericite". 6. Din fericire ! — Autorul melodiei de muzică ușoară „Fericirea mea". 7. Poetul numit de Eminescu... „veșnic tînăr și ferice". 8. Somnul... fericitului. (fig.) — Oraș în Franța. — Fecior bănățean. 9. Fericirea... egocentristului. — În plus ! — Organ al plantelor. 10. Localitate în Suedia. — Localitate în R. P. Ungară. 11. Interjecție... la car. — Rezultat... fericit. (adj. fig.) 12. Într-o fericită armonie... (fig.) — Stupefiat.**

VERTICAL : **1. Autoarea melodiei de muzică ușoară „Domnișoară fericire". 2. Sau. — Compozitor sovietic, autorul operetei „Fericirea". 3. Fericirea din punct de vedere... ideal. — Literă slavonă. — Locul fericirii legendare... 4. Primar de altădată. — Metru cub. — Zeul fericirii la vechii chinezi. 5. Arhitect român. (sec. 19) — Felicia Oprescu. 6. Veche titulatură boierească. — Compozitor român contemporan, autorul piesei corale „Fericire". — În carnaval ! 7. Ideală la sfîrșit ! — A scris versurile : „Vom visa un vis ferice, ingina-ne-vor cu-n cînt singuratice izvoare"... 8. Poet român din secolul trecut, autorul unei poezii intitulată „Fericire". 9. Pentru apucat cu mîna... — A se întîmpla... pe cont propriu. 10. Canton în Elveția. — Secret neîmpărtășit... — Sufix latin. 11. Italian din Florența. — A face grefe... vegetale. 12. A trăit în paradis, pînă... a fost dat afară. (leg.) — Verbul care alină nefericirea... — Scut !**

Letiția BUDESCU

Cuvinte rare : EXI — CHER — STRO — ACSA — AIAN — LO — VEL — URI

FOLCLOR

ORIZONTAL : *1. Marele creator anonim al artei populare. — Cîntecul românului... 2. Erou de baladă (Toma). — Radical chimic. 3. Dansatori în temă. — Poftim ! (pop.) 4. Lucrare agricolă. — A porni de pe rampă... 5. Cu părul alb. (pop.) — Pe tablă ! — Para ! 6. Creator anonim de literatură și artă populară. — În vîrf de muncă agricolă... 7. Ghioagă. — Viță domnească. (fig.) — Dor nesfîrșit ! 8. Numărătoarea timpului. (pl.) — Rață scurtă. — Nostalgie populară. 9. Început rustic ! — Vîslași... sportivi. 10 Patria... în fond. — Cornel Dumitriu. 11. Pe umerii iei (sing.) — Jocul românului.*

VERTICAL : *1. Tipul popular al hitrului. — Cea „populară" face parte din folclor. 2. Artiștii lutului... — Ritmul Spartachiadei de la sate... 3. Stîlpi de arhitectură rustică. — Carte ! 4. Statu-Palmă-Barbă-Cot. (dim, pop.) — Capăt de amnar ! — Ați... 5. Roșu... moldovenesc. — Brazdă din urma plugului... (adj.) 6. Pandantivul Zamfirei... — Dotcă. (pop.) 7. Mijloc de trai ! — Popor. 8. Mostenire. — Așezare rurală. — Localitate în Italia. 10. Soră mai mare. (pop.) — Salbă. (pop.) 11. Eroina de legendă, zidită de Manole... — Eroina celei mai celebre balade din folclorul românesc.*

Mircea ȘTEFĂNESCU

Cuvinte rare : — CIAN — LIS — UNCA — DOMO

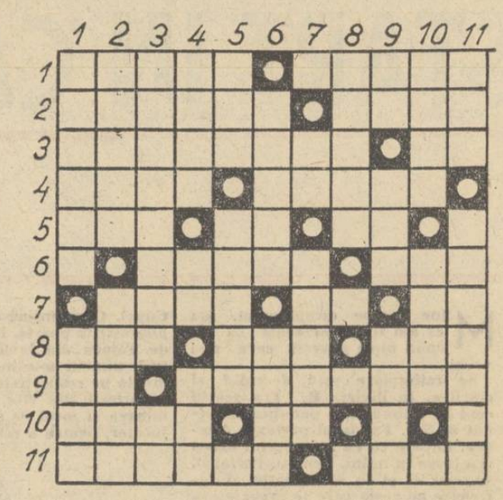

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

COȘURI

ORIZONTAL : **Sau — Pesimism — Care — Ot — Auto — O — Impletit — R — Rețea — Rom — Ca — UV — Urc — Rucăr — Rap — Sănătoși — I — Oh — Zicală — Ironice — I — Z — Aburi — I — Abai — Comnea — Scară — R — Baschet — Ar — Emir — Cereale.**

TUR DE ORIZONT

ORIZONTAL : **Asfințit — Asau — Zări — Aerolit — Iti — Ulii — Troc — Mezoni — Dribla — Ulea — Efecte — R — Ti — Sinan — U — At — Toane — Tudose — B — R — I — O — Mirt — Aviatori — Nori — Liz — Ini — Niger — Inovatori — R — I — — Zenit — Niagara — E — Tren — Plafon.**

BUCURIA UNUI POPAS RECONFORTANT

HOTELUL Piatra Craiului BIHOR D.N.1 BUCUREȘTI-BRAȘOV-SIBIU-ORADEA Km. 370

HANUL Bucura Hațeg HUNEDOARA D.N.68 Km. 30

HANUL Geoagiu Băi HUNEDOARA D.N.7 Km. 380 - 13 Km. LATERAL

LINIȘTE, CONFORT, OSPITALITATE !

(6517)

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

23 Era ora zece seara. Bunicul îl căută pe doctorul Dumitriu în sala de gardă, dar o soră îi spusese că medicul, se afla la televizor. Bunicul coborî cîteva scări și, înainte de a pătrunde într-o sală unde de obicei pacienții care puteau umbla se uitau la emisiunile micului ecran, auzi două voci șoptite. Detectivul se opri. Făcu doi pași laterali, prin umbra prelungă ce se întindea pe mozaicul coridorului, și cu virful bastonului îndepărtă ușa la distanță de o palmă. Vocile se distingeau acum destul de bine. Erau ale doctorului și Otiliei.

— Ți-am spus că n-am trimis-o eu, ce interes aș fi avut, auzi Bunicul glasul sorei, ușor tremurat.

— Otilia, nu mai sînt un copil. N-am obiceiul să-mi pară rău pentru lucruri trecute, mai ales că nu m-a îndemnat nimeni să le fac. Adresa soției de la Brașov n-o cunoșteai decît tu și cei de la mine de-acasă. Cei de acasă nu știau însă de relațiile noastre. Îmi dau seama că sînt prea bătrîn pentru tine, că într-un fel vrei să scapi, dar să știi, puteai ajunge la același rezultat fără să mă pui într-o situație din care nu știu cum voi ieși.

— Radule, pentru numele lui Dumnezeu, vrei să-mi dau cuvîntul de onoare că nu-i adevărat ? Am făcut imprudența de cîteva ori să stăm de vorbă la spital mai mult decît îngăduiau relațiile noastre medicale, apoi transferul meu de la O.R.L. aici. Nu-ți dai seama că a putut da de bănuit ? De ce neapărat eu trebuia să fiu aceea care să fac un asemenea gest, după mine incalificabil. Numai faptul că-l pui așa de ușor pe seama mea îmi spune foarte mult despre sinceritatea simțămintelor tale.

— Aseară, după ce te-am lăsat acasă, unde ai plecat ?

— Nicăieri. Am mîncat, am stat de vorbă cu mama și m-am culcat.

— Te întreb încă o dată, Otilia, aseară, după ce te-am lăsat acasă, unde ai fost ?

— Ți-am spus doar. Pentru numele lui Dumnezeu, sper că n-ai ajuns să mă suspectezi ? !

— Te-am urmărit, Otilia, mai bine zis te-am urmărit pînă ai ieșit din casă. Pe

Desen de Dorin DIMITRIU

urmă mi-a fost jenă de propria mea situație.

— Adică m-ai urmărit.

— Da. Apoi a venit anonima aceea. Am vrut să-mi șterg din minte o bănuială. Dar iată că ea s-a confirmat.

— Adică ce s-a confirmat ? Că de un an de zile sînt obligată seară de seară să stau în casă, că în acest răstimp n-am fost la un restaurant ? Oare nu ți-ai pus totuși întrebarea dacă ai dreptul să pretinzi din partea mea să mă izolez complet, numai de dragul de a nu te supăra pe tine ? Nu uita, Radule, am douăzeci și doi de ani.

— Otilia, m-ai chemat aici ca să rupem relațiile dintre noi ? Dacă ăsta este motivul, să știi că n-am să întreprind nimic ca să te recapăt. Ești liberă să faci ce vrei.

— Radule, nu te-am chemat pentru asta. Doream doar să te rog un timp să nu ne mai vedem, din motive pe care tu singur mi le-ai explicat. Ai spus că a aflat soția ta, și ai insinuat că eu aș fi aceea care i-am trimis scrisoarea. La orice mă puteam aștepta din partea ta numai la o asemenea acuzație nu. Te-am iubit. o știi foarte bine..

— Îmi place trecutul, este pentru prima dată cînd utilizezi acest timp...

— Tu ai vrut să-l utilizez...

— În fond ai dreptate, trebuia să mă gîndesc mai bine. Sînt un om bătrîn și am sperat într-o clipă de fericire pe care familia nu mi-a dat-o. Ce s-a ales din toate ? Martoră mi-e conștiința că n-am dorit să-mi plătesc puțina fericire pe care mi-ai dat-o cu un asemenea preț.

— Te referi la bani ?

— N-am fost niciodată meschin, Otilia...

Bunicul își trase bastonul de sub ușă și, în vîrful picioarelor, urcă scările spre secția de chirurgie. Ce voise să afle, aflase. Evidența relațiilor Otiliei pe mai multe planuri era clară. Se duse în camera de gardă. Își scoase paltonul și își aprinse o țigară. Așa cum bănuise, în clipa cînd plecase, discuția dintre cei doi nu putea, să dureze prea mult. Se auzirâ pe coridor pași destul de grăbiți. La vederea medicului Bunicul făcu un gest de surpriză.

— V-am așteptat, doctore.

— A trebuit să schimb pansamentul unui bolnav, parat. În orice caz, de pe acum sînt gata să-mi cer scuze pentru ea.

— Nu trebuie să vă cereți scuze, domnule inspector, dar dacă totuși sîntem la acest capitol, nu înțeleg de ce nu vă reproșați altceva. Amestecul dumneavoastră într-un caz, ca să folosesc cuvîntul cel mai propriu, încheiațe prin pronunțarea unei sentințe legale. De ce nu mă lăsați în pace ?

— Domnule doctor, așa cum v-am spus la început, am venit tocmai să-mi cer scuze că m-am amestecat. Dar dacă dumneavoastră v-ați permis să-mi puneți cîteva întrebări, la care am să vă răspund, vreau să vă pun și eu una. De ce țineți așa de mult să NU dovedesc că sînteți nevinovat ? Simt în dumneavoastră, și vă mărturisesc sincer, o dorință cu mult mai profundă și vag mărturisită, de a vă lăsa în pace. De ce, domnule doctor ?

— Mi se pare că ați fost la proces. Altceva n-am de adăugat.

— Atunci pot adăuga eu, domnule doctor. Vă e teamă ca adevărul dumneavoastră să fie cunoscut în substraturile lui. Vreau să vă mărturisesc că nu vă consider nici eu nevinovat, deși sfera acuzațiilor mele nu se referă la datele procesului ca atare, actul de acuzare oficial interesîndu-mă cu mult mai puțin. Domnule doctor, sînteți numai cu vreo zece ani mai tînăr ca mine și în virtutea apropierii de vîrstă și cred că și de educație, vă întreb de ce v-ați lăsat tîrît pînă aici, deoarece dumneavoastră sînteți de vină și nimeni altul. A murit o fată, un copil aproape. Putea foarte bine să fie și copilul dumneavoastră. Ați plătit despăgubirea, sau o veți plăti. Credeți că conștiința se poate limita doar la ceea ce obiectiv, sau neobiectiv cere legea de la dumneavoastră ? Dumneavoastră știți la fel de bine ca și mine, că nu sînteți cauza principală a morții Cameliei Iovan. Știți, dar nu vreți să recunoașteți. Ei bine, domnule doctor, vreau să fiu cinstit cu dumneavoastră pînă la capăt. Am ascultat discuția, sau ce era mai important din discuția dumitale cu Otilia Suru, discuție cred edificatoare nu numai pentru mine. Nu vă mirați, domnule doctor, că v-am ascultat ? Îmi cer scuze și pentru această lipsă de politețe, dar în meseria mea trebuie să fac uz de toate mijloacele pentru a ajunge la adevăr. De altfel, faptul că ați urmărit-o și dumneavoastră pe Otilia îmi spune că, intîm chiar, îngăduiți asemenea mijloace. Dar să fiu mai concret, domnule doctor. De ce nu vreți să-mi spuneți că la volan, în timpul accidentului, nu erați dumneavoastră. De ce nu vreți să-mi spuneți că în clipa cînd roata mașinii trecea peste corpul Cameliei Iovan, corpul ei era răcit de mult. Dumneavoastră, ca medic și ca martor direct la tot ce s-a petrecut, nu puteți să nu știți ceea ce eu cu atîta trudă am ajuns să deduc.

— Numai eu am fost martor și nimeni altul, și n-am nici un motiv să susțin altceva decît am susținut la proces.

— Domnule doctor, văd că nu vreți să colaborați cu mine, în folosul adevărului, se înțelege. Vreau însă să vă atrag atenția cu toată seriozitatea că tot ceea ce v-am spus trebuie să rămînă între noi. Țin așa de mult la această taină, domnule Dumitriu, deoarece Otilia Suru face parte dintr-o bandă organizată, a cărei victimă ați fost și dumneavoastră și Camelia Iovan. Dacă ea are să afle ceva, nu-mi va fi greu să-mi dau seama că știe de la dumneavoastră și atunci, din simplu martor, veți deveni pentru a doua oară inculpat și vă asigur că pedeapsa va fi din cale afară de aspră.

Doctorul se uită încruntat la Bunic, apoi pe frunte începură să-i apară broboane mari de sudoare. Voi să spună ceva, apoi buzele i se închiseră și el tăcu, galben la față ca ceara.

— VA URMA —

Extemporal :

De unde ne procurăm uniforme școlare ?

DE LA MAGAZINELE :

Romarta copiilor	– Calea Victoriei nr. 34
Victoria	– Calea Victoriei nr. 17
Familia	– Str. Lipscani nr. 55
Vulturul de Mare	– Str. Bărăției nr. 31
Adolescentul	– Str. Lipscani nr. 8
București	– Str. Bărăției nr. 2
Lumea Copiilor	– Str. Lipscani nr. 69
Scufița Roșie	– Șos. Mihai Bravu nr. 2
Aschiuță	– Calea Griviței nr. 214
Favorit	– Drumul Taberei
Aurora	– B-dul Dimitrov nr. 99
Sora	– Calea Griviței nr. 138
Florița	– Șos. Ștefan cel Mare nr. 5
Trei Ursuleți	– Str. Doamnei nr. 13
Bazarul Ober	

RECOM

(6509)

septembrie

JOCURI DISTRACTIVE

CUMPĂRĂTURA

(soluția)

A doua cutie de conserve de sus în jos (în centru) din cele cinci cutii așezate pe poliță.

PEȘTE CONGELAT

PESCUIT DE TRAULERELE ROMÂNEȘTI

BOGAT ÎN GRĂSIMI, SUBSTANȚE CHIMICE NECESARE ORGANISMULUI UMAN, ÎN PROTEINE ȘI FOSFOR.

STRAVIDE • MACROURI • MERLUCIUS • COD

(6512)

START IN CAMPIONATUL DE FOTBAL

Ediția a 54-a — 1971-1972

CEL MAI BUN SĂ IASĂ ÎNVINGĂTOR

de Valeriu MIRONESCU

Mîine începe campionatul, așa că am timp berechet să vă spun niște povești ceva mai vechi...

Se întîmplase prin deceniul al cincilea, în divizia B. Era scorul egal în ultimul sau penultimul minut de joc. Fundașul preluase mingea, intrase cu ea în propriul careu și o luase în mîini. Penalti. Portarul, angajat și el în combinație, îl întrebase pe acela care se pregătea să tragă lovitura de 11 metri, în ce parte va trimite balonul. În stînga — îi răspunsese adversarul. Și, într-adevăr, expediase mingea în stînga, dar în stînga proprie. Portarul, care plonjase premeditat în dreapta lui, astfel ca nu care cumva să se întîlnească cu mingea, s-a trezit cu ea în brațe ! Disperat, o aruncase înapoi, iar adversarul marcase, în sfîrșit, golul victoriei într-un meci vinduț. Prea fusese totul cusut cu ață albă. Scandalul se soldase cu măsuri aspre, retrogradări ale ambelor echipe, din categoria respectivă.

Evidența încălcării sportivității, în cazul pe jumătate comic descris mai sus, nici nu lăsase vreo portiță pentru alte sancțiuni. Totuși, într-un meci de fotbal este greu, foarte greu să-ți dai seama cînd e întîmplare și unde începe înșelătoria. Portarului, de pildă, i se pot juca farse teribile. Am văzut portari renumiți, scăpînd mingea printre picioare sau chiar împingînd-o în plasa proprie. Într-un meci internațional la Napoli, Datcu, după ce prinsese balonul, l-a bătut de pămînt în spatele liniei... porții ! Lui Voinescu i-a intrat printre picioare o minge trimisă de Varga de la vreo 25 de metri, iar în ultima finală a Cupei, Constantinescu a scăpat copilărește în poartă, balonul tras ușor de Tătaru din lovitură liberă. Totuși, nimeni n-a încriminat moralmente pe respectivii portari, fiindcă suporterii știu cîte păcăleli ascund mingea și jocul de fotbal pentru un jucător, pentru o echipă întreagă.

Cineva trebuie să facă această distincție între întîmplare și înșelătorie. Într-o competiție cum este campionatul, cercetarea faptelor și stabilirea adevărului cad firesc în atribuția federației. La sfîrșitul campionatului trecut, mai multe echipe au fost acuzate că nu și-au apărat corect șansele iar unora dintre ele li s-au aplicat un fel de amenzi. S-a înregistrat chiar rejucarea unei partide. Cîțiva amatori de fotbal mi-au cerut lămuriri în legătură cu aceste măsuri. Mie, drept să vă spun, mi s-au părut contradictorii și generînd confuzii. Dacă, într-adevăr, s-au constatat aranjamente între echipe sau jucători, adică, zis pe șleau, s-au petrecut hoții, atunci vinovații trebuiau dați afară, pe viață, din sport, iar echipele retrogradate sau chiar desființate. Or, după cîte știu, nici o persoană n-a pățit nimic, nici măcar cu prilejul tentativei de corupere a unor jucători de la Crișul din Oradea. De obicei, ți se răspunde că nu sînt dovezi. În asemenea cazuri, forurile fotbalistice n-au decît să ceară și concursul organelor însărcinate să descopere și să sancționeze înșelăciunea. Fiindcă sportul nu e un sector aparte, în care nu acționează legile țării.

Dar dovezi, probe, trebuie furnizate și atunci cînd se aduc acuzații neîntinate despre corectitudinea întrecerii sportive la care spectatorii iau parte din plăcere, uneori mai mult, din pasiune. Știu că în jurul cluburilor și asociațiilor cu echipe de fotbal în campionat, se învîrt unii oameni, cum se zice, certați cu morala, dispuși la combinații și aranjamente. E posibil ca, uneori, activiști ai asociațiilor, antrenori, jucători, să se lase influențați și să calce cu stîngul. Calea principală pentru asigurarea deplinei sănătăți etice în echipe, în competiții nu este sancțiunea în doi peri venită de la federație. Sigur, federația, pe baza unor cercetări și a unor probe certe, trebuie să pedepsească drastic, exemplar. Însă, principalul stă în munca de educație la cluburi, la asociații, a tuturor componenților unei unități sportive, conducători, activiști, tehnicieni, jucători. Cu vreo cîteva excepții, cluburile și asociațiile depind de mari întreprinderi sau instituții avînd puternice organizații de partid și obștești. Acestea sînt, într-adevăr, capabile să lege strîns pe sportivi de producție și de masa salariaților, asigurîndu-le educația cetățenească. În fond, de federație, echipele „depind", și atunci parțial, o oră și jumătate pe săptămînă, atîta cît durează o partidă de fotbal. De aceea, în deplină corespundere cu spiritul de autonomie sportivă, munca de la cluburi trebuie pusă în întregime sub autoritatea întreprinderilor și a instituțiilor respective, neadmițîndu-se nici un fel de dispoziții care să știrbească această unică tutelă valabilă...

Mîine începe campionatul. Vom merge pe stadioane să vedem cum se joacă fotbalul. O joacă de oameni maturi la care privesc copiii de toate vîrstele. Cei mai buni să învingă — spunem de cînd lumea, iar în realitate dorim să bată „ai noștri". Încă nu-i nimic rău în asta, dacă „ai noștri" s-au comportat sportiv și au învins în mod corect. Chiar dacă adversarul a fost mai bun. Rău e atunci cînd scorul a fost tras de păr, de către arbitru, de exemplu. Apropo de arbitri și arbitraj (treburi pentru a căror calitate este răspunzătoare, în întregime, federația) s-o mai fi schimbat și altceva sau numai președintele colegiului ?

CONCURS DE PRONOSTICURI ORGANIZAT DE REVISTA „MAGAZIN"

FISCHER SAU PETROSIAN ?

Răspunzînd dorinței exprimate de mai mulți cititori, revista „Magazin" organizează un concurs de pronosticuri în legătură cu apropiatul meci final din cadrul turneului candidaților între Robert Fischer și Tigran Petrosian. În legătură cu acest meci, iubitorii jocului de șah, cititori ai revistei noastre, sînt invitați să răspundă la următoarele întrebări :

1. CINE VA CÎȘTIGA MECIUL, FISCHER SAU PETROSIAN ?

2. CARE VA FI SCORUL FINAL AL MECIULUI ?

3. CINE VA FI CÎȘTIGĂTORUL PRIMEI PARTIDE DECISE A MECIULUI ?

4. CARE VA FI SCORUL DUPĂ PRIMELE CINCI PARTIDE ALE MECIULUI ?

În plus, participanții la concurs sînt invitați ca, într-un text de maximum 25 de cuvinte să justifice pronosticul pe care-l dau la punctul 1.

Amintim că meciul Fischer—Petrosian este programat să se desfășoare pe parcursul a 12 partide, cîștigător fiind primul care obține 6,5 sau 7 puncte.

Răspunsurile trebuie să fie scrise pe o carte poștală care să nu mai cuprindă și altă corespondență. Ultimul termen pentru trimiterea răspunsurilor — 10 septembrie 1971.

ȘAH

• **PĂREREA LUI SPASSKI.** Într-un interviu acordat recent, actualul campion mondial Boris Spasski și-a exprimat părerile în legătură cu meciul Fischer-Petrosian, al cărui învingător va fi adversarul său în meciul oficial pentru titlul mondial. Spasski a declarat că îl consideră favorit pe Petrosian, dar că l-ar prefera ca adversar pe Fischer, al cărui joc îi convine mai mult decît jocul pozițional al lui Petrosian. Deținătorul cununei cu lauri a afirmat că Petrosian și-a pregătit bine, din punct de vedere psihologic, întîlnirea cu Fischer.

• Între timp, continuă să fie comentate ultimele rezultate ale meciurilor semifinale. Maestrul Cherkin scrie în ziarul „Komsomolskaia Pravda" în legătură cu Fischer că „băiețelul care altădată plîngea după fiecare înfrîngere a devenit acum un adevărat luptător, care conduce un arsenal modern de arme șahiste pe care nimeni nu le mai poate ignora". Revista elvețiană „Schach Express" scrie pe de altă parte că cel ce s-a bucurat cel mai mult de victoria cu 6—0 a lui Fischer asupra lui Larsen a fost, după învingător, ...Taimanov, care pierdu-se și el cu 6—0. În timpul meciului, Fischer și Larsen nu au vorbit deloc între ei. Dar, după ultima partidă, au discutat și comentat împreună de ora toate partidele întîlnirii, Fischer fiind într-o excelentă dispoziție. Explicabilă, de altfel...

• **SOLUȚIA STUDIULUI OLIMPIC : 1. h4+ !** o mutare cu care albul obligă negrul să se deplaseze la marginea tablei **1...Rh5** (la 1...R : h4 urmează 2. T : c4+) **2. Rf5.** În continuare, negrul are două posibilități. **La 2... — Normal... Am să arăt că așa trebuie să fie...**

— Îl simți pe Iordache în coastă ?

— Acum văd că nu joacă. Dar nu-mi pare bine. Îi doresc să reapară cît mai repede. Pentru niciun alt post, ca acela de portar, pauza nu-i așa de rea. Eu sînt gata să mă dau la o parte, dacă altul e mai bun. Nu am nimic de zis în situația asta. Nu e supărare. Dar imi apăr cu dinții poziția de acum și accept orice provocare. Un lucru vă spune Rică : la Helsinki el va fi în poartă. Și ne vom bate ca leii. Avem încă șansa noastră. Și trebuie să ne-o jucăm pînă la capăt. Ce, parcă lui Adamec și băieților lui nu li se poate înfunda ? Prea le-a mers din plin... Oh ! Hai să nu mai vorbim că mi-am adus aminte de minutul ăla blestemat de la Bratislava !

e3 urmează **3. e3 !, c2 4. Tc4, b2 5. Tc8** abia acum se vede de ce a fost bună mutarea pionului la e3 și nu la e4 ; dacă ar fi mutat la e4, atunci diagonala cl-h6 ar fi fost deschisă și negrul putea transforma pionul c în regină : **5...Rh6 6. Rh7 7. Tc7** și remiză. A doua posibilitate a negrului : 2... a3. 3. e4 ! !, c3 4. Tc4 ! ! (după T : b6 sau T : b3 negrul cîștigă cu 4... c2) 4...c2 5. Tc3, cl regină 6. T : cl, a2 7. Tdl !, b5 8. Tcl, b4 9. Tdl. b2 10. Td8 ! și albul beneficiind de închiderea diagonalei b1-h7, forțează remiza amenințînd matul la h8.

• **SOLUȚIA PROBLEMEI RETROMAT :** albul își retrage ultima mutare — pc4 : d5 — și, în locul ei joacă c5 : d6 +, considerînd că ultima mutare a negrului a fost d7-d5. În această poziție, negrul poate da mat cu Cb5-c7.

DIN POȘTA SĂPTĂMÎNII. • **Dr. V. Cojan** (Timișoara) : „Este necesar și foarte practic să se scrie conținutul diagramei cu numărul pieselor, pentru precizie și claritate". O sugestie de care vom ține seama în viitor • Din scrisorile cititorilor se poate desprinde un interes sporit pentru ramura artistică a jocului de șah. Ne cer să publicăm săptămînal mai multe probleme **Gigi Mintulescu** (Breaza), **G.G.** (Tecuci), **Andrica Romulus și Popa Dumitru** (Rm. Vîlcea), **Const. Băiculescu** (București) și **V. Dolcu** (Constanța). • **C. Albișoru** (București) își exprimă dorința de a se organiza un concurs de probleme, la fel ca și **Tomani Gustav** (București), care exprimă nerăbdarea șahiștilor de a putea găsi în librării o „Carte de aur" a șahului românesc — pe care o preconizează și „Magazin" ; T.G. nu este însă de acord cu organizarea de către revistă a unui concurs de șah prin corespondență — care ar dubla turnee inițiate de publicația de specialitate.

• **Salută ideea unei „Cărți de aur" și Nedelcu Mihai** din Drăgăneasa, Prahova.

Dintre cei ce au trimis soluții corecte la problemele apărute în ultimele numere amintim pe elevii **Falon Mircea** (Petroșani), **Ionescu Cristian** (Craiova), **Fătu Z. Vasile** (Galați), **Neniculescu Silviu Cătălin** (Pitești), **Florea Călin** (Oradea), **Bebu Cătălin** (București), **Demeter Attila** (Hunedoara), **Stăniloaie Ștefan** (București), precum și **Talpă N. Paul Petre** (Stoenești, Olt), **Ramon Cerdă-Massó** (București), **Vissa Horia** (Bușteni), **Dinu V. Nicolae** (Mislea, Prahova), **Gilcă T. Adrian** (Tr. Măgurele).

U. VĂLUREANU

Pentru iubitorii de statistică

ȘTIAȚI CĂ...

...în cursul celor 5 339 de partide disputate în perioada 1932/33—1970/71, în cadrul diviziei naționale A de fotbal, s-au înscris 17 324 de goluri, cu o medie de 3,30 goluri de meci ?

...dintre acestea 30 de meciuri au fost omologate la „masa verde" — 4 partide cu 0-0, iar celelalte 26 cu rezultatul de 3-0 în favoarea echipelor reclamante ?

...scorul cel mai frecvent înregistrat a fost acela de 1—0 de 816 ori, urmat în ordine de 2-1 de 679 de ori, 2-0 de 579 de ori, 1-1 de 497 de ori și 0-0 de 344 de ori ?

...13-0 a fost cel mai categoric scor al primei noastre divizii ? El a fost realizat în partida Carmen București — Prahova Ploiești (1947). Alte rezultate astronomice : 12—0 : I.T. Arad — Jiul Petroșani (1948) ; 12—2 ; C.F.R. București — C.F.R. Cluj (1949) ; 11 — 0 : Ripensia Timișoara — Tricolor Ploiești (1933), Juventus București — Prahova Ploiești (1947), I.T.A. — F.C. Ploiești (1948) ; 11—1 : I.T.A. — Unirea Tricolor București (1948) ; 10-1 : Unirea Tricolor — Mureșul Tg. Mureș (1934), Venus București — F.C. Brăila (1941). C.F.R. București — F.C. Craiova (1947). Dinamo București — Steagul roșu Brașov (1965), Steaua București — A.S. Armata Tg. Mureș (1969).

...atacantul Ripensiei Timișoara, Ștefan Dobay (de 41 de ori internațional A), a cîștigat de patru ori titlul de golgeter al competiției nr. 1 a fotbalului nostru ? În 1932/33 — cu 15 goluri înscrise, 1933/34 — 20, 1934/35 — 22, 1936/37 — 22. De asemenea, Gh. Constantin (C.C.A.) și-a înscris de trei ori consecutiv numele pe tabloul de onoare al golgeterilor.

...cu 158 de goluri (marcate în cele 270 de partide susținute între anii 1948—1964, cu o medie de 0,58 de meci) maestrul emerit al sportului, Titus Ozon, conduce în clasamentul celor mai productivi jucători din competiția supremă ? Îl urmează alte nume reprezentative ale soccerului românesc : 149 goluri Gh. Constantin (264—1955/69 — 0,56) ; 144 : M. Dridea I (273—1956/71 — 0,52) ; 130 : Ștefan Dobay (161—1933/48—0,80) ; 125 : Gh. Vaczi (195—1947/58—0,64) ; 116 : Gh. Ene II (228—1956/67—0,50) ; 114 : I. Bodola (153—1933/47 — 0,74) ; 108 : I. Ionescu (184—1961/68—0,58) ; 106 : Fl. Voinea (188—1962/69 —0,56) ; 103 : M. Adam (211—1963/71—0,49) și Al. Ene I : (179—1949/60 — 0,58) ; 100 : I. Baratky (154—1934/48 —0,64) ;

...cinci echipe au reușit revelatoarea performanță de a depăși granița celor 1 000 de goluri înscrise de-a lungul anilor în divizia A ? Am numit pe Rapid Buc. (1343), Dinamo (1 096), Steaua (1 068), U.T.A. (1 041) și „U" Cluj (1027).

...patru formații activează, de la debut, numai în primul eșalon ? Ele sînt U.T.A. (în perioada 1946/47—1970/71), Steaua (1947/48—1970/71), Dinamo (1947/48—1970/71) și Universitatea Craiova (1964/65—1970/71).

...cele mai scurte apariții pe prima scenă fotbalistică a țării — cîte o ediție — le-au avut echipele : Vulturii Textila Lugoj (1937/38), Mica Brad (1940/41), Dermata Cluj, (1947/48), Metalul București (1948/49), Locomotiva Sibiu (1950), C.A. Cimpulung Moldovenesc (1952), Avîntul Reghin (1955), Metalul Tîrgoviște (1961/62) ? „Recordul" în materie îl deține însă Viitorul București, care a evoluat în prima divizie numai un tur, deoarece la jumătatea campionatului 1962/63 echipa s-a desființat.

...maestrul emerit al sportului Gheorghe Pahonțu deține supremația în ceea ce privește numărul meciurilor oficiale susținute în divizia A, cu 298 de partide (disputate sub culorile clubului ploieștean Petrolul) ? Îl urmează cu 295 de partide Ilie Greavu (1958/71, Rapid) ; 293 : Iosif Lereter (1958/71, Politehnica Timișoara 180, U.T.A. 113) ; 287 : I. Capaș (1950/64, U.T.A.)

Statistici întocmite de cititorul nostru Petre FALCOȘ
din comuna Chirnogeni jud. Constanța.

Cu și fără... crampoane

RĂDUCANU ȘI PENALTIURILE

de Eftimie IONESCU

Unul dintre eroii celor două seri de fotbal, de săptămîna trecută, a fost Răducanu.

Portarul Rapidului și al naționalei a încasat cu destulă seninătate o suită de goluri, marea majoritate din penaltiuri. Atacă „gigantul din Giulești" noul sezon într-un minus de formă îngrijorător ? Sau altele sînt explicațiile apariției nu prea promițătoare în „Cupa municipiului București ?" Să-l lăsăm chiar pe „preopinent" să ne furnizeze lămuriri...

— Ce zici de ultimele partide dinaintea campionatului ? Din unghiul Rapidului, se înțelege...

Răducanu lansează acum una dintre butadele sale celebre, semn că umorul nu-l părăsește deloc...

— Zic că Rapidul a reușit o performanță unică...

— ?!?

— A ocupat locul patru într-o competiție cu... trei echipe !

— Cum vine asta ?

— Păi da, fiindcă Dinamo... n-a participat. Noi am fost ai patrulea din trei ! N-am dreptate ?

— Recunosc că ai. Dar spune-ne, acum, ce s-a întîmplat cu penaltiurile acelea care te-au lăsat stană de piatră pe linia porții ?

— Au fost trase formidabil. Știți ce cred eu ? Că fiecare dintre băieții care le-au executat n-au vrut să aibă surprize și au șutat puternic. La 11 metri, așa e. Dacă ai prins poarta, cu lovituri tari, portarul e figurant. Ca mine. De fiecare dată.

— Care ți s-a părut, totuși, cel mai bine executat ?

— Locul întîi, Simionaș. Indiscutabil. A executat un penalti ca la carte.

— Dar de șutul lui Mircea Mărdărescu, ce zici ?

— Formidabil. Oriunde aș fi fost plasat, nu-l pumai team apăra. A prins în plin lovitura. M-am întins cît am putut. Dar mingea a intrat ca ghiuleaua în poartă. Pe tușe, Nea Gil nu mai știa ce să facă... Îi dădeam dreptate. Tata, tot tată rămîne.

— Cum vezi, din Giulești, campionatul ?

— Cam neclar. Nu știu ce o să facem cu apărarea imediată. Intrăm fără Boc. Dar vine tare din urmă Codrea : ascultați-mă pe mine. El este viitorul fundaș stînga al naționalei.

— Dar cu antrenamentele cum stai ?

— Sînt sub presiune mare. Cînd cred că am scăpat de nea Gică Nuțescu mă ia în primire nea Bazil. Și se știe de o lume întreagă cum șutează dînsul... Le pune la pălănjen de parcă ar fi Cristian Gațu.

— Se tot vorbește despre silueta ta. S-au avansat și cifre. Se spune că ai fi ajuns la 102 kilograme...

— Povești... Am avut 97. Asta este performanța de vară. Acum sînt iar la 93, greutatea mea de formă bună.

— Lupți din greu ca să slăbești ?

— Mai abitir ca în meciurile foarte dificile. Cîntarul mi-e dușman cum mi-e un inaintaș de care am cevă teamă înainte de joc. Îl privesc chioriș dar... trebuie să-i cer părerea în fiecare zi. Dar, vă spun, acum sîntem iar prieteni.

— S-au anunțat loturile pentru trialul din 25 august. Te găsim singur, pe postul tău, la primul lot.

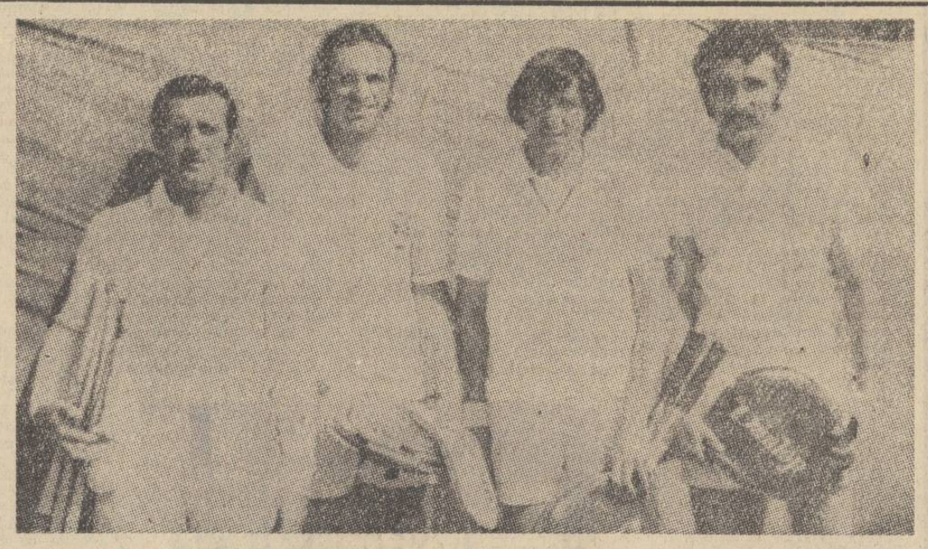

Ultimul pas spre „Salatieră"...

Imaginea alăturată înfățișează pe reprezentanții României și Braziliei care se întrec în aceste zile la Sao Paolo pentru a desemna echipa ce urmează să întîlnească pe deținătoarea „Salatierei", reprezentativa S.U.A. De la stînga la dreapta : Edson Mandarino, Thomas Koch, Ilie Năstase și Ion Țiriac, fotografiați după finala de dublu a turneului internațional de la Puerto de Hierro din Madrid, finală care a revenit sportivilor români cu 3—0 (6—4, 7—5, 6—3).

AUTOMOBILISM

De vorbă cu cititorii

C. VASILE — Brașov. A. GHIUREA — Baia Mare, M. DUMITRU — Sibiu, E. ȘTEFĂNESCU — Craiova, A. VLAICU și A. TRAIAN — Arad : Întrucît scrisorile dv. se referează la lucruri ce privesc I.D.M.S. le-am trimis conducerii acestei întreprinderi cu rugămintea de a vi se răspunde direct. Între timp ați aflat desigur că s-au sistat înscrierile la „Dacia 1100". Continuă livrările la „Dacia 1300" precum și la unele tipuri de automobile din import : Skoda, Moskvici.

GH. BURICEA — Brăila : La data cînd am răspuns noi cititorului **N.I. — Reșița**, situația era cea pe care o știți. Între timp ați aflat noutățile intervenite la U.A.P. Ce va fi ? Vom ști cu precizie peste cîteva zile cînd vom comunica și cititorilor noștri.

A. MAR — Brașov. Am citit copia scrisorii dv. adresată Inspectoratului General al Miliției. Nu credem că se poate lua în considerare așa ceva. Nicăieri pe lume nu este interzisă depășirea pe drumurile publice. Este adevărat că orice depășire trebuie făcută în condiții de deplină securitate. Dar pentru că sînt cîțiva maniaci care efectuează depășiri periculoase, nu putem interzice depășirea. Să-i pedepsim pe maniacii vitezei.

P. MARINCEA — Iași : După cum știți, din cauza încărcării, arcurile și barele de torsiune se deformează. Această defecțiune a arcurilor se remediază prin springuire. Barele de torsiune pot fi reglate cu ajutorul unui dispozitiv montat la un capăt. Dacă foile arcurilor se rup, ele se înlocuiesc cu altele de aceeași dimensiune tratate termic. Barele de torsiune rupte se înlocuiesc.

Pentru a evita ruperea foilor de arc este bine să controlați bridele după 10 000—20 000 km și să fie strînse. Nu uitați însă să fie unse la timp articulațiile roților. Bineînțeles că la efectuarea tuturor acestor operațiuni trebuie să apelați la serviciile unor specialiști.

Tot cu ajutorul unor specialiști puteți regla amortizoarele. Proba de funcționare a acestora se face cu mîna, după prinderea în menghină, prin apăsare. Reglarea prea rigidă produce trepidații în mers, uzează rapid amortizoarele și poate rupe chiar, șasiul automobilului. Articulațiile amortizoarelor trebuie să fie cît mai elastice și să fie strînse periodic.

D. SIMOIU — Drăgășani : Am citit cu mult interes scrisoarea dv. referitoare la articolul publicat în revista noastră pe tema presiunii pneurilor. Întrucît dv. sînteți specialist în problemă, vom reproduce în rîndurile care urmează unele păreri ale dv. în speranța că ele vor fi de folos și altora :

„După mine, ar trebui, ca pe lîngă bazele de autotransporturi să fie persoane instruite și cu sarcini precise, care să controleze atît la plecare cît și la înapoierea din curse, presiunea tuturor autovehiculelor unității, neadmițîndu-se plecarea atîta vreme cît nu au presiunea normală în pneuri. În viitorul apropiat ar fi bine ca uzinele constructoare de autovehicule să monteze la bordul fiecăruia, pe lîngă celelalte aparate, și un dispozitiv care să semnalizeze optic sau acustic cînd presiunea nu este cea normală, în staționare cît și în plină viteză, lucru ce nu este nici greu de realizat și totodată nici costisitor.

În legătură cu aceasta doresc să vă spun că eu am realizat și brevetat un astfel de dispozitiv adaptabil la toate tipurile de autovehicule. O copie de pe documentația respectivă am trimis-o și uzinelor „Steagul roșu"—Brașov, și „Autobuzul"—București.'

După cum ne scrieți dv., se pare că uzinele respective nu s-au grăbit să studieze serios această propunere de inovație. Vă sfătuim să vă adresați și conducerii Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini. Poate că e vorba realmente de o inovație valoroasă și ar fi păcat să se piardă. Noi, nefiind specialiști în construcția de automobile, nu ne putem spune părerea.

„Raliul Dunării"

Competiția internațională automobilistică „Raliul Dunării", competiție ce este inclusă în campionatul european al raliurilor, s-a încheiat la Brașov, după ce a parcurs o mare parte a teritoriului țării noastre. Victoria a revenit echipajului austriac G. Janger—H. Siebert (pe „Volkswagen") cu 7 550 puncte. Pe locurile următoare s-au clasat echipajele S. Zasada—M. Bian (Polonia) pe „BMW" — 7 631 puncte, W. Poltinger—H. Hartinger (Austria) pe „Porsche" — 7 706 puncte etc.

Echipajul român Ștefan Iancovici—Gheorghe Ficiu pe „Renault 8 Gordini" a terminat învingător la clasa grupa 2—1300.

Viața A. C. R.

• *Pentru membrii A.C.R. din Capitală s-a înființat un nou garaj-atelier în str. Căldărușani nr. 2 — sectorul 8, care a fost dotat cu aparataj perfecționat de verificare, testare și asistență tehnică. Automobiliștii, programați prin Filiala A.C.R. București, str. Lipscani nr. 6, pot solicita aici efectuarea unor teste la motor și instalație electrică precum și executarea unor lucrări de reglare și reparații. Membrii A.C.R. pot de asemenea să-și recondiționeze anvelopele și să încarce acumulatoarele automobilelor lor.*

• *Pentru satisfacerea cererilor de asistență tehnică pe șoselele litoralului Mării Negre (Hîrșova — Constanța și Mamaia — Constanța — Eforie — Mangalia), A.C.R. colaborează cu unitățile autoservice și atelierele cooperativei meșteșugărești „Prestarea" din Constanța.*

Asistența tehnică rutieră este obținută de către membrii A.C.R. la cerere (personal sau telefonic), prin atelierele autoale A.C.R. Pentru lucrările de atelier însă, membrii A.C.R. pot solicita serviciile unităților cooperativei „Prestarea" din Mamaia, Constanța (2 unități), Eforie Sud și Mangalia care sînt dotate cu aparataj și utilaj modern și pot efectua orice reparații.

Pentru ajutorul tehnic de care au nevoie, ca și pentru a avea prioritate la unitățile cooperat'ste, membrii A.C.R. sînt invitați să se adreseze dispeceratului central pentru litoral, aflat la Filiala A.C.R. Constanța, str. Tomis nr. 26, telefon nr. 916/11831.

Rubrică redactată de V. STĂNESCU

LOZ PLIC

AUTOTURISME

MARI CÎȘTIGĂTORI DE AUTOTURISME LA LOZ ÎN PLIC

Săptămînă de săptămînă, se înregistrează mari cîștigători de autoturisme și bani la LOZ ÎN PLIC.

Iată cîțiva dintre ultimii cîștigători:

— DACIA 1100: Teodorescu Gheorghe — Buzău

— DACIA 1100: Palade Costache — Bacău

— SKODA S 100: Gaciu Romulus — Cluj

— SKODA S 100: Dumitrescu Constantin — Bălcoi

— FIAT 850: Muscă Alexandrina — Arad

— FIAT 850: Duicu Nicolaie — Moeciu Peștera, jud. Brașov.

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA !

(6500)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

O înflăcărată manifestare de dragoste şi de stimă faţă de partid

Săptămîna care se încheie a început cu o sărbătoare. Cea mai mare sărbătoare a poporului nostru, ziua de 23 August. Am aniversat, în acest an, a douăzeci şi şaptea vară trecută de cînd, cu arma în mînă şi cu preţ de sînge, insurecţia armată, condusă de partid, a deschis larg poarta istoriei noi a României. Am sărbătorit aniversarea eliberării în nou veşmînt de înfăptuiri, cu sporit entuziasm, cu sporită încredere, sub semnul puternicei unităţi a întregii naţiuni, a hotăririi întregului popor de-a înfăptui neabătut politica marxist-leninistă a partidului nostru. Milioane de oameni, pe tot cuprinsul patriei au manifestat, au arătat, cu legitimă mîndrie, în nesfîrşitul coloanelor, realizările lor, rezultatele întrecerii, rezultatele muncii pline de avînt pentru depăşirea angajamentelor. Toate aceste cifre reprezentau zile şi zile de muncă încordată, eforturi susţinute, o gîndire înaintată, o voinţă dîrză. Reprezentau biruinţe în luptă cu greutăţile, cu inerţia, biruinţe ale noului socialist, ale conştiinţei înaintate inspirată de un puternic suflu patriotic, de-o înaltă răspundere partinică. Şi-n primele rînduri, se aflau, ca totdeauna, comuniştii.

Sărbătoarea de la 23 August, a rostit, cu glasul ţării întregi încredere, ataşament necondiţionat la planurile de viitor. Această încredere, acest ataşament se bizuiau pe fapte, pe mari certitudini. Iar certitudinile, la rîndul lor se întemeiau pe experienţa drumului parcurs, sub conducerea partidului, mai bine de un sfert de veac. Aniversarea a fost în acest fel o culme din înălţimea căreia, privind drumul parcurs am putut scruta, cu limpezime, zările viitorului. De-aici grandoarea sărbătorii, de-aici optimismul ei robust, de-aici dinamismul şi forţa, atît de caracteristice vieţii noastre social-politice. Sărbătoarea de la 23 August, a cărei amintire stăruie încă, a însemnat o strălucită reafirmare a aderiunii poporului nostru, a oamenilor muncii români, maghiari, germani, femei şi bărba-

CONTINUARE IN PAG. 2

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

magazin

ANUL XV Nr. — 725 — Sîmbătă 28 august 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

ARTA POPULARĂ — FACTOR DE EDUCAŢIE

(Pagina a 4-a)

I. L. CARAGIALE, AUTOR EROIC...

de Horia OPRESCU

(Pagina a 4-a)

Curier săptămînal

FIUL ÎŞI REGĂSEŞTE TATĂL, BUNICA — NEPOTUL...

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

ROVINARI 1971

● Oamenii muncii scriu o nouă istorie în lunca Jiului ● „Minunile" care înlocuiesc munca a mii şi mii de oameni ● Locurile pe unde nu pot fi întîlniţi deloc pietoni.

Zăduful de august mă moleşeşte. Paşii îmi devin mai grei, mai apăsaţi. Sub picioare simt tremurul pămîntului, zguduit de trecerea autocamioanelor grele care transportă beton, pămînt, cărămidă, undeva la Rovinari, altele în carierele miniere ale bazinului de lignit sau la şantierul centralei termoelectrice. Peste tot se lucrează intens, se desfăşoară lupta cu timpul. Pe şantierul termocentralei, pentru punerea în funcţiune, anul acesta, a primului agregat energetic, în carierele miniere pentru grăbirea montajului utilajelor de mare capacitate, în vederea „descoperirii" unor noi cîmpuri de exploatare şi extracţia curentă a lignitului.

Încerc să privesc transformările din lunca Jiului, în zona Rovinarilor, unde Jiul primeşte din dreapta apele Tismanei şi Jaleşului cu ochii copilului de acum trei decenii, bătut de grindină în timpul aratului, rebegit de frig în dimineţile reci de primăvară la semănat sau toamna la cules pe brumă. Pe atunci apele învolburate de sub punţile înguste care făceau legătura între maluri, creau periodic prilejuri de înfricoşare. Morile constituiau singurele „întreprinderi" care valorificau resurse energetice locale. Stratul gros de cărbune din subsol nu era cunoscut decît de iniţiaţi.

Altfel arată acum lunca Jiului şi afluenţilor săi. Contopite în spatele unui baraj puternic, cele trei riuri o străbat cuminţi în albia comună a unui canal mărginit de diguri puternice, de-a curmezişul căruia a fost durat un al doilea baraj — acesta de retenţie — pentru sursa de apă a celei mai mari termocentrale din ţară, care se dorează aici, la Rogojel. Eliberată de coşmarul apelor revărsate, lunca Jiului este presărată acum cu carierele pentru extracţia lignitului din cadrul exploatării miniere Rovinari: Girla, Tismana, Beterega... La Roşia de Jiu

Ion BECHERU

CONTINUARE IN PAG. 2

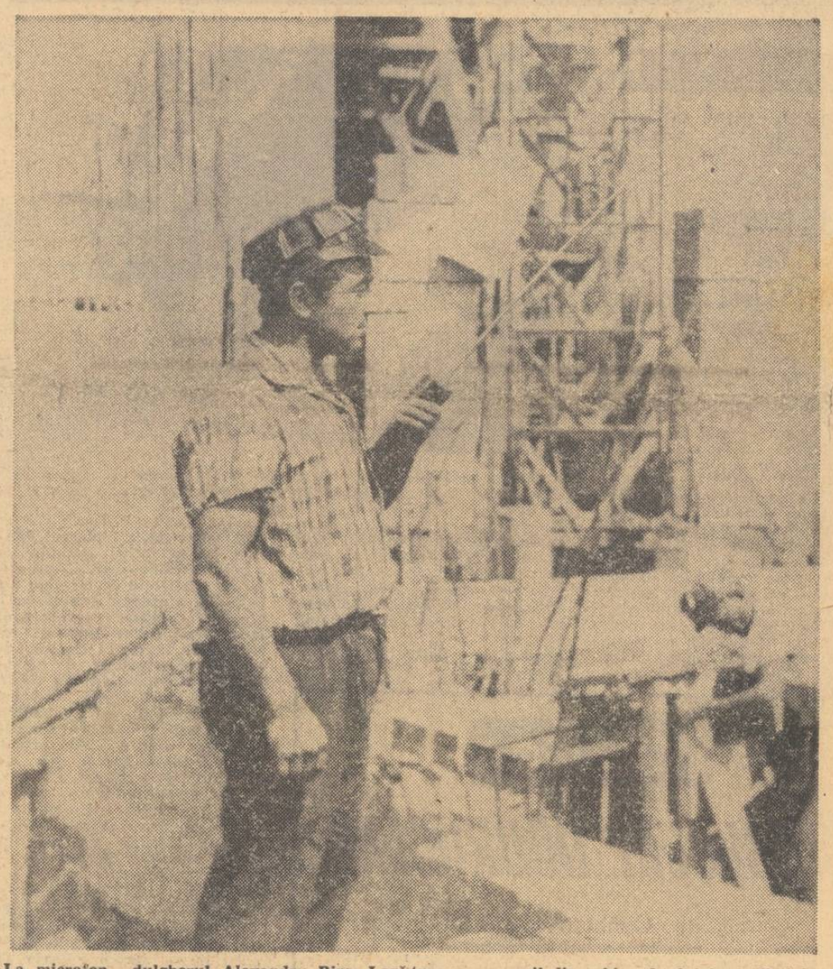

La microfon... dulgherul Alexandru Biro. Legătura cu oamenii din echipa de dulgheri aflaţi la puncte de lucru greu accesibile în imensitatea şantierului se face prin radio

Cînd, cum şi ce vom vedea la

PAVILIONUL DE MOSTRE

EDIŢIA A V-A

● Peste 60 000 exponate prezentate pe o suprafaţă de cca 17 500 m.p. ● 10 ministere şi organe centrale, precum şi consiliile populare judeţene, vor prezenta vizitatorilor întreaga gamă de noutăţi din domeniul bunurilor de consum ● O largă sondare a publicului în vederea contractărilor pentru 1972 ● Durata expoziţiei : 10 septembrie—20 octombrie.

La această a V-a ediţie denumirea de pavilion a devenit, de fapt, improprie. Într-adevăr, dacă primele patru expoziţii de mostre cu bunuri de consum s-au organizat într-un pavilion unic, cel de pe malul lacului Herăstrău, **de data aceasta gazde a celor peste 60 000 de exponate vor fi numai puţin de şapte pavilioane situate în cadrul marelui complex expoziţional din Piaţa Scînteii, atît de binecunoscut în întreaga ţară.** Dacă, respectîndu-se o tradiţie tînără, dar viguroasă, denumirea de „pavilion de mostre" s-a păstrat, în schimb schimbarea sa de... domiciliu va permite un adevărat salt calitativ în ce priveşte diversitatea şi amploarea prezentării.

În fond, de ce un asemenea pavilion, care este scopul amplei desfăşurări de forţe necesare organizării unei expoziţii de asemenea anvergură, la care concurează nu mai puţin de 10 ministere şi organizaţii centrale precum şi consiliile populare judeţene şi ale municipiului Bucureşti ? Obiectivele sînt, de fapt, multiple. Primul ar fi acela al realizării în mai bune condiţiuni al unui vechi deziderat : acela ca cetăţenii înşişi să aleagă produsele care le sînt oferite spre cumpărare. Al doilea, acela de a oferi producătorilor posibilitatea de a-şi cunoaşte mai bine clientela, de a-şi orienta producţia în funcţie de cerinţele reale ale pieţei. Al treilea, acela de a oferi comerţului cadrul cel mai propice pentru a-şi face cunoscute noutăţile, pentru a-şi prezenta oferta de mărfuri, pentru a încheia contracte cu producătorii.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

CONTINUARE IN PAG. 2

SCRIEREA INDUS — UN REBUS DE PATRU MILENII

Patru cercetători finlandezi au reuşit să descifreze scrierea uneia dintre civilizaţiile cele mai importante ale lumii vechi.

(Pagina a 5-a)

Triburile de pigmei din junglele Africii de vest şi centrale sînt ameninţate cu pieirea din cauza defrişării pădurilor tropicale. Oamenii de ştiinţă au lansat un adevărat S.O.S. pentru salvarea pigmeilor.

PIGMEII DIN TIKAR

(Pagina a 3-a)

La Muzeul „Grigore Antipa"

EXPONATE DIN EXPEDIŢIILE ŞTIINŢIFICE ÎN PERU ŞI COASTA SAHARIANĂ A MAURITANIEI

(Pagina a 4-a)

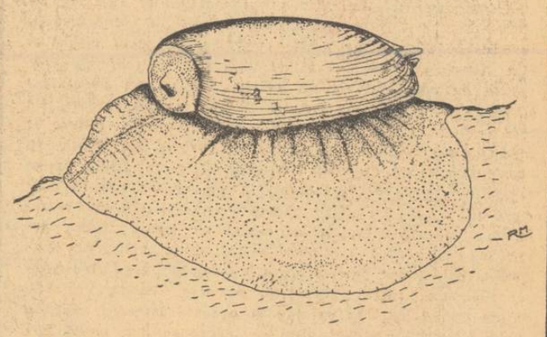

Melcul vest-african Petus (specia Cymbium) are un imens picior care poate creşte pînă la un diametru de 30 cm şi o greutate de 3—6 kg, carnea lui făcînd parte din mîncarea naţională a senegalezilor.

Invitaţie la drumeţie

„TĂURILE ÎNŞIRATE"

De astădată iubitorilor peisajelor montane le oferim cîteva dintre podoabele Retezatului.

(Pagina a 8-a)

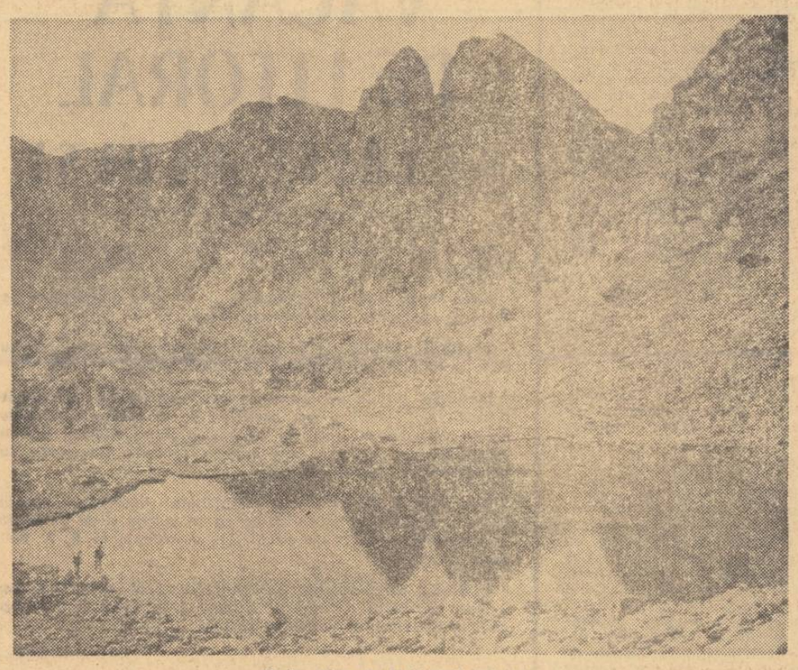

O imagine de la Lacul Agaţat

Fotografia : N. GOLGOŢIU

O ÎNFLĂCĂRATĂ MANIFESTARE DE DRAGOSTE ȘI DE STIMĂ FAȚĂ DE PARTID

URMARE DIN PAG. 1

ți, tineri și vîrstnici, de pe întreg cuprinsul patriei, la politica internă și internațională a Partidului Comunist Român, o imensă și vibrantă reafirmare a angajamentului unui întreg popor de-a îndeplini un program de muncă și luptă care reprezintă năzuințele sale vitale — ideea însăși a progresului în lumea contemporană. E un program — programul elaborat de Congresul al X-lea al partidului — pe care cetățenii României socialiste sînt hotăriți să-l realizeze sub conducerea Partidului Comunist în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Increzători în zilele luminoase de mîine oamenii muncii au dat sărbătorii zilei de 23 August caracterul unei înflăcărate manifestări de dragoste și stimă față de partid. „P.C.R. Ceaușescu! P.C.R. Ceaușescu!" erau două nume rostite de milioane de glasuri, ca un simbol viu al unității depline a poporului, ca două nume inseparabile de care un popor își leagă încrederea sa în viitor, în destinul său.

Frumoasa sărbătoare, prilej a unui bogat bilanț, al unei îndrăzneți priviri înainte, spre vremile ce vin, a fost în același timp un prilej de meditație. Am văzut pe ce culmi am urcat, ne cunoaștem urcușul, știm limpezimea zărilor minunate. Înseamnă asta oare că trebuie să ne îngăduim vre-un răgaz? Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea în astă privință de curînd: „Nu ne putem permite încă să spunem că am făcut destul și că ne mai putem odihni. Este adevărat, am realizat multe, dar mai avem încă multe de făcut...". Într-adevăr, dacă n-am urma consecvent și cu deplină convingere această idee rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, am ignora însăși ideea de progres. Am accepta mulțumirea de sine și, odată cu ea, stagnarea, ceea ce este, știm prea bine, incompatibil cu planurile noastre de viitor, cu dorința noastră, a tuturor de propășire neîncetată a României socialiste. Numai ideea autodepășirii, numai refuzul oricărui repaus în acțiune, în gîndire, un refuz pasionat și de-o ardentă convingere e în stare să revoluționeze viața noastră de fiecare zi, s-o transforme într-un cîmp de bătaie pentru ideea de progres, s-o facă să fie mereu alta, mereu întinerită, mereu mai frumoasă, mai bogată. Asocierea permanentă a ideii de progres cu ideea de luptă păstrează mereu trează combativitatea partinică revoluționară, o ascute, îi dă zi de zi noi forțe, îi prefigurează noi țeluri, mereu mai îndrăznețe, de atins.

Poporul nostru a sărbătorit a XXVII-a aniversare a eliberării. A fost o sărbătoare a țării, o sărbătoare a tuturor dar, în același timp o sărbătoare a fiecăruia dintre noi în parte, căci acești 27 de ani i-am trăit fiecare dintre noi cu bucuriile lor, cu elanurile și melancoliile firii omenești. Și 27 de ani înseamnă o viață de om. Și fiecare a putut, poate să judece ce înseamnă această viață, acești 27 de ani. Și judecînd, din această viață țîșnește plină de vigoare încrederea. Avem simțămîntul, avem certitudinea că acești 27 de ani au fost pentru fiecare dintre noi, anii împlinirii. De-aici, din acest simțămînt, bucuria fiecăruia dintre noi în parte, de aici bucuria țării întregi, de aici opțiunea noastră unică, definitivă pentru socialism, pentru acest mare și nobil ideal al poporului nostru.

ROVINARI 1971

URMARE DIN PAG. 1

au început lucrări de montaj pentru asamblarea complexelor de excavații ale celei mai mari exploatări miniere din țară. Aceasta va extrage, în final, o cantitate de cărbune egală cu cea prevăzută anul acesta pentru toate exploatările combinatului de la Tîrgu Jiu.

Autori și eroi de epopee

Mă strecor cu greu printre autocamioanele grăbite în incinta marelui șantier de la Rogojel, după ce las în urmă colonia de serviciu — parte locuită, parte în construcție — și șantierul noii unități de utilaje miniere și piese de schimb care se construiește în apropiere. CONSTANTIN CÂRBUNARU, de profesie mecanic de locomotivă, iar acum secretarul comitetului de partid al șantierului și student fără frecvență, este un activist de partid cu experiență îndelungată. L-am găsit pregătindu-se pentru primele adunări generale ale organizațiilor de partid de pe șantier care se vor ocupa de îmbunătățirea muncii politico-ideologice. „Acum se află în probe de presiune primul cazan cu capacitate de 600 tone de abur pe oră. Cazanul va alimenta cu energie termică primul agregat de 200 megawați a celei mai mari centrale electrice din țară care va atinge în etapa de construcție o putere instalată de 1720 megawați". Inginerul MARIN BITU, ca să amintim un singur exemplu, care a sosit aici de pe șantierele de locuințe ale Craiovei, a adoptat o soluție originală de susținere a cofrajelor la fundația primei turbine, contribuind la scurtarea timpului de execuție concomitent cu economisirea de materiale. În sectorul de care se ocupă maistrul principal TRAIAN SACHERES se lucrează la fundațiile celui de al treilea cazan de aburi, primul de 1 035 tone abur pe oră. „Ne străduim să asigurăm cît mai curînd front de lucru pentru montaj, grăbind instalarea macaralei de mare capacitate care se vede alături, pe mal, ne spune maistrul Sacheres. Și, vom reuși, pentru că avem băieți buni, ca dulgherul de colo — Alexandru Biro".

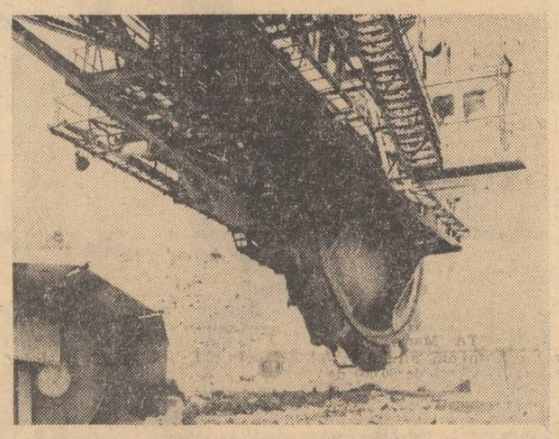

Veritabilul „Flăminzilă" din poveștile lui Creangă, excavatorul cu rotor de mare capacitate, „înghite" pe fiecare schimb peste 14 000 m. c. de steril sau tot atîtea tone de cărbune.

Cu șeful echipei de dulgheri stăm de vorbă printre picături. „Am 15 ani de cînd lucrez pe șantierele energetice, ne spune ALEXANDRU BIRO. Am început să învăț meseria la Hunedoara, la furnalele 5 și 6, unde am lucrat șase luni. Am dulgherit apoi la barajul hidrocentralei de la Bicaz, la construcția termocentralelor Paroșeni, Ludus, Deva și acum muncesc aici la Rogojel. După isprăvirea acestor lucrări voi continua munca pe alte șantiere mari".

— Pari destul de tînăr. Ești căsătorit?

— Da, soția este originară din Cîmpulung Muscel, eu din Mugenii Harghitei. Avem și un copil destul de mărișor. Ne-am obișnuit cu toții să colindăm pe marile șantiere, unde meseria mea este mult căutată.

Un fluierat răsună în difuzorul aparatului de radio-emisie-recepție pe care Alexandru Biro îl poartă cu el. Semn că trebuie să încheiem convorbirea. Oamenii din brigada de dulgheri pe care o conduce, acești modelatori ai impresionantei construcții de aici, autori și eroi de epopee scrisă cu slove durabile de beton și oțel, îl solicită insistent.

Pentru cei ce descătușează energiile lignitului

În amonte de șantierul centralei electrice se află „Tismana", una dintre carierele de cărbune ale exploatării miniere Rovinari, numele fiind împrumutat de la riul ce curgea pînă acum cîțiva ani pe aici. Un mare complex de excavare se află în funcțiune iar al doilea este pregătit să lucreze la continuarea descopertei — înlăturarea pămîntului de pe stratul gros de lignit. Cu toate că se află de numai șase ani în producție, tînărului MIHAI ENACHE i s-a încredințat aici postul de adjunct al șefului carierei. Doi gorjeni localnici se disting în formația care deservește acest excavator gigant și amîndoi sînt excavatoriști. „Pe asemenea complexe mari ca cele din cariera noastră am învățat să lucrez aici, în bazinul Rovinari, la Balta Unchiașului, spune GHEORGHE BOBEI, care lucrase anterior pe excavatoare mai mici. Sînt localnic, de aici din sat, și în timpul liber mă ocup împreună cu soția de creșterea și educarea celor doi copii ai noștri. Industrializarea meleagurilor natale în anii construcției socialiste mi-a creat posibilitatea să învăț și să practic această meserie utilă și plăcută".

„Eu, cum să vă spun, intervine la rîndul său ION ROVENȚA, am început să cunosc marele complex de excavații cu patru ani în urmă, pe platforma de montaj. L-am pipăit atunci piesă cu piesă și îl cunosc cu de-amănuntul. De vreo doi ani lucrez aici în cariera Tismana cu minunile astea de mașini care înlocuiesc munca a mii și mii de oameni. Meseria nu a fost ușoară, dar nu am învățat-o numai din carte ci și practic, în toiul muncii. Așa cum lucrez nu-mi este rușine de copiii mei — doi am și eu — mă bucur de stima tovarășilor mei de muncă"...

*

Ies în șoseaua betonată, aptă pentru transporturi grele de echipamente necesare acestei importante zone industriale care întovărășește spre Rovinari calea ferată prelungită pînă aici la Rogojel. Nici un șofer nu dă atenție autostopului meu, toți se grăbesc — sute de generații de localnici și-au rupt opincile în decursul timpului pe drumurile luncii, spre sau dinspre Tîrgu Jiu, să vîndă, să cumpere sau să achite datorii la bănci, să învețe carte. Acum nu întîlnesc deloc pietoni. Bucurîndu-mă oarecum de exclusivitate o pornesc la drum. Las în urmă freamătul muncii șantierului și carierelor îndreptîndu-mă către o parcelă îngrădită din inima bazinului. Irigate și tratate cu îngrășăminte după toate regulile agrotehnicii se dezvoltă aici, pe sterilul evacuat din cariere, plantații de pomi, culturi de cereale, pepeni și altele. Căci după epuizarea fiecărei cariere de lignit, terenul va fi nivelat și redat agriculturii intensive.

Ion BECHERU
FOTOGRAFIILE AUTORULUI

Excavatoriștii Ion Rovența și Gheorghe Bobei au învățat meseria aici, în bazinul Rovinari. Acum lucrează pe complexe de excavații de mare capacitate.

Clepsidra

TABLOURI DOBROGENE

de Constantin VIȘAN

Reportajele lui Coșovei pot fi reunite sub un titlu epopeic „Dobrogiada". Debutînd ca pictor al peisajelor Deltei, ca evocator al genezei acestui ținut mirific, Traian Coșovei a adăugat cu fiecare carte încă un capitol la o cuprinzătoare monografie dobrogeană. O monografie poematică, în care nu predomină datele istorice, economice, etnografice, statistica, evenimentul, faptul, ci descrierea picturală, evocarea lirică. Traian Coșovei descinde din stirpea oratorilor, a aezilor. Un orator-poet, care, profitînd de existența tiparului, nu-și mai rostește discursurile, laudele, cintecele, în fața unui auditoriu, ci le încredințează hîrtiei.

Coșovei e un calofil. El scrie frumos, poetic. Poate prea poetic. Reportajele sale sînt, înainte de toate, poeme. Metafora ocupă un loc important în țesătura lor. Pictor de pînze vaste, de peisaje descrise bogzian, Coșovei adună în cărțile sale o adevărată galerie de tablouri dobrogene Peste peisajele sale lucește mereu aburul poeziei. Coșovei pictează lanurile de grîu ale Dobrogei, macii Dobrogei, norii Dobrogei, orașele și satele, oamenii acestui pămînt. Reportajele sale sînt scrisori de dragoste pentru Dobrogea.

Ca un îndrăgostit, autorul volumului „Oda zilnică" vede totul în culori luminoase. De aici și tonul de odă. Odă cotidiană, așa cum mărturisește și titlul. Acest gen reclamă însă numai momentul excepțional, numai calitățile ieșite din comun.

Reportajele care se abat de la stilul poematic, de la tonul discursiv, de la metafora grandiloventă, cîștigă în interes, în densitate; dau o impresie mai puternică de inedit. Este, de pildă, cazul reportajului despre Medgidia, sau al celui despre destinul Somovei. Derogările de la stilul monumental dau limbajului mai multă culoare. De obicei. Traian Coșovei nu acordă importanță documentării faptice. El vizează pe prima impresie, pe șocul vizual și etic. Atunci cînd adaugă totuși impresiei sentimentele provocate de contactul cu un peisaj, sau cu un eveniment și descoperiri documentare, observații inedite, reportajele sale cîștigă în relief, dobîndesc individualitate, trăiesc și prin faptele relatate nu numai prin forța metaforei. In aceste cazuri ele nu mai sînt doar niște variațiuni foarte asemănătoare pe aceeași temă. In reportajele sau în poemele în proză din „Oda zilnică" oamenii vorbesc foarte puțin. Comentariul autorului ocupă un spațiu imens. Sacrificarea oralității spontane în favoarea metaforei elaborate, ostentativ poetice, nu este observabilă pe de-a-ntregul într-un singur reportaj, dar are efecte primejdioase atunci cînd se extinde la o carte întreagă. Autorul „Odei zilnice" ar trebui să-și cenzureze cu mai multă fermitate discursurile lirice. Conciziunea le-ar pune mai bine în relief ideile, sentimentele.

CÎND, CUM ȘI CE VOM VEDEA LA PAVILIONUL DE MOSTRE

URMARE DIN PAG. 1

dusele cu care se vor îmbrăca și se vor încălța, articolele de uz casnic care li se par cele mai frumoase și mai utile, mărfurile alimentare cele mai agreate etc. Altfel spus, **consultarea largă a populației, studierea preferințelor și observațiilor acesteia în vederea orientării producției viitoare, contractării fondului de mărfuri pentru 1972.** Un al doilea obiectiv, de o mare importanță practică, este **încheierea concomitent cu funcționarea Pavilionului, a contractelor dintre comerț și industrie.** Se evită astfel dispersarea și mărunțirea acțiunii de contractare, uneori în condiții improprii, așa cum s-a mai întîmplat pînă acum. În sfîrșit, ultimul (dar nu cel din urmă) obiectiv urmărit este **crearea unui cadru propice pentru cunoașterea de ansamblu de către reprezentanții firmelor străine a producției românești de bunuri de consum, a marilor progrese realizate și în această sferă a vieții economice, astfel încît să se înlesnească tratativele în vederea exportului sau a schimbului de mărfuri cu alte țări.**

Firește că, în afara acestor scopuri practice, pavilionul de mostre va permite miilor de vizitatori din București și din alte localități ale țării să cunoască, în toată amploarea lor, rezultatele strădaniilor oamenilor muncii din industria bunurilor de consum, din agricultură, precum și ale membrilor cooperativelor meșteșugărești și de consum pentru a pune la îndemîna populației produse mai multe, mai frumoase, mai variate, de o calitate superioară. Într-adevăr, deși iau contact în mod cotidian, în magazinele de desfacere, cu diferite produse ale industriei noastre, cetățenii nu au avut în ultimul timp prilejul să cunoască în toată complexitatea sa tabloul înfăptuirilor naționale pe planul produselor de consum.

Ce produse vor putea fi vizionate, deci, în standurile ce se întind pe o suprafață de circa 17 500 mp? Organizatorii, respectiv Ministerul Comerțului Interior, ne-au pus la dispoziție un amplu volum care cuprinde doar denumirile zecilor de mii de exponate ale participanților din cadrul Ministerului Industriei Ușoare, Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor, Ministerului Industriei Lemnului, Ministerului Industriei Chimice, Ministerului Industriei Materialelor de Construcții, Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini și a celorlalte organe centrale și locale ce se numără în rîndul expozanților. Este limpede că citarea lor, chiar parțială, ar depăși cu mult spațiul acordat pentru acest reportaj. Ne vom mărgini deci să spunem că **în standurile expoziției nu va lipsi nimic din cele necesare traiului tot mai civilizat al omului contemporan, de la mărunte articole de uz casnic la autoturisme, de la conserve la televizoare, de la obiecte de artizanat la mobilă. Majoritatea produselor vor fi prezentate în mod deschis, cu acces direct, astfel încît caracteristicile lor să poată fi cît mai bine studiate de către oaspeți.** Parcurgerea diferitelor sortimente va fi ușurată de modul de expunere pe grupe de mărfuri, dimensiuni, forme și poziții coloristice, produsele noi fiind menționate în mod distinct. De subliniat că **articolele electronice vor fi prezentate în stare de funcțiune, demonstrațiile practice urmînd să convingă pe vizitatori de calitățile și utilitatea lor.**

După cum am mai spus, una din funcțiile esențiale ale pavilionului este consultarea cumpărătorilor asupra a tot ce se va produce în viitorul imediat. Care **vor fi modalitățile practice de efectuare a acestui sondaj? Cea mai frecventă — chestionarele.** Tipărite și organizate în mod distinct pentru diferitele game de mărfuri —**produse alimentare**, textile — **încălțăminte**, articole metalo-chimice, obiecte de artizanat etc. — ele vor permite **vizitatorilor să-și arate preferințele** (și observațiile critice) asupra articolelor vizionate. **Alte forme de sondaj: „părăzi ale modei", scurte consfătuiri cu specialiști din industrie și comerț, artiști plastici** etc.

Ca și la celelalte ediții, organizatorii Pavilionului se vor strădui să agrementeze această expoziție cu o seamă de unități comerciale și de alimentație publică: restaurante, chioșcuri cu preparate culinare și băuturi răcoritoare, unități pentru vînzarea diferitelor produse industriale etc. **O manifestare inedită va fi prezentarea noilor imprimări de muzică ușoară și populară însoțită de vînzarea discurilor cu autografe date de cîntăreți. Simpozioane, prezentarea de filme documentare cu aspecte din industrie și din comerț, concursuri nautice cu ambarcațiunile expuse în pavilion** etc. **vor constitui alte puncte de atracție pentru oaspeți.** Se speră pe o participare de mare amploare (de circa 50—60 000 persoane în zilele de lucru și de 120 000—150 000 vizitatori în cele de odihnă), inlesnită prin măsurile ce se vor lua pentru accesul cît mai masiv al vizitatorilor din țară.

— În acest stadiu final al pregătirilor pentru deschiderea acestei ample expoziții, ne-a declarat **Ovidiu Drăgoi,** director adjunct în Ministerul Comerțului Interior, investit cu funcția de director coordonator al pavilionului, toți participanții depun mari eforturi pentru a asigura un cadru cît mai agreabil și mai util pentru această mare întîlnire între producători și consumatori. Totodată în preocuparea noastră este și asigurarea unei eficiențe ridicate a acestei manifestări expoziționale, eficiență care să se reflecte în operativitatea orientării producției viitoare, în conformitate cu preferințele publicului, în străduința ca mărfurile apreciate de cetățeni să ajungă cît mai curînd în magazine.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

(RECOM)

VACANȚA PE LITORAL -TARIFE REDUSE

cu începere de la 1 septembrie

Locuri pentru odihnă în stațiunile de pe litoral pot fi obținute de la unitățile oficiilor de turism din întreaga țară.

Cazarea se asigură în hoteluri cu camere confortabile de două persoane, iar masa la restaurante.

Posesorii biletelor de odihnă beneficiază de reducerea cu 50% a tarifului de transport pe calea ferată.

În timpul ședерii pe litoral, turiștii pot viziona spectacole artistice sau sportive, pot participa la excursiile organizate la Istria și Adam Clissi, la Tulcea, în Delta Dunării sau la plimbările de agrement din portul Tomis — Constanța cu hidrobuzele pe Marea Neagră.

Prin filialele de turism din stațiunile litoralului, turiștii aflați la odihnă au posibilitatea să se înscrie și să participe la excursiile de o zi cu autocarele organizate în R. P. Bulgaria, la Varna.

În scopul asigurării locurilor pentru excursii individuale sau în grup pe litoral, doritorii sînt rugați să se adreseze din timp oficiilor de turism din întreaga țară.

(6527)

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

OLARIU MATILDA din Moinești, Bacău: Observațiile grupate în însemnări dintr-o călătorie, sînt uneori rezultatul unui exces de bună dispoziție; amănuntele însă se derulează exterior, cu rîvnă de exercițiu conștiincios. Ce valoare literară ar putea să aibă? Ni s-a părut că aerosolii ce „mișună" în apa mării v-au inspirat cîte o pată de culoare care face ca narațiunea să depășească din cînd în cînd limitele unei compuneri obișnuite. Niște fragmente par să vă avantajeze condeiul. Am desprins unul din ele și vă invităm să vi-l recitiți:

„Pe o terasă-n Eforie Sud ne atrage atenția o muzică sacadată, puternică, interpretată de cîțiva tineri. Unul din ei cîntă „solo". Nu cîntă într-o limbă cunoscută de mine. Toți sînt îmbrăcați într-un stil cu totul aparte, de neidentificat. Au plete lungi, negre, bărbi și favoriți. Cine știe de pe ce meridian or fi — îmi dau eu cu părerea! — Nu, îmi răspunde o liceeană, consăteancă de a mea. Este „orchestra tineretului" din orașul B, îi cunosc bine, continuă interlocutoarea. Mă retrag rușinată de atîta confuzie. Și unde mai pui că tot în apropierea orașului B locuiesc și eu"...

Peste cîteva săptămîni, tinerii „de neidentificat" se vor întoarce în orașul B. Continuîndu-vă documentarea în vederea completării însemnărilor, ce-ați zice de-un final cu foarfecă și pămătuf bine înspumat?...

*

Sugestii pentru Hanul lui Manuc, semnate de D. FLOREA din Iași:

„Dîndu-mi seama de importanța acestui obiectiv comercial, și avînd în vedere trecutul său istoric, cred că va atrage atenția multor consumatori sugestia mea. De aceea îmi permit să vin cu o propunere care cred că dacă ar fi pusă în practică, ar aduce în fapt, celor doriți să-și petreacă repaosul într-o atmosferă feerică, o notă mult mai autentică, însăși Hanul lui Manuc ar putea fi mai atractiv. Propun deci ca pe lîngă acest han să funcționeze cîteva trăsuri cu cai și cel puțin o caleașcă condusă de un vizitiu costumat precum cei de pe timpul lui Manuc. Aceste trăsuri să fie puse la dispoziția publicului consumator pentru mici plimbări"...

Am reținut din scrisoarea d-stră sugestia care ni s-a părut mai plauzibilă. În legătură cu: „Aceste trăsuri să fie puse la dispoziția publicului consumator pentru transportul de la domiciliu pînă la han și invers, iar costul transportului să se încadreze în costul consumației sau separat"... ni se pare că șansele sînt mai mici. Ținînd seamă de circulația vehiculelor în imma Capitalei, imaginați-vă cam cît timp i-ar trebui vizitiului ca să-și transporte clientela, într-o „montare" romantică, pînă la han!...

*

„Alăturat vă trimit poezia Demult, demult... pentru publicare în revista d-stră. Nu mă opun la eventualele retușări, în cazul dacă poezia este publicabilă"... N. N. — Craiova).

Sînt în poezia d-stră cîteva versuri publicabile. Raportate însă la textul integral, ele par simple accidente. Altele, își extrag tonalitatea din texte cunoscute. Acolo unde nu se întîmplă astfel, ni se dezvăluie o „durere" confecționată stîngaci, neconvingătoare nici atunci cînd vin în ajutor rimele: „Iar visul de azur e-n piclă și-n noroi, / Mereu trudit, cu inima-nchistată, / Am rătăcit, m-au plîns doar leii goi"... Confesiunea este lacrimogenă și frizează ridicolul prin: „e-n piclă și-n noroi / / m-au plîns doar leii goi". Pornind de la o asemenea „stare", solfegiul poate fi dus la nesfîrșit, și, chiar fără un șpor de imaginație, năvălesc rînd pe rînd toate „suferințele" într-un patos deprimant fotografiat din afară; întreprindere ce face ca textul să devină fals și desuet. Rămîne însă pe parcurs deprinderea de a scrie versuri, deprinderea onorabilă dacă ascultăm de muzicalitatea uneori fără cusur a versurilor. Poate că acestor semne bune dobîndite în timp, le-ar sta mai bine un melos bărbătesc; trăim atîtea și atîtea adevăruri neasemuite în frumusețe și profunzime, apropiindu-vă de ele, nu faceți decît să vă onorați cum se cuvine condeiul. Un timbru sfioșelnic aduce finalul poeziei. Din păcate însă și aici textul se surpă: „Îți jur solemn că nu te-am blestemat"... Și ce dacă mă blestemai?, ar răspunde, pe bună dreptate, iubita. Și tot așa, din „suferință" în „suferință", consumați o bună parte din expresiile „adecvate": „ghitară sfărîmată", „piclă și noroi", „inima-nchistată", „m-au plîns (doar leii goi!!)", „în bezna nopții reci", „inima grea și pustiită", „moartea în mantia-i cernită", „al meu calvar", „de-amar", „durere", „dor nemîngîiat"... zău, credeți-ne, e prea mult pentru cele patru strofe și o amintire la care nu ne-am putut îngădui (poetica este inadmisibilă!) „eventuale retușări"...

*

ERNST IACOB, maistru minier la Exploatarea minieră Rodna. „Mulțumesc doctorului Valentin Grigorescu din Bistrița, pentru îngrijirea acordată timp de șase luni cît am fost internat în spital cu diagnosticul: meningită. În cele șase luni, dr. Valentin Grigorescu a muncit neobosit zi de zi, a făcut mari eforturi ca să mă salveze. Îi mulțumesc din inimă. Împreună cu asistenta medicală Magda Titiene, m-a redat familiei, în scurt timp mi-am reluat munca în mină"...

O caldă strîngere de mînă și din partea noastră pentru dr. Valentin Grigorescu...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

ORAŞUL PACEA...

de Nicolae LUPU

Există un asemenea oraş pe harta lumii ! Situat la 3 658 de metri altitudine, clădit pe pante de munte, îngă o mină de aur, oraşul Pacea adăposteşte 400 000 de locuitori. La începutul săptămînii agenţiile de presă anunţau chiar, lucru straniu, că în oraşul Pacea a fost „restabilită liniştea".

Mai întîi de toate cine se putea căţăra atît de sus, la o înălţime aproape o dată şi jumătate cît a vîrfului Omul, pentru ca să turbure „pacea" ? Lucrurile devin mai limpezi dacă ne gîndim că La Paz, este centrul guvernamental al Boliviei, cuprinsă în vîlvătaia comploturilor de dreapta. Şi era din nou linişte. Pe străzi sute de cadavre. Şi printre cadavre mii de persoane care căutau să identifice pe cei apropiaţi. Mulţi tineri, băieţi şi fete, aşezaţi unul lîngă altul pentru ca operaţia să se poată desfăşura mai uşor.

Nu trebuie prea multe analize pentru a înţelege ce s-a petrecut. Un reporter francez s-a mulţumit să afle starea socială a celor morţi. Iată ce scrie : „În majoritate, victimele luptelor sînt muncitori, universitari — profesori şi studenţi, ţărani. Un preot a fost ucis în timp ce dădea ajutor unui student rănit". Cînd o asemenea coaliţie de forţe se ridică la luptă, în apărarea orînduirii, chiar cu mîinile goale, gata să sacrifice totul, răspunsul este limpede : poporul s-a ridicat la luptă pentru a se apăra de cei ce sînt împotriva sa.

În oraşul Pacea spitalele sînt pline. Cozi prelungi s-au format în faţa porţilor lor. În urmă cu cîteva zile erau trataţi bolnavii şi cei accidentaţi. Acum, cîte doi într-un pat (din lipsă de locuri) stau cei răniţi pentru că au vrut să fie stăpîni pe avuţiile lor. Şi de la spital vor merge la închisoare. Comandouri fasciste atacau sediile partidelor şi persoanele care au sprijinit guvernul răsturnat de rebeli în timp ce la etajul opt al universităţii, tinerii studenţi baricadaţi şi cu arma în mînă refuzau să se predea. Studenţii aruncau manifeste de la ferestre. Rebelii au tras în plin din avioane „Mustang". Noaptea şi aici „a fost restabilită liniştea".

Dar noi proclamaţii ale organizaţiilor politice de stînga anunţă că lupta va continua în munţi, în păduri şi pe străzi. Şeful juntei militare declară cu emfază că de azi înainte în Bolivia nu vor mai trebui folosite „noţiunile de stînga şi dreapta". Dar după ce au văzut morţii, după ce au văzut devastările, după ce au luat cunoştinţă de eroismul celor ce continuă lupta, bolivienii nu vor mai putea face confuzii. Vor şti mai limpede ce e stînga şi ce e dreapta şi ce trebuie să facă pentru a apăra stînga.

Nu ştim cînd va fi linişte deplină în La Paz dar va veni în mod cert o zi cînd oraşul Pacea va căpăta înţelesul deplin pe care îl cuprinde acest nume : libertate, progres social, independenţă.

DE LA MARTORUL CU... GLUGĂ LA „BIG VINNIE"

● Cînd George White nu este... George White ● Rostul unui peşte antropofag într-un cazinou clandestin ● „V-aţi cutremura dacă i-aţi cunoaşte pe bancherii-corupţi" ● Fotoreporterii nu au voie să... fotografieze.

ÎN SALA DE AUDIERI a comisiei senatoriale s-a aşternut brusc o tăcere încordată. Toată lumea ştia că martorul care apăruse, George White, este un nume fictiv, că numele adevărat al martorului care urma să compară în faţa comisiei este un secret păzit cu deosebită grijă. Fiecare era, de asemenea, convins că mărturia lui „White" avea să aducă dezvăluiri senzaţionale. În clipa în care martorul şi-a făcut apariţia în sală s-a stîrnit din nou rumoare. „George White" avea o glugă mare peste faţă, putînd fi văzuţi doar ochii. Şi conturul corpului său era parcă mai vag, datorită îmbrăcămintei pe care o purta. Fotoreporterilor li s-a interzis să-l fotografieze... Audierea lui „White" — iniţiată de o comisie senatorială care investighează de peste două luni pătrunderea crimei organizate în diferite sfere de activitate ale vieţii Statelor Unite — a avut momente dramatice. Pe parcursul a opt ore, „White" a povestit, cu lux de amănunte, modul în care Mafia s-a infiltrat de-a lungul anilor în lumea de afaceri. „Dacă s-ar afla cine sînt, a declarat «White», aş fi imediat ucis". În ciuda faptului că el se află sub „protecţia" poliţiei, ispăşind o condamnare pentru fraude fiscale, săvîrşite pe vremea cînd lucra într-o agenţie bursieră de pe Wall Street...

„WHITE", ÎN VÎRSTĂ de peste 40 de ani, fusese condamnat după ce s-a dovedit că lucra cu hîrtii de valori furate. Pentru a-şi micşora pedeapsa ce urma să o ispăşească, el a propus să dezvăluie autorităţilor fapte semnificative despre activitatea Mafiei în lumea de afaceri.

CRIMA ORGANIZATĂ a pătruns adînc pe Wall Street... Cel mai puternic boss din New York de astăzi este Aniellor O'Neill Dellacroce. El a preluat conducerea de zi cu zi a afacerilor Sindicatului crimei de la Carlo Gambino. Influenţa lui este enormă. Puterea lui e incredibilă... Complicităţile în furtul şi vînzarea hîrtiilor de valoare ating cele mai înalte nivele ale cercurilor conducătoare de pe Wall Street...

RĂSPUNZÎND unor întrebări puse de preşedintele comisiei — senatorul McClellan —, „George White" a dezvăluit, între altele, că unor judecători din New York li s-au dat 25 000 dolari pentru a aplica sentinţe mai blînde în procesul unor infracţiuni financiare comise de oameni care aveau legături cu Mafia. Martorul cu glugă a relatat în continuare că există un fel de complot internaţional de manipulare a hîrtiilor de valoare furate, citînd numele a 62 de lideri ai crimei organizate care acţionează în lumea oamenilor de afaceri. Referindu-se la cei 20 ani petrecuţi de el în cercurile financiare din New York, el a declarat că şi-a putut da seama că o mare parte a acţiunilor societăţilor americane aparţin organizaţiilor criminale, mai ales ale Mafiei, care, prin diferiţi interpuşi, acţionînd conştient sau fiind induşi în eroare, manevrează operaţiuni bancare de amploare, investesc şi deţin cote însemnate din capitalurile unui mare număr de companii. 40—50 de mari bănci din Statele Unite fac afaceri directe cu Mafia şi manifestă o atitudine prietenească faţă de Organizaţia crimei, a subliniat „George White", recunoscînd că a luat şi el parte la un mare număr de „crime" iniţiate direct sau indirect de către conducători mafioţi plasaţi în lumea cercurilor financiare.

UN ALT MARTOR audiat de comisie şi ale cărui mărturii au stîrnit senzaţie a fost gangsterul Edward Wuensche, condamnat pentru mai multe furturi săvîrşite în circuitul poştal al hîrtiilor de valoare. Wuensche, căruia i s-a garantat şi lui ocrotire din partea autorităţilor, s-a referit la faptul că „lumea interlopă americană a corupt atîţia bancheri din instituţii financiare aparent prestigioase încît, dacă i-aţi cunoaşte, v-aţi cutremura". El a povestit cum a plasat creanţe false în valoare de 25 milioane de dolari la o bancă din Chicago bucurîndu-se de complicitatea... directorului băncii. Aceste hîrtii false au fost utilizate de „Cook County (Chicago) Federal Savings and Loan Association" la acordarea unor împrumuturi de peste un miliard dolari. Wuensche i-a caracterizat pe bancherii corupţi ca fiind — o parte din ei — naivi, pe care gangsterii i-au înşelat uşor, unii ca fiind avizi de cîştiguri, iar alţii ca fiind „figuri conducătoare" în bănci aparţinînd indirect crimei organizate. Martorul a descris apoi în amănuntime o serie de procedee folosite de bancherii corupţi pentru a eluda fiscul şi a pune în circulaţie acţiuni false.

DEZVĂLUIRI INTERESANTE cu privire la elementele de corupţie introduse de Mafia în diferite domenii de activitate din S.U.A. şi, în special, în sfera jocurilor de noroc, a făcut un lider al Cosei Nostra, condamnat la 20 de ani închisoare pentru participarea la furtul unor hîrtii de valoare. Vincent Teresa — sau „Big Vinnie", cum i se mai spune — a consimţit să divulge secrete ale crimei organizate în schimbul micşorării pedepsei la numai cinci ani închisoare şi la garantarea securităţii stale. „Big Vinnie" a furnizat numele a numeroşi proprietari de case de joc ilegale controlate de Mafia. Teresa a povestit că el însuşi, cînd lucra la un tripou clandestin din Boston, avea un piranha, un peşte tropical antropofag, pe care-l folosea pentru a „impresiona" pe jucători. „Am vrut să fim cunoscuţi ca o bandă aspră", a explicat, cinic, Teresa comisiei senatoriale. El a dat amănunte despre o altă operaţiune la care a luat parte — închirierea, cu cărţi de credit false, a unui mare număr de limuzine Cadillac şi Lincoln. Maşinile au fost transportate peste hotare şi vîndute. Cu excepţia uneia care a fost făcută cadou fostului dictator din Haiti, Duvalier, în schimbul promisiunii că va acorda gratuit licenţe pentru deschiderea de cazinouri pe teritoriul haitian...

ESTE INTERESANT de notat că cei ce au apărut în faţa comisiei senatoriale au povestit şi infracţiuni pe care le-au comis şi pentru care nu au fost condamnaţi. Ei au acceptat să facă acest lucru întrucît li s-au dat garanţii că nici una din faptele pe care le vor relata sub prestare de jurămînt nu va fi folosită împotriva lor.

RELATĂRILE din cadrul comisiei au stîrnit multă vîlvă. „Mulţi bancheri corupţi ajută lumea interlopă americană" şi-a intitulat articolul ziarul Washington Post. „Sindicatul crimei se infiltrează în Wall Street", astfel a comentat dezvăluirile ziarul New York Times. Senatorul Charles Percy a declarat că Sindicatul crimei este practic prezent în întreaga economie a Statelor Unite, şi a cerut să se acţioneze împotriva lui. Senatorul John McClellan, preşedintele comisiei care a condus investigaţiile, şi-a exprimat părerea că impactul potenţial al penetraţiei Mafiei asupra societăţii şi economiei americane ar putea fi dezastruos dacă nu se iau măsuri ferme. El a hotărît să prelungească şi să extindă audierile.

SE CUVINE SUBLINIAT faptul că dezvăluirile şocante din cadrul audierilor de la comisia senatorială vin după ce, de cîţiva ani, lumea financiară americană a suferit şi alte şocuri puternice. Este vorba de numeroase scandaluri financiare care au izbucnit pe Wall Street după ce s-a aflat că mai multe persoane „respectabile" au fost implicate în operaţiuni ilicite de mare anvergură — începînd cu manipularea unor acţiuni furate şi pînă la nedivulgarea unor informaţii pe care erau obligaţi să le pună la dispoziţia publicului sau, dimpotrivă, divulgarea unor informaţii confidenţiale...

U. VĂLUREANU

Note de drum din R. P. Ungară

BASTIOANELE DIN GYÖR...

Dintre numeroasele manifestări consacrate împlinirii a şapte secole de la ridicarea localităţii ungare Győr la rang urban — aşa cum atestă documentele oficiale datînd din anul 1271 — cele mai marcante şi semnificative au fost, fără îndoială, festivităţile de la 19 august. În cadrul lor a fost inaugurat noul centru al oraşului, un complex arhitectonic sprijinit pe siluetele elegante, din beton şi sticlă, ale clădirilor moderne a sfatului popular judeţean şi a sediului Direcţiei pentru amenajarea apelor din regiunea transdanubiană de nord. O piaţă largă, străjuită de un ansamblu sculptural creat în cinstea aniversării de Sándor Mikus, laureat al Premiului Kossuth, leagă armonios noul centru urban de cel vechi cu clădirile sale baroce şi gotice, multe din ele monumente istorice de incontestabilă valoare. Dalele pieţei ascund un alt atribut contemporan al oraşului de 700 de ani : un parcaj subteran de mare capacitate. El completează, într-un fel, amenajările anterioare pentru facilitarea circulaţiei rutiere prin Győr (situat în nord-estul Ungariei, cam la mijlocul distanţei dintre Budapesta şi Viena, — o adevărată, „placă turnantă" a legăturilor tot mai intense dintre estul şi vestul continentului) : un sistem de pasaje de nivel şi poduri servind şoseaua internaţională E—5. Podurile noi au devenit indispensabile şi extinderii continue a urbei aşezată pe riul Raba şi între alţi doi afluenţi ai Dunării.

Condiţiile prielnice „dintre ape" au determinat stabilirea oamenilor în acest loc cu mult înaintea celor şapte veacuri. Cercetările istorice şi arheologice au dat, de altfel, la iveală că oraşul, astăzi cel de al treilea centru industrial al Ungariei socialiste — are, în fapt, un trecut cel puţin bimilenar : aşezarea a fost întemeiată, după toate probabilităţile, de populaţia celtă, sub denumirea de Arrabona, menţinută şi pe vremea romanilor. Numele ei de astăzi, derivă fără îndoială din Gewr şi apoi Girew, menţionate în documente mai vechi de o mie de ani...

Dintre vestigiile istoriei sale îndelungate, Győrul a păstrat, timp de multe secole, bastioanele de apărare ridicate, în evul mediu (sau mai înainte ?). Dar, cu excepţia celor ce străjuiesc încă malul Rabei, toate au dispărut, parte din ele sub tirnăcopul edililor veacului trecut. În schimbul lor s-au ridicat ceea ce populaţia din Győr denumeşte astăzi cu mîndrie „bastioanele" industriei socialiste ale Ungariei noi : fabricile şi uzinele moderne ale oraşului, în prezent cu un total de 80 000 de salariaţi (mai mulţi decît întreaga populatie de 70 812 de oameni a localităţii, potrivit statisticilor din 1960). Oamenii muncii din Győr mîndri, de asemenea, de tradiţia mişcării muncitoreşti de aici, parte integrantă a istoriei oraşului, şi-au consacrat energia transformării treptate a numeroase obiective industriale din localitate în verigi importante ale economiei R.P. Ungare. Rezultatele străduinţilor lor se reflectă, între altele, în moderna întreprindere textilă din Győr ale cărei produse variate, purtînd marca de prestigiu „Rabtext", s-au ridicat la o medie anuală de 25 milioane metri pătraţi.

Dar cel mai remarcabil din „bastioanele" contemporane ale oraşului Győr este, indiscutabil, Uzina de vagoane şi motoare a cărei dezvoltare la proporţiile ei de astăzi se datoreşte, în principal, investiţiilor substanţiale din cincinalul recent încheiat (1966—1970), în sumă de şase miliarde forinţi, aproape jumătate din totalul alocat programului dezvoltării construcţiei de autovehicule, în cadrul economiei ungare, în această perioadă. Drept rezultat uzina, de fapt un combinat compus din numeroase fabrici şi sectoare, îşi va dubla în noul cincinal (1971—1975) producţia, axată în principal pe motoare, autocamioane şi autobuze, punţi din spate pentru autovehicule cu tonaj mare (peste 10 tone) şi vagoane speciale de cale ferată. Hala mare de 29 000 m p, a cărei ridicare a început abia în 1967, adăposteşte cel mai nou sector al uzinei, construită în cooperare cu firmele vest-germană „M.A.N." şi franceză „Renault", cu o capacitate de 15 000 motoare anual. Motoarele de 125—198 C.P. care ies de pe moderna bandă de montaj sînt destinate în special autobuzelor şi camioanelor purtînd marca „Raba-M.A.N.". Primele o sută dintre ele au părăsit poarta uzinei pînă la sfîrşitul anului 1970. În planul anului curent e prevăzută o importantă creştere a producţiei.

În acest context, în marea uzină din Győr se discută frecvent despre cooperare şi schimburi internaţionale, despre colaborarea economică, în general, cu toate ţările, fără deosebire de orînduirea lor. Printre altele, specialişti ai uzinei au vizitat uzina românească de pompe şi injecţii din Sinaia, stabilind legături de lucru cu constructorii români de maşini de pe valea Prahovei.

De altfel, documentele comune, privind colaborarea economică româno-ungară consemnează perspective largi schimburilor şi cooperării în producţie dintre ţările noastre, în domeniul construcţiilor de maşini, de autobuze şi camioane, de vagoane etc. Relaţiile de colaborare multilaterală dintre statele noastre socialiste, pentru a căror dezvoltare există numeroase posibilităţi, serveşte nu numai interesele celor două popoare constructoare ale noii orînduiri contribuind la întărirea prieteniei dintre ele, ci şi cauza generală a socialismului şi a păcii în lume.

A. TOMESCU

Mostre ale hîrtiilor de valoare furate şi aduse în circuitul controlat de mafioţi.

GEOLOGII georgieni au descoperit recent în stepele din Sinak o amprentă foarte clară a unei frunze de viţă pe o piatră veche de acum cinci milioane de ani.

●

PEŞTII au început... să se răzbune ! De curînd, un pescar australian s-a înecat deoarece a fost tîrît de un peşte mare. Recent un alt accident : americanul Chuck Gogreve, în timp ce pescuia în largul Louisianei, a fost rănit grav la un braţ de care-l sprijinea de marginea bărcii.

●

DESPĂRŢITĂ de soţ din 1915, după opt ani de căsnicie, Maria Angiola Gattoronchieri a obţinut acum divorţul. Proaspăt divorţata are 103 ani !...

PROFESIA de marinar se considera pînă nu de mult tipic bărbătească. Primul căpitan de mare, femeie, Danuţa Walasova—Kobylinska, are de acum cîteva colege pe navele poloneze şi anume în număr de opt.

●

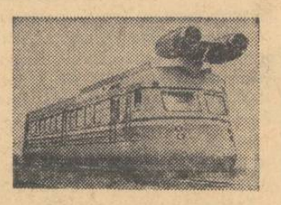

În Uniunea Sovietică se experimentează un vagon de cale ferată înzestrat cu motor turboreactiv care va putea dezvolta o viteză de 300 km pe oră.

●

HENRY BLYTHE, hipnotizator englez, a scris o carte în care afirmă că poate să se oprească... un război, adormind combatanţii cu mesaje radio „magnetice" ! Luat în serios, s-a făcut un experiment cu cîţiva soldaţi, care, însă au continuat să tragă pînă la ultimul glonte..

UN CÎINE ciobănesc, a reuşit să-şi regăsească stăpînul parcurgînd în şase luni circa 1 300 kilometri. Ştiind că lucra într-un şantier, le-a vizitat pe toate în drumul său, pînă cînd a ajuns acolo unde trebuia, la Bruxelles.

●

SALVADOR CABAN, din New York, în vîrstă de 25 de ani, a fost arestat pentru următoarele infracţiuni : îi lipsea un braţ, nu avea permis şi transporta într-o maşină de cinci locuri 25 de persoane distribuite astfel : 8 pe locurile din faţă, 14 pe cele din spate şi 3 în portbagaj.

●

STUDENTA Maria Theresa Calderon din Filipine citeşte cu o viteză de 80 000 de cuvinte pe minut, fiind deţinătoarea recordului mondial. O carte de format mijlociu este devorată de rapida studentă în numai 16 minute !

●

CÎND în localitatea britanică Coater Orton vine pe lume un nou născut, evenimentul dă naştere unei manifestări neobişnuite. Unul din localnici, Gilbert Rhodes, înălţă pe un catarg plantat în faţa casei sale un steag de culoare albastră, pe care este desenată o... barză.

●

TRANSPORTUL maritim al petrolului devine o problemă mondială. El creşte din an în an şi necesită vase mai multe şi mai mari. La Leningrad se proiectează un vas superpetrolier de 150 000 tone care poate încărca petrolul în 12 ore

●

SAVANTUL LETON Vilis Derums a stabilit că în urmă cu trei mii de ani în regiunea Balticei a fost folosită metoda trepanaţiei în intervenţiile chirurgicale pe craniu. Clişeele radiografice au arătat că medicii acestei epoci îndepărtate au procedat la deschiderea membranelor interioare şi exterioare ale craniului. Traiectoria cicatricei probează că bolnavul — este vorba de craniul unui adult din epoca bronzului — a supravieţuit acestei intervenţii chirurgicale.

De pretutindeni

Copiii oaspeţilor aflaţi în localitatea balneară Pomorie (R. P. Bulgaria) au prilejul rar de a „călări" pui de urs.

●

IN MALAYEZIA a fost capturată cea mai mare broască ţestoasă din lume. Ea are nu mai puţin de 1,5 tone !

●

CEL MAI MIC oraş din Polonia este Lendyczek, din voievodatul Koszalin. Populaţia sa numără doar 535 de locuitori.

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CAZUL ORSOLEI LORENZETTO

● Datorită unui stupid accident, o femeie dispare în mod miraculos fără ca nimeni să ştie ce s-a întîmplat cu ea. În urma ţipetelor ei, victima este salvată după 6 zile.

Şi amintea că citise şi auzise povestindu-se despre persoane îngropate din greşală de vii. Ea nu crezuse niciodată poveştile alea lugubre ba de cîteva ori chiar se amuzase. „Ca să cred trebuie să văd cu ochii mei" — spusese unei prietene.

Dacă se gîndea mai bine nu discutase lucrul acesta cu o amică. Poate cu soţul înainte ca acesta să se fi îmbolnăvit grav... şi apoi să fi murit. Lui trebuie că-i spusese, acum nu-şi mai amintea. Durerea cumplită de cap, gîtul care ardea, o făceau să nu mai ştie nimic. Îi era îngrozitor de sete. Buzele se umflaseră. De cîteva ori îşi auzise propria voce plutind în întuneric, acum însă nu era în stare să articuleze un cuvînt. Strigase mai înainte „Ajutor"... urlase atît pînă cînd nu mai putuse respira.

— De ce? — se întreba cuprinsă din ce în ce de o bănuială îngrozitoare.

Nu era o senzaţie nouă. I se mai întîmplase cu o oră mai înainte. O oră sau o zi? Pierduse noţiunea timpului. Dar unde se afla? Şi iarăşi o cuprindea spaima. Zăcea într-un mormînt, o groapă umedă. Dar totul părea absurd!

— Este un vis urît! — îşi respeta nesigură şi înfricoşată.

— Este un coşmar din care am să mă trezesc. Mă voi trezi şi... Încercă să-şi învingă frica ce o paraliza. Cu greutate reuşi să ridice un braţ. Mişcă mîna în întuneric şi degetele se cufundară în pămîntul umed. Strînse în pumn pămînt şi-l duse la gură, dar îl scuipă dezgustată.

— Stau într-un mormînt şi sînt vie... Leşină.

Cînd îşi reveni deschise ochii. Firul de lumină care ajungea pînă la ea o făcu să îngheţe de groază. Era lumina care se infiltra printre crăpăturile pietrei funerare. Atunci nu era un coşmar! O îngropaseră de vie! Dar cine şi cînd? Nu-şi amintea nimic de înmormîntarea ei! Îşi amintea perfect de înmormîntarea soţului. Da, soţul ei era mort.

La funeralii venise tot cartierul. Parcă fusese ieri, aşa de bine avea întipărită în minte ziua aceea. Văzuse coşciugul cum coboară încet în groapă... apoi aruncase cîţiva bulgări de pămînt. De atunci venise zilnic la mormîntul soţului. Pe urmă... nu, nu-şi mai amintea nimic de propria înmormîntare. Căzuse într-un somn profund şi pînă să se trezească o îngropaseră acolo. Cum s-a putut întîmpla ? Cum, s-o îngroape de vie? Vie? Cum să facă să fie sigură că e vie ? Atunci de ce au îngropat-o ?

Un zgomot de paşi o întrerupse din gîndurile halucinante. Cineva mergea pe deasupra. Inspiră profund apoi scoase un urlet. Nu-şi auzi vorbele. Atunci înţelese că e moartă.

★

— Cred că era ora nouă dimineaţa — explica paznicul. Doamna Orsola Lorenzetto stătea la mormîntul soţului. Nu observase că alături se săpase o nouă groapă care fusese apoi acoperită cu o bucată grea de metal. Cînd să plece, se împiedică, alunecă pe placă, aceasta oscilă din punctul unde fusese fixată şi se închise peste femeia care căzu înăuntru. A stat acolo şase zile, cu capul rănit, în delir. Am descoperit-o fiindcă cineva a venit înspăimîntat la mine, şi mi-a spus că a auzit strigăte venind dintr-un mormînt. Nu l-am luat în serios, dar pe urmă, curios, am făcut un tur prin cimitir. Am auzit gemete...

S-a petrecut la Chivasso, Italia.
(Din „Domenica del Corierre")

Ilustraţie comparativă : africanul, îmbrăcat în alb, are înălţimea de 1,70 m

PIGMEII DIN TIKAR

Triburile de pigmei din junglele Africii de vest şi centrale trebuie să facă faţă, în zilele noastre, unor probleme noi şi dificile generate de defrişarea din ce în ce mai accelerată a pădurilor tropicale pe care le străbat de milenii, ca vînători, în căutare de lucru. În ultimele patru decenii (1930—1970), arată statisticile, suprafaţa pădurilor ecuatoriale s-a diminuat cu o treime. Concluziile unor cercetări recente, efectuate de etnologul american dr. Colin Turnbull şi antropologul vestgerman prof. Hans-Wilhelm Jürgens, au arătat că — ţinînd seama de faptul că ambianţa vegetativ-tropicală determină în mod hotărîtor evoluţia organică şi psihică a acestor seminţii pitice — dispariţia acesteia duce la pieirea lor timpurie. Lipsiţi de pavăza naturală a pădurii, pigmeii mor de insuficienţă cardiacă, de tulburări circulatorii sau afecţiuni stomacale, sau sînt expuşi fie unor şocuri nervoase, fie unor iremediabile stări depresive.

În Tikar, în Camerunul central, tribul de pigmei bedjang — vreo 12 000 de suflete — se află confruntat, în existenţa sa cotidiană, cu noile realităţi ale unei ambianţe în continuă schimbare. În această regiune — situată la nord — vest de Yaundé — pădurea tropicală, adăpostul lor ancestral, cedează locul plantaţiilor. Triburile bantu, trăind pe aceste meleaguri, acţionează cu neinduplecare în direcţia decimării arboretului compact şi neroditor. Defrişarea intensivă, prin foc, a dat naştere la uriaşe incendii ce au devastat mulţi kilometri pătraţi de pădure. Pe suprafeţele astfel dezgolite şi mereu extinse, bantuşii şi-au înfiripat micile plantaţii de manioc, porumb şi banane. Rărirea sistematică a zonelor de vegetaţie deasă duce la o intensificare a penetraţiei razelor solare şi la diminuarea vertiginoasă a umezelii din aer, fenomene ce le transformă într-un peisaj de savană, ambianţă potrivnică modului de viaţă tradiţional al pigmeilor. Tribul bedjang nu-şi poate asigura hrana pe solul dezgolit, acoperit cu iarbă, unde iscusinţa vînătorească este lipsită de mediul obişnuit.

Experţii preconizează strămutarea pigmeilor din Tikar în regiunile de junglă situate la cca. 400 km. la sud, de-a lungul graniţei cu Gabonul, regiune dispunînd de mari rezerve de vinat. Condiţii dintre cele mai prielnice oferă, în acest context, zona Bumba-Ngoko, în Camerunul meridional, unde pădurile nu sînt aproape deloc populate. Numărul de pigmei existent în pădurile africane, mai ales în bazinul fluviului Congo, — alcătuind populaţiile băştinaşe batua, bakwa, bambuti-bekango, efe, aka etc. — este evaluat ca variind între 120 000 — 150 000. Mulţi dintre ei — în Congo de nord, de pildă, cca. 50—70 la sută din cei maximum 30 000 de pigmei care trăiesc acolo — au părăsit viaţa nomadă. Unii etnologi, ca prof. Josef Schramm de la Universitatea din Salzburg, prof. H. W. Jürgens, citat mai sus, pledează pentru înfiinţarea unor cuprinzătoare rezervaţii naturale unde populaţia pribeagă a pigmeilor să se statornicească într-o ambianţă adecvată, caracterizată prin simbioza om — animal — plantă.

ARTA POPULARĂ – FACTOR DE EDUCAȚIE

Atmosfera de mare efervescență produsă de măsurile pentru îmbunătățirea educației ideologico-politice, revoluționare a maselor, stimulează energiile creatoare, dă un conținut și mai bogat activității în instituțiile culturale. Aceasta o demonstrează cu prisosință, printre altele și dezbaterile care au loc în adunările generale de partid deschise, prilejuri de analiză temeinică.

În aceste zile ne-am aflat la două instituții din Capitală, instituții vecine și ca așezare și ca preocupări. E vorba de Institutul de Etnografie și Folclor și de Casa creației populare a municipiului București. Pentru amîndouă, aceiași întrebare: **„Cum înțelegeți să aplicați în viitor recentele măsuri adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., pe baza propunerilor secretarului general al partidului?"** Și într-o instituție și în alta sînt evidente grija și atenția tuturor pentru a se scoate la lumină noi și noi valori spirituale, a se pune în aplicare inițiative menite să sporească eficacitatea educativă a muncii cultural-artistice. Pe drept cuvînt, se poate spune că acul barometrului cultural este fixat precis și sigur în dreptul indicativului: EDUCAȚIE, a educației marxist-leniniste, în spiritul cerut de partid.

Pe prof. dr. doc. M. POP, directorul Institutului de Etnografie și Folclor îl găsim în preajma plecării la o reuniune internațională, de specialitate. Cîteva pachete voluminoase îl vor însoți, cuprinzînd lucrări folclorice apărute în ultimii ani. Încărcătura este grea, subliniind faptul că expeditiile cercetătorilor, ale culegătorilor de frumuseți artistice populare s-au soldat cu rezultatele scontate. **„În condițiile recentelor îndrumări date de secretarul general al partidului,** ne spune prof. dr. doc. M. Pop, **cercetarea și valorificarea culturii populare tradiționale capătă o importanță deosebită. Ea se vădește atît prin rolul pe care îl are această cultură în ansamblul culturii naționale cît și prin aceea că ea poate să constituie un important factor educativ pentru masele largi, mai ales pentru tineret. Arta noastră populară cu comorile ei, te face mîndru de valorile umane eterne create de poporul român, întărește sentimentele patriotice, dragostea față de partid și socialism.**

Iată de ce socotesc că Institutul nostru are datoria de a pune în valoare, prin studii și exemplificări, pe o scară cît mai largă aceste valori, să lupte și mai mult pentru păstrarea autenticității artei noastre populare, pentru difuzarea ei fără alterări, în stare pură, cum este izvorîtă din popor. Vom căuta să conlucrăm și mai bine cu organele culturale județene pentru a respecta acest criteriu. Cred, de asemenea că ar fi util ca, în scurt timp, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă să asigure organizarea unei dezbateri privind valorificarea creației populare, pentru a se evita erorile ce s-au făcut în această privință, adoptîndu-se măsuri pe plan național, de creștere a ponderii educative în mișcarea artistică de amatori".

Sînt măsuri binevenite, întrucît este unanim recunoscut faptul că producțiile artistice populare reflectă vaste precepte educative, o înțelepciune ce trebuie cunoscută și aprofundată. Valoarea educativă a culegerilor aflate pe benzile de magnetofon din rafturile Institutului nu poate fi nici pe departe estimată. Ea reprezintă filozofia unui popor, greu încercat de-a lungul istoriei, dar ieșit învingător din toate obstacolele ce i-au stat în cale, a unui popor ce-și clădește o nouă orînduire, ce creează un folclor nou, generat de zilele socialiste, de noile relații sociale.

• Ce stă în atenția folcloriștilor și etnografilor • Cît mai multe valori autentice din rîndul amatorilor scoase la lumină! • O „paradă" a concursurilor • „București, plai de balade românești" • Vernisaje ale expozițiilor artiștilor plastici din rîndul muncitorilor

Afirmația făcută de **AL. IANCULESCU, directorul Casei creației populare a municipiului București: „Folosim din plin fonoteca Institutului de Etnografie și Folclor"**, ne-a apărut ca o utilă punte de legătură cu celălalt versant, pe care trecusem. De altfel, nici nu este de conceput izolarea între instituțiile care militează pentru același scop, înalt și nobil prin misiunea lui: formarea conștiinței înaintate a omului societății socialiste și comuniste.

Interlocutorul nostru, pătruns de valoarea recentelor hotăriri, de marea lor utilitate, ne vorbește cu înflăcărare, cu satisfacția celui care consideră că rostul muncii lui folosește binelui obștesc.

— Ce măsuri vom adopta pentru viitor? repetă întrebarea noastră. **Sînt multe. Un plan de măsuri. În primul rînd, pentru a asigura buna calitate a repertoriilor formațiilor artistice de amatori, am instituit o comisie a repertoriilor atît teatrale, cît și muzicale, coreografice și literare. Avînd ca îndatorire selectarea celor mai reușite producții, ele vor face recomandări folositoare pentru mișcarea artistică de amatori din Capitală. Firește, aceasta nu limitează posibilitățile de selectare a fiecărei unități în parte, de stimulare a creației originale.**

Ținînd seama de criticile justificate aduse privitor la conținutul unor spectacole, la faptul că aria lor artistică este încă redusă, am stabilit să organizăm cîteva concursuri, cu o mai mare putere de atragere a creatorilor. Am în vedere concursul pentru cele mai frumoase cîntece de masă, pe ramuri de profesii. Am inițiat, de asemenea, un concurs de artă plastică adresat numai amatorilor, avînd ca scop reflectarea chipului omului nou al societății noastre, peisajul nou al orașului nostru, subiecte legate de trecutul glorios al Bucureștiului. Am lansat concursuri de poezie și de teatru, în special pentru piesele într-un act. A început un concurs de interpretare de cîntece intitulat „București, plai de balade românești".

Pentru a stimula activitatea brigăzilor artistice de agitație, am creat o brigadă cu un program-model, trecînd-o prin cît mai multe întreprinderi. Am încredere că exemplul ei va fi urmat. Asociate lor sînt cinecluburile, pe care, o recunoaștem, nu le-am folosit la adevărata lor valoare. Un program artistic îmbinat cu ilustrații cinematografice are o eficacitate extrem de mare.

Noile măsuri nu sînt numai în proiect. La parterul clădirii s-a deschis, de curînd, expoziția de pictură și grafică a muncitoarei Ana Constantin. Urmează apoi alta, a lui Constantin Stănică, muncitor la uzinele „Autobuzul".

Se redeschid apoi porțile studioului de poezie, cîndva activ, dar lăsat în părăsire. Cauza? Nu a existat solicitudinea cuvenită din partea Uniunii Scriitorilor, care, deși a dat sprijin în diverse alte locuri, aici el nu s-a făcut simțit cum s-a făcut simțit sprijinul Uniunii Compozitorilor, al Uniunii Artiștilor Plastici.

O reevaluare a situației va fi făcută și în domeniul publicațiilor. În ultimul timp, Casa creației populare a scos cîteva plachete de versuri. Nu însă toate își argumentau prin valoarea lor, apariția. Placheta de epigrame, în loc să cuprindă numai producții ale amatorilor a fost deschisă și unor „consacrați", depărtați însă de problemele activității productive, împărțind șarje confraților, făcînd aluzii privitoare la titlul unor cărți.

Perioada care urmează — și ea trebuie să fie cît mai scurtă și mai concentrată — va aduce, fără îndoială, certe îmbunătățiri. Ele vor fi cu atît mai eficace cu cît încărcătura lor educativă va fi mai pronunțată, cu cît miezul programelor va fi mai consistent. După cum se vede sînt semne că în această direcție se merge, că acul amintitului barometru va arăta în mod constant că-și menține stabilitatea pe indicative cunoscute.

Const. SÎRBU

Desen de CORNELIU BABA

I. L. CARAGIALE, AUTOR EROIC...

de Horia OPRESCU

Caragiale este, în deosebi, cunoscut publicului mare, prin: „O scrisoare pierdută"; o serie de puternice nuvele; ca și prin inegalabilele sale „Momente, schițe, amintiri...". Iată însă că, patima de scotocitor în materie documentară, m-a ajutat să găsesc un material necunoscut, aparținînd cunoscutului nostru autor. Paginile aflate, scrise în întregime de mîna lui Caragiale, sînt din anul 1898, fiind intitulate. „Patria și Neamul"[1]. Printr-un memoriu adresat vrednicului Spiru Haret, atunci ministrul cultelor și instrucțiunii publice, I. L. Caragiale, la cei 46 de ani ce-i avea, afirma cu entuziasm: „Lucrarea mea literară va purta titlul: PATRIA ȘI NEAMUL. POVESTIRI ȘI ICOANE DIN TRECUTUL PO-PORULUI ROMANESC. Ar fi, desigur, un mare noroc pentru mine să-mi pot duce la bun capăt întreprinderea la care mă gîndesc de-atîta vreme ca la o încoronare a activității mele literare".

După această intrare în materie, elanul și forța de argumentare sporesc, Caragiale continuînd: „Povestiri și icoane din trecutul poporului românesc! Dar, se poate pentru un povestitor, pentru un literat popular, un cîmp mai larg, un obiect mai frumos, o sarcină mai puțin ingrată?

Povestirile ar începe de mult și icoane bogate și multe ar străluci pe întrecute, unele după altele... Iată pe Alexandru Machedon, care, după ce a răsturnat cu o suflare pe vorbărețiși iscusiții greci pornește ca un virtej luminos peste Asia, străbate Africa, poruncind să rădice pe drumu-i 70 de cetăți. În cîțiva ani însă praful s-alege de împărăția lui Alexandru, iar mica Republică Romană crește pînă ajunge cea mai strălucită împărăție din cîte au stătut vreodată pe pămînt. Iar dintr-un ou pe care l-a lăsat în Carpați aquila italică, s-a născut vulturul român...

Iată cum Basarab face, din pieptul lui, o stavilă împotriva potopului năprasnic al semilunei. Și atunci cînd Baiazid Fulgerul retează pădurile de lănci ale cavalerilor creștini din Europa, o singură lance rămîne înaltă, sus, aceea a lui Mircea cel Bătrîn!... Dar cel mai mare dintre Mușați, Ștefan! Și cel mai viteaz între viteji, Mihai! Dar atîtea alte nenumărate figuri, mîndre, atît în noroc cît și în nenoroc zdrobind ordiile barbare!

Și mai presus de toate, teme-

★

Desăvîrșirea proiectului, transformarea lui într-o lucrare, finită și tipărită, nu s-a realizat niciodată! Din faza proiectului, nu s-a înaintat cu nimic. Păcat! Opera asta s-ar fi integrat, valabil, printre celelalte realizări ale Maestrului.

1) **Originalul se află, acum, la Muzeul Literaturii Române**

CADRAN

Concerte-lecții la Cîmpulung Moldovenesc

La casa de cultură din Cîmpulung Moldovenesc s-a inaugurat, de curînd, un ciclu de concerte-lecții. Începutul este promițător. Sala de spectacole a fost plină, iar primul concert, cuprinzînd lucrări pentru flaut și pian de Tellemann, Bach, Beethoven, Chopin, s-a bucurat de o bună primire.

„Trofeul Amara '71"

A intrat în tradiția locală organizarea în stațiunea Amara a concursului și festivalului de muzică ușoară românească „Portativ ialomițean", dotat cu „Trofeul Amara". Anul acesta, în cea de-a IV-a ediție, prestigiosul trofeu a fost atribuit Elenei Călin din Călărași. La această întrecere artistică au asistat și compozitori, ca în fiecare an.

Debut artistic la Olănești

La Olănești, o expoziție de pictură cuprinzînd lucrări semnate de V. Maruseac, aduce în lumină un debutant cu certe virtuți artistice. Pictorul este un tînăr medic vîlcean care abordează în lucrările sale numeroase teme sugerate de peisajul local.

Un club al tineretului la Caracal

Casa de cultură din Caracal a inaugurat un club în care sînt organizate programe destinate în mod special tineretului. Aici se vor organiza dezbateri în jurul mesei rotunde pe teme de educație, vor fi organizate acțiuni cultural-artistice potrivit diverselor categorii de tineri.

Vernisaj la Baia Mare

Studenții din institutele de artă plastică aflați în tabăra de la Baia Mare au deschis o expoziție de pictură și sculptură, rod al perioadei cît s-au aflat pe meleagurile maramureșene. Expoziția cuprinde 80 de lucrări.

Pasiunea profesorului Vasile Mon

La Reghin, profesorul Vasile Mon și elevii săi îmbogățesc an de an casa-muzeu în care se reflectă trecutul Văii Mureșului și Gurghiului cum și al altor ținuturi învecinate. Această casă-muzeu completează și consolidează cunoștințele istorice ale elevilor de la Liceul nr. 2 din localitate cît și ale altor elevi din oraș, dornici să cunoască în mod concret istoria locurilor pe care trăiesc.

„Joia tineretului" la Petroșani

Manifestările artistic-culturale organizate sub acest titlu au fost reluate la Petroșani, programul cuprinzînd acțiuni și teme legate de continua îmbunătățire a activității de educare a tineretului. Inaugurarea a fost făcută printr-o interesantă expunere privind lupta revoluționară a minerilor din Valea Jiului.

Aniversare la Rășinari

Locuitorii din Rășinari (Sibiu), localitate cu puternică rezonanță culturală, vor sărbători împlinirea a două decenii de la înființarea muzeului etnografic local. Organizat în clădirea donată de descendenții memorandistului Daniil Berceanu, muzeul oferă vizitatorilor un bogat material etnografic, prezentînd costume cusute cu arnici, ceramică, țesături, cărți, manuscrise.

Desen din expoziția Gheorghe Dobre, deschisă la Galeriile de Artă „Amfora" din str. Mihai Vodă nr. 2

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 29 AUGUST

PROGRAMUL I. 8,30 Sport și sănătate. 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viața satului. 11,15 Albumul compozitorilor români: Pascal Bentoiu. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Concertul naistului Gh. Zamfir. 13,00 Emisiune în limba maghiară. 14,30 Televacanța. 15,15 Magazin. 16,35 „Planeta giganților". 17,25 Fotbal: Dinamo—Steagul roșu Brașov. 19,00 Vetre folclorice. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Orizonturi noi în Țara fîntînilor. 20,20 Filmul „Patru pași în nori". 21,50 Să facem florile să cînte... 22,50 Telejurnal. Sport. PROGRAMUL II. 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20,30 Serialul „Urmărirea". 21,20 Buletin de știri. 21,25 „Visul unei nopți de vară". 22,15 Săptămîna culturală bucureșteană.

LUNI 30 AUGUST

18,00 Aspecte de la cel de-al VII-lea Festival de folclor. 18,15 Ecranul. 18,45 Stop-cadru. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 România, țara mea de glorii, țara mea de dor — spectacol muzical-literar (partea a II-a). 20,40 „Contesa Cosei" (II). 21,30 Prim plan: Ileana Pogan. 22,00 Dansuri din baletul „Lacul lebedelor" de Ceaicovski. 22,15 Din țările socialiste. 22,30 Telejurnal. 22,50 Volei masculin: Cehoslovacia—Japonia.

MARȚI 31 AUGUST

PROGRAMUL I. 16,00 Emisiune literară. 18,15 Brățara de aur. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Reflector. 20,25 Instrumente populare românești. 20,45 Teatru; „Comuniștii" de Ion Marina. 21,45 Tele-varietăți. 22,15 Oameni și fapte. 22,35 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,10 Tineri interpreți. 20,35 Desene animate. 20,45 Universitaria. 21,00 Muzică ușoară românească. 21,10 Blocnotes. 21,20 Buletin de știri. 21,25 Cărți și idei. 21,45 Serialul „Atragem focul asupra noastră" (VI).

MIERCURI 1 SEPTEMBRIE

16,30 Fotbal: Echipa națională a României contra formației iugoslave O.F.K. Beograd. 18,20 Universal șotron. 18,45 „Mult e dulce și frumoasă...". 19,00 Melodii populare. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reportaj la 470 de atmosfere. 20,15 Melodiile serii. 20,30 Filmul „Bun venit d-le Marshall". 21,55 Avanpremieră. 22,00 Teleglob: R.D. Vietnam. 22,25 Telejurnal. 22,35 Fotbal: Selecțiuni înregistrate din meciul Ungaria-Iugoslavia.

JOI 2 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Timp și anotimp în agricultură. 19,10 Cînd trebuie să ne adresăm medicului? 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Țară, țărișoara mea! 20,30 Aventuri în epoca de piatră — film de desen animat. 21,00 Interpretul săptămînii: Ilona Motica. 21,20 Cadran internațional. 22,10 Arabescuri pe un album — Chopin. 22,35 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,10 Punct-contrapunct. 20,50 Buletin de știri. 20,55 Viața economică a Capitalei. 21,10 „Planeta giganților" (VII). 22,00 Concert popular.

VINERI 3 SEPTEMBRIE

17,00 Cupa vacanței. 18,00 Căminul. 18,50 Lumea copiilor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cronica politică internă. 20,15 Panoramic științific. 20,35 Filmul „Detașamentul roșu de femei". 22,15 Telejurnal. 22,25 Campionatele balcanice de atletism și Campionatele mondiale de lupte.

SÎMBĂTĂ 4 SEPTEMBRIE

16,15 Emisiune în limba germană. 18,00 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Săptămîna internațională. 20,15 Tele-enciclopedia. 21,10 Serialul „Urmărirea". 22,00 Șlagăre și interpreți de pretutindeni. 22,45 Telejurnal. 22,55 Seară de romanțe. 23,10 Campionatele balcanice de atletism și Campionatele mondiale de lupte.

MUZEUL ȘI ACTIVITATEA LUI CULTURAL-ȘTIINȚIFICĂ

Vestea despre unele ciudate animale aduse în țară precum și alte deosebit de interesante informații legate de activitatea colectivului Muzeului de științe naturale „Grigore Antipa" din București ne-au fost date de **dr. docent MIHAI BĂCESCU, membru corespondent al Academiei și director al muzeului.** Relativ la preocupările colectivului pe care-l conduce d-sa ne-a declarat:

— Ca muzeu principal de zoologie, muzeul nostru are drept sarcină prezentarea vieții animale de pe tot globul și în deosebi din cuprinsul țării noastre. Secțiile de paleontologie și etnografie generală sînt prezentate: prima sub formă de microdiorame și a doua, prin expoziții temporare, ca, de exemplu, expoziția care a înfățișat populația africană sau cea despre populațiile aborigene ale Americii, aceasta din urmă fiind încă în curs de vizionare.

Ca activitate științifică colectivul muzeului, care este în parte și institut de cercetări, se ocupă de cîteva regiuni din țară. De exemplu, se studiază viața animalelor din Delta Dunării, din regiunea cuprinsă între județul Vrancea și Dunăre, din zona lacului de baraj Porțile de Fier etc. În urma cercetărilor și a studiilor se elaborează lucrări cu caracter monografic privind anumite grupe de animale sau fauna în totalitatea ei. Rezultatele studiilor sînt publicate mai ales în revista muzeului „Travaux de museum d'histoire naturelle Grigore Antipa". Astfel, recent, a apărut volumul X al acestei reviste, din care remarc studiul monografic al insectelor din Delta Dunării, studiu realizat de colectivul secției entomologice condusă de dr. docent A. Popescu-Gorj. Menționez că facem schimb cu peste 500 publicații științifice de specialitate din străinătate și că în afară de revistă muzeul mai publică cataloage privind anumite colecții, cum sînt, de exemplu, cele de fluturi și alte insecte, de tipuri de animale, precum și ghiduri, călăuze și albume.

— Am dori să cunoaștem ce colecții noi de animale au fost primite de muzeu din diverse puncte ale globului.

— Membrii colectivului nostru au realizat valoroase studii asupra unor crustacei din oceanele Atlantic și Pacific, din Marea Roșie, sau insecte din diverse lanțuri muntoase ale Europei precum și asupra unor pești din vestul Americii de Sud. Recent, muzeul a organizat cîteva expoziții temporare cuprinzînd expo-

Animale necunoscute de pe coasta saharianâ a Africii de Vest vor fi expuse la Muzeul „Grigore Antipa"

nate de animale care trăiesc în abisul Oceanului Pacific, material adus dintr-o expediție oceanografică a navei de cercetări „Anton Bruun", expediție organizată pe coasta Perului, la care am participat și eu. Din acea expediție am reușit să aduc cîteva exemplare de pești abisali, deosebit de rari, dintre care trei specii necunoscute. Interesant este un pește-limax, capturat de la adîncimea de 1 300 de metri, ai cărui ochi, deși sînt normal dezvoltați, nu servesc la orientare fiind acoperiți cu piele. Simțul direcției la aceste animale acvatice se realizează cu ajutorul celor două perechi de mustăți foarte dezvoltate. Amintesc că ne pregătim să realizăm o bogată expoziție cu vieițuitoare de pe coasta saharianâ a Africii de Vest. Animalele au fost aduse în țară atît de navele oceanice românești, cît și de mine, care am participat la expediția organizată la începutul acestui an de nava oceanică franceză de cercetări „Thalassa". În cadrul viitoarei expoziții, publicul va putea vedea specii de animale necunoscute, în bună parte pentru întreaga Europă. De exemplu, din vestul Mauritaniei se vor expune pești, sepiile și caracatițele, scoicile și melcii caracteristici Africii tropicale de vest. Relev rechinii negri de mare adîncime, de la 3—700 de metri, 3—4 specii de melci uriași (Cymbium), a căror carne poate depăși 5 kg. și este nelipsită din mîncarea națională a populației negre din Senegal. De asemenea, numeroase specii de sepii, crabi, crevete și alți crustacei, mulți noi pentru știință, precum și langustele specifice nisipurilor sahariene scufundate în ocean.

În încheiere, interlocutorul nostru ne-a declarat: Anul acesta s-a încheiat ciclul de conferințe „Oceanul mondial", în cadrul lui prezentîndu-se 25 de teme de către specialiștii muzeului. În acest domeniu preconizăm inițierea, anul viitor, a altor două cicluri: „Fauna globului" și „Muzeul de științele naturii — factor activ în lupta împotriva poluării mediului ambiant". Menționez că am putea să avem un schimb științific mult mai activ cu celelalte instituții de acest gen din străinătate, putînd fi aduse în țară mai multe exponate, însă spațiul actual nu ne permite acum nici măcar depozitarea lor. Din această cauză sîntem forțați ca ori de cîte ori pregătim o nouă expoziție, să scoatem o altă tematică, publicul neputînd vedea decît o parte din piesele pe care le deține muzeul.

Simion SĂVEANU

MUZEUL se află pe Șoseaua Kiseleff nr. 1 (Piața Victoriei). MIJLOACE DE TRANSPORT: tramvaie: 3, 4, 20, 24, 26, 27; autobuze: 33,34; troleibuze: 81, 82, 83. ORELE DE VIZITARE: VARA, în zilele de lucru: de la 11 la 19; în zilele de sărbătoare: de la 10 la 20; IARNA în zilele de lucru: de la 10 la 18, simbătă de la 10 la 16; în zilele de sărbătoare: de la 10 la 19.

CELLA SERGHI ȘI „PÎNZA DE PĂIANJEN"

de Boris BUZILĂ

— Romanul dumneavoastră „Pînza de păianjen", stimată Cella Serghi, a apărut nu demult a cincea oară (după 1938 — Editura Universală Alcalay; 1946 — Editura Fundațiilor; 1962 și 1968 Ed. pt. literatură), într-o ediție definitivă, „ne varietur". Întîlnirea cu cititorii la librăria Sadoveanu, cînd a fost lansată cartea, m-a făcut să vă caut tot pentru o întîlnire cu cititorii, în paginile „Magazinului". Îmi dau seama însă că sînt dezavantajat de faptul că „Pînza de păianjen" este urmată la această ediție de o „postfață a autoarei", cuprinzînd răspunsuri la cele mai multe dintre întrebările care se adresează de obicei unui scriitor; pe de altă parte, o amplă confesiune v-a apărut nu de mult și în „România literară". Totuși, voi încerca să determin, prin întrebările pe care vi le voi adresa, alte răspunsuri decît cele pe care cititorul le-ar putea găsi în textele amintite; pe de altă parte, putem conta, cred, și pe faptul că o mare parte dintre cititorii acestui dialog vor cunoaște acum întîia oară lucrurile pe care ni le veți spune.

În postfața la care m-am referit figurează o afirmație care-i va contraria pe unii critici. Spuneți: „nu m-am format la cenaclul „Sburătorul". Mulți erau tentați să creadă contrariul, ba unii au afirmat-o și în scris...

— I-am fost prezentată lui Eugen Lovinescu prin 1939, după ce apăruse romanul meu de debut „Pînza de păianjen", care aflasem că-i plăcuse maestrului, după cum se vede și din ceea ce a scris, mai tîrziu, în volumul **Agua Forte.** Deci nu m-am format în cenaclul „Sburătorul", pe care l-am ocolit multă vreme dintr-un fel de teamă față de personalitățile literare, proeminente, care îl frecventau. Eugen Lovinescu a avut însă în cariera mea literară un rol decisiv prin faptul de a-mi fi trezit ambiția de a deveni o profesionistă a scrisului. „Cred că n-ai să rămîi autoarea unei singure cărți", mi-a spus în ziua cînd m-am hotărît să trec pragul celebrului cenaclu. „Mai am o experiență pe care n-am folosit-o în „Pînza de păianjen", i-am răspuns gîndindu-mă la lupta grea cu materialul de viață amorf care trebuia să devină o carte. Din acea promisiune — pentru că era într-un fel o promisiune pe care i-o făceam criticului care îmi recunoscuse „timpuria maturitate" — s-a născut cel de-al doilea roman al meu, „Cartea Mironei".

— Nu voi renunța la o întrebare pe care am mai pus-o și altcuiva deși răspunsul se anunță de pe acum negativ: înseamnă că nu Lovinescu v-a atribuit numele literar!

— Nu! Provin dintr-o familie de dobrogeni pe care am cunoscut-o pînă la a patra spiță.

— Bunicul este cel cu ceasornicăria, pasionatul colecționar de antichități din „Pînza de păianjen"...

— Întocmai. Mi s-a părut interesant să mă cheme Cella Serghi, Cella, numele meu de-acasă și Serghi, după prenumele bunicului...

— Care este sensul metaforei titulare: pînza de păianjen? Persiflez pessicius vorbea de o „adamantină pînză de păianjen a subtilităților psihologice și de expresie", Crohmălniceanu despre „o anume implacabilitate a faptelor sortite a se produce" rezultînd din situațiile descrise, pînza de păianjen fiind, artisticește, „un instinct al jocului determinărilor și a țesăturilor aproape invizibile, dar dese și precise".

— Acest titlu l-am dat gîndindu-mă la mediul în care era zvîrlită eroina mea, care era de fapt societatea burgheză ce o ținea într-o invizibilă captivitate pe care am asemănat-o cu o **pînză de păianjen.** O parte a copilăriei, pînă în primele clase primare, mi-am petrecut-o la Constanța. Mă gîndesc la anii aceia ca la un paradis pierdut: casa bunicului, casa părintească de pe Strada Mării, drumurile duminicale la Mamaia... Cînd a început războiul, nu acesta din urmă ci celălalt, am luat drumul pribegiei ajungînd într-un alt oraș cu puținele lucruri pe care apucasem să le luăm în grabă. Am simțit că am fost izgonită nu numai din orașul natal ci și din copilărie. De atunci am început să-mi caut copilăria, marea. A rămas ceva în mine ca o tristețe, ca un lucru neîmplinit, o dramă de care nu m-am putut consola aproape niciodată. Nu fusesem înstăriți, dar evacuarea și tot ce a urmat după război, peregrinările care aveau să ne poarte la București au însemnat pentru familia noastră lovituri grele; alunecam din ce în ce mai adînc în sărăcie. Aveam colege bogate, eu trebuia să-mi ascund sărăcia, să mă împotrivesc ei din răsputeri, să-mi depășesc condiția prin învățătură. Ca și la Rada, eroina din „Gențiane", ultima mea carte, aspirația spre cultură era pentru mine ca nevoia de a te urca pe un vîrf de munte sau de a ajunge în largul mării. Cînd eram la școală îmi „luam revanșa" față de societatea care simțeam că mă umilește, străduindu-mă să învăț cît mai bine; mai tîrziu, din același spirit avea să se nască și primul meu roman. Așa cum am mai spus și în altă parte, ceea ce m-a îndemnat să pun mîna pe condei au fost două întîmplări: reîntîlnirea unei iubiri neîmpărtășite din adolescență și moartea tatălui meu, ale cărui zbateri în „pînza de păianjen" nu le înțelesesem la vreme.

— Cum l-ați cunoscut pe Camil Petrescu, alături de Mihail Sebastian, unul dintre primii admiratori entuziaști ai romanului dumneavoastră?

— Într-o vară mă găseam la strandul Kiseleff, care atunci tocmai se deschisese. Astăzi, strandul Tineretului. Eram într-o cabină de sus. Mi-am scuturat o sandală de nisip, fără să-mi dau seama că aș putea deranja pe cineva care se afla dedesubt. M-am uitat să văd cine suferise de pe urma acestei mici neglijențe și am văzut niște ochi albaștri care mă priveau. Era un bărbat abia trecut de treizeci de ani însoțit de o recentă cunoștință a mea, regizorul Al. Finți. „Să ți-l prezint pe scriitorul Camil Petrescu", mi-a zis. Deși în acel moment mă socoteam foarte instruită în materie de literatură, pregătindu-mă pentru un bacalaureat strălucit (aveam 17 ani, trecusem în clasa a VIII-a de liceu), nu auzisem de Camil Petrescu. Era prin 1924. L-am reîntîlnit după ce mi-am luat bacalaureatul, cînd eram în anul întîi la drept. Mărturisesc că, deși făcusem eforturi ca să-i caut cărțile, nu izbutisem să le găsesc. „Camil Petrescu? îmi spuneau cei pe care îi întrebam. Nu există! Poate Cezar Petrescu!". Pentru orice eventualitate citisem „Întunecare" și tot ce mai scrisese celălalt Petrescu, cu care lui Camil nu-i plăcea cîtuși de puțin să fie confundat. „Ei, ce-ai mai făcut", m-a întrebat, „ai intrat la Conservator"? (Finți îi spusese că mă prăpădeam pentru teatru). „Nu, i-am răspuns, o să fac teatru la Curtea cu Juri!".

Ne-am împrietenit și mult timp după aceea am alcătuit împreună cu Mihail Sebastian, de care Camil Petrescu era foarte legat, un mic grup de prieteni.

— Camil Petrescu v-a citit romanul în manuscris?

— L-a citit Mihail Sebastian în manuscris. Camil Petrescu își pregătea atunci teza de doctorat. Chiar dacă ar fi avut timp să-l citească, m-ar fi refuzat, avea oroare de texte manuscrise. Mi-a reproșat de ce nu l-am dactilografiat înainte de a-l fi dat lui Sebastian. Printre primii cititori a fost și Camil Baltazar.

Foarte mult m-a ajutat însă Liviu Rebreanu. Orice începător așteaptă de la un maestru care i-a citit manuscrisul, observații cît de cît concrete. Mie, Liviu Rebreanu nu mi-a spus decît atît: „Pune-l în sertar și scoate-l după șase luni. Ai să mai ai pe urmă de lucru. Poate un an. N-am să-ți spun ce trebuie să scoți și ce trebuie să adaugi. Dacă ai scris cartea asta, ai să fii în stare să găsești ce-i lipsește. Ai talent, dar să știi că pe lîngă asta mai trebuie muncă, răbdare".

Atunci am izbucnit în lacrimi... Peste un an i-am mulțumit însă cu gratitudine — „Pînza de păianjen" era gata pentru tipar.

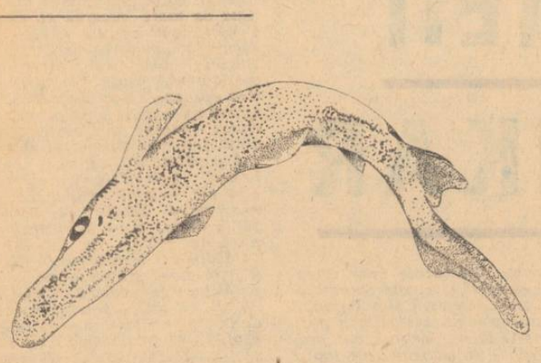

RECHINUL NEGRU trăiește la adîncimea de 300—700 metri, fiind comun numai în apele Senegalului și Mauritaniei. El are cel mai lung și turtit bot dintre toți rechinii.

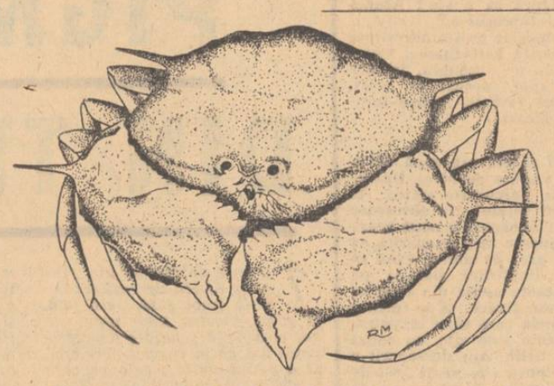

CRABUL VIOLET face parte din grupa crabilor ziși „rustinoși" pentru că palmele cleștilor puternic lățite le ține vertical, acoperindu-i toată fruntea. Trăiește la 200—400 m adîncime.

Desene de RUDOLF MAYER, muzeograf principal

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ACUSTICĂ

STOP ZGOMOTELOR!

O cască — antifon de tip extern — realizată în laboratorul pentru combaterea zgomotului și vibrațiilor în industrie, de la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii — se situează ca performanțe la nivel mondial.

Civilizația, puternica industrializare nu au pătruns în contemporaneitate „în virful picioarelor". Am cucerit viteze, spulberind distanțele, cîștigînd timp, renunțînd cu bucurie la efortul brațelor... în sunetul motoarelor. Secolul a învățat „simfonia performanțelor" și ne-am obișnuit. Am măsurat cît de tare „sună orchestra motoarelor". Între 45 pînă la 60 decibeli, nimeni nu se mai supără. E în ordine ! Dar cînd „orchestrele" atacă dezlănțuit, depășind limitele admise de organismul uman ? O statistică arată că în Franța, de pildă, 52% din tulburările mintale observate pot fi atribuite zgomotului. Și zgomotul trece pe tabelul „flagelelor" acestui secol. Specialiștii au făcut hărți ale metropolelor... din punct de vedere al zgomotului. Iar medicii au indicat efectele. Între 70 și 80 decibeli, începe oboseala. De la 90 la 110 dB, e cazul să se dea „alarma". De la 120 la 140 și peste acest prag, zgomotul devine traumatizant. Sînt riscuri serioase ca urechea să fie lezată. Se caută vinovații. Și au fost detectați și incriminați :

difuzoarele puse la maximum : între 70 și 75 decibeli ;

motocicletele — 80 decibeli ;

așa zisele mașini de sport, marile camioane , circulația rutieră intensă : către 90 decibeli ;

clacsoanele, motocicletele cu eșapament deschis : între 110 și 120 decibeli ;

ciocanele pneumatice, avioanele la decolare (pe distanța de 25 de m) între 120 și 130 decibeli, s.a.m.d.

Dar poluarea sonoră nu este o „fatalitate". Nu, nu ne aflăm în fața alternativei : sau progres și acceptăm riscurile mari ale acestui flagel sonor sau, dacă vrem liniște, ne reîntoarcem la viața patriarhală fără mașini, fără ciocane pneumatice, fără avioane... Dezvoltarea progresului științei și tehnicii include și înlăturarea inconvenientelor ce pot apărea, evitarea a ceea ce este nociv omului.

Știința a găsit soluții pentru a apăra sănătatea muncitorilor. Fie că reduce zgomotul mașinilor pînă la o limită acceptabilă, fie că urechea muncitorului este protejată. În cele ce urmează ne propunem să prezentăm una dintre modalitățile de protecție.

Laboratorul pentru combaterea zgomotului și vibrațiilor în industrie și laboratorul pentru mijloace individuale de protecție din Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii a realizat un prototip de antifon de tip extern. Este vorba de o cască pe care muncitorul o poartă în timpul lucrului. Cercetările științifice pe plan mondial demonstrează că dacă această cască se poartă doar cinci ore din cele opt ore de lucru, îmbolnăvirea urechii este evitată. Se recomandă așadar purtarea căștii în primele două ore, apoi se scoate — o oră pauză. Din nou se poartă două ore, iar o oră pauză, se mai poartă încă o oră pentru ca ultima oră de lucru să se lucreze neapărat fără cască pentru o bună adaptare.

Această cască a fost realizată în 1969. Întrebarea este dacă protejează suficient.

— Performanțele pe care le-am obținut cu acest antifon — ne-a spus **ING. PAUL TEODORESCU, șeful laboratorului de la I.C.S.P.M., sînt absolut comparabile cu cele ale antifoanelor de tip extern din străinătate.**

Și pentru a nu fi bănuit de subiectivism, domnia sa îmi arată pe filele cataloagelor de prezentare atenuările realizate ale celor ce sînt socotite cele mai bune antifoane de tip extern în producția mondială. Și comparația justifică mîndria realizatorilor. Fac cîteva observații. La antifoanele românești se obțin chiar atenuări mai mari în anumite benzi de frecvență. Cu 1 pînă la 11 decibeli în banda de frecvență 1 000... 4 000 Hz., Dar la frecvențele mai joase, atenuările sînt mai mici. De ce ?

— Tocmai pentru a înlesni comunicarea vorbirii, mi se explică. După cum știți, în spectrul vorbirii se produc sunete de frecvență medii și joase.

Prin urmare, casca apără urechea de zgomotele nocive ale mașinii dar nu împiedică comunicarea muncitorilor.

Este fără nici un dubiu că **antifoanele de tip extern românești sînt la nivel mondial.**

Chiar și în ce privește forța de apăsare a căștii. Valoarea medie este de 850 gf. încadrîndu-se astfel în limitele internaționale, cele foarte bune străine situîndu-se între 500 și 1 000 gf.

Le reproșăm totuși finisarea.

— Cu toate insistențele Ministerului Muncii, Ministerul Industriei Chimice, respectiv Uzina de mase plastice Buzău nu a vrut să preia producția în serie a acestui tip — ne spune ing. Paul Teodorescu. **Ca atare antifoanele noastre sînt realizate în cooperative. Este clar că într-o uzină s-ar putea obține și o finisare mai bună și un număr mai mare, care să poată satisface într-adevăr toate cererile.**

MISTERUL A FOST DEZVĂLUIT

Un mister care a intrigat arheologii lumii timp de 37 de ani ! În 1934, Freer Gallery de la Institutul Smithsonian din Washington a cumpărat un lot de douăsprezece arme de metal — relatează o notă din revista L'Express. Experții datînd două dintre ele ca fiind din anul 1000 î.e.n. oferă de fapt cea mai tulburătoare surpriză. Lucrul metalelor, „vîrsta fierului", a început în unele locuri abia în anul 600 î.e.n.

În 1950, un fapt nou intervine, la fel de uimitor. Experiențe nenumărate, făcute în laborator demonstrează că fierul din care sînt făcute aceste arme conține nichel în proporție considerabilă. Dar aceasta este o proprietate caracteristică unor meteoriți, fragmente pietroase sau metalice care parvin la suprafața globului în cantități infime, a căror trecere prin atmosferă produce un fenomen luminos ce a determinat denumirea, improprie de „stele căzătoare".

Astăzi, profesorii R. J. Gettens, R. S. Clarke și W. T. Chase afirmă : „Aceste arme sînt cele mai vechi obiecte descoperite vreodată, care au fost lucrate din fier meteoritic".

Desigur, și alte popoare, eschimoșii și „indienii" din Mexic au folosit fierul din meteoriți. Dar aceste arme chineze mărturisesc, ele, o civilizație de mare finețe care exista acum trei mii de ani.

Nicio inscripție nu depășea 20 de semne !

FILOLOGIE

SCRIEREA INDUS — UN REBUS DE PATRU MILENII

Scrierea Indus, veche de 4000 de ani — unul dintre cele mai dificile „coduri cifrate" — a putut fi însfîrșit „citită" datorită tenacității și ingeniozității a patru cercetători finlandezi. La „răspîntia" succesului era un joc de cuvinte. Apoi, un calculator electronic a învățat să claseze grupele de semne.

La Marea Carte a Scrierii, începută de Champollion, se adaugă acum un nou capitol. El se referă la una dintre civilizațiile cele mai importante ale lumii vechi — apărute prin anii 2500 î.e.n. : civilizația indusă. Și este aproape greu să ne decidem ce ne impresionează mai mult : efectiva contribuție la cunoașterea modului de comunicare în vechime sau munca pasionantă, dificilă a unei echipe de tineri. Trei din cei patru cercetători finlandezi abia terminaseră facultatea. Asko Parpola, filolog — 24 de ani și un statistician de 27 ani, au fost inițiatorii. Li s-a alăturat fratele primului. Simo Parpola, de 22 de ani, care urma încă studii de assirologie și filologie. În sfîrșit, profesorul Pentti Aalto, 48 de ani, care predă filologia comparată la Universitatea din Helsinki.

A descifra această scriere s-a dovedit a fi o acțiune deosebit de grea. Izolată în timp și în spațiu, posibilitățile de a întîlni inscripții bilingve erau practic nule. Apoi, numărul textelor — mai puțin de 2 000 de documente în total — nu era de natură a ușura decodarea. În plus, laconismul lor — cel mai lung text conține 20 de semne, majoritatea neavînd mai mult de cinci — devenea un rebus imposibil. Și, în plus, nimeni nu știa exact cîte caractere, cîte semne comporta de fapt scrierea indusă. Estimările variau între 300 și 400 de caractere. Se știa doar că se citea de la dreapta la stînga. Această după faptul că unele semne înscrise pe vase se acopereau în parte unele pe altele, ultimele formate trebuind să fie la vîrful acestui fel de stratigrafie. Și, totuși, unele inscripții — e drept rare — arătau o alternanță, ceea ce se cheamă scriere în „bustrofedon", ca un bou care, trăgînd plugul pleacă în celălalt sens la sfîrșitul hotarului de arătură. Și nu se mai știa ce fel de limbă exprimă această scriere. Unele supoziții făcute înclinau să afirme că este o formă ancestrală a limbilor dravidiene vorbite actualmente în sudul și estul peninsulei indiene. Dravidienii, sînt într-un fel indieni negri, descinzînd se crede din locuitorii Indiei stabiliți anterior sosirii indo-europenilor. Aceasta părea să concorde cu civilizația Indus. Dar erau necesare argumente solide, cercetări al căror rezultat putea fi fundamental. Cei patru cercetători finlandezi au răscolit „timpul", au investigat limbile vorbite ajungînd în cele din urmă să considere limba inscripțiilor ca un fel de proto-dravidiană. Apoi abia a început decodarea. Bazîndu-se pe numărul semnelor — în jur de 300 — cercetătorii au plecat de la ideea, după cum ne relatează Henri de Saint Blanquat într-un amplu reportaj — că scrierea Indusului trebuie să fie în același timp compusă din semne-cuvinte și semne-silabe. Dificultățile nu au scăzut însă. Și aceasta pînă în 1968 cînd... doi dintre ei au descoperit un joc de cuvinte. Două calambururi. Și, cu aceasta, cheia „codului cifrat". Un semn care reprezenta vizibil un bărbat și un pieptene (o linie verticală și trei orizontale mai mici). Un bărbat și o femeie. Dar supozițiile nu sînt certitudini. Argumente solide trebuie să fie aduse. Un dicționar etimologic în limbile dravidiene, publicat în 1961 de doi specialiști din Oxford și California demonstrează că „pieptene" se spunea pentika în mai multe limbi, dar și în mai multe femeie se spunea penti. Apropierea se putea face prin procedeul obișnuit în rebus. Semnul pieptene putea fi scris pentru a semnifica penti, adică femeie. Pentti Aalto vine cu o sugestie analogă pentru un alt semn. Un număr de semne așezate mereu la sfîrșitul inscripțiilor și nu la început. S-ar putea să fie vorba de un sufix. Rolul lor ? O nouă posibilitate rebusistă. Cuvintele erau poate însoțite de sufixe care precizau sensul n.a.m.d. Și, în 1970, un anunț discret : un document de 72 de pagini pus la dispoziția specialiștilor. Acest anunț preliminar a fost apoi urmat de primele rezultate obținute.

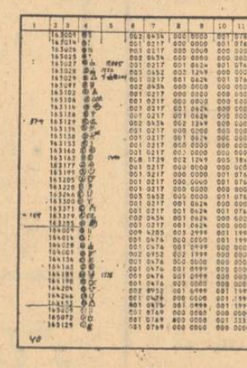

Un exemplu de lucru cerut calculatoarelor pentru descifrare : codajul și clasarea grupelor de semne (Institutul de studii asiatice, Copenhaga 1969).

HARTĂ UNICĂ ÎN LUME

Un grup de savanți sovietici au terminat recent o hartă a formațiilor de tip magma pe teritoriul U.R.S.S. Este prima lucrare de acest fel pe care o cunoaște geologia mondială. Redactorul șef al hărții, Dmitri Kharkevici, a indicat că studiul dispoziției formațiilor a permis să se stabilească un tip de zone care „ascund" minerale utile. Astfel, de pildă, a fost descoperită centura vulcanică Okhotsko-Ciukotski care se caracterizează prin zăcăminte de aur la suprafață și se întinde pe 3 300 kilometri.

UN NOU MIJLOC DE DIAGNOSTICARE A SURDITĂȚII

Pînă în prezent nu se putea explora auditia decît observînd răspunsurile structurilor nervoase extrem de complexe și de multă vreme activitatea sistemului auditiv, care este funcțional de la naștere.

Lucrările urmărite din 1966 în laboratorul de audiologie experimentală a clinicii O.R.L. din Bordeaux, condusă de prof. Portmann, ne informează ziarul Le Monde, au dus recent la punerea la punct a unui nou mod de diagnostic — electrococheograma, ale cărei aplicații atît la adult cît și la copil sau sugar au arătat că este un mijloc relativ simplu de a obține informații esențiale asupra funcționării organului receptor normal și patologic.

Electrococheograma este bazată pe observația, înregistrarea și măsurarea fenomenelor electrice care apar la nivelul urechii interne și nervului auditiv la o stimulare sonoră.

Metoda folosită la Bordeaux (una similară e în Japonia) de către J.M. Aran este singura care a fost aplicată la copil și sugar în mod curent de un an de zile : se așează un electrod pe partea osoasă a urechii interne (sub anestezie locală sau generală), un electrod de referință fiind plasat pe lobul urechii. Se elimină răspunsul microfonic în favoarea răspunsului nervos, singurul care facilitează interpretabilitatea. Răspunsurile efectuate pentru fiecare intensitate sonoră permit să se definească pragul funcționării auzului și să reprezinte dinamica organului receptor.

Prin această metodă se poate preciza mai bine localizarea tulburărilor antrenînd perturbări ale audiției și să determine mai bine ce fel de proteze sînt necesare, sînt mai adecuate unei surdități diagnosticate.

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÎNEȚE!

Să poți împiedica îmbătrînirea ! Ce vis frumos pentru savanți ! Dar, deocamdată, în pofida tuturor căutărilor și a speranțelor tuturora, omul îmbătrînește. Dar ceea ce nu s-a reușit pentru om, s-a obținut pentru... lemn ! Este de altfel una dintre primele aplicații ale unei științe de graniță care astăzi a cucerit toate sufragiile : chimia-fizică. Grefele de monomeri pe polimeri nu numai că „au ținut", dar au creat noi industrii. O grefă de acid acrilic pe polietilenă creează legături chimice între metal și o matriță plastică ; o grefă de stiren pe bumbac, face din țesătura de bumbac o preferată „a zilei" cu avantaje multiple asupra „simplei" țesături din fibre artificiale. Și ne rezervăm bucuria de a vorbi într-unul din numerele viitoare despre realizările cercetătorilor români în acest domeniu. Pentru moment însă, să ne limităm la... tinerețea lemnului. Specialiștii discută despre polimerizarea unui monomer impregnant al lemnului. Se știe cît de delicat este lemnul. Absoarbe umiditatea, rezistă prost la căldură, se umflă sau se „strînge" în funcție de condițiile atmosferice. Cercetătorii au reușit însă să înlăture toate inconvenientele. Produsul tratat obține stabilitate, păstrîndu-și atributele. Gîndiți-vă la mînerele de cuțite ce vor păstra permanent aspectul de lemn, putînd fi spălate, fără să absoarbă lichid și fără să se deterioreze. Cercetătorii spun că acesta este „mai adevărat" decît lemnul.

Mamutul a murit de insolație

În împrejurimile Romei a fost găsit... un mamut în vîrstă de aproximativ 200 000 de ani. Se crede că a murit de căldură... cînd Europa meridională a cunoscut o bruscă schimbare de temperatură.

O insulă prinsă în flagrant delict de... vagabondaj!

Insula Victoriei, descoperită de către cercetătorii sovietici în urmă cu 14 ani în Antarctica, la nord-est de marea Davis are o „predispoziție" de călătoare. De altfel, insula este un uriaș iceberg eșuat pe un banc, așa cum relatează ziarul Vecernaia Moskva. În decursul mai multor staționări, a servit ca punct de reper pentru observarea mișcării ghețurilor. În mai 1960, membrii celei de a 5-a expediții antarctice a U.R.S.S. au instalat aici o stațiune meteorologică provizorie. Cînd hidrografii au comparat pe hartă locul actual al coastelor de nord și est al insulei Victoria cu cel vechi, care fusese trasat, au descoperit o diferență. Icebergul a derivat spre nord cu 10, 14 mile în medie.

„E PUR SI MUOVE"

Fizionomia Terrei se schimbă. Privim planiglobul. Continente, oceane... Ni se pare că dintotdeauna așa arăta Pămîntul. Și totuși... cîte schimbări dramatice nu s-au petrecut pe această față ridată... Cum va arăta în viitor oare ?

Urmărind evoluția scoarței terestre, oamenii de știință fac pronosticuri. La sfîrșitul anului 1970 a avut loc la Academia de științe a R.S.S. Lituania primul colocviu internațional consacrat istoriei Mării Baltice și a Mării Negre. Au participat savanți din țara noastră și din R.P. Bulgaria, R.D. Germană și R.P. Polonă. În acest cadru specialiștii au arătat cum va arăta probabil Baltica peste cinci sau șase milenii, dacă omul nu va interveni cumva. Ei bine, se pare că golful de la Riga se va transforma în lac și golful Finlandei în mai multe, golful Botnic se va transforma într-un lac închis cu apă dulce și istmul Aland va uni Finlanda cu Suedia. Litoralul Lituaniei, din Nord, va avansa cu mai mulți kilometri spre vest, dar se va retrage puțin în sud...

TRANSPIRAȚI „TEHNICOLOR"!

Descoperirile se fac... transpirînd, chiar atunci cînd coautor este întîmplarea. În timp ce transpirau efectiv în laboratorul lor ocupați cu niște analize prin cromatografie, doi dermatologi din Philadelphia au făcut o descoperire care ar putea să conducă — fără dificultate și fără biopsie — la studierea patologiei glandelor sudoripare și a diferitelor maladii ale pielii. Ei au găsit un colorant, pe bază de phtaladehydă, care acționează în mod selectiv la nivelul porilor pielii, combinîndu-se cu amoniacul conținut în sudoare. „Colorarea" nu se face decît dacă subiectul transpiră normal. Dacă glandele nu funcționează, pielea nu-și schimbă culoarea. Dacă funcționează exagerat, pielea devine cenușie.

CÎND VARA E ÎN TOI, FERESTRE LICHIDE LA CASĂ!

Pentru a obține o temperatură și o luminozitate plăcută în casă, se recomandă ferestre-sandvici, sau, dacă vreți „geam-lichid-geam". O idee lansată în urmă cu zece ani și considerată a fi de „efect", a fost adoptată în special pentru vitrinele alimentare. Dar dacă intervalul dintre geamuri, în care circulă un lichid, este complet umplut, mișcarea lui nici nu se observă. Ar fi însă cu totul insuficient dacă acest lichid încălzit de soare în timpul circulației nu ar fi pompat către un sistem refrigerator sau către un sistem de acumulare a căldurii, după anotimp. Vara, oferă răcoare, iarna, căldură. Dacă intervalul între cele două geamuri este ușor în unghi (spațiul superior fiind mai mare decît cel inferior) și dacă o mică cantitate dintr-o substanță absorbind lumina este diluată în lichid, cantitatea de lumină care intră în cameră se micșorează de jos în sus. Așadar... face oficiul de umbrelă, reglabilă, în fața unei lumini puternice. Ca exemplu, cu apă obișnuită între un geam exterior de 6 mm grosime (cu sticlă absorbind căldura) și un geam interior tot de 6 mm, se obține, timp de trei ore, către prinz, o sensibilă scădere de temperatură. La temperatura aerului de 23°C, a fost absorbită un sfert din energia incidentă.

BIOLOGIE MARINĂ

FABRICAT ÎN NATURĂ

Cunoașterea „secretelor de construcție" ale naturii poate fi o „pagină" senzațională pentru profan, o lecție admirabilă de biologie și „o carte de brevete" pentru tehnica modernă. Să reflectăm, de pildă, cum pot mamiferele marine să reziste atîta timp la mari adîncimi, la frig, la asfixie, la decompresiune ?

Universul „scufundat" ni se pare plin de ciudățenii. Mamiferele marine, de pildă, prin „forma" lor, prin obiceiurile pe care le au ne intrigă, fie că ne inspăimîntă, fie că ne obligă să le admirăm. Performanțele lor sînt de invidiat. Recordul absolut de durată și adîncime revine balenei cu bec (Hyperosdon rostratus) cu 120 de minute și 825 de metri, foca lui Wediell limitîndu-și performanțele la 60 minute și 600 de metri. Și ne întrebăm continuu : cum rezistă aceste foci să trăiască timp de o jumătate de an, la atîtea sute de metri sub banchiza de gheață, „suindu-se" la intervale regulate pentru a respira la suprafață, prin cîteva fisuri în gheață, menținute prin mișcarea apei ? ! Jean Robert Lhuillier consemnează în paginile revistei „Science et Vie" cîteva observații ale oamenilor de știință, adevărate performanțe de adaptare la care tehnica actuală își „ciulește urechile". Asemenea „construcții" ingenioase pot deveni modele utile.

Mamiferele marine care trăiesc în permanență într-un mediu acvatic salin (hipertonic) trebuie să-și păzească lichidele interne proprii. De altfel nu beau apă de mare. Hidratarea și-o asigură prin hrană. În timpul plonjării, nu se produce circulație în rinichi și ca atare, urinarea este redusă practic la zero. La focă, de pildă nu depășește 0,06—0,1 ml/minut, iar debitul, crește la 1 ml/minut după un „dejun" cu heringi. Această conservare a lichidelor corporale pare să aibă o imensă importanță în prevenirea accidentelor de decompresiune. Interesant de știut pentru problema scufundărilor omului. Căldura specifică a apei este de 1000 de ori mai slabă decît a aerului și conductibilitatea termică este de 25 de ori mai mare. Rezultă de aci că pierderea căldurii corporale în apă este atît de rapidă că este mai întîi limitată de viteza la care sîngele din nucleul central poate transporta caloriile către periferie.

Cum pot rezista mamiferele marine la temperaturile apelor polare ? Ele parvin la acest rezultat de parcă ar fi adevărate butelii de thermos. Și anume prin :

— Mărirea proprietăților izolante ale tegumentelor și țesuturilor sub-cutanate ; mamiferele marine sînt astfel calorifugate (pătura de grăsime subcutanată joacă în plus, la balenă, rolul de amortizor împotriva presiunii fantastice de la mari adîncimi) ;

— concentrarea maselor musculare motrice la nivelul trunchiului, membrele fiind mai ales constituite din fibrocartilaje din os și piele. Absența circulației la nivelul înotătoarelor și cozii în timpul plonjării, antrenează o economie de căldură.

— economie de căldură respiratorie. În cursul expirării, în funcție de temperatura gazelor expirate, pierderea căldurii poate atinge 25 % din metabolismul total.

Teoretic, dat fiind că volumul pulmonar este relativ comparabil cu cel al omului, mamiferele scufundătoare ar trebui să fie victime ale accidentelor de decompresiune în funcție de durata și de profunzimea imersiunilor practicate. Dar se protejează prin două mecanisme : Întîi, plonjează după o expirație forțată ; în aceste condiții, cantitatea de azot pe care ar putea-o dizolva în țesuturile lor este redusă cu 80—90 %. Nu se cunoaște originea acestei adaptări particulare, dar se poate remarca că plonjarea — thoraxul gol, le dă o densitate negativă care ușurează coborîrea (în fapt, ei cîntăresc mai greu în raport cu volumul lor). Această practică este cunoscută de scufundătoarele japoneze care coboară după o inspirație limitată la trei sferturi din capacitatea vitală ; al doilea factor de prevenire este pur mecanic. Plămînii se comprimă. Aerul din volumul rezidual se retrage în spațiul mort bronhic și traheal care nu permite difuzia gazoasă prin pereții lor. Deci, azotul nu poate trece în țesuturi.

Mamiferele acvatice au ales de altfel soluțiile cele mai propice pentru deplasarea în apă. Foca plonjează și înoată cu înotătoarele pectorale, marsuinul folosește coada și se dovedește a fi un înotător eficace. A fost cronometrat. Viteza în apă liniștită : 16 noduri. În apă agitată : 14,6 noduri. Teoretic aceste viteze sînt incompatibile cu masa și posibilitățile de „bătaie" ale cozii...

În ce privește „silueta", mamiferele utilizează cel mai bine legile hidrodinamicii. O formă ideală de a rezista la presiune și a face economii de căldură. Un model copiat de oameni cu succes în ce privește submarinele moderne. Dar nu este singurul, după cum se observă, ce merită cunoscut. Toate adaptările fiziologice, fructul unei evoluții milenare la mamiferele adîncurilor vor putea deveni „cursuri de tehnică modernă" pentru ingineri.

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Întrecînd cu mult interesul dovedit pentru anteriorul concurs pe teme culinare al revistei noastre, concursul actual a adus la redacție peste 4 000 de scrisori. Ele au totalizat, în afara celor 4 000 de buletine de răspunsuri, aproape 10.000 de rețete și propuneri de meniu, căci puțini concurenți s-au rezumat la un singur meniu sau la o singură rețetă.

Așa cum am mai anunțat, **marți 31 august, orele 18 în sala de festivități a Casei Ziariștilor din București, Calea Victoriei nr. 163, va avea loc desemnarea cîștigătorilor concursului.**

Reamintim concurenților că **vor fi decernate 20 de premii în valoare globală de : 10.000 lei.**

Ele vor fi atribuite după cum urmează :

Pentru etapa I

Premiul I 1 000 lei; premiul II 700 lei. De la cel de-al treilea clasat pînă la al zecelea inclusiv, concurenții vor primi premii de 500—100 lei în funcție de punctajul obținut.

Pentru etapa a II-a

Premiul I 2 500 lei; premiul II 1 500 lei. De la cel de-al treilea clasat pînă la al zecelea inclusiv se vor acorda premii de 700—150 lei în funcție de punctajul obținut.

Redacția revistei „Magazin" invită pe cititori și concurenți să ia parte la această festivitate.

NU UITAȚI ! MARȚI 31 AUGUST, ORELE 18.

UTIL ȘI PRACTIC

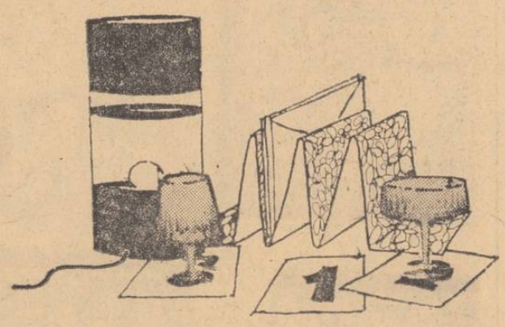

• Puteți aranja o măsuță de hol pentru expunere dintr-un ceaun de aramă, două cadre pentru picioare, de asemenea arămuite și dintr-o foaie de geam gros. Dimensiunile sînt desigur date de grosimea sticlei, deci de rezistența ei. În ceaunul astfel acoperit, puteți pune obiecte pe care le aranjați în mod normal, într-o vitrină.

• Faceți loc pijamalelor copiilor în camera lor, în pungi din material textil sau din foaie de plastic închise cu fermoar și agățate pe perete. Fiecare pungă are ca semn distinctiv un personaj din poveștile copiilor.

• Un abajur original pentru o veioză, realizat dintr-un cilindru din sticla cea mai obișnuită sau dintr-un pahar de laborator. Ungeți cilindrul sau paharul cu o soluție de gumarabică, ușor diluată cu apă și îl introduceți apoi în nisip. Zonele unde nu se lipește nisipul lasă să treacă lumina. Operația fiind foarte simplă, poate fi reluată cu ușurință ori de cîte ori se întîmplă ca abajurul să se degradeze.

• Pentru plicuri sau alte hîrtii de birou, un stativ extrem de simplu, dintr-o foaie de tablă mai groasă îndoită ca în desen. Atît timp cît este plană foaia se îmbracă într-o husă din mătase sau altă țesătură, după care se procedează la îndoire.

• Pentru ca atunci cînd aveți invitați paharele să nu se amestece între ele, confecționați-vă singuri dedesubturi de pahare dintr-un carton dreptunghiular pe fețele cărora lipiți cîte o coală de hîrtie sugativă. Ca semn distinctiv, lipiți deasupra cîfre mari decupate din hîrtie colorată, litere sau semne de punctuație.

Arh. M. KROCHMALNIC

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ROMICA V. din Dumbrăveni și mulți alți cititori ne cer informații și tratamente indicate pentru a împiedica formarea mătreții — căderea părului :

• *Pentru copiii care au părul rar se recomandă cîteva ședințe de raze ultraviolete și o cură heliomarină.*

• *Mătreața apare în mai multe împrejurări. Poate apare la un păr gras sau din contră, la unul uscat. Tratamentul este individualizat fiecărui pacient.*

• *Distrugerea firelor de păr prin electrocoagulare se face în cadrul clinicii de dermatologie — spitalul Colentina.*

• *Nu se pot da rețete tip pentru a împiedica căderea părului. Este necesar să se precizeze cauzele și după un examen atent medicul dermatolog va recomanda tratamentul adecvat.*

• *Uneori există o corelare între dezechilibrul hormonal și căderea părului. În asemenea cazuri este necesar și avizul medicului endocrinolog.*

• *Grefele de păr — această dorință a celor cu predispoziție spre calviție, vor deveni, cu timpul, o realitate. În prezent, sînt în faza de experiment.*

• *Stress-urile emoționale — dereglările afectiv emoționale au consecințe vegetative polimorfe și pot determina între altele și pelada — căderea părului. Dar există și reversul mecanismului de interferență. O peladă determinată de altă etiologie angajează o serie de reacții psihice depresive. Cum orice plan terapeutic include și reechilibrare psihică, medicamentele psihotrope sînt utile în ambele situații. Cel mai important este însă de a explica bolnavului cît de mult trebuie să lupte el însuși, pentru echilibrul lui psihic.*

EUGENIA RĂDULESCU — București, IOAN MARTOGAN — Cîmpulung și alții — *ne întrebă ce tratamente se fac în cazul varicelor. Numai chirurgul care va examina bolnavul va preciza dacă sînt oportune injecțiile cu mornat de sodiu.*

A. D. București. *Nu este indicat să folosiți preparatul Romergan timp îndelungat (12 luni în cazul dv. este prea mult). Este bine să faceți pauze.*

P. MIRCEA — Harghita. *Bineînțeles că sînteți capabil de a întemeia un cămin. Tratamentele hormonale pentru a stimula creșterea nu mai sînt posibile la vîrsta dv.*

ION IACOB — comuna Bragadiru. *Vă recomandăm Fosfobion, Diazepam de 2 mg și Gluconat de calciu — tablete.*

ELENA LUNGU — jud. Mehedinți. *O tromboflebită nu se poate trata prin corespondență. Este obligatoriu ca medicul chirurg să vă urmărească tratamentul și evoluția bolii.*

VIRGIL IONIȚĂ — București ; CIREȘICA STĂNESCU — Sinaia și DUMITRU DRĂCEA — Hunedoara. *Și pentru dv. sînt valabile indicațiile de mai sus.*

GHEORGHE ȘERBĂNESCU — Valea Albă — jud. Argeș. *Protezele se comandă : la Întreprinderea de produse ortopedice și protezare — București, str. Negustori nr. 6.*

CH. M. — Sectorul 7 — București. *Sînteți în supravegherea unui specialist competent. Urmînd tratamentul cu perseverență și avînd în vedere vîrsta dv. și evoluția favorabilă a afecțiunii, credem că va fi posibilă o sarcină în condiții normale. În felul acesta, eforturile dv. vor fi recompensate de cea mai mare satisfacție care poate exista pentru o femeie : bucuria de a avea copilul dorit.*

VERONICA MARTON — Timișoara. *Vom căuta să tratăm în coloanele revistei problema enurezisului nocturn la copii. Nu-l treziți în timpul nopții. După orele 17 să nu i se dea lichide și nici fructe. Seara, la culcare, va lua o pastilă de Bergonal.*

Dr. Ana MURGULEȚ

CUM PUTEM ÎNLĂTURA ACCIDENTELE CASNICE

de dr. Elena BARNEA

cercetător la Institutul de igienă și sănătate publică

Pentru prevenirea accidentelor în mediul casnic (a căror frecvență din păcate nu este chiar redusă) ne-am propus să stăm de vorbă și despre cauzele lor și despre măsurile de combatere. De obicei, considerăm că sîntem scutiți de astfel de pericole, despre care auzim și cărora le acordăm o importanță redusă. Dar specialiștii Organizației Mondiale a Sănătății au apreciat, pe baza datelor culese din diferite țări ale lumii, că gravitatea accidentelor casnice este egală în multe țări cu cea a unei mari epidemii, mortalitatea cauzată de aceste accidente fiind apropiată, atît ca amploare a pericolului pe care-l prezintă, cît și sub aspectul virstei, sexului, cu cea a tuberculozei. Dar spre deosebire de bolile infecțioase, accidentele din mediul cansic sînt de obicei numai consecința neglijenței, neatenției, imprudenței, grabei.

Unele din accidentele cele mai des întîlnite sînt *ARSURILE*. Acestea, în diferite grade, sînt cauzate de foc, curent electric, vapori și apă fierbinte, substanțe chimice. Deși e bine cunoscută ușurința cu care se aprinde benzina, petrolul, acetona, alcoolul, eterul etc., nu arareori acestea sînt folosite, depozitate și păstrate incorect. Frecarea parchetului cu benzină, folosirea acesteia la curățirea îmbrăcămintei în prezența unei flăcări (uneori, este suficientă simpla răsucire a butonului sau manipularea unei prize electrice), întreținerea defectuoasă a instalațiilor de gaze combustibile de la aragaz, sobe de încălzit și chiar aprindere instantanee a materialelor inflamabile prin frecare sau păstrare în vase de material plastic (care se încarcă electric) — sînt cauze frecvente de arsuri. Folosirea aspiratorului electric la pulverizarea unor vopsele cu solvenți organici sau a soluțiilor insecticide, poate da explozii prin aprinderea de la flacăra accidentală a motorului. Tratamente medicale empirice, ca fricțiunile cu petrol lampant, aplicarea de ventuze cu benzină pot provoca arsuri, fie prin substanță ca atare, fie prin flacără. Acizii și soda caustică aplicate pe piele dar mai ales înghițite din greșeală dau arsuri grave, uneori mortale.

O altă categorie de accidente este reprezentată de *INTOXICAȚII*. Cea mai frecventă intoxicație în mediul casnic era dată în trecut, de oxidul de carbon degajat de arderea de lemne și cărbune în sobe defecte, cu tiraj redus precum și de soda caustică, petrolul lampant, naftalină. Azi, în intoxicațiile din mediul casnic sînt incriminate un număr incomparabil mai mare de substanțe, datorită sporirii gamei de insecticide, detergenți, raticide și consumului de medicamente. Așa zisul *„verde de Paris"* (parathion, ecatox) produs pentru agricultură și folosit din păcate și în gospodărie ca insecticid, ocupă un loc de frunte în intoxicațiile din locuință. Toxicitatea deosebită a acestei substanțe, se menține 15 — 20 zile după folosire. Chiar după aerisire, verdele de Paris rămîne pe obiecte și pătrunde în organism prin piele. Intoxicația poate să apară la 10 — 14 zile după contactul cu toxicul.

Deosebit de periculoase sînt detergenții, sticlele cu petrol, sodă lichidă, băuturi alcoolice, bromocet etc. lăsate la îndemîna copiilor. Din curiozitatea de ale gusta, aceștia se pot intoxica grav.

Spălarea insuficientă a fructelor și legumelor, care azi sînt în majoritate tratate cu insecto-fungicide, constituie o neglijență care uneori se soldează, de asemenea, cu cazuri mai mult sau mai puțin grave de otrăvire. În mediul rural unde s-au extins în special în agricultură aceste substanțe, este nevoie de o mare atenție la manipularea lor, și la măsurile de igienă individuală.

Paralel cu creșterea numărului de obiecte electrice în gospodărie (mașini de spălat, aspiratoare, perii electrice, televizoare etc) crește și pericolul accidentelor prin *ELECTROCUTARE*, datorită nerespectării instrucțiunilor de folosință. Bunăoară sînt cazuri cînd se produce electrocutarea pentru că mașina de spălat, fierul de călcat etc. nu au fost conectate la prizele care prezintă legătura cu pămîntul. Un alt exemplu îl constituie improvizarea de prelungitoare ale șnururilor aparatelor electrice, amplasate mai departe de prize. Acestea neizolate, la atingere sau cînd suprafața pe care sînt puse este umedă, provoacă de asemenea electrocutarea.

În multe familii legătura aparatelor de radio, a frigiderelor este greșit făcută cu robinetul de apă sau caloriferul. Mai există obiceiul „unor pricepuți" care încearcă să repare tot felul de aparate casnice electrice. De cele mai multe ori acești pseudopricepuți strică aparatele, dar se și accidentează grav.

O educație deosebită trebuie făcută copiilor, în sensul de a le arăta că nu se pot juca cu obiectele electrice, că frigiderul nu e bun pentru ascunzătoare sau că deșurubarea becurilor și producerea de scintei electrice la nivelul prizelor, sînt distracții foarte periculoase.

Accidente casnice sînt și *CĂZĂTURILE* obișnuite de pe scaune, mese, *ALUNECĂRILE* pe parchet (care constituie de asemenea o categorie de accidente — în blocurile noi se pot adăuga căzăturile de pe balcoanele de la etaj, accidentele cu liftul. Grupele cele mai vizate de accidentele de această natură sînt bătrînii și copiii. La aceștia din urmă lipsa de supraveghere de către persoanele adulte constituie principala vină. Persoanele în virstă avînd o elasticitate a aparatului locomotor mai redusă (un sistem osos mai fragil și mișcări mai greoaie), este necesar să se autoeduce pentru atenția la ritmul și felul mișcărilor, pentru a se evita aceste accidente care pot duce la infirmități grave.

In concluzie, natura accidentelor casnice atît de variată, la care am ținut să nu adăugăm pe cele mai banale ca tăierea degetului prin neîndemînare sau vărsarea unui vas cu apă fiartă din neatenție, *nu au totuși alte cauze decît lipsa de prevedere, neglijența, graba, bravada, nerespectarea instrucțiunilor de folosire a utilajelor casnice, imprudența.*

Consecințele lor costă însă mult, de la durere, spaimă, boală, incapacitate de muncă pînă la pierderea de vieți omenești.

Pitoreşti locuri de popas

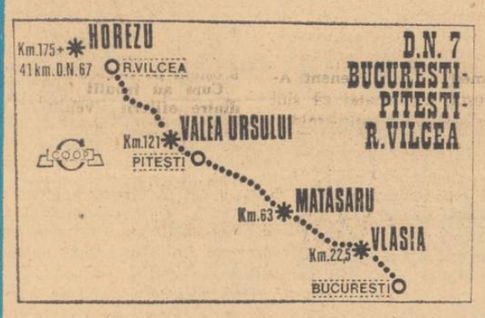

In drumul dv. de la București spre Rm. Vilcea unitățile cooperației de consum :

— Restaurantul și campingul Vlăsia

— Braseria și campingul Mătăsaru

— Hanul turistic Valea Ursului

— Hanul turistic Horezu

vă asigură excelente condiții de recreere: cadru natural plăcut, intimitate, serviciu ireproșabil

(Recoop)
6530

E VREMEA ROȘIILOR

Italienii le numesc „mere de aur" și roșiile merită acest omagiu. Practic ele pot fi gătite cu orice carne de vită sau pasăre, pește, paste făinoase sau orez, se pot minca la fel de bine calde sau reci și pot fi condimentate oricum, după gust și preferințe.

Să profităm deci de sezon care ni le pune la îndemînă din abundență și să nu ne lipsim de ele la nici una din mese.

Să ne reamintim cîteva vechi rețete.

SOSURI DE ROȘII

Cel mai simplu sos de roșii și se pregătește astfel : se spală, se taie în bucăți cîteva roșii frumoase (circa 600—700 g). Se pun să fiarbă împreună cu un mănunchi de pătrunjel verde, sare, piper și puțin zahăr. După 10—15 minute se scoate pătrunjelul și se trec roșiile prin sită. Se pune din nou pe foc, se adaugă o bucățică de unt proaspăt. După primul clocot se dă sosul de o parte.

• Fiertura de roșii pasată — preparată ca mai sus — poate servi drept bază pentru diverse alte sosuri. De pildă :

• Se taie în cuburi mici un castravete acru. Se adaugă în roșiile pasate. Se pune pe foc pînă la primul clocot. Se poate drege sosul cu cîteva linguri de smîntînă. E mai bun bine condimentat cu piper.

• Se spală, se taie în felii subțiri cîteva ciuperci. Se înăbușă în unt. După ce s-au înmuiat se toarnă deasupra roșiile fierte și pasate, se potrivește de sare și piper, se drege sau nu cu smîntînă.

• Dintr-o lingură de făină și puțin unt (25—30 g) se face un rîntaș alb. Se stinge cu fiertura de roșii, amestecînd într-una ca să nu se facă cocoloase. Dacă sosul e prea gros se poate subția cu zeama de carne sau apă fierbinte. Sosul se poate îndulci sau acri după voie. E excelent cu rasol și cartofi natur.

• Dacă doriți să aveți un sos condimentat pe care să-l folosiți vreme mai îndelungată, ba chiar și la iarnă, încercați următoarea rețetă: *3 kg de roșii bine coapte, 3 căței de usturoi, o foaie de dafin, puțin cimbru, sare, piper, la dorință 1—2 frunze de busuioc, ulei.* Spălați și tăiați roșiile în bucăți. Puneți-le la fiert. După cîteva clocote, treceți-le prin sită deasupra unei cratițe. Adăugați usturoiul, sarea, piperul și aromatele. Repuneți vasul pe foc mic, de preferat peste o tablă. Fierbeți pînă ce sosul scade bine (circa două ore). Amestecați din timp în timp ca să nu se prindă. Turnați sosul de cald în borcane sau sticle — e bine să fie mici — și turnați deasupra 2 cm de ulei. Astupați sticlele cu dopuri sau legați cu celofan gura borcanelor. Păstrați-le la loc uscat și aerisit. Puteți consuma din sos numai atît cît aveți nevoie, restul se păstrează fără să se altereze cu condiția să fie în permanență acoperit de ulei.

E un sos care rivalizează cu orice fel de sosuri asemănătoare din import.

DOUĂ REȚETE DE ROȘII UMPLUTE

ROȘII UMPLUTE CU OUĂ ȘI GARNITURĂ DE MACAROANE

4 roșii, două linguri de ulei, sare, piper, 250 g macaroane, 100 g cașcaval ras, 4—8 crenvurști sau cîrnăciori extra, 4 ouă, puțin unt (25 g.)

Spălați roșiile, tăiați-le un căpăcel. Puneți-le într-o tigaie cu untdelemn, sare și piper. Lăsați-le să se înmoaie înăbușit pe foc mic circa 20 de minute.

Separat fierbeți macaroanele în apa clocotită cu sare circa 20 de minute. Scurgeți-le și amestecați-le cu cașcavalul ras. Fierbeți crenvurști sau prăjiți cîrnăciorii Extra (puteți alege și alți cîrnați). Faceți ouăle ochiuri. Așezați fiecare ochi deasupra cîte unei roșii, așa ca să stea ca într-un cuib. Serviți fiecare roșie însoțită de cîrnați și macaroane.

O salată de sezon va face din acest fel un prînz complet.

Un strugure, o piersică sau o felie de pepene va fi de ajuns ca să oferiți o masă copioasă.

ROȘII UMPLUTE CU FICAT

6—8 roșii, 250 g. ficat, 2—3 felii de franzelă pentru lapte, o ceapă, 75 g. unt, 3 ouă, 2—3 linguri de smîntînă (facultativ).

Se aleg roșii rotunde și netede. Se taie un capac, se golesc de miez. Se taie ficatul felii și se înăbușe în puțin unt. Se răcorește și se trece prin mașina de tocat împreună cu 2—3 felii de pîine albă înmuiată în lapte și bine stoarsă. În untul rămas de la prăjitul ficatului se înmoaie o ceapă mărunt tăiată. Se amestecă tocătura cu ceapă călită, cu 3 gălbenușuri, 50 g unt, sare și piper iar la urmă cu albușurile bătute spumă tare. Se umplu roșiile, se așează deasupra capacele. Din miezul roșiilor se pregătește un sos simplu, se toarnă în cratița cu roșii, se dă totul la cuptor. Cu 5 minute înainte de a le scoate se pot adăuga 2—3 linguri de smîntînă.

• Pentru două persoane micșorați cantitățile și folosiți doi ficați de pasăre.

Olimpia ȘTEFANESCU

La 23 km depărtare de Suceava, o nouă unitate a cooperației de consum

MOTELUL

— Camere confortabile, cu baie

— restaurant

— camping cu căsuțe familiale

La numai 1 km depărtare de motel, făcînd o plăcută plimbare, ajungeți la stîna Ilișești unde puteți servi delicioasele preparate specifice

(RECOOP)
6531

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CUM SE PREPARĂ VINUL DE MERE

Profesoara de gospodărie LUCREȚIA OPREAN din București, strada Arcului nr. 3, răspunde cititorului GHEORGHE SUCU din comuna Sărmașu, str. Republicei nr. 25, jud. Mureș, cum se prepară vinul de mere.

4½ kg. mere de calitate bună, tari și cu conținut mare de must, 3,100 kg. zahăr, zeama de la 3 lămîi, 11 litri apă, drojdie de bere proaspătă de mărimea unei nuci potrivite (cca 10 gr). Lămîia se poate completa cu jumătate pachet sare de lămîie.

Merele spălate și zbicite sau șterse se curăță de coajă. Se taie în jumătăți, se scot simburii cu cășulie cu tot, se rad pe răzătoare și se pun într-o damigeană.

Apa și zahărul se pun într-o oală mai mare să fiarbă timp de zece minute de la data întîiului clocot. Jumătate din acest sirop călduț se toarnă peste merele din damigeană și se amestecă bine cu un băț curat. Se pune zeama de la lămîie (cine dorește curăță lămîile de coajă și simburi si le taie foarte mărunt) sau sarea de lămîie dizolvată în două linguri de apă fierbinte. De asemenea, se adaugă drojdia dizolvată în două linguri de apă, dar abia călduță.

Cînd restul de sirop s-a răcit complet, se toarnă și el peste merele din damigeană care se scutură bine. Se pune dopul de fermentație. După ce procesul de fermentație s-a terminat, cu ajutorul unui furtun, se trage cu mare grijă vinul de pe drojdie. Se toarnă în sticle. Se înfundă cu dopuri noi de plută, fierte în prealabil. Sticlele de vin se păstrează culcate la rece.

În lipsa dopului de fermentație, merele se pun într-un borcan mai mare. Se leagă cu un tifon dublu, deasupra se pune o farfurie adîncă și timp de o săptămînă se amestecă cu un băț curat sau o lingură nouă de lemn.

DISTRUGEREA FURNICILOR DIN APARTAMENT

Ing. **CLEMENTINA LUBAN** din București, sectorul 7, str. Partiturii nr. 8, Bloc 63, sc. E, ap. 187 răspunde cititorilor **SANDU EMILIAN**, din Bacău, Bloc B3-1 ap. 3, cartierul Milcov și **EMILIA MIRONESCU** din comuna Bănești, jud. Brașov care doresc să știe, cum se distrug furnicile.

„În primul rînd, observați, urmăriți mersul furnicilor prin casă, deoarece s-a constatat că ele circulă numai prin anumite locuri, în șiruri, începînd de la culcușul lor și spre punctele unde găsesc dulciuri.

Puneți în drumul lor picături de miere sau dulceață, pe bucățele de hîrtie, spre a le ademeni. Apoi, așezați pe locul lor de trecere, bucăți de hîrtie pe care presărați un amestec din zahăr praf și borax pudră. În acest scop, cumpărați cca. 150 gr. borax și 100 gr. zahăr pudră, amestecați-le bine cu o linguriță curată (preferabil, oparită). Puneți mici grămăjoare de cîte 1—2 gr. pe bucățele de hîrtie în punctele invadate de furnici. Cînd recurgeți la acest amestec, înlăturați orice sursă de dulciuri.

Borcanele cu miere, dulceață, compoturi etc. vor fi păstrate în perioada de combatere a furnicilor, în sobe sau în frigider.

VREM SĂ ȘTIM

VIRGIL CONSTANTINESCU, șos. Oltenița nr. 47—53, bloc 1, scara 4, et. VI, ap. 137, București, sector 5 : Obișnuiesc să prepar în casă vin din stafide cu rezultate foarte bune. De cîtăva vreme însă acesta se oțetește la intervale ce variază între 2—3 săptămîni de la punerea lui la fermentat, fără a putea determina cauzele, deoarece condițiile sînt aceleași ca și mai înainte — stafidele le spăl cu apă călduță înainte de întrebuințare, drojdia de bere o țin la frigider, borcanul îl leg la gură cu o pungă din nailon pentru a-l feri de agenți străini etc. Doresc sfatul unor cunoscători în materie.

IONEL DICU, din com. Dobrogostea, jud. Argeș dorește să afle cum se prepară și cum se păstrează vinul din zarzăre.

GUȚĂ A. str. Răscoalei nr. 61, Techirghiol, județul Constanța, dorește să afle cum se conservă și cum se usucă smochinele.

ZIG-ZAG • ZIG ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

FIUL ÎȘI REGĂSEȘTE TATĂL, BUNICA — NEPOTUL...

de Mihai STOIAN

Am publicat, nu de mult, la această rubrică, sub titlul „Singele apă nu se face" scrisoarea lui Alexandru Popa, din Iași, strada Păcurari nr. 160, in care băiatul, de 16 ani, își mărturisea dorința aprinsă de a-și regăsi, în vacanța de vară care acum e pe sfîrșite, tatăl plecat de-acasă (și despre care nu știa absolut nimic). Incredințat de interesul pe care opinia publică îl arată unor asemenea cazuri, în care — cu sprijinul ei direct — familiile pot fi reintregite sau tinerii, chinuiți de ideea că nu-și cunosc măcar părintele, își găsesc echilibrul sufletesc, am dat curs rugăminții întemeiate a lui Alexandru Popa. Spre imensa noastră satisfacție — și sînt convins și a cititorilor rubricii „Curier" — am primit recent o nouă scrisoare de la corespondentul nostru din Iași :

„Stimați tovarăși,

Nu am cuvinte cu care să vă mulțumesc pentru binele mare pe care mi l-ați făcut, de a-mi găsi tatăl.

Cînd am citit scrisoarea mea în „Magazin" eram la țară, la Cepleniță, dar imediat am plecat la Iași, deoarece știam că voi primi vești. Aici m-au așteptat scrisori de la diferiți cititori din țară, care mă încurajau și îmi urau succes în cele ce mi-am pus în gînd. A doua zi, am primit alte scrisori, între care cea mai importantă a fost chiar din Lăpușata, de la tovarășul șef al postului de miliție de-acolo, plutonierul Ion Neacșu, în care dumnealui mă înștiințează că tatăl meu este stabilit în locul acela și că pot să merg să-l văd cînd doresc. Dînsul mă va conduce la tatăl meu. In momentul de față i-am scris și dînsului că voi pleca, dar nu și data. Incă o dată, prin intermediul dumneavoastră, le mulțumesc tuturor din adîncul sufletului pentru ajutorul dat.

Am primit apoi chiar astăzi, cînd vă scriu, printre alte multe scrisori, una de la o verișoară de a mea, nepoata tatălui meu, absolventa liceului de cultură generală, Dorina Dumbrăveanu. In această scrisoare am primit informații despre tatăl meu. Vă pot comunica și dv. că tatăl meu a luat cunoștință de fapta mea și „a fost tare emoționat, dar i-a părut nespus de bine că și-a regăsit fiul". Verișoara mea îmi dă chiar unele relații cum pot să ajung acolo, și îmi anunță că sînt așteptat cu brațele deschise. Chiar și bunicii mei mai trăiesc și toate rudele doresc să mă vadă „cît mai curînd". Chiar mă roagă, dacă pot, să mă duc în august și cred c-am s-o pot face.

De asemenea, vă mai pot spune că mulți cititori mă roagă să le scriu ce am simțit în momentul cînd sărutam mîna tatălui meu, să le comunic impresiile și ce am de gînd după ce-mi voi cunoaște tatăl. Le promit că voi face acest lucru cu plăcere. Totodată vă pot spune și că toți cititorii au fost și sînt oameni cumsecade și nu-l voi uita pe nici unul dintre ei. Le-am răspuns tuturor, cu aceeași simpatie și căldură cu care și ei mi-au scris mie. Prin mijlocirea dv. mi-aș îngădui să le mulțumesc din toată inima pentru frumoasele cuvinte cu care mi s-au adresat, mie, unui necunoscut. Mai jos redau doar cîteva nume din atîtea și atîtea : Șindelar Ioan — Copșa Mică ; Ionescu Mihaela — București ; Otrös Nicolaie — Gherla, jud. Cluj ; Butușina Maria — Vulcan, jud. Hunedoara ; Cocoțan Monica — Rogova, jud. Mehedinți ; Breabăn Mariana — București ; Firiceanu Ecaterina — Mizil etc., etc.

Ca și celorlalți cititori, vă promit și dv. că vă voi scrie, după prima întrevedere cu tatăl meu. S-ar putea să fac acest lucru chiar din Lăpușata. Vă mulțumesc pentru atenția pe care mi-ați dat-o.

ALEXANDRU POPA"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Dragă Sandule, sper că-ți închipui cîtă satisfacție îi poate produce unui „curier", reușita unei asemenea... acțiuni (mă exprim, între-adins, mai „oficial", fiindcă emoția, cîteodată, se cuvine a fi ușor ascunsă). Faptul că nenumărați cititori ți-au scris, că șeful de post din Lăpușata s-a grăbit să-ți sară într-ajutor, că „toți cititorii au fost și sînt oameni cumsecade" — toate acestea îți pot fi o foarte binevenită școală de omenie și încredere în ceilalți, căci — pe parcursul vieții — s-ar putea ca, vreodată, tu însuți să fi pus în situația de a sări într-ajutorul cuiva, de a-l sprijini și încuraja. Așadar, propria ta experiență să-ți slujească întotdeauna. Cît privește reîntîlnirea cu tatăl, evident că așteptăm cu nerăbdare descrierea ei amănunțită. Bucuria revederii sper să nu fie umbrită de nici un nor. Oricum, vacanța de vară ți-a adus împlinirea visului pe care-l aveai, motiv în plus ca, odată cu reînceperea anului școlar, toate preocupările tale să se îndrepte — eliberate de alte gînduri — către carte, către învățătură. Spor la școală și numai fericire !

In același curier intitulat „Singele apă nu se face" am publicat rîndurile „mătușei Marina" (Marina Boicencovici din com. Ovidiu, jud. Constanța), prin care bătrîna, în vîrstă de 74 de ani, mărturisea neliniștea care-a cuprins-o fiindcă nu știe nimic despre cei doi nepoți ai ei, stabiliți la Timișoara. Am primit o carte poștală cu următorul conținut :

„Dragă curier,

Cîtind cu adîncă durere despre bătrîna din Ovidiu care v-a cerut ajutorul pentru a-i găsi pe cei doi nepoți ai săi, eu fiind din Timișoara, și totodată avîndu-l în vecini pe nepotul bunicii din Ovidiu, pe numele său Dorel Minda, tin să vă informez, căci sînt și eu bunică, și am și eu nepoți, care-i adresa lui : DOREL MINDA, str. Bariției nr. 8, apart. 4, Timișoara, jud. Timiș.

Cu stimă și respect,
Vecina lui Minda"

Stimată „Vecină a lui Minda", vă mulțumim în numele „mătușei Marina" și tragem nădejdea că, foarte curînd, vom primi și de la dînsa confirmarea că, realmente, și-a regăsit nepotul (măcar unul din doi, sau printrînșii, și pe al doilea). Ați făcut o faptă bună ! Sufletul dumneavoastră de bunică poate fi pe deplin împăcat.

ECHILIBRU

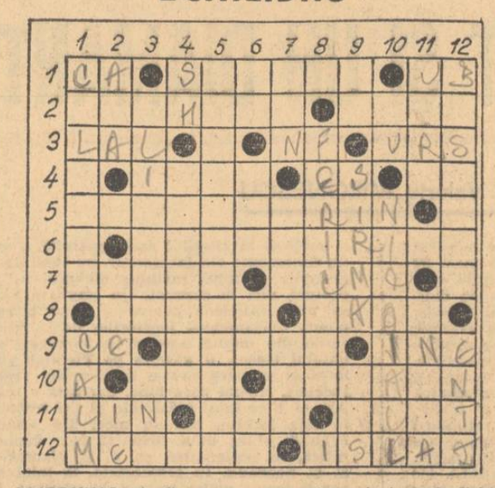

ORIZONTAL: 1. Comparativ de egalitate. — Echilibru de revenire de la sine, la poziția inițială. — La cub! 2. Cercetare juridică. — Are... calibru. 3. Jumătăți de lalele! — Nicu Florescu. — Animal folosit la circ pentru echilibristică. 4. Localitate în India. — În rest! — Stă în echilibru... peste piramide. 5. Echilibru în mînereuri pe cale de dezintegrare 6. Echilibru în orice poziție. 7 Palat turcesc. (od.) —Joc de cărți. 8. Bune de foc... — A inseta. (reg.) 9. Intrebare. — Dormitor de altădată. — În fine! 10. Abreviație comercială. — Pește de mare. 11. Pasăre cu un mare echilibru în timpul zborului. (pop.) — Contribuie la stabilirea echilibrului chimic. (sing.) — Adverb care... strică echilibrul. 12. Tratează tulburările de echilibru. (pl.) — Păsune.

VERTICAL : 1. Cavalerist de altădată. — Echilibru psihic. (fig.) 2. O fată palindrom... — ...și fetele palindrom. — Cămașă rustică. 3. Are nevoie de un perfect echilibru în construcție. — Pui de animal dotat cu un perfect echilibru în timpul salturilor. 4. Sandu Haralambie. — Echilibrul unui sistem... în viteză. 5. Echilibru mecanico-caloric. 6. Echilibrat la sfîrșit! — Interjecție. — Conjuncție latină. — Animale „echilibrate" din punct de vedere psihic... 7. Îți echilibrează bugetul... (fig.) — Abreviație feroviară. — Particulă familială la arabi. 8. Licoare care... tulburâ echilibrul. 9. Nota diapazonului. — Drum pentru... echilibristică. — Abreviație de altădată. 10. Rece. — Organul echilibrului din urechea internă (anatom.). 11. Parte a corpului ce servește unor acrobați pentru figuri de echilibristică. — A echilibra forțele. (fiz.) 12. Talerele care stau într-un permanent echilibru instabil... — Zoolog maghiar. (sec. 19).

E. GALL

Cuvinte rare : ADMI — RAMS — ICM — IAI — ABN — RMS — ENTZ.

OREBUS

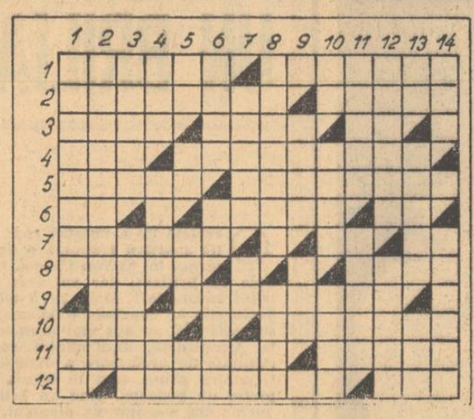

CONCERT BEETHOVEN

ORIZONTAL: 1. „Simfonia a IX-a". — Registru. 2. Lied compus de Beethoven în 1795. (opus 46) — Popor antic. 3. Dans în trei timpi, în care gen Beethoven a compus unul în mi bemol, și unul în sol major. — Orașul de pe Rin, unde în decembrie 1970 s-a născut Beethoven. — Final de sonată! 4. Localitate în Nigeria. — „Simfonia a VI-a". 5. „Sonata..." (dedicată Giuliettei Guicciardi). — „Sonata Nr. 8". 6. Unu la table. — Beethoven printre muzicieni. (metaf.) — Cîntat la sfîrșit ! 7. Decor pentru „Pastorala". — Patru romani... — De la (od.) 8. Fluviu în U.R.S.S. — Indică o repetiție. 9. Cămașă rustică. — Poet și dramaturg german, din a cărui lirică s-a inspirat Beethoven. 10. Studio cinematografic berlinez — Uverturâ la opera „Fidelio". 11. Compozitor austriac, autorul unui vals pe a cărui temă Beethoven a compus celebrele „Variațiuni opus. 120". — Instrument muzical pentru suflători. 12. Împăratul francez căruia la început Beethoven, îi dedicase simfonia „Eroica". — Nume feminin.

VERTICAL: 1. „Baletul..." (muzică pentru scenă — pl. neart.) — Epitet acordat regelui gal Howel. 2. Celebrul imn al lui Schiller, motiv tematic pentru „Simfonia a IX-a" (două cuv.) 3. Produs sintetic românesc. — „Regele..." (muzică pentru scenă la piesa de Kotzebue — opus 117). 4. Port în Danemarca. — Buni pentru... „Marea fugă". — Postav țărănesc. 5. Nota diapazonului. — În vîrful piramidelor ! — Comună în Austria. — În stepă ! 6. Oraș în Japonia. — Etic ! — Acolo (fam.) 7. A fermenta. — Interjecție. — Bile ! 8. Compoziție solemnă, cum este „Clipa glorioasă". — Nume masculin. 9. Pe portativ. — Dinsele. 10. Non licet. — Cai nordici... — Zeitate scandinavă. 11. Anul, luna, ziua... (adj.) — Orașul marilor creații beethoveniene. 12. Patria lui Antonio Salieri, unul din profesorii lui Beethoven. — A-și atribui un drept. 13. În Alsacia ! — Unul care joacă teatru... — ...și un fluviu european. 14. În 1970 s-au împlinit 200 de la nașterea lui Beethoven. — Titlul onomatopeic al unui canon din creația genialului compozitor.

Toma MICHINICI și George TULEA

Cuvinte rare: ABO. — DDA — ALS — ISS — AIBA — LOFN.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FOLCLOR

ORIZONTAL : Popor — Doina — Alimoș — Cian — Călușari — Na — Arat — Lansa — Lis — Ab — Aa — M — A — Taran — Toi — Arma — Os — Do — Ani — Tur — Dor — Ru — Canotori — Tara — Cd — M — T — Altita — Hora.

FERICIRE

ORIZONTAL : Zola — Vlahuță — R — Ideal — Rod — Diva — L — Emisă — A — Ino — Exi — CM — SMS — Romanța — CI — Mălineanu — Alecsandri — I — Lin — Cher — Nat — Eu — Lu — Sepala — Stro — Acsă — T — Cia — Fructuos — Unison — Uimit

JOCURI DISTRACTIVE — UNUL DIN ȘAPTE

Primul desen (un negativ pentru a îngreuna găsirea soluției) se aseamănă cu unul din cele șapte desene numerotate de la A la G. Precizați dv care este acel desen. (Soluția în numărul următor)

Administrația asigurărilor de stat

ANUNȚA

că la 31 august va avea loc tragerea de amortizare a asigurărilor mixte de viață, cînd pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere se acordă suma corespunzătoare, indiferent de numărul ratelor de prime plătite. Fondul total de premiere este de un milion de lei.

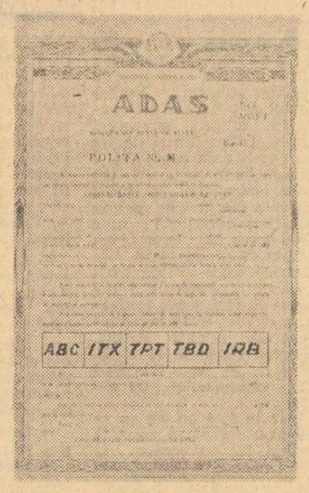

Participă la tragere posesorii poliței pentru :

- asigurarea mixtă de viață ;

- asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente ;

- asigurarea familială și mixtă de viață ;

- asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași, care au primele plătite la zi. (6529)

PRONOEXPRES

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ DE TOAMNĂ 5 SEPTEMBRIE 1971

Administrația de Stat Loto-Pronosport organizează tragerea excepțională Pronoexpres de toamnă la care se atribuie în număr NELIMITAT :

● AUTOTURISME „DACIA 1300" și „SKODA S. 100" ;

● EXCURSII a 2 locuri la Praga cu petrecerea Revelionului (durata cca. 6 zile);

● BANI : cîștiguri de valoare variabilă și fixă.

Participarea se face pe variante de 3 lei, 6 lei și 15 lei.

Variantele de 15 lei dau dreptul la participare la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.

SÎMBĂTĂ 4 SEPTEMBRIE 1971,

ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(6500 A)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Sinteza vieții ?

Filozofia materialistă, cît și știința contemporană, privesc viața ca reprezentînd activitatea unor sisteme materiale.

Știm astăzi că orice celulă vie este constituită din proteine și acizi nucleici. Sinteza proteinelor a fost realizată mai de mult. In schimb, descifrarea codului genetic și, în special, sinteza acizilor nucleici, s-a realizat în ultimul deceniu. In acest domeniu, în 1967 s-a decernat Premiul Nobel oamenilor de știință Kornberg și Goulian. Știți pentru ce ?

Maya

Cuvîntul acesta poate reprezenta un prenume feminin, frumos, de altfel, derivat din binescunoscutul „Maria", întîlnit în limbile multor popoare. Dar, sub aceeași denumire, se cunoaște și una dintre vechile civilizații, sau culturi, ale continentului american, aparținînd poporului mayaș, despre care europenii nu au luat cunoștință decît foarte tîrziu, după anul 1492, cînd Columb a descoperit continentul nord-american.

Despre mayași și cultura maya s-au scris destule și s-a vorbit mult în decursul timpului. **Dacă însă v-ar întreba cineva unde a trăit acest popor, în trecut, și de unde era originar, ați ști să-i răspundeți ?**

Paza cetății

Cititorul revistei noastre AUREL GOVOJDEANU din Șimand, jud. Arad, ne-a trimis o problemă interesantă, pe care v-o prezentăm aici, nu însă mai înainte de a-i fi dat un titlu și a o fi „ameliorat" puțin.

Un sublocotenent a fost însărcinat să asigure paza unei cetăți. Forma cetății era dreptunghiulară. Ordinul dat impunea folosirea a cîte 9 soldați pentru fiecare latură a cetății. Cum cetatea avea 4 laturi, aceasta însemna că în total erau necesari 36 soldați. Totuși, încercînd să facă economie de oameni, sublocotenentul a folosit numai 32 soldați, dispuși ca în desenul alăturat, respectînd însă consemnul ca pe fiecare latură să fie cîte 9 oșteni.

La scurt timp după instituirea pazei, a sosit în control superiorul său imediat, un locotenent. Acesta a constatat că sînt totuși prea mulți soldați folosiți și că se poate asigura paza tot cu cîte 9 oameni pe o latură dar reducînd numărul lor total cu 4.

Un nou control a fost efectuat ulterior de către căpitanul formației care, la rîndul său, a mai redus numărul oamenilor cu încă

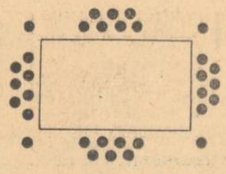

4, fără ca totuși să se calce dispoziția de a exista cîte 9 soldați pe fiecare latură.

In sfîrșit, un ultim control l-a făcut colonelul gărzii care a mai redus și el numărul soldaților cu alți 4 oameni, rămînînd, cu toate acestea, tot cîte 9 oșteni pe fiecare latură.

Cum au izbutit fiecare dintre ofițerii veniți în control să realizeze aceste performanțe ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Conexiune inversă

Pentru prima dată, ideea conexiunii inverse a fost formulată în anul 1928 în domeniul fiziopatologiei, de doctorul român D. Danielopolu, iar în 1944, a fost introdusă în telecomunicații, de profesorul P. Postelnicu.

Proprietățile miraculoase ale anului 1971

Iată cum se poate descompune în pătrate sau cuburi numărul 1971 :

$1^2 + 2^2 + 5^2 + 11^2 + 13^2 + 14^2 + 15^2 + 16^2 + 17^2 + 18^2 + 19^2 = 1971.$

$1^3 + 3^3 + 4^3 + 7^3 + 16^3 = 1971.$

Cît privește pătratul magic, numerele cuprinse în cele 16 pătrate mai mici, trebuie aranjate ca în pătratul alăturat, pentru a obține prin adunare, fie pe orizontală, fie pe verticală, sau pe diagonale, numărul 1971 :

332	603	683	353
593	443	393	542
413	592	543	423
633	333	352	653

Poșta cititorilor

Tov. **Burciu Ion.** S-a primit și prima dv., scrisoare și, mai mult decît atît, ne-a plăcut problema trimisă, pe care o vom publica.

A. I. — București. Dacă s-ar afla în lumea muștelor ce ne propuneți să publicăm despre ele, s-ar putea să nu mai aveți liniște din partea lor. Totuși, cu orice risc, pentru că experiența este amuzantă, o vom publica. Această experiență am făcut-o și noi, de mult, și îi știm și explicația științifică, pe care, se pare că dv. nu o cunoașteți. O veți afla deci, la vremea potrivită !

Un cititor care semnează **Titu Gheorghiu** din Reșița ne trimite, cam tardiv, aprecierile sale cu privire la întrebările din nr. 710 al revistei, în legătură cu futurologii și unele întrebări ale lor. Ne-a uimit precizia unora dintre răspunsuri. De exemplu, la întrebarea „Cînd se va realiza controlul reacției termonucleare ?", se răspunde exact : la 20.05. 1978 ! Sau, la întrebarea „Cînd vor fi confecționate organe artificiale din material plastic ?", se precizează 18.11.1985. N-am avea nimic de obiectat în privința acestor profeții exigente, dar, ce spuneți, stimate profet, despre ultima afirmație din scrisoarea dv., pe care o reproducem textual : „Cînd veți intruni comisia pentru deliberarea rezultatelor pe care le veți da spre publicare, unul dintre participanți va avea un atac de cord, care-i va fi fatal." Știți de ce vă întrebăm ? Nu ? Ei bine, atunci aflați că evenimentul a avut loc și n-a murit nimeni de inimă. In schimb, cum rămîne cu precizia celorlalte profeții ? Cel puțin în domeniile respective, noi am dori ca previziunile dv. să se realizeze : ar fi util pentru întreaga omenire !

Ing. Liviu MACOVEANU

24

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

Panaitescu îl aștepta afară. Purta la ochi aceiași ochelari de soare, cu lentile mari ca să-i acopere sprîncenele dese ca niște tufoare.

— Maestre, m-am dus la Vasiliu acasă. Nu puteam merge în altă parte, nu cunoșteam altă adresă și m-am pus pe așteptat cu răbdarea mea caracteristică. Nu știu cum s-a întîmplat, dar am adormit imediat. Atunci cînd am făcut ochi și m-am uitat la ceas, se făcuse aproape seară. Mi-am scos din buzunar o jimblă, din celălalt o bucată de salam și, continuînd să privesc înainte, și în toate părțile, am început să mănînc. Numai ce-o văd pe domnișoara Mary — dacă nu mă înșel, dumneata ai zis că o cheamă așa. Mi-am zis : Panaitescule, ai prins pe dumnezeu de un picior. N-au stat mult în casă, de unde am dedus că au fost cuminți, nu ca data trecută, că matale mi-ai povestit că data trecută n-au fost și mi-ai povestit așa de frumos încît pînă la urmă mi-am dat seama că exagerezi. Dacă dumneata vezi ceva și-ți place, le înflorești de nici dumnezeu nu mai știe unde începe invenția și unde se termină realitatea.

— Panaitescule dragă, dă-mi voie, n-am exagerat de loc. Ți-am spus doar ce am văzut și atîta tot.

— Bine, maestre, fie precum zici, deși să i-o spui lu mutu că n-ai exagerat. Dumneata totdeauna te îndrăgostești de victima sau de viitoarele victime, și atunci participarea dumitale devine interesată, adică ca să mă exprim..., cu toate că aș putea nici să nu mă exprim, că matale mă înțelegi și așa. Deci, ca să nu mai pierdem vremea, că mănînc benzină din buzunarul meu, Mary a intrat și după puțin timp a ieșit cu Vasiliu. Și unde crezi, maestre, că s-au dus ? La sfatul popular, nici mai mult nici mai puțin. Au depus actele, că am fost deștept și m-am interesat. Portarul, un vechi amic de-al meu, că sîntem vecini, s-a dus, s-a uitat și, pentru cinci lei, mi-a mărturisit să actele erau în regulă.

— Interesant, interesant...

— Ce-i interesant, maestre, că se căsătoresc ? Asta după mine chiar că nu-i interesant de loc. Că mi-a spus Gogoneață, prietenul ăsta al meu, portarul, că lui îi e suficient să se uite la marfă și știe exact cîte parale face. A zis că clienții mei și ai matale n-au șanse să stea împreună mai mult de două luni. „Prea frumos și spălat tipul, pentru șleampăta aia", a zis Gogoneață, și pă cuvînt că m-am închinat în fața unui asemenea spirit de observație.

— Dragul meu, o femeie nu este chiar așa de ușor de descifrat cît pare la prima vedere. Ca să spun așa, dragul meu, fata de care vorbești și care i-a lăsat lui Gogoneață o impresie șterșă, este destul de bine făcută și tainele cu care l-a cucerit pe Vasiliu sînt de altă natură, ea reprezentînd pentru el o valoare materială, deoarece, dragul meu, Vasiliu le alege nu atît după criterii exterioare, cît după altele. Din cîte am înțeles din discuția lor, atunci cînd se aflau singuri în pat, aceste criterii vizează întotdeauna și familia viitoarei victime. In cazul de față, mama fetei este singură și atunci se atacă pe două fronturi. Pe de o parte, Vasiliu acționează asupra tineretului, iar pe de altă parte, Fodor lucrează cu maturele. In urma unui asemenea atac nu mai există scăpare.

— Maestre, dar ești formidabil, pă cuvînt...

— Ce te face să crezi, mult prețuitul meu coleg, că sînt formidabil ?

— Păi după ce-au ieșit ăia de la sfat, eu m-am luat după ei, și am ajuns în strada Cutezanței, o fundătură ca vai de lume, și de acolo cine crezi că a ieșit ? Fodor și mama fetei. Știi ce-i curios, maestre, că mata mi-ai zis că între cei doi — între Vasiliu și Fodor — sînt relații, ca să le zic așa, curente și de interes. Ei bine, greșești, maestre. Cei doi nici nu se cunoșteau. Mama fetei le-a făcut cunoștință pe loc.

— Deci, dragul meu, iată cum deducțiile mele se verifică în practică, iată ce mare dreptate am avut. La început nu m-ai crezut, deși am fost convins că numai o minte ageră și proaspătă ca a dumitale este capabilă să priceapă labirintul destul de întortocheat, trebuie să recunosc, al intuițiilor mele. Dar, dragă colega, nu mai vreau să te rețin și ard de nerăbdare să-ți ascult în continuare atît de interesanta povestire.

Panaitescu deschise portiera mașinii, aruncă țigara, trînti ușa cu un dispreț suveran, spre stupoarea Bunicului, care vedea o admirabilă țigară tăvălindu-se pe jumătate neconsumată în zloata drumului.

— Deci, maestre, cum am zis, au făcut cunoștință, apoi Fodor, bine bărbat crede-mă, și-a scos pălăria, a salutat cu demnitate de prinț,

Desen de Dorin DIMITRIU

s-a urcat în mașina lui și a plecat, claxonînd de cîteva ori în semn de rămas bun. Doamna Spoială a rămas în poartă și se ștergea la ochi de atîta emoție. Cei doi tineri au stat cît au stat în casă, apoi s-au dus la restaurant. Ce era să fac ? M-am întors la doamna Spoială, că rămăsese singură, și, maestre, trebuie să recunosc că dacă aș fi fost ceva mai tînăr și mai fără experiență în materie de femei, mi-aș fi depus candidatura în mîna ei, că are niște picioare și un obraz clasa întîi. Așa cum spuneam, sau mi se pare că încă n-am spus, mi-am lăsat mașina pe o stradă din apropiere și scoțîndu-mi o hîrtie din multele pe care le am, mi-am ales o meserie ca să pot pătrunde legal în casa doamnei Spoială. Intre instalator și agent ADAS, am ales-o pe a doua, părîndu-mi-se de o condiție mai bună, de altfel, după cum vezi, și eu sînt îmbrăcat destul de elegant, și am intrat în casă. I-am arătat doamnei legitimația și dă-i Panaitescule cu vrăjeala. I-am zis că nu se știe niciodată ce se poate întîmpla pe acest pămînt plin de atîtea neprevăzute, că accidentele sînt accidente și cum toți sîntem supuși întîmplării, ar fi bine să-și facă o asigurare pe viață. Bine că n-a vrut toanta, că aș fi intrat la bucluc. N-am, maestre, la mine nici un chitanțier. Și uite așa din una în alta, după ce i-am lăudat cafeaua, după ce i-am spus că întîmplător am văzut ieșind din casă un tip nemaipomenit de bine, doamna Spoială, gîngurind ca o turturea, mi-a mărturisit că-l cunoaște pe Fodor de două luni, că e cel mai șic bărbat din cîți a văzut în viața ei și că fostul ei soț, inspector financiar într-un minister, să-l ierte dumnezeu dar în cele lumești era pe lîngă Fodor o rablă. Tîmpite unele femei, maestre. Nu se simt bine dacă nu aruncă lături cu găleata peste bărbații lor, atunci cînd îi înșeală sau după ce bieții de ei au dat ortul popii. Mi-a vorbit și despre fiica ei, tehniciană dentară, că are veniturî frumoase de cînd nu se mai vinde aur pentru dinți decît la Banca și că se va căsători ca un student la matematică, adică cu un savant. Am mai băut, maestre, o cafea și, atunci, ca reprezentant al opiniei publice, că așa ai zis că trebuie să fiu, i-am zis că mi se pare căsătoria fetei cam grăbită, că ar fi trebuit să-l lase pe băiat, dacă era student, să-și termine studiile și așa mai departe. Nu și nu, că dacă fata ei nu se mărită, ea ca mamă nu se poate căsători înaintea ei, că ce-ar zice vecinele și că fata cîștigă destui bani să-l întrețină și pe el pînă are să-și termine școala. Am băut cafeaua, ea și-a băut-o pe a ei și luîndu-i ceașca, maestre, am început să-i ghicesc. I-am spus că pe fata ei o paște o nenorocire, că ar fi bine s-o ție de scurt și să nu-i mai dea voie să umble noaptea pe străzi, i-am zis că o să la plasă în căsătoria ei, că bărbatul are gînduri ascunse, că o să-i toace pînă la urmă economiile — că a zis că are douăzeci de mii puși de o parte pe carnete C.E.C., cu cîștiguri în autoturisme și în dobîndă sigură garantată de stat — adică ce mai tura-vura, maestre, așa cum ai zis mata, am încercat s-o previn ce o așteaptă, ca să fim amîndoi cu conștiința împăcată. Doamna Spoială mi-a mărturisit că-i superstițioasă, că i s-a mai ghicit în cafea, chiar Fodor i-a ghicit, dar că el i-a spus cu totul pe dos față de ce i-am spus eu și că între mine și el preferă să-i dea crezare lui. Maestre, într-un cuvînt, m-a dat pe ușă afară și eu am ieșit bucuros că mi-am îndeplinit misiunea pe cinste.

— Panaitescule, dragul meu, ai făcut o treabă cît se poate de bună. Trebuie să remarc sincer că, față de acțiunile dumitale anterioare, ai progresat enorm, chiar chestia cu cafeaua fiind, într-adevăr, o găselniță. De fapt, dragul meu, vreau să te asigur că doamna Spoială, sau cum ai zis că o cheamă, nu te-ar fi crezut chiar dacă i-ai fi zis deschis că peste o zi, două fata ei va muri. Mai mult ca sigur că atunci nu numai că te-ar fi dat pe ușă afară, dar te-ar fi și lovit în cap, deoarece o caracteristică a unei anumite categorii de femei — și trebuie să recunoști că Fodor e genial în a le recruta numai pe acestea — este aceea de a uri adevărul din toată inima, și îl urăsc cu atît mai mult cu cît el este mai evident. Chiar dacă ne-am întoarce și, cu calitățile mele de convingere, aș încerca o ultimă posibilitate, rezultatul ar fi același, dragă Panaitescule, pentru că o femeie cînd apucă pe un asemenea drum n-o mai poți întoarce de pe el nici cu douăsprezece perechi de boi.

— Maestre, ai dreptate și mă bucur din toată inima că îmi aprobi acțiunea. Dar iată-ne și ajunși.

(VA URMA)

Fotografii : Theo MACARSCHI

DE LA ROLAND GARROS LA PINHEIROS

de Paul OCHIALBI

În ultimii 15 ani țara noastră a avut cîțiva mari campioni care au adus o faimă remarcabilă sportului românesc. De cîțiva ani încoace numele a doi „supercampioni", Ion Țiriac și Ilie Năstase a făcut înconjurul pămîntului. Aflîndu-mă la Paris, în drum spre campionatele europene de box de la Madrid, am avut marea ocazie de a-l vedea la lucru peste hotarele țării, pe „zgura" de la Roland Garros, pe virtuosul rachetei, Ilie Năstase, care-și disputa finala unui mare turneu internațional, visa-vis de fileu fiind cehoslovacul Kodeș. Nu are nici un rost acum, la un lung interval de zile, să mai comentăm acest meci. Este suficient să vă spun că la intrarea în arenă, fără a avea vre-un bilet (sosisem cu avionul cu o oră înaintea începerii finalei), „cerberul" s-a arătat foarte amabil aflînd că sînt ziarist român și... compatriot cu Ilie Năstase îndată-mi, fără comentarii, calea liberă. Atunci, la cîteva ore după disputarea finalei datorită răsfățatului publicului francez, Ilie Năstase, celebrul „muschetar" francez în vîrstă de 72 de ani ex-tenismanul Jean Borotra, ne-a invitat la el acasă, unde alături de tehnicieni mondiali ai „sportului alb", s-a sărbătorit, într-un cadru festiv, turneul de la Roland Garros. În timpul discuțiilor au fost elogiați jucătorii români Ion Țiriac și Ilie Năstase și mulți dintre cunoscătorii tenisului apreciau că tenismenii români sînt poate cei mai buni din lume pe terenurile „bătute" (adică cu zgură). Ei afirmau, iar mulți declarau cu mîna pe inimă, că românii Năstase și Țiriac au șanse mari de a cuceri „Salatiera de argint". Pînă acum pronosticurile acelor specialiști s-au adeverit. România s-a calificat în finala „Cupei Davis" pentru a doua oară, reușind la capătul unui memorabil meci să elimine în propriul „birlog", la Sao Paulo, cu 3-2, redutabila echipă a Braziliei, alcătuită din „crocodilul" Mandarino și „bătăiosul" Koch. Poate niciodată un asemenea meci nu ne-a dat atîtea emoții. Departe de țară, înfruntînd un public zgomotos și o căldură caniculară (nu mai adăugăm și faptul că s-a jucat cu mingi de fabricație braziliană „Mercur"), primele rachete românești s-au comportat strălucit demonstrînd înalta lor clasă. Noi, cei din redacție, care aveam legătură permanentă cu telexul, am trăit, dintre suporteri, fără să ne lăudăm, poate cele mai grele clipe. Telefoanele sunau din secundă în secundă să ne întrebe de rezultat de parcă juca echipa națională de fotbal în nocturnă pe „Wembley". Sinceri să fim ne-a fost greu să transmitem depeșele venite de peste ocean, care anunțau după „dublu", că sîntem conduși cu 2—1. Pe cei care i-am anunțat am avut grijă să le comunicăm că mîine jucăm ultima „carte" și că trebuie să avem încredere în acești băieți teribili ai „courturilor" cu zgură roșie. Și într-adevăr, parcă Năstase și Țiriac știau în ce „ape ne scăldăm". Ei s-au întrecut pe sine și demonstrînd că „sînt apți să întoarcă rezultatul" (afirmația aparține unei cronici a ziarului francez „L'Equipe") s-au comportat peste așteptări cîștigînd cu două scoruri albe. Năstase-Koch 3-0 și Țiriac-Mandarino 3-0 Dacă de la Năstase, astăzi în mare formă, ne așteptam să nu cedeze brazilienilor, în schimb ne cam îndoiam în ultimul meci de condiția fizică a lui Țiriac. Dar acesta, ca într-o a doua tinerețe, s-a „plimbat" în meciul decisiv, făcîndu-ne să regretăm că anul acesta joacă ultima partidă în „Cupa Davis".

Acum muschetarii tenisului românesc se află sub razele soarelui californian în așteptarea finalei cu posesoarea trofeului, echipa S.U.A. în frunte cu redutabilul Smith, dar care nu mai beneficiază de Ashe, trecut la „pro". Aceiași specialiști pe care i-am întîlnit la Roland Garros acordă mari șanse României. La Charlotte, orașul din Carolina de Nord, locul care va găzdui mult pasionanta finală, unii spun că se va juca pe un teren de ciment iar alții pe unul de zgură. Indiferent pe ce teren se va desfășura finala, reprezentanții tenisului nostru sînt hotărîți să ne aducă poate cea mai mare satisfacție. Sportul român o merită. Noi le dorim succes.

UN BRILIANT ȘI UN DIAMANT...

de Valeriu MIRONESCU

O revistă de-a noastră reda dintr-o publicație sportivă franceză o declarație pusă pe seama lui Ștefan Covaci. Cică : „Ajax este deja un briliant, dar voi face din ea un diamant strălucitor". Dacă ar fi adevărată, această declarație ar cuprinde o afirmație de-a dreptul senzațională, cu atît mai mult cu cît s-a produs la Amsterdam, unul dintre centrele mondiale reputate de prelucrare a diamantelor. Adică, ar fi pentru prima oară în istoria veche a acestei pietre de podoabă, cînd un briliant s-ar transforma din nou într-un diamant. Totuși, știindu-l pe Covaci om citit și plimbat prin lume, am impresia că spusele de mai sus nu-i aparțin. Fiindcă, tălmăcindu-le în limbaj fotbalistic, ele ar insemna involuția unei echipe-briliant bine șlefuită, cu fațete frumos tăiate...

Să vorbim acum despre o echipă în multe privințe asemănătoare unui diamant neșlefuit care-și așteaptă încă meșterul iscusit. Este evident pentru toată suporterimea fotbalului nostru că an după an numărul de jucători apți de a purta tricoul reprezentativ se află în creștere. În 1970, au fost mai mulți fotbaliști selecționabili decît în 1968 sau 1969, iar în 1971 o seamă de alți jucători tineri se adaugă celor consacrați. Astăzi, disponibilitățile sînt mult mai mari pentru a acoperi majoritatea posturilor și pentru a alcătui o formație de performanță pe continentul european. De aceea, e stupefiantă poziția unora — tocmai a acelora care au susținut și susțin fără rezerve, în schimb, cu multe laude, actuala conducere tehnică a lotului reprezentativ — de a considera serios micșorate șansele noastre în grupa preliminară a campionatului continentului. Oricine a văzut la televizor meciul de la Bratislava și-a putut da seama că numai o doză de întîmplare a împiedicat echipa noastră — chiar jucînd prost, așa cum a jucat atunci — să obțină un scor egal în fața unui adversar încă nepus la punct cu pregătirile și cam dezorientat tactic. Mai mult, oricine a intuit că o simplă schimbare de orientare tactică în jocul echipei noastre, fie și după consumarea unei bune părți a meciului, ne-ar fi adus, cu mare probabilitate, o victorie pe terenul de la Bratislava.

Am impresia că scepticii sînt prizonieri în propria lor mreajă. Plasa gîndirii lor este țesută de la un nod central care are în vedere menținerea actualelor păreri și priceperi de selecție, a actualei orientări în joc. În asemenea condiții, sînt de acord, șansele noastre sînt considerabil reduse, ele vor fi din ce în ce mai reduse pe măsură ce se va întîrzia luarea unor decizii radicale.

Sigur, într-un anumit sens, „reconstrucția echipei naționale" trebuie începută imediat, pe baza unor intenții și a unui plan precis. Fără bîjbîieli, fără aventură și soluții zgomotoase. L-am prețuit dintotdeauna pe Onei Pîrcălab și, cînd a fost cazul, în trecut, am fost dintre aceia care l-am socotit cea mai potrivită aripă dreaptă a echipei naționale. Dar asta a fost mai de mult. Nu știu cine a lansat zvonul și în ce scop, însă pentru cine citește curent informațiile din presa străină, este evident că astăzi o eventuală selecționare a lui Pîrcălab seamănă cu o aventură din acelea care se fac în disperare (și dezorientare) de cauză. Revista „France-Football", care a publicat la sfîrșitul campionatului o varietate de clasamente ale jucătorilor, nu subliniază deloc prezența fostului înaintaș dinamovist, nici pe posturi, nici în general. Un singur exemplu mi se pare suficient pentru a pune lucrurile la punct. Clasamentul jucătorilor de la Nimes, alcătuit din totalul notelor pe parcursul campionatului trecut, îl găsește pe Pîrcălab situat pe locul al șaptelea sau al optulea din vreo 20 de jucători. Nu-mi pare bine, dar asta e realitatea. Așa că e cu totul îndoielnic că „el trebuie văzut la fața locului, într-un meci din campionatul Franței, chiar unul disputat în deplasare...". Adică, în septembrie, cu F. C. Nantes sau cu F. C. Sochaux. În septembrie, la lotul național vor fi foarte multe treburi de rezolvat. Ele sînt multe chiar și în acest sfîrșit de august...

De cînd țin minte, atunci cînd se ridica sau se ridică chestiunea schimbării unui antrenor, răsare cu iz de panică, reală sau simulată, obiecțiunea : pe cine să punem în loc ? Vedeți pe altul mai bun ?

De obicei, nu se are în vedere faptul că un antrenor, mai devreme sau mai tîrziu, își epuizează obligator potențele la o echipă. E drept, uneori încheierea posibilităților se observă greu, mai ales dacă tehnicianul respectiv e capabil. Alteori, însă, evidența, ca să zic așa, sare în ochi. Și, orice întîrziere e cît se poate de păgubitoare. În trecut, Constantin Teașcă, mai ales din cauza pripelii și a insuficientei experiențe, a fost înlocuit practic cu o echipă de tennicieni, formată din Gheorghe Popescu, Ilie Oană și Ștefan Covaci. Această schimbare, fie și prin faptul însuși, a reprezentat un progres fiindcă a stopat niște greșeli. În continuare, echipa de mai sus a obținut pînă la un moment dat un șir de realizări. Chiar pe planul concret al formației încă și azi figurează, jucători promovați și titularizați de Oană și Covaci, adică : Sătmăreanu, Mocanu, Radu Nunweiller, Lucescu, Dobrin, pînă de curînd și Dan Coe. Totuși, Oană și Covaci își epuizaseră treptat putințele, fără a se împlini prin performanță. Dar clipa aceia trebuia descoperită oportun, se impunea o schimbare spre a obliga creșterea echipei naționale. Modificarea s-a produs cu de-ajunsă întîrziere și, din păcate, numai ca urmare a unei înfringeri catastrofale ca scor. Revenirea lui Teașcă la cîrma echipei a însemnat iarăși un progres. Din nefericire, trădat din nou de dorința de a obține o afirmare rapidă, el a făcut unele erori. Și atunci, impulsiv cum e din fire, Teașcă a demisionat, pur și simplu. Nu s-a cramponat de post și de... mîișoare ca un scalete de blana oii. Mi-aduc aminte că a fost zarvă mare, cu cine să-l înlocuim pe Teașcă ? Ca și acum, cînd pui vreo întrebare indiscretă. În sfîrșit, au găsit un tehnician liber de obligații la vreo echipă, salariat al federației, căruia i-au încredințat provizoriu echipa reprezentativă. Provizoratul a durat cît a durat pînă a devenit... definitiv !

A însemnat numirea, în acele condiții, a lui Angelo Niculescu un pas înainte în viața echipei ? N-am să mint pe nimeni cînd am să răspund categoric afirmativ. Însă despre cum și cînd, s-au epuizat posibilitățile actualei conduceri tehnice, asta e altă poveste. Principalul e că s-au epuizat, chiar dacă n-am înregistrat vreun 0—6 sau 1—7.

Invitație la drumeție

„TĂURILE ÎNȘIRATE"

Alpiniștii recunosc desigur în fotografia de mai jos Tăul Agățat — una din podoabele de frunte ale Retezatului. Imagini tulburător de frumoase te întîmpină de pe malurile lui, deasupra cărora, silueta piramidală a piscului Pelegii se oglindește, făcînd de strajă, în apele limpezi ale Tăului. Celor ce nu cunosc încă frumusețile locurilor le putem spune că ele merită neapărat vizitate ! Vor avea prilejul să contemple — în afara Tăului Agățat — întreaga înlănțuire a lacurilor alpine cunoscute sub denumirea de „Tăurile înșirate".

Nu vom face de astădată o descriere amănunțită a traseului. Socotim mai important să înfățișăm iubitorilor de drumeție cîteva din splendidele imagini pe care vor avea prilejul să le vadă. Un hățiș abia vizibil străbate discret întregul amfiteatru urcînd de la lacul Bucura de cel al Ana, apoi pe deasupra lacurilor gemene Viorica și Florica spre Tăul Agățat și Tăul Porții, pe sub poarta Bucurei spre Județe, sau prin turnulețele Porții către cîmpul de grohotiș din Căldarea Gemenele. De pe ultimele pante ale amfiteatrului bolovănos de sub Poarta Bucurei, ale cărei trepte trebuie urcate încă din fundul văii pînă sus, se desfășoară în față un uluc larg și prelung, sprijinit pe dreapta în pereții abrupți ai Custurii Slăveiului iar mai jos în „Creasta de cocoș" a Pintenului Slăveiului.

Tabloul grandios înfățișat de înlănțuirea „tăurilor" arată limpede opera realizată de ghețarul Bucurei, ghețar care a intîrziat multă vreme prin aceste locuri. Lacul Lia, parte integrantă din „opera" ghețarului, ocupă treapta inferioară a ulucului Bucurei (așezată cu 130 m. mai jos decît treapta pe care se găsește marele lac Bucura) El este accesibil fie de pe șoseaua nord-sud din punctul unde poteca trece peste torentul Bucurei, fie direct de la lac, coborînd de-a lungul torentului care cade în cascadă, sau, de pe ulucul văii pe lacul Ana.

Lacul Ana se găsește pe treapta următoare a ulucului Bucurei, la aproximativ 70 m deasupra lacului Lia. El este legat de lacurile superioare Viorica și Florica printr-un torent care se prăvale de pe treapta superioară și se strecoară în vuet pe sub niște bolovani ce îmbracă pragul despărțitor, înalt de cca 90 m. Ne oprim aici cu descrierea destul de palidă a frumuseților oferite de „Tăurile înșirate". Ea poate fi completată, îmbogățită, doar printr-o excursie organizată pe aceste meleaguri.

ȘAH

• PENTRU O VIITOARE „CARTE DE AUR"... Mai mult poate decît în oricare alt sport, dezvoltarea unei mișcări șahiste este condiționată în mod direct de propaganda scrisă care o însoțește. Din acest punct de vedere, revistele de specialitate și rubricile de șah din diferite publicații și-au adus contribuția la impulsionarea, de-a lungul anilor, și a șahului românesc. Prima rubrică de șah în limba română se pare că a fost găzduită, în deceniul al nouălea din secolul trecut, de revista „Familia" din Oradea. Acolo au fost publicate lucrări ale mai multor compozitori români. După cum a remarcat maestrul A.F. Ianovcic, faptul că diagramele din „Familia" erau culese cu figuri din plumb denotă existența, la Oradea, în acea vreme, a unei mișcări șahiste mai avansate. Iată mai jos una din problemele originale apărute în „Familia", în 1881, sub semnătura lui I.C. Bergeanu.

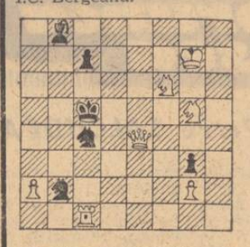

Poziția de control : alb Rg7, De4, Tc1, Cf6, Cg5, pioni a2, g2 = 7 piese ; negru — Rc5, Nb8, Cb2, Cc4, pioni c7, g3 = 6 piese.

Albul joacă și dă mat în 4 mutări.

Soluția în numărul viitor.

UN CAL NĂZDRĂVAN ...Problema de mai jos, publicată de O. Nerong în 1937, a fost poreclită „Calul în cutia cu cărbuni". Dar, tot atît de bine, putea fi intitulată și „Un cal năzdrăvan", ținînd seama de faptul că împotriva unei întregi armate adverse, calul singur cu regele învinge.

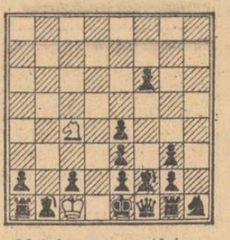

Mat în șase mutări.

Poziție de control: Alb-Rc1, Cc4 = 2 piese; negru — Rel, Dfl, Tal, Tg1, Nb1, Nf2, Ch1, pioni a2, c2, e2, e3, e4, f6, g2 și g3 = 15 piese.

Soluția în numărul viitor.

DIN POȘTA ȘAPTĂMÎNII • Întrebarea pusă de elevul **Stăniloaie Ștefan** — „Unde aș putea juca șah în București?" — a primit două răspunsuri autorizate, utile poate și pentru alți cititori ai revistei noastre. Prof. **Sîrbu Leonida**, președintele secției de șah a Clubului sportiv universitar I.P.G.G. (Institutul de petrol, gaze și geologie), ne comunică faptul că și elevii — alături de studenți și de alte categorii de jucători — pot beneficia de „baza sportivă" a secției, pentru a se pregăti cu ajutorul unor antrenori reputați. Cu o condiție: să învețe bine la școală și să studieze serios șahul la club. „Clubul nostru, scrie prof. Sîrbu, nu împiedică pe nimeni să se înscrie, dar impune o anumită ținută de studiu și de perfecționare șahistă, fiind categoric potrivnic oricăror tendințe de vegetare sau de alunecare către șahul de cafenea". Adresa clubului: str. Traian Vuia 6, zilele de antrenament : luni, miercuri, vineri între orele 18—21 (în perioada septembrie-iulie).

• Elevii amatori de șah sînt invitați să se înscrie și la clubul „Spartac" din Capitală, cu sediul în str. Ion Ghica 3 (lîngă cinematograful Luceafărul). Invitația este adresată de antrenorul **Teacă Aurelian**, care ne scrie că a format la acest club și o grupă de copii. Antrenorul Teacă își exprimă, în același timp, amărăciunea pentru faptul că unele cluburi mari și puternice din București nu încurajează șahul pentru că e... nerentabil (de fapt, această teorie a „nerentabilității" e cu totul discutabilă fiind uneori folosită ca acoperire a unei activități organizatorice insuficiente — N.R.), precum și pentru situația nesatisfăcătoare a producției editoriale șahiste.

• **Gică Sitaru** din Turnu Severin acuză: „«Ticălosul» de retromat din nr. 722 mi-a încărunțit nopțile. Existența pionului pe b7 a reușit să impresioneze și să se facă atît de gustată încît îi doresc autorului să primească un «șuster mat» de la cel mai slab dintre partenerii domniei sale de întrecere, așa numai ca să fim răzbunați" (Aceste observații îi sînt desigur utile și lui **Toderașcu Petru** din Mizil, care nu a sezizat că tura, retrăgîndu-se, a lăsat pe b7 un pion negru, pe care îl capturase anterior). Gică Sitaru se declară partizan al unor concursuri permanente de dezlegări de probleme, concursuri periodice prin corespondență, precum și pentru alte genuri de competiții.

ÎNCEPE CAMPIONATUL DE RUGBI, EDIȚIA 1971-1972

La 29 august 1971, se inaugurează noul campionat republican de rugbi, al diviziei naționale A. Și la noi în țară, atît la rugbi, ca și în celelalte sporturi, campionatul reprezintă proba cea mai atractivă, mai interesantă și mai disputată. În preajma începerii lui, întotdeauna, conducerile cluburilor pe de o parte, jucătorii, antrenorii, tehnicienii și arbitri pe altă parte, desfășoară o activitate febrilă.

În campionatul care începe, echipele Steaua, Grivița Roșie, Dinamo, Știința Petroșani, Universitatea Timișoara fac parte din primul eșalon ; Farul Constanța, Agronomia-Cluj, Rulmentul-Bîrlad, Politehnica Iași și C.S.M.-Sibiu pot da peste cap multe calcule, iar Gloria și Sportul Studențesc sînt „boboci" sosiți în Divizia națională A.

Începînd din acest sezon se aplică cîteva modificări la regulamentul existent. Iată-le : 1. Se acordă 4 puncte (în loc de 3 puncte) pentru eseu, favorizînd deci jocul deschis, la mînă ; 2. Regula avantajului nu se mai aplică la lovitura de începere ; 3. Nu se consideră EN AVANT scăparea balonului din mîini (în aer), dacă el rămîne în sfera de stăpînire a jucătorului care-l reprinde imediat ; 4. Dacă o tușe executată în grabă (nu de pe locul ieșirii balonului) ajunge la adversar se lasă jocul să continue și nu se repetă lovitura întrucît avantajul a fost pierdut din vină proprie). Punerea în practică a acestor reguli necesită o muncă serioasă din partea arbitrilor, a căror corectitudine și competență va fi urmărită cu atenție de către toți factorii și pentru a le aplica în adevăratul lor spirit.

Deci de mîine, și rugbiul vă invită pe stadioane.

M. NICULESCU

Cu și fără... crampoane

SĂPTĂMÎNILE LUI REMUS VLAD

de Eftimie IONESCU

Așteptele, din această săptămînă al rubricii noastre, nu-i ceea ce numim „un caz". Numele lui n-a figurat niciodată în rînduri povestind fapte urite ; întîlnirile lui cu comisia de disciplină a federației n-au avut loc pînă acum, deși a jucat destule meciuri în prima divizie ; antrenorii care l-au avut ca elev l-au plasat, fără excepție, în fruntea celor disciplinați și corecți. Publicul îl iubește fiindcă joacă totdeauna cinstit și fără menajamente pentru echipă. Remus Vlad, de la F. C. Argeș. El este invitatul „cu crampoane" de astăzi...

Am în fată un om cu adevărat fericit. A sosit la prima lui convocare la lotul reprezentativ. L-am întîlnit marți după amiază, la primul său antrenament cu echipa națională.

— Luna asta, august, va rămîne una dintre cele mai frumoase din viața mea. Două mari reușite am înregistrat pe parcursul ei : am intrat la Institutul Pedagogic din Pitești — Facultatea de educație fizică — și am citit într-o zi, în „Sportul", că sînt convocat la lotul A. Visuri pe care le trăiesc...

— Ai bănuit că sorocul selecționării tale în lotul A va veni acum, la prima convocare a sezonului ?

— Simțeam că se apropie și acest moment. Dar, drept să spun, nu îndrăzneam să sper că este asa de aproape...

— Socotești că... Dinu ți-a lăsat cale liberă ?

— Probabil că a grăbit convocarea mea. Îmi place însă să cred că am justificat alegerea antrenorilor naționalei prin cele ce am realizat în campionat și la echipa olimpică.

— Se poate considera, deci, că ai atins maximumul posibilităților ?

— Nici vorbă de așa ceva. Mai întîi sînt foarte convins de un lucru : că o convocare la trialul lotului A nu reprezintă automat și proprietatea unui loc în națională. Știu foarte bine că, pînă la 22 septembrie, fiecare zi este decisivă în definitivarea unsprezecelui reprezentativ. Că fiecare pas din meciurile de campionat contează. Și, în definitiv, trebuie să ne dorim această concurență serioasă și intensă. Din ea iese o națională cu atît mai puternică.

— Cum te-ai simțit lîngă Boc, în centrul apărării ?

— La largul meu. Îi cunosc jocul. Mi-l cunoaște. Am mai jucat împreună la Dinamo, cînd eu făceam niște luni de carantină și el venise la echipă. Îl găsesc foarte aproape de forma lui bună. Și plin de ambiție.

— Dar cu mijlocașii din fața ta ?

— Alte cunoștințe mai vechi. Cu Anca, de la tineret. Cu Dumitru din partida de la Tirana. Rar mi-a fost dat să văd un coechipier care să realizeze o partidă așa de admirabilă cum a făcut Dumitru în acel meci decisiv pentru calificarea noastră în al doilea tur al preliminariilor olimpice.

— Ce se întîmplă la Pitești ?

— Sînt trist, în privința acestui subiect foarte drag mie. Cred că frămîntările n-au o adîncime îngrijorătoare. Mult zgomot pentru mai nimic. Dar mi-e teamă că limpezirea apelor se va produce cu prețul unor cheltuieli de nervi, de puncte, de liniște...

— Remus Vlad ce ți-ai dori pentru săptămînile de fotbal ale toamnei ?

— Răspunsul este, probabil, dinainte știut, dar cuprinde totul pentru mine : un loc de succes în națională și o echipă de club regăsită sub aspectul totalei coeziuni morale.

AUTOMOBILISM

Cunoașteți spațiile de frînare și accelerare ?

În circulația actuală, din ce în ce mai aglomerată, o importanță deosebită o are, mai ales în afara orașelor, păstrarea unei distanțe în mers care să asigure o deplină securitate. În acest context, esențială apare distanța necesară încetinirii vitezei, de la cea cu care se călătorește la una mai scăzută, impusă de împrejurări. Se știe doar că cu cît mai mare este viteza cu atît mai mare este și distanța necesară opririi. Din păcate încă puțini știu să aprecieze valorile dezaccelerării la diverse viteze.

Pentru a demonstra concret aceasta, ne vom folosi de unele teste și calcule făcute de ziarul italian „La Stampa". În condiții medii de aderență, de frînare și conducere, știm că pentru a opri un vehicol ce merge cu 50 km/h sînt necesari ceva mai mult de 18 m, semnificînd spațiul parcurs în timpul necesar conducătorului pentru a-și concretiza acțiunea, adică așa zisul „timp de reacție".

S-ar părea că acest spațiu de 18 metri poate fi considerat „spațiu de siguranță" cînd diferența de viteză între două turisme este de 50 km/h, dar nu este așa. Presupunem că te apropii cu 120 km/h de spatele unei mașini ce merge cu 100 km/h și că pilotul acesteia frînează: automobilul care merge cu 100 km/h necesită 61 metri pentru a se opri, în timp ce acel ce înaintează cu 120 are nevoie de 85 metri. Deci dacă pilotul turismului mai rapid încearcă o frînare atunci cînd se află la mai puțin de 60 metri față de vehiculul precedent, coliziunea este inevitabilă, afară doar dacă poate fi înlăturată prin schimbarea direcției.

Ideal ar fi deci să te apropii micșorînd progresiv viteza, menținînd un spațiu de siguranță proporțional cu diferența de viteză între cele două vehicule, pentru ca apoi să reaccelerezi în faza de depășire, limitîndu-l astfel timpul.

Mai presus de toate trebuie reamintit că a reduce viteza de la 50 kilometri pe oră la zero, nu e același lucru cu a o reduce de la 100 la 50, chiar dacă diferența e aceeași. Legea fizică a mișcării stabilește că forțele în joc (în cauză) cresc proporțional cu pătratul vitezei; deci în același mod cresc distanțele de frînare, deoarece frînarea nu e altceva decît anularea forței acumulată de vehicul în faza accelerării.

Raporturi între viteză și distanțele de oprire	
Viteză	**Frînare**
50 km/h	18,5 metri
70 km/h	33 metri
100 km/h	61 metri
120 km/h	85 metri

Aceste valori reprezintă timpul de reacție al pilotului în condițiile unui teren uscat și a unor pneuri în bune condiții de aderență. Cînd frecarea scade (stradă udă, zăpadă, teren accidentat) spațiile de oprire cresc sensibil, putînd ajunge pînă la dublare.

Duminică la Sinaia

CAMPIONATUL DE VITEZĂ ÎN COASTĂ

Campionatul mondial de viteză în coastă la automobilism programează mîine, cu începere de la ora 9, cea de a doua etapă la Sinaia. Astfel, după o întrerupere de aproape 22 de ani, frumosul oraș montan de pe Valea Prahovei va cunoaște din nou freamătul marilor întreceri automobilistice. De data aceasta localnicii, obișnuiți cu vertiginoasele coboriri ale boburilor, vor asista la urcările bolizilor pe patru roți, spectacol cu nimic mai prejos.

Startul se va da de la bifurcația cu Calea Codrului — Furnica spre Cota 1 400, iar sosirea va fi la Hotelul Alpin.

Automobil Clubul Român, organizatorul competiției, a invitat la startul probelor (500 cmc, 850 cmc, 1000 cmc, 1 150 cmc și peste 1 300 cmc) pe toți specialiștii genului din țara noastră, din rîndurile cărora menționăm pe: Eugen Ionescu Cristea, Aurel Puiu, Florin Popescu, Marin Dumitrescu, Laurențiu Bărbely, Zoltan Tomay ș.a.

Fiecare concurent va efectua cîte două urcări urmînd ca timpul celei mai bune să fie luat în considerație la întocmirea ciasamentelor atît pe clase, în general, cît și pe echipe.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Sînteți un conducător auto prudent, mergeți rezonabil și aveți un vehicul în stare bună.

Cu toate acestea, nu aveți certitudinea că veți putea evita ciocnirea cu o altă mașină datorită insuficientei atenții din partea dv. sau a altora, șoselei uneori umedă sau pur și simplu unui defect mecanic. În toate situațiile, motive multiple pot fi la originea unui accident, uneori chiar un lucru aparent neînsemnat. Durata acestora, o fracțiune de secundă. Urmarea...

Pentru aceasta vă recomandăm încheierea uneia sau mai multe din următoarele asigurări practicate de Administrația Asigurărilor de Stat :

— asigurarea pentru avarii ;
— asigurarea pentru cazurile de răspundere civilă ;
— asigurarea suplimentară pentru cazurile cînd autoturismul este condus de alte persoane decît asiguratul ;
— asigurarea suplimentară pentru furt ;
— asigurarea suplimentară de accidente a conducătorilor de autoturisme și a altor persoane aflate în autoturisme.

Față de riscurile multiple ce pot amenința integritatea autoturismului dv., precum și de răspunderea ce o aveți în calitate de posesor al acestuia, pentru pagubele produse altor persoane, primele de asigurare sînt convenabile, fiind diferențiate în raport de capacitatea cilindrică a autoturismului și de forma de asigurare aleasă.

În cazul asigurărilor încheiate pe o perioadă de 1 an, primele se pot plăti și în rate. La asigurările pentru avarii, precum și la cele pentru avarii și răspundere civilă cuprinse în același contract, care sînt încheiate sau reînnoite la sediile unităților ADAS ori prin lucrătorii direcțiilor județene ADAS sau ai punctelor operative de lucru, pe o perioadă de 1 an și cu plata anticipată a primelor de asigurare, se acordă o reducere de 10%.

La asigurările pentru avarii a autoturismelor, dacă acestea se reînnoiesc pe încă o perioadă de 1 an, în anul de asigurare pentru care s-a făcut reînnoirea, primele de asigurare se reduc cu 15%, dacă în anul de asigurare anterior nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri la asigurarea pentru avarii. (6528)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

AGENDA săptămînală

EXPRESIE PROFUNDĂ A INTERESELOR VITALE ALE POPORULUI

S-a încheiat, în această săptămînă, a VIII-a lună din an. Eforturile care se depun pretutindeni în țară, la fiecare loc de muncă, ampla activitate care se desfășoară pentru realizarea cu succes a sarcinilor primului an din noul cincinal sînt încununate de rezultate remarcabile. Faptele, pe care oricine din noi are posibilitate să le verifice, confirmă, cu o pregnanță deosebită, înfăptuirea, pas cu pas, neabătut, a politicii partidului ; confirmă convingerea, entuziasmul cu care clasa noastră muncitoare, țărănimea, intelectualii, toți oamenii muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități participă la măreața operă condusă de partid : edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Odată cu dezvoltarea economiei naționale, conducerea partidului și statului este preocupată în permanență să asigure creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului nostru popor. Acest obiectiv politic central se înfăptuiește spre satisfacția tuturor, demonstrînd un adevăr fundamental al societății noastre socialiste și anume : cu cît muncim mai bine, cu cît realizăm mai bine sarcinile dezvoltării economiei noastre, cu atît trăim mai bine datorită posibilităților ce se creează pentru creșterea nivelului de trai. Încă o confirmare a acestei corelații ne-o oferă chiar această săptămînă : la 1 septembrie a intrat în vigoare hotărîrea privind sporirea cu aproape 50 la sută a alocației pentru copii — prima măsură stabilită în direcția creșterii nivelului de trai în actualul cincinal. Efectele aplicării acestei măsuri sînt resimțite de aproape toți oamenii muncii, dar influența ei se răsfrînge îndeosebi asupra familiilor cu venituri mai mici.

Desigur, așa cum s-a mai arătat, alte măsuri vor urma contribuind la înfăptuirea sarcinilor stabilite în ridicarea bunăstării poporului.

Odată cu aceste preocupări, în țara noastră opinia publică trăiește cu sporită intensitate preocupările legate de sarcina formării omului nou, constructor al socialismului. În toată țara au loc ședințe plenare lărgite ale comitetelor de partid în cadrul cărora se dezbat, în spiritul unei înalte exigențe partinice, măsurile de îmbunătățire a muncii politico-ideologice și cultural-educative. Aceste dezbateri scot cu putere în evidență imensa adeziune a întregului partid, a întregului popor la programul de ridicare a conștiinței socialiste, relevă pe un plan pe cît de amplu pe atît de profund necesitatea intensificării eforturilor pentru înlăturarea din conștiința oamenilor a rămășițelor ideologiei lumii capitaliste, a mentalităților retrograde, înapoiate, pentru înarmarea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, a tuturor celor ce muncesc cu

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„ÎMI EXTRAG CONȚINUTUL DE IDEI DIN VIAȚA DE TOATE ZILELE"

ne spune compozitorul **Alexandru Mandy**

(Pagina a 4-a)

SÎMBURII DE PIERSICI ȘI... CANCERUL

FURNICILE DETECTEAZĂ RADIOACTIVITATEA

(Pagina a 5-a)

METAFORA PORȚILOR DE FIER

de Traian FILIP

(Pagina a 4-a)

O OPERAȚIE UNICĂ ÎN LUME: RECONSTITUIREA UNUI OCHI

(Pagina a 5-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV Nr. — 726 — Sîmbătă 4 septembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

CEA MAI VECHE VATRĂ DE METAL A PATRIEI

REȘIȚA

● **Oamenii — cea mai mare bogăție a acestui important centru siderurgic** ● **Iată cum își văd orașul și uzina : „Reșița m-a învățat ce-i munca, m-a învățat să prețuiesc oamenii" ; „Furnalele sînt viața noastră" ; „Numai la Reșița mă simt cu adevărat acasă".**

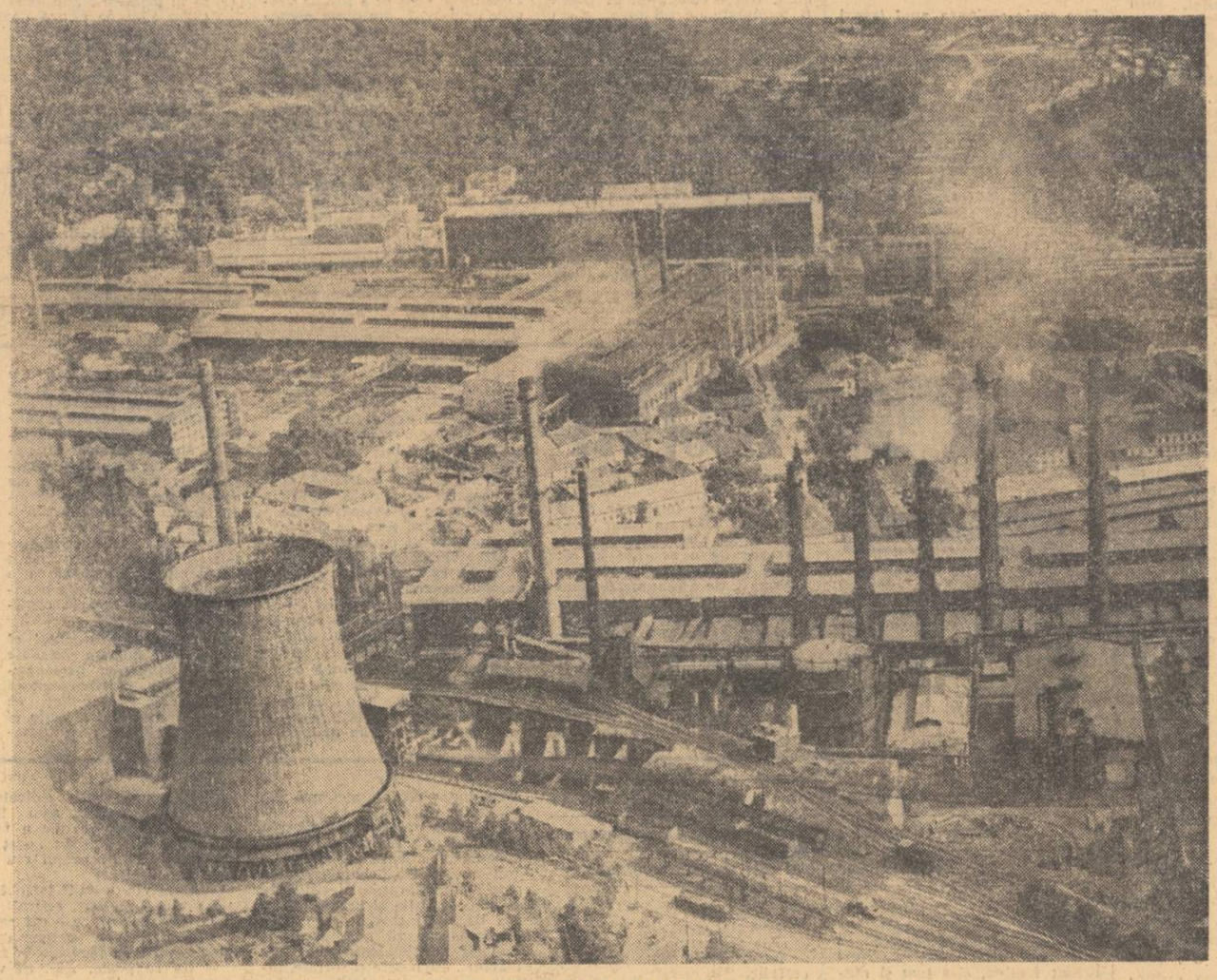

Vedere din avion a Combinatului din Reșița

Istoria Reșiței se confundă în cea mai bună parte cu cea a extragerii și prelucrării metalului. Orașul s-a născut din truda celor care străbăteau măruntaiele munților, înaintînd orbește după filonul lucitor de minereu, din sudoarea celor care vegheau la gurile cuptoarelor metamorfoza metalului incandescent. Vestea despre comorile acestor locuri de un pitoresc legendar, udate de apa strălimpede a Birzavei, ce-și are obîrșia sus pe Semenic, pe locul denumit „Baia vulturilor", s-a răspîndit repede. Nu știm dacă la izvorul cristalin al piriului s-au adăpat și vitejii voievodului Glad și haiducii codrilor care împărțeau dreptate celor nevoiași, dar cert este că fără bogățiile munților de aici, fără miracolul metalului și al cărbunelui, fără pădurile seculare și puterea vijelioasă a apei de munte, Reșița ar fi rămas același sat neînsemnat, pitit la poalele înălțimilor semețe. Așa, soarta Reșiței a cunoscut o întorsătură, pe aceste locuri declanșîndu-se o gigantică luptă cu natura, cu necunoscutul. Codrii au prins să vuiască prelung, neîntrerupt...

Două veacuri de foc nestins

În toamna lui 1769 faima bogățiilor de aici ajunge pînă la urechile guvernatorului provinciei, care ordona imediat înce-

I. MEDOIA

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Invitație la drumeție

CHEILE CORCOAIA

Iubitorilor drumeției le oferim un punct turistic fermecător: uluitoarele forme săpate de apele Cernei

(Pagina a 8-a)

Fotografia : Al. BORZA

Monolog interior despre...

EXIGENȚE

de V. BÎRLĂDEANU

Dintr-o recentă convorbire cu un tînăr cercetător științific bucureștean am desprins un gînd ce mi s-a părut de o nobilă semnificație, mai ales prin caracterul său de largă generalitate și rezonanța sa profundă actuală :

— Pentru mine — îmi destăinuia interlocutorul — esențialul în strălucitul program de educație comunistă, elaborat de secretarul general al partidului, îl constituie spiritul de înaltă exigență partinică. În lumina acestui autentic etalon moral, ce tinde a se impune în toate compartimentele activității sociale, în traiul cotidian al tuturor cetățenilor societății

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Rezultatele concursului nostru

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

În pagina a 6-a :

PREMIAȚII CONCURSULUI CARE A STÎRNIT INTERESUL A 4000 DE CITITORI CE NE-AU OFERIT, ÎN AFARA BULETINELOR DE RĂSPUNSURI, APROAPE 10 000 DE REȚETE.

OPINII METEOROLOGICE PROBABILE PENTRU LUNA SEPTEMBRIE

de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 2-a)

„PIRAȚII ARHEOLOGIEI"

Numeroase tezaure istorice sustrase de o bandă de jefuitori din patrimoniul de valori a numeroase țări

(Pagina a 3-a)

Cea mai veche vatră de metal a patriei

REȘIȚA

URMARE DIN PAG. 1

perea lucrărilor pentru construirea unei fabrici metalurgice. Și numai după doi ani, mai precis la 3 iulie 1771, aici deja funcționau primele două furnale și patru fierării, toate cu cuptoare proprii de încălzire. Prestigiul Reșiței crește an de an. În 1851, aici este produsă prima șină de cale ferată, iar în 1872, prima locomotivă, care fac faima uzinei reșițene în întreaga Europă. Au urmat, rînd pe rînd, construirea unei oțelării Bessemer, iar apoi una Martin, Reșița conturîndu-se tot mai pregnant ca o „cetate de oțel". Produsele ei sînt apreciate la diferitele expoziții de la Londra, Paris, Viena.

Dar adevărata tinerețe, uzinele reșițene o cunose abia în anii puterii populare, cînd renasc aproape din temelie. Me-

ANTONICĂ DIJMĂRESCU în fața tabloului de comandă

talul ce poartă marca combinatului reșițean devine baza tranșică pentru construirea celorlalți coloși de metal ai patriei de la Hunedoara și Galați. La Reșița sînt reconstruite oțelăria, primesc botezul focului cele două furnale de 700 mc, se construiește aglomeratorul, noi secții la uzina constructoare de mașini etc. În anul trecut bunăoară, Reșița a ajuns să realizeze de 7,8 ori mai multă fontă, de 4,4 ori mai mult oțel și de 3,1 ori mai multe laminate decît în 1938.

La înălțimea unei tradiții seculare

În uriașa hală a cazangeriei de la U.C.M.R., unde noul și-a lăsat amprenta pretutindeni, am întîlnit deunăzi prima locomotivă cu aburi, fabricată aici, cu exact 99 de ani în urmă. Evenimentul se petrecuse aici, la Reșița, la mai puțin de patru decenii după invenția lui Stephenson. Ea fusese privită ca un miracol la expoziția internațională de la Viena, din 1873.

Documentele vremii pomenesc inclusiv peripețiile prin care a trecut „strămoșul" locomotivei românești. Pentru că linia ferată pe vremea aceea era încă un „lux", cîțiva zeci de km, pînă la Oravița, ea a fost... remorcată de un car special tras de 30 perechi de boi.

N-a trebuit să fac decît cîteva sute de pași, pînă la hala Diesel a uzinei amintite unde am admirat locomotiva de 2 500 C.P., un adevărat „Făt Frumos" al industriei noastre constructoare de mașini. „Aceasta este varianta românească a locomotivei de 2 100 CP în regim tropicalizat, realizată ca o încununare a eforturilor și priceperii specialiștilor noștri" — ne-a explicat cu vădită mîndrie ing. IOAN TUDORA, șeful secției respective.

Puse față în față, cele două locomotive îți creează o impresie puternică, o imagine fidelă a drumului parcurs de industria noastră constructoare de mașini. Iar aici, la Reșița, sînt nenumărate mărturii ale potențialului tehnic al specialiștilor noștri. Hala de mecanică grea, bunăoară, este doar una din acestea. Aici au fost semnate certificatele de naștere ale celor trei turbine de 178 m.w., printre cele mai mari de acest fel din lume, destinate hidrocentralei de la Porțile de Fier. Ca să putem aprecia mai bine ce înseamnă acest tip de turbină e suficient să știm că un astfel de agregat poate asigura iluminatul electric al unui oraș de talia Bucureștilor. Acest colos de 1414 tone a fost construit totuși cu exactitatea și precizia unui ceasornic. Toleranța admisă în construcția rotorului, de pildă, — piesă de greutatea unui tren de 14 vagoane — a fost de ordinul „micronilor. Nimănui nu i-a trecut prin minte că ar putea rebuta vreo piesă. Vă închipuiți ce ar fi însemnat acest lucru. Specialiștii de aici au știut să elimine din vocabularul lor curent cuvîntul „eroare". Și au făcut-o cu mare artă.

Astăzi, oricît ai vrea să faci abstracție de produsele Reșiței, de „inimile" de oțel ale locomotivelor, de turbine, de podurile rulante și macaralele portal, de diversele motoare electrice, compresoare, utilaj chimic și agricol, nu reușești pentru că ele îți țin calea pretutindeni, în fiecare uzină, pe fiecare șantier al patriei.

Ce înseamnă Reșița pentru reșițeni ?

Cine sînt creatorii acestor bunuri materiale, acestor performanțe ale tehnicii românești? Întrebarea nu este cîtuși de puțin simplă, dacă ne gîndim că în marile uzine reșițene lucrează mii de muncitori în cite trei schimburi. Și totuși... pe ANTONICĂ DIJMĂRESCU îl cunosc de ani de zile și de fiecare dată la locul său de muncă a avut noutăți. La cei 34 de ani ai săi a ajuns șeful secției furnale, unul din sectoarele „cheie" ale combinatului. Prin aplicarea unor tehnologii avansate a obținut cele mai bune performanțe pe țară în reducerea consumului de cocs, iar cocsul este adevărata „pîine caldă" pentru furnale. „Secretele" acestei munci le sintetizează acum detaliat în lucrarea sa de doctorat, care va trata tocmai această problemă. Va fi unul din multele examene din viața sa.

— Furnalele sînt viața noastră — ne spune inginerul Dijmărescu. Fără ele nu putem exista, nu există Reșița însăși...

Cu aceeași pasiune ne-a vorbit despre meseria sa și oțelarul turnător AUREL BĂDESCU: lucrez de 15 ani la gurile cuptorului și am avut tot timpul să mă conving că uzina este a doua noastră casă. Ea este ca aerul și apa pentru noi reșițenii.

— Numai la Reșița mă simt cu adevărat acasă — ne spune și pensionarul ION BOGDAN, La Reșița am învățat meseria, mi-am crescut copiii și cum aș putea s-o părăsesc acum cînd a devenit atît de frumoasă ? Fiica-mea a mare e profesoară la Timișoara. Am ajutat-o să-și cumpere casă. Mă duc și eu în vizită la cei patru nepoței, dar niciodată nu pot sta prea mult. Reșița mă atrage ca un magnet, oriunde aș fi. Cine o cunoaște cu adevărat, nu mai pleacă de aici.

— Am venit la Reșița dintr-un sat din apropiere, atras de uzinele sale — ne mărturisește și ILIE LAZĂR, locțiitorul secretarului comitetului de partid pe combinat. Am terminat profesionala în '53 și am început munca la turnătorie. Și tot de atunci mi-a intrat „microbul" uzinei în sînge. Reșița m-a învățat ce-i munca, m-a învățat să prețuiesc oamenii, indiferent de limba pe care o vorbesc. Reșița este într-adevăr o „cetate de foc", cum o numea scriitorul, dar și o „cetate" a frăției și prieteniei oamenilor, indiferent de naționalitate.

Pentru prietenii mei din copilărie IOAN DORNER și IOSIF JURCĂ, ambii „dieseliști" cu înaltă calificare știu că la vîrsta adolescenței Reșița înseamnă castelul mult visat din poveste. Astăzi ? „Reșița ne-a făcut oameni" — a fost răspunsul lor lapidar, dar plin de semnificații. Și nu exagerăm cu nimic dacă afirmăm că acest oraș cu rezonanță tipic muncitorească a creat și eroi. Unul dintre ei este șeful de echipă de la U.C.M.R., IOSIF BALINGER, căruia i s-a decernat de curînd înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

— E adevărat, lucrez de peste trei decenii în uzină, dar nu sînt cu nimic mai erou ca alții. Acest titlu de noblețe îl merită toți ortacii mei, întregul colectiv.

Am încercat să deslușesc mai atent vorbele acestea. Le-am înțeles mai bine semnificația abia după ce mi-am amintit că într-adevăr colectivul din care

ILIE LAZĂR : „Reșița m-a învățat ce-i munca !"

face parte obținuse anul trecut locul întîi în întrecerea socialistă desfășurată în întreaga industrie a țării, iar uzina geamănă — combinatul, pentru a patra oară locul întîi pe ramura siderurgiei. Și, poate nu este lipsit de semnificație să amintim măcar în fuga condeiului, că în aceste zile din preajma jubileului, uzinele reșiței înregistrează performanțe dintre cele mai ridicate din istoria lor multiseculară. Vor fi și acestea noi trepte parcurse de oamenii Reșiței spre consolidarea prestigiului cîștigat, spre competență și maturitate muncitorească.

Ion MEDOIA

EXPRESIE PROFUNDĂ A INTERESELOR VITALE ALE POPORULUI

URMARE DIN PAG. 1

idealurile nobile ale comunismului, cu filozofia materialist-dialectică, cu concepția despre lume și despre viață a clasei muncitoare care înseamnă respect și dragoste pentru muncă, echitate și egalitate în drepturi, colaborare și solidaritate sinceră, tovărășească între oameni.

Referindu-se la faptul că tot ceea ce facem, tot ceea ce înfăptuim este închinat omului, fericirii sale, înfloririi națiunii noastre socialiste, tovarășul Nicolae Ceausescu, într-o recentă cuvîntare, arăta că „îndatorirea unui partid comunist de guvernămînt este în primul rînd aceea de a realiza cu succes construcția orînduirii noi în țara sa ; în felul acesta — sublinia secretarul general al partidului — își îndeplinește îndatorirea națională față de clasa muncitoare proprie, față de propriul popor, și, totodată, se achită și de-o îndatorire fundamentală internațională. Succesele obținute de România, ca și de oricare altă țară în construcția socialistă, fac să crească prestigiul socialismului în lume, să grăbească victoria socialismului pe plan mondial".

Sublinierea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a legăturii dialectice indisolubile între înfăptuirea sarcinilor interne și internaționaliste ale partidului se proiectează pe fondul evenimentelor care, și-n această săptămînă, au marcat consecvența și înalta principialitate a politicii externe a partidului nostru, poziția sa militantă pentru dezvoltarea colaborării cu toate țările socialiste, pentru întărirea unității acestora, pentru întărirea solidarității între partidele comuniste, între forțele antiimperialiste în general, pentru dezvoltarea schimbului de păreri, a contactelor directe între partidele comuniste și muncitorești. Subliniind această idee, în cuvîntarea rostită la mitingul prieteniei dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Japonia, miting care a avut loc după cum se știe, miercuri, în Capitală, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea : „Tocmai aceasta face permanent partidul nostru, militînd neobosit pentru dezvoltarea relațiilor cu toate partidele comuniste și muncitorești".

La rîndul său, Kenji Miyamoto, președintele Prezidiului Comitetului Central al P.C. din Japonia sublinia, în cuvîntarea sa „imaginea construcției socialiste, strîns legată de poziția de solidaritate internaționalistă și independență pe care se situează Partidul și poporul dumneavoastră constituie o puternică încurajare pentru conștiința poporului japonez".

Aceste aprecieri pun încă odată în evidență justețea politicii partidului nostru, profunda sa principialitate. Opinia publică din țara noastră care urmărește cu interes evoluția evenimentelor internaționale sprijină cu deplină convingere politica externă a partidului și statului nostru considerînd-o expresia vie a intereselor vitale ale poporului român, ale României socialiste. Acest lucru este pe deplin pus în evidență de hotărîrea cu care întreaga noastră națiune participă la înfăptuirea programului stabilit de Congresul al X-lea al partidului, program care deschide noi și luminoase zări țării noastre și, pe măsura succeselor ei în construcția socialismului, posibilitatea unui sprijin mereu mai puternic luptei pentru triumful ideilor nobile de pace și socialism în întreaga lume.

OPINII METEOROLOGICE PROBABILE PENTRU LUNA SEPTEMBRIE

de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie—București

Ca de obicei, înainte de toate, cu tot simțul critic, sîntem îndreptățiți să credem că prognoza noastră pe luna august s-a încadrat destul de bine în realitate și că în linii mari toată lumea a fost mulțumită. Unele obiecțiuni ar putea fi formulate de cei care și-au petrecut concediul la munte sau la mare după 24 august, cînd într-adevăr, ploaia, vîntul și temperaturi mai scăzute i-au dezamăgit. Noi însă, precauți, am prevăzut aceasta, mai puțin în intervalul 26—31 august, pe care l-am văzut mai frumos. Din păcate, este greu, cu o lună înainte, să împăcăm pe toți.

Luna septembrie înseamnă pentru toți sfîrșitul verii și începutul suratei ei mai virstnice, toamna.

Din informațiile pe care le deținem, se pare că luna septembrie 1971 se va asemăna din punct de vedere meteorologic cu luna septembrie a anului 1955. Consultînd ceea ce a fost la vremea respectivă, am optat pentru următoarea prognoză.

CARACTERIZARE GENERALĂ : în prima sa jumătate, luna septembrie se va caracteriza printr-o vreme în general frumoasă și destul de călduroasă. Unele ploi răzlețe se vor semnala aproape în toate regiunile țării. În a doua ei parte, vremea se va răci iar ploile vor deveni mai frecvente, cu deosebire în intervalul dintre 15 și 20 septembrie și mai ales în Moldova, Dobrogea și chiar Bărăgan.

Intervale caracteristice :

1—5 SEPTEMBRIE. Vreme în general caldă, dar ușor instabilă în primele 2 zile, cînd vor cădea ploi de scurtă durată. Temperaturile maxime vor urca pînă la 28 grade.

6—11 SEPTEMBRIE. Vreme frumoasă și călduroasă. După 9 septembrie, înnourări și ploi de scurtă durată în sud-vestul țării și regiunea de munte. Vînt cu intensificări în sud-estul țării. Temperaturile maxime vor atinge și 30 grade.

12—15 SEPTEMBRIE. La început vreme frumoasă și călduroasă, apoi treptat, instabilă. Vor cădea averse de ploi însoțite de descărcări electrice și pe alocuri și de grindină. Temperatura aerului va marca o scădere, maximele nedepășind 26—28 grade.

16—20 SEPTEMBRIE. Vreme răcoroasă și instabilă. Ploi frecvente în toate regiunile țării, dar mai ales în Moldova. Temperaturile maxime nu vor depăși 24 grade.

21—25 SEPTEMBRIE. Vreme destul de bună la început, dar răcoroasă noaptea și dimineața. În Transilvania și zonele de deal se vor produce brume. Pe alocuri, ceață. Temperaturile maxime vor oscila între 22 grade și 24 grade. În ultimele două zile, se întrevede trecerea unui front de ploi.

26—30 SEPTEMBRIE. Va predomina o vreme frumoasă. Spre sfîrșitul intervalului, ploi în sudul țării. În nordul țării brumă locală. Temperaturile maxime nu vor depăși 20—22 grade.

Așadar, cu excepția intervalului 15—20 septembrie, se poate conta pe o vreme în general prielnică concediilor de odihnă.

Monolog interior despre...

EXIGENȚE

URMARE DIN PAG. 1

noastre socialiste, avem datoria nu numai să ne reevaluăm concepțiile și atitudinile, dar și să acționăm cu toată fermitatea. Căci doar în acțiunea concretă, practică, de zi cu zi, exigența și autoexigența, devenite coordonatele firești ale unui climat creator, își pot demonstra întreaga fertilitate. Să-ți dau un exemplu chiar din domeniul unde lucrez : chemarea de a recurge în tot mai mare măsură la forțele proprii, de a renunța tot mai mult la importul de utilaje și licențe ce pot fi realizate cu succes în țară, ne-a stimulat să ne scrutăm, cu noi criterii, mai înalte și mai severe, contribuția personală la înfăptuirea acestui obiectiv. Și n-a existat membru al colectivului nostru care să nu-și fi revizuit din mers propriile proiecte de investigație științifică spre a face față acestei exigențe.

Transformarea exigenței și autoexigenței într-un principiu dominant al acțiunilor individuale și colective, al sistemului de relații ce se statornicesc în colectivele de muncă, mi se pare un factor definitoriu al ambianței de efervescență ideologică și etică ce caracterizează astăzi viața noastră socială. Exigența și autoexigența își dovedesc astfel substanța revoluționară de stimuli ai noului, ai progresului.

Fără îndoială că orice inteligență activă, dinamică își face din exigență o pavăză împotriva mediocrității, o armă pentru a anihila efectele pernicioase ale rutinei, ale anchilozei în gîndire și în faptă. Filtrînd fiecare acțiune prin rețeaua densă a unor criterii competente și rționale, îngustăm sensibil fagasul prin care produsele cîrpăcite, rebuturile — fie ele din sfera producției materiale, fie din cea a creației spirituale — s-ar putea strecura spre masa largă a consumatorilor. Spiritul de exigență se manifestă astfel și ca o condiție indispensabilă a calității, ca îmbold spre continuă autodepășire.

Obiectivul fundamental al democrației noastre socialiste — perfecționarea personalității umane, făurirea omului multilateral dezvoltat ca membru conștient și activ al societății socialiste multilateral dezvoltate — nu se poate nici el realiza pe deplin decît într-un climat al exigenței, al raportării la cerințele înalte ale ideologiei și moralei comuniste. Într-un asemenea climat se plămădesc caractere puternice, combative, apte să înfrîngă dificultățile, să asigure mersul înainte al colectivității.

În felul acesta, exigența și autoexigența se metamorfozează dintr-un imperativ social și etic într-un stil de muncă și de viață, stilul propriu personalității comuniste, pentru care nu există interese mai înalte decît cele ale obștii căreia îi consacră cu entuziasm și dăruire întreaga sa energie.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

VERTICALITATE

de Constantin VIȘAN

Năzuim mereu spre zbuciumul valurilor, spre liniștea munților. În aceste zile, marea și munții constituie polii între care se derulează întîlnirile noastre cu soarele, cu apa și brazii, cu frumusețile vechi și noi ale țării.

Verticalitatea brazilor. Iată ideea la care revenea încîntat prietenul meu, întors din vacanța petrecută în munți.

— E un spectacol tonifiant, pedagogic prin excelență ! căuta el să-și argumenteze noua pasiune pentru munte, pentru brazi, pentru superba lor siluetă.

Plantele, viețuitoarele în general, au nevoie de hrană abundentă ca să se dezvolte. Bradul izbucnește din piatră seacă. Și crește cît muntele. Drept. De-o verticalitate perfectă. Chiar dacă a răsărit pe un tanc care-l silește să aibă o poziție contrară verticalității sale funciare, așteaptă pînă prinde puteri și izbucnește spre soare. Drept. Ca toți ceilalți semeni ai săi.

Brazii au o frumusețe căreia sînt tentat să-i asigur dimensiuni de caracter, morale. Îi priveam cu admirație, cu invidie. Rădăcinile lor sorb hrană puțină dar trupul li se înalță spre soare plin de vigoare, luîndu-se la întrecere cu munții.

De unde această forță, această demnitate a brazilor ?

Brazii își sorb puterea și frumusețea din lumină, din aerul pur al munților. Ei stau mereu cu fruntea îndreptată spre cer, spre soare. Poziția aceasta le ține mereu dreaptă tulpina. Rămîn mereu demni. Niciunul dintre ei nu are regim privilegiat de natură. Munții sînt aspri cu toți brazii. Nu le dau vitamine, nu le asigură proptele. Un singur lucru le asigură însă. Cu grijă egală. Rădăcinile ! Rădăcini cît mai adînci.

● **Cum au reușit organele de miliție ale județului Iași, pornind de la un simplu detaliu, să depisteze o întinsă acțiune de sustragere din avutul obștesc.**

Ale, miliția?...

UN DETALIU DE... UN MILION

„...că de cînd e responsabil de magazin la „Metalochimice" și-a făcut casă nouă, și-a îmbrăcat familia, și-a luat și mașină mică, că stai și te întrebi : de unde ? Nu zic, să-și facă sănătos și casă și să trăiască ca oamenii dacă e din muncă cinstită, dar vă întreb ca om : poate un responsabil de magazin, numai din leafa lui să-și facă atîtea lucruri într-un timp scurt și să mai trîntească și niște zaiafeturi pe deasupra ? Că acesta este adevărul, puteți să verificați. Nu am nimic cu el, nu ne-am certat niciodată ca să se spună că îl reclam din dușmănie, dar nu pot să suport ca în timp ce atîtea milioane de oameni agonisesc din muncă cinstită, cîțiva inși de teapa acestora să se îmbuibe pe seama noastră, a tuturor, din afaceri necinstite. Eu cred că aici nu e lucru cinstit și vă rog să verificați."

Așa suna una din numeroasele sesizări ale oamenilor muncii, primite la inspectoratul de miliție al județului Iași în legătură cu modul de viață suspect al unor gestionari de magazine „Metalochimice" din municipiul Iași. Toate sesizările se refereau la cheltuielile mari pe care acești responsabili le făcuseră într-un timp scurt, pentru acumulări de bunuri și în petreceri zgomotoase. Era evident că cheltuielile făcute de unii dintre acești responsabili de magazine, ca Ilie Duca, Alexandru Paul, Ion Damian, Ion Ciuntu, Constantin David și Criglovsc depășeau cu mult veniturile lor legale, fapt confirmat de investigațiile din teren ale miliției, dar verificările, sondajele și inventarele făcute au arătat gestiuni în perfectă regulă. Nici semnatarii sesizărilor nu semnalau, în afara modului de viață foarte de venituri (mai mult sau mai puțin legale) în afara salariului legal. Era deci posibil ca acumulările materiale făcute de ei să nu aibă nici o legătură cu funcția de responsabil de magazin.

S-a propus deci ca cercetările să fie canalizate pe această direcție, dar maiorul Corneliu Diamandescu, din cadrul miliției județene, care conducea cercetările în această acțiune nu a fost de acord. Argumentul său (perfect logic, cum se va vedea mai departe) a fost că de vreme ce sesizările, care se confirmă, privesc gestionari din aceeași ramură a comerțului, metalochimice, e evident că sursa veniturilor ilicite provine din acest domeniu și nu din altă parte.

S-a hotărît o amplă acțiune de verificare a gestiunilor la magazinele de „Metalochimice" (de fapt o supraverificare, dacă avem în vedere verificările anterioare făcute de organele comerțului) în comun cu organele teritoriale de revizie și control. Una dintre echipe, alcătuită din căpitanul de miliție Mihai Ciobanu și un revizor din direcția teritorială de revizie și control executa verificarea la magazinul nr. 6 „Metalochimice" din cartierul Tătăraș. Verificările erau pe sfîrșite și rezultatul nu era de loc încurajator în ceea ce urmăreau să descopere lucrătorii miliției. Stocurile de mărfuri, etichetate și sortate, într-o ordine desăvîrșită, corespundeau actelor, iar stocul cu desfacere lentă nu depășea limita admisă prin normele interne.

„Care să fie acel amănunt ?" se gîndi căpitanul Ciobanu, amintindu-și instantaneu de recomandarea pe care i-o făcuse șeful său de a căuta amănuntul compromițător. „E ușor, în teorie, să emiți asemenea judecăți, dar în practică... Ca socoteala din tîrg care nu prea se potrivește cu cea de-acasă" reflectă el, privind îndelung rafturile din fața lui încărcate cu tot felul de articole electrice. Și totuși... Luă degajat din raftul care-i venea mai la îndemînă o cutiuță din carton în care era ambalat un ștarter electric obișnuit, o desfăcu, privi cu interes absent piesa, o puse la loc, închise cutia, apoi începu să sucească cutia de carton în mînă, ca unul care nu prea știe ce să mai facă, apoi o așeză înapoi în raft, cu partea pe care era înscris prețul înafară și citi involuntar : „preț cu ridicata..."

Cele trei cuvinte se întipăriseră pe retină, ca fapt obișnuit. Miliția nul plecă mai departe, dar semnalul vizual continua să stăruie în memorie și declanșă o mică alarmă în creier : „Cu ridicata..." De ce cu ridicata la un magazin de desfacere „cu amănuntul ?!" Se întoarse la raft cu pași mari. Luă din raft o cutiuță : „preț cu ridicata..." scria și pe aceasta, apoi încă una la fel. La cea de a treia expresia se schimbă : „preț cu amănuntul..." (și prețul era altul, se înțelege)

— Cum vine asta !? întrebă cu voce tare. Același articol cu două prețuri ? Care e cel real ?

Ilie Duca, responsabilul magazinului se făcu alb la față.

— Nu se poate, zise. Și veni aproape.

— Uite și dumneata, îi arătă căpitanul. Pe asta e un preț „cu amănuntul" și pe astalaltă, alt preț „cu ridicata". Pe care îl încasezi de la client ?

— Pe cel „cu amănuntul", bineînțeles. Noi nu vindem mărfuri „cu ridicata". La prețul ăsta...

— ...La prețul ăsta achiziționează numai statul. E un preț mai mic pentru că la el nu se mai calculează beneficiul comercial — lămuri revizorul. E totuși curios cum au ajuns articolele astea aici. Mărfurile care au înscris pe ele numai prețul cu ridicata nu se pun în comerț ci se livrează prin viramente întreprinderilor și instituțiilor...

— Eu așa le-am primit de la depozit. Le-or fi încurcat acolo — mai încercă responsabilul să se apere, cu vocea subțiată de tot.

— Vrăsăzică așa... făcu miliția nul ca pentru sine.

Pentru el începuse să se facă lumină. „Al dracului «detaliu» ! Ședea să-mi sară în ochi și nu-l vedeam" își zise în gînd.

Au luat totul de la capăt. De data aceasta nu la întîmplare, fără să știe ce caută, ci cu obiectiv precis. Au verificat mai întîi dacă stocul existent se justifică cu intrările de la data ultimului inventar și au făcut o descoperire uluitoare : numai la patru sortimente (întrerupătoare, prize, startere neon și conductori electrici) stocul era mai mare cu 6 000 de lei față de intrările cu acte.

De unde proveneau aceste „plusuri" ?

Un timp gestionarul a continuat să nege, luîndu-l în brațe pe „nu știu, nu-mi dau seama", dar pe măsură ce verificările scoteau noi probe a fost nevoit să recunoască că e „aprovizionat" de o serie de complici, angajați ca salariați ai diferitelor întreprinderi și instituții din oraș care le livrează la jumătate preț materiale electrice consumabile (pentru care întocmesc acte de scădere) iar el le revinde la preț oficial. Așadar, rețeaua comerțului de stat era folosită de hoți pentru valorificarea mărfurilor sustrase de ei din avutul statului.

Imediat au fost avertizate și celelalte echipe care făceau verificări la magazinele de produse metalo-chimice și rezultatul verificărilor a fost asemănător la toate cele șapte unități comerciale. La sfîrșitul acestei acțiuni, iscate în urma sesizărilor unor oameni cinstiți, în care s-a intrat „pe fir" în baza unui simplu și destul de greu sesizabil detaliu, bilanțul a fost de-a dreptul impresionant : peste 80 de întreprinderi și instituții păgubite, 117 persoane învinuite de furt din avutul obștesc, mărfuri sustrase în valoare de peste un milion de lei...

Firește, paguba a fost în cea mai mare parte recuperată și avutul obștesc a fost reîntregit iar vinovații au fost făcuți să simtă asprimea dreaptă a legii. Cu acest prilej au fost însă descoperite și o serie de nereguli în administrarea bunurilor așa zis „consumabile" pentru scăderea cărora din gestiune se întocmesc de multe ori acte de scădere formale, deschizîndu-se astfel larg ușile spre acte infracționale unor elemente necinstite.

E meritul incontestabil al ofițerului de miliție că a dovedit perspicacitate și a descoperit acel detaliu — cheia întregului caz.

Ion VLAICU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

Vasile Alecsandri și Elena Negri. „Ciclul de versuri „Lăcrimioare" este aproape în întregime inspirat de dragostea lui Vasile Alecsandri pentru Elena Negri, sora unuia din cei mai buni prieteni ai săi, Costache Negri. Sentimentul de dragoste se ivește la Mînjina, unde Negri își avea proprietatea și unde, în preajma evenimentelor de la 1848 se întîlneau scriitori moldoveni și munteni, între care și Bălcescu, pentru a discuta chestiuni legate de revoluție. O astfel de întîlnire a avut loc în anul 1845, la care a participat și Alecsandri, cunoscînd-o cu acest prilej pe Elena Negri. Mărturie stau versurile scrise la Blînzi sub titlul „8 Martie 1845". Exaltat de spontaneitatea sentimentului, poetul se destăinuie chiar în prima strofă : „Veniți năluci scumpe, dorinți, visuri mărețe, / Ca păsări călătoare la cuibul înflorit. / Veniți de-nginați vesel a mele tinerețe. / Căci steaua fericirii în ochii-mi a lucit"... Nu a fost mică durerea bardului de la Mircești cînd Elena Negri, bolnavă de tuberculoză, pleacă la Veneția în anul 1846, căutîndu-și vindecarea. El scrie în acele momente poezia „Despărțirea" din care citățm începutul : „Te duci iubită scumpă, în țărmuri depărtate, / Lăsînd frumoasa țară, surori, prieteni, frate, / Lăsînd în al meu suflet un mult amar suspin"... Boala însă nu s-a putut vindeca. După ce Alecsandri stătuse o iarnă cu Elena Negri și cu Bălcescu în vila Delfina, cea pe care a iubit-o atîta s-a stins pe brațele poetului venind cu vaporul spre patrie, în apropiere de Constantinopol. Elena Negri ar fi fost, cu gusturile, cultura și inteligența ei, un sprijin moral în viața și activitatea creatoare a poetului. Se poate deduce aceasta din faptul că atunci cînd unii l-au criticat pe Alecsandri că scrie „poezii de colibă", Elena îl îmbărbăta : „Continuă cum ai început : cel mai frumos titlu de glorie la care trebuie să aspire un poet e acela de poet național și popular"... Vasile Alecsandri și-a întipărit pentru totdeauna aceste cuvinte în memorie și nimic nu l-a putut abate de pe acest drum care i-a adus glorie și nemurire"... Semnează GHEORGHE UNGUR, Casa memorială „Vasile Alecsandri", Mircești.

Este vorba de lucruri bine cunoscute, contribuția d-stră fiind, ca să spunem așa, un dram de afecțiune în plus. În legătură cu : „aș putea trimite și alte articole", vă răspundem că puteți să o faceți, cu condiția însă ca acestea să cuprindă fie date mai noi, fie documente inedite...

■

„Citesc cu regularitate revista „Magazin". Pot să afirm că apar lucruri destul de interesante atît din țară cît și de peste hotare, care ne îmbogățesc cunoștințele, motiv pentru care nu pot să aduc decît elogii redacției. Dar, neplăcut este că mai apar și date eronate în unele numere"... ne scrie IOAN MOLDOVAN din Buzău, referindu-se la articolul De la Năsăud la Rodna Veche, publicat în numărul din 10 iulie 1971. Aducem prin condeiul d-stră, clarificările cuvenite : — Revoluția Franceză a avut loc în anul 1789, iar Napoleon nu putea să ajungă la un an de la acest eveniment (1790) cu trupele sale în Italia. — În 1790 Napoleon avea doar 21 de ani, încă nu era general, iar Franța încă nu cunoștea nici dictatura iacobină (de unde atunci acel raport către directorat, la 19 noiembrie 1790, așa cum apare în articol ?) — Napoleon a intrat în Italia în vara anului 1796, atunci au avut loc vestitele lupte de la Lodi, Arcole și Rivoli despre care amintește autorul în articol. În continuare este arătat că : „Napoleon se apucase să cunoască Europa și Imperiul Austro-Ungar era amenințat din mai multe părți", Inexact. Imperiul dualist austro-ungar s-a format abia în 1867, deci cu 71 de ani mai tîrziu față de anul în care s-au petrecut evenimentele descrise. Pe atunci era imperiul habsburgic, iar asta este cu totul altceva. Se mai amintește în articol de generalul Lamés, care și-a încercat iscusința în cucerirea podului de la Arcole, apărat de grănicerii năsăudeni. În realitate este vorba de generalul Lannes care a participat la luptele din Italia, și care a murit mai tîrziu în bătălia de la Wagram...

■

„Sînt un om fericit, tată a doi copii, în familia noastră există o armonie deplină... și totuși, am ceva pe suflet care mă obligă să vă spun, fără să mai rezist dorinței care mi se zbate ca un talaz în larg, adică în inimă... m-am dedicat scrisului și acolo în munți, în barăci improvizate, pe vifor, pe ploi și ninsoare, la lumina lămpilor de gaz am făcut nopți albe și am așternut pe hîrtie în două volume peste 750 pagini, dezvăluind munca asiduă a tinerilor care au muncit la barajul hidrocentralei de pe Argeș... m-am adresat la scriitori, dar în zadar... durerea mea este înăbușită în vrafuri de manuscrise care cine știe dacă vreodată vor vedea lumina tiparului... EFTENE DUMITRU, Cîmpulung, Argeș.

Nu-i ușor lucru să porți „pe suflet" 750 de pagini de manuscris ; dar nu înțelegem de ce trebuie să vă umbriți fericirea din această pricină, adică din faptul că acest imens volum stă în anonimat. Nu ne putem exprima decît avînd textele în față. În clipa cînd se va ivi prilejul, un redactor al revistei noastre va poposi la adresa pe care o indicați ; ne gîndim că ați fost martorul de fiecare clipă al ivirii uneia din cele mai mari hidrocentrale din țară, manuscrisul d-stră ar putea deveni o foarte interesantă carte, un document viu al acestor ani...

„PIRAȚII ARHEOLOGIEI"

UN PUBLICIST ENGLEZ, expert în arheologie semnala, de curînd, un fapt interesant: cataloagele editate la casa de licitații „Sotheby's" din Londra au devenit foarte discrete atunci cînd anunță originea unor opere de artă străvechi ce urmează să fie puse în vînzare. În mod obișnuit, se indica cu exactitate locul în care piesele au fost descoperite. În prezent, antichitățile licitate sînt numite doar imprecis „estmediteraniene", „elenice" sau „romane".

De ce acest laconism într-o situație în care sînt necesare, dimpotrivă, cît mai multe amănunte, pentru a capta interesul cumpărătorilor de opere de artă antice?

EXPLICAȚIA ESTE SIMPLĂ. Respectivele antichități sînt obținute, de foarte multe ori, pe căi ilicite. Arheologi mai mult sau mai puțin competenți sau chiar simpli săpători în căutare avidă de comori excavează neautorizat în diferite regiuni ale globului. Obiectele pe care le găsesc le vînd la fața locului sau le transportă ei înșiși, clandestin, peste graniță. Au luat chiar ființă adevărate bande internaționale de „pirați ai arheologiei". În felul acesta, din patrimoniul de valori al multor țări cu istorie străveche sînt sustrase sistematic tezaure inestimabile. Un jaf organizat pe scară „industrială" — cu ajutorul, adeseori, al unor tehnici moderne — și care aduce pierderi incomensurabile nu numai patrimoniului artistic național dar și științei istorice, distrugînd punți spre vremurile trecute ce nu vor mai putea fi, poate, niciodată reconstituite. Mulți din cei ce achiziționează asemenea piese se tem că o viitoare înțelegere internațională — care este dezbătută în cadrul U.N.E.S.C.O. — ar putea prevedea restituirea către țările în cauză a antichităților descoperite și exportate clandestin. În aceste împrejurări, casele de licitații, între care și „Sotheby's", preferă să nu mai precizeze țara de proveniență. Antichităților suspectate li se pierde astfel urma... Dispar în seifuri și depozite particulare — sau chiar ale unor muzee — străvechi statui de marmură grecești, statui de bronz etrusce, antichități turcești, aur precolumbian, bijuterii și ceramică miceniene...

● Tezaure inestimabile sustrase din patrimoniul de valori al multor țări ● O casă de licitații discretă... și un reporter care destramă vălul discreției ● Întîi aruncă pietre, ca să văd dacă nu sînt șerpi... ● Cinci lire în Cipru, de 40 de ori mai mult la Londra și New York ● Cine stimulează bandele de jefuitori ai „orașelor dispărute".

DE OBICEI, în jurul acestor operațiuni se așterne un val al discreției, ușor de înțeles. Nici „pirații arheologiei" și nici cumpărătorii antichităților aduse pe piață prin mijloace necinstite nu au interes să li se facă reclamă. Recent, la mijlocul lunii august, s-a produs totuși o breșă în acest „zid al tăcerii". Un reporter al ziarului londonez „Times" a întreprins o anchetă în regiunea unde a înflorit altădată civilizația miceniană — în Cipru — și a putut cunoaște, relatîndu-le la rîndul său publicului, amănunte interesante cu privire la activitatea bandelor de jefuitori ai „orașelor dispărute". El s-a pus în legătură cu cîțiva „arheologi fără diplomă" și, în decurs de numai două săptămîni, a putut vedea mii de antichități scoase la suprafață în mod ilegal și care, pe căi tăinuite, urmau să ajungă în vestul Europei sau în Statele Unite. În ciuda măsurilor luate de Departamentul cipriot al antichităților, bandele de săpători și de contrabandiști au reușit să amplifice activitatea lor destructivă — uneori folosind chiar și buldozerul. Unul din săpători i-a mărturisit că a căpătat o anumită tehnică. El i-a declarat că, înainte de a pătrunde în cavouri, aruncă pietre pe jos, pentru a vedea dacă nu se află cumva șerpi. Apoi, pentru că aerul vechi de 4 000 de ani a devenit în unele morminte foarte toxic, așteaptă un sfert de oră înainte de a cobori. Alt săpător i-a povestit cum a ajuns să recunoască, primăvara, locurile unde sînt morminte, după felul în care crește iarba deasupra. Altul i-a destăinuit că pentru a recunoaște piesele de valoare pe care le găsește, consultă... ghidul oficial al muzeului cipriot!

Dar acești săpători — care înfruntă nu numai pericolul de a fi arestați, dar și pe acela de a fi prinși, eventual, sub dărîmături, — cîștigă cel mai puțin din beneficiile imense pe care le aduce „pirateria arheologică". Anumite vase de lut, pe care ei le vînd negustorilor locali pentru cinci lire sterline, sînt vîndute la New York sau Londra de 40 de ori mai scump!

DAR — CEEA CE ESTE POATE CEL MAI IMPORTANT ȘI SEMNIFICATIV — din descoperirile sale reiese că „pirații arheologiei" sînt stimulați — direct sau indirect — în activitatea lor de cercuri din cele mai „onorabile" de bogătași doritori să-și plaseze capitalurile în valori mai sigure decît valutele supuse presiunilor, de muzee celebre cu fonduri mari ai căror custozi nu ezită să achiziționeze obiecte furate sau dubioase (și pe care preferă să nu le expună o perioadă de timp „decentă"), de diferite alte persoane cu posibilități materiale și care, pentru a fi în pas cu o anumită modă, doresc să achiziționeze antichități. Sau, pur și simplu, de turiști care, pentru a avea amintiri ale unor regiuni vizitate nu se dau în lături de a cumpăra la negru, unele obiecte de artă străveche (deși adeseori acestea sînt falsuri evidente pentru specialiști!)

UN INTERMEDIAR I-A ARĂTAT REPORTERULUI BRITANIC o valiză mare pe care urma să o expedieze în Elveția și care conținea vase din epoca de bronz. După aceea, i-a comunicat numele cîtorva dintre clienții săi — între ei și un ziarist elvețian — care a cheltuit 500 lire pentru cumpărarea cîtorva piese.

Cu cîtva timp în urmă, la „Sotheby's" s-au vîndut 100 de piese de origine cipriotă. Cerînd lămuriri la casa de licitație londoneză, reporterul de la „Times" a primit următoarea explicație: „Dacă cel ce vinde antichități este proprietarul lor legal, în mod normal, noi nu cercetăm cum, cînd și unde au fost ele obținute".

După părerea unor observatori, o asemenea atitudine evazivă, de complicitate tacită, care ignorează faptul că se pun în licitație sau că ajung în vitrinele muzeelor obiecte furate din patrimoniul artistic al unor țări este unul din elementele care stimulează în cea mai mare măsură proliferarea „piraților arheologi". Care, în Cipru, notează reporterul „Times"-ului, au produs științei cea mai gravă pierdere de material arheologic pe care a înregistrat-o vreodată o țară din Orientul de mijloc...

U. VĂLUREANU

Una din antichitățile care au ajuns pe căi ilicite la agențiile de licitații — o figurină din ceramică smălțuită.

„ATENȚIE! NU VĂ SCĂLDAȚI!"

Placarde cu textul de mai sus sînt afișate pe malurile lacurilor elvețiene ale căror ape sînt otrăvite din cauza suprapoluării

PREOCUPAT DE PÎNZA asfaltului care șerpuiește lin printre coline și văi, rămîi descumpănit de cununa de apă ce-ți taie calea — o superbă jerbă de curcubee prăvălindu-se în gol, după ce a zburat spre cer 130 m. Lacul Leman anunță, prin acest neașteptat mesager, presupusa lui prezență și imediata vecinătate a Genevei. Arteziana ce irumpe din mijlocul lacului este, dacă vreți, farul ce te călăuzește spre inima orașului și, de aici mai departe, pe cheiul lung, străjuit de pomi seculari, legat de mai multe insulițe transformate în șranduri și de un pod larg ce-ți îngăduie accesul spre colinele de pe malul opus. La prima vedere ai regăsit imaginea turistică a Elveției evocînd splendoarea unor lacuri alpine de un albastru strălucitor. Realitatea e cu totul alta și, de multe ori, contrastul de-a dreptul brutal. Poluarea rîurilor și lacurilor elveției este atît de avansată încît multe dintre ele și-au pierdut culoarea și limpezimea, și-au împuținat pînă la dispariție fauna, au devenit improprii pentru baie, pentru alimentarea cu apă potabilă a orașelor.

AM POPOSIT pe țărmurile lacului Leman la Geneva, la Lausanne, la Montreaux, la Evian, la Thonon. Peste tot era evidentă îngrijorarea celor cîteva milioane de oameni ce trăiesc în împrejurimi în legătură cu viitorul acestui lac alpin, cel mai mare din Elveția: 581,45 kmp, o adîncime maximă de 310 m. Apele lui au fost otrăvite, an de an, cu detergenți, cu fracțiuni grele de petrol, cu îngrășăminte chimice și antidăunători. Din această cauză vizibilitatea sub apă a scăzut la 4—5 metri, față de 40 m în anul 1900; tonele de poluanți minerali au favorizat dezvoltarea anormală a plantelor acvatice, cu consecințe asupra conținutului de oxigen al păturilor inferioare ale lacului și a unor specii nobile de pești. După cum au declarat recent specialiști ai Institutului hidrobiologic din Geneva, în apele lacului Leman se constată nu numai o pronunțată poluare de origine minerală (fosfați, nitrați, etc.), dar — ceea ce este și mai periculoas — și o poluare microbiană (colibacili), fapt ce a determinat autoritățile să interzică scăldatul în anumite părți ale lacului. În unele zone însă, chiar dacă autoritățile n-au instalat încă tăblițele avertizatoare „scăldatul interzis", culoarea și aspectul apei sînt atît de dezagreabile, încît amatorii de inot le ocolesc...

PENTRU A OPRI ritmul vertiginos de otrăvire a apelor lacului Leman, autoritățile cantonale au luat o serie de măsuri, obligînd întreprinderile ce folosesc apele lacului să pună la punct instalații eficiente de epurare. Lucrurile avansează anevoios. În cantonul Vaud doar 40 la sută din apele uzate au ajuns să fie tratate; în cantonul Savoie doar în două localități — Evian și Thonon — au fost instalate stații de epurare, intrate în funcțiune abia în această primăvară; în cantonul Valais sînt epurate cantități infime de ape uzate, majoritatea acestora fiind deversate direct în lac...

LACUL LUGANO (49 kmp, 288 m adîncime maximă) se află într-o situație și mai grea. În acest an, autoritățile au interzis scăldatul și au închis mai multe plaje situate de-a lungul golfulețului din fața orașului cu același nume. Analizele chimice făcute au arătat că apele din zonele interzise sînt atît de otrăvite încît ar putea pune în pericol viața celor ce s-ar încumeta să facă baie. De altfel, încă din 1967, specialiști de la Universitatea din Zürich au avertizat că apele lacului Lugano sînt suprapoluate și, dacă nu se iau măsuri urgente, în curînd ar putea să constituie un pericol real pentru sănătatea celor din jur. Nu e de mirare dacă se are în vedere că doar 5 la sută din apele uzate de locuitorii cantonului Tessin trec prin instalații de purificare, multe hoteluri, spitale, abatoare și chiar uzine deversîndu-și apele uzate direct în Lugano.

LACUL MAJOR (212 kmp, adîncime maximă 372 m), deși extrem de poluat, datorită faptului că împrejurimile sale sînt mai puțin populate, nu este considerat un pericol imediat pentru om. Autoritățile sanitare cantonale și-au făcut, totuși, datoria, plantînd, în numeroase locuri, pancarde care interzic scăldatul. Restricția a fost și mai mult extinsă în această vară, după ce, în apropiere de Muralto, amatorii de inot au descoperit... intestine, aruncate în lac de secția de chirurgie a spitalului din localitate.

LACUL ZURICH, de la care și-au împrumutat numele „orașul financiar al lumii", are o suprafață de 89 kmp și o adîncime maximă de 143 m. Un raport oficial, publicat la începutul anului, anunța că numeroasele dispozitive de epurare intrate în funcțiune în ultimii ani au contribuit la „ameliorarea radicală a transparenței lacului și a conținutului în oxigen". A fost un adevărat șoc pentru locuitorii orașului cînd, într-o bună zi, un ziar local dezvăluia faptul că, timp de două zile cît a durat repararea unui canal colector, apele uzate provenind din mii de imobile și un spital au fost deversate direct în riul Limmat care se varsă în lac, în apropierea unei plaje extrem de populate. Manifestația organizată de locuitorii Zürichului în semn de protest împotriva neglijenței autorităților, impresionantă ca amploare și compoziție — de la copii la septuagenari — m-a făcut să înțeleg mai bine cît de mare este îngrijorarea oamenilor față de poluare, nocivul fenomen care-i pîndește din umbră.

LACUL CONSTANCE (475 kmp, adîncime maximă 252 m.) este cel mai poluat din Elveția și poate din Europa. Ca urmare a industriei dezvoltate de pe malurile sale, apele i-au fost otrăvite în așa măsură încît chimiștii îl numesc, fără jenă, „cloacă". Tot aici a fost relevat un alt gen de poluare — cea termică, cauzată de uzinele care utilizează apa lacului pentru răcirea unora dintre instalațiile lor. Creșterea temperaturii apei peste cea caracteristică a provocat proliferarea deosebită a plantelor acvatice, a algelor și planctonului, invazie care a avut ca efect diminuarea conținutului de oxigen al apei și crearea unui mediu asfixiant pentru unele dintre speciile faunei lacului.

DUPĂ APRECIEREA unor experți, recuperarea lacurilor elvețiene, grav atinse de boala poluării, ar necesita, în următorii 10—20 de ani, eforturi susținute și cheltuieli în valoare de 5 miliarde franci. Specialiști mai puțin optimiști sînt de părere că boala lacurilor și riurilor țării cantoanelor este incurabilă și cei ce trăiesc în apropierea acestora trebuie să se obișnuiască cu ideea că, în anii ce vin, tăblițele „scăldatul interzis" sau „lac poluat" vor deveni atît de dese, încît găsirea unui loc favorabil scăldatului va fi tot atît de dificilă ca parcarea automobilului în orele de vîrf în zone aglomerate. Problema este mult mai complexă și, pe termen lung, poluarea ar putea să aibă repercusiuni mult mai grave, imprevizibile.

George NICOLESCU

NAUFRAGIAȚI ÎN ATLANTIC

În urmă cu cîteva zile traulerul „Ludovic-Pierre" a pescuit în apele Atlanticului doi tineri naufragiați care au încercat să traverseze oceanul plecînd din portul britanic Falmouth.

Cum s-au petrecut lucrurile? Frank Martin, în vîrstă de 28 de ani și Carole-Lynn Graham, de 22 de ani, ambii originari din San Francisco s-au îmbarcat pe un mic vas de pescuit cumpărat de ocazie cu intenția de a ajunge în Statele Unite după ce ar fi făcut o mică escală la Madera. Fără prea multe pregătiri și cunoștințe de navigație, ei au profitat de vremea relativ frumoasă pentru a ajunge în larg. Entuziasmul celor doi temerari avea însă să fie curmat la numai cîteva zile după plecare. Cerul s-a înnourat dintr-odată, iar vîntul puternic a început să ridice valuri neașteptat de mari. În aceste momente critice vasul, destul de șubred, a început să ia apă. Furtuna s-a dezlănțuit. Constrînși să pompeze din două în două ore apa, cei doi navigatori temerari luptau din greu pentru a menține vasul pe linia de plutire. Epuizați și înfricoșați de deznodămîntul previzibil al aventurii lor au avut, după liniștirea stihiilor mării, o licărire de speranță: un vas de linie se profila la orizont.

Exista o singură soluție pentru a-și semnala prezența: să aprindă un foc. Toate documentele de bord și cărțile de navigație rămase de la vechii proprietari au fost aprinse, dar nimeni de pe vasul de linie n-a observat semnalul lor disperat, nimeni n-a auzit explozia provocată de incendiul ce s-a întins cu repeziciune asupra rezervelor de carburanți. În grabă, cei doi au luat loc într-o barcă pneumatică, ce era pregătită pentru pescuit, a-vînd numai doi litri de apă potabilă și șase cutii cu lapte concentrat.

Timp de mai multe zile au navigat în derivă spre sud-vest. Din fericire, utilizarea unei ancore plutitoare a frînat în mare măsură antrenarea bărcii în largul oceanului. Suferind de foame și frig, cei doi au fost salvați din întîmplare, undeva în dreptul coastelor portugheze și readuși în portul Lorient de traulerul „Ludovic-Pierre".

O imagine a parcului unde se organizează în fiecare toamnă Tîrgul internațional de la Plovdiv.

PLOVDIV — ÎNTRE LEGENDĂ ȘI CONTEMPORANEITATE

„Dacă Plovdivul este în drumul dumneavoastră, nu traversați acest oraș fără să vă opriți! Dacă itinerarul vă îndepărtează de Plovdiv, modificați-l cu orice preț! Reclama prospectului turistic este însoțită și de cîteva argumente, în fața cărora ți-ar veni greu să reziști. Dovadă că, în peregrinările mele prin țara vecină, niciodată n-am rezistat tentației Plovdivului. Și adesea mă gîndesc ce mă atrage cel mai mult în acest oraș, în acest nod în care se întretaie drumurile venite din cele patru puncte cardinale?

...POATE LEGENDELE. Pentru că această superbă bijuterie, așezată pe pieptul verde al imensei cîmpii trace, este înconjurată, ca fiecare oraș interesant, ieșit din comun, de legende. Se spune, de pildă, că celebrele șapte coline ale Plodivului ar fi niște cămile pietrificate transportînd marfa unui fiu blestemat de tatăl său. Iar altă legendă povestește că ar fi pietrele, pe care Hermes, în minia sa, le-ar fi aruncat asupra lui Poseidon, pentru a-l pedepsi că i-a răpit-o pe frumoasa Rhodopa. În fine, se spune că cel mai vechi nume cunoscut al orașului — Eumolpias" — i-a fost dat pentru că aici, alături de cîntecele lui Orfeu, au răsunat melodiile lui Eumolpe, cunoscut rapsod trac, fiul Rhodopei și al lui Poseidon.

...POATE ISTORIA. Căci nu e nici un alt oraș în țara vecină și prietenă care să evoce mai bine trecutul pămîntului bulgar. Să fie, oare, de mirare că toate triburile, toate popoarele care au locuit sau au invadat această parte a peninsulei au încercat să posede orașul cu șapte coline? Nu, dacă ne gîndim la poziția sa geografică — așezat pe cele două maluri ale Mariței și protejat la nord și la sud de cele două lanțuri majestuoase, Balcanii și Rhodope, ale căror culmi unesc Dunărea de Mediterana —, la fertilitatea cîmpiei trace, la colinele sale incomparabile, a căror fizionomie unică în lume oferea, în timpul războaielor, pe lîngă atributele estetice, suficiente motive strategice. Și astfel istoria a manifestat o puternică slăbiciune pentru acest oraș, făcîndu-i stăpîni pe el, rînd pe rînd, pe traci, macedoneni, romani, bizantini, slavi și, în fine, bulgari. Să nu uităm că au mai trecut peste Plodiv hunii, goții, cruciadele pornite din Europa occidentală, osmanlii. Iar fiecare cuceritor i-a dat și un nou nume, orașul suferind de-a lungul secolelor o metamorfoză puțin comună — Pulpudeva, Philippopolis, Ulpia Trimontium, Philibe, și în fine, Plovdiv — simbol al istoriei sale frămîntate, pe parcursul căreia a oscilat de cîteva ori între măreție și decadență. Pentru că nu e puțin lucru să-l faci pe Lucian să exclame: **„E cel mai mare și mai frumos oraș din toate orașele. Frumusețea sa se vede de departe..."** iar pe Lamartine, în 1883, reîntors din Orient, să scrie: **„E greu să-ți imaginezi un oraș cu poziție mai frumoasă".** Și nu e puțin lucru să supraviețuiești atîtor grele încercări, să păstrezi nealterată o imensă comoară de tradiții, de spiritualitate, în care s-au integrat organic germenii luptei revoluționare a proletariatului, opera unui Dimităr Blagoev, fondator al socialismului științific în Bulgaria, și a unei întregi pleiade de revoluționari bulgari. Aceștia au făcut din Plovdiv unul din cele mai solide bastioane ale Partidului Comunist Bulgar în lupta pentru libertate și dreptate socială, exemplu de bravură și eroism în timpul rezistenței armate împotriva fascismului.

...SIGUR CONTEMPORANEITATEA. La 9 septembrie 1944 partizanii au coborît din munți instaurînd puterea democratică. A fost ziua adevăratei libertăți pe pămîntul bulgar. Atunci a început acest ultim capitol al milenarei istorii a Plovdivului, capitol care i-a dat o nouă înfățișare, un nou puls. E pulsul unei vieți noi, în care oameni harnici, pricepuți au știut să facă din veritabilul corn al abundenței acestor locuri — sînt de amintit legumele, grîul, tutunul, orezul, strugurii — un imens rezervor de bogăție agricolă, continuu aprovizionat grație cooperativizării și tehnicii moderne.

O promenadă pe ulițele înguste ale lui Hissar-tepe, una din cele cinci coline, cîte au mai rămas, ulițe, pavate cu pietre groase și mărginite de porți de lemn, ornate cu figuri sculptate, în spatele cărora se ascund minunate grădini, te introduce în atmosfera romantică a vechiului Plovdiv. De sus, din vîrful colinei, contrastul cu noul Plovdiv e frapant. Implantul industrial în cîmpia tracă este de-a dreptul spectaculos. Dacă acum 27 de ani nu existau decît cîteva fabrici de dimensiuni reduse, astăzi ai în față o veritabilă pădure de coșuri. Este suficient să amintim că, la ora actuală, zece la sută din producția industrială a Bulgariei aparține Plovdivului. De la țigări și conserve s-a ajuns, astăzi, la mașini și utilaje, aparate electrice, automobile, metale neferoase și să nu uităm că, în fiecare an, toamna, Plovdivul devine locul de întîlnire al specialiștilor și oamenilor de afaceri din multe țări ale lumii, cunoscutul tîrg internațional, aflat acum la a 27-a ediție, întrunind aprecieri unanime.

Am vizitat importantul combinat de metale neferoase „Dimităr Blagoev", situat la poalele Rhodopilor, la cca 10 kilometri de oraș. Amabili, inginerul Iordan Iordanov ne-a oferit cîteva amănunte legate de caracteristicile producției, de introducerea automatizării, de noile metode și tehnologii, de viața și munca celor 2 700 membri ai colectivului, de planurile de perspectivă ale combinatului, aflat și acum, după 12 ani de la înființare, în continuă extindere și modernizare. Și mi-a făcut plăcere să-l aud și pe el, ca de altfel și pe alți interlocutori bulgari de pe meleagurile Plovdivului, evocînd bunele relații între România și Bulgaria, bazate pe tradițiile de luptă comună, pe colaborarea economică, tehnică, științifică și din alte domenii.

Mi-am dat seama atunci că găsisem la Plovdiv, ca și în întreaga Bulgarie, niște buni prieteni. Și dacă reflectez mai bine la întrebarea ce mi-o puneam la începutul reportajului „ce mă atrage cel mai mult la Plovdiv?" răspunsul este: **...CATEGORIC OAMENII, ACEȘTI MINUNAȚI PRIETENI...**

C. VRANCEANU

Note de drum din R. P. Bulgaria

Fotografia de mai sus reprezintă imaginea avionului sovietic supersonic de călători „TU-144" care poate dezvolta o viteză de croazieră de 2 500 km/oră. Aparatul zboară pînă la altitudinea de 20 000 m oferind condiții de confort sporit la peste 120 de călători. Fuselajul său alungit, aripile în formă de triunghi, creează imaginea unei berze uriașe în zbor. „TU-144", impune nu numai prin masivitate ci și prin echipamentul său electronic, prin aparatura de bord.

●

ÎN ULTIMII 12—14 000 de ani, lanțurile centrale și de sud ale munților Tian-Șan s-au înălțat cu circa 800 de metri. Această comunicare au făcut-o membrii unei expediții paleogeografice din Leningrad. După părerea savanților sovietici, munții Tian-Șan „cresc" în fiecare an cu șase centimetri.

●

CA RĂSPUNS la anunțul „Căutăm tînăr actor frumos pentru un film ce se turnează în Ceylon....", regizorul englez Mangham a primit printre multe altele și scrisoarea unei mame care îl roagă să-l angajeze pe fiul său „în vîrstă numai de 48 de ani", precum și un răspuns semnat de „un tînăr de 68 ani".

●

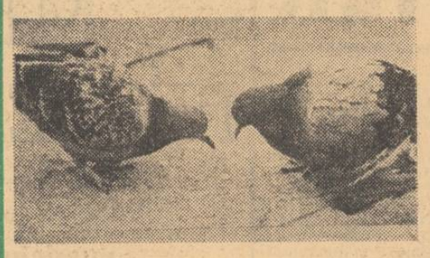

Desigur că pentru orice vizitator al Pieții San Marco din Veneția este de neconceput să nu se fotografieze cu celebrii porumbei care populează vestita piață. Numărul lor a crescut însă în asemenea măsură, încît au devenit o serioasă problemă pentru edilii orașului atît din punct de vedere igienic cît și din acela al conservării monumentelor artistice înconjurătoare. Și iată că s-a găsit și soluția. Porumbeii sînt hrăniți, printre altele, și cu pilule conținînd medicamente care reduc natalitatea.

●

„FAPTUL CĂ fetița mea a rămas în viață este un adevărat miracol" a declarat Robert Bange din orașul Quincy (S.U.A.). Într-adevăr, micuța Sue s-a născut în condiții neobișnuite. Mama ei, gravidă în luna a noua, a suferit un grav accident cu mașina, în urma căreia a decedat aproape imediat. Medicii care au sosit cu ambulanța salvării, constatînd situația, au luat rapid măsurile corespunzătoare, executînd la cel mai apropiat spital o operație cezariană, în urma căreia au reușit să salveze fetița.

Această navă deosebită au construit-o trei studenți danezi: Desinger, Petersen și Stensvend. Nava este propulsată de motorul unui automobil Renault de tip vechi și a primit numele „Ra". Ea a înconjurat insula daneză Zeeland.

●

Cu prilejul unei licitații care a avut loc la Londra, o vioară construită în 1721 de faimosul Stradivarius și denumită „Lady Blunt", după numele fostei ei posesoare, o urmașă a lordului Byron, a fost vîndută cu prețul record de 2,5 milioane lire sterline. Achizitorul, prezentat în imaginea de mai sus, este Andrew Hill, specialist în vînzări și cumpărări de instrumente muzicale.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

PITONUL... PLIMBĂREȚ

Peripețiile locatarilor unui bloc care au petrecut cîteva ore de groază, timp în care o reptilă lungă de 3 metri s-a „plimbat" din etaj în etaj

Studentul François Murriel are o pasiune ciudată. Este interesat de cunoașterea reacțiilor marilor reptile. Dorința lui este să se specializeze în psihologia animală, domeniu destul de puțin aprofundat, mai cu seamă cînd este vorba de... reptile.

In acest scop, studentul nostru și-a făcut rost de un piton, o reptilă de 3 metri lungime, pe care a reușit s-o îmblînzească. Locuiau împreună și pitonul se dovedea înțelegător și chiar... blînd, față de acela care-i asigura o existență liniștită și... îmbelșugată.

Prezența pitonului în apartamentul tînărului rămăsese, însă, o taină. Nici unul din locatarii imobilului respectiv n-o bănuia. Într-o zi, plecînd de acasă, tînărul nostru psiholog a procedat așa cum făcea de obicei: a închis superbul piton (care avea de acum opt ani) în baie, și a plecat liniștit la universitate.

Orele trec însă greu. Pitonul dă semne de plictiseală. E cam nervos. Are și unele mîncărimi supărătoare. Își caută alinarea. Se strecoară în mica baie „de ocazie" și foarte puțin cuprinzătoare pentru impozantele lui dimensiuni. Suplețea, însă, îi înlesnește o mică „călătorie" ajungînd din baie în baie la ultimul etaj al imobilului.

Intrînd în baie, locatarul D. Simon are surpriza să constate că aceasta era ocupată de o imensă reptilă. În primul moment, a crezut că este vorba de o farsă. Fără îndoială, copiii lui au vrut să-i facă o glumă. Desigur, reptila era o reușită imitație de material plastic. Dar, întinzînd mîna s-o scoată, un țipăt de groază alertează pe ceilalți membri ai familiei. Veniți în grabă, îl găsesc leșinat. În timpul acesta pitonul își scosese capul din baie și adulmeca în jur.

Stăpînindu-și emoția, familia a chemat pompierii. Ce era de făcut pentru ca reptila să fie prinsă vie? Fiecare membru al echipei de pompieri propunea o soluție proprie, una mai fantastică decît cealaltă. Pînă la urmă, a fost adoptat planul cel mai adecvat cazului. S-a hotărît o acțiune complexă efectuată pe etape. A fost postat cîte un pompier la fiecare etaj al imobilului, bineînțeles la baie. Ultimul a stat la pîndă la subsol, acolo unde se scurge apa la canal. Purtînd mănuși speciale, caporalul echipei a încercat să prindă pitonul de coadă. Imposibil. Reptila nu se lăsa prinsă. Dimpotrivă. A pornit-o alert în aventuroasa ei călătorie de-a lungul etajelor, din baie în baie, prin țevile de canalizare. Dar pompierii o fugăresc. La un moment dat pitonul fugărit se vede imobilizat între etaje, unde țeava era ceva mai îngustă. Pentru a-i permite „trecerea" pompierii distrug un sifon prea strîmt, lăsîndu-i calea liberă. Și pitonul își continuă strania excursie. Pentru a-i înlesni evadarea se dă drumul la apa călduță pe țevi, apoi la apa fierbinte. Toate eforturile se dovedesc însă, inutile Reptila nu poate fi prinsă.

Sergentul încearcă o altă soluție: „anestezierea" pitonului. Într-adevăr folosirea unei cantități destul de mari de eter are drept rezultat anihilarea rezistenței „adversarului". Amorțit, înțepenit, pitonul alunecă pe conductă spre parter, unde îl așteptau pompierii. N-a fost nevoie decît de desfacerea capacului care închidea conducta. Reptila cade neînsufletită într-o imensă cadă special pregătită. Anestezierea permite transportarea pitonului la cea mai apropiată grădină zoologică.

E poate inutil să adăugăm tensiunea nervoasă și emoția prin care au trecut, timp de cîteva ore, locatarii imobilului.

(Întîmplarea s-a petrecut recent la Paris).

„ÎMI EXTRAG CONȚINUTUL DE IDEI DIN VIAȚA DE TOATE ZILELE“

ne spune compozitorul ALEXANDRU MANDY

Stau de vorbă cu unul dintre cei mai apreciați și mai interesanți compozitori de muzică ușoară. Chimist de profesie, Alexandru Mandy este un mare iubitor al frumosului, al artei în genere, fapt demonstrat cu prisosință de creația sa muzicală, un partizan convins al ideii că muzica ușoară trebuie să transmită un mesaj superior, să răspundă astfel, implicit, unor necesități educative ale societății noastre.

— Mă adresez dumneavoastră, pentru că muzica pe care o compuneți se detașează evident de restul creațiilor de acest gen. Are un stil precis delimitat, direct, firesc posibil de remarcat cu ușurință de la prima audiție. Ascultînd — fără excepție fiecare piesă care vă aparține — simți și știi de unde vine (ca un motiv inspirativ) și încotro merge. La asta se mai adaugă și un alt element esențial care subliniază și mai mult acea detașare de care vorbeam la început, și anume, perfecta sudare între vers și muzică. La dumneavoastră muzica vorbește și versul cîntă. Care este secretul acestei simbioze?

— Poate faptul că m-am plasat de la început pe un drum în care puntea muzică-text nu există. Amîndouă trebuie să țișnească din același șuvoi și pe amîndouă le gîndesc deodată.

— Pot spune, referindu-mă la motivele de inspirație că vă place mult Brâncuși?

— Îl admir în totul. Pînă în prezent, fără să declar ciclul închis, i-am dedicat trei piese: „Poarta sărutului“ și „Masa tăcerii“ (deja cunoscute publicului) și „Coloana fără sfîrșit“ care urmează să fie difuzată. Cea din urmă are ca leit-motiv, să zicem, întreaga filosofie a lui Brâncuși, concretizată la mine prin versurile „Un stîlp făcut din azi și ieri / Cu sfîrșitul nicăieri“.

— Desigur, nu lipsesc nici piesele de largă respirație folclorică. Ne amintiți cîteva?

— Folclorul este unul din motivele mele preferate de inspirație. Găsesc aici bucuria, durerea, dorința de a învinge, înțelepciunea și în fine tot ce e frumos. Pot să vă amintesc cîteva piese noi cum ar fi „Roata feciorului“, inspirată din zona folclorică a Oașului, o alta care evocă dorul de casă exprimat în versurile „Orice dor e dat să doară / Însă ăsta te omoară“ intitulată „Drum și Dor“. Pe celelalte nu le divulg. Vor fi surprize.

— Aveți interpreți preferați, în sensul încredințării pieselor dv. unui anume mod sau stil de interpretare?

— Da și nu. Scriu în general pentru interpret. Cunoscîndu-i modul de a gîndi, familiarizîndu-mă cît de cît cu sfera de imaginație și cu universul spiritual al fiecăruia intuiesc, cred eu, posibilitățile de înțelegere și exprimare a unui mesaj. Scriu pentru acel interpret care este mai aproape de modul meu de gîndire. În acest fel cred că muzica mea ajunge pe un drum scurt la meloman sau chiar la ascultătorul ocazional. Îmi extrag conținutul de idei din viața de toate zilele, din frămîntările și preocupările firești ale omului timpurilor noastre și cred că printr-o muzică astfel concepută vin în întîmpinarea marii mase cu tot ceea ce compune universul ei spiritual.

Doina MOGA

ÎN REPETIȚIE LA TEATRUL NAȚIONAL

La Teatrul Național „I. L. Caragiale“ se repetă, în regia Soranei Coroamă și decorurile Elenei Pătrășcanu Veakis, piesa lui Horia Lovinescu „Surorile Boga“. În distribuție: Eugenia Popovici, Cella Dima, Raluca Zamfirescu, Eva Pătrășcanu, Aimée Iacobescu, Tamara Crețulescu, Matei Gheorghiu, Alex. Drăgan, G. Cozorici, Costel Constantin, Emanoil Petruț, Ion Henter, Răducu Iţcuș, Gr. Nagacevski, N. Enache, Mircea Cojan, Dorel Iacobescu, Bogdan Mușatescu. În clișeu: Aimée Iacobescu și Alexandru Drăgan.

Moment de la repetițiile piesei „Prima zi de libertate“ de Leon Kruczkowski în pregătire la Naționalul bucureștean. Regia: Dan Nasta, decoruri: Mihai Tofan, costume: Gabriela Nazarie. În distribuție: Silvia Popovici, Mihaela Buta, Ovidiu Iuliu Moldovan, Florin Piersic, Geo Barton, Const. Diplan, Igor Bardu, Mihai Fotino, Alex. Haznaș, Emil Liptac.

Fotografii: S. STEINER

FILMUL „ÎNTOARCEREA FIILOR RISIPITORI“

De vorbă cu regizorul Cornel Todea

— Fiind la începuturile lucrului la pelicula pe care o realizezi, aș vrea să ne spui cum îți imaginezi filmul...

— Plec de la un scenariu pe care îl consider pretextul unui film și nu ca pe un scenariu definitiv. Și aceasta pentru că îmi imaginez filmul ca pe o suită de improvizații ale echipei mele. La situațiile comice din scenariu aș vrea să se adauge o atmosferă de poezie, de farmec, și, în primul rînd, de adevăr.

— În ce gen l-ai include?

— Mi-l doresc o satiră violentă la adresa parazitismului, a falselor soluții de existență. Dar ca să fie adevărate, ființele acestea nu pot fi doar niște mici monștri. Cu atît mai mult cu cît mi se par integral recuperabili. Deci trebuie să știe să iubească, să se joace, să rîdă, eroarea lor constînd într-o proastă alegere. M-ar bucura ca sancțiunea să se găsească în primul rînd în ei înșiși. Filmul aș vrea să traverseze în timp drumul de la iresponsabilitate la luciditate, neabsolvindu-i totuși.

— Cui se datorează scenariul?

— Scenariul este o suită de situații de umor datorate lui Fănuș Neagu și Petre Bărbulescu și în colaborare cu ei intenționez să las liberă spontaneitatea actorilor, bucuria lor de improvizație, completînd astfel structura precisă a scenariului.

— Te gîndești deci la o manieră specială de filmare?

— Aș vrea ca maniera de filmare să fie cea reportericească, ceea ce mă conduce la ideea că aș putea face filmul foarte repede dacă n-aș avea o peliculă color dintre cele mai dificile și greu de stăpînit. Dar aceasta rămîne în grija operatorilor: Aurel Kostrakievici și Boris Ciobanu. Cu cel de al doilea am colaborat tot timpul la filme TV deși, așa cum scrie toată presa, sînt debutant în cinema...

— Acum distribuția și echipa...

— Scenografia: un alt colaborator permanent de la T.V., Doina Levința și un scenograf de la studioul București, Marițan.

În echipa de actori am o încredere nemăsurată, contez pe inteligența lor și pe capacitatea lor de a uita tot ce știau pînă la data începerii filmului. Aceștia sînt: Ștefan Iordache, Mircea Diaconu, Irina Gărdescu și poetul Dan Deșliu.

Florica ICHIM

ANTICIPĂRI EDITORIALE

EDITURA EMINESCU anunță apariția unui roman de inspirație contemporană al cărui centru de greutate, în ordine tematică, îl constituie viața unei mari uzine. Este vorba de romanul în două volume **„Intîlnirea“ de Constantin Chiriță.**

În curs de apariție la aceeași editură se află ediția a II-a a romanului **„Veneau din întuneric“ de Nicolae Jianu,** amplă confesiune, al cărui protagonist evocă anii copilăriei sale, dezvăluind implicațiile luptei împotriva teroarei fasciste și a exploatării, **„Ani de cumpănă“,** roman de **Aurel Petri,** a cărei acțiune surprinde construirea unei căi ferate din nordul țării, un volum selectiv din proza lui **Nicuță Tănase,** intitulat **„Lume, lume, soro lume!“,** al doilea volum de versuri al poetului **Nicolae Dragoș — „Coloana de-a lungul“.**

Dintre reeditări ale unor clasici remarcăm pe aceea a uneia dintre cele mai interesante cărți de memorialistică din literatura noastră — **„Însemnare a călătoriei mele“** de **Dinicu Golescu** (Ed. Eminescu), **„Poezii“** de **Tudor Arghezi, „Teatru“** de **Octavian Goga, „Pseudokinegeticos“** de **Al. Odobescu** — toate trei în curs de apariție la Editura Minerva.

EDITURA „UNIVERS“ ne promite un volum de **„Sonete“** al cunoscutului poet francez de origine cubană, **José Maria de Heredia.**

Vom citi de asemenea cartea **„Povestiri din două lumi“** aparținînd scriitorului austriac **Fr. Werfel,** studiul **„Originile formei în artă“** de **Herbert Read,** povestirile ironico-fantastice ale scriitorului francez **Pierre Boulle** adunate sub popularul titlu **„Planeta maimuțelor“, „Dervișul și moartea“** de **Meșa Selimovici,** carte considerată drept unul dintre cele mai bune romane din literatura iugoslavă contemporană, tradus în numeroase limbi străine, un volum de nuvele de **J. D. Salinger — „Nouă povestiri“,** o „biografie romanțată“ consacrată lui **Rembrandt** de **Jan Mens.**

EDITURA ALBATROS ne rezervă o foarte promițătoare lucrare de referință **„Dicționar de literatură contemporană“** de **Marian Popa.** În colecția **„Cele mai frumoase poezii“** aceeași editură are sub tipar un volum selectiv din poeziile **Elenei Văcărescu** și ale **Anei de Noailles.**

METAFORA PORȚILOR DE FIER

La Galeriile Apollo: marele șantier în viziunea artiștilor plastici

de Traian FILIP

Nu s-ar putea spune că Porțile de Fier ar mai prezenta aspecte inedite. Mii de fotografii, filme pentru televiziune, scurt-metraje, reportaje și poeme au creat, pe parcursul celor șapte ani de la începerea acestei grandioase construcții un sentiment național de mîndrie și de încredere în forțele noastre. Căci Porțile de Fier, depășind însemnătatea unei mari construcții hidroenergetice vitale pentru economia noastră, au devenit un simbol, un etalon, o unitate de măsură a idealurilor din momentul de față. Dunărea stăvilită în cataracte, deschiderea unui nou capitol în navigația fluvială, ecluza, puternicul baraj deversor, centrala cu cele mai mari turbine de tip Kaplan din lume, turnul de comandă, macaralele, autostrada și linia ferată, marele lac de acumulare și podul de la cota 72 au devenit o realitate tulburătoare.

Pentru a cunoaște și înțelege ceea ce s-a petrecut aici avem nevoie de ochi bine pregătiți, de un spirit și o concepție modernă și de multe idei capabile să traducă emoțiile și senzațiile pe care le încercăm în preajma unui asemenea fenomen. Omul, înfrîngînd forța impresionantă a fluviului, modelînd apele, munții, mutînd orașe, strămutînd cetăți feudale, ridicînd turnuri străvechi, ne pune pe scara unor evenimente spirituale capabile să constituie o replică demnă față de artiștii antichității, care au înfățișat epopeea construirii podului lui Apollodor pe metope și columne. Țara îmbogățită cu încă o mare în munți, reînnoită pe distanțe de zeci și sute de kilometri în zona construcției, apariția unor forme, volume, armonii de culori practic necunoscute pînă acum, dar mai ales un sentiment al grandiosului, au reunit treptat numeroși pictori și sculptori, cu care nu o dată ne-am întîlnit pe insula Ada Kaleh, pe muntele Alion, în zariștea Cernei sau chiar pe corpurile imense de beton ale hidrocentralei. Erau artiști din toate generațiile, lucrînd după natură, surprinzînd imagini care sînt azi documente și se păstrează ca atare doar în fotografiile de arhivă și pelicule. Parte dintre ei ni s-au destăinuit în Galeriile Apollo, și nu cu simple impresii, ci cu ample viziuni, trăiri și idei, vorbind într-un limbaj modern despre acest atelier olimpic, în care zece mii de oameni ne-au dăruit adevărate monumente industriale. Vernisajul acestora se produce treptat, spre a se încheia în linii mari chiar în acest an.

Pentru TOMA ROATĂ șantierul este o paletă cromatică, și tot astfel sînt văzute lucrările de pe fluviu de VASILE VARGA sau de RADU VICTORIA. VASILE DOBRIAN deschide un nou drum al apelor, iar fluviul pare să pătrundă într-un templu, nu într-o ecluză. MARGARETA STERIAN se oprește asupra macaralelor ce domină centrala, iar apele Dunării dispar sub magnificele construcții metalice. În timbru estompat, barajul apare la MARIANA PETRAȘCU asemenea unor socluri monumentale iar oamenii se înscriu într-un cadru de basm tehnic, cu magia uneltelor lor capabile să convertească și să dea noi înfățișări peisajului natural. Omul, în lumea uneltelor sale, chipul lui înscris asemenea unor efigii pe corpurile industriale este prezent în viziunile lui ȘTEFAN IACOBESCU și VICTOR TIMOFTE. Varietatea volumelor într-un șantier hidroenergetic se îmbină într-o alcătuire de simboluri în creațiile lui GHEORGHE SPIRIDON, care colecționează elemente sugestive din aerianele schelării electrice sau înfățișează chipul dăltuit al barajului ce domină întregul cîmp vizual, ca o prezență umană.

Ne-am oprit îndelung asupra lucrărilor ample ale lui MIRCEA VELEA și PETRU DUMITRESCU-JUNIOR. O lume de ceață, cu contururi de zinc fosforescent, o Dunăre lirică pe care prezența omului nu o tulbură, o stăpînește, arbori de o fină inteligență, totul pare cuprins de o vrajă. Nimic fioros, nimic sălbatic, arid. O profundă înțelegere a ceea ce deseori numim aici „aspect exotic“ ține să ni se transmită ca o nouă realitate sufletească. Petru Dumitrescu-Junior, în aceleași tonuri surdinizate, sub un cer înalt, aduce funicularul care a deposedat Ostrovul Banu de balast, iar acest puternic element industrial își păstrează aici doar liniile esențiale. Golit de detaliile care ar putea da sentimentul omului rătăcit în propriul său univers tehnic, funicularul apare în peisajul dominat de o frumusețe austeră și pură ca un accent uman energic și elegant.

Șantierul este o paletă cromatică. Omul constructor este văzut ca sculptor al peisajului. Iar această idee o exprimă munții de ceramică, stîlpii-catarge care țîșnesc deasupra unui **vad diafan. La VIRGIL POPA** ne surprind calmul așezării, formele noi ale fluviului, hidrocentrala văzută prin poarta dealurilor, bucuria descoperirii omului și a creației sale moderne dintr-un unghi tradițional. Uneori, graficienii ne vorbesc ei înșiși despre „dantelăria“ Porților de Fier, despre simbolurile lor și fac apropieri între trecutul îndepărtat și prezentul demn și impunător. Este cazul gravurilor lui MIRCEA OLARIAN — unele din ele fiind adevărate stampe-document — ale MARIEI CONSTANTIN și HILDEGARD KLEPPER, acestea din urmă mult elaborate, realmente adevărate construcții simfonice.

Tabloul lui ION ȚARĂLUNGĂ ne sugerează senzația grozavă a masivelor mase de beton, acei stabilopozi tetrapozi pe care constructorii i-au înșirat de-a lungul fluviului. Unul dintre ei a popsit ca monument la Turnu Severin, simbol în fața sediului Centralei Porților de Fier. Acești stabilopozi alunecă în adînc, despică apele grele, se afundă spre a alcătui barajul masiv, alături de formele verticale ale celorlalte construcții. De mare forță de sugestie, un adevărat balet al giganților, tabloul lui Țarălungă este un sentiment nu o imagine, NICOLAE DRĂGUȘIN, în două mari tablouri, adevărate tapiserii, vede prin urzeala fierului-beton ca printr-o imensă fereastră, dincolo de care albesc structurile de vis ale barajului, ale centralei. Aceste urzeli au dispărut azi, fiind în realitate cuprinse în corpul hidrocentralei. Aici, în pictura lui Drăgușin, ele își păstrează efecte estetice, sugerează stadii, ne transportă cu gîndul la impresioniști. Omul, stăpîn pe propria sa măreție, apare ca un ginditor și un creator O lume feerică, în care culorile sînt scoase din vulcani, aduce ADINA CALOENESCU, în timp ce GIL NICOLESCU reprezintă stația de transformare în jocuri de forme galbene, de fire aeriene — adevărate decoruri ale lumii tehnice moderne. GETA BĂRBULESCU-MERMEZE ne îndeamnă la o lectură complexă, sintetizîndu-și impresiile, spre a ne cere să le developăm singuri, cu ajutorul imaginației.

Despre toate aceste lucrări plastice, care și-au cucerit pe merit dreptul de a fi găzduite în Galeriile Apollo, se pot spune multe lucruri cu totul deosebite. Izvorite din dorința de cunoaștere și din setea de noi frumusețe, ele închipuie o viziune tonică a peisajului modern, poartă pecetea anului 1971, anul nouului cincinal, în care Porțile de Fier constituie cel mai impresionant obiectiv energetic. Rod al trăirilor directe, al unor vibrații pe care numai sincera dorință de participație poate să-l nască, expoziția de la Apollo traduce pentru prima oară, într-un veritabil ansamblu plastic, efectul vizual și moral al mărețului edificiu de la Porțile de Fier.

MESAJ PESTE TIMPURI

Lucrări rare în Biblioteca municipală Sighișoara

Cetatea domină burgul așternut la picioarele sale, închinat parcă în fața gloriei unor vremi apuse în fața timpului care, implacabil, și-a inscris trecerea pe piatra crenelurilor și turnurilor, în ferecăturile meșteșugite ale porților, în contraforturile și bastioanele ce alcătuiesc o cronică elocventă pentru cei care-și poartă pașii pe meleagurile sighișorene.

Cetatea, turnul cu ceas, ulițele evului de mijloc...

Aici, sus într-o casă ce pare de cînd vremea, dar trainică, refăcută prin grija organelor centrale și locale, se află una din comorile trecutului, adusă la lumină spre a fi arătată generațiilor noi: biblioteca de carte veche, secție a Bibliotecii municipale — Sighișoara.

M-a cuprins un sentiment de adîncă pioșenie, pătrunzînd, condus de profesorul Boris Șoseanu — directorul așezămîntului — în sălile care, în rafturi noi, găzduiesc vechea știință a lumii: cărți de demult, în cuarto, în folio, în octavo, denumiri cu care ne-am obișnuit din romanele istorice. S-ar părea că aici și-au dat întîlnire, peste scurgerea timpului, oameni din secole diferite, din continente diferite: există cărți în limba chaldeiană sau elină, în franceză sau ebraică, în maghiară, siriană, în germană, latină, engleză, cehă... Fiecare din ele are un alt cuprins: astronomie, geometrie, geografie, istorie... Cel mai vechi incunabul este „De totestate sapientia Dei“ de Hérmes Trismegistus, un volum în octavo, editat în 1471. Un alt incunabul este semnat de Euclid și a fost editat la Veneția în 1482; este un in cuarto, intitulat „Elementa in artem geometriae“ Tot la Veneția a fost tipărit și un in folio, în 1499, „Scriptores astronomici“ de Firminus Maternus Julius.

Sentimentul de evlavie față de oamenii care au alcătuit aceste **răvașe de știință care se arcuiesc peste timpuri, se întărește prin însăși înfățișarea lor: coperți meșteșugite sculptate în lemn sau îmbrăcate în piele, desene și gravuri în culori și în aur, încuietori ferecate cu metale prețioase; totul vorbește de prețuirea care se acorda cărții, dar, în același timp, și de prețul fabulos al ei.**

Bibliotecara Hildegard Wulkensch lucrează acum la clasarea și clasificarea acestor piese atît de rare și de scumpe. E, de fapt, o indicație a conducerii noastre de partid și de stat ca, în întreaga țară, să se inventarieze și să fie îngrijite aceste relicve ale trecutului. Iar acest gest vorbește de la sine despre prețuirea care se acordă cărții în zilele noastre. Poate, dincolo de valoarea acestor mărturii ale timpului care a trecut din evul mediu și pînă azi, ele atestă, prin prețul fabulos de atunci, tocmai accesul la carte, la cultură de care se bucură poporul patriei noastre în ziua de azi.

Vasile ARTENIE

REGIZORII DOCUMENTARIȘTI TURNEAZĂ...

„FLORI PENTRU ÎNVINGĂTORI“ se numește filmul lui Pompiliu Gîlmeanu, film ce se ocupă de complexa și variata activitate sportivă desfășurată de către organizațiile pionierești din țara noastră în decursul acestui an, participînd la concursuri, prezentînd cîțiva pionieri fruntași. Tot un film sportiv va fi și „NICOLAE OPRESCU“ în regia Eugeniei Guțu (imaginea: Carol Kovacs), peliculă pledoarie pentru sportul de performanță în ramura foarte frumoasă dar și foarte grea a gimnasticii sportive. Personajele filmului nu sînt încă maeștri, se află abia pe drumul afirmării, încearcă doar să „bată“ la porțile categoriei supreme de gimnastică, cea a „maeștrilor“.

Radu Hangu realizează după un scenariu de Mircea Radu Iacoban o monografie a Iașului contemporan în care prezența istoriei se împletește cu impresionantele mărturii ale trudei și împlinirilor din zilele noastre, „IAȘI“ — vrea să fie, de fapt, o invitație pe care edilii o adresează tuturor, invitația de a căuta în prezentul tumultuos al orașului tînăr semnele și sensurile atîtor fapte de glorie ale neamului românesc.

Amatorilor de turism, la comanda Centrocoop-ului li se oferă trei pelicule: „PITICUL BARBĂCOT FILMEAZĂ“, ce prezintă trasee ardelene „VACANȚA SURPRIZĂ“ — pe meleaguri moldovene, „POPASURI DOBROGENE“, toate turnate de regizorul Paul Orza și propunîndu-și să surprindă frumusețile turistice ale țării noastre. Același regizor a început în aceste zile „O VOCE ÎN JURUL LUMII“, film muzical color urmărind evoluțiile marelui cîntăreț român Ludovic Spiess pe scenele lumii (imaginea: Francisc Patakfalvi).

O dubletă de regizori — Ion Moscu și Dumitru Done — și o dubletă de operatori — Mihai Narti și Vasile Mănăstireanu prezintă în „HAI SĂ DĂM MÎNA CU MÎNĂ“ efortul uriaș de civilizare și ridicare a satelor din România.

„SE ÎNTORC VAPOARELE“ în regia lui Virgil Calotescu face cunoscută munca navigatorilor, a celor de pe șantierele navale Galați și Constanța, precum și activitatea internă și internațională a flotei noastre comercia'e.

CIBINIUM '71

Înscriindu-se printre cele mai prestigioase festivaluri cultural-artistice din țara noastră, intrat de acum în tradiție ca o variată și complexă manifestare „Cibinium '71“ organizat de Comitetul județean pentru Cultură și Artă din Sibiu, se anunță și în actuala ediție, cea de a patra, preocupat de extinderea sferelor artistice, de antrenarea a cît mai mulți creatori. Festivalul, ce va dura 8 zile (de la 5 la 12 septembrie), se remarcă prin diversificarea acțiunilor înscrise în program și prin lărgirea ariei teritoriale și în alte localități din județ, precum Mediaș, Rășinari, Avrig, Agnita etc., în lăudabilul efort de a releva valorile cultural-artistice sibiene contemporane precum și frumusețile muzeistice și peisagistice ale județului. Literatura va ocupa un loc de frunte, fiindu-i dedicate atît simpozioane, colocvii, sesiuni științifice cît și recitaluri de poezie, întîlniri la librării ale scriitorilor cu cititorii, o expoziție a cărții sibiene, în strădania evidentă de a depăși cadrul de interes strict local.

Teatrul din Sibiu (secția română și secția germană) va prezenta cu această ocazie două premiere pe țară: *„Povestea dulgherului și a preafrumoasei sale soții“* de Radu Stanca și *„Rugul“* de Octav Măgureanu, iar pentru cei mici vor vedea lumina rampei o adaptare după spectacole păpușărești semnată de Alecu Popovici sub titlul *„Ulciorul lui Vasilache“* și piesa *„Pui de om“* de Victor Eftimiu.

Manifestările folclorice se situează de asemenea în centrul acțiunilor festivaliere. În afară de un tîrg-concurs al olarilor, de „nunți“ la Slimnic și Rășinari, se organizează parada portului, cîntecului și dansului popular, ce este pregătită ca un spectacol feeric în parcul „Dumbrava“. Nici expozițiile de artă plastică nu vor lipsi alături de inaugurări muzeale, cum este și muzeul sătesc din Avrig, punct memorial Gheorghe Lazăr.

Preponderent literar, festivalul se anunță atractiv și interesant în toate compartimentele sale de manifestare.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 5 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 8.30 Sport și sănătate. 8.40 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.15 Cîntare patriei. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal. Steaua — Farul Constanța. 15.45 Magazin. 16.30 Campionatele balcanice de atletism — finale și Campionatele mondiale de lupte — finale. 18.10 „Planeta giganților“. 19.00 Vetre folclorice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Destinul unei familii. 20.30 Filmul „Paharul cu apă“. 21.55 Cu și fără cuvinte... 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Cioca — Boca — Coca. 20.30 Selecțiuni din opera „Don Carlos“ de G. Verdi. 21.20 Buletin de știri. 21.25 Serialul „Urmărirea“. Episodul III. 22.15 Intermezzo muzical. 22.30 Săptămîna culturală bucureșteană.

LUNI 6 SEPTEMBRIE

18.00 Două interprete ale cîntecului popular: Maria Marcu, Ismail Elmas. 18.15 Scena. 18.45. Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Patriei. Spectacol literar-muzical. 20.30 Foiletonul „Contesa Cosel“ (III). 21.20 „Pămînt al oamenilor“. 21.55 Întîlnire cu opereta. 22.40 Din țările socialiste. 22.55. Telejurnal.

MARȚI 7 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 18.00 Revista literară TV. 18.15 Toate pînzele sus! 18.45 Recitalul pianistului Gheorghe Halmoș. 19.00 Breviar juridic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 „Trei generații“ de Lucia Demetrius. 22.05 Cîntece și jocuri populare. 22.15 Oameni și fapte. 22.30 Umor și muzică. 23.00 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.15 Tineri interpreți: Lucia Țibuleac. 20.35 Desene animate. 20.45 Universitaria. 21.00 Blocnotes. 21.15 Buletin de știri. 21.20 Cărți și idei. 21.50 Serialul „Atragem focul asupra noastră“ (VII).

MIERCURI 8 SEPTEMBRIE

18.00 Universal-șotron. 18.25 Mult e dulce și frumoasă... 18.40 Cîntă Angela Buciu. 18.50 Conceptul de perfecționare în economie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 5 500 de zile. 20.20 Filmul „Era noapte la Roma“. 22.00 Gala marilor interpreți: Zenaida Palliy, Lucia Stănescu, Nicolae Secăreanu, Petre Ștefănescu-Goangă. 22.30 Telegiob: Imagini din R. P. Bulgaria. 22.45 Telejurnal.

JOI 9 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 Începe școala. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reflector. 20.25 Pagini de umor. 21.05 Interpretul săptămînii: Maria Butaciu. 21.25 Cadran internațional. 22.15 Șlagăre și interpreți de pretutindeni. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.10 Reportaj din R. P. Bulgaria. 20.20 Filmul „Hoțul de piersici“. 21.45 Buletin de știri. 21.50 Grație și poezie. 22.10 „Planeta giganților“.

VINERI 10 SEPTEMBRIE

17.00 Cupa vacanței. 18.00 Căminul. 18.50 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Patrie, partid! Emisiune de cîntece patriotice. 20.30 Mai aveți o întrebare? „Continentele ieri, azi, mîine“. 21.25 Filmul „...Și nu va rămîne nepedepsit“. 22.50 Telejurnal.

SÎMBĂTA 11 SEPTEMBRIE

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.15 „...S-a ivit pe culme toamna“. Emisiune de divertisment. 22.20 În avanpremieră: Cîntă surorile Kessler. Fragmente din spectacolul prezentat la Sala Palatului. 22.35 Telejurnal. Sport. 23.00 Romanțe și cîntece de petrecere.

CIBERNETICĂ

A CINCEA GENERAȚIE

de prof. univ. Edmond NICOLAU

O bibliotecă cu cărți totalizînd o sută de mii de pagini „încape" în șapte straturi subțiri de pe o placă pătrată de teflon cu latura de 1,2 m. Prețul de cost al noilor sisteme de calcul este doar cît o zecime din prețul sistemelor echivalente !

Calculatoarele electronice au avut la început nume bizare ENIAC, MANIAC, pentru a trece azi în mitologie și geografie prin CALIPSO, ATLAS și URAL. În ultimii ani, ne-am obișnuit cu denumirile numerice : 360/40, 4004 sau Felix-256. E interesant de remarcat și faptul că însăși constituția acestor sisteme s-a schimbat, trecînd de la tuburi electronice (generația 1), la tranzistoare (generația 2), circuite integrate (generația 3). Așa numita integrare pe scară largă, ar corespunde, după unii, generației 4, dar cei mai ponderați consideră că, de fapt, ne aflăm doar în fața generației 3,5.

Aceste diferențe de tehnologie corespund de fapt unor modificări mai adînci în care dimensiunile constituie doar un aspect oarecum exterior. Mai interesantă este evoluția limbajului cu care discutăm cu aceste calculatoare, modul lor de organizare.

Dar mai întîi o precizare. Calculatoarele electronice nu au apărut din nimic. Ele reprezintă punctul de întîlnire a două linii de evoluție, avînd origini străvechi. Una din linii este tehnica de calcul, care începe în preistorie cu număratul pe degete, cu pietricele sau linii trase pe răboj. Cealaltă linie este automatizarea, care, de asemenea își are rădăcinile în trecutul îndepărtat. Oare cursele de prins animale nu sînt niște automate rudimentare ? Calculatoarele electronice, de la apariția lor din anii 40 aveau ceva aparte ce se deosebea de celelalte mașini aritmetice : automatizarea funcționării lor, pe baza unui program introdus în memoria calculatorului. Se pare că este meritul marelui matematician John von Neumann de a fi realizat acest pas important în revoluționarea tehnicii de calcul.

Dar să revenim la organizarea calculatorului, ca și la modul în care îi putem da programele. La primele calculatoare nu exista decît o singură memorie, care cuprindea atît programul cît și datele problemei. Programul tehnic scris cu toate amănuntele necesare, în ceea ce se cheamă limbajul mașinii. Ne aflăm în fața unui copil, căruia trebuie să-i dăm toate detaliile acțiunilor pe care el trebuie să le execute. La generația a doua lucrurile evoluează. Se separă memoria operativă, rapidă, de cea externă, lentă. Ne putem adresa calculatorului într-un limbaj mai evoluat, așa numitele limbaje de asamblare, în care este suficient să dăm un cuvînt, pentru ca mașina să știe ce grup de instrucțiuni să execute. Copilul a devenit un adolescent.

În fine la calculatoarele din generația a treia apare un sistem de programe care stau mereu în calculator și îi coordonează activitatea. Memoria este și ea organizată într-un mod mai complex. E interesant de remarcat că studiile de neurocibernetică (C. Bălăceanu, Edmond Nicolau) au arătat că și memoria umană este formată din mai multe sisteme care interacționează ca și memoria calculatoarelor. Ne putem adresa calculatoarelor în limbaje algoritmice foarte apropiate de limbajele naturale, utilizate de oameni.

Paralel s-a asistat la mărirea cantitativă a performanțelor. De unde la început viteza calculatoarelor era de cîteva mii de operații pe secundă, astăzi, în generația a treia se lucrează cu viteze de zeci de milioane de operații pe secundă. Memoria a crescut de la cîteva mii de numere, la miliarde de numere. Un miliard e un număr foarte mare. Un coleg mi-a explicat o dată că dacă aș primi un salariu net de un milion pe lună, atunci în toată viața, tot nu aș primi în total un miliard.

Dar performanțele actualelor calculatoare sînt puse dintr-o dată sub semnul întrebării de un anunț recent care vestea lansarea în producție a unui sistem de calcul complet diferit de tot ceea ce există pînă în prezent. Este vorba de un calculator care funcționează pe bază de laser și de circuite în pături subțiri.

Desigur că studiile privind circuitele cu lumină erau de mai mult timp în atenția specialiștilor. În acest domeniu cifrele sînt greu de pus în legătură cu fapte curente. De exemplu, o secundă este un timp relativ scurt pentru noi. *O miliardime de secundă este însă un timp curent în sistemele electronice clasice.* Dar cu laserul lucrăm și în impulsuri de o miloninme de milionime de secundă ! *În termeni științifici vorbim de nanosecunde și de picosecunde. Dar în ce constă noutatea știrii privind sistemele optice de calcul ? Cîțiva parametri atrag atenția. În primul rînd capacitatea extraordinară a memoriei, de 10 terabiți. Să traducem termenul :* o mie de miliarde de unități binare de informație ! *La aceasta se adaugă timpul extraordinar de mic de scriere sau de citire a informației înregistrate :* 20 de miliardimi de secundă, mai multe informații — pînă la 100 — putînd fi citite sau scrise simultan. Totul fiind corelat cu o durată de viață extrem de lungă, de minimum 25 de ani.

Este cazul să facem aici o precizare, calculatoarele actuale suferă de o „boală a memoriei". Informația păstrată pe benzi sau discuri magnetice se alterează în timp — după cîțiva ani trebuind recopiată, spre a evita pierderea ei.

Desigur că la baza noii familii de calculator *anunțată sub numele de* C G 100 și C G 500, stau studii de vîrf în domenii noi ale tehnicii, *ca studiul păturilor subțiri, laserul, memoriile optice. Și ca orice progres mare în tehnică, acest nou tip de calculator este însoțit de o substanțială reducere a prețului de cost.*

Marea superioritate a circuitelor electronice față de cele mecanice sta în lipsa de inerție a electronului, a cărui masă este infimă, în comparație cu masa dispozitivelor mecanice. La fel, fotonul are o masă de repaus unde-și prezintă față de electron avantajele pe care acesta le are față de sistemele mecanice. Prețul de cost al noilor sisteme de calcul — evaluat la circa o zecime din prețul sistemelor electronice echivalente, constituie, de asemenea, un puternic argument în favoarea calculatoarelor optice.

Un detaliu : memoria optică — se reduce la o placă pătrată de teflon cu latura de 1,2 metri pe care sînt depuse șapte straturi subțiri care asigură conservarea memoriei, capabilă să conserve informația unei biblioteci cuprinzînd volume ce totalizează o sută de mii de pagini ! *Într-adevăr salutar !*

În curînd calculatoarele optice vor fi confruntate cu necesitățile practicii. Dacă ele vor corespunde datelor anunțate, întreaga industrie a sistemelor de calcul va trebui reorganizată pe baze complet noi. Progresul tehnic este extrem de rapid, iar realizările inginerilor depășesc fantezia cea mai îndrăzneață.

O OPERAȚIE UNICĂ ÎN LUME: RECONSTITUIREA UNUI OCHI

O veste tulburătoare, mai aproape parcă de domeniul fanteziei a stîrnit vîlvă. Pe drept cuvînt. Un chirurg sovietic a redat vederea unui om, fabricîndu-i un ochi nou din... două jumătăți. O asemenea operație — se precizează în articolul transmis de Tass și reluat de întreaga presă — nu a mai fost niciodată practicată în lume.

Pacientul M.D..., pierduse vederea, după ce a fost accidentat. Un produs chimic coroziv i-a intrat — din neglijență — în ochi. Ambii ochi erau iremediabili arși pe partea exterioară. „Camerele anterioare ale ochilor — citățm informația — implicit corneea și cristalinul erau distruse. Doar camerele posterioare ale ochilor rămăseseră intacte".

Dr. Mihail Krasnov, șeful laboratorului experimental de microchirurgie oculară de la Moscova a sugerat atunci să se folosească cele două jumătăți intacte pentru a face un singur ochi.

Profesorul a întreprins atunci ablația părții posterioare a ochiului drept a pacientului și a grefat-o pe fața internă a ochiului drept. Operația a fost încununată de succes și o lentilă artificială așteptă, preparată fiind dinainte.

Timp de două luni, pe cînd cele două jumătăți ale ochiului se sudau. M.D. nu putea vedea nimic, din cauza opacității choroidei care acoperă partea interioară a camerei posterioare. Era așadar necesară o nouă deschidere ; un fel de nouă pupilă a fost pusă în locul unde înainte nervul optic își avea terminațiile.

„Au fost necesare doar două minute pentru a decupa deschiderea în țesutul grefat și lumea culorilor și a luminii a reapărut pentru acest om. Cinci zile mai tîrziu, M.D. vedea perfect".

SE NASC OCEANE NOI ?

Continentul african se rupe în două — afirmă cercetătorii de la Woods Hole Oceanographic Institution în urma studierii lacurilor Tanganika și Kivu. Ruptura este concretizată de riftul african, această rețea de lungi fracturi unde se află tocmai marile lacuri africane, ne informează Yvonne Rebeyrot în ziarul Le Monde. Dar riftul african, nu este izolat. Este doar o mică parte continentală a unui vast sistem care în proporție de patru cincimi se observă pe fundul oceanelor. Teoriile recente privind deriva continentelor au mai fost expuse în revista noastră. Să amintim doar că peste tot riftul este o zonă seismică și vulcanică.

În lacul Kivu au fost reperate o serie de anomalii care au stîrnit interesul, cu atît mai mult cu cît ele seamănă cu cele ale Mării Roșii, unde se prelungește riftul african, dar care este la un stadiu mai înaintat, avînd în vedere că viitorul ocean a... demarat ! Este poate de notat că mai multe gropi din Marea Roșie sînt efectiv ocupate de lave calde cu temperaturi între 35 grade Celsius și peste 55 grade, încărcate de metale în soluție (zinc, aramă, plumb, cobalt etc). Unii văd de pe acum aici izvoare de noi materii prime. Oricum cercetători americani, englezi, germani au arătat că „mările" Mării Roșii se află într-o zonă foarte activă. Situația evoluează extrem de rapid. În doi, trei ani, temperatura a crescut aici cu 3 grade. Studiile pot să ofere între altele și informații asupra modului de formare a zăcămintelor metalifere.

Omagiul parașutei

Cîndva parașuta era o simplă frînă pe verticală, astăzi ea a devenit o adevărată mașină zburătoare, indispensabilă realizării zborurilor spațiale. Noile aparate, echipate cu dispozitive aerodinamice pot să se conducă la fel de bine pe orizontală ca și pe verticală.

In imagine : Odată cu astronautica, parașuta a cunoscut aplicațiile ei cele mai spectaculare, așa cum arată această recuperare a unei cabine spațiale în Oceanul Pacific.

MEDICINĂ

SÎMBURII DE PIERSICI ȘI... CANCERUL

de doctor Nicolae CSAKY
asistent universitar

Alimentația pune întrebări dificile cancerologilor. Sînt populații care au rezistență particulară față de cancer. De asemenea, ierbivorele în comparație cu celelalte. De aici, o nouă ipoteză de lucru în laboratoarele științei.

Nu este surprinzător faptul că, paralel cu migăloasa și deloc spectaculoasa muncă de cercetare realizată în mai multe laboratoare din lume pentru obținerea și perfecționarea rifampicinei, cancerul este abordat și pe alte căi. Dacă în cazul rifampicinei punctul de pornire a fost constiinciozitatea funcționarului firmei Le Petit care a recoltat o probă de pămînt din pădurile de pini din apropierea Coastei de Azur așa cum i se ceruse, în cazul pe care aș dori să-l aduc la cunoștința cititorilor revistei „Magazin" calea de urmat a indicat-o statistica.

Timp de mai multe decade un cercetător, E.T. Krebs, precum și fiul acestuia, au studiat rezistența particulară a unor triburi și specii de animale față de cancer și au căutat să afle cauza acestui fenomen. **Statistica arăta că membrii tribului Hunza din Karakorum precum și ai unor triburi de eschimoși își păstrează această rezistență numai dacă își mențin modul de viață tradițional.** Dacă își părăsesc locurile de baștină membrii acestor triburi nu sînt mai rezistenți la cancer decît este populația globului în general. Pe de altă parte, ierbivorele, indiferent unde s-ar afla, sînt mai rezistente decît alte animale. Din aceste date s-a născut bănuiala că factorul nu este genetic și nici nu ține de mediul fizic sau geografic ci, foarte probabil, de alimentație.

Ipoteza s-a dovedit fructuoasă. **Tribul Hunza consumă, în mod constant, cantități mari de sîmburi de piersici.** Cercetîndu-se conținutul sîmburilor s-a găsit că singurul factor ce ar putea să fie incriminat este o combinație de acid cianhidric și benzaldehidă, combinație care face parte din grupa nitrilozizilor.

Eschimoșii nu consumă sîmburi de piersici și de aceea s-a ridicat întrebarea : de unde pot lua eschimoșii nitrilozizii. Nu a fost tocmai ușor să se afle răspunsul dar în cele din urmă s-a găsit că triburile rezistente au obiceiul să consume conținutul — parțial fermentat — al stomacului unor ierbivore. Or, în stomacul ierbivorelor se găsesc aproape constant nitrilozizi. Astfel s-a găsit răspunsul și pentru rezistența particulară a ierbivorelor. O dată ce aceste date au devenit cunoscute, alți autori au căutat să afle o explicație. Astfel, Nieper ajunge la concluzia că nitrilozizii sînt reprezentanți arhaici ai unor mecanisme filogenetice de homeostazie prezenți în țesuturile plantelor și care au rolul de a elimina toate celulele care prezintă „devieri de la program". Alte importante contribuții aduse de Dean Burck și de alții au demonstrat eficacitatea experimentală și — pe încă prea puține cazuri — și clinică a nitrilozizilor.

Ultimele date referitoare la nitrilozizi au fost comunicate în 1970, anul în care cei care studiau rifampicina, sau acțiunea ei, aduceau aproape lunar la cunoștința lumii științifice noi și noi fapte îmbucurătoare. În aceste condiții este greu de spus dacă cercetările referitoare la nitrilozizi vor putea să progreseze în același ritm mai ales că alte forțe sînt consacrate în prezent unui al treilea candidat la titlul de „glonte magic al cancerului" și anume interferonul. Acesta este de asemenea un produs natural, dar nu al unor ciuperci sau al unor plante ci al însăși celulei omului și mamiferelor.

La capătul căreia din aceste căi se află arma mult așteptată de medicii practicieni și de bolnavi încă nu se poate ști. Modul cum s-a luat startul pare să dea șansele cele mai mari rifampicinei dar, ca în orice concurs, rezultatul este de fapt imprevizibil.

ATENȚIE! PLANCTONUL... SEMNALEAZĂ!

Cum ați interpreta dv. „semnalul" luminos pe care îl emite planctonul ? Biologii l-au descifrat. E un fel de S.O.S. al naturii. „Pericol ! Poluare !". În funcție de calitatea poluanților și de cantitatea lor, unele elemente de plancton emit într-adevăr o luminiscență a cărei variație este semnificativă. Pentru a putea detecta forța și modificările, biologii prelevă micro-organismele luminiscente, evident, de unde sînt mai simplu de recoltat : pe cadavrele peștilor, calmari și crustacei. Rezultatele sînt de o precizie remarcabilă.

Și știința își asumă această descoperire : un mijloc original și comod de a cunoaște forța diferiților poluanți, cantitatea și care măsoară bioluminiscența unor organisme vii sau moarte.

SÎNT SAVANȚII INTELIGENȚI ?

Pentru a răspunde la această îndrăzneață întrebare, doi geneticieni de la Universitatea din Cambridge, John Gibson și doamna Phyllis Light și-au asumat riscul de a-și supune colegii matematicieni, biologi, ingineri, chimiști, fizicieni, sociologi etc. la cîteva teste de inteligență.

O inițiativă care a dat rezultate neașteptate uneori. Pentru a nu da loc la interpretări, să ne grăbim cu concluzia. Toți oamenii de știință supuși testelor s-au dovedit a aparține celor ce au un cuantum de inteligență superior mediei populației. Se știe că media — fiind fixată la 100, doar o mică parte din populație poate să depășească 110. Savanții testați s-au clasat peste această cotă.

Incurajați de acest rezultat,

cei doi geneticieni au împins mai departe analiza lor. Și aici se situează observațiile cele mai interesante. Și anume, dacă, într-adevăr, oamenii de știință se situează excelent, ei... nu se disting. Aceasta înseamnă că la o populație de 50 de milioane de locuitori sînt 12 milioane cel puțin care pot să pretindă că au capacități intelectuale comparabile cu cele ale „savanților".

Această experiență întreprinsă la scară mică, în Anglia, nu a fost continuată, în rîndul tuturor cercetătorilor. De ce ? Pentru că s-a demonstrat că, citățm : „pentru a reuși, un savant trebuie să aibă și alte calități — la fel de importante ca inteligența. Doar inteligența singură nu poate fi suficientă pentru a reuși".

ZOOLOGIE

FURNICILE DETECTEAZĂ RADIOACTIVITATEA !

Cine ar putea bănui că acești minusculi locuitori ai pădurilor de conifere pot fi folosiți ca harnici cercetași în acțiunea de detectare a poluării radioactive ? ! La testele făcute în natură și în laboratoare, **formica rufa** a „răspuns" uimitor !

Se știe că elementele radioactive, de orice fel, eliberate printr-o explozie atomică sau termonucleară sînt antrenate în atmosferă. Cele care au o viață medie destul de lungă, cad apoi pe sol în diferite regiuni, antrenînd poluarea radioactivă a apelor, a vegetației etc.

Marcajul radioactiv este astăzi folosit în mod curent de către cercetătorii interesați să urmărească peregrinările unor specii sau obiceiurile lor, se arată în revista Nature, de unde oferim informația. Bine înțeles, trebuie în prealabil determinată radioactivitatea naturală a mediului respectiv unde se desfășoară experiența. Media impulsurilor înregistrate de aparate (contoare Geiger, scintilometre) înainte de experiență reprezintă „zgomotul de fond" al mediului și creșterea semnificativă a frecvenței impulsurilor este cea care va indica ulterior prezența indivizilor marcați.

Efectuînd astfel de experiențe asupra furnicilor, cercetătorii Chauvin, Courtois și Anguenot au observat în anul 1961 că mușuroaiele de furnici ale lui Formica rufa, o furnică mare roșie, des întîlnită în pădurile de conifere, prezentau un zgomot de fond ceva mai ridicat decît în solul înconjurător. La acea dată observația nu a atras atenția. S-a crezut că este vorba de o concentrare — normală de altfel la insecte — a potasiului.

Experiența a fost reluată în anul următor — 1962 — într-o altă pădure. Din zece mușuroaie de furnici, doar una, părăsită de o lună de zile de ocupanții săi, prezenta un zgomot de fond normal, celelalte aveau valori anormal de ridicate. Vreo treizeci de mii de furnici (aproximativ 25 de grame) au fost introduse într-un tub. Scintilatoarele au permis să se înregistreze la acest tub 342 de bătăi pe minut, în medie, în vreme ce un tub fără furnici nu oferea decît 299 de bătăi pe minut. Diferența era suficient de semnificativă pentru a continua investigările.

O nouă tranșă de furnici, — cam vreun milion de indivizi — este trimisă la grupul medical de la Saclay pentru a se studia radioactivitatea lor în amănunțime. Spectrul energetic demonstra că este datorat mai multor radioizotopi, în principal zirconiului 95 și produsului său de dezintegrare — niobium 95, cerium 141, ruthenium 103, ca și potasiului 40. O activitate mult superioară celei determinată în atmosferă. Concluzia ? Furnicile concentrează în ele reziduurile radioactive.

Care este explicația ? Răspunsul, după părerea autorilor se află urmărind activitatea furnicilor — hrana lor reține cu ușurință praful atmosferic ; pe de altă parte, trăind în pădurile de conifere, circulînd pe trunchiul copacilor, furnicile se „murdărese" de rășină, pe care se prinde însă, de asemenea, praful radioactiv din atmosferă. Iată, așadar, un dublu proces prin care furnicile ar aduna interior și exterior, radioactivitatea. Rămîne de stabilit dacă, într-adevăr, ele pot oferi un mijloc de detectare comod al radioactivității. Un detaliu în ce privește comportamentul furnicilor, observat de cercetători : furnicile păstrează în interiorul „locuințelor" lor o curățenie exemplară. „Toaleta" o au „în afară". E concluzia la care au ajuns măsurînd radioactivitatea mușuroaielor părăsite.

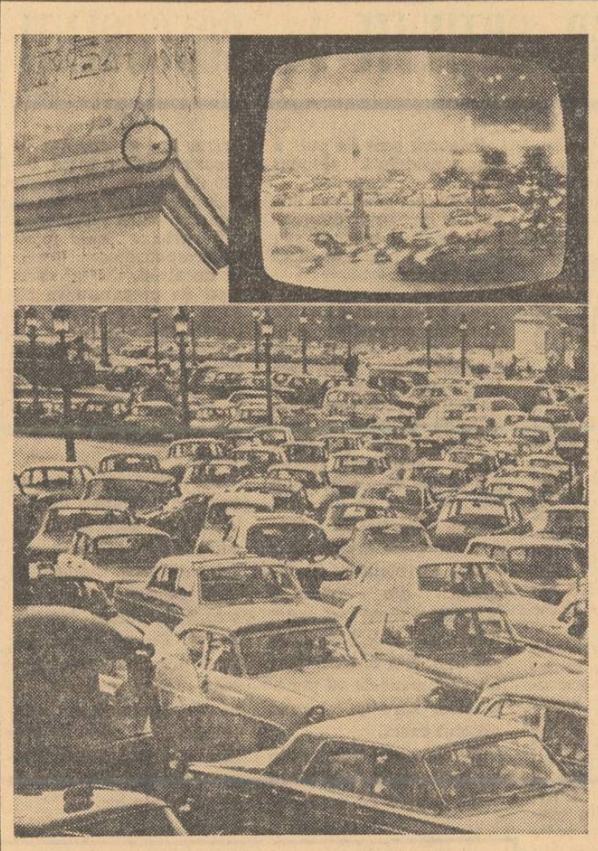

Agentul de circulație: calculatorul electronic

O cameră de filmat (în fotografie, încercuit) *așezat pe obeliscul din Piața Concorde filmează fără încetare, zi și noapte, trecerea mașinilor. Cu toate acestea, se constată că remediul maladiilor de care suferă circulația urbană pariziană nu l-a dat televiziunea. Ciberneticienii pretind că doar un sistem de circulație automatizată, unde ansamblul deciziilor va fi luat de un calculator, poate să aducă soluția cea bună. Poate.*

FOTOGRAFIA AVEA O PATĂ ALBĂ !

Fotografiată din avion, regiunea Kalundborg, în Seeland — Danemarca, prezenta cîteva pete albe. O indicație fără echivoc pentru specialiști. Săpăturile arheologice care au urmat, descopereau sub contururile „vizibile doar din avion" interesante vestigii ale unor monumente megalitice datînd între anii 2500 și 1000 înaintea erei noastre. Pietre — cromlech — dispuse în cerc în jurul unui mormînt sau unui monument ! Unul dintre acestea avea 320 de metri în diametru ! Felul în care sînt dispuse aceste cromlech-uri din Kalundborg amintesc celebrele monumente megalitice de la Stonehenge, din Anglia meridională.

O BATERIE CARE NU SE UZEAZĂ NICIODATĂ

Nu este o imagine de la o ședință de iluzionism. Se experimentează o nouă formulă de baterie. De fapt noutatea nu este atît de nouă... O baterie care ține perpetuu... Bateriile care se reîncarcă electric vor fi în curînd suprimate. Cu puțină apă, un pumn de sare și un pachet de foi de magnesium, cumpărat din comerț, veți putea de aci înainte — pretind autorii bateriei Magair — fără să cheltuiți curent electric, să vă reîncărcați bateria în 15 minute. Bateriile Magair sînt cele mai ciudate dintre noutățile propuse în ultima vreme în domeniul acumulatoarelor cu baterie litium-telur și baterie perpetuă sau baterie cu bandă.

REZULTATELE CONCURSULUI NOSTRU „CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Mult aşteptata întîlnire dintre participanţii la concursul nostru, pe teme culinare şi reprezentanţii revistei, a avut loc în această săptămînă. În cadrul adunării, la care au luat parte concurenţi din Capitală, a fost anunţată lista cîştigătorilor şi criteriile după care s-a făcut alegerea acestora.

Evident, faţă de impresionantul număr de concurenţi, premiaţii sînt puţini. Redacţia revistei felicită şi mulţumeşte tuturor concurenţilor considerînd valoroasă participarea fiecăruia. Această masivă participare a contribuit la succesul concursului, la crearea unei imagini a bucătăriei româneşti, a modului de viaţă şi a firii poporului nostru, a nivelului său de trai în continuă creştere.

4 000 DE PLICURI

Aşa cum am mai anunţat, concursul nostru pe teme culinare a adus la redacţie peste 4 000 de scrisori, întrecînd cu mult interesul dovedit faţă de concursul anterior. În afara celor 4 000 de buletine de răspunsuri, ele au totalizat aproape 10 000 de reţete şi propuneri de meniuri, căci puţini concurenţi s-au rezumat la un singur meniu sau la o singură reţetă. Ei ne-au trimis 2, 3 şi chiar cîte 10 din fiecare. Iată de ce citirea, aprecierea şi sortarea lor a cerut mult timp.

Concursul nostru a interesat oameni din toate colţurile ţării, de toate vîrstele, de la 14 la 80 de ani, de toate profesiile şi naţionalităţile : muncitori, ţărani, intelectuali, români, maghiari, germani. Au concurat chiar şi cititori de peste hotare.

Am recunoscut cu plăcere numele unor cititoare statornice, participante şi la anteriorul concurs. Ele dovedesc că nu şi-au golit sacul cu secrete şi fel şi fel de bunătăţi.

Inedită în acest concurs a fost participarea masivă a tineretului şi bărbaţilor.

Aşa cum a reieşit din scrisorile participanţilor, concursul nostru s-a dovedit a avea **un puternic caracter educativ.** Gospodine cu experienţă l-au considerat un excelent mijloc de verificare a cunoştinţelor lor culinare **(Lidia Marian-Botoşani ; Viorica Chirulescu-Bîrlad).** Tinerele gospodine au văzut în concurs o posibilitate de perfecţionare a celor ştiute. Putem cita zeci de nume : **Dorina Iac** din Deta-Timiş, care are numai 17 ani ; muncitoarea **Maricica Predescu** din oraşul Gh. Gheorghiu-Dej ; **Ioana Pantelie** din Leordeni-Arges ; **Ana Stănescu** din Bucureşti etc.

Tinere şi viitoare mame au concurat din dorinţa de a învăţa să gătească pentru copiii lor şi şi-au exprimat rugămintea să le dăm mai multe sfaturi în această direcţie **(Matilda Vaczi** din Tg. Mureş).

O gospodină din Zalău, **Viorica Marian**, îşi exprimă părerea că temele concursului ar putea constitui un punct din programele cluburilor pentru tineret şi că n-ar fi rău ca să se iniţieze cursuri cu teme similare, de către comitetele de femei.

Binecunoscuta ospitalitate a poporului nostru a fost şi ea pe deplin oglindită de concurs. Gospodinele şi-au imaginat în fel şi chip cenaul în care le-ar putea veni oaspeţi neanunţaţi. Din dorinţa de a-i primi cum se cuvine, au căutat şi au găsit 1001 de soluţii practice, una mai ingenioasă ca alta.

Pentru comisia de triere lectura scrisorilor a fost plină de interes, pasionantă, o carte vie cu pagini cînd înduioşătoare, cînd emoţionante, cînd pline de haz.

CE ÎNSEAMNĂ A GĂTI BINE

Înainte de a trece la date concrete despre concurs vă vom istorisi o legendă vietnameză : „Banh-Giay şi Banh-Chung".

Se spune că un bătrîn rege simţindu-şi sfîrşitul aproape, se hotărî să aleagă, dintre numeroşii săi fii, pe cel mai vrednic să-i fie urmaş. Le puse deci priceperea la încercare. Îi trimise în lumea întreagă să afle cele mai bune mîncăruri.

Acasă, n-a rămas decît cel mai mic dintre băieţi socotit prea tînăr pentru o asemenea treabă. Trist şi neîmpăcat el nu-şi găsea liniştea la gîndul că nu va avea cu ce să se înfăţişeze la marea întrecere.

— Nu fi supărat — îl îmbărbătă bătrîna lui doică. Hrana de toate zilele a poporului e orezul. Ia puţin, pune-l la fiert în aburi şi fă din el o pîine căreia ai să-i dai o formă rotundă. Ea va închipui pămîntul cu animalele şi roadele lui. Înveleşte totul în frunze de banan şi fierbele înăbuşit. Înfăţişează-te cu ele în faţa tatălui cînd se vor întoarce fraţii tăi.

Cînd sosi ziua aşteptată, înaintea tatălui se perindară o bogăţie interesantă şi felurită de mîncăruri rare şi exotice, de fructe necunoscute şi peşti din mări îndepărtate, de mirodenii şi condimente cu arome noi şi pătrunzătoare.

Bătrînul gustă şi se minună. Cîştigară însă cele două mîncăruri simple, preparate de cel mai mic dintre fiii săi.

Bunătăţile aduse de departe, spuse înţeleptul bătrîn, sînt interesante numai prin ciudăţenia lor. Ori cît ne-ar place ele sînt greu de avut. N-au deci valoare practică. Orezul şi tot ceea ce cuprind cele două reţete se găsesc chiar la noi şi poporul le poate procura.

Cele două pîini fură numite Banh-Giay şi Banh-Chung şi deveniră repede populare în întreaga ţară. Ele sînt azi preparate tradiţionale şi nelipsite de pe masa festivă de anul nou.

Iată deci în rezumat ce înseamnă să gătim bine. Să facem lucruri simple şi să le pregătim din ceea ce avem la îndemînă.

Acesta a fost punctul nostru de orientare în aprecierea reţetelor şi propunerilor venite de la concurenţi. Reţetele au trebuit să cuprindă ingrediente aflate în mod curent pe piaţă sau să valorifice resurse locale. Pentru regiuni de munte, de pildă, fructe şi legume de pădure : *fragi, zmeură, ciuperci, muguri de brad etc.*

În aceiaşi lumină am dat preferinţă preparatelor cu mere şi nuci, fructe care se găsesc din belşug şi din care se pot pregăti uşor şi convenabil fel de fel de dulciuri. N-am subapreciat deserturile şi prăjiturile cu portocale, ananas, migdale şi banane, dar le-am trecut pe planul doi.

Am considerat în acelaşi fel preparatele din muşchi de vacă, carne de viţel, vînat. Am preferat acestora pe cele care folosesc carnea de pasăre, de porc sau cea obişnuită de vacă, mai convenabilă şi mai uşor accesibilă. Reţeta de dropie gătită bătrîneşte, este, fără îndoială, excelentă dar de interes istoric pentru gastronomi. Însăşi autorul reţetei, Aurel Podoleanu, *din Cluj, se simte obligat să ne explice ce e dropia şi unde trăieşte. Explicabil de altfel. Dropia e considerată un monument al naturii. S-o vînezi e o barbarie şi înseamnă să intri în conflict cu legile statului.*

De la oameni vîrstnici am primit reţete foarte interesante, dar migăloase, complicate ; o bucătărie care cere timp şi răbdare ; dar, la simpla lectură a reţetelor am înghiţit în sec. Le-am notat deci cum se cuvine. Ele reprezintă bucătăria în haine de sărbătoare.

Am pus în schimb un preţ deosebit pe bucătăria de toate zilele. Reţetele ei ne-au fost trimise de oameni tineri, ba chiar foarte tineri, care au căutat şi au găsit soluţii simple de bucătărie rapidă, combinaţii de semi-preparate ori de conserve cu alimente proaspete. Ele au adus o notă de originalitate, o îmbunătăţire a reţetelor clasice, o adaptare la posibilităţile actuale ale gospodinelor.

Dialogul revistei noastre cu mii de cititori, publicarea sub semnătură a celor mai bune din reţetele primite vor aduce mărturia priceperii, ingeniozităţii, măiestriei celor ce ni le-au trimis. Ele vor contribui la lărgirea cunoaşterii bogăţiei bucătăriei româneşti.

CÎND BĂRBAŢII ÎŞI SUFLECĂ MÎNECILE

Să ne oprim puţin asupra unui alt aspect îmbucurător dezvăluit de concurs : masiva participare a bărbaţilor la treburile gospodăriei. Zeci şi sute de oameni tineri şi vîrstnici, a căror profesie n-are nici o contingenţă cu bucătăria : muncitori de înaltă calificare, medici, profesori, ingineri, muncitori agricoli etc., etc., dovedind o mentalitate evoluată, nu consideră pregătirea mîncării o treabă exclusiv a soţiei. Ei nu s-au sfiit să se arate interesaţi de concurs şi să-şi dovedească priceperea.

De remarcat că cei care şi-au suflecat mînecile şi au intrat în bucătărie, s-au lăsat atraşi de specialităţi spectaculoase, vrînd parcă să demonstreze că dacă s-au apucat de o treabă, pot să facă lucruri cu totul deosebite. De altfel, nu e un secret, că marii bucătari ai lumii au fost bărbaţi.

Se pare că unii concurenţi nu se rezumă în a considera bucătăria o artă. În ochii lor ea devine o adevărată magie. Mărturie, reţeta de mai jos.

PIINEA VRĂJITORULUI. Se goleşte de miez o pîine rotundă, albă şi bine coaptă. Miezul se scoate prin cîteva găuri făcute în coaje.

Se prepară o tocătură din carne de pasăre sau din alt fel de carne şi se rumeneşte în unt, împreună cu o ceapă rasă. Se sărează şi se piperează. Se stinge totul cu puţină zeamă de carne. Cînd tocătura este destul de moale şi scăzută se amestecă cu miezul scos din pîine şi care între timp a fost uscat în cuptor cald. Cu umplutura astfel preparată se umple golul din pîine.

Se căptuşeşte o cratiţă cu felii de slănină proaspătă. Se aşază înăuntru pîinea umplută. Se toarnă deasupra zeamă de carne şi se dă cratiţa la cuptor, să fiarbă încet, aşa încît pîinea să nu fie nici prea uscată, nici prea moale. (N.R. adică „numai bună de mîncat" — aidoma ca în povestea Sfintei Vineri).

Separat se face o mîncărică de ciuperci sau de vîrfuri de sparanghel (după sezon). Cu 15 minute înainte de a fi servită se răstoarnă pîinea — fiartă-friptă — se scot feliile de slănină, se aşază pe un platou, cald, se toarnă deasupra mîncărica. Se serveşte. **(ANDREI NEMEŞIU** — pensionar — Bucureşti).

PREMIAŢII CONCURSULUI

ETAPA I

PREMIUL I. 1 000 lei — Ţiţei Elisabeta — **contabil — Braşov.**
PREMIUL II. 700 lei — Rotaru Maria — **chimistă — Solca — Suceava.**
PREMIUL III. 500 lei — Pişcarac Elena — **studentă — Bucureşti.**
MENŢIUNI : 300 lei — Atanasiu Vilma **economist — Bucureşti; 250 lei** — Mihălcioiu Rodica — **casnică — Tîrgovişte; 250 lei** — Spoială Rafira — **pensionară — Bucureşti; 150 lei** — Stanciu Valeria — **inginer — Turda; 150 lei** — Lăzărescu Mariana — **studentă — Bucureşti ; 100 lei** — Hurdubeţiu Maria — **pensionară — Cîmpulung Muscel ; 100 lei** — Dănceriu Elena — **casnică — Orăştie.**

ETAPA A II-A

PREMIUL I. 2 500 lei — Geormăneanu Florica — **casnică — Sînnicolau-Mare**
PREMIUL II. 1 500 lei — Gherman Rodica — **geolog — Cluj.**
PREMIUL III 700 lei — Geambazu Luminiţa — **biolog — Bucureşti.**
MENŢIUNI : 400 lei — Mohanu Anton — **economist — Braşov ; 300 lei** — Blîndu Elena — **pensionară — Bucureşti; 300 lei** — Pavlică Zenovia — **profesoară — Botoşani; 250 lei** — Ciomaga Dorica — **elevă — Botoşani; 250 lei** — Vătăşescu Rosanda — **casnică — Slatina; 150 lei** Ştefănescu Chiriachiţa — **pensionară — Bacău; 150 lei** — Botez Ileana — **medic — Bucureşti.**

Publicăm mai jos lista participanţilor care au obţinut în concurs rezultate de laudă, dar, care pentru diferenţe mici, nu s-au putut număra printre premiaţi. Redacţia îi felicită şi le mulţumeşte pentru participare. Listele au fost întocmite în ordinea punctajului obţinut.

ETAPA I

Ursu Cleonica — casnică — Turnu Severin; **Rădulescu Aurelia** — casnică — Făgăraş; **Tudorie Aurelia** — casnică — Sinaia; **Penii Angelica** — gospodină — Bucureşti; **Diaconu Paulina** — pensionară — Bucureşti; **Noureseu Elena Constanţa** — asistent transporturi aeriene — Bucureşti; **Plotogea Elisabeta** — casnică — Braşov; **Constantinescu Victoria** — tehnician — Bucureşti; **Marotineanu Margareta** — pensionară — Bucureşti; **Anton Constanţa** — casnică — Roşiorii de Vede; **Ciudin Rodica** — inginer — Iaşi; **Ion Aurora** — casnică — Bucureşti; **Grigore Natalia** — contabil — oraşul Gheorghe Gheorghiu Dej; **Rişnoveanu Elena** — contabil — Braşov; **Marinescu Elena** — operator centru calcul — Bucureşti; **Vişan Ioana** — pensionară — Bucureşti; **Baciu Aurelia-Petrescu** — medic — Cîmpulung Muscel; **Nica Domnica** — laborantă — Bucureşti; **Onciu Emilia** — învăţătoare — Satu Mare; **Hărşan Nastasia** — grădinar — **Borsec; Demian Maria** — casnică — Orăştie; **Stricu Marioara** — tehnician — Călan; **Grădinaru Maria Iuliana** — asistentă pediatrie — Dragomireşti — Dîmboviţa; **Untu Rodica** — medic — Paşcani; **Ogîrcin Florica** — casnică — Timişoara; **Ionescu Constanţa** — pensionară — Bucureşti; **Popescu Maria** — casnică — Bucureşti; **Ionescu Ivona Carmen** — funcţionară — Bucureşti; **Galeriu Doina** — calculator — Bucureşti; **Suciu Elena** — funcţionară — Luduş — Mureş; **Armeanca Maria** — casnică — Timişoara; **Barta Elena** — casnică — Ploieşti; **Kovacs Rodica** — desenatoare — Sf. Gheorghe; **Negulescu Marioara** — casnică — Galaţi; **Vezeteu Gabriela** — proiectant — Bucureşti; **Moţ Eugenia** — funcţionară — Arad; **Botea Alexandra** — învăţătoare — Bacău; **Peter Rozalia** — controlor tehnic — Braşov ; **Lorentz Coca** — medic — Bucureşti ; **Popa Doina** — Lalaşti — Vaslui ; **Noana Florea** — profesoară — comuna Piscul Vechi — Dolj ; **Vădineanu Silvia** — inginer — Bucureşti ; **Szegö Adriana** — asistent medical — com. Viişoara — Neamţ; **Petrică Nicolae** — artist instrumentist — Galaţi; **Postelnicu Ştefania** — supraveghetoare telefoane — Arad; **Sulghin Cecilia** — economist — Bucureşti; **Marian Doina** — casnică — Bucureşti.

ETAPA A II-A

Leontieş Elena — casnică — Suceava; **Nicolau Sylvia** — casnică — Bucureşti; **Podolean Aurel** — arhivar — Cluj; **Rusu Sevastiţa** — tehnician — Timişoara; **Jarcu Ida** — pensionară — Reşiţa; **Chiriac Elena** — educatoare — Bucureşti; **Rachitovan Maria** — învăţătoare — Timişoara; **Pleşa Marioara** — medic — Iaşi; **Paşca Emilia** — casnică — Arad; **Cioară Raveca** — pensionară — Alţoa Iulia; **Mazilu Cristina** — studentă — Ploieşti; **Tănase Mitriţa** — învăţătoare Bîrlad; **Teodorescu Veronica** — soră medicală — Iaşi; **Anghelescu Constanţa** — pensionară — Bucureşti; **Titz Alina** — casnică — Bucureşti; **Stan Maria** — economist — Cîmpulung Moldovenesc; **Sala Rozalia** — casnică — Cluj; **Cosma Tiberia** — pensionară — Cluj; **Sîrbu Marioara** — pensionară — Galaţi; **Rovenţa Maria** — planificatoare-Deva.

TINERETUL HARNIC ŞI... UN EXAMEN DE GOSPODĂRIE

A fost o plăcută surpriză să constatăm că mai mult de 10 la sută din totalul scrisorilor primite la concurs au fost semnate de elevi şi studenţi, fete şi băieţi. Cele mai multe scrisori, 87, ne-au venit de la elevele liceelor din Bucureşti. Cei ce ne-au scris, nu cunosc chiar toate secretele artei culinare, dar au destulă pricepere, adevăr dovedit de faptul că printre premiaţii şi menţionaţii noştri se numără destule nume de elevi şi studenţi.

O evidentă înclinare spre latura practică a vieţii i-a făcut ca pentru tema „Un bufet pentru tineret" să aleagă soluţiile cele mai simple şi uşor de realizat, obţinînd astfel punctajul maxim. Proaspetele cunoştinţe căpătate în anii de şcoală au transformat una din cele mai dificile teme ale concursului „Epos culinar", într-o temă fără secrete pentru ei.

Băieţii şi fetele au micile lor invenţii culinare — mai ales de bucătărie rapidă — dar în general reţetele lor continuă bunele tradiţii culinare specifice locului şi preluate „de la mama" sau „de la bunica".

Deşi n-au întrunit punctajul necesar ca să fie premiaţi, studenţii şi elevii al căror nume îl publicăm mai jos s-au remarcat prin calitatea răspunsurilor şi ingeniozitatea reţetelor sau a propunerilor de meniu trimise la concurs.

Nemeş Cornelia — *Bucureşti ;* Alexandrescu Lucia — *Bucureşti ;* Berca Cezarina — *Bucureşti ;* Jianu Aurel — *Bucureşti ;* Cojocaru Cornelia — *Bucureşti ;* Calotă Mihaela — *Bucureşti ;* Brădăţean Mihaela — *Bucureşti ;* Cîbi Daniela — *Bucureşti ;* Stanciu Florica — *Băicoi ;* Bunghez Laura — *Braşov ;* Muntean Nicolae Ştefan — *Braşov ;* Crăciun Rodica — *Luduş ;* Cara-Lupa Alexandra — *Miercurea Ciuc ;* Pop Felicia — *Cluj ;* Szabo Olga — *Deva ;* Zaghernei Dumitru — *Cîmpia Turzii ;* Gheorghişan Ana-Maria — *Slatina ;* Zgripcea Mariana — *Craiova ;* Păunoiu Gabriela — *Galaţi ;* Manta Paul — *Roznov.*

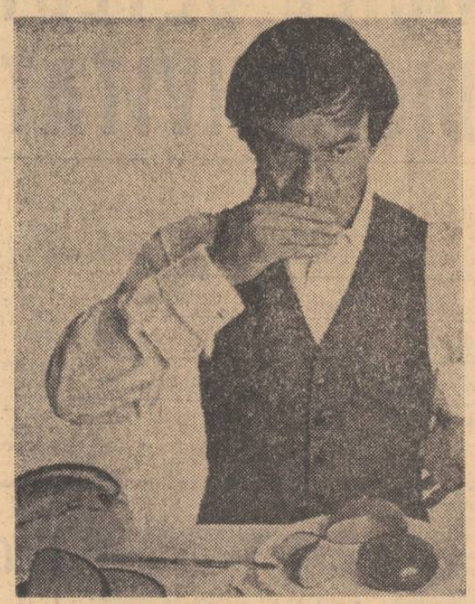

NOTA 10 CU FELICITĂRI

Reţete deosebit de interesante ne-au trimis : **Barna Dorel** — frezor-Şelmac; **Danciu Pavel** — profesor-Cluj; **Cazacu Constantin** — artist plastic — Braşov; **Dragotă Dan** — maistru miner — Gura Humorului; **Tudoran Octavian** — tehnician — Ploieşti; **Bălean Cornel Traian** — medic — Constanţa; **Debreţini Vasile — muncitor** — oraşul dr. Petru Groza; **Amster Hugo** — tehnician — Sibiu; **Creţu Aurel** — mecanic auto — comuna Pîrteşti de Sus — Suceava; **Selega Ştefan** — inginer Bucureşti; **Cimpeanu Romulus** — inginer — Ploieşti; **Dumitrescu Eduard Dan** — inginer — Cîmpina; **Mateş Cornel** — miner — comuna Crişcior-Hunedoara.

CUM S-A FĂCUT CALCULAREA PUNCTELOR OBŢINUTE DE CONCURENŢI

Ţinem să menţionăm că au intrat în concurs **numai participanţii care o dată cu buletinele de răspunsuri au expediat şi reţeta personală** (etapa I) **sau propuneri pentru meniu** (etapa II-a). **Această condiţie A FOST ANUNŢATĂ DE LA BUN ÎNCEPUT ŞI A FOST REPETATĂ PE PARCURS.**

Unii dintre concurenţi n-au respectat-o. Ne-au trimis ulterior reţetele cu rugămintea de a le ataşa noi la buletin. Pare simplu. Dar să cauţi şi să citeşti prin mii de plicuri numele celui cu pricina şi să repeţi această operaţie de zeci şi zeci de ori, nu este de loc uşor. Cu toată bunăvoinţa n-am putut împlini aceste rugăminţi.

În ceea ce priveşte punctajul, la toate temele, atît cele din prima etapă, cît şi cele din etapa a doua s-au acordat puncte pentru fiecare răspuns bun în parte. Excepţie au făcut — întocmai cum a fost specificat de la început — temele din etapa I „Să restabilim ordinea" şi „Un bufet pentru o petrecere de tineret". Răspunsurile au fost considerate bune sau greşite în totalitatea lor. Deci ori s-au acordat 40 de puncte şi respectiv 70, ori nici unul. Totuşi, în alegerea elementelor pentru compunerea unui bufet, pentru un singur răspuns deosebit de cel indicat de noi, tema a fost notată cu 50 în loc de 70 de puncte.

Friptura rece de pui a fost considerată răspuns bun.

La tema : „Paharul, lingura şi linguriţa" diferenţele de 5 g. în plus sau în minus nu au fost socotite greşeli.

La tema „O reţetă deosebită" s-a ţinut cont de diversele moduri de preparare a sarmalelor, concurenţii avînd libertatea să considere bine sau rău utilizarea oului, şoriciului, slăninei afumate.

Primul citat din tema „Epos culinar" (etapa a II-a) aparţine — aşa cum am anunţat — lui Ion Ghica. Majoritatea concurenţilor au crezut că e vorba de reţeta lui N. Filimon din romanul „Ciocoii vechi şi noi". Răspunsul a fost considerat bun. S-a acordat însă un supliment de 10 puncte celor care au răspuns absolut exact.

Reţetele şi propunerile au fost notate de la 0—10 şi în funcţie de nota obţinută li s-a acordat un punctaj variind între 0—100 de puncte. Din păcate buletine foarte corecte cu punctaj mare au pierdut din pricina unei reţete necorespunzătoare (corecte de altfel, dar al căror mod de preparare se găseşte în orice carte de bucate sau, mai rău, au apărut chiar în revista noastră. Ne referim numai la reţetele din etapa I; în etapa a II-a a contat numai justa lor alegere).

S-a întîmplat şi ca reţete sau propuneri de meniu foarte bune să fie însoţite de buletine cu răspunsuri slabe. Evident am găsit concurenţi care au trecut cu succes ambele probe. Dintre ei au fost aleşi premiaţii Am făcut toate aceste precizări ca să răspundem la unele întrebări ale concurenţilor şi să înlăturăm cele cîteva nelămuriri exprimate în scrisorile lor.

În numerele viitoare

„HARTA GASTRONOMICĂ A ŢĂRII" ÎN LUMINA CONCURSULUI

O selecţie a celor mai interesante reţete de sezon şi reţete bune toţ anul — primite de la concurenţi.
În funcţie de sezon, vom da publicităţii pe rînd şi alte reţete trimise de participanţi.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Apeductele romane

Apeductele romane nu au fost altceva decît instalații de alimentare cu apă. Țevile lor, din piatră, erau instalate pe stîlpi înalți, din același material, ele nefiind vreodată îngropate în pămînt. Este adevărat că în Italia, cu o climă blîndă, mai cu seamă în părțile sudice, nu prea era cazul să se pună problema înghețării apei în țevile apeductelor. Dar nu acesta era motivul pentru care ele nu se îngropau. Mai mult decît atît, adesea, apeductele făceau ocoluri foarte mari între locul de unde se capta apa și pînă unde se transporta, deși se putea folosi un traseu mai direct, mai scurt. De pildă, unul dintre apeductele Romei, cunoscut sub numele de „Aqua Marcia", avea o lungime de 100 km, cu toate că distanța directă dintre extremitățile lui era de numai 50 km.

De ce, oare, să fi făcut inginerii romani o asemenea risipă de materiale ?

Un-doi, un-doi... țineți pasul

Da, încercăm să-l ținem și noi, împreună cu tov. prof. GHEORGHE BRAȘOVEANU-URLAȚI, **din București,** care ne trimite cele ce urmează. Considerăm că vă vor interesa și pe dv., și de aceea...

Cu ocazia unei demonstrații sportive, transmisă și de televiziune, mulți telespectatori au remarcat că, deși sportivii aveau înaintea lor o fanfară și defilau în rînduri frumos aliniate, totuși, cei din spatele coloanei, la o depărtare cam de 170 metri față de primul rînd, nu țineau pasul cu ceilalți. Dacă la bătăile tobei, sportivii din primul rînd călcau cu piciorul sting, în schimb, cei din ultimul rînd, călcau cu dreptul.

Mulți din cei care au urmărit demonstrația s-au amuzat gîndind că sportivii nu prea știu să țină pasul. **Acesta să fie adevărul sau, poate, altul ?**

Electronică contemporană

Mai toate circuitele electronice contemporane fac uz de semiconductoare, începînd cu diodele și terminînd — cel puțin pînă la ora actuală — cu circuitele integrate, ce aparțin domeniului microelectronicii.

Tehnica microelectronicii permite realizarea la un volum extrem de redus a numeroase elemente de circuit ca: rezistențe, condensatoare, tranzistoare etc., laolaltă.

Ce descoperire importantă a făcut în această direcție un fizician japonez, în anul 1958? Care era numele fizicianului respectiv ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Sinteza vieții ?

În 1967, Kornberg și Goulian au primit Premiul Nobel pentru sinteza acizilor nucleici virali, biologic activi, existenți în structura virusurilor. Aceasta este o sinteză deosebit de importantă, care ne apropie de sinteza vieții.

Maya

Poporul maya a ocupat un teritoriu destul de vast, cuprinzînd Guatemala de azi, regiunile vestice ale Salvadorului și Hondurasului, apoi Hondurasul britanic în întregime, peninsula Yukatan, precum și regiunile Campeche, Tabasco și Chiapas din Mexic.

Teritoriul ocupat de ei avea aproximativ forma unui trapez, cu baza mare de 900 km dispusă de la nord spre sud, iar baza mică de circa 540 km. Cultura și civilizația maya, așa cum au ajuns să fie cunoscute astăzi, nu sînt însă tot una cu originea mayașilor, ca popor și grup lingvistic. Specialiștii sînt de părere că patria mayașilor este regiunea de coastă a Golfului Mexic. Cu timpul, aceștia au migrat spre sud, invadînd țara almecilor, o populație contemporană, de la care au preluat o anumită cultură și civilizație. Mayașii au dezvoltat apoi această cultură, desăvîrșind-o. Se pare că regiunea unde a avut loc indeosebi perfecționarea culturii olmecilor de către poporul maya, a fost podișul Guatemalei.

Realizările lor, prodigioase, sînt comparabile culturii Egiptului sau Greciei antice. De la ei, au rămas numeroase ruine ale unor orașe, temple, piramide etc., care au fost construite între anii 300 și 900 în era noastră, corespunzători perioadei de înflorire a poporului maya.

Paza cetății

Soluția adoptată de locotenent a fost următoarea :

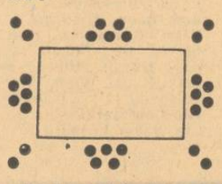

Evident că încă nu era cea mai economică și de aceea i-a fost posibil căpitanului să mai reducă din oameni, ca în desenul de mai jos :

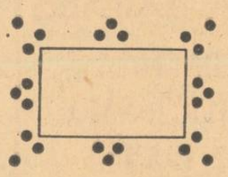

Soluția colonelului a fost și mai avantajoasă, după cum se vede :

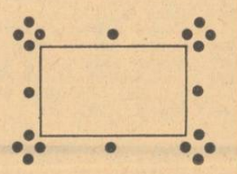

Cît privește posibilitățile de reducere în continuare a numărului de oameni, astfel încît să rămînă totuși pe fiecare latură cîte 9 soldați, putea să vină în inspecție oricine, însă n-ar mai fi putut face nimic, pentru că, efectiv nu mai era nimic de redus.

Poșta cititorilor

Pentru numărul 714 al revistei au răspuns corect la o singură întrebare „Unde-i leul ?", următorii șapte cititori, extrași conform celor precizate mai demult, din sutele de răspunsuri exacte : **V. N. Theodoru,** pensionar, Sibiu ; ing. **Vunvulea Ioan,** Bistrița; **Surdu Tinel,** com. Vînători-Sat, jud. Galați ; **Radu Șendrea,** planificator, Corabia, jud. Olt; **Dinescu Gabriel,** elev anul I la Liceul „Mircea cel Bătrîn", Constanța (Problema propusă se va publica); **Cimpoca Rudolf,** C.E.I.L., Fabrica de mobilă Alfa, Oradea, jud. Bihor; **Simon Laurențiu,** sudor, Arad (și din propunerile dv., vom publica unele).

Pentru problema „Kant și ora exactă" publicată tot în nr. 714 am primit un singur răspuns corect de la tînăra noastră cititoare **Mihaela Fălcoianu,** elevă, anul II B, la liceul M. Eminescu, din Botoșani.

Pentru ambele întrebări am primit răspunsuri corecte de la cititorii: Ing. **Koppelmann Teodor,** Cluj; **Pavel Petru,** com. Gircina, jud. Neamț; **Suțu Ion,** tehnician, com. Niculițel, jud. Tulcea; **Hîncu Alexandru,** Tecuci; **Octav Dumitriu,** com. Vălenii de Vaslui, jud. Vaslui; ing. **Costa Gheorghe,** Breaza, jud. Prahova și nelipsitul nostru corespondent, **prof. Gheorghe Brașoveanu-Urlați,** din București, pe care îl felicităm în mod deosebit, nu numai pentru regularitatea cu care răspunde la întrebările din rubrică, dar mai cu seamă pentru calitatea răspunsurilor și cultura generală de care dă dovadă !

Ing. Liviu MACOVEANU

CONȘTIINȚA NOUĂ, SOCIALISTĂ, NU ADMITE !...

Pe marginea unor cazuri ieșite din comun

de Mihai STOIAN

Am grupat aici cîteva scrisori avînd un subiect comun : purtarea huliganică a unor indivizi (e drept, o infimă minoritate !) plasați în afara oricăror norme ale conviețuirii sociale și care — sfidînd violent perceptele morale noi — merită din plin replica necruțătoare a opiniei publice, fie că aceasta se exercită direct, pe stradă, la locul faptei, fie că suportă apoi rigorile cuvenite, legale. Asanarea completă a cadrului general, în care imensa majoritate a oamenilor își vede de muncă, de studiu, se poartă civilizat și demn, ține de fiecare dintre noi și nici un prilej nu se cuvine a fi pierdut pentru punerea la punct a tuturor acelora care încalcă regulile traiului în comun. Dar iată exemplele :

„Astăzi (4 august 1971), pe la orele 21, mă întorceam dintr-o vizită de la o prietenă bolnavă. Eram singură pe stradă și mergeam foarte grăbită. La un moment dat depășesc un grup de vreo 6—7 bărbați pe strada alăturată magazinului „Eva". Din față veneau alți 3 trecători. Unul din ei a întins mîna și pur și simplu m-a lovit peste piept. Am ripostat, poate naiv: „De ce nu ești serios, vrei să chem miliția?" Drept răspuns, s-a întors din drum și m-a lovit mai tare. Între timp s-a apropiat și grupul pe care-l depășisem și a asistat tăcut la palma primită de mine, la bruscarea mea și la injuriile însoțitoare. N-am avut cui mă adresa, am mers plîngînd pînă acasă, gîndindu-mă că n-am martori și nici nu-l cunosc pe om, dar figura mi se pare totuși cunoscută de pe undeva. Acum stau și mă chinui, întrebîndu-mă : cine să-mi mai facă dreptate și cum ? Dacă individul acela abject, îmi zic, ar merge pe stradă în urma soției sale (dacă are soție) și ar vedea o scenă asemănătoare, cum ar reacționa ? Și, la urma urmei, nu-i vorba doar de „cămașă", că-i mai aproape de trup, ci de respectul datorat de noi toți, tuturor, indiferent de profesie, de sex, de vîrstă. Așa înțeleg eu că-i absolut natural să fie conviețuirea noastră socialistă, iar cine încalcă etica, să plătească categoric vina sa gravă.

NICOLETA ENESCU-
București"

O cititoare, de asemenea din București, care dorește să-și păstreze anonimatul, îmi scrie :

„Astă-seară (15 august 1971) în timp ce mă îndreptam cu grabă spre stația de autobuz, străbăteam o alee mai liniștită care răspunde în Bulevardul Aviatorilor. Pe neașteptate am fost oprită de un individ. Derbedeul a încercat să mă sărute, dînd astfel dovadă de o impertinență crasă. Era ora 20,40, pe bulevard treceau destui oameni, huliganului însă părea să nu-i pese de nimic, noroc că trecea pe-acolo și un sportiv, eu am strigat, sportivul mi-a sărit într-ajutor, neplăcut incident soldîndu-se cu o scurtă „confruntare" fizică între atacator și salvator. Acum, cînd încerc să trag concluziile asupra întîmplării neobișnuite (subliniez faptul că scrisoarea este scrisă chiar în seara incidentului — n.n.), îmi permit să apelez la rubrica dv., rugîndu-vă să transmiteți recunoștința mea necunoscutului sportiv și asta deoarece, pînă m-am dezmeticit și-am schimbat cîteva cuvinte cu mulțimea adunată, necunoscutul și-a luat valiza (avea o valiză) și a dispărut, așa că n-am apucat să-i spun, nici măcar „mulțumesc". Sper că veți insera și mesajul meu adresat sportivului : „Mulțumesc din toată inima !".

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Și o altă cititoare din Tecuci (al cărui nume, de astă dată, noi îl ținem anonim) se plînge că, în seara zilei de 27 iunie 1971, în drum spre casă, pe la orele 23, a fost acostată, lovită și violată (susține că știe și numele făptașului, pe care l-a reclamat, dar organele în drept — cel puțin astfel afirmă corespondenta — n-ar fi luat măsurile cuvenite). *„Știindu-se vinovat, a trimis-o pe mama lui, o biată femeie care trebuie să muncească numai pentru a-i plăti daunele pe care le face, a venit și pe la mine și a vrut să-mi dea bani pentru a-l ierta și a nu-l trage la răspundere. Eu acest lucru nu-l vreau, pentru că aceste fapte nu se plătesc în bani, ci prin lege".* Sîntem absolut de aceeași părere, dacă lucrurile stau întocmai așa cum le descrie corespondenta noastră.

Cazurile pe care le-am reprodus, de o mare gravitate, trebuie să dea de gîndit nu numai indivizilor în cauză — ajunși la o treaptă de decădere care impune replica legii, singura capabilă să-i reeduce — dar și celor care, uneori, se pomenesc a fi martorii unor asemenea abateri de la normele inflexibile ale conviețuirii socialiste. Opinia publică are datoria să intervină *întotdeauna,* cu orice risc (de moment), pentru că, evident, un huligan e un huligan, el lovește orbește, inconștient, însă — în cele din urmă — nu s-a văzut situație concretă în care astfel de specimene să nu poată fi puse cu „botul pe labe" de mulțimea revoltată de purtarea lor. Firește, un rol hotărîtor îl are intervenția promptă și hotărîtă a organelor în drept, nici un fel de „înțelegere", de „rabat" sau „explicație laterală" n-are ce căuta în soluționarea *unui fapt care rămîne fapt.* Desigur, corespondenta Nicoleta Enescu din București are perfectă dreptate spunînd că nu e vorba să intervenim numai atunci cînd „cămașa ni-e aproape de trup", ci pretutindeni și întotdeauna cînd sîntem martorii unei abateri, mai mari sau mai mici, de la ceea ce conștiința nouă, socialistă, nu admite sub nici o formă ! Curierul își îngăduie să apeleze, prin intermediul rubricii sale, la o intervenție imediată a cititorilor săi, ori de cîte ori o împrejurare sau alta o impun. Cine mai consideră că strada, de pildă, parcul de odihnă, restaurantul, întunericul cinematografului — într-un cuvînt „anonimatul" în care, cred ei, prostește, îi ascunde mulțimea — sînt „terenuri ale nimănui", locuri în care abjecția și imoralitatea, brutalitatea verbală sau fizică, pot exista, se înșeală profund. Și toți ceilalți, imensa majoritate, au datoria să le reamintească, exemplar, că asemenea manifestări sînt de neadmis printre noi.

REBUS

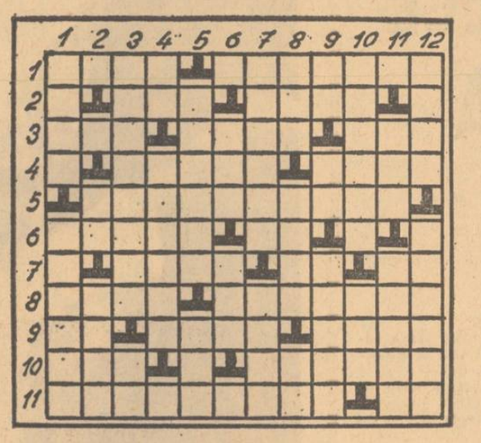

FÎNTÎNA

ORIZONTAL : 1. „Orașul celor 13 fîntîni". (Franța) — Compozitor sovietic, autorul baletului „Fîntîna din Bacciserai". 2. Cărăruie printre holde. (reg.) — Petic de pămînt în formă de triunghi. 3. Dă apă, dar nu este fîntînă... — Fiica lui Caragea Vodă, întemeietoarea teatrului de la „Cișmeaua Roșie". — Material calcaros, care servește la dezinfectarea fîntînilor. 4. Piatră semiprețioasă. (pl.) — Poet român, autorul poeziei „O, spuneți voi, izvoare !" (vol. „Cîntul vieții") 5. Pictor clasic român, a cărui ultimă lucrare neterminată se intitulează „La izvor". 6. Capitală africană, supranumită și „Orașul cu trei mii de fîntîni". — Aluminiu. 7. Literat român, membru al Junimii. — Anton Pann. — În bătătură ! 8. Poet grec antic. — Colină din Roma, pe care se află celebra fîntînă „L'Aqua felice". 9. Aurel Vasiliu. — Pictor român din secolul trecut. — Riu în R. F. Germană. 10. Izvor... ceresc. — Oraș în Moldova. 11. Fîntînă fișnitoare. — Seleniu.

VERTICAL : 1. „... de Vega, autorul piesei „Fîntîna turmelor". — „Izvorul munților..." pe Ceahlău. 2. În gară ! — Aproape... izvor ! 3. „... Respighi", — autorul poemului simfonic „Fîntînile Romei". — Carte ! 4. Neon. — Vestită fîntînă în Grecia antică. (mit.) 5. Autorul piesei corale „La fîntînă". — Localitate în Portugalia. 7. Membrană dură a ochiului. (anatom.) — Opoziție gramaticală. 8. În esență... salut — Stat antic în Asia. — În șanț ! 9. În fîntînă ! — Tudor Șerban. — „Fîntîna Blanduziei" de V. Alecsandri. 10. A chema în ajutor. (fig.) — Diminutiv masculin. 11. Acum. (mold.) — Autoarea poeziei „Izvorul". 12. Anotimpul în care fîntînile își dovedesc din plin utilitatea... — „Fîntîna din Baccisarai". (pl.).

G. ROTARU

Cuvinte rare : TED — NEIU — BION — EINE — MOZ — UVA.

MITOLOGIE

ORIZONTAL: 1. Furiosul vînt de nord. — Castor. 2. Fiu al lui Apollo, care pricinuiește fără voie moartea Euridicei. — Erato... prezentă în toate cărțile. (pl.) 3. Izvorul în care făcea baie Pythia, înainte de a intra în templu. — Lege antică privind căsătoria. 4. Și pe latinește... — Din Atena. — În sus ! 5. Învingător la Jocurile... Olimpice. — A porecli. (ban.) 6. Făurite de Dedal, pentru a fugi cu Icar, din Labirint. (sing.) — Cetate cucerită de Achei, după un asediu de zece ani. 7. A se ivi. — Fiul lui Tydeu, erou din Iliada. 8. Mister. (fig.) — La Paris ! — Semi-iute ! 9. Aluminiu. — Culoarea preferată a zeiței Vesta. — Unul din cei doi gemeni ai lui Jupiter și ai Ledei. 10. Încununa pe învingătorul la Jocurile Olimpice. (sing.) — Marea Egee. — Fiica lui Inachus, prefăcută în juncă. 11. A intra la apă... — Firele Ariadnei... — Scriitor englez. (sec. 12) 12. Familia „blestemată" din care făcea parte și Agamemnon. — Povestea peregrinărilor lui Enea, după căderea Troiei. 13. Fiica regelui fecienilor, din Odysea. — Peste acestea veghea zeul Ianus. (sing.).

VERTICAL : 1. Sărbători din insula Egina, în cinstea lui Eac, fiul lui Zeus. — Locuitor actual al vechiului Latium. 2. Datină în prima zi a lunii lui Ianus. — Alergătoare, transformată de Venus în leoaică. 3. Domnește, cînd este sărbătorit Bachus... — Intră în „Amurgul zeilor" de R. Wagner. (pl.) — Tatăl lui Bedan 4. Sub comanda lui Agamemnon, la sediul Troiei... (pl.) — Fiul lui Cephis, îndrăgostit de propriul său chip. 5. Atena sau Sparta. — Papă contemporan... — Astăzi. 6. Frumoasa pentru care s-a pornit războiul troian. — Fruct din Gabon. — Sparge-lemne... 7. Urmele Troiei dărîmate... (sing.) — Dinu Trandafir. — În Palas ! 8. Aceștia. (pop.) — Animalul în care a fost prefăcută Hecuba, soția lui Priam. 9. Zece jumătate ! — Eos, zeița dimineții. — Literă slavonă. 10. Arbust pe malul riului. — Uitați. (fig.) — Personalitate filozofică. 11. Vaccin. (abr.) — Iubita lui Bachus... — Locul de exil al poetului Ovidiu. 12. Unul din giganții răzvrătiți împotriva lui Zeus. Rămas bun. — Fata palindromică. 13. Unul din cei doi fondatori legendari ai Romei. — Fiica lui Agenor, răpită de Zeus transformat în taur.

Nicolae AMARIEI

Cuvinte rare : IBUM — NASU — MAP — UERU — IBA — TAB — OTUS.

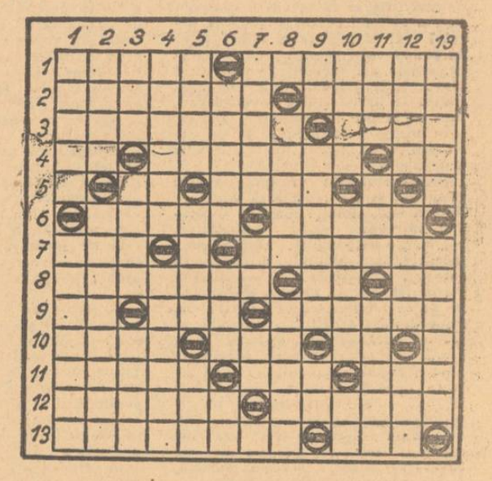

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ECHILIBRU

ORIZONTAL : Ca — Stabil — UB — Ancheta — Arma — Lal — R — Nf — Cal — A — Admi — Es — Ra — Radioactiv — N — A — Indiferent — Serai — Rams — A — Lemne — Sata — Ce — Iatac — Ine — A — ICM — Barbun — Lie — Ion — Mult — Medici — Islaz.

CONCERT BEETHOVEN

ORIZONTAL : Corala — Condică — Adelaida — Latin — Vals — Bonn — Ta — I — Abo — pastorala — Lunii — Patetica — Ec — U Titan — At — Rustic — A — IV — Ot — Irtîș — A — E — Iara — Ie — Schiller — T — Defa — O — Leonora — Diabelli — Fagot — A — Napoleon — Ana.

JOCURI DISTRACTIVE

ȘASE ERORI

Desenul A (originalul) a fost recopiat de autor, sub forma desenului B (copia). La recopiere, autorul a comis șase mici erori pe care vă rugăm să le precizați dv.

UNUL DIN ȘAPTE

Soluția jocului din numărul trecut

Desenul cu litera E.

(6545)

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

25 Parcă mașina la o sută de metri de blocul unde locuia Vasiliu Suru. Panaitescu coborî din mașină însoțit de Bunic și, ca doi oameni în vîrstă ieșiți să-și facă plimbarea de seară, trecură strada. Pentru cîteva clipe se opriră chiar în fața casei în care Bunicul mai fusese o dată. Detectivul se uită la ferestrele unde locuia Vasiliu și familia Rogojinaru și avu un ușor fior. Vedea foarte bine balconul în care trăise momente de coșmar și fără să vrea îl prinse pe Panaitescu de braț. Ferestrele de la garsoniera lui Vasiliu erau întunecate, în schimb la Rogojinaru era lumină. Bunicul respiră adînc și, strîngînd cu putere bastonul în mîna dreaptă, spuse cu o voce din care șoferul simți că pe bătrîn îl încearcă spaima.

— Dragul meu, n-aș mai vrea să trec prin ce am trecut data trecută. E adevărat că astăzi m-am îmbrăcat mai gros pentru orice eventualitate, dar aș fi de-a dreptul fericit să n-am nevoie să încerc căldura hainelor la frig. Întrucît tînărul Vasiliu îți este la fel de cunoscut ca și mie, te-aș ruga să-ți apropii mașina de clădire, aici în locul acesta viran. La orice apariție cît de cît suspectă, te rog să aprinzi fazele mari ale farurilor de două ori, în caz că Vasiliu va veni însoțit, și o singură dată dacă e singur.

Detectivul învirti bastonul de cîteva ori, ca și cum ar fi învîrtit o umbrelă, și sfîrșind jongleria pentru care altădată îl invidiase și Isbășescu, intră în bloc ca un locatar oarecare și începu să urce scările cu o încetineală de adevărat bătrîn.

Detectivul se asigură că pe coridor nu mai era nimeni, se uită prin găurile de la cheie ca să vadă dacă în holuri s-au stins luminile și, numai după ce se convinse că pacea domnea deplină încercă, cu o discreție demnă de toată lauda, clanța de la locuința tînărului Vasiliu. Ușa era închisă și Bunicul avu un moment de tresărire cînd văzu deasupra și dedesubtul zăvorului obișnuit, două broaște Yale, necunoscute ca marcă pentru practica lui. „Sînt străine" își zise el și se apucă de treabă. Deschise Yala de sus și, bucuros, voi să-i vină de hac și celei de-a doua. Dar toată strădania lui rămase zadarnică. Utilajul cu care era dotat se dovedea ineficace și Bunicul își simți fruntea, netedă pentru anii lui, ușor transpirată. Mai încercă de cîteva ori, dar totul se dovedi la fel de inutil ca la început. I se păru că simte un miros aparte și pentru o clipă crezu că mirosul venea de la uleiul fin cu care își trata săptămînal uneltele, ca să le țină în cea mai bună stare. Nu. Mirosul venea din altă parte și în nici un caz nu era un miros obișnuit. Detectivul își așeză batista lîngă ușă, ca să nu-și murdărească pantalonii la genunchi și își apropie nasul, atît de exersat în privința mirosurilor, de crăpătura de jos, dintre ușă și pragul de beton. Nu, nu era nici o îndoială. Mirosul venea dinăuntru și avea toate caracteristicile eterului.

Bunicul se ridică grăbit, închise prima Yală la loc, ca să nu dea de bănuit și cu ajutorul unei bucăți de ceară foarte fluidă, atunci cînd era ținută în palmă, dar avînd proprietăți de solidificare maximă în contactul cu metalul, luă măsura cheii. Se uită la ceas și după exact cinci secunde, suflă cu putere asupra bucății de material introdusă în broască și astfel reuși, fără eforturi deosebite, să o scoată afară. Tiparul era executat destul de corect.

Bunicul coborî scările și văzînd mașina lui Panaitescu la locul stabilit, se duse într-acolo. Îi povesti șoferului, pe scurt, că nu ajunsese la nici un rezultat și nu uită să-i amintească de mirosul acela specific despre care nu știa ce să creadă.

— Bunicule, au grăbit, cine știe din ce motive, punerea în aplicare a planului.

— Bine, dragă Panaitescule, de ce crezi că...

Bunicul se opri aici, dîndu-și seama să șoferul putea să aibă dreptate. Stătu o clipă pe gînduri, neștiind ce hotărîre să ia.

— Dragă colega, mi se pare că ai intuit exact. Nu o dată m-am întrebat cum au reușit s-o scoată pe Camelia din casă, deoarece să arunci pe cineva în fața mașinii nu-i o treabă atît de ușoară, dacă acel cineva este treaz. Mi se pare că am descoperit, cu ajutorul dumitale, și această cheie. Va trebui de urgență să merg la Alexiu. Cred că în noaptea asta, dacă nu ne grăbim, se va mai produce o crimă. Uite acolo, în colț, telefonul. Din sfert în sfert de oră să suni la biroul căpitanului. Acolo are să fie centrul de legătură. Dacă se ivește ceva deosebit, din clipa în care ne despărțim, îl suni pe Alexiu și-l comunici, indiferent dacă eu am ajuns între timp acolo sau nu.

— Mi se pare că se lasă lată, maestre.

— Asta e și impresia mea, dragul meu. M-a îndus în eroare chestia aia cu nunta. Credeam că o vor face totuși, de ochii lumii, dar probabil și-au dat seama că sînt filați, sau poate alte motive i-a determinat să se precipite. Dragul meu, deci fii cu ochii în patru.

Bunicul dădu să plece, dar Panaitescu avu din nou o idee. Trase mașina în mijlocul șoselei, la o oarecare distanță de blocul unde locuia Vasiliu, barînd drumul posibilelor vehicule care ar fi trecut pe acolo.

— Ce faci, Panaitescule ?

— Păi, maestre, mata îți închipui că la ora asta, dacă faci cuiva semn cu batista albă, o să oprească ? Ce, te crezi o fată de optsprezece ani sau crezi că te afli în nu știu ce țară, unde autostopul a devenit lege ? Ce dracu' — spuse șoferul îmbufnat.

Apăru o mașină la capătul străzii. Șoferul văzînd Buickul pus de-a curmezișul și pe cei doi oameni postați în fața lui, n-avu încotro și opri.

— Tovarășe, îl duci pe tovarășul general de la miliție. Se află într-o misiune importantă și mașina noastră s-a defectat.

Panaitescu îl împinse pe Bunic, aproape cu forța, lîngă șoferul năucit de gradul omului pe care trebuia să-l ducă și Moskviciul demară scoțînd din cutia de viteze un scrîșnet de oase măcinate.

(VA URMA)

Desen de Dorin DIMITRIU

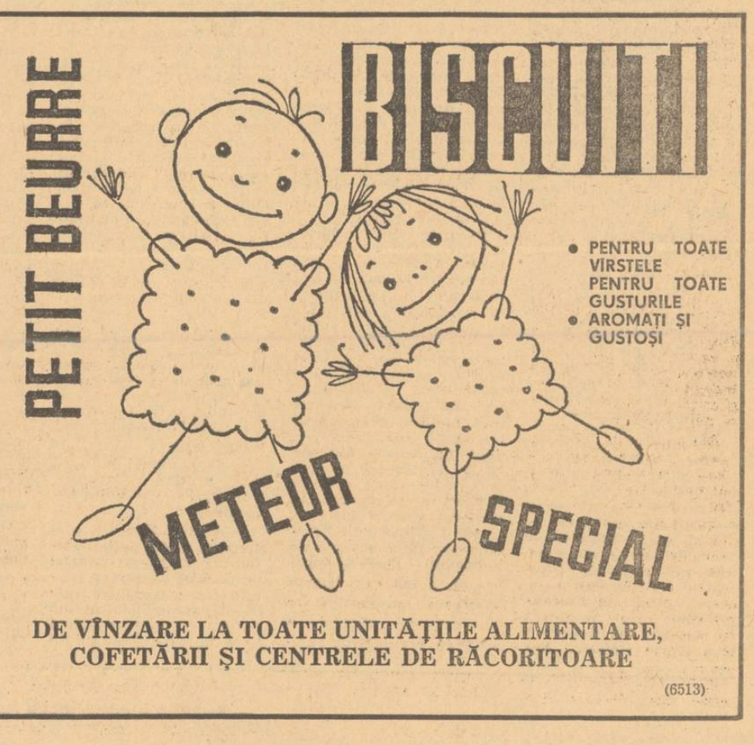

DE VÎNZARE LA TOATE UNITĂȚILE ALIMENTARE, COFETĂRII ȘI CENTRELE DE RĂCORITOARE
(6513)

TOATE FORȚELE ÎN SLUJBA ECHIPEI

de Valeriu MIRONESCU

Scriam în articolul trecut că scepticismul, ba chiar unele păreri defetiste, cu privire la șansele echipei reprezentative în preliminariile campionatului european, pornesc de la acceptarea unei stări de fapt, la conducerea echipei naționale. Într-adevăr, lăsînd lucrurile să meargă de la sine pe vechiul făgaș, considerîndu-le normale și de neameliorat, se poate ajunge și la impresia că viitoarele rezultate nu vor fi tocmai roze. Dar, zic să respingem o asemenea modalitate de judecată și să cerem o comportare a echipei reprezentative la nivelul real al putințelor fotbalistice. În pofida unor posturi încă deficitare, există azi jucători români de o clasă internațională deja afirmată, există și cîțiva tineri neconsacrați, însă cu talent indiscutabil. Există, prin urmare, elementele fotbalistice pentru alcătuirea unei formații puternice.

Principalul este ca toate aceste elemente să fie reunite la lotul reprezentativ, dîndu-se astfel formației întreaga clasă fotbalistică realmente disponibilă. Operațiunea necesită, fără îndoială, pricepere în selecția, pregătirea și asamblarea formației. Totuși, aceasta e o treabă de ordin tehnic și deci parțială ca importanță. Operațiunea necesită, în primul rînd, oameni de bună credință, exemplari în toate privințele pentru jucători, oameni decișI să insufle fiecărui jucător de valoare încrederea, adeseori pierdută, în puterile proprii și simțul datoriei față de echipa reprezentativă. Fără încrederea fiecăruia, generatoare de entuziasm și forță în lupta sportivă, nu se vor obține rezultatele cuvenite. Și, am convingerea din cîte îi cunoaștem pe jucători, că oricare din ei s-ar zbate din răsputeri pentru echipa națională în cadrul unui climat senin și tonic la lotul reprezentativ.

Din punct de vedere tehnic, recondiționarea unui jucător de clasă în stare să-și transfere clasa întregii formații este, în majoritatea cazurilor, o treabă de puține săptămîni. Intervine factorul psihic : are jucătorul încredere în această posibilitate, deci, vrea să se consacre recîștigării unei forme de joc acceptabile ? Răspunsul va fi afirmativ dacă și antrenorul - educator va fi capabil să insufle credință, iar, pe această bază, să ceară exigent eforturi, dacă jucătorul simte și vede că antrenorul operează fără idei preconcepute, cu atenție și corectitudine elementare. Diferendele personale, mărunte, umflate ca niște baloane pînă la dimensiuni de conflicte publice trebuie respinse. De altfel ele nici n-ar fi avut loc sau ar fi fost înăbușite în fașă, fără consecințe pentru echipa reprezentativă, dacă ar fi stăpînit o atmosferă sănătoasă, dacă educația și-ar fi spus la vreme cuvîntul. Însă, de obicei, procesul educativ nu pornește de la niște tinerei înspre cei cu timpiele cărunte.

Pînă acuma n-am auzit vreo autocritică valabilă pentru cele întîmplate în Mexic, sau în toamnă la Amsterdam, sau în primăvara la Bratislava. În toate împrejurările, fără excepție, s-a arătat cu degetul spre jucători, fie că fuseseră sau nu, prezenți pe cîmpul de joc. Or, nu e de admis să iei lauri pentru o victorie sau vreun 0—0 iar atunci cînd vine vorba de pagubă, de pagubă să fie făcuți vinovați numai jucătorii. La acest punct, aș vrea să mai spun ceva. Unii cred că exigența este egală cu sancțiunea, cu măsura administrativă. Dar sancțiunea administrativă nu este măsura exigenței, sau nu e singura. Exigent cu adevărat este numai acela care a exercitat în prealabil o muncă politico-educativă și s-a comportat exemplar în fața jucătorilor și față de jucători. Iar sancțiunile luate de un om exigent sînt urmate atunci de efectul binefăcător, educativ.

În ordinea celor de mai sus, personal mi-am pus întrebări: pentru ce, exact în momentele cele mai importante pentru echipa reprezentativă, tocmai în acele momente, a apar în serie „cazuri-limită", indisponibilități ce știrbesc decisiv valoarea formației ? Pentru ce, tocmai în Mexic, sînt scoși dintre rînduri asemenea valori ca Răducanu, Dobrin, Dan Coe ? Pentru ce tocmai astăzi istoria se repetă cu alți jucători de o clasă recunoscută, care ar fi fost atît de utili fotbalului jucat de echipa reprezentativă ? N-a fost oare posibil ca să se prevină asemenea indisponibilități păgubitoare ? N-a fost posibil ca să se ducă la vremea oportună o muncă prealabilă, tehnică și educativă totodată, nu episodică ci zilnică, pentru reintrarea în lotul reprezentativ a celor mai buni jucători ?

Pe scurt. Cred că stă în puterea organelor sportive responsabile, să evite greșeli din trecut păgubitoare pentru performanța echipei; cred că e posibil să se stringă iarăși în lot toate elementele valoroase, consacrate sau neafirmate încă; cred că dispunem de suficiente forțe morale în sportul și în fotbalul nostru spre a învinge atitudini personale negative și spre a suda lotul reprezentativ. Țelul e nobil spre a fi slujit de către toți, activiști sportivi, antrenori și jucători. Să nu-i dezamăgim pe suporterii fotbalului nostru, atît de mulți la număr în toate colțurile țării.

Vînători Turiști Iubitori ai naturii

Budapest TOURIST

VIZITAȚI EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ DE ARTICOLE DE VÎNĂTOARE

deschisă la BUDAPESTA în perioada 27 august — 30 septembrie

Comitetul de organizare se ocupă de cazare, de organizarea programului, de problemele de schimb de valută și de închiriere de autoturisme.

Organizează excursii individuale și în grupuri

Birouri : Budapest V, Roosevelt tér 5, Telefon 380 — 581, 180 — 609
Budapest VI., Bajcsy Zs. u. 55, Telefon 314 — 545, 316 — 180
Budapest VIII., Baross tér 3, Telefon 336 — 934, 336—587

Cassius Clay a pășit un nou prag al celebrității sale. Muzeul „Tussaud" din Londra, celebru în întreaga lume, pentru figurile de ceară ale marilor personalități din toate domeniile de activitate, i-a rezervat un loc și bineînțeles l-a „instalat" pe Cassius Clay într-una din numeroasele sale săli de expunere.

Cu și fără... crampoane

MICUL VIOLONIST ÎN NAȚIONALĂ ?

de Eftimie IONESCU

În familia Kun, la Oradea, duminica seara era așteptată cu emoție. Atunci se petreceau două evenimente — primul, întoarcerea celor doi băieți de la meci; al doilea, micul concert familial în care tot cei doi (violoniști de talent) se aflau în centrul atenției. Acum, programul sportiv-muzical al familiei orădene s-a suspendat. Băieții au lăsat orașul natal, unul — cel mare — pentru Timișoara și Politehnica, al doilea pentru Arad și pentru U.T.A. Convorbirea noastră este dedicată mezinului, cel care, în afara progresului a șase ani de studii de vioară, a avansat promițător și pe gama fotbalistică, ajungînd, de cîteva zile, printre componenții lotului reprezentativ și, cine știe, poate va fi chiar printre cei 11 din monomul de la Helsinki, de peste puține zile...

Atila Kun, Kun II din cronici și transmisii, a stopat o vreme, la U.T.A., după furtunoasa și destul de scump plătita părăsire a Crișului. Într-un fel, poate a reprezentat aceasta și o sancțiune pentru prea rapida abandonare a clubului care îl adăpostise încă din primăvara în care, abia ținîndu-și răsuflarea de emoție, se prezenta în fața antrenorului Balogh, de la echipa de pitici Stăruința. Era prin 1957... Cum spuneam, a existat un mare semn de întrebare deasupra celui mai mic dintre Kuni, în perioada cînd toți așteptau de la el o izbucnire în clanul U.T.A. Se vorbea chiar de o eroare a arădenilor în privința aprecierilor ce-l însoțiseră pe drumul dintre Criș și Mureș. Ne întîlneam însă cu unul dintre acele „stopuri", dictate de necesitatea de timp pentru acomodare și poate chiar dorința celui în cauză de a face totul de la început. Curînd Kun II a început să-și dea drumul, n-a mai apărut ca un om în contratimp în mecanismul alb-roșilor. Mai departe, lucrurile se cunosc. Ai să găsești foarte mulți oameni, și nu dintre cei incompetenți, care îl socotesc cea mai bună extremă stîngă a fotbalului nostru. Unii îi găsesc chiar multă asemănare cu stilul lui Geaici. Alții cred că reprezintă tipul virfului de atac vivace, crincen luptător la mingile înalte. De altfel, între aceste două roluri se scurge viața lui Kun II în distribuția de pe teren a „bătrînei doamne". Succesul l-a însoțit în dese rînduri și în vremea din urmă.

— Într-adevăr a fost dificilă acomodarea la U.T.A. ?

— Pentru cei din afară a părut poate lungă. Pentru mine, care mi-am dat seama că aici lucrurile sînt puse la punct pînă în cele mai mici amănunte, durata întrării în temă n-a reprezentat o surpriză. Știam că îmi trebuie multă răbdare, multă voință și puțin noroc, adică să prind un meci-două bune ca să îmi fac o provizie de moral. Așa a fost.

— Ca post înaintat în dispozitivul apărării adverse, te afli foarte aproape, uneori simți dureros aceste apropieri, de fundașii centrali ai Diviziei A. Care dintre acești „inamici" îți place cel mai mult ?

— Olteanu de la Steagul roșu. Joacă așa de simplu și de sigur că am rămas de multe ori... în admirația lui și, înțelegeți, pierdeam și balonzele acelei faze.

— Ultimul care trebuie învins de dibăcia voastră, a atacanților, este portarul. Care ți-e favoritul ?

— L-am socotit totdeauna cel mai talentat, cel mai înzestrat pe Coman...

— Dar dintre concurenții postului tău? Dintre centrii înaintași?

— Fără nici o discuție, Dumitrache.

— Acum, iată, ai trecut de pragul, foarte înalt, al primului lot reprezentativ. Ce spui?

— Eh! Sînt încă foarte aproape de... ușa de ieșire. Dacă nu fac totul spre a păși spre sala cea mare a lotului, este posibil să vorbesc doar despre amintirea citorva zile petrecute între selecționații de la A. Un asemenea moment, dacă îl ratezi, te poate arunca mult mai înapoi de locul de unde începuseși ascensiunea. E o operațiune-bumerang. Știu foarte bine asta. Foarte bine...

Blondul cu alură de june-prim din fața mea rămîne gînditor, pe banca din cabina de la U.T.A. Îl las acolo. Mîine va fi în avionul de București pentru meciul lotului cu O.F.K. Beograd. O fi urcat micul violonist în avionul consacrării?

MOZAIC

DONNA DE VERONA, campioană olimpică la 400 m mixt individual (Tokio) a publicat un articol în care cere forurilor superioare să ia măsurile necesare pentru redresarea natației americane, amenințată de hegemonia celei australiene. Interesant este faptul că fosta campioană olimpică sugerează căutarea unor elemente înzestrate în rîndul sportivilor de culoare, așa cum s-a făcut și în alte discipline sportive.

PORNIND de la unele cazuri de dopaj descoperite cu prilejul campionatelor europene de box (care au avut loc la Madrid) președintele Federației italiene de box a făcut cunoscut că va cere un sever control antidoping cu prilejul Jocurilor Olimpice pentru ca rezultatele să nu fie viciate, pentru ca boxerii să fie feriți de unele practici, care le pot ruina sănătatea.

UN INTERESANT fenomen care se înregistrează în Statele Unite ale Americii : vînzarea într-un ritm vertiginos a... bicicletelor. De aici și un alt aspect : înființarea rapidă a numeroase asociații de cicloturiști, care fac o intensă publicitate împotriva vieții sedentare sub sloganul : „Nu cereți autoturismului dv., ceea ce vă poate oferi generos bicicleta !".

O INTERESANTĂ experiență a fost realizată de antrenorul Lossman de la echipa de fotbal Hessen Kassel (dintr-un campionat regional din R.F. a Germaniei). El a introdus în antrenamentul jucătorilor și un program de atletism, un pentatlon special, cuprinzînd următoarele probe : 100 m, 400m, 300 m, lungime și aruncarea discului. Demn de semnalat faptul că acest program suplimentar a avut efecte pozitive în pregătirea generală a jucătorilor.

DESIGUR că puțini știu că în Cehoslovacia sportul cu cel mai mare număr de sportivi legitimați, după fotbal (evident) este hocheiul pe gheață. Față de 348 000 jucători de fotbal, hocheiul numără 62.000 de practicanți.

Invitație la drumeție

CHEILE CORCOAIA

Formele de-a dreptul uluitoare pe care le găsești săpate în sălbăticia acestor chei ale văii Cernei te fac să reträiești intens episodul final al luptei voinicului Iovan Iorgovan cu zmeul cu puzderie de capete, localizat în basmele copilăriei. ...Cînd o rămas bala numai cu un cap, încrîncenată de nesuferită durere, o răcnit năprazmic, s-o smucit cu mare mînie din strîmtoarea muntelui și o fugit de aiia valea. Dar urma trupului i-o rămas între steiuri...".

Desigur că dacă lucrurile s-au întîmplat așa, locul nu poate fi decît acesta, căci nicăieri în țară nu se află o mai bună potriveală cu imaginea basmului. Specialiștii au dovedit însă că ele au fost formate de apele tumultoase ale Cernei, care întîlnind în calea lor, puțin amonte de Cerna sat, o bară de calcar masiv, au străbătut-o datorită unui proces de dizolvare carstică, desfășurat în trei faze, de intensitate deosebită pe verticală sau orizontală. Așa a apărut cîndatul tunel, pe jumătate inscris în pereții verticali ai cheilor, în lungul căruia te plimbi 200 m deasupra oglinzii de apă pe care îngustimea cheilor o face să pară neagră.

Cheile Corcoaia sînt o mare și ușor accesibilă tentație pentru turiștii ce parcurg traseul internațional Timișoara—Turnu Severin, spre a intra în zona turistică Porțile de Fier. Astfel, la vreo 180 km de la plecarea din Timișoara, după ce trece prin Lugoj, Caransebeș și prin impunătoarea poartă de piatră a cheilor Armenișului, turistul ajunge, coborînd valea Bela Reca, la confluența acesteia cu Valea Cernei, lîngă stația de cale ferată ce deservește stațiunea Băile Herculane.

De aici, părăsind drumul internațional, turistul o ia la stînga, intrînd în valea Cernei. Pînă nu de mult, turiștii nu puteau cunoaște această vale decît pînă la Băile Herculane, celebra stațiune a cărei putere curativă este atestată încă din timpul romanilor. Acum, un drum forestier construit în ultimii ani îi conduce aproape 50 km prin peisajele de o frumusețe stranie, aproape neverosimilă, ale acestei văi și al căror apogeu îl formează Cheile Corcoaia.

Reintors la Băile Herculane, turistul își continuă drumul trecînd pe lîngă cel mai tînăr oraș al țării, Orșova, ridicat pe malul golfului ce s-a format prin construcția barajului de la Gura Văii. Acesta este ultimul și poate cel mai impresionant obiectiv de pe traseu, înainte de Turnu Severin. Iar dacă în Cheile Corcoaia te uluiește zvîrcolirea șarpelui strecurat prin gangul de stîncă, aici, la Gura Văii, te copleșește senzația forței de nezdruncinat ce se degajă din lucrările realizate de oamenii muncii pentru stăvilirea apelor unui mare fluviu, printr-una dintre cele mai mari lucrări hidro-energetice din lume.

ȘAH

• CONCURSUL NOSTRU DE PRONOSTICURI, în legătură cu viitorul meci final din cadrul turneului candidaților între Fischer și Petrosian, ne-a adus primele răspunsuri ale cititorilor. Reamintind că **ultimul termen** pentru trimiterea pronosticurilor — pe o carte poștală care să nu includă și altă corespondență — **este 10 septembrie**, publicăm din nou întrebările concursului : **1. Cine va cîștiga meciul, Fischer sau Petrosian ? 2. Care va fi scorul final al meciului ? 3. Cine va fi cîștigătorul primei partide decise a meciului ? 4. Care va fi scorul după primele cinci partide ale meciului ?** În plus, participanții sînt invitați ca, într-un text de maximum 25 de cuvinte, să justifice pronosticul pe care-l dau la prima întrebare.

• PENTRU O VIITOARE „CARTE DE AUR"... Este poate un fapt mai puțin cunoscut că problemistica și-a găsit de-a lungul anilor un fertil teren de activitate și în meciurile internaționale. Asociațiile problemistice din diferite țări angajează între ele întîlniri de compoziție șahistă — de cele mai multe ori pe teme fixate înainte — și amatorii sînt invitați să creeze lucrări pe temele indicate. Compozitorii cu cele mai bune probleme, triate de o comisie, sînt selecționați în echipele reprezentative, iar lucrările lor sînt înaintate unor arbitri neutri care, prin modul în care le clasifică, decid rezultatul final al meciului. În asemenea gen de întîlniri internaționale, echipele românе au obținut adeseori rezultate excelente. Amintim cîteva mai puțin cunoscute : victoria cu 22—14, la secția 2 mutări, în meciul România—Polonia din anul 1949, victoria împotriva selecționatei franceze F.S.G.T. în 1954, succesul în meciul cu puternica echipă a Belgradului în anul 1957 (cu scorul 38—26), întrecerea reprezentativei R.S.S. Ucrainene cu 588—470 în anul 1959 etc. Iată mai jos problema clasată pe locul I în meciul România-Polonia. Lucrarea aparține lui Em. Dobrescu și reprezintă tema Somov (negrul deschide linia de acțiune a unei figuri albe, care preia controlul asupra unui cîmp anumit, permițînd albului să dea mat prin închiderea liniei de acțiune a unei alte figuri proprii, care controla respectivul cîmp, în combinație cu apărarea prelungită de gradul doi.

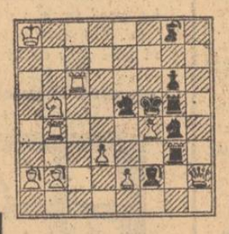

Poziția de control : alb — Ra8, Dh2, Tb4, Tc6, Na2, Nb2, Cb5, pioni d3, e2, f4 = 10 piese; negru — Rf5, Tg3, Tg5, Nf2, Ng8, Ce5, Cg4, pion g6 = 8 piese.

Albul dă mat în două mutări. Soluția în numărul viitor.

• SOLUȚIA PROBLEMELOR DIN NUMĂRUL TRECUT. **„Bergeanu"** : 1. Tc3 !. Acum, la fiecare mutare a negrului sînt pregătite alte mutări, variantele principale fiind următoarele : 1. ...c6, 2. Tb3, Ne5, 3. Dd4+ ! ! (un sacrificiu superb), R :d4 4. Ce4 mat ; 3...N :d4 4. Ce4 mat. 2...Nc7 3. Cd7+, Rd6 4. De6 mat ; 2...Nf4 3. D :f4 urmat de 4. Ce6 mat ; 1...Rb4 2. Tb3+, urmat de 3. Db7 ; la 1...Na7 2. Dd5+, Rb6 3. Tb3+.

„Un cal năzdrăvan" : 1. Ca5 !, f5 2. Cb3, f4 3. C : a1, f3 4. Cb3. a1D5. C : a1. Na2 6. C : c2 mat.

DIN POȘTA SĂPTĂMÎNII • „În fiecare număr cite o partidă mai interesantă din concursuri interne și internaționale". „Ar fi interesante, de asemenea, interviuri cu șahiști români și străini" — propunerile aparțin cititorului nostru ing. **Rusu Alexandru** din Slatina, căruia trebuie să-i precizăm însă că nu există nici un fel de relații organizatorice de subordonare între rubrica de șah a revistei noastre și publicația de specialitate „Revista de șah". • Ne-a scris și **Stoicescu Horia**, participant la turneul internațional de juniori de la Ploiești, pentru a-și exprima interesul de a vedea tipărită o „Carte de aur a șahului românesc" și a sublinia că nu este multumit de rezultatul pe care îl înregistrează la întrecerea din Ploiești • Din cartea poștală trimisă de pictorul **Drăgoescu Paul** din București — participant la concursul de pronosticuri — ne-a atras atenția în mod special o stampilă șahistă sugestivă, probabil de producție proprie, care ne-a reamintit vechea problemă a cărților poștale șahiste mult dorite de jucătorii prin corespondență. • În aceiași ordine de idei, **Gheorghiu Radu** din București sugerează publicarea adreselor celor care doresc să joace prin corespondență. La rîndul lor, alți cititori ar putea solicita publicarea adreselor celor care au disponibile — sau doresc — cărți de șah (și sînt mulți și aceștia). Ar fi o concurență cumva neloială a rubricilor de mică publicitate...

• Ne-a scris și un „etudist" pasionat — ing. **C. Petrescu** din București (Str. Birsei) — pentru a ne semnala că a găsit, încă cu mulți ani în urmă, o răsturnare a soluției studiului olimpic al lui Paul Farago (îl invităm să ne-o trimită spre publicare și confruntare cu opiniile cititorilor) și pentru a ne întreba dacă s-a publicat undeva soluția vestitului studiu „Labirint" creat de același compozitor. După cunoștința noastră, „Labirintul" continuă să-și aștepte Ariadna...

• Au trimis soluții corecte la problemele și studiul publicate în ultimele numere cititorii **Ionete Radu** (Craiova), ing. **Ferri Rosenstock** (Buc.), **Ștefan Gh. Mihail**, student (Buc.), **Mitache Sorin** (Buc.), **Vissa Horia** (Bușteni), elevul **Ionescu Gh. Constantin** (Craiova), ing. **Sabin Leandru** (Dej) etc.

AUTOMOBILISM

Viața pneurilor – aerul

Nu mai este nevoie — credem — să insistăm asupra faptului că pneurile îndeplinesc un rol fundamental pentru siguranța celui care călătorește cu automobilul ; ele suportă întreaga încărcătură a transportului și trebuie să menționă aderența cu terenul. Iată de ce se fac continuu cercetări care să aducă ameliorări structurii, suprafeței de contact și, în primul rînd, calității materialelor întrebuințate pentru construcția pneurilor.

Toate aceste îmbunătățiri sînt bune, dar nu este însă totul. Esențial la pneuri este presiunea aerului conținut. Aerul este viața pneului. Unii spun că aerul este hrana pneului fără de care acesta nu reprezintă nimic. Iată de ce orice automobilist trebuie să dea pneurilor hrana permanentă a acestora, atît cît le trebuie ; nici mai mult nici mai puțin.

Din păcate, mulți automobiliști neglijează pneurile și nu se interesează de controlul presiunii în ciuda eforturilor ce se fac pentru a-i sensibiliza la această problemă. Procentul celor care voiajează cu presiune insuficientă e încă foarte ridicat. Așa de pildă, revista italiană „Quattroruote" ne informează că o anchetă desfășurată pe o autostradă franceză a relevat că 91 la sută din pneurile automobilelor controlate aveau presiune insuficientă. Această cifră pare și mai alarmantă dacă ne gîndim că majoritatea automobiliștilor supuși acestui control au demonstrat o completă ignoranță în legătură cu consecințele unei insuficiente presiuni a pneurilor.

Pneurile unui vehicul, sub greutatea pe care trebuie s-o suporte se flexează (se deformează) mai mult sau mai puțin în funcție de presiunea cu care sînt umflate. Cînd mașina staționează, presiunea insuficientă a unui cauciuc, în general, nu e percentibilă cu ochiul liber. În timpul mersului însă, toate punctele pneului se flexează succesiv, după diametrul roții, de la 500 la 700 ori pe km, ceea ce înseamnă de la 10 la 30 de ori pe secundă, la o viteză variind între 60 și 180 km/h. Fiecare flexiune produce o frecare puternică și tensiune interioară, avînd ca urmare creșterea progresivă a temperaturii pneului o dată cu prelungirea rulajului, ceea ce poate avea consecințe nedorite.

La viteză moderată, pe stradă normală, unde niciodată viteza nu e susținută, riscurile provocate de o uzură accelerată sînt, bineînțeles, mici. Oricum, un pneu insuficient umflat nu calcă normal terenul, ci se scobește, se flexează cu ușurință, aderînd la suprafața străzii cu „umerii" (laturile) care, normal, se uzează mult mai repede. Inconvenientul acesta e mai puțin vizibil la cauciucurile cu carcasă radială, a căror suprafață de atac e mai puțin deformabilă decît a celor convenționale.

Efectul unei presiuni scăzute se traduce întotdeauna printr-un mare unghi de derivă (care este cu atît mai mare cu cît presiunea e mai scăzută) ale cărui consecințe sînt următoarele :

— dacă numai o roată are presiunea scăzută, consecințele sînt puțin periculoase ;

— dacă ambele roți posterioare sînt puțin umflate, pot apărea urmări periculoase, deoarece stabilitatea mașinii devine fragilă, automobilul putînd derapa cu mare ușurință la o mișcare bruscă de volan, la o rafală de vînt, o denivelare etc. ;

— dacă, dimpotrivă, roțile din față sînt puțin umflate automobilul devine rigid, nu derapează ușor, dar apare riscul de a părăsi traseul în curbe, căci comenzile volanului vor primi răspuns cu întîrziere ;

— dacă toate roțile sînt sub presiune exactă automobilul nu capătă o stabilitate periculoasă (fragilă sau rigidă) dar nici mult nu „va ține" traseul : în cazul unei manevrări ușoare a barei de direcție nu va răspunde prompt, iar în cazul unei comenzi violente este imprevizibil unde se va opri pînă la urmă.

Presiunea cauciucurilor se controlează cu regularitate și întotdeauna la rece : adică la aproximativ 3 ore după oprirea mașinii. Acesta e timpul necesar răcirii unor cauciucuri supraîncălzite. Este de preferat o umflare ușor excesivă uneia sub nivel. Singurul inconvenient ce poate apărea în acest caz este creșterea zgomotului pe anumite fonduri stradale. Mai mult chiar, la presiune dublă decît cea indicată, solicitarea pneului nu e periculoasă. Umflînd cauciucurile „puțin mai mult" decît necesarul prevăzut, le uzați mai puțin, iar ținuta de drum este mai sigură.

O ținută corectă a automobilului necesită, de obicei, presiuni diferite pe cele două osii. Importanță este și în acest caz respectarea presiunilor indicate de producător.

Decalogul pneului

1) Examinați pneurile cu regularitate, la fiecare 5 000 km, pentru a verifica dacă nu sînt uzate în mod exagerat și nu prezintă tăieturi adînci sau stricăciuni de orice tip pe flancuri sau frontal.

2) Două cauciucuri montate pe aceeași osie trebuie obligatoriu să aibă aceeași structură (radială sau convențională), aceleași dimensiuni și să aparțină aceleiași mărci, și aceluiași tip.

3) Cumpărînd două pneuri noi, montați-le în spate : ținuta de drum a vehiculului va fi mai sigură.

4) Faceți cu regularitate controlul presiunii pneurilor, incluzînd și roata de rezervă la fiecare 500 km.

5) Nu uitați că presiunea pneurilor trebuie controlată și eventual corectată, la rece.

6) Ambele pneuri de pe aceeași osie trebuie umflate exact la aceeași presiune.

7) Înainte de a porni în călătorie, dacă aveți de parcurs un traseu bogat în curbe sau mergeți cu încărcătură maximă, creșteți presiunile prevăzute cu 0,2 sau 0,3 zecimi.

8) Nu dezumflați niciodată pneurile cînd sînt calde : e normal că presiunea pneurilor în aceste condiții va fi superioară cu cîteva zecimi celei prevăzute la rece.

9) Cînd, după o spargere, se montează roata de rezervă, controlați mai întîi presiunea. Trebuie să fie identică cu cea a pneului de pe axul comun. Efectuați un nou control cu pneurile complet răciți, deci după aproximativ o oprire de trei ore.

10) Un pneu e un produs riguros tehnic : de aceea e necesar să consultați și să respectați, la alegere, indicațiile specialiștilor care se ocupă cu măsurarea, tipul și presiunile pneurilor, sau instrucțiunile cărții tehnice de folosire și întreținere a automobilului.

(După revista „Quattroruote").

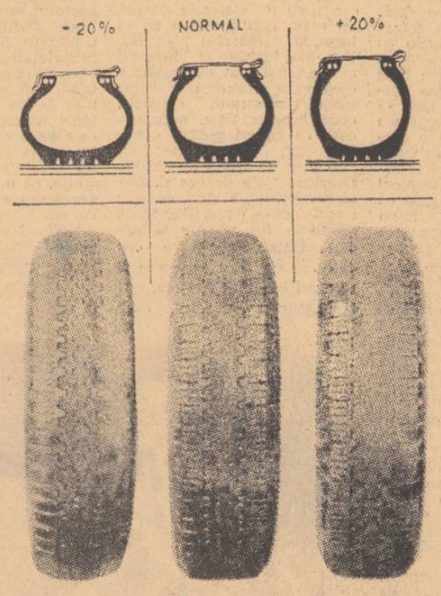

PRONOEXPRES

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ DE TOAMNĂ 5 SEPTEMBRIE 1971

Administrația de Stat Loto-Pronosport organizează tragerea excepțională Pronoexpres de toamnă la care se atribuie în număr NELIMITAT :

● AUTOTURISME „DACIA 1300" și „SKODA S. 100".
● EXCURSII a 2 locuri la Praga cu petrecerea Revelionului (durata cca. 6 zile) ;
● BANI : cîștiguri de valoare variabilă și fixă.

Participarea se face pe variante de 3 lei, 6 lei și 15 lei.
Variantele de 15 lei dau dreptul la participare la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.
SÎMBĂTĂ 4 SEPTEMBRIE 1971, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(6500 A

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV Nr. — 727 — Sîmbătă 11 septembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

PIATRA NEAMȚ- MIRACOLUL UNEI NOI TINEREȚI

Cîndva a fost aici o stradă îngustă și întortocheată, cu case mici și insalubre. Acum cine își mai amintește de ele?

Nu de mult, sub titlul sugestiv „Miracole", o echipă de operatori ai cinematografiei a imortalizat pe peliculă imaginea orașului Piatra Neamț, așa cum apare ea în zilele noastre. Mai tîrziu, în cadrul unui reportaj intitulat metaforic „Saltul căprioarei", televiziunea consemna și ea, prin imagini de o puternică forță de convingere, transformările adînci petrecute în toți acești ani în viața cochetului oraș de la poalele Cozlei.

Fără îndoială că pentru localnici, pentru cei care l-au urmărit an de an, pas cu pas, procesul de întinerire și de înflorire a orașului nu are nimic spectaculos. Pentru aceștia însă care nu l-a mai revăzut pe aici de multă vreme, saltul înregistrat îl apare de-a dreptul senzațional. Explicația acestui miracol, dacă e să-l numim și noi așa, trebuie căutată, în primul rînd, în dezvoltarea pe care a cunoscut-o economia acestui ținut, rod al politicii partidului de industrializare socialistă, de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Construirea celor doi giganți ai industriei chimice de pe platforma Săvinești-Roznov, punerea în funcțiune a salbei de hidrocentrale de pe Bistrița, dezvoltarea și modernizarea întreprinderii mecanice „Ceahlăul", a fabricilor „Reconstrucția", „8 Martie" și a celorlalte întreprinderi din oraș și din jur — iată temeliile pe care se înalță orașul modern de astăzi. Elementele noului pot fi descifrate pretutindeni, nu numai în fizionomia așezării, ci și în denumirea străzilor, în titulatura unor instituții, în ocupația locuitorilor săi. Vechea Stradă Mare a devenit azi Bulevardul Chimiei, la capătul căruia se înalță silueta zveltă a noului hotel turistic; într-o clădire de o construcție originală își are sediul Dispeceratul centralelor de pe Bistrița, înzestrat cu un calculator electronic, urmașii plutașilor de altădată sînt operatori chimiști, mecanici, ameciști, tehnicieni, unii aparate de măsură și control, laboranți. Noile ansambluri de locuințe de pe străzile Bicazului și Lenin, din cartierele Mărăței și Săvinești dau orașului o notă de tinerețe și eleganță. Un alt mare ansamblu, care va totaliza în final peste 5 000 de apartamente, se află în plină construcție în cartierul Dărmănești. La această dată, circa 40 la sută din populația orașului locuiește în apartamente noi.

Constantin AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDA săptămînală

PREOCUPĂRI DE TOAMNĂ

● OAMENII MUNCII DIN AGRICULTURĂ, RĂSPUNZÎND SCRISORII SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI, STABILESC MĂSURI CONCRETE PENTRU A OBȚINE RECOLTE SPORITE ● PREOCUPĂRI DE ACTUALITATE ÎN ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ ȘI CULTURAL-EDUCATIVĂ ● CEI MAI MICI CETĂȚENI AI ȚĂRII RĂSPUND: PREZENT.

Primele zile ale toamnei au adus cu ele numeroase preocupări specifice acestui anotimp al culegerii roadelor, ci așezării pe temelii solide a recoltelor viitoare. Avîntul cunoscut de agricultura țării noastre în anii socialismului își are originea în grija continuă a partidului și statului pentru ridicarea acestei ramuri a economiei naționale, în hărnicia țărănimii cooperatiste și a tuturor celor ce muncesc pe ogoare, în tehnica tot mai perfecționată de care dispunem. Ca urmare a acestor condiții create de politica partidului nostru, recoltele au fost tot mai îmbelșugate, contribuind la ridicarea nivelului de viață a lumii satelor și al întregului popor.

În această săptămînă, o nouă manifestare a grijii partidului pentru destinele agriculturii a venit să se adauge nenumăratelor alte fapte care, toate, constituie un ansamblu armonios menit să ducă această ramură importantă a economiei naționale la nivelul modern al întregii vieți economice din patria noastră. Cu interesul care-i este propriu pentru toate problemele ce preocupă masele de oameni ai muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a adresat o scrisoare comitetelor județene de partid, organelor și organizațiilor de partid din agricultură, consiliilor populare județene, comunale, direcțiilor generale agricole, uniunilor județene ale cooperativelor agricole de producție, tuturor lucrătorilor și specialiștilor din unitățile agricole de stat, țăranilor cooperatori. Scrisoarea se înscrie în amplul dialog pe care conducerea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu îl poartă cu masele celor ce muncesc, alături de frecventele și rodnicele întîlniri ale secretarului general al partidului cu muncitorii din fabrici și de pe ogoare, de vizitele pe care le face frecvent. Pline de învățăminte, aceste întîlniri ale conducătorului partidului și statului nostru cu oamenii muncii se soldează întotdeauna cu găsirea celor mai bune căi care să asigure, în continuare, dezvoltarea economiei, a vieții sociale.

În acest sens, scrisoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost primită pretutindeni cu cel mai viu interes, toți cei ce muncesc în agricultură manifestîndu-și unanim hotă-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

După transplantarea efectuată la ambii ochi, privirea fostului pacient Gheorghe Păunescu, din Tîrgoviște, apare clară.

Două surori operate la ambii ochi, cu transplant de cornee.

ACEȘTI OAMENI VĂD!

2000 de transplante de cornee realizate cu succes de o echipă de medici oftalmologi români, care au inovat tehnica chirurgicală din acest domeniu.

(Amănunte în pag. a 5-a)

Cooperatoarea Frusina Penică, care și-a recăpătat vederea, după 20 de ani de întuneric.

Bucuria redării complete a vederii se citește pe chipul studentului Ion Curtiev.

Conf. col. dr. Mircea Olteanu examinînd o bolnavă la biomicroscop.

Fotografii: Nicu VASILE

Invitație la drumeție

CHEILE TURZII

Cabana Cheile Turzii

La 14 km de Turda, turiștii întîlnesc o gigantică despicătură care crestează extremitatea nordică a Munților Metalici. Este splendidul defileu montan Cheile Turzii.

Brăzdate de numeroase adăposturi ale omului primitiv și de locuri de unde romanii își extrăgeau piatra de construcție, Cheile Turzii fac parte astăzi dintre valoroasele rezervații naturale ale țării noastre.

(Pagina a 8-a)

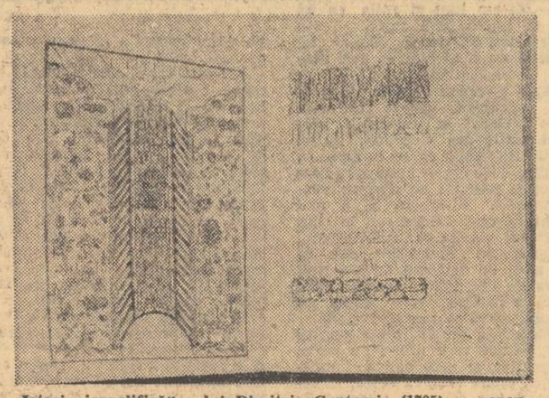

„Istoria ieroglifică" a lui Dimitrie Cantemir (1705) — reconstituire a manuscrisului original, realizată după microfilmul Gr. Tocilescu.

NOUTĂȚI DE LA MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

(Pagina a 4-a)

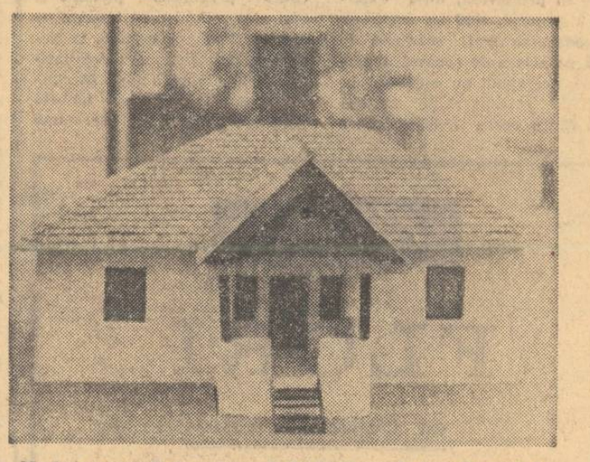

Macheta așezării de odinioară de la Ipotești, casa în care a copilărit Mihai Eminescu

TRAGEDIA DE LA INCHISOAREA CALIFORNIANĂ SOLEDAD

Amănunte în pag. a 3-a

Văzut de Neagu RĂDULESCU

În exclusivitate pentru „Magazin"

Cu Jack Dempsey despre... box

(Pagina a 8-a)

INFRACTORII ȘI „ONORABILA" LOR CLIENTELĂ!

(Pagina a 2-a)

PIATRA NEAMȚ — MIRACOLUL UNEI NOI TINEREȚI

URMARE DIN PAG. 1

„Ca să nu ne roșească obrazul"

Singure aceste elemente nu sînt însă suficiente pentru a defini personalitatea orașului cuibărit la poalele celor trei masive. Este drept, pietrenii se fălesc cu noile blocuri, cu frumosul lor hotel turistic, cu școlile și magazinele lor moderne. Atunci cînd îți vorbesc însă

Gheorghe Todicescu

de strandul și complexul de odihnă de „Peste vale" (O adevărată podoabă"), de frumoasa lor grădină zoologică („Este doar începutul"), de străzile și trotuarele construite („Ca să nu ne roșească obrazul"). de amenajările turistice de la „Trei coline" („O plimbare pînă acolo îți dă sănătate") ca și de celelalte lucruri înfăptuite de ei înșiși, prin muncă patriotică, simți cum le crește inima. Însoțit de deputatul GHEORGHE TODICESCU, am vizitat unul din cartierele orașului. Cu toate că se înălțaseră acolo în ultimii ani și blocuri și școli și magazine noi, nu m-a dus să-mi arate nici una din acestea. M-a purtat în schimb, de la un capăt la altul, pe niște străduțe cu nume pitorești : Bistriței, Piutașului, Stincii, Fintinei, ca să-mi arate gardurile aliniate,

Deputata Maria Iliescu la sfat cu cîteva gospodine despre treburile din circumscripția nr. 92

trotuarele refăcute, traseul conductelor de apă proaspăt îngropate. Și toate acestea, numai prin participarea cetățenilor.

— În primăvară, mi-a explicat deputatul, cînd au auzit de introducerea noii conducte de apă pe artera de centură a orașului, cetățenii au cerut să se extindă rețeaua și pe străzile lor. Era o veche doleanță a lor despre care au discutat de altminteri și în sesiunea Consiliului popular municipal. Mi s-a răspuns atunci că, deocamdată, asemenea lucrări nu sînt prevăzute în planul de investiții. Cetățenii nu au mai avut însă răbdare. „Nu avem nevoie de fonduri, mi-au spus ei, le construim cu propriile noastre forțe. Să ni se stabilească doar traseul". Și iacă așa, folosind materiale recuperate, meseriași localnici și forța de muncă proprie în numai cîteva luni am reușit să extindem rețeaua de alimentare cu apă pe toate aceste străzi.

— Executarea unor asemenea lucrări necesită un mare volum de muncă. De unde atîția oameni ?

— Din circumscripția mea și din cele vecine. Nu a rămas nimeni care să nu participe.

— Cum ați reușit să-i convingeți ?

— Nu a fost nevoie de prea multă insistență pentru a-l face să înțeleagă utilitatea executării unei asemenea lucrări. La ora aceasta, Gheorghe Focîău, Maria Roșu, Gheorghe Ivanov, Nicolae Munteanu și mulți alți cetățeni și-au tras de acum apa pînă în curte. Și apoi ei știu că ori de cîte ori le-am cerut sprijinul, nu au avut decît de cîștigat. Așa a fost cu alinierea gardurilor, cu construirea trotuarelor, cu repararea și spoirea fațadelor caselor.

În legătură cu aceasta mi-am notat opinia mediculul DUMITRU PALADE, membru în Consiliul municial al Frontului Unității Socialiste.

— Deputatul nu este numai un simplu mesager, un om care culege propuneri și le aduce la cunoștința comitetului executiv, ci un inițiator, un organizator, un participant activ la înfăptuirea acestora.

„Avem încă destule de făcut"

Dar nevoile nu-s pretutindeni aceleași. În cartierul Sărata, apele pîriului Potocina și-au cam făcut de cap în perioada ploilor de la începutul verii. Cetățenii au ieșit cu mic cu mare și au săpat un canal, scăpînd astfel cartierul de pacostea

Victoria Roșu

inundațiilor. La Dărmănești, într-un alt cartier, artera de intrare în oraș dinspre Tîrgu Neamț, foarte circulată, făcea o curbă periculoasă, pietonii și mai ales copiii care treceau pe aici fiind expuși oricînd, la accidente. La îndemnul deputaților, cetățenii au hotărît să construiască trotuare pe ambele părți ale străzii. Asta presupune retragerea și alinierea gardurilor, excavarea, transportul și nivelarea a mii de metri cubi de pămînt, refacerea șanțurilor de scurgere a apei. Dar oamenii au înțeles. Unii au cedat din grădinile lor și cîte 100 m. p. de teren.

— Pe partea dreaptă, trotuarul este aproape terminat, ne spune cu mîndrie deputata MARIA ILIESCU, directoarea școlii generale nr. 20. Acum, că s-au cam terminat concediile, o să pornim din nou la treabă. Avem încă destule de făcut : trotuarul de pe partea stîngă, o punte peste Cuejdi, împrăștierea balastului și extinderea rețelei electrice pe cîteva străzi mai noi și cîte altele.

ANA HANGANU, o gospodină inimoasă, a propus ca pe ambele părți ale străzii să se planteze tei. („Florile lor or să ne îmbălsămeze tot cartierul"). Oamenii au găsit că ideea este bună și au trecut să o înfăptuiască.

Pe cei din cartierele Văleni și Vînători îi preocupă o altă problemă : canalizarea apelor Bistriței în aval de barajul de la „Reconstrucția". Este o lucrare de mari proporții, dar nimeni nu a ezitat o clipă.

Trei întrebări și zece mii de răspunsuri

La începutul anului, într-o sesiune a Consiliului popular municipal, deputatul NICOLAE CIOBANU, în numele cetățenilor din circumscripția electorală nr. 25, adresa cetățenilor din celelalte circumscripții chemarea : „Să facem din orașul nostru o grădină". Și oamenii au răspuns ca unul.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, comitetul executiv al Consiliului popular municipal a organizat un larg dialog cu locuitorii orașului prin difuzarea, în 10 000 de exemplare, a unui test cu trei întrebări privind „reperele și posibilitățile de înfrumusețare și bună gospodărire a orașului". Cam în același timp, la Casa deputatului a luat ființă un registru în care deputății și cetățenii și-au consemnat propunerile și opiniile în legătură cu posibilitățile de îmbunătățire a activității edilitar-gospodărești. Sînt forme, metode prin care deputați, tineri, pensionari, femei, întreaga populație a orașului este antrenată în a-și spune cuvîntul și a participa efectiv la înfrumusețarea și gospodărirea orașului.

— Care este, după opt luni, bilanțul acestei largi activități de masă ?

Întrebarea i-am adresat-o tovarășului GICĂ DUMITRU, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal.

— După datele de care dispunem, nu avem încă o situație definitivă, valoarea lucrărilor edilitar-gospodărești efectuate în acest an prin munca patriotică a cetățenilor se ridică la 30 milioane lei, adică de trei ori mai mult față de prevederile inițiale. Acestea se materializează în amenajarea a 6,2 ha de spații verzi, repararea și întreținerea a 560 000 m. p. de străzi, plantarea a 12 000 arbori și arbuști ornamentali, crearea a 13 baze sportive și spații de joacă pentru copii, înălțarea a 6 km de diguri. La acestea, se adaugă numeroase alte obiective aflate în curs de construcție sau pe care urmează să le începem : regularizarea albiei Bistriței, construirea a trei poduri, aranjarea unui patinoar, construirea unui teatru de vară...

După cum se vede „căprioara" își continuă saltul.

Constantin AZOIȚII

AGENDA săptămînală

Preocupări de toamnă

URMARE DIN PAG. 1

rirea de a da viață prețioaselor indicații pe care le cuprinde. În județe au avut loc ședințe de lucru ale activului din agricultură, cu prilejul cărora au fost dezbătute sarcinile cuprinse în scrisoare și au fost stabilite planuri concrete de măsuri pentru desfășurarea cu succes a campaniei agricole de toamnă, pentru stringerea la timp și fără pierderi a actualei recolte și obținerea unei bogate producții de grîu în anul viitor. În cadrul dezbaterilor s-a dat o deosebită atenție folosirii judicioase a bazei tehnico-materiale, valorificării experienței unităților fruntașe, utilizării tuturor rezervelor de care dispune agricultura, în vederea sporirii recoltelor la toate culturile, a îndeplinirii programelor de dezvoltare a zootehniei.

Participanții la aceste ședințe au adresat Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, telegrame, în care, în cuvinte avîntate, își exprimă adeziunea totală la ideile cuprinse în scrisoare, precum și angajamentul ferm de a nu-și precupeți eforturile pentru traducerea în viață a măsurilor stabilite de conducerea partidului în legătură cu creșterea producției agricole, pentru înflorirea agriculturii socialiste, creșterea nivelului de trai al întregii populații.

Numeroase relatări apărute în presă continuă să redea atmosfera de neabătut interes în care se desfășoară dezbaterile în jurul măsurilor de îmbunătățire a muncii politico-ideologice și cultural-educative. Pe tot cuprinsul patriei, în cadrul ședințelor unor comitete municipale și orășenești de partid sînt luate în discuție probleme de cea mai mare însemnătate legate de formarea omului nou pe măsura societății pe care o construim. Analizarea carențelor care mai pot fi întîlnite în munca politică și educativă, măsurile care se preconizează atestă faptul că ideile cuprinse în documentele elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu au găsit un ecou profund în mase, că poporul nostru, conștient de îndatoririle nobile ce-i revin, în calitate de constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate, este ferm hotărît să le dea viață. De altfel, atmosfera de înaltă participare care domnește în aceste adunări, ca și în cele care s-au desfășurat pînă acum, denotă cu claritate puternica forță mobilizatoare a acestor idei, a politicii marxist-leniniste a partidului nostru.

În vasta operă educativă desfășurată de partid, școlii îi revine un loc deosebit. Peste cîteva zile începe un nou an de învățămînt și este demn de remarcat că și cei mai mici cetățeni ai țării, alături de părinții și frații lor, contribuie după puteri la întregul de frumusețe al patriei. Dacă vîrsta fragedă îi împiedică să ia parte la viața șantierelor, ei au hotărît în adunările lor pionierești să lucreze la pregătirea școlilor pentru începutul anului de învățămînt, la reamenajarea parcurilor din preajma școlilor, aducîndu-și contribuția de muncă patriotică, așa cum au văzut că fac cei mari. Două milioane de pionieri sînt antrenați, potrivit propriei voințe, în această activitate, a cărei frumusețe morală nu mai trebuie subliniată. Crește și se dezvoltă, sub soarele socialismului, tineretul nostru demn de societatea pentru care luptă de jumătate de veac comuniștii români.

INFRACTORII ȘI „ONORABILA" LOR CLIENTELĂ!

● În căutarea de „aranjamente" de pe urma cărora sperau să obțină diferite avantaje, mai mulți cetățeni se trezesc trași pe sfoară de niște escroci ● După ce au acceptat cu bună știință să ocolească legea, cînd și-au dat seama că au fost înșelați au cerut, totuși, ajutorul organelor legale ● Tributul, adesea destul de mare, pe care anumiți oameni îl plătesc unei mentalități retrograde.

Călătorind cu trenul de la Cluj sprea casă, Elisabeta S. din Sighetul Marmației s-a bucurat nespus de mult pentru norocul nesperat care îi răsărise în cale. În compartimentul în care călătorea a făcut cunoștință cu o familie — un bărbat, destul de prezentabil, în jur la cincizeci de ani, și soția acestuia, o femeie foarte tînără avînd puțin peste douăzeci. Deosebit de amabil și comunicativ, bărbatul a intrat curînd în discuție și s-a prezentat după toate regulile bunei cuviințe, cu numele de Pavel Pop, medic șef chirurg la o instituție medicală de prestigiu din București, afirmînd că merge „în inspecție, pe linie medicală superioară, la Sighet".

— Mi-am luat și soția ca să nu se plictisească acasă — i-a mărturisit el. La cei 300 de lei diurnă pe zi ai mei vă dați seama că ne convine !...

Apoi doctorul Pop a început să vorbească despre întinsele sale „relații" în cercurile cele mai înalte din Capitală, lăsînd să se înțeleagă că se bucură, ca medic, de-o foarte bună apreciere și că e solicitat de diverse personalități. Elisabeta S. a mai aflat că de la București la Cluj doctorul venise cu autoturismul propriu, un „Fiat 1300" dar că au avut un accident (..i s-a rupt bara de direcție") și au lăsat mașina la Cluj, unde au și un imobil pe care vor să-l vîndă.

Fascinată de cuvintele acestui om, pentru care nimic nu părea imposibil, și care dădea impresia că poate rezolva orice, Elisabeta S. s-a decis să încerce. Ea le-a spus celor doi că nu se simte prea bine și că ar dori să poată beneficia de un tratament medical „mai special" și interlocutorul nu și-a dezmințit nici de data aceasta amabilitatea.

— Dacă doriți, i-a spus el, vă aranjez eu internarea la cel mai mare spital din București. O să vă dau pe mîna unui mare profesor care mi-e pieten...

— Se poate ? a întrebat femeia bucuroasă.

— Vai, doamnă, dar pentru mine asta e un fleac.

— Și, a îndrăznit femeia, cam cît m-ar costa ?

— Ce să vă coste ? Nimic. Pe gratis, aranjez eu !

Odată tranșată această afacere, pentru Elisabeta S. mai rămăsese de lămurit problema casei din Cluj pe care doctorul vroia s-o vîndă. De mult discutase în familie posibilitatea mutării din Sighet la Cluj. Aveau și ceva bani strînși și cu ce urmau să mai primească pe casa de la Sighet sperau să-și poată cumpăra la Cluj o casă, dar pînă acum nu întîlnise o asemenea ocazie. Oare cum o fi casa doctorului de la Cluj și în ce condiții or fi vrînd s-o vîndă? Ceru detalii și află că imobilul era nu prea mare ci tocmai așa cum și-l dorea. Cît despre prețul...

— O să ne înțelegem noi, i-a spus doctorul. În orice caz nu vă cer prea mult, dacă sînteți amatori serioși, la nevoie putem conveni să mi-i plătiți în rate. Eu vreau să scap de casa asta că n-am timp să mă ocup de două case la oraș. Am dori să ne facem o vilă la munte...

Iată un adevărat noroc. Ocazia nu trebuia scăpată. Un om cu asemenea „greutate" trebuia cîștigat, dar cum ? Îi veni în ajutor chiar doctorul, întrebînd-o unde ar putea găsi în Sighet o gazdă serioasă, care să le ofere confort pe perioada cît va dura inspecția („avem oroare de hoteluri").

— Dacă vreți, puteți locui la noi — i-a răspuns cu insuflețire Elisabeta S., care de-abia aștepta prilejul să-i „îndatoreze". Și, scurt pe doi, „doctorul Pop de la București" s-a instalat cu soția în camera cea mai confortabilă a familiei S., pe cheltuiala integrală a acesteia din urmă (e drept că doctorul ar fi vrut să plătească, fiindcă avea bani pe un cec, dar, ghinionul omului, își uitase buletinul de identitate la București și nu putea scoate banii !) Gazdele s-au străduit să facă totul ca să fie la înălțimea unor asemenea oaspeți simandicoși și pentru că cele două zile care au urmat au fost sărbători legale, au organizat chiar și excursii în împrejurimile Sighetului, cu petreceri prelungite.

Dar să-l lăsăm pe presupusul doctor Pop și pe soția sa să petreacă la Sighetul Marmației și să pornim înapoi pe urmele acestui „distins" personaj. Cu cîteva săptămîni în urmă îl găsim în orașul Borșa — Maramureș, tot în „inspecție pe linie medicală". În această calitate face cunoștință cu cetățeanul N. Nicolae, căruia îi spune că poate să-i procure, de la un magazin „special", un televizor „Național" la suma de 2000 de lei, sumă pe care o și primește de la respectivul și dispare. Cîteva zile mai tîrziu, „doctorul", de data aceasta sub numele de Pavel Simbătan, se află (tot în inspecție medicală !) la Vișeu, unde face cunoștință cu G. Vilma, care îl găzduiește în familia sa cîteva nopți (acordă chiar niște „consultații" medicale unor rude ale gazdei, anulînd prescripțiile de regim date de medicii locali !), face promisiuni în legătură cu rezolvarea unor probleme legate de tratarea medicală ce urma să fie acordată unor membri ai familiei gazdei, „împrumută" de la aceștia o sumă de bani și dispare.

Iată-l de data aceasta în Baia Mare. Aici o cunoaște pe D. Ibolya, de la Teatrul de Stat din localitate, căreia i se recomandă cu numele (de data aceasta real) de Pavel Simotecan, medic uman la un spital din București, aflat în inspecție în județ. Fata, foarte tînără mai află (și îl crede fără să verifice !) că e văduv de șapte ani, că are o vilă la Bușteni, o casă la Cluj și mașină și că ar dori să-și „refacă" viața. Ea acceptă propunerea de căsătorie pe care i-o face, își dă demisia de la teatru și pleacă la părinți la Tîrgu Mureș. Socrul (a cărui vîrstă o egalează aproape pe a ginerelui !) acceptă, fără ezitări, căsătoria, mulțumit de „situația solidă" a „băiatului" și pentru că „mirele" nu putea scoate banii de pe cec pentru reparatul mașinii (aceeași poveste cu buletinul uitat) le dă bani să-și aranjeze treburile.

După alte zile de peregrinări, timp în care mai întîlnește cîțiva naivi de la care, în schimbul promisiunii unor „aranjamente", mai ia cu „împrumut" diferite sume de bani, Pavel Simotecan, originar din orașul Bistrița, escroc, proaspăt eliberat din penitenciar, se oprește la Sighetul Marmației, la familia S., împreună cu „soția" sa, care știa despre el tot atît cît știau și gazdele. La plecarea din Sighet el primește, la cererea sa, 4 000 de lei „acont" pentru casa din Cluj și promite să revină. Se reîntoarce într-adevăr peste alte cîteva zile, spunîndu-i Elisabetei S. să se pregătească s-o ducă cu mașina la București pentru „consultul special", și totodată mai cere de la aceasta încă 6 000 de lei în contul casei de la Cluj. De data aceasta, însfîrșit, cererile lui trezesc suspiciuni, este anunțată miliția și escrocul este arestat.

Am relatat pe larg acest caz pentru că el este *tipic pentru modul de „lucru" al escrocului, care se pricepe să exploateze în folosul său lipsa de educație a unor cetățeni, mizînd pe „aranjamente" și „relații". Acești oameni „onorabili", cu pretenții de oameni corecți, cad în plasa escrocilor și șarlatanilor de tot felul și devin de fapt victime ale propriei lor lipse de onestitate, plătind de cele mai multe ori un tribut serios mentalității lor înapoiate.*

Ce i-a determinat pe cei cu care Simotecan a venit în contact să-i acorde credit fără rezerve ? Firește, *interesul*, dorința de a realiza ceva în folos propriu : un televizor la un preț redus, o consultație gratuită etc. Nimănui nu i-a trecut prin minte că o personalitate de prestigiu, un om serios, cu atribuții de mare răspundere (cum se pretindea escrocul despre care vorbim) se va preta la „aranjamente" dubioase, pe altături cu legea, nici chiar din simplă bunăvoință și că în nici o situație el nu va apela — avînd în vedere poziția sa socială — la „împrumuturi" de la cetățeni necunoscuți ! Dar cei în cauză n-au văzut toate acestea pentru că, cum se spune, ei nu obișnuiesc să privească mai departe de propria lor ogradă. Și, pentru miopia lor, unii mai mult, alții mai puțin, au plătit.

Același tribut l-a plătit și tînăra D. Ibolya din Baia Mare. E greu de presupus că niște „sentimente curate" au îndemnat-o să accepte cu atîta ușurință să-și lege viața de a unui bărbat care i-ar fi putut fi tată (în treacăt fie spus individul nu e deloc atrăgător și în plus are și o infirmitate). Mai degrabă ceea ce a ademenit-o au fost presupusa poziție socială a individului, vila și mașina, banii pe care pretindea că-i are.

Numărul celor ce formează această „clientelă" a escrocilor este din nefericire încă destul de mare și de aceea arîa de manifestare a acestui gen de infracțiune este destul de largă. Iată încă un exemplu din aceeași categorie :

La un moment dat la Consiliul popular județean Mureș s-au primit mai multe reclamații prin care un funcționar al acestei instituții era acuzat de luare de mită. Acuzația era firește foarte gravă și cazul a fost înaintat imediat organelor de miliție, dar cu ocazia cercetărilor și a confruntărilor care au urmat au recunoscut că de fapt nu era vorba de funcționarul consiliului popular ci de un alt individ care s-a recomandat cu numele acestuia. Au trebuit aproape trei luni de cercetări pînă să se dea de urma escrocului, un anume Gheorghe Misinger, tehnician la o întreprindere din Tg. Mureș.

Procedeul lui Misinger era simplu : se prezenta cu numele respectivului funcționar al consiliului popular la diferiți cetățeni, despre care știa că doresc să obțină o altă locuință sau să introducă gaze în imobilul propriu și, după un „studiu" prealabil (cînd avea certitudinea că respectivul e dispus să facă „orice" ca să-și realizeze dorința !) le spunea că ar putea să „aranjeze" lucrurile în schimbul unor sume de bani (variind între 3 000 și 8 000 de lei, după împrejurări). În felul acesta el a escrocat un număr mare de cetățeni, valoarea sumelor încasate ridicîndu-se la aproape 50.000 de lei !

Evident, respectivii cetățeni, victime ale escrocului, s-au situat ei înșiși în postură infracționistă : darea de mită e sancționată de lege la fel ca și luarea de mită. Oricine știe că un funcționar de stat nu poate încasa de la cetățeni bani fără forme legale pentru servicii făcute în cadrul atribuțiilor sale obligatorii. Iar dacă, fără voia lor, în locul funcționarului s-a aflat un escroc, aceasta nu-i disculpă cîtuși de puțin.

Dar paradoxul e altul. În ambele cazuri, respectivii cetățeni, în momentul în care și-au dat seama că au fost înșelați, s-au gîbit să ceară sprijinul organelor legale, revendicîndu-și sumele. Cu alte cuvinte au urmărit să-și realizeze scopurile eludînd legea, dar fiindcă nu le-a mers au cerut ocrotirea legii ! În concepția acestor oameni legea e făcută să le apere propriile interese, la interesul general nu se gîndesc niciodată !

Oameni „onorabili", cu serioase minusuri în educația lor cetățenească, victimele sînt în fond oameni cu o moralitate îndoielnică, gata oricînd la incorectitudini în dauna societății. Goana lor după „aranjamente" e exploatată adeseori de infractori abili și e în afară de orice discuție că escrocii de acest gen vor exista atît timp cît va exista această „clientelă" a lor.

Ion VLAICU

BUCURIA UNUI POPAS RECONFORTANT

HOTELUL Piatra Craiului
BIHOR D.N. 1 BUCUREȘTI-BRAȘOV-SIBIU-ORADEA Km. 578

HANUL Bucura Hațeg
HUNEDOARA D.N. 66 Km. 30

HANUL Geoagiu Băi
HUNEDOARA D.N. 7 Km. 368-13 Km. LATERAL

LINIȘTE, CONFORT, OSPITALITATE !

(6517)

Clepsidra

FLORI

de Constantin VIȘAN

Mă aflam acum cîțiva ani în mina de cărbuni de la Țebea. Goi pînă la briu, minerii mi s-au părut niște statui vii, simboluri ale muncii. Poate cea mai aspră dintre muncile de pe pămînt. Pe trupurile lor atletice curgea apa neagră a oboselii. Privindu-i, am simțit o nevoie acută de flori. În mina care ținea carnetul de reporter, aș fi vrut să am margarete și albăstrele. Ca să transform cu ele abatajul într-o pajiște însorită.

M-am gîndit atunci c-ar fi bine să acordăm mai multă atenție florilor. Flori pentru anii cei noi ai țării. Flori pentru mame. Pentru femeia iubită. Pentru tovarășii de muncă. Pentru copii.

Anemone pentru ulcele de lut. Hortensii pentru cupe de cristal. Garoafe pentru mecanicul locomotivei care ne poartă printre munți și ape, printre palate de beton și sticlă. Zăpada gladiolelor lîngă flacăra furnalelor... Focul trandafirilor pentru meteorologii de pe Vîrful Omul. Begonii și gherghine pentru taxatoarele tramvaielor de la miezul nopții. Floarea soarelui pentru șevaletele pictorilor. Magnolii pentru învingătorii hipodroamelor. Mușcate pentru ferestrele maternităților. Flori pentru țesătoare și pentru acrobații stîlpilor de înaltă tensiune. Flori lîngă nădejdea și disperarea patului de spital, lîngă literele de plumb ale ziarelor. Flori la statuia lui Eminescu. Flori pentru coloanele marilor noastre sărbători, petnru tot ce înălțăm trainic pe acest pămînt strămoșesc. Pentru tot ce iubim. Flori de pom și flori de floare. Flori cuvinte. Cuvinte cu petale de blîndețe și bucurie, de mîndrie și recunoștință. Cuvinte, păsări zburînd pe cerul liber al patriei mele, Republica Socialistă România.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

Un mare număr de scrisori ne anunță (sau promit), manuscrise literare originale. De aici și îndemnul de a risca o compartimentare : o parte din cititori se bucură de roadele nobilei indeletniciri și uită că „tot românul e născut poet", iar alta, după mai multe lecturi, cade în ispita condeiului. Și unde nu dă peste noi norocul cel rar, să ne ațină calea tăinuitorul cuvîntului „ce exprimă adevărul ? !"... Rubrica noastră însă, prin rosturile la care s-a angajat, nu poate avea o linie tematică specială, exclusivă. Există astfel de rubrici în mai toate revistele literare. Așadar, „scrieți, băieți, numai scrieți", dar nu ne cereți spațiu tipografic și „rețetare", ci doar o părere în treacăt („din vorbă în vorbă"), pentru care ne vom sfătui cu priceperea altora, și — atîta cîtă este — cu a noastră. Cu acestea, stimată SONIA B. (Ialomița), am răspuns foarte duioasei d-stră scrisori. Sînteți păstrătoarea, (într-un sertar de taină), unui manuscris original numărînd 130 pagini de proză, vă simțiți „chemată parcă" de un „ceva", spre literatura științifico-fantastică, nutriți gîndul de a vă dedica scrisului. Este vorba de un drum pe care se călătorește pe cont propriu, iar riscurile nu sînt numai ale celui ce se încumetă. Mai gîndiți-vă...

■

PAVEL CUȘMIR (?) din Copăcele, Caraș-Severin. Vă aflați la răscruce. E bine, sau nu, să vă abandonați meseria — la numai 19 ani — pentru a vă dedica picturii ? Părerea noastră este : de partea meseriei trebuie să fiți mai întîi d-stră, să o apărați, să o respectați și, în fine, să o onorați. Deocamdată noi știm precis că sînteți mecanic auto și nu pictor — vrem să spunem că nu e înțelept să dați, vorba proverbului, vrabia din din mînă pe iluzia din văzduh. În timpul liber, culorile și șevaletul vă pot sta aproape. Cu privire la ceea ce ne rugați, ar fi o soluție : înscrierea la o școală populară de artă, unde puteți beneficia de aprecierea — asupra lucrărilor — unor oameni în măsură să exprime o apreciere în acest sens. Iar dacă talentul și arta d-stră vă vor da afară din meseria pe care o practicați acum, (și pentru care v-ați calificat), ne vom bucura să fim printre cei dintîi vestitori ai miracolului. Vă urăm succes...

■

Dorința de a conversa, prin mijlocirea scrisului, cu unii dintre cei mai îndrăgiți cîntăreți de muzică ușoară, de pildă, este lesne de înțeles. Sentimentele de simpatie și adulare se vor exprimate. Încape aici și un oarecare pitorese atunci cînd idolul vocal viețuiește pe cine știe ce meridian, iar textele capătă la bătrînețe plăcuta aură a amănuntelor exotice. Demnă de invidiat este prioritatea ce se acordă uneori vremelnicelor apariții ale divertismentului ritmic. S-a creat astfel o mini-mitologie de nume...

În scrisoarea la care ne-am oprit, se sanctifică numele lui Sergio Endrico — de ce l-ați scris între ghilimele ? — într-un fel de ritual ce-l umbrește pînă și pe Dante Alighieri. Am aflat despre poularul cîntăreț că este foarte prins cu tot felul de treburi, înregistrări peste înregistrări, repetiții — firesc, nu ! ! — și-atunci de ce să-i mai luăm și adresa, să-i răpim cîteva minute prețioase ? Aceasta ar fi o variantă. A doua : să zicem că v-ați afla, prin intermediul nostru, în posesia adresei respective și i-ați scrie o amicală, prelungă și superlativă misivă, și că el, pătruns de acel ceași, v-ar răspunde. Oare în acest fel n-ați surpa misterul cu care vă înconjurați „favoritul ?" Dispare misterul, dispare și „subiectul". Apoi ne veți cere altă adresă, alt cîntăreț căruia să-i scrieți, și așa mai departe. În cazul că nu ne dați dreptate, puteți să ne contraziceți cu oricît de mare asprime, suportăm cu resemnare orice, numai astfel de adrese nu.

■

S. PALTINEANU, Brăila. (Rămînem tot muzicali)... Am înțeles că sînteți un mare iubitor al naiului. Oda închinată lui Gheorghe Zamfir și trimisă spre publicare, ar putea avea consecințe tragice asupra urechilor talentatului naist. Sînt 15 strofe, fiecare strofă se preschimbă în bob de fasole, intră în tuburile naiului și-l dezacordează. Total netalentată inspirația d-stră din care cităm : „Ce sînt țevile de nai / În care-ți vibrează sufletul ? / (...) Ele nu sînt altceva / Decît cotoarele de miriști / Împletite-n viața ta / De cînd mergeai în inișii"... Destul de confuză recolta care a acompaniat harul naistului. O fi avut el lîngă iniști niște cotoare de miriști — deși inul se recoltează înaintea semănăturilor care lasă în urmă ceea ce se numește o mirițe ! — dar cum s-or fi împletit cotoarele alea în destinul artistului, dînd cu rima exact unde nu trebuie, adică în inișii ? Mai departe : „Al cîntat întîi din fluier / Și-acum naiul îți-ai ales / Ca să torci ca dintr-un caer"... Iarăși ne dezorientați : ori cînta, ori torcea (vorba fiind de cîntec, „ca să torci ca dintr-un caer" sună a cuptor călduț, căptușit cu herghelie de motani bine torcători). Cam asta e. Noi v-am publicat. De ce-o să zică naistul G.Z. că i-ați încurcat și genealogia artistică, nu răspundem. Și nu-i singura încurcătură. Iată încă una, în strofa unsprezecea : „Ai luat premiul la Dijon / Unde-ai întrecut pe mulți / Alături de-alde Ion / Din ansamblu-n care cînți"... Motive de supărare și la Ion pe Dijon, căci n-o fi avut el un rol atît de mic, ca să-l expediați așa, într-o rimă.

TRAGEDIA DE LA ÎNCHISOAREA CALIFORNIANĂ SOLEDAD

● De ce a murit George Jackson? ● „Celula dezbrăcaților" ● O cerere de ajutor: i se „vrea pielea" ● O carte — act de acuzare împotriva rasismului ● „Pentru mine nu mai există nici o cale de întoarcere...".

VERSIUNEA OFICIALĂ (prezentată de administrația închisorii Soledad din San Quentin, California, Statele Unite): In ziua de 21 august, George Jackson a primit vizita avocatului său Stephan Mitchell Bingham. Acesta purta un magnetofon, în interiorul căruia era ascuns un revolver de format mic. Jackson a luat arma și a ascuns-o în păr (avea păr lung). La înapoierea spre celulă, un gardian a descoperit revolverul. Deținutul a fost însă mai rapid și a apucat arma înainte ca ea să-i fie luată. El a reușit să deschidă ușile altor celule și să elibereze un număr de deținuți. A urmat o răscoală, încheiată cu uciderea a trei deținuți — între ei și Jackson — și a trei gardieni. Avocatul Bingham a dispărut.

VERSIUNEA NEOFICIALĂ (prezentată de familia și prietenii lui Jackson): Rasiștii din Soledad au urmărit de mult să-l lichideze pe George. Ei l-au ucis acum, cu sînge rece. Totul a fost o înscenare, pentru a se găsi un pretext în vederea împușcării lui Jackson. George era un militant înfocat împotriva rasismului.

CINE-I JACKSON?

In anul 1960, în fața unui judecător din California au fost aduși doi tineri negri. Unul furase de la o stație de benzină suma de 70 de dolari. Celălalt îl însoțise și-l așteptase în mașină. Primul a fost fost eliberat după trei ani. Al doilea nu a mai părăsit închisoarea. Numele lui era George Jackson. Cînd a fost condamnat, avea 18 ani. Sentința tribunalului fusese „închisoare de la un an la pe viață". O condamnare specifică legilor californiene și pe baza cărora un deținut poate fi eliberat de către o comisie specială numai după ce se constată că s-a reabilitat pe deplin. În practică, eliberarea depinde de bunăvoința gardienilor și a administrației închisorii. Orice notă proastă acordată unui condamnat amînă automat posibilitatea eliberării lui. Și la „Soledad" sînt mulți gardieni rasiști, pe care i-a înfuriat atitudinea mîndră a tînărului Jackson — care nu accepta niciodată nici cea mai mică insultă rasială. An de an i-a fost refuzată eliberarea. Pentru furtul a 70 de dolari, ispășise 11 ani și nu se întrevedea nici o posibilitate de a fi eliberat.

In închisoare, George nu a pierdut vremea. A consacrat tot timpul liber studiului. Și-a însușit o cultură bogată. A intrat în legătură cu numeroși oameni de culoare, militanți ai luptei împotriva discriminării rasiale, închiși și ei la San Quentin. Și-a format o conștiință politică, o voință de fier. A început să scrie. Scrisorile adresate din temniță au fost strînse de prietenii lui într-un volum „Frații din Soledad — Scrisori din închisoare ale lui George Jackson" — un adevărat act de acuzare împotriva rasismului — care s-a bucurat de un uriaș succes de public. După 11 ani de temniță, fostul infractor juvenil devenise un adversar de temut al rînduielilor rasiste.

„CELULA DEZBRĂCAȚILOR"

Cu cîțiva ani în urmă, o reclamație a declanșat o anchetă privind regimul deținuților de la Soledad. Concluziile au fost că în închisoare se aplicau practici barbare împotriva deținuților. Un condamnat a fost menținut complet gol 12 zile și nopți, într-o „celulă a dezbrăcaților", de doi metri pe trei, fără aerisire, lumină și încălzire. Mîinile și le-a putut spăla o dată la cinci zile. Mirosul era îngrozitor, provocînd repetate vomitări. În raportul comisiei se arăta că tratamentul aplicat în închisoare „aprinde în spiritul deținuților focul unei uri care nu poate decît să explodeze, în cele din urmă, sub forma unor revolte deschise".

Administrația închisorii aplică și principiul divizării deținuților, asmuțindu-i pe unii împotriva celorlalți. În special pe

George Jackson

albi împotriva negrilor și pe negri împotriva albilor. Nu o dată, într-o celulă cu deținuți de drept comun rasiști, era introdus un condamnat negru, militant împotriva discriminării. E ușor de ghicit cum se termina aceasta pentru deținutul de culoare...

La 13 ianuarie 1970, într-o curte interioară a Soledadului sînt introduse pentru mișcări de înviorare mai multe grupuri de deținuți. Între alții, cîțiva rasiști notorii și cîțiva militanți de culoare. Printre aceștia din urmă, W. L. Nolen, prieten al lui Jackson. Atmosfera este încărcată. În timpul exercițiilor de înviorare, un rasist insultă pe un negru. Acesta îi răspunde. Izbucnește o ceartă, apoi bătaie. Nolen și prietenii săi nu băgaseră de seamă că printre paznicii care erau la post, într-un punct înalt de control, se afla și O. G. Miller, fost trăgător de elită în armată, cu care Nolen avusese un violent schimb de cuvinte cu cîtva timp în urmă. În timp ce în curte bătaia era în toi, s-au auzit cîteva împușcături. Rare. Lovituri țintite cu grijă. Primul atins a fost Nolen. Au urmat și alții. Miller s-a justificat prin faptul că în prealabil el ar fi fluierat în semn de avertisment. Dar mai mulți martori negri au contestat afirmația lui. Ulterior, s-a aflat că Nolen îi declarase tatălui său că „i se vrea pielea".

După trei zile, judecătorul de instrucție îl scuză pe gardian. Declară că Miller a comis un „omucid justificat în exercițiul funcțiunii". Jumătate oră după difuzarea declarației, un gardian alb a fost găsit mort, aruncat de la un balcon de la etajul trei. Cu toate că în timpul cînd a fost comisă crima se aflau într-o sală cu alți deținuți, George Jackson și doi prieteni ai săi, Fleeta Drumgo și John Cluchette sînt acuzați de crimă. Ei devin cunoscuți — prin cartea lui Jackson — ca „frații din Soledad". Conform legislației californiene, Jackson poate fi condamnat la moarte. Toți trei sînt ținuți la secret. Afirmă că sînt nevinovați. Nici nu sînt probe împotriva lor. Cluchette reușește să trimită părinților săi un bilet în care cere ajutor, anunțînd că viața le este în pericol. Un senator negru obține permisiunea de a-l vedea pe Jackson. El descrie condițiile extrem de grele în care sînt ținuți „frații din Soledad" și care sînt menite să le îngenuncheze voința.

Jonathan, un frate mai tînăr al lui George (17 ani), recurge în august 1970 la un act disperat. Pătrunde în sala tribunalului de la San Rafael și încearcă să elibereze cîțiva deținuți negri de la Soledad și să răpească, în același timp, membri ai juriului, pentru a-i ține ca ostateci în vederea schimbării lor contra eliberării lui George Jackson. Jonathan, doi deținuți negri și un judecător sînt uciși în cadrul schimbului de focuri care a urmat. Această acțiune tragică a dat noi dimensiuni cazului Jackson, situației din Soledad. Se publică o statistică semnificativă: după omorîrea gardianului Mills s-au înregistrat la San Quentin nu mai puțin de 10 crime. În șase cazuri au fost uciși deținuți (de către gardieni sau alți condamnați). În trei cazuri, au murit gardieni. A zecea victimă a fost un administrator al închisorii.

Vestea uciderii lui Jackson a stîrnit un puternic ecou, un val de proteste în cele mai diferite cercuri ale opiniei publice americane. Versiunea încercării de evadare a fost pusă la îndoială. Într-un editorial intitulat „Tragedia de la San Quentin", ziarul „New York Times" nu exclude posibilitatea ca „George Jackson să fi fost inocent în cazul crimei din Soledad și chiar și în cazul ororii de săptămîna trecută" (de la 21 august — n.a.). Ziarul scoate în evidență și nedreptatea flagrantă care i s-a făcut lui Jackson prin menținerea timp de 11 ani în închisoare pentru furtul a 70 de dolari, subliniind nedreptățile „pe care le suferă oamenii negri într-o societate dominată de albi".

Unii comentatori au încercat să explice tragedia de la Soledad numai prin caracterul „opresiv și destructiv" al legislației californiene. Dar, așa cum scot în evidență unele personalități, moartea lui Jackson se înscrie în cadrul mult mai cuprinzător al unor realități politico-sociale în care rasiștii continuă să fie puternici, se bucură de complicități și nu se dau în lături de la nici o mîrșăvie pentru a-i înlătura pe adversarii lor.

„Am răbdat foamea prea mult timp, scria Jackson într-una din scrisorile sale. Am fost pus prea des în situația de a urî. Am fost mințit, am fost insultat de prea multe ori. M-au împins deasupra oricăror limite. Pentru mine nu mai există nici o cale de întoarcere. Eu știu că ei nu vor fi satisfăcuți decît dacă vor reuși să mă împingă în afara acestei vieți...".

Rîndurile de mai sus, profetice, acuză astăzi!

U. VALUREANU

Toreador pedestru...

...și un „rejoneador"

CORIDA ÎN CRIZĂ

„Escrocilor!", „Samsarilor!" — asemenea stigate indignate au răsunat adesea de pe băncile rînduite în terase ale arenei madrilene Ventas. Gesturile dezamăgite, în direcția lojii unde își vedea de atribuții președintele coridei, deveneau din ce în ce mai amenințătoare. „Un scandal de la un capăt la altul", scria ziarul de seară „Madrid". Cauzele indignării sînt mereu aceleași: degradarea accentuată a tradiționalului spectacol popular al luptelor cu tauri, ocolul presărat cu nisip devenind terenul unor înfruntări ce nu au nimic comun cu iscusința luptătorului în încleștarea cu vînjoșia și agilitatea redutabilului său adversar.

Dintr-un spectacol al îndrăznelii, „fiesta brava" a ajuns să se desfășoare în arena cupidității marilor proprietari de terenuri de luptă, tauri și agenții publicitare, reprezentanți ai unor influente grupuri financiare ce manipulează — în scopul unei înavuțiri intensive — de la fixarea abuzivă a onorariilor matadorilor și pînă la difuzarea după bunul lor plac a biletelor de intrare, toate elementele componente ale spectacolului nu arareori măsluit. Conflictul între matadori — constrînși de dificultățile lor materiale să încheie contracte dezavantajoase — și marii proprietari de arene (cartelizați sub titulatura de „Los siete grandes" — cei șapte mari) s-a întețit, răbufnind în protestele publicului dezamăgit de parodia ce i se oferă.

O întîmplare semnificativă, consemnată cu prilejul uneia dintre edițiile celui mai cunoscut festival de tauromahie — „Feria San Isidro" din Madrid. Din cei șapte tauri aduși în arenă, unul era atît de slab încît a căzut, încă din primul „avînt", de patru ori; alți doi păreau niște viței înfricoșați, iar toreadorii, fără excepție, niște băieți începători.

Dar mai există și alte aspecte ce schimbă configurația îndătinatelor lupte cu tauri. Este vorba de apariția în arenă a calului — sau, mai bine zis, a toreadorului călare — fapt ce produce anumite polarizări sociale. Această nouă realitate a coridei este analizată de revista vest-germană „Der Spiegel" care consideră că așa cum s-a întîmplat la „Fiesta San Isidro" din acest an — toreadorul în șa semnalizează, pare-se, o cotitură în desfășurarea luptei cu tauri, avînd, totodată, anumite rezonanțe istorice. Cavalerii spanioli ai Evului Mediu și nobilii barocului — subliniază revista citată — au luptat urcați pe cai împotriva taurilor. Dar în sec. XVII, tobagii care nu erau îndreptățiți decît să mîne spre nobilii călăreți animalele stîrnite, au început ei înșiși să-și asume rolul de toreador. De atunci încoace, numai picadorul, care îl pregătește cu puternice împunsături de lance pe taur, acționa călare, de cele mai multe ori cocoțat pe cîte o gloabă nepotincioasă.

Matadorii călare — așa-numiții „rejoneadores" — nu apăreau decît incidental, ca niște numere de atracție în spectacolul susținut de prestigioșii „pedestrași" ai arenei. In ultima vreme, însă, se remarcă o adevărată ofensivă a „călăreților". In prima jumătate a anului în curs, cel mai cunoscut „rejoneador", Angel Peralta, a disputat mai multe coride decît matadorul de frunte El Cordobés, iar „călărețul" Alvaro Domecq a ucis mai mulți tauri decît toreadorii Paco Camino, Antonio Ordonez, Antonio Bienvenida și Luis Miguel Dominguin laolaltă. Ceea ce se petrece actualmente în arene — a arătat, în revista spaniolă „Indice", expertul Eduardo de Guzman — constituie manifestarea unui pregnant spirit de castă, o ripostă a nobilimii și latifundiarilor la îndrăzneala slujitorilor lor. „Rejoneador"-ii se trag din păturile avute, toreadorul călare trebuind să-și asigure un antrenament costisitor pe cai de rasă de o scumpete exorbitantă. Dimpotrivă, toreadorii „pedeștri" și-au ales meseria aceasta, întrucît — precum spune o zicală spaniolă — „foamea are coarne mai ascuțite decît taurul". El Cordobés, bunăoară, și-a „făcut mîna", antrenîndu-se în cel mai mare secret, noaptea, pe pășunile unui crescător de vite din Andaluzia.

Dar și unii dintre acești corifei ai coridelor și-au uitat începuturile grele și, prinși la rîndul lor în vîrtejul înavuțirii, îi determină adesea pe organizatorii spectacolelor să măsluiască luptele, pentru a micșora riscurile. La îndemnul lor, taurii sînt alimentați în așa fel încît acumulează kilograme, dar fără ca acestea să corespundă „coeficientului de putere" corespunzător. Autoritățile au instituit controale mai severe și pedepse mai aspre pentru acei organizatori care, de pildă, le pileau taurilor coarnele lor redutabile. Opinia publică din Spania își exprimă din ce în ce mai răspicat protestul — ilustrat prin aspectul, în multe locuri, al arenelor cvasigoale — față de uneltirile patronatului care, în goana după profituri exarcerbate, corupe elementele unui spectacol ce a devenit, de-a lungul secolelor, tradiție populară pe acele meleaguri însorite. Publicul cere ca „taurul speculațiilor" să fie luat de coarne.

De pretutindeni

CERCETĂTORII Institutului de electronică al Academiei de Științe din Uzbekistan au efectuat o serie de experiențe în vederea folosirii energiei solare pentru tăierea și sudarea metalelor. Concentratoare speciale de raze solare au fost puse la punct, permițînd obținerea unei temperaturi care depășește 3 000 de grade, datorită căreia sudarea oricărui metal devine lesnicioasă.

MULȚI MINERI din Biddulph (Anglia) pentru a-și ascunde calvitia, purtau peruci. Momentul cel mai neplăcut era însă la ora ieșirii din „șut", cînd treceau pe la dușuri și vrînd-nevrînd, erau obligați să-și lepede perucile. Ronnie Gibson cunoscînd această situație, a pus la punct un model de perucă... impermeabilă, care a cunoscut un mare succes.

LA PARIS există instalația denumită „S.O.S., prietenie" care dispune de psihologi și de consilieri juridici care răspund la chemările disperați-lor. Astfel la spitalul Bernard-Widal, prof. Gaullier a pus în mișcare un întreg corp de medici reușind să salveze în fiecare an mii de vieți omenești. Spitalul Edouard Herriot din Lyon este utilat cu o unitate specializată atît în îngrijirile de prevenire cît și în recidivele sinuciderilor!...

PRIMA LINIE FERATĂ complet automatizată se construiește în Japonia. Cele 14 stații de pe traseu vor fi dotate cu instalații de televiziune cu circuit închis, dirijate de computerul „Hidik-100", care va informa, totodată, pe călători asupra succedării stațiilor și a distanței rămase de parcurs.

PERRY JOYCE este cunoscut în Irlanda pentru pasiunea sa de a strînge pantofi purtați de celebrități. Colecția cuprinde printre alte piese, un pantof purtat de Charlot (Charlie Chaplin), o pereche de pantofi de sport purtați de campionul olimpic la maraton Abebe Bikila, o pereche de papuci care au aparținut lui Churchill și alții.

Pe litoralul bulgăresc al Mării Negre, au fost construite în acest an hoteluri noi cu arhitectură originală și interesantă. *In clișeu:* Vedere din stațiunea Slunchev Briag, noul hotel „Cuban".

Tubul flexibil în imagine permite tinerei să poată vedea ce se petrece în spatele ei. Această inovație optică realizată la Mainz (R.F. a Germaniei) urmează să fie utilizată în domeniul tehnico-științific. Cu ajutorul acestui tub pot fi detectate lucruri ascunse și apoi fixate pe filme sau fotografii.

BAR, UN VIITOR MARE PORT IUGOSLAV

Unul dintre orașele despre care se vorbește astăzi, poate cel mai vechi în Iugoslavia, este vestitul port Bar. Alăturat numelui capitalei iugoslave el reprezintă în accepția „Belgrad-Bar" simbolul uneia dintre cele mai populare și mai vaste acțiuni din țara prietenă desfășurată în ultima perioadă. Este vorba de terminarea construcției liniei de cale ferată Belgrad-Bar, prin a cărei realizare portul Bar, situat în extremitatea sudică a coastei Adriatice a Iugoslaviei, va deveni un centru de trafic maritim de mare importanță economică.

★

Cînd ghidul ocazional, de o erudiție impresionantă, inginerul Peter Iovanovici ne-a anunțat că înainte de a intra în Stari-Bar (Vechiul Bar) vom trece prin dreptul unei plantații de măslini a căror virstă este apreciată la... 2 000 de ani, am crezut că este vorba de o legendă.

Ajunși în preajma plantației am înțeles că într-adevăr numai timpul socotit în milenii putea opera o asemenea transformare în înfățișarea banală a măslinului mediteranean. Trunchiurile înnegrite ale copacilor aminteau piatra sculptată. Dar mai ciudată decît însăși forma acestor copaci părea coroana lor de frunze verzi și tinere cu ramuri pline de rod, în contrast cu tulpina ce părea moartă. Contemplație de scurtă durată, deoarece de îndată am intrat pe străzile vechiului Bar.

Am urcat o stradă în pantă, mărginită de case joase de tip oriental, lipite una de alta, pînă am ajuns în vîrful colinei pe care de secole se înălțau zidurile vechi cetăți Antivari.

Din această străveche cetate ridicată în primul deceniu al Evului Mediu, au rămas doar ziduri exterioare, porturi arcuite, trepte năpădite de ierburi, metereze marcate de zig-zagul crenelurilor.

De sus, de pe meterezele fortăreței, am fost martorii unei scene desprinse parcă dintr-o stampă. Nu lipsea nici un detaliu al decorului medieval — doar costumele eroilor păreau o interpretare contemporană, modernistă a unui scenograf sau regizor îndrăzneț. Așadar, erau prezente toate celelalte elemente constitutive ale tabloului: rîul șerpuind în jurul promontoriului, un miniatural pod de piatră în formă de arc și, dincolo de el, printr-un capriciu al naturii, un petec de pămînt cultivabil pe care trudea o familie de țărani. Pe versantul celălalt al defileului, adînc de aproape 200 de metri, măslini singuratici străjuiți de o modestă căsuță de țărani, o sumedenie de oi și miei rătăceau ici-colo scormonind cu botul pămîntul pietros, atît de puțin darnic.

Reconstituind momentele acestei vizite, peste imaginea zidului străvechi de piatră și Stari-Barului, mărturie mută a unui trecut istoric tumultuos, se suprapun într-o înlănțuire și o alternare rapidă aspectele portului în reconstrucție, vasele cu linii moderne, acostate aici, vi-

Corespondență specială din Belgrad

lele noi, hotelurile ce vorbesc de la sine despre tendințele și ritmul vieții contemporane.

În anul 1973, calea ferată ce pleacă din Belgrad străbătînd culmile de piatră ale Muntenegrului spre a se opri în gara portului Bar, calmul liniștit ce dăinuie încă în aceste zile în atmosfera întregului oraș, vor fi doar închipuirea a nu prea îndepărtatului an 1971. Este ușor să-ți imaginezi modificările care vor surveni în ritmul de viață al Barului în următorii ani, cînd în noul port vor putea încărca și descărca mărfuri sute și sute de vapoare. Pe schema construcției noului port, desfășurată pe peretele din Sala de conferințe a Căpităniei portului Bar am constatat că este calculată posibilitatea ancorării a zeci de vase deodată. În golful liniștit de pe coasta Adriaticii, unde constructorii lucrează fără răgaz, presimți transformările care vor aduce Iugoslaviei încă un mare port comercial al Mării Adriatice.

Inginerul șef al portului Dușan Ljumovici care este și membru al Vecei Executive a Republicii Socialiste Muntenegru, unul dintre creatorii planului de dezvoltare a portului, ne spunea că din momentul de față capacitatea de trafic portuar este de 700 000 tone. După reconstrucția portului, adică în 1973, capacitatea de trafic va atinge cifra de 3 800 000 tone anual. Desigur, realizarea acestui barem este strîns condiționată de terminarea liniei ferate Belgrad-Bar. Turiștii anului 1973, atrași de frumusețile litoralului sudic al Iugoslaviei și de vestigiile vechiului Bar, mărturie mută a unei civilizații străvechi, vor admira din turnuri și de pe zidul cetății medievale priveliștea portului și a orașului, ce va întruni caracteristicile arhitectonicii moderne. Edilii noului oraș se gîndesc încă de astăzi socotind că numărul turiștilor va ajunge la 55 000. Turiștii se vor putea bucura în egală măsură de frumusețile plajei Ceani, străjuită de palmieri monumentali, ca și de confortul hotelurilor moderne. De altfel întreg Muntenegrul, cu defileul spectaculos prin care se strecoară rîuri repezi de culoarea smaraldului, va cunoaște o impetuoasă dezvoltare atît pe plan turistic cît și pe plan industrial, în strînsă legătură cu terminarea construcției liniei ferate cu stația terminus în portul Bar.

Cînd zidul cenușiu de stîncă al lanțului muntos ce face din Republica Muntenegru o adevărată cetate va fi străpunsă de paralela drumului de fier, Barul va deveni în același timp mare port comercial și stațiune balneară la fel de renumită cu Dubrovnik, Split sau Rijeka, unul din marile orașe de pe coasta Adriaticii.

...Pe cheiul portului Bar citeva vapoare reprezentînd parcă o anticipare a ceea ce va deveni numai în doi ani portul Bar, creau în jurul lor o activitate vie. Suprafața lucie de un verde închis a Adriaticii se topea în zare la ieșirea din golf de coasta de piatră a țărmului muntenegrean. De pe partea cealaltă a golfului răzbătea duduitul buldozerelor ce săpau noi cheiuri. Și acum, în faza de început, întregul proces de muncă, bazat pe o tehnică și o organizare modernă dă dimensiunile viitorului, pune bazele unei și mai ample activități.

Mia IONESCU

48 de ore suspendat între cer și pămînt

Încercînd de unul singur să ajungă pe vîrful „Acul nebunului" din masivul Mont Blanc, un tînăr alpinist francez rămîne suspendat în corzi deasupra unei prăpastii adînci. Luptînd cu vitregia vremii și capcanele muntelui, oamenii veniți în ajutor reușesc să-l salveze pe naufragiat.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Mont Blanc, cu impunătoarele sale creste, a constituit dintotdeauna o irezistibilă atracție pentru alpiniști, vis pentru care mulți dintre ei au plătit amarnic cu prețul propriilor lor vieți...

Toate acestea le știe prea bine Xavier Montang, cînd s-a hotărît să plece întru cucerirea uriașului înzăpezit, de la Chamonix, stațiunea franceză aflată la poalele Mont Blanc. De ani de zile își propusese să atingă acele culmi denumite, „Acul nebunului", cunoscute ca extrem de primejdioase.

Plănuise să se întoarcă jos, la Chamonix, după două zile. Atît calculase el că va dura cățăratul pînă la „Acul nebunului" și bineînțeles și coboritul. Dar după trecerea acestui interval de timp, familia tînărului care-i așteptă cu îngrijorare întoarcerea, a dat alarma. De vreme ce nu s-a întors la timpul hotărît, fără îndoială că i s-a întîmplat ceva. Presimțirea s-a dovedit justificată!

★

Xavier cucerește cu nețărmurite eforturi fizice, metru cu metru, pereții abrupți ai „Acului". Urcă etapă cu etapă, numai cu ajutorul ciocanului și a pitonilor înfipți în stînca de granit, folosind tot timpul frînghia, care-l ține legat de mijloc. În cazul unui pas greșit, avea șansa de a nu se prăbuși în imensul hău, ci de a rămîne „agățat" în vid. E mulțumit. Trecuse cu bine primele faze premergătoare cuceririi „Acului nebunului". La un moment dat, însă pitonul pe care pusese piciorul cedează, stînca dovedindu-se puțin rezistentă. Probabil că nu bătuse prea adînc sau că straturile se dislocau... Urmează o cădere de la 50 de metri și în acest timp frînghiile se încolăcesc în jurul trupului, prinzîndu-l, ca într-o plasă.

O durere sfîșietoare pornește de la piciorul drept și radiază în tot trupul. Își fracturase piciorul. Desmeticindu-se, începe să analizeze tragica situație în care se află: șansa de a supraviețui e minimă. Numai dacă echipele de salvare alpină ar fi fost alertate și... dacă l-ar fi putut afla. E singura lui posibilitate de a trăi.

Patruzeci și opt de ore au fost pentru Xavier patruzeci și opt de secole. Sfîșiat de dureri, rămas agățat între cer și prăpastie, cu trupul învăluit de frînghii, nu poate face nici cea mai mică mișcare, care, de altfel, i-ar fi fost fatală.

Operația de salvare, extrem de dificilă și primejdioasă, este întreprinsă miercuri după-amiază. Necesită concursul jandarmilor, al ghizilor școlii de ski și al alpiniștilor. În total, șapte bărbați, plus elicopterul „Alouette 3" cu echipajul său de doi oameni. Toți, hotărîți cu orice preț, a înfrunta orice pericol, pentru a salva viața tînărului aflat în primejdie de moarte.

Doi salvatori sînt depuși de elicopter pe un ghețar apropiat de alpinist. Totuși, distanța rămîne apreciabilă. Din acel punct, mai trebuie parcurși circa 300 de metri de coborîre periculoasă, și, în plus, trebuie pus în funcțiune un troliu, adică un soi de cilindru pe care se înfășoară o funie de ridicat greutăți. Începe să se întunece. La căderea nopții salvatorii se află la 150 de metri deasupra frînghiei de care atîrna alpinistul. Se aud gemete...

A înainta pe întuneric înseamnă o nebunie. Salvatorii pot avea aceeași soartă ca Xavier. Și cine i-ar mai fi putut salva? Hotărăsc să facă o mică tabără de noapte, chiar pe zidul stîncos. În preajmă nu există nici un platou, în zori, cînd soarele începe să lumineze măreția Mont Blanc-ului, salvatorii stabilesc legătura cu Xavier. Cuvinte de înbărbătare ajung pînă la tînăr.

— Nu dispera. Acum totul e posibil. Sîntem aproape. Te vom salva!

Totuși parcurgerea celor 150 de metri în plină stîncă, fără poteci, durează cîteva ore... Nesfîrșite clipe pentru ei și mai cu seamă pentru naufragiatul înălțimilor.

Cuvintele sînt uneori prea puțin cuprinzătoare pentru a putea exterioriza bucuria și emoția salvatorilor, specialiști încercați ai muntelui, în clipa cînd după imense eforturi, reușesc să instaleze troliul pe peretele abrupt al „Acului nebunului", și să transporte pe rînit, care-și pierduse cunoștința, pînă la o mică platformă superioară. Elicopterul planează deasupra, fără posibilitate de aterizare. Există o singură soluție, extrem de primejdioasă: lansarea scării din înălțimi. Însă scara nu poate fi folosită decît de salvatori. Ce se va întîmpla cu naufragiatul înălțimilor?

Cei doi îl înfășoară în niște pleduri călduroase aruncate din elicopter. Tînărul arată acum ca un balot, avînd numai capul afară. Echipajul elicopterului lansează o funie metalică grea, lungă de cîteva sute de metri, la capătul cărela cîrlige solide se închideau automat cu broaște speciale. Cei doi, de jos, fac restul...

La orele 9,30 dimineața, după patruzeci și opt de ore de groază, Xavier este internat la spitalul din Chamonix. După urgente radiografii se constată că e nevătămat, bineînțeles în afară de piciorul fracturat...

(S-a întîmplat în august 1971 în Franța).

RĂSPUNDEREA INTELECTUALULUI FAȚĂ DE ISTORIE

Ben Corlaciu despre „Cazul doctor Udrea"

de Boris BUZILĂ

La douăzeci de ani, Ben Corlaciu publicase trei volume de versuri, afirmîndu-se ca „poet damnat", pe o linie simbolistă postbacoviană. În cea de a patra plachetă, publicată în 1945 — **Manifest liric**, răzbătea „glasul unei conștiințe protestatare" ; poetul aderase la „ceea ce avea să devină peste puțină vreme în România, revoluție", făcuse parte din gruparea literară „Albatros" a studenților antifasciști de la Facultatea de litere și filozofie din București.

În 1959, la 35 de ani, cînd trecutul său poetic aproape că-i fusese uitat, Ben Corlaciu se impune ca un viguros romancier cu „Cazul doctorului Udrea" — apariție considerată atunci paradoxală, prin faptul că „o structură violent subiectivă s-a arătat pe neașteptate aptă să se obiectiveze pînă la autopulverizare, revelînd aptitudini nebănuite pentru construcția epică solid calculată, pentru crearea de tipuri și pentru observarea detaliilor de viață" (din prefața noii ediții a cărții).

Astăzi „Cazul doctor Udrea", roman politic, marcînd un moment de maturitate în evoluția scriitorului, scriere a cărei temă o constituie răspunderea intelectualului față de istorie, față de propria-i conștiință, a apărut în „Biblioteca pentru toți", „poetul boem" de odinioară intrînd astfel în ilustra vecinătate a clasicilor...

Geneza romanului ? Iat-o în prezentarea autorului însuși.

„Prin 1951—1952, revista „Viața românească" îmi „comandase" o nuvelă, după ce cineva din redacție îmi spusese că la Spitalul de urgență aș putea găsi subiecte foarte interesante. M-am prezentat la acel spital, care pe atunci funcționa în strada arhitect Mincu, departe de clădirea impunătoare de astăzi, aflată de partea cealaltă a orașului, înspre Floreasca. Ei bine, de atunci, de la acea primă vizită la „urgență" a început geneza romanului și, o dată cu ea, și niște neplăceri care aveau să-mi vină de-aici. Pentru că, în timp ce „Viața românească" aștepta nuvela dorind ca realizarea ei să se producă cît mai operativ, eu aveam să găsesc acolo lucruri din ce în ce mai interesante care, cel puțin în primele luni, mă depășeau pur și simplu prin amploarea lor și care, în consecință, îmi stîrneau din ce în ce mai mult curiozitatea, iar firea mea mă îndemna să ajung, cumva, să le și domin, să le domin, firește, punîndu-le pe hîrtie. Vorbeam de niște neplăceri. Da, „Viața românească" m-a dat în judecata „juriului de onoare" al Uniunii Scriitorilor, cum că nu le dau nuvela, cum că tărăgănez lucrurile, s-a vinturat chiar ideea că aș ... sabota apariția revistei. Inutil de explicat că eu eram îndrăgostit de subiect, un subiect care încă nu era constituit, în totalitate, în mintea mea, în fiecare zi interveneau surprize, lucruri din ce în ce mai atrăgătoare. În cele din urmă au trecut aproape patru ani, fără ca eu să fi predat revistei nuvela. Colegii mei din juriul Uniunii Scriitorilor au fost însă mult mai înțelegători decît cei de la revistă. Iar eu, în toți acești aproape patru ani, n-am lipsit de la Spitalul de Urgență decît duminicile. Mă îndrăgostisem de medicină, de sălile de chirurgie atît de mult încît îmi părea rău atunci, îmi pare rău și astăzi, că nu mă mai puteam întoarce la studii ca să mă fac chirurg. În același timp mă pasiona drama pe care o descoperism. Această dramă a pornit de la un caz real. Este o întrebare pe care mi-o pun deseori cititorii : ce e adevăr, ce e ficțiune în romanul meu. Firește n-aș putea stabili niște procente, nici nu cred că e cazul să stăruim asupra formulelor de bucătărie literară. Sînt lucruri puse la punct de mulți, și de multă vreme. Aș putea spune însă cine m-a îndrumat pe această pistă, un om cu o existență reală, profesorul Teodor Firică. Astăzi, desigur, la vîrsta senectuții, dar acum aproape douăzeci de ani, un om încă în vigoare care trăise în timpul războiului fascist tragedia intelectualilor cinstiți pe care fascismul, războiul acela în general, îi împingea la marginea societății pentru convingerile lor, chiar dacă nu și le manifestau direct. Am pornit, deci, de la cazul profesorului dar acestui caz i s-au adăugat foarte multe date, care, împreună, au făcut o sumă și suma se numește Udrea. Dacă această sumă este convenabilă sau nu, din punctul de vedere al literaturii, n-aș putea spune. De altfel, nu este datoria mea să o spun, au spus-o pînă acum criticii, cititorii.

Ben Corlaciu

— Sub raport bibliografic, ce reprezintă ediția din B.P.T. ?

— Acum cițiva ani, cînd mi s-a cerut consimțămîntul pentru reeditarea cărții, nu mi-a mai plăcut. Am preferat să o rescriu, de la prima la ultima pagină. Ediția a treia, apărută în 1969 în seria „Romane de ieri și de azi" a Editurii pentru literatură s-a prezentat în această formă. astfel încît actuala ediție poate fi socotită a patra de la apariție (1959) sau a doua de la rescrierea cărții.

— Acum avem de-a face, se pare, cu o carte închisă ; îmi aduc aminte că vi se cerea adesea la întîlnirile mai vechi cu cititorii continuarea romanului...

— Pe bună dreptate, pentru că prima versiune se încheia cu cuvintele „sfîrșitul volumului întîi". Aveam de gînd, în adevăr, să scriu și volumul al doilea a cărui acțiune s-ar fi petrecut exact în anii cînd mă documentam eu la spitalul de urgență. Cînd am rescris cartea pentru cea de a treia ediție nu am mai avut în vedere această continuare, am făcut din ea, cum spuneați, o carte închisă. Deși, într-o zi, dacă aș avea răgazul și voința care mi-au trebuit cînd am scris „Cazul doctorului Udrea" aș putea scrie ceea ce abia atunci s-ar putea numi al doilea volum.

Între timp însă m-am ocupat de multe alte lucruri. M-a pasionat un șantier al geologilor unde am nimerit din întîmplare. Drept urmare, cîțiva ani am scris romanul „Baritina", apărut în 1965. Apoi mi-am adunat poeziile din cele patru cărți din prima tinerețe, precum și cea mai mare parte din poeziile scrise din 1945 încoace, și nepublicate încă, în volumul „Poezii", apărut în 1969.

— Cum ați ajuns la formula romanului dumneavoastră ?

— Pe mine mă bucură că astăzi o seamă de colegi de-ai noștri găsesc și afirmă că romanul este scris în rigoarea realismului. Ei bine, cred că nu este lipsit de interes să precizez că la forma, imperfectă după cum aveam să-mi dau seama mai tîrziu, a cărții apărută în 1959, ajunsesem după nu mai puțin de șase încercări, citește versiuni, prealabile. Era vorba, cel puțin la început, de o neîndeminare a mea, dar nu numai de asta. Dincolo de toate avatarurile cărții a rezultat pentru mine ca scriitor un lucru deosebit de profitabil. O anumită rigoare, venită nu din afară, ci din pagini, din ceea ce-mi impuneam eu însumi. Proza, romanul mai cu seamă, nu se scrie fără disciplină, fără o muncă de zi cu zi și de noapte cu noapte cu personajele tale, cu hîrtia din față. Un spirit boem cum fusesem eu cîndva a trebuit, bineînțeles, să facă un mare efort pentru ca să se adapteze, unei asemenea rigori. Nu știu ce rezistență calitativă are cartea mea, dar, cu modestie să-mi permiteți totuși să fiu mîndru de rezistența de care ca om am dat dovadă în anii aceia.

— Putem înțelege de aici că recomandați și altora să vă urmeze exemplul ?

— A recomanda cuiva să-ți urmeze exemplul înseamnă a fi tu însuți, măcar pe dedesubt, un încrezut. Ceea ce spuneam însă că ți se cere ca prozator — acea rigoare nemiloasă, sfîșietoare uneori, se impune de la sine oricărui coleg mai tînăr, dacă vrea să scrie cărți adevărate.

Trăim astăzi un moment propice pentru realizarea unor asemenea cărți. Sînt convins că ceea ce se petrece în ultimul timp la noi în materie de artă, de cultură — am în vedere programul de îmbunătățire a activității ideologice elaborat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — este un proces salutar care se va produce pînă la ultimele sale consecințe, un proces care era, după mine, necesar. Vorbeam mai înainte de rigurozitatea realismului. Da, poate că romanul meu e puțin înghețat într-o formulă stilistică prea clasică. Dar de aici și pînă la ceea ce am cam văzut cu toții că s-a întîmplat uneori în literatură e o cale foarte lungă. Sigur că trebuie să cultivăm inovația, sigur că experiența trebuie împinsă pînă la capăt, dar multe din poeziile ultimilor ani, multe din bucățile de proză apărute nu erau inovații, nu erau, în realitate, nici experimente, erau repetări ale unor „inovații", ale unor „experimente" vechi, dintre cele două războaie și mai de dinainte, produse fie la noi, fie în literaturile străine. Multe dintre aceste experimente vechi au eșuat încă de atunci, iar unii dintre confrații noștri de acum le reluau fără nici o șansă de a descoperi vreo cale de a le duce mai departe, de vreme ce autorii lor, vechi și străvechi, eșuaseră. Din punctul acesta de vedere găsesc că e foarte sănătos să gîndim asupra realităților noastre care sînt, mai ales de cîțiva ani, de la Congresul al IX-lea încoace, cu totul specifice socialismului în România.

— Cum se simte poetul nonconformist, poetul boem de odinioară, în postura de autor editat în „Biblioteca pentru toți" ?

— Să vă spun drept, zîmbetul dumneavoastră mă încurajează să zîmbesc, din nou. Prima dată am zîmbit, acum doi ani, cînd mi-am văzut poeziile de o viață publicate într-o colecție care se chema „Moștenirea literară". Iată cînd am zîmbit cu duioșie, dar și cu amărăciune, prima oară. A doua oară am zîmbit cînd am văzut „Cazul doctor Udrea" zilele trecute la un stand de librărie, pe stradă.Nu mă așteptam niciodată să mă văd tipărit în B.P.T. Poate să fie asta o modestie, poate o lipsă de curaj, nu știu. Credeți-mă însă că un volum sau două apărute astfel nu mă împiedică să mă consider un scriitor trăind în plină contemporaneitate.

Regizorul Dan Nasta dînd îndrumări actorilor Anda Caropol și Alexandru Repan în timpul unei repetiții a piesei „Fîntîna Blănduziei" de Vasile Alecsandri

Marcela Rusu și Ștefan Tapalagă la o repetiție a piesei „Interesul general" de Aurel Baranga

ÎN PREGĂTIRE LA TEATRELE BUCUREȘTENE

Pentru stagiunea 1971—1972, care se va deschide peste puțină vreme, în toate teatrele bucureștene au început repetițiile la cele dintîi piese ce vor fi prezentate publicului. Preponderența dramaturgiei românești este prima remarcă ce poate fi făcută, deoarece aproape toate teatrele și-au înscris în repertoriu pentru debutul stagiunii texte de autori români clasici sau contemporani. Astfel, la teatrul Nottara, în regia lui Dan Nasta, se repetă „Fîntîna Blănduziei" de Vasile Alecsandri, în distribuție avînd alături de regizor, ce îl va interpreta pe Horațiu, pe George Constantin, Constantin Brezeanu, Mihai Heroveanu, Ion Popa, Ștefan Radoff, Dan Nicciac, Al. Repan, Ioana Manolescu, Anda Carapol, Eugenia Bădulescu.

Vom putea vedea, de asemenea, materializate scenic în noi montări, texte de Mihail Sebastian, Al. Kiriței, Victor Ion Popa și alți dramaturgi reprezentativi pentru literatura dintre cele două războaie. Astfel, pe scena Națională se repetă „Jocul de-a vacanța" de M. Sebastian (regia : Mihai Berechet ; scenografia : Ion Popescu-Udrițe) cu Radu Beligan, Valeria Seciu, Matei Alexandru, Mihai Fotino, Simona Bondoc, în rolurile principale și „Tache, Ianke și Cadîr" de Victor Ion Popa (regia : Ion Fințeșteanu ; scenografia : Mihai Tofan), avîndu-i ca interpreți pe Alexandru Giugaru, Ion Fințeșteanu, Mihai Fotino, Costache Antoniu, Adela Mărculescu, George Paul Avram. „Gaițele" lui Alexandru Kiriței se află în pregătire la Teatrul „C.I. Nottara" în direcția de scenă a lui George Rafael (decoruri : Giulio Tincu, costume : Lidia Radian) cu Ninetta Gusti, Liliana Tomescu, Cristina Tacoi, Marga Barbu, Migri Avram Nicolau, Gilda Marinescu, Dodi Caian-Rusu, Rodica Sanda Țuțuianu, Dorin Varga, Sandu Sticlaru, Nucu Păunescu.

Pe afișele acestor luni vom întîlni și numele unor dramaturgi contemporani consacrați „precum Horia Lovinescu cu piesa „Surorile Boga" în repetiție la Teatrul Național, Aurel Baranga cu „Adam și Eva" la Teatrul evreiesc de stat (în regia lui George Teodorescu) și o nouă piesă „Interesul general" la Teatrul de Comedie în propria sa montare, Dorel Dorian cu „Secunda 58" la Teatrul Giulești. Pentru noua sa piesă, pe care o realizează în decorurile lui Mihai Tofan și cu costumele Gabrielei Nazarie, Aurel Baranga a ales ca interpreți pe Marcela Rusu, Amza Pelea, Aurel Giurumia, Mihai Pălădescu, Ștefan Tapalagă, Iarina Demian, Dorina Done, Dumitru Chesa, Cornel Vulpe, Eugen Racoți. Pe scena teatrului giuleștean, actorii Costel Gheorghiu, Ileana Cernat, Lucia Cristian, Peter Paulhofer, Teodora Mazanitis repetă, sub îndrumarea regizorului Călin Florian.

Numele lui Al. Mirodan îl vom întîlni ca dramatizator al unui roman de Al. Șiperco „N-a fost în zadar", ce se va monta la Teatrul pentru copii și tineret „Ion Creangă", teatrul ce pregătește, de asemenea, o nouă versiune a aventurilor lui Păcală, semnată de Ion Lucian și Virgil Puicea, sub titlul „Snoave cu măști" (regia : Ion Cojar, scenografia : Elena Simirad-Munteanu). La capitolul adaptări, mai trebuie înscris și Eugen Mirea cu piesa „Cadrilul" după „Ce înseamnă să fi onest" de Oscar Wilde, pe care o pune în scenă Alex. Bocănet pe muzică de H. Mălineanu, avînd în distribuție pe : Alexandru Repan, Ștefan Iordache, Emil Hossu, Florian Pittiș, Ștefan Radoff, Radu Dunăreanu, Valeriu Arnăutu, Anda Caropol, Migri Avram Nicolau și invitate în reprezentație : Carmen Stănescu și Mariana Mihuț.

La Teatrul „Ion Vasilescu" debutează un nou dramaturg — Tudor Negoiță — cu piesa „Cînd revolverele tac" în regia lui N. Frunzetti și Olimpia Arghir și scenografia arh. I. Damaschin-Ivăneanu. Din distribuție : Adrian Petrache, Mariana Cercel, Cristina Deleanu, Dinu Cezar, Ion Niciu, Marius Marinescu.

Din literatura dramatică străină, Teatrul Giulești s-a oprit la „Vassa Jeleznova" de Maxim Gorki, pe care o va pune în scenă Geta Vlad cu Marga Anghelescu în rolul titular. La Teatrul Național se repetă piesa dramaturgului polonez Leon Kruczkowski „Prima zi de libertate" în regia lui Dan Nasta cu Silvia Popovici, Ovidiu Liviu Moldovan, Florin Piersic, Geo Barton, Mihaela Buta și alții, iar la Teatrul „Ion Vasilescu" va vedea lumina rampei comedia dramaturgului sovietic A. Sofronov „Nu credeți în bărbați" (regia Călin Florian) în interpretarea actorilor Sorin Gheorghiu, Stelian Cremenciuc, George Bănică, Mihaela Dumbravă și Maria Bernacki.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.15 Concert simfonic : Mozart. 12.00 De strajă patriei. Emisiune dedicată „Zilei pompierilor". 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Sport. Fotbal: Petrolul — Sport Club Bacău. Campionatele europene de călărie — dresaj de înaltă școală (înregistrare). 16.30 Magazin. 18.10 Planeta giganților. 19.00 Festivalul cîntecului românesc — Slatina 1971. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Întîlniri la Tunis. Reportaj despre specialiști români, care acordă asistență tehnică și științifică. 20.20 Filmul artistic „Maria Stuart" cu Katharine Hepburn și Frederich March. Premieră pe țară. 22.30 Autografe muzicale. 22.45 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. Eroii romanelor lui Jules Verne. 20.35 Teatrul liric TV : „Flautul fermecat" de W. A. Mozart. 21.50 Buletin de știri. 21.55 Săptămîna culturală bucureșteană. 22.10 Film serial „Urmărirea". Reluarea episodului IV.

LUNI 13 SEPTEMBRIE

18.00 Ansamblul „Mugurelul" pe scena tradiționalului Festival de folclor din Belgia. 18.15 Ecranul. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Microavanpremieră. 20.20 Roman foileton: „Aghiotantul excelenței sale". Episodul I. 21.05 Prim plan. Corneliu Cazan — Erou al muncii socialiste. 21.35 Steaua fără nume. „Floarea din grădină". 22.35 Din țările socialiste. 22.50 Telejurnal.

MARȚI 14 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 18.00 Emisiune literară. 90 de ani de la nașterea lui George Bacovia. 18.15 „Am 6 ani". Emisiune dedicată celor mai mici școlari. 18.35 „Steaua polară". Emisiune pentru tineret. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.10 Seară de teatru : „Ciuta" de Victor Ion Popa. 21.50 Cîntece și jocuri populare. 22.10 Oameni și fapte. 22.25 Muzică ușoară românească. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.10 Tineri interpreți. Basul Dan Mușetescu. 20.30 Desene animate. 20.40 Universitaria. 20.55 Blocnotes. 21.10 Buletin de știri. 21.15 Cărți și idei. 21.45 Șlagăre și interpreți de pretutindeni. 22.25 „Atragem focul asupra noastră" (VIII).

MIERCURI 15 SEPTEMBRIE

15.55 Fotbal : Dinamo București — Spartak Trnava (Cupa Campionilor Europeni). 17.50 Soliști îndrăgiți de muzică populară. 18.00 Răspundem prezent ! Deschiderea noului an școlar. 18.35 Mult e dulce și frumoasă... 18.50 Confruntări. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV. Idealul tinereții. 20.35 Telecinemateca : „Pisica își scoate ghearele". Cu : Françoise Arnoul, H. Frank. 22.20 Teleglob. Itinerar chilian. 22.35 Tangouri celebre. 22.50 Telejurnal.

JOI 16 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 Pentru sănătatea dv. „Diabetul". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Melodii și jocuri populare din județul Botoșani. 20.35 Pagini de umor. 21.15 Interpretul săptămînii : Luigi Ionescu. 21.35 Cadran internațional. 22.20 Recitalul balerinei Ileana Iliescu. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.15 Punct, contrapunct. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Viața economică a Capitalei. 21.25 Concert simfonic popular. 21.55 Planeta giganților.

VINERI 17 SEPTEMBRIE

18.00 „Căminul". 18.50 Lumea copiilor. Invitație la circ. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cronica politică internă. 20.15 Univers XX. 20.35 Din muzica popoarelor. 20.45 Reportaj TV : „Rețița 200". 21.10 Film artistic : „Cîntecul s-a sfîrșit". Un film inspirat din viața lui Franz Liszt. 22.40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 18 SEPTEMBRIE

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Atletism : Campionatele internaționale ale României. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.15 Virtuozi ai arenelor. 21.30 La vîrsta întrebărilor. 22.45 Telejurnal și sport. 23.00 Romanțele amintirii.

NOUTĂȚI DE LA MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Am vizitat pentru dv. Muzeul literaturii române dorind să vă informăm, în primul rînd, asupra datei cînd acest valoros lăcaș de cultură își va redeschide porțile spre a putea fi vizitat, precum și ultimele noutăți privitoare la patrimoniul său muzeal. Directorul-adjunct, ALEXANDRU OPREA, *ne-a oferit nu numai răspunsul la aceste întrebări, ci a conturat și cîteva dintre preocupările actuale ale colectivului muzeal.*

— Aș reduce preocupările noastre actuale la realizarea proiectului, recunosc ambițios, ca o dată cu inaugurarea expoziției permanente — eveniment ce va avea loc în cursul acestei toamne, cînd se împlinește și un an de la apariția revistei „Manuscriptum" — să se inaugureze, de fapt, un nou muzeu, cu o structură complexă, corespunzătoare exigențelor științifice actuale.

Pentru a fi mai explicit : este vorba de o nouă etapă, reclamată de însăși experiența a 14 ani de existență a Muzeului literaturii române. Aș menționa, în chip deosebit, alcătuirea unui prețios fond documentar, cu atît mai mult, cu cît, în raport cu alte instituții similare din alte țări, s-a pornit de la o zestre extrem de săracă. Este meritul colectivului muzeal și, în primul rînd, al conducătorului și al mentorului acestuia, regretatul academician Perpessicius, care prin eforturi deosebite a reușit să alcătuiască importantele colecții de documente cifrate la peste 14 000 și o bibliotecă de circa 24 000 de titluri (de asemenea cu valoare de document, conținînd dedicații și adnotări ale scriitorilor). Menționez că muzeul posedă aproape toate manuscrisele sadoveniene cunoscute pînă în prezent, biblioteca lui George Coșbuc, precum și manuscrise de o mare importanță, cum este ultima piesă a lui I. L. Caragiale „Titircă, Sotirescu et C-ia" sau prima comedie originală românească intitulată „Sfatul familiei" și atribuită lui Nicolae Dimache. De asemenea, în patrimoniul muzeal se înscriu valoroase documente de la Vasile Alecsandri și Ion Heliade Rădulescu la Tudor Arghezi, Liviu Rebreanu, Mateiu Caragiale, Panait Istrati, Ion Vinea și alții.

În noul sediu din str. Fundației nr. 4, (Piața Romană), muzeul nostru dispune — pentru prima oară — de spațiul necesar prezentării expoziției sale permanente. Va fi înfățișată o istorie vie, „văzută" a scrisului românesc de la începuturi pînă în epoca noastră. Un panoramic care, firește, înfățișează selectiv, prin filtrul unei viziuni critice, evoluția literaturii noastre, ilustrînd-o prin cei mai de seamă reprezentanți și prin momentele ei cardinale.

În cadrul expoziției vor putea fi văzute opere în ediții princeps, manuscrise, fotografii, diverse acte, colecții de publicații literare ș.a., pe parcursul a 11 săli, dintre care una este dedicată, în întregime, lui Mihai Eminescu. Muzeul dispune și de o sală de expoziții temporare prin care va putea fi prezent la datele comemorativ-aniversative ale calendarului literar, ca și în dezbaterea — cu mijloace specifice muzeografice — a unor teme de actualitate. Astfel, *deschiderea noii ediții a expoziției de bază va fi marcată de inaugurarea unei expoziții care va înfățișa problemele istoriografiei noastre literare actuale în lumina concepției marxiste.*

— *Ne-ar interesa să citați cîteva dintre ultimele achiziții sau donații mai valoroase.*

— La acest capitol semnalez scrisori și manuscrise de la : Titu Maiorescu, Delavrancea, Dimitrie Anghel, Lucian Blaga, Elena Văcărescu, Oscar Walter Cizek ș.a., precum și varii documente din arhiva Societății Scriitorilor Români.

— *Știm că Muzeul literaturii române a organizat și cîteva expoziții în străinătate. Ce ne puteți informa în legătură cu această activitate?*

— Da. Am prezentat o expoziție documentară „Mihai Eminescu" în Cehoslovacia, la Praga și Martin, precum și o expoziție „Panait Istrati" în Franța (la Menton) și în Tunisia. În momentul de față aceștia se pregătesc să dea admiterea la Facultatea de Filologie, iar altul va fi pus la dispoziția studenților — viitori profesori de literatură română.

Mai adog că rezultatele cercetărilor noastre științifice vom căuta să le valorificăm nu numai prin *Manuscriptum* (consacrat exclusiv documentului inedit), ci și prin editarea unor volume pe diverse teme și, de asemenea, prin organizarea unor simpozioane. (La sfîrșitul acestui an, proiectăm o serie de comunicări științifice).

Să nu se uite că Perpessicius vedea totdeauna în muzeul creat de el un institut de cercetări științifice *in nuce*. Dar să citām, în încheiere, cuvintele lui care pentru noi capătă valoarea unui legat testamentar : „Înainte de a deveni acel Institut de cercetări științifice, pe care viitorul îl ascunde încă în scutecele lui, Muzeul literaturii române cată să fie altarul pe care flacăra verbului românesc, întrupat în cele mai frumoase opere ale scriitorilor, să continue să ardă, să lumineze și să încălzească !..."

Simion SĂVEANU

Perpessicius, regretatul director al Muzeului literaturii române, primind caietul manuscris original „Titircă, Sotirescu et C-ia" de I. L. Caragiale, dăruit de fiica scriitorului

ÎNTRE DIMINEȚILE DIN UZINĂ ȘI DUPĂ-AMIEZILE DIN FAMILIE

Expoziția de pictură și grafică a muncitoarei textiliste ANA CONSTANTIN

Maternitate

O sală din Piața Cosmonauților a găzduit o expoziție originală, în felul ei. Expozanta a fost o muncitoare bucureșteană, Ana Constantin, țesătoare la fabrica de tricotaje „Crinul". Lucrări de grafică și acuarele, numeroase neîncămătate, lăsînd impresia că au fost așezate „calde", pe pînza expoziției, toate aceste lucrări dovedeau un veritabil talent, ale cărui posibilități sînt pe drept puse în valoare în Galeriile de artă plastică ale artiștilor amatori din Capitală.

Ana Constantin nu e un nume nou în arta plastică. Rupînd din timpul liber, lucrînd „între diminețile din uzină și după-amiezile din familie", cum spunea despre ea artistul poporului Al. Ciucurencu, a reușit să participe la cîteva din expozițiile republicane de artă plastică ale amatorilor, obținînd, aproape de fiecare dată, premii, chiar și premiul I.

Dar înainte de a o întreba „Cine ești d-ta Ana Constantin?", vom da cuvîntul unor cunoscuți artiști care o recomandă publicului.

Al. Ciucurencu: *„Desenele și acuarelele expuse vădesc un talent artistic uimitor pentru experiența și pregătirea artistei... Ana Constantin abordează genurile cele mai variate, de la portret și schiță de caracter, la peisajele industriale și compoziții complexe".*

Ion Pacea: *„Ana Constantin este, fără îndoială, una din acele femei înzestrate cu autentic talent, cu ceea ce se numește har, pe care de veacuri le scoate la iveală poporul nostru... Ana Constantin e, cred eu, o pictoriță și o graficiană în accepția bună a cuvîntului".*

După asemenea cuvinte de prestigioasă recomandare, ce s-ar mai putea adăuga? Rezultă clar că, în ciuda neprofesionalismului, Ana Constantin a reușit totuși să se impună, să găsească un stil al ei, o anumită manieră proprie, atribut care onorează un om de artă.

Pe artistă am descoperit-o printre lucrările sale, într-o dimineață.

— De unde ați învățat să pictați? am întrebat-o.

— O bucată de vreme am lucrat la țesutul covoarelor. Și covoarele mele aveau flori, flori frumoase cum sînt acele din satul din Bărăgan unde m-am născut. Și mai aveau și păsări, pe care m-am străduit să le redau în toată minunăția coloritului lor.

De la covor, am trecut apoi la carton, la pînză, la acuarele. Mi s-a părut că am ceva de spus.

— Lucrările dv. cuprind mulți oameni...

— Da, este adevărat. Dacă veți observa, mulți au fața luminoasă, rid, sînt veseli. Asta pentru că la noi, în Bărăgan, soarele luminează puternic fețele, cel puțin așa mi se pare mie, pentru că priveliștea lanurilor întinse ale cooperativelor agricole, îți dă sentimentul unei nemăsurate bucurii, al răsplății muncii depuse. Totul este văzut prin prisma omului care privește cu ochii larg deschiși realitățile noastre.

— Ce tehnică de lucru preferați?

— Iubesc acuarela, dar mai mult sînt parcă atrasă de cărbune. În cărbune am aproape 2 000 de desene, din care numai o infimă parte se află în expoziție.

— Sînteți mamă a trei copii. Cum reușiți să vă rezervați atîta timp desenului, picturii?

— Toți copiii sînt acum mari. Dar nici cînd erau mici nu duceam lipsă de timp. Uneori, furam din timpul de somn și lucram pînă la patru dimineața.

Mă bucur că am avut o expoziție personală. E un lucru care arată posibilitățile largi de afirmare, pe care partidul, statul nostru, le creează tuturor oamenilor muncii.

— Acum, o întrebare obișnuită. Ce vă propuneți să faceți în continuare?

Muncitoare, la sfat

— Sînt perfect conștientă că am foarte multe lacune în cunoștințele mele. Pînă acum socotesc că am lucrat timp de aproape douăzeci de ani să-mi formez mîna, de acum înainte trebuie să mă dedic graficii și picturii...

Modestia Anei Constantin, dorința ei insistentă de a învăța o va ajuta să progreseze în artă, să-și consolideze meritele și să confirme, prin fapte, aprecierile atît de frumoase ale celor doi maeștri ai penelului care au recomandat-o publicului.

Pentru cititorii revistei noastre, ne-a oferit două desene, pe care le publicăm alături de aceste rînduri ce nu-și ascund nici o clipă admirația față de un creator pasionat.

Const. SÎRBU

MEDICINĂ

ACEŞTI OAMENI VĂD!

Acolo unde s-a constituit prima secţie de transplante de cornee din ţară. Cum s-a ajuns la cifra 2 000. Emoţie şi recunoştinţă deplină: „Putem să muncim, să învăţăm şi să ne bucurăm de viaţă". Se va putea transplanta ochiul în totalitatea sa? Perspective în cercetarea ştiinţifică şi în tehnica operatorie din domeniul oftalmologiei.

Cînd se manifestă mai mult emoţia: înainte sau după operaţie? Dacă-i întrebi pe pacienţi, mulţi dintre ei vor spune că au fost încercaţi de acest firesc sentiment uman înaintea intervenţiei bisturiului. În destule cazuri însă, stind de vorbă mai cu seamă cu chirurgii, poţi constata că emoţia predomină după actul operator, uneori chiar — ca în domeniul gingaşul oftalmologiei — timp mai îndelungat.

O confirmare elocventă a acestui lucru am primit-o de curînd, asistînd la controlul periodic efectuat la secţia de oftalmologie — transplante de cornee din cadrul Spitalului Militar Central din Bucureşti. După unele încercări sporadice efectuate în oftalmologia românească, aici, **la acest spital, au început să se efectueze pentru prima oară în ţară — pe scară largă — asemenea transplante,** de către echipa de chirurgi condusă de şeful secţiei de oftalmologie, col. dr. **Mircea Olteanu,** conferenţiar universitar la I.M.F.-Bucureşti. Tot aici, în faţa aceloraşi medici care au inovat tehnica chirurgicală din acest domeniu, se perindă numeroşi pacienţi. Chipurile acestora, odinioară întunecate, sînt acum vesele, surizătoare, semn că operaţia s-a dovedit pe deplin reuşită. Iar ochii...

Nimic nu exprimă mai bine, fizionomia, temperamentul şi chiar caracterul omului, de cît ochii. Albaştri, verzi sau căprui, ochii constituie prilejuri de admiraţie, de inspiraţie chiar pentru poeţi. Mai presus de aceasta însă ochii sînt minunate organe de simţ, cu care natura l-a înzestrat pe om ca s-o poată cuprinde şi s-o cunoască în cele mai mici amănunte. Excelente obiective fotografice, ei imprimă fidel pe pelicula retiniană forma, dimensiunea, volumul şi atmosfera — coloristic naturală — a mediului înconjurător. Nu degeaba se spune că nimic nu-i mai presus ca lumina ochilor...

Şi totuşi, datorită feluritelor afecţiuni, au existat — şi mai există — semeni de-ai noştri, care nu se pot bucura în aceeaşi măsură (unii chiar de loc) de această adevărată comoară a naturii. În sprijinul lor vine medicina, cercetarea ştiinţifică.

Un rol important în acest sens a revenit chirurgiei. Încă de acum 100 de ani extracţia cristalinului opacifiat şi operaţia de glaucom (apa neagră) au dus la salvarea multor nevăzători. Pe acea vreme, cînd o puncţie a camerei anterioare a ochiului părea o mare îndrăzneală, cînd patologia şi histopatologia erau încă în faşă, aceste intervenţii s-au dovedit adevărate acte de pionierat ştiinţific. Au urmat apoi primele operaţii în strabism (ochi cruciş) şi primele succese operatorii în dezlipirea de retină — afecţiune foarte gravă. Perfecţionarea extracţiei chirurgicale a cristalinului opac, în cataracta senilă (tulburare a cristalinului care duce la opacifierea sa totală) sau în cataracta complicată (după lovituri, infecţii intraoculare etc.) — perfecţionare la care şi-a adus un aport deosebit prof. dr. Stănculescu — a însemnat şi înseamnă încă multă competenţă şi curaj.

Dar, cercetarea şi practica oftalmologică n-au stat pe loc. Corespunzător epocii aparţiei metodelor de transplantare de ţesuturi şi organe, au survenit şi în această disciplină înnoiri din punct de vedere chirurgical. În această direcţie, o importanţă deosebită o prezintă transplantarea de cornee (cheratoplastia). Corneea, prima membrană transparentă a globului ocular, udată de lacrimi, care dă strălucirea specifică ochiului, devine uneori — în caz de boală — opacă, se tulbură, iar vederea scade. În aceste împrejurări se efectuează transplantul de cornee.

— Dintre bolile în care folosim transplantul de cornee — ne spune conf. col. dr. **Mircea Olteanu** — menţionăm: **cicatricile rămase după infecţiile de orice fel ale corneei** (t.t.c., sifilis, cheratite supurate etc.), **arsurile chimice cu acizi sau baze** (var, carbid, acid sulfuric, sodă, creion chimic, leşie), **afecţiuni corneene degenerative, penfigus sau conjunctivită granuloasă** (cînd ochii se tulbură fiindcă nu au lacrimi) etc.

Ce urmăreşte transplantarea de cornee? Înlocuirea zonei opace (leucomul) din corneea bolnavă cu o porţiune egală, clară, luată de la un ochi cu cornee sănătoasă. Pot fi înlocuite porţiuni de la 4 mm pînă la 12 mm. Transplantul de cornee se poate lua fie de la persoana respectivă, utilizîndu-se de obicei ochiul cu funcţia vizuală anulă (nervul optic mort), fie de la altă persoană (decedată, care a avut ochi sănătoşi).

Oare fenomenul de respingere — care se manifestă de altfel, în diferite cazuri şi la alte forme de transplant — nu-şi spune şi aici cuvîntul? „Căutăm de la început — ne arată medicul oftalmolog major dr. **Fane Boeraş,** care a secondat pe conf. col. dr. Mircea Olteanu în primele transplante efectuate încă din anul 1962 — să înlesnim acomodarea organismului cu corpul străin, evitînd astfel, pe cît posibil, complicaţiile post-operatorii şi reactivităţile biologice. Dacă înainte vreme în corneea opacă se făcea o „fereastră", ce se bloca prin sticlă sau prin cornee de animal, peşte sau pasăre — ochiul bolnav reacţionînd intens şi neprimind astfel de grefe — noul disc de cornee, spre a nu fi eliminat, se coase sau se protejează prin acoperire cu mucoasă proprie sau cu o lentilă aplicată pe cornee, iar în ultimul timp se fixează printr-un „adeziv biologic". Aplicarea unei medicaţii deosebite după operaţie (imunosupresoare), utilizarea radioizotopilor în diferite cazuri, vin să contribuie la ştergerea diferenţei dintre organismul operat şi corneea transplantată".

Dovezi concludente în acest sens ni le oferă controlul periodic efectuat asupra foştilor pacienţi. Iat-o pe ţăranca cooperatoare **Gherghina Peltea,** de la C.A.P. Jirlău, judeţul Brăila. După o infecţie oculară, a avut cheratite herpetice repetate ca apoi corneea să se opacifieze, fapt ce a necesitat internarea şi operarea ei. Acum, ea priveşte cu recunoştinţă spre medicii chirurgi.

— Am suferit mult cu ochii, ne spune cooperatoarea. Din anul 1969 însă, cînd am fost operată prin transplantul de cornee, lucrurile au început să se limpezească şi pentru mine. Acum văd bine, pot munci cu sîrg în cooperativă, mă bucur de viaţă".

Cuvinte calde, de recunoştinţă deplină, au şi ceilalţi pacienţi. Fiind la un spital militar, e firesc ca în rîndul celor operaţi să găsim şi pe unii ostaşi sau ofiţeri, ori pe acei care şi-au satisfăcut anterior stagiul militar, ca **Petre Tănăsoiu,** azi salariat la TAROM, cpt. **Ion Neguţ,** sportivul **Ion Rotaru** şi alţii. Operaţiile efectuate acestora au reuşit pe deplin.

Dar, să dăm ascultare şi altor glasuri. „În familia noastră — ne spune muncitoarea **Elena Macoveiciuc,** de la Fabrica de produse zaharoase Bucureşti — s-a instaurat o boală congenitală gravă: cheratita degenerativă. Prin transplante de cornee însă, atît eu, cît şi mama mea şi cele două surori ale mele, Sabina şi Oprina, ne simţim bine, putem munci şi învăţa. Oprina, de altfel, e studentă în anul II a Facultăţii de biologie, iar Sabina îi calcă pe urme".

— Şi eu sînt student — ne spune Ion Curtiev — şi văd acum foarte bine. Pot să citesc, să-mi continui studiile la Facultatea de fizică. Aceasta, datorită transplantelor efectuate la un ochi în 1967 şi la al doilea în 1970. Firească, am grijă de ochii mei, în continuare, venind aici la trei luni la control şi luînd — dacă e cazul — anumite medicamente — durata curei pentru un ochi transplantat fiind de doi ani.

Aceleaşi cuvinte de recunoştinţă le exprimă şi cooperatoarea **Frusina Penică,** de la C.A.P. Ciocăneşti, judeţul Ilfov, care — după ce s-a aflat în întuneric timp de 20 de ani — prin transplantare i s-a redat vederea. Tot prin efectuarea de transplante la ambii ochi, **Gheorghe Păunescu** poate îndeplini acum o muncă financiară de conducere în judeţul Dîmboviţa. Şi ca ei, sînt atîţia alţi oameni, de felurite profesii — în total peste 2 000 — cărora li s-au efectuat aici transplante de cornee. Căci aici, la Spitalul Militar Central, s-au pregătit şi dezvoltat noi cadre de chirurgi operatori şi în acest domeniu al transplantelor, ca lt.-colonel dr. Ion Banacu, colonel dr. Mihai Moraru, dr. Viorica Cupşa, major dr. Ion Horge. Mai remarcăm faptul că asemenea transplante au început să se efectueze şi în alte unităţi spitaliceşti, ca spitalul „C. I. Parhon" din Iaşi, Spitalul de ochi nr. 22 şi Spitalul Colţea din Bucureşti.

Cînd controlul medical s-a terminat, am solicitat conf. col. dr. Mircea Olteanu să ne vorbească despre preocupările de viitor, despre perspectivele deschise în acest domeniu. „Paralel cu cercetările şi cu activitatea pe care o desfăşurăm, căutăm să ţinem permanent pasul cu noile cuceriri ale ştiinţei oftalmologice mondiale. Participarea la diferite manifestări ştiinţifice internaţionale — dintre care ultimele le-au constituit cele de la Paris şi Barcelona — este una din căile care ne înlesneşte acest lucru. În ce priveşte tehnica operatorie, se fac experienţe de introducere a corneei artificiale (aloplastie), folosindu-se sticlă neutră sau material plastic. Timpul încă nu şi-a spus cuvîntul în această privinţă.

— Va fi posibil transplantul de ochi?

— Transplantul de cornee — care se poate efectua atunci cînd bolnavii zăresc încă, cît de cît — nu trebuie confundat cu transplantul de ochi. Întrucît ochiul este o expansiune a substanţei nervoase cerebrale, transplantarea de ochi va fi posibilă numai atunci cînd se va efectua de către neurochirurgi transplantarea totală sau parţială de cornee.

Există însă perspective ca nevăzătorii să poată beneficia de o mai bună orientare în spaţiu, datorită — în primul rînd — pătrunderii tot mai mult a electronicii în medicină. În acest sens, fabricarea unor roboţi care se orientează, este tipică. Ultrasunetele şi sistemele tip radar sînt mijloace tehnice avansate care au intrat şi în preocupările oftalmologice, astfel că nu este departe ziua cînd, cu ajutorul lor, nevăzătorii se vor putea orienta, practic, în spaţiu.

Sînt preocupările prezente — alături de realizările prezente — vin să confirme, mai mult decît o dată, grija deosebită manifestată faţă de om, faţă de sănătatea poporului.

Mircea SCRIPCĂ

LA LUMINA... UNEI CIUPERCI

Luminiscenţa microbilor şi ciupercilor este cunoscută de multă vreme. S-a arătat că în timpul primului război mondial mulţi soldaţi au citit noaptea scrisorile şi ziarele la lumina ciupercilor luminiscente. Mai ales în nopţile deosebit de calde. Iată de pildă în imaginea de sus o ciupercă luminiscentă din insula Hachijo, Japonia — Mycena luxcoli, fotografiată în plină zi. Imaginea a doua este realizată noaptea. Par mici lampioane. Iradiază lamelele, situate sub pălărie. Aici se formează sporii care sînt luminiscenţi.

TEHNICĂ

ZGOMOTUL — MALADIA SECOLULUI SE POATE... VINDECA

Iniţiative valoroase ale cercetătorilor români într-un domeniu care interesează astăzi sănătatea oamenilor dar şi funcţionarea optimă a utilajelor.

Dezvoltarea impetuoasă a tuturor ramurilor economiei naţionale a condus la o creştere a numărului surselor de zgomot şi vibraţii.

Prima instituţie din ţară care a iniţiat acţiuni organizate pentru combaterea zgomotului şi vibraţiilor a fost Institutul de Cercetări Ştiinţifice pentru Protecţia Muncii (I.C.S.P.M.). Înfiinţat în 1953, laboratorul pentru combaterea zgomotului şi vibraţiilor în industrie s-a dezvoltat an de an, astfel încît în momentul de faţă este dotat cu cea mai modernă aparatură de măsură, control şi cercetare atît a zgomotului cît şi a vibraţiilor.

Cercetările efectuate se concretizează prin proiectarea şi aplicarea măsurilor de reducere a zgomotului şi vibraţiilor la sursă, însonorizarea locurilor de muncă, izolarea surselor de zgomot, echipamente de protecţie individuală contra zgomotului şi, în ultimul timp, chiar proiectarea de noi utilaje silenţioase.

De altfel proiectarea de noi tipuri de utilaje silenţioase stă în centrul atenţiei cercetătorilor noştri. În acest sens se poate cita tema referitoare la proiectarea şi realizarea în colaborare cu Uzina Independenţa — Sibiu a unui perforator uşor cu nivel de zgomot şi vibraţii redus, cu performanţe superioare tipurilor utilizate în prezent în industria minieră. Perforatorul funcţionează după o schemă originală, confirmată de O.S.I.M. ca invenţie şi care prezintă o serie de avantaje în comparaţie cu tipurile similare utilizate în străinătate. Realizarea unor asemenea utilaje de concepţie românească reprezintă o iniţiativă valoroasă, dacă ţinem seama de faptul că pentru asimilarea perforatorului mijlociu care se execută pe bază de licenţă, s-au făcut eforturi valutare destul de serioase.

O parte dintre temele de cercetare şi proiectele realizate se referă la combaterea zgomotului şi vibraţiilor la sursă. În acest sens putem cita soluţiile propuse pentru combaterea zgomotului la staţiile de reglare-măsurare ale conductelor magistrale de gaz metan, la întreprinderile de prefabricate din beton, turnătorii ş.a. Tot sub acest aspect sînt abordate două probleme foarte importante şi anume, una care se referă la combaterea zgomotului la utilajele pentru prelucrarea lemnului (contract cu Ministerul Industriei Lemnului) şi la războaiele de ţesut (contract cu Ministerul Industriei Uşoare).

La locurile de muncă unde nu s-a putut combate zgomotul la sursă s-a trecut la aplicarea soluţiilor de carcasare totală sau parţială, de ecranare cu ecrane plane sau spaţiale sau de tratament acustic al pereţilor sau tavanului încăperii respective.

În acest sens pot fi citate temele de cercetare care se referă la combaterea zgomotului la cincisprezece din cele mai importante centrale termo şi hidroelectrice, la combinatele siderurgice Galaţi, Hunedoara şi Reşiţa, la unele uzine constructoare de maşini — Tractorul-Braşov, U.C.M.-Reşiţa, la combinatele chimice — Făgăraş, Tr. Măgurele, la rafinăriile — Brazi şi Teleajen-Ploieşti ş.a.

Problemei combaterii zgomotului şi vibraţiilor i se acordă o atenţie din ce în ce mai mare în ţara noastră la fel ca şi în toate ţările dezvoltate.

O dovadă elocventă o constituie programul prioritar elaborat de C.N.S.T. în acest sens şi care tratează direcţiile principale de cercetare în acest domeniu, măsurile organizatorice precum şi baza materială necesară.

Ţinînd seama de ceea ce s-a realizat pînă în prezent în acest domeniu, de perspectivele dezvoltării activităţii viitoare, precum şi de ritmul nou imprimat cercetării ştiinţifice în ţara noastră, se poate considera că pe viitor în domeniul combaterii zgomotului şi vibraţiilor se vor putea obţine realizări tot mai importante în vederea creării unor condiţii optime de muncă în întreprinderile din ţara noastră.

Ing. Alexandru DARABONT
cercetător ştiinţific principal la Institutul de cercetări ştiinţifice pentru protecţia muncii

Recordul de viteză al luminii poate fi egalat

La Institutul Unificat de cercetări nucleare de la Dubna s-a înscris un deosebit succes, anunţă ziarul „Pravda". Sincrofazotronul a început să accelereze deutoni (nucleii atomilor de deuterium) pînă la energii de 11 miliarde de electroni-volţi. Este primul şi singurul accelerator din lume pînă la ora actuală care a reuşit să imprime unor nuclee complexe viteze apropiate cu cea a luminii

ACUPUNCTURA ÎN CHIRURGIE

Despre această metodă terapeutică cunoscută de mii de ani în China, apreciată şi practicată astăzi în multe ţări europene, am vorbit pe larg în revista noastră. Fiecare din cele 720 de puncte, pe care orice practician învaţă să le cunoască, şi la care se adaugă alte 180 de puncte secrete, căci sînt ştiute doar de marii maeştri ai acupuncturii — are un corespondent anatomic exact. Este poate bine să amintim un singur lucru: cît de periculos este a face acupunctură fără a şti foarte bine: un ac plasat prost poate face mai mult rău decît bine. Poate provoca dereglări şi chiar să omoare pacientul în cîteva ore. Şi iată acum o noutate: aplicarea ei în chirurgie. De trei ani în Republica Populară Chineză au fost efectuate 400 000 de operaţii fără anestezie, doar prin aplicarea acupuncturii. Fotograful revistei „Paris Match" — Marc Riboud — a asistat la una dintre aceste extraordinare operaţii: extracţia unui chist de ovar. Citîm din relatarea acestuia: „începe acupunctura: insensibilitatea se produce cam după 30, 40 de minute şi poate să dureze mai multe ore. Acupunctura suprimă inconvenientele anesteziei clasice, accidentele cardiace. Bolnavul rămîne conştient cooperînd cu medicul. Eşecurile sînt rare.

În imaginea de mai sus: operaţia. Două ore mai tîrziu, bolnava poate să meargă. I-a fost scos un chist de 4 kilograme.

„ATOMUL" ÎN HAINE DE SĂRBĂTOARE

Între 6 şi 16 septembrie se desfăşoară la Palatul Naţiunilor de la Geneva cea de a patra Conferinţă internaţională privind utilizarea energiei nucleare în scopuri paşnice. Ţara noastră este prezentă cu o delegaţie de oameni de ştiinţă sub conducerea prof. dr. Ioan Ursu, preşedintele Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară şi directorul Institutului de Fizică Atomică. Şi ştim din cercetările şi rezultatele obţinute de savanţii români cît de mari sînt posibilităţile pe care le oferă energia atomică pusă în lucru în scopuri paşnice, cît de vastă este gama domeniilor în care poate interveni.

Una dintre metodele nucleare — dintr-o listă mereu mai lungă a celor ce pot fi folosite în agricultură — este cea care are ca obiectiv ameliorarea eficienţei îngrăşămintelor. În imagine, un cocotier asupra căruia se urmăresc rezultatele unei cercetări în acest sens.

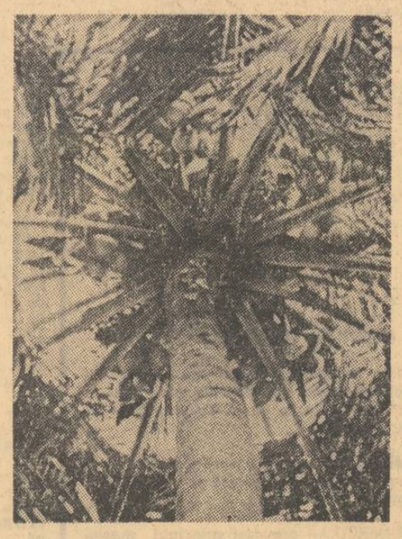

O fîntînă îngheţată la 30 grade temperatură!

Surprinzătoarea descoperire: o fîntînă îngheţată în plină vară — a fost făcută recent la nord de Clermond-Ferrand. La adăpostul unei fose vulcanice, în scobitura unei pietre a apărut o peliculă de gheaţă avînd o grosime de aproximativ un centimetru, în timp se temperatura aerului în această regiune atinge 30 grade Celsius. Cauza acestui fenomen atît de ciudat? Sînt două ipoteze: fie că e vorba de un sistem de curent de aer care ar trece în interior, prin minusculele galerii subterane, fie, dat fiind zona vulcanică, cauza s-ar datora exploziei de gaz venit din adîncurile Terrei.

ŞTIUCA... A ROŞIT

Ştiuci roşii? Pescarilor nu le venea să creadă. Cunoşteau bine, peştii din cele cinci lacuri din jurul oraşului Bardy din Azerbaidjan şi nu se mai întîmplase să prindă asemenea ciudăţenie. Misterul pare totuşi să fie elucidat. S-a observat că fundul lacului unde au fost pescuite ştiucile roşii era din argilă roşie. Este posibil, se arată în nota informativă din ziarul Trud, că schimbarea culorii a intervenit „pur şi simplu" ca o adaptare la mediu.

PSIHOSOCIOLOGIE

„GHICITUL ÎN STELE — O ÎNŞELĂTORIE" — AFIRMĂ ŞTIINŢA

Revista „Science et Vie" constată: tocmai în patria lui Descartes creşte cohorta vindecătorilor, a prezicătoarelor, a producătorilor şi consumatorilor de horoscopuri pe bandă, a adepţilor de „farfurii zburătoare" de tot soiul. Aşadar se propune o analiză obiectivă, ştiinţifică. Înşelătoria e demascată.

Eliane de Massard şi Michel Gauquelin au întreprins o analiză psihosociologică, publicată în revista „Science et Vie", o schiţă de studiu din care spicuim cîteva fragmente. În obiectiv? De astă dată o ghicitoare — Madame Soleil — şi clienţii săi.

Cine este Madame Soleil? O femeie de aproape 60 de ani — născută în 1913, la Paris. La începutul carierei făcea parte dintre acele „numere" de atracţie care nu puteau lipsi din pitorescul tîrgurilor populare, alături de „femeia cu barbă" şi de măscărici. Cum „i-a mers bine", a deschis în 1951 un cabinet de consultaţie. Ca un demn mesager al astrelor — Madame Soleil ghiceşte „în stele" — ea împrumută un aer de siguranţă de sine şi de mister. Clientela trebuie să creadă şi să se înfioare puţin în faţa celei care cunoaşte părerea planetelor şi decizia lor privind trecutul, prezentul şi viitorul fiecăruia dintre locuitorii Terrei. Prin „cum spune" şi prin intonaţiile vocii, ea este o versiune modernă a anticelor „pitii" dezvăluind căile Destinului. Doar trebuie să te înfioare interesul pe care ţi-l poartă Marte sau Saturn cînd te trezeşti dimineaţa din somn..., vigilenţa lui Pluton privind sîrguinţa la învăţătură a fiului zburdalnic... ş.a.m.d.

Ştiinţa demască iraţionalul, evident, dar interesant este că nici Madame Soleil nu este străină faptului că ea practică într-adevăr iraţionalul. Logica ei este simplă. Întotdeauna în trecutul îndepărtat cei ce predicau iraţionalul, — prezicători de duzină sau ghicitori cu faimă — au ştiut să-şi facă din această practică o sursă de venituri. De ce nu ar încerca şi acum în secolul ştiinţei? Absurd? Se poate, dar dacă rentează? Se speculau în trecut naivii. Speriaţii. Complexaţii.

Iată ce spune:

„Cîndva oamenii găseau iraţionalul în religii, dar trebuie să convenim că acestea au cam dat faliment... — observă Madame Soleil. Cei care trebuie să predea religia sînt ei înşişi prada unei crize... Vreţi sau nu, întrebuinţăm aceeaşi terminologie, întrebuinţăm aspecte savante, şi, dacă vreţi, întrebuinţăm aspecte care sînt ale astronomiei, adică expresii ca: orbite, precesii de echinoxuri, tranzit... Asta impresionează oamenii care nu sînt cunoscători în problemele ştiinţei, asta dă şi un aer de seriozitate astrologiei căreia, de altfel, clienţii mei îi conferă încredere cu generozitate, de la început, fără să caute vreun moment explicaţia..."

Madame Soleil se bazează pe lipsa de pregătire ştiinţifică a clienţilor, pe existenţa încă astăzi a unei mentalităţi vechi, căutînd să-i impresioneze prin cîteva cuvinte luate din dicţionarul ştiinţific. Şi, incultura nu e curioasă. Plăteşte fără să întrebe.

„Prezicerile nu sînt exacte, mărturiseşte ea. Nu ştim ce reacţie are individul şi sîntem în faţa unei probleme date: liberul arbitru. Adevărul apare într-o proporţie foarte slabă".

Cercetătorii îi analizează prezicerile. Madame Soleil se dovedeşte într-adevăr de o deosebită prudenţă. Ea îşi încredinţează clienţii că ceea ce le va spune se va „împlini" cam peste 18, 24 de luni. De ce? După un asemenea interval de timp amintirea celor spuse se estompează. Oamenii uită. Fabulează între timp. De altfel ghicitoarea este un bun psiholog. Ştie cu cine are de a face. Cum să-i spună. Şi totul e — nu-i aşa? — cum spui, nu ce spui. Argumentele n-au importanţă. Uneori e bine să te foloseşti de un proverb, alteori, de o frază neclară, cu dublu sens, alteori un sfat, camuflat în prezicere certă, la nevoie o bolboroseală în care se aud cîteva cuvinte „savante".

Făcînd o comparaţie, Madame Soleil comunică cu ajutorul publicului său la fel ca un virus cu celula, prin intermediul unui ARN mesager, observă cercetătorii. Afirmaţiile „vizionareiˮ sînt bazate pe un aşa-zis nu „bun simţ" ci mai degrabă „simţ comun". Ea înclină să dea soluţia cea mai plauzibilă, după tipicul unor vechi proverbe: „Nu zvîrli copilul o dată cu apa din lighean", „De la picioarele zidului se vede zidarul" etc. În schimb, „sentinţele" ei sînt autoritare, pentru că convingerea cu care le spune contribuie la încrederea clientului. Un exemplu. Cineva întreabă: copilul meu s-a născut la 13 august 1956 la orele 19. Este extrem de nervos. Credeţi că va avea un viitor normal? Va face studii „normale"? Răspuns: Va trebui să înveţe o meserie manuală. De studii, bineînţeles, nu poate fi vorba.(!?!). Un tată întreabă: Băiatul meu s-a născut la 23 aprilie 1955. Este într-a treia. N-are nici o aptitudine pentru studii. Ce să facem? Răspuns: Învăţaţi-l o meserie manuală, punîndu-l să-şi cîştige existenţa devreme...

Madame Soleil, după cum se vede — notează cercetătorii — n-a auzit de orientare profesională, de examene de aptitudini etc.

„S-ar putea crede, nu-i aşa, că devreme ce nu face nici bine, nici rău, poate fi lăsată în pace să dea consultaţii astrologice la microfonul radioului. Cît de greşită este această părere! Se ştie că teama, angoasa într-un stadiu de început este o nevroză. Exacerbată şi „fixată", devine o psihoză şi necesită îngrijiri medicale. Iar psihoza este, fără îndoială, un adevărat cancer psihic".

Iată pericolul pe care-l prezintă Madame Soleil. Ea „fixează", întreţine, exacerbează neliniştile, angoasele, stările nevrotice ce trebuie efectiv îngrijite, vindecate de către medici, de către psihiatri.

De altfel, de cîte ori, Madame Soleil este solicitată să dea un răspuns direct, concret, ea se refugiază în consideraţii astrale, ridicole.

„Aveţi, răspunde ea unui solicitant, un Mercur care este foarte aproape de Soare, ceea ce vă face să fiţi elocvenţi". Mai trebuie să comentăm asemenea afirmaţie?! O altă frază „savantă":

„...— Gravitaţia lui Marte îl va fi foarte favorabilă, cea a lui Jupiter nu-i va fi neplăcută nici ea...".

Mai e nevoie să subliniem incultura doamnei Soleil?!

„Aveţi influenţe care încep să se contureze agreabil pentru dv. Fiica dv. este născută la 25 mai 1960. Este în Gemenii 1960, doamnă, ceea ce este bine!"

Calitatea zodiei Gemenilor pare să varieze cu anii, ca aceea a vinurilor! Gemenii anului 1960, ehe!!

„Demonul aventurii este în dv., sînteţi într-adevăr în semnul Peştilor! Ştiţi, micuţa mea, cei născuţi în zodia peştilor sînt nişte capete de lemn!"

Strașnic răspuns! Dar contradicţiile n-o tulbură.

Indignarea oamenilor de ştiinţă, de cultură, a oamenilor în general de bun simţ, a oamenilor secolului XX faţă de acest „spectacol", care nu este numai un spectacol de prost gust, care dezvăluie un stadiu de subdezvoltare intelectuală, care poate fi privit, de altfel ca procesul angoasei contemporanilor ei, doar indignarea, spun autorii studiului, nu poate să convingă. Este motivul pentru care revista „Science et Vie" a adus argumente indignării. A iniţiat o analiză ştiinţifică demascînd, prin datele şi faptele culese înşelătoria, căreia îi cad victimă complexaţii, cei ce nu s-au realizat pe nici un plan, nici social, nici sentimental..., cu un nivel de... nepregătire intelectuală.

CAII NU SE MAI ÎMPUŞCĂ

De obicei caii de curse care-şi fracturau piciorul erau împuşcaţi imediat. La 4 aprilie, un favorit — Bonami, în vîrstă de trei ani, se opreşte în plină cursă la Longchamp. Fractură deschisă. Din fericire asistă la dramă celebrul chirurg „hipiatru" Pouret, şeful unei clinici cabaline, cu 20 de „locuri". Bonami primeşte primele îngrijiri, apoi este transportat la clinică, unde, alături de alţi pacienţi — toţi celebri alergători de cursă — aşteaptă vindecarea. Fireşte, nu va mai putea concura niciodată, dar, cel ce se dovedise cel mai dotat din generaţia sa, va fi încă de mare folos ca tată al unei noi generaţii de alergători.

OBEZITATEA ADULTULUI ÎNCEPE ADESEORI DIN... LEAGĂN

Afirmația poate să ne surprindă. Știm că ne îngrășăm cu vîrsta. Este adevărat. Pentru că ne hrănim defectuos. Desigur. Pentru că nu facem suficientă mișcare. Nici aici nu greșim. Și este dizgrațios, declară moda. Este mai ales, periculos, spun medicii. Obezitatea este unul dintre principalii factori de risc. Nu printre longevivi îi vom afla pe obezi, în schimb, mult prea adeseori, printre cardiaci. Iată și de ce surplusul de greutate a devenit o problemă îngrijorătoare în țările dezvoltate unde proporția celor grași crește și cu aceasta numărul cardiacilor și al deceselor. Iar întrebările științei se înmulțesc : cum ?, de cînd începe pericolul ? Un răspuns dat recent : din leagăn. Iată noutatea științifică care a „explodat" la Congresul internațional asupra obezității ținut la Deauville. În acest proces al sănătății, marele acuzat este tot alimentația nerațională. Încă din primii ani ai vieții. Să citâm însă, cîteva pasaje din relatarea pe care o face Martin Allain — Regnault în ziarul „Le Monde".

Nimeni nu ignoră, desigur, că țesutul adipos este un constituient normal al organismului. Nici o ființă umană nu ar putea trăi total „degresată". Cu 15 pînă la 25 la sută corpul uman este constituit din grăsimi, conținute în celulele adipoase sau adipocite. Biologii nu și-au dat seama decît foarte recent de particularitatea acestor celule și de importanța pe care o pot avea în evoluția viitoare a omului.

Adipocitele sînt, într-adevăr, celulele al cărui număr nu este cu rigurozitate înregimentat de la naștere de mesajul ereditar. În timp ce celelalte celule cresc, mor și se înlocuiesc după norme extrem de precise, acestea pot suferi variații considerabile în funcție de mediu și, în primul rînd, de erorile de alimentație.

Celulele țesutului gras sau adipos au un rol esențial : depozitarea sub o formă statică, a trigliceridelor, substanțe care oferă organismului, la cerere, energia indispensabilă reacțiilor celulare. Corpul unui subiect normal avînd de pildă 70 de kilograme, conține în jur de 10 kilograme de trigliceride. La această importantă energetică „statică" se adaugă rolul primordial, dinamic de astă dată, al celulei adipoase : depozitarea și liberarea de corpi grași, de lipide, în funcție de necesitățile organismului. Este un fel de subtil compromis, supus normal unui admirabil mecanism regulator între „lipogeneză" (constituirea de rezerve) și „lipoliză" (utilizarea grăsimilor).

Organismul uman, prin informații pornind de la creier, înregistrează permanent necesitățile celulare, prin jocul hormonilor organizează gestiunea stocurilor. În mod normal, este în căutarea continuă a unui echilibru prin care intrările vor trebui să compenseze — și doar să compenseze — ieșirile, păstrînd în același timp un fond fix de grăsimi.

Obezitatea este datorată unui exces de stocaj, depozitare a grăsimilor, a cărei origine este multiplă dar care se traduce întotdeauna, pe plan anatomic, printr-o mărire a adipocitului ale cărui posibilități de uimitoare elasticitate au reținut de multă vreme atenția.

Într-adevăr, celulele adipoase cresc ca mărime cu vîrsta. Diametrul lor și volumul lor pot aproape să se dubleze sub presiunea trigliceridelor care se acumulează în citoplasmă. Excedentul față de cheltuieli, chiar dacă acesta nu este decît doar de 20 sau 25 de calorii (la o rație alimentară de 2 000 de calorii pe zi) — ceea ce înseamnă teoretic că în 15 ani te îngrași cu 10 kilograme — pot, prin mărimea adipocitelor, să explice unele obezități. Deci, ne îngrășăm și cu vîrsta. Dar nu numai. Cauza trebuie de obicei, căutată mai de mult.

Exprimări recente, îndeosebi cele făcute în Statele Unite de către Knittle și Hirsch, arată influența net determinantă a numărului acestor celule. Nu vom reda aci experiențele pe animale de laborator, ci faptul că și la copil s-a găsit că numărul adipocitelor crește cu timpul. Or, cînd sînt practicate regimuri alimentare, în deosebi hipercalorice, aportul excesiv de hrană în prima copilărie, atunci cînd numărul celulelor nu este încă fixat, limitat, face să se înmulțească adipocitele care, ulterior, vor crește ca volum prin stocarea trigliceridelor. Iată de aci importanța pe care trebuie s-o acordăm alimentației — de la început. Și permanent.

S-a demonstrat că obezii au toți, mai multe adipocite decît cellalți, decît subiecții normali. Iar toate observațiile făcute pe obezi, al căror exces de greutate nu a apărut decît la vîrsta adultă, duc la concluzia că la adulți nu sînt decît variații de volum celular. Celulele cresc sau scad, dar nu sînt mai putine decît înainte. Nu dispar printr-o cură de slăbire. Celulele adipoase nu mor. Doar talia lor se micșorează în timpul curei de slăbire. Observația făcută asupra unor persoane obeze care au pierdut pînă la 50 de kilograme este semnificativă. Numărul celulelor a rămas același și, ca atare, sînt „dispuse" în permanență, așteaptă „cu poftă" să se umfle, să se satureze, la prima „neatenție".

Aceste concluzii, evident, nu trebuie să aibă ca efect „dezarmarea" celor ce vor să slăbească. Dimpotrivă, scopul lor este dublu : respectarea în permanență a unui regim alimentar rațional pentru adulți, în relație directă cu activitatea depusă și cu vîrsta și important : o atenție mărită din partea părinților în ce privește mesele copiilor. „Dacă doar 7 la sută dintre copiii obezi au părinți cu greutate normală, să nu se tragă concluzia că este un fenomen de transmitere ereditară. Este în mult mai mare măsură o învățare a proastelor obiceiuri alimentare pe care le au părinții. Dacă mamele ar accepta să-și hrănească mai puțin abundent copiii în primii ani, s-ar preveni, se pare, pentru multe mii de oameni, obezitatea". Or aceasta se traduce și cu „s-ar evita" un cortegiu de boli, între care, evident, cele „de inimă". Și este poate inutil să amintim în acest context de ce bolile de inimă se situează astăzi, pe primul loc al mortalității.

MODA LA 40 DE ANI

Se recomandă pentru această vîrstă silueta mai pline sau mai suple, linia simplă, elegantă și feminină care este dată de tăietura rochiei sau costumului în două piese, de suplețea materialului. Nu uitați un amănunt : rochiile și costumele în două piese să fie în mod obișnuit, căptușite.

1. Un taior alb — jachetă scurtă și fustă care acoperă genunchiul. Originală este tăietura jachetei care continuă în talie, formînd cordonul jachetei prins într-o cataramă. Fusta formată din patru clinuri, este ușor evazată, cu buzunare laterale în tăietura clinului. Tot costumul are tighele duble. Ca material, poate fi folosit tercotul, șantungul mai plin sau stofa.

2. **O rochie stil chemisier,** foarte potrivită pentru această vîrstă, este tăiată în talie, cu mînecă scurtă și revere lungi rotunjite.

3. **O rochie simplă** cu tăietură aparte care lungește silueta.

4. **O rochie tot stil chemisier** pentru dimineața, închisă cu fermoar în față, formînd o cută dublă și adîncă (pentru lărgime), tăiată în talie, cu mîneca scurtă și clape aplicate.

Culorile recomandate la această vîrstă : ocru, ruginiu, galben, maro, combinații cu imprimeuri de maro cu negru și ocru.

Accesoriile au o mare importanță în ținuta dumneavoastră (cordoanele, pantofii, gențile, bijuteriile bine alese. Și nu uitați, coafura).

Vă prezentăm în clișeul de sus cîteva modele de pieptănături simple, potrivite pentru această vîrstă.

HARTA GASTRONOMICĂ A ȚĂRII ÎN LUMINA CONCURSULUI

TRADIȚIONAL ȘI TOTUȘI NOU

BULGĂRI DE AUR

O prezentare inspirată și de efect a unor preparate culinare simple, gustoase, care pot fi servite cu succes chiar și în ocazii deosebite.

Din 500 g mălai, 4—5 pahare de apă și un praf de sare se face o mămăligă obișnuită. Înainte de a se lua de pe foc se încorporează 100 g. unt și 200 g caș-caval ras. Se răstoarnă mămăliga, se lasă să se răcorească. Se fac apoi din ea găluști mari cît mandarinele. Se tesesc ușor între palme și se rumenesc în ulei fierbinte. Se taie un capac și cu o linguriță se scoate din miez. Se umple golul cu o ciulama sau tocănită din ciuperci, rinichi, ficat etc. (după preferințe, sezon, posibilități). Se pune deasupra capacul. Se dau 5 minute la cuptor și se servesc fierbinți cu o salată de sezon. **(NICULINA ANTONIU** — lucrătoare topo — București).

ÎMBIETOR ȘI ASPECTUOS

„FLORI ROȘII"

Ca aceste „flori roșii" să împodobească masa dv. aveți nevoie de 500 g. roșii mijlocii, 50 g. unt, o ceapă potrivită, 200 g. brînză telemea și, la dorință, puțin piper.

Se taie roșiile în rondele de 1 cm. grosime și se așează pe un platou rotund sau direct pe farfuriile cu gustări ce vor fi servite comesenilor.

În mijlocul fiecărei rondele se potrivește un cocoloș, cît o nucă mare, de brînză frecată cu unt și ceapă mărunt tăiată. **(STELIANA TUDOR** — repansatoare — Ploiești).

UN PEPENE OBIȘNUIT

Un pepene galben (mai mare sau mai mic în funcție de numărul persoanelor), un măr, 1—2 pere, 1—2 piersici, 3—4 prune, un ciorchine de strugure, 6—8 foi de gelatină (de preferat roșie), un pahar de sirop simplu din apă și zahăr, un pahar mic de lichior (la alegere).

Se înmoaie gelatina în puțină apă rece și se amestecă cu sirop și lichior. Mărul, perele, piersicile și prunele se spală, se curăță de coaje și se taie în cuburi sau felii subțiri. Boabele de struguri se scot de pe ciorchine.

Se taie din pepene un capac, se golește de semințe și filamente. În locul lor se pun fructele pregătite și se toarnă amestecul de gelatină, sirop și lichior. Se acoperă cu capacul scos din pepene și se dă la rece pînă a doua zi, cînd se servește tăiat în felii obișnuite. **(ELISABETA PLOTOGEA** — gospodină — Brașov).

SIMPLU ȘI INGENIOS

CHIFTELUȚE DIN PATE DE FICAT

Se deschide o cutie de pate de ficat de 200 gr. Se amestecă cu miezul unei felii de franzelă muiat în lapte și bine stors, cu 1—2 ouă, o ceapă mărunt tocată, pătrunjel verde, sare și piper. Se fac între palme chifteluțe mici, se dau prin pesmet și se rumenesc în ulei încins. Se servesc calde sau reci. **(PAULINA DIACONU** — pensionară — București).

CARTOFI EXTRA

5 cartofi frumoși, 50 g. ulei, 4 ouă, 2 linguri de smîntînă, sare.

Se curăță cartofii, se spală și se taie în lung. Se prăjesc în ulei încins. Se sărează. Separat se bat ouăle întregi cu smîntînă și un praf de sare și se toarnă peste cartofii rumeniți. Se acoperă cu un capac. După ce ouăle s-au închegat și partea de dedesubt a prins culoare, se taie în 4 porții și se servește imediat. Poate fi însoțită de orice salată de sezon. **(ELENA DANCERIU** — casnică — Orăștie).

ECONOMIC ȘI RAPID

Aveți un cozonac care a început să se usuce și nu mai îmbie pe nimeni ? Nu-i nimic ! El poate deveni rede baza unui nou dulce apetisant.

PESMEȚI CU ANASON

Tăiați cozonacul în felii subțiri, așezați-le pe o tavă și dați-le la cuptor să se rumenească ușor. Între timp preparați un sirop cu anason. Stropiți cozonacul rumenit. Dați din nou la cuptor 5 minute. Scoateți pesmeții și pudrați-i cu zuhăr.

SAVARINĂ DELICIOASĂ

Tăiați cozonacul în felii potrivit de mari și groase de un deget. Imbibați-l bine cu un sirop aromat cu vanilie, coajă de lămîie sau de portocale. Ungeți apoi feliile cu un gem acrișor. Decorați-le cu un moț de frișcă. **(MARIANA LĂZĂRESCU** — studentă — București).

PENTRU SACUL DE EXCURSII

O PÎINE BOGATĂ

Cei care pornesc pe cărările pădurilor sau urcă spre culmile munților, vor aprecia desigur acest preparat care nu cere nici farfurii și nici tacîmuri. Bogat în glucide, lipide, proteine, oferă drumețului energia necesară și îl scutește de surprize neplăcute : ouă sparte peste rufărie sau cărți, unt topit de căldură etc.

1 kg. făină, 30—40 g. drojdie de bere, ¾ l. lapte, o lingură de ulei, o linguriță bună de zahăr, o linguriță rasă de sare, 250 g. slănină afumată, cu fișii de carne prin ea, 200 g. cașcaval, 2—3 ouă, 50 g. zahăr pudră.

Se înmoaie drojdia cu puțin lapte îndulcit cu o linguriță de zahăr și se amestecă cu 1—2 linguri de făină. Se cerne făina, se face în mijlocul ei un cuib, se pune în el plămădeala și se lasă la dospit.

Se adaugă apoi sarea, uleiul și restul de lapte (la temperatura camerei, nici calde, nici reci). Se frămîntă totul pînă ce aluatul se desprinde de pe mîini. Nu trebuie să fie prea vîrtos. Se lasă la crescut.

Se unge o tavă lată de plăcintă și se așază în ea aluatul întins în foaie groasă. Se împănează cu slănină și cașcaval tăiat în cuburi. Se bat ouăle cu zahărul pudră, se toarnă deasupra și se dă tava la cuptor cu foc potrivit. După ce s-a copt, se taie în pătrate mari (circa 15/15 cm.). **(ELENA MATEI** — farmacistă — Pitești).

UN PRÎNZ ÎN FAMILIE

LUCSKOS KAPUSZTA
(ciorbă secuiască)

O varză dulce de circa 2 kg, 2 ardei grași, 2—3 roșii, 250 g. slănină afumată, cîteva crenguțe de cimbru, 3—4 cartofi, 2 linguri de făină, puțin ulei, oțet pentru acrit, un pahar cu smîntînă, sare, boia de ardei.

Într-o oală de 4 litri plină pe trei sferturi cu apă se pun la fiert varza și ardeii tăiați în fișii, roșiile în bucățele, slănina în felii și crenguțele de cimbru legate împreu..ă ca să poată fi scoase ușor. Cînd varza s-a înmuiat, se adaugă cartofii tăiați în cuburi. Separat din făină și ulei se face un rintaș rumenit în care se adaugă puțină boia și se stinge cu apă. După ce rintașul s-a subțiat, se toarnă în oală. Se acrește ciorba cu oțet, se potrivește de sare, se mai dă într-un clocot și se trage oala deoparte. Se servește dreasă cu smîntînă. **(TÖRÖK MARIA** — gospodină — Joseni — Harghita).

FRIPTURĂ ROSANDA

750 g. pulpă de vită, 50 g. grăsime, cîteva roșii frumoase sau o cutie de pastă (100 g.), o căpățînă mică de usturoi, o ceapă, 100 g. ciuperci, un pahar de vin roșu, sare, piper și ienibahar pisat, 150 g. smîntînă.

Se înăbușe carnea în grăsime împreună cu ceapa mărunt tăiată. Se sărează. Se adaugă treptat cîte puțină apă. Cînd carnea e moale, se pun roșiile curățate de coajă (sau pasta), usturoiul pisat, piperul și ienibaharul, ciupercile și vinul. Se dă friptura la cuptor. Înainte de a servi se adaugă smîntînă și pătrunjel verde. **(ROSANDA VATAȘESCU** — gospodină — Slatina).

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

MENȚIUNI SPECIALE

În afara premiilor și mențiunilor amintite în numărul trecut, au mai fost acordate abonamente pe 6 luni la revista „Magazin" (cu începere de la 1 ianuarie 1972) următoarelor concurente :

NICULINA ANTONIU — lucrătoare-topo-București pentru noutatea și inspirata prezentare a unei rețete autentic românești.

ELENA MARINESCU — operator principal mașini — București, pentru ingeniozitatea meniului improvizat și pentru apetisanta lui prezentare.

Concurentei KIRA VOIN-UNGUREANU i se oferă un almanah „Magazin" 1972 pentru „meniul" plin de umor oferit comisiei de triere : un plic de „Supco".

Cosmetică

DISCREȚIE

Culoarea pielii diferă de la om la om, după cantitatea de pigment care predomină. De la o anumită vîrstă, datorită transformărilor chimice ce au loc în organism, pielea își schimbă culoarea, se cutează, își pierde elasticitatea, se deshidratează (își pierde apa), apar vinișoare, pete și diferiți negi. Iată de ce, după 30 de ani, dar în special după 40 de ani, veți fi foarte atente la culoarea tenului, pentru a alege fardurile potrivite.

Un obraz galben-gri ar apare nenatural, dacă ar fi fardat cu un fond de ten roz-alb. *Il veți farda cu un fond de ten bej-auriu, după ce, mai înainte, ați acoperit petele maronii, cearcănele, ridurile, cu un fard lichid anticearcăn.*

Fardul bleu închis sau verde va întuneca și mai mult pleoapele cernite. De aceea, dacă aveți pleoape cernite, le veți acoperi cu un fard bej auriu, chiar spre roz. (Dacă țineți totuși, le puteți sublinia spre coadă și ușor, pe arcadă, cu puțină culoare bleu deschis, verde deschis sau turcoise).

Sprîncenele nu trebuie să fie prea groase, prea lungi sau prea subțiri, ci desenate potrivit, după forma firului de păr. *Creionul dermatograf să fie gri sau maron închis. Dacă este negru, să nu fie prea apăsat, deoarece sprîncenele prea conturate, prea negre, dau duritate și umbresc obrazul.*

Fiți atente ca linia sprîncenelor să nu coboare. *De la o anumită vîrstă toate liniile tind să coboare și aceasta dă o notă de tristețe. De aceea veți ridica puțin vîrful sprîncenelor dacă aveți obraz rotund sau pătrat sau le veți da o linie orizontală, pensînd puțin capătul lor, dacă aveți obrazul lung.*

Veți evita colorarea stridentă a părului, *prea blond, prea roșu sau prea negru. Veți căuta culori moderate, fiindcă un păr excentric scoate obrazul în evidență și atunci ridurile și defectele ies mai ușor în evidență.*

Buzele le veți colora luminos dar discret, *nu cu un ruj de buze gras, mai ales pentru persoanele care au strieri (riduri verticale deasupra buzei superioare).*

E mai bine să nu purtați gene false. Vă veți mulțumi să colorați genele cu rimel *albastru, negru sau gri (șatene, brune, roșcate) sau maron (blondele cu ochi albaștri și fața foarte albă).* Celor care poartă ochelari, le recomandăm să nu accentueze prea mult ochii cu farduri. *Lentilele măresc ochii dar și ridurile...*

În general — discreție. Nu faceți abuz de fard.

Constanța POPOVICI
pictor machieur

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE DE LEGUME-FRUCTE

în locurile cele mai pitorești ale țării
hanurile · cabanele · campingurile
cooperației de consum
• oferă condiții excelente de confort pentru o VACANȚĂ PLĂCUTĂ

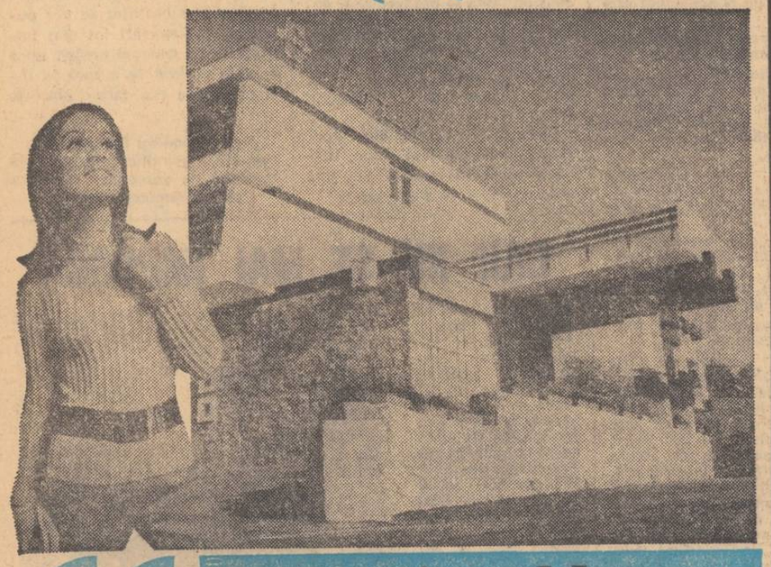

reține emblema
o garanție a ospitalității !
COOP

PETIT BEURRE
BISCUITI
METEOR
SPECIAL
• PENTRU TOATE VÎRSTELE PENTRU TOATE GUSTURILE
• AROMAȚI ȘI GUSTOȘI
DE VÎNZARE LA TOATE UNITĂȚILE ALIMENTARE, COFETĂRII ȘI CENTRELE DE RĂCORITOARE
(6513)

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

Deoarece primim un număr impresionant de scrisori de la cititorii noștri în care ne solicită sfaturi, îndrumări medicale — și spațiul deobicei nu ne permite să le răspundem imediat, încercăm să grupăm întrebările mai frecvent întîlnite.

VALERIAN DANILOVICI—Fălticeni — Suceava. *Ne întrebați adresa unității medicale apropiată și adecvată în cazul unei sarcini. Vă recomandăm clinica de neurologie din Iași.*

R POPESCU—București — MARIA PĂUN—Ploiești și alte cititoare ne întreabă dacă în cazurile de sterilitate feminină se indică salpingografia. *Nu aveți motive să vă temeți de acest examen, dacă este executat în cadrul spitalului de ginecologie fiind internate în secția profilată special pentru combaterea sterilității.*

N.V.M.—Sibiu — *și alte persoane al căror nume nu-l menționăm pentru a le menaja susceptibilitatea, ni se adresează frecvent pentru probleme de andrologie-patologo-sexuală masculină. Evident, asemenea consultații nu se pot rezolva prin corespondență. Este obligatoriu un examen atent, minuțios efectuat de medici endocrinologi și neuropsihiatri. Cele mai multe cazuri țin mai mult de psihiatrie decît de chimioterapie.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Triunghiul lui...?

Dacă într-un triunghi de o formă oarecare se trisectează unghiurile, se constată că liniile trisectoare se întîlnesc totdeauna, două cîte două, formîndu-se un triunghi echilateral, ca în figura de mai jos.

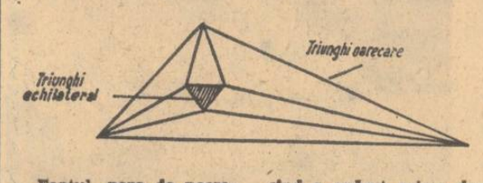

Faptul pare de necrezut, întrucît triunghiul interior este totdeauna echilateral, indiferent de forma triunghiului de la care se pleacă. Dacă nu credeți, nu aveți decît să verificați afirmația grafic, folosind o riglă și un raportor.

Triunghiul acesta mic, echilateral, astfel obținut a dat însă de furcă 15 ani matematicienilor, pînă cînd a apărut prima demonstrație din care să rezulte că în condițiile expuse, se formează într-adevăr un triunghi echilateral și nu altceva. Descoperirea micului triunghi a fost făcută în 1899 de către un matematician al cărui nume îl poartă de atunci și triunghiul, obținut de el. **Știți cum se numește matematicianul respectiv ?**

Ce vîrstă aveau copiii ?

Cititorul nostru NICODIM SICA CODIN, din București ne trimite o problemă de logică foarte amuzantă, pe care v-o prezentăm și dv.

Se întîlnesc doi prieteni care, la un moment dat, aduc discuția despre copiii unuia dintre ei.

— Cîți copii ai? întreabă primul.

— Trei, răspunde celălalt.

— Cîți ani au ? reluă primul.

— Nici unul nu are mai mult de 10 ani, iar produsul vîrstei lor este egal cu 36, precizează al doilea.

— Dar suma vîrstelor? replică primul.

— Suma vîrstei lor este egală cu numărul de etaje al blocului din fața noastră.

Celălalt, privește blocul, îi numără etajele, face rapid cîteva calcule în gînd și-i spune :

— Totuși, nu-mi pot da seama. Mai îmi trebuie un amănunt.

— Bine, replică amicul. Află atunci că copilul cel mai mic are ochi albaștri.

— Perfect, exclamă primul. In acest caz, copiii tăi au următoarele vîrste... și îi spuse exact vîrstele copiilor.

Cum a dedus amicul nostru aceste vîrste ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Apeductele romane

Cauzele pentru care apeductele romane erau realizate pe stîlpi înalți, că țevile acestora nu se îngropau niciodată în pămînt și că, adesea, instalațiile făceau ocoluri nejustificate, se explică prin faptul că inginerii vremii nu cunoșteau prea bine un principiu simplu din fizică : cel al vaselor comunicante. Ei aveau temerea că în bazinele legate între ele cu țevi foarte lungi, apa se va afla la un nivel diferit și că, dacă aceste țevi se instalau în pămînt, linia lor urmînd toate pantele terenului, apa va țîșni în sus. De aceea, țevile apeductelor romane erau înclinate uniform, pe întregul parcurs. Pentru a se realiza însă o astfel de condiție, era necesar să se folosească fie piloni foarte înalți, în diverse locuri înălțimea lor putînd descrește după nevoie, fie să se facă anumite ocoluri, căutîndu-se terenurile cu pantă continuă. Desigur că astăzi, pînă și elevii cursurilor elementare cunosc principiul.

Un-doi, un-doi... țineți pasul

Motivul pentru care sportivii din ultimul rînd nu țineau cadența cu cei din primul rînd nu se datora lipsei lor de simț al ritmului, ci unui fenomen fizic, mai exact, vitezei de propagare a sunetului în aer, care este destul de redusă. Considerînd că sportivii defilau cu viteza de 5 km pe oră, adică 1 km în 12 minute, și că la 1 km revin în medie 1 430 pași, înseamnă că un pas se face în aproximativ 0,5 secunde (Aceasta rezultă din împărțirea celor 720 secunde, corespunzătoare la cele 12 minute, prin cei 1 430 pași, cîți revin pentru 1 km).

Viteza de propagare a sunetului în aer, la temperatura de 20 grade C și presiunea normală de 760 mm coloană de mercur, este de 340 m/s. In aceste condiții, în 0,5 secunde, adică atît cît durează un pas, sunetul străbate 170 metri. Ritmul sonor imprimat de fanfară, va ajunge prin urmare la distanța de 170 metri cu o întîrziere egală chiar cu durata unui pas. De aceea, ultimul rînd al formației de sportivi, păstrînd cadența după ritmul imprimat de fanfară, va fi în contratimp cu primul rînd.

In realitate, lucrurile nu stau însă chiar așa, mai întîi pentru că nimeni nu a putut vedea la televiziune o coloană de defilare unică, lungă de 170 metri, pentru că nu se prea alcătuiesc asemenea coloane aliniate, iar în al doilea rînd, pentru că de obicei, ritmul pașilor la defilări, este suficient să fie menținut de cei din față. Ceilalți, care urmează, respectă mecanic pasul celor din față, deci și ultimul rînd va păstra cadența.

Poate, în filmele cu Stan și Bran, și dacă nu ne înșelăm, în filmul „Stan și Bran în Legiunea străină", se mai întîmplă așa ceva, dar, în ceea ce privește o formație de sportivi, este puțin probabil. Totuși, de dragul unor raționamente din domeniul fizicii,... încălecărăm pe-o șa și vă spuserăm povestea așa... pentru care mulțumim cititorului nostru, care ne-a trimis-o.

Electronică contemporană

In anul 1958, fizicianul japonez ESAKI *a realizat un nou tip de diodă semiconductoare, așa-numita „diodă tunel", cunoscută și sub denumirea de „dioda Esaki". Ea poate suplini numeroase funcții electronice, funcționînd ca oscilatoare, amplificatoare etc.*

Poșta cititorilor

La întrebările puse în revista noastră nr. 714, din 12 iunie 1971, au răspuns corect mai mulți cititori, la care se adaugă și următorii :

Pentru problema „Kant și ora exactă, **Maricica Deteșan** din Galați ; pentru problema „Unde-i leul ?", **Vasile Lucan**, pensionar constructor, din Pitești. La ambele probleme, am primit răspunsuri bune de la cititorii : **Mihai Fröhlinch**, din Sighișoara, jud. Mureș, și **Nicu Cosor**, student la Institutul Pedagogic de 3 ani, din Constanța.

Ne-au trimis propuneri de noi probleme, pentru care le mulțumim, cititorii **Dumitru I. Pleșoianu**, pensionar din Craiova, jud. Dolj, și **U. Petre**, din București. Vom încerca să folosim materialele trimise de dv., fără a vă putea preciza vreo dată oarecare, întrucît pînă acum, pe parcurs, am primit nenumărate asemenea propuneri de la diverși cititori și nici noi nu mai știm cum s-o scoatem la capăt cu toate, mai cu seamă că... sosesc mereu. Ce-i drept, sînt gesturi de simpatie pentru rubrica noastră și de dorință de colaborare din partea cititorilor, pentru care noi le mulțumim sincer.

Deci, răbdare...

Ing. Liviu MACOVEANU

AVEȚI PERFECTĂ DREPTATE!...

de Mihai STOIAN

„Departe de mine gîndul de a face pe grozavul, de a împărți „lecții" în stînga și-n dreapta (mărturisesc, fără fală, că scriu unei reviste pentru întîia dată), deși, după vîrstă, s-ar zice că am ajuns la „anii înțelepciunii" (am depășit frumoasa cifră de... 70 ani). Citind cele ce urmează, probabil că unii își vor închipui că punctul meu de vedere actual ține și de optica vîrstei. Ei bine, nu, se înșală. Dar mai degrabă să intru în subiect.

Am în jurul meu nenumărate feluri de oameni : și mai harnici, și mai delăsători, și mai veseli, și mai gînditori, mă rog, așa cum sînt oamenii pretutindeni, așa sînt și pe strada pe care eu îmi trăiesc, suficient de liniștit, anii pensiei. Peste patru decenii am muncit ca tehnician, uneori am fost mai bine plătit pentru munca mea, alteori mai slab, însă, întotdeauna, am fost mîndru, în sinea mea, dar n-am afișat mîndria asta nicăieri, că muncesc cinstit, că adun atîta cît pot să adun, cît merită profesia în care izbutisem să mă calific și așa mai departe. E cam stingheritor să vorbești despre tine, mai cu seamă cînd, așa, vrei să-i judeci pe alții, căci vreau să-i judec pe cei care umblă, cu limba scoasă după... pricopseli. Vedeți dumneavoastră, aveam douăzeci de ani, eram tînăr de tot, aveam nevoie de gologani de buzunar, mai ieșeam și eu cu o fată la cofetărie, dar niciodată nu mi-a trecut prin minte ideea să ating măcar ceea ce nu-i al meu, ceea ce nu mi se cuvine. Să fim bine înțeleși : e normal ca un om, întemeind un cămin, aducînd pe lume copii, să dorească să-și asigure traiul — al său și al lor săi — adunînd bani, obiecte, punîndu-și casa la punct așa cum se cuvine, gospodărește. Dar de la această dorință naturală, omenească, pînă la... setea de bani, pînă la orbirea în fața gologanului (satirizată de atîția literați de pînă astăzi) e o cale nu numai lungă, aș zice că e o prăpastie. Și eu am locuința mea bine amenajată, nu-mi lipsește mai nimic, am frigider, televizor, bucătărie modern utilată, mă rog, mobilă, vă jur însă că nici un cui, nici o cărămidă a gospodăriei mele nu-i de... împrumut (vreau să spun că nu-i nemuncită). Și-atunci, cum să te împaci, senin, după o viață de muncă (și aș adăuga : cum să te împaci, senin, și tînăr fiind, așadar înaintea unei vieți de muncă cinstită) cu „semenii" noștri puși — cîți sînt — pe cîștig ușor cu orice preț, cu orice risc. Intră unul la pușcărie fiindcă a delapidat zeci de mii de lei și un vecin oftează : „Are doi copii !" „Bravo, vecine, îi zic, ești om de suflet, dar un părinte are datoria să se gîndească, el, cel dintîi, la proprii lui copii. Cînd a băgat mîna pînă-n cot în bani, ce naiba, îi luase cineva mințile ?" Sau alt exemplu (și, vă implor, înțelegeți-mă exact, la nuanță, să nu mă socotiți cumva, poate nu dumneavoastră personal ci unii cititori ai rubricii pe care-o semnați, încuiat, nu-s, și nici exagerat, dacă vrea cineva să mă catalogheze în vreun fel, să-mi zică simplu, așa îmi place : un om cinstit) : în cartierul în care stau, la vreo două străzi distanță, s-au clădit în ultimii ani cîteva blocuri de locuit, foarte frumoase. Pe noi ne bucură, sînt și magazine acolo, mă rog. Pe de altă parte, aflu — de astă dată de la o vecină — că, avînd o rudă de prin preajma Bucureștilor, care-a dat admiterea la liceu și-a reușit, și căutîndu-i acesteia, fetei, o cameră mobilată, a nimerit la careva, chiar în blocurile acelea din apropiere, care i-a cerut 300 de lei lunar (la urma urmei, treaba asta, cu închirierea de camere mobilate, se poate citi și cu ochiul liber la „Mica publicitate"). Dar eu stau și mă întreb : cît plătește dumneaei, persoana care locuiește la bloc, în casa statului, pentru tot apartamentul ? Să zicem un 50—60 de lei. Perfect ! Mai merge și întreținerea, lumina electrică, mai costă și uzura mobilelor din camera cu pricina, mai contează și deranjul. Să facă însă, toate astea, 500 % (cinci sute la sută) față de cît plătește chiriașul, statului ? Cine îi dă dreptul — ce fel de convingere personală (nu mă refer, strict, la lege) — să cîștige atîta ? „Legea"... pricopselli ? Eu personal o resping ! Exemplele, din păcate, s-ar putea înmulți, lărgindu-le la tot felul de domenii (cineva povestea că, la un centru de pîine, vînzătoarea și-a lăsat nepotica s-o încuiască pentru o zi doar, iar nepotica, mai naivă, se lăudase cunoștințelor ei că, la facerea casei, avea un plus de... 60 lei (vă reamintesc : într-o singură zi) rămas din cinci bani lăsați, nedați restul, dar fără intenție (eu personal o cred că n-a păstrat restul cu rea intenție, însă nici n-a insistat să-l dea)...

Recunosc că m-am cam lungit, vina nu-i doar a mea, e și „subiectul" gras, nu știu ce... pricopseală o fi ieșit din rîndurile mele, aștept să vă cunosc părerea.

Al dumneavoastră
pensionar M. IONESCU — București.

Stimate corespondent, comentariile mele vor fi mai restrînse, deoarece ați ilustrat destul de detaliat opiniile pe care le aveți asupra acestei — realmente — nocive tendințe a unora : *spiritul de cîștigă*, de *pricopseală cu orice chip* (parcă-i și văd pe cei în cauză strîmbînd din nas, cu alte cuvinte : „Auzi la ei, ușile astea de biserică etc, etc). Iar dacă am spus că tendința e categoric nocivă, nu m-am referit doar la efectele ei în societate, ci la efectele pe care le are asupra „țesăturii intime" a persoanei care suferă de această boală în stare să deformeze grav personalitatea omului, să-l schilodească sufletește, să-i creeze o asemenea optică asupra vieții întregi și a relațiilor sale cu ceilalți, încît existența să devină un chin și nu o satisfacție (veșnică spaimă, justificată dacă te încearcă într-una simțămîntul actelor necinstite pe care le comiți, desconsiderarea cu care imensa majoritate te... răsplătește în dificila treabă a alegerii numelui. Vă rugăm dați sfoară-n țară că se caută un nume de **băiat** și un nume de **fată** (pot fi și mai multe deodată). Promitem să vă anunțăm cine sînt „nașii", după ce vom alege. Cu mulțumirile a doi fericiți viitori părinți". Încercăm și noi, fără deosebită „fantezie" : **Gabi** — pentru fată, **Victor** — pentru băiat. Astfel vor fi satisfăcute absolut toate orgoliile... Succes !

Hagi Tudosele și compania, zgîrcitul care-și mănîncă de sub unghie, care-și chinuie familia, vecinii și semenii în general cu avariția sa maladivă, dar *nu fură*, — altul e „istețul", „șmecherașul" pe care l-aș mai numi și „cimitirul antricoatelor și al șprițului", genul abject al indivizilor care sînt mai preocupați de ceea ce trece prin ei (din punct de vedere... digestiv) decît de ce lasă în urmă după... trecerea lor pe pămînt, motiv pentru care nu lasă să le scape nici cel mai mărunt... prilej de-a ciupi (nu mai înșir : un leu, o mie, zece mii, mie personal mi-e indiferentă suma, *contează GESTUL !*). In galeria de portrete înrudite, dar nu identice, se înscriu, desigur, și cei care, sub candida mască a simțului gospodăresc, „gospodăresc" în așa fel locul lor de muncă, încît le cade mîna dacă se întorc acasă pe „gratis", fără o damigeană din vinul statului sau al cooperativei, dacă nu aduc — acolo — o sacoșă de zarzavat sau ouă, dacă nu sucesc gîtul unei găini (proprietatea... altora). Furtului, oricum i-ai zice, tot furt rămîne. Hoțului oricum i-ai zice, tot hoț...

P. S. Gabi și Victor Micu-Urleta, jud. Prahova îmi scriu : „Curînd, eu voi fi tată, iar soția mea — mamă... pentru prima dată. Poate că mul dintre cititorii dv. au trăit emoțiile pe care le avem și noi acum. De aceea ne-am gîndit să le cerem sprijinul în dificila treabă a alegerii numelui. Vă rugăm dați sfoară-n țară că se caută un nume de **băiat** și un nume de **fată** (pot fi și mai multe deodată). Promitem să vă anunțăm cine sînt „nașii", după ce vom alege. Cu mulțumirile a doi fericiți viitori părinți". Încercăm și noi, fără deosebită „fantezie" : **Gabi** — pentru fată, **Victor** — pentru băiat. Astfel vor fi satisfăcute absolut toate orgoliile... Succes !

Nell COBAR

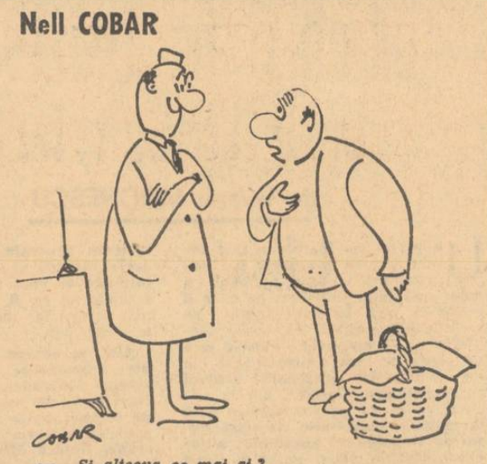

— ...Și altceva ce mai ai ?
— ...Am o tuse.
— ...Lasă tusea, ce mai ai în coș ?

— Băiatul meu a terminat facultatea. Al tău ?
— Al meu, le-a terminat pe toate ! N-a mai rămas niciuna la care să nu fi căzut la admitere.

G. BADEA

— Mai repede puțin că plouă în ele !
— Dar să nu spuneți nimic dacă nu sînt pline.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FÎNTÎNA

ORIZONTAL : Lyon — Asafiev — O — Ted — Clin — A Put — Ralu — Var — E — Opale — Toma — Grigorescu — Cairo — Al — A — B — A — Neiu — Ap — Ba — Bion — Viminal — Av — Aman — Eine — Nor — O — Sascut — Arteziana — Se.

MITOLOGIE

ORIZONTAL : Euros — Rozător — Aristeu. — Erate — Castalia — Ibum — Et — Atenian — Su — E — As — Nasu — V — S — Aripa — Troia — Iti — A — Diomede — Tăinuit — Ri — Iu — Al — Alb — Castor — Laur — Apă — Io — O — Ineca — Ate — Map — Atrizi — Eneida — Nausicaa — Ușa.

Soluția jocului distractiv

ȘASE ERORI

1) Scrumiera este mai mică. 2) Piciorul posterior al fotoliului. 3) Patru degete la mîna dreaptă în loc de trei. 4) Cureaua pantalonului mai scurtă. 5) Sacul aspiratorului mai umflat. 6) Mîneca dreaptă a femeii.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

SUNĂ CLOPOȚELUL

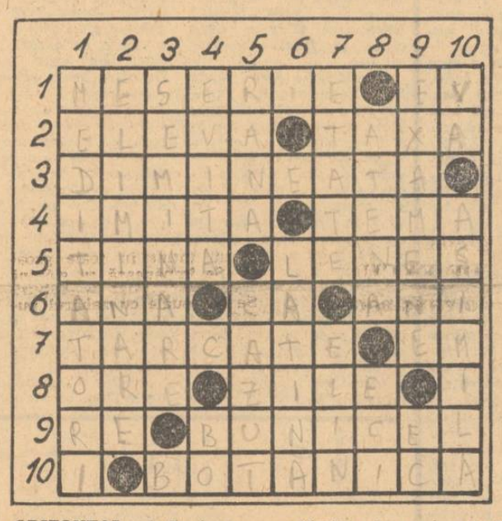

ORIZONTAL : 1. Se invață la școlile profesionale. — „Capitol" din istorie. 2. Școlăriță. — Se plătea pe vremuri la „înscriere". 3. Parte a zilei în care se țin unele cursuri. 4. A copia... — Lucrare scrisă pentru acasă. 5. Noroi. (reg.) — Un elev codaș... 6. Legendara soție a Meșterului Manole. — Primele la catalog ! — Clase de ...facultate. 7. Impestrițate. — Vecine la seminar ! 8. Lecții. (fig). — Coloanele orarului școlar. 9. Nota doi la muzică... — Între suficient și bine... 10. Una dintre științele naturii

VERTICAL : 1. Completează pregătirea elevului. (pl.) 2. Sancțiune școlară pentru abateri foarte grave. 3. Aplicații după cursuri. 4. A ocoli. (fig.) — Simbol chimic. 5. Ruptură în... anatomie. — Nu a luat examenul... 6. Limba lui Horațiu. 7. Una din condițiile pentru admitere în școală. — Limba lui Sofocle. (masc). 8. Important centru al istoriei antice. — Alt nume al riului Adige. 9. Probe scrise sau orale, de sfîrșit sau de admitere. — Un punct, la mecanică ! 10. Început de vacanță !. — A-și însuși noi cunoștințe. (fig).

S. OLARU

Cuvinte rare : TINA — ECI

GEORGE ENESCU

ORIZONTAL : 1. „....Oistrah", unul din marii interpreți, cu care George Enescu a colaborat. — Poartă numele lui George Enescu și are loc la 3 ani o dată la București. 2. Opera capitală a lui George Enescu — George Enescu a scris una „ de cameră" și alta „concertantă" (sing.) 3. Nemuritor, ca opera lui Enescu. (neol) — Poate fi și „muzical". 4. Nota diapazonului. — Tasia ! — Diftong — Eugen Oneghin. 5. „Simfonia... pentru violoncel și orchestră". (1901) 6. Din amvon ! — „Simfonia de... pentru 12 instrumente solistice" (pl). — Prefixul „Sonatei în caracter popular românesc". 7. Se mai adaugă... — Poartă nr. III și are un caracter folcloric, în opera lui Enescu — Vas rustic. 8. Miez de bocet ! — Saline. — Materie primă pentru talgere. 9. Sală de concerte. — Oraș în Ardeal. — Gustul fierei. 10. Bir ! — Diferența între Enescu și Eminescu... — Comuna din jud. Dorohoi, în care în anul 1881 s-a născut G. Enescu. 11. Auditoriu la concerte (pl.) — Alexandru Enescu.

VERTICAL : 1. Stație C.F.R. în jud. Suceava. — Instrument studiat de Enescu 1888—93 la Viena, cu Joseph Hellmesberger. 2. Administrație. (abr.) — Al doilea caracter al manifestării artistice de la 1 oriz. 3. Instrument solist în „Simfonia concertantă". 4. Institutul de Proiectări Anorganice. (abr. ofic.) — Acum. (mold.) — 5 Cornel Constantiniu. — Ion Livescu. 6. „Suita..." (1938). 7. Formație orchestrală care poartă numele marelui muzicolog. 8. In temă ! — Marea sală din București, unde au avut loc cele mai multe concerte ale lui Enescu. 9. Defileu în Maroc. — In Ramureș ! — Localitate în S.U.A. 10. La tobă ! — Nume feminin. — In șir ! 11. Lento... dar mai pe românește. — Arabi (pop.) 12. Trăiește... la cramă. — In sat ! — Comună în Franța. 13. Ifose. — „Poema...". (1897) 14. „Impresii din..." (suită compusă în 1940).

Viorica SOLESCU

Cuvinte rare : DEIA — SFA — DLO — AME

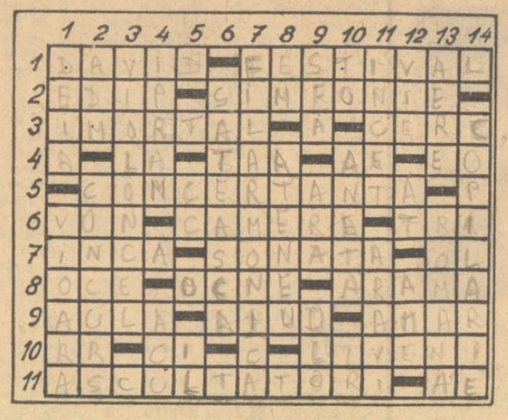

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

26 Moskviciul îl lăsă pe Bunic în apropierea spitalului și detectivul, după ce mulțumi șoferului pentru amabilitate, urcă scările spre secția de chirurgie, sărind cîte două trepte de-odată, semn de imensă grabă. Îl căută pe doctorul Dumitriu. Era în sala de operație de mai bine de o oră, obligat să intervină rapid într-un caz de peritonită. Niciodată Bunicul, în lunga lui activitate, nu întrase în panică, dar acum, presat de evenimente și fiindu-i teamă că are să rateze prinderea criminalilor Cameliei Iovan, simți că nu-și mai poate domina tremurul mîinilor. Intră în camera de gardă a surorilor și se interesă de Otilia Suru. O femeie în vîrstă, îmbrăcată în alb, îi spuse că n-a văzut-o decît cu o jumătate de oră în urmă. O duruse capul îngrozitor și înghițise o fiolă de algocalmin. De atunci n-o mai zărise.

Bunicul se îndreptă spre sala de operații. Cînd ajunse în fața ușii, văzu becul semnalizator stingîndu-se. Însemna că intervenția s-a terminat. Bunicul, fără să ezite, deschise ușa. Doctorul păși peste pragul sălii de reanimare, îmbătrînit atît de mult de la ultima întrevedere cu detectivul, deși aceasta avusese loc doar cu cîteva ore în urmă, încît Bunicul avu o ușoară tresărire.

— N-ar trebui să operați, domnule doctor, în starea în care vă aflați.

— Și ce ar trebui să fac după dumneata ? Să ies în stradă și să strig în gura mare : nu mă mai lăsați să operez, deoarece am probleme de ordin sentimental ? Domnule inspector, am făcut întreg războiul ca medic de campanie și între sufletul meu chinuit și atunci și acum, și mîinile care țin bisturiul, nu există nici o legătură. Dacă ar fi altfel, n-aș mai fi chirurg.

Pe lîngă ei trecu un cărucior, împins de o soră. Deasupra mai mult se ghicea un trup sub cearceaful alb, care îl acoperea în întregime. Bunicul avu o bănuială în privința stării în care se afla pacientul abia operat.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Bunicul.

— Ceea ce se întîmplă într-o bună zi cu fiecare din noi.

Doctorul își desfăcu halatul pătat cu sînge, își scoase mănușile de cauciuc și începu să se spele pe mîini cu săpun. Mîinile mari, bărbătești, cu degetele totuși fine și foarte expresive se încleștau una în alta într-o dușmănie surdă.

— Domnule doctor, n-au dispărut de la dumneavoastră, întîmplător, medicamente tranchilizante ? Ca să fiu mai exact, nu și-a însușit nimeni, de aici, o anumită cantitate de eter ?

— Au dispărut două flacoane, răspunse medicul sec, ca și cum ar fi știut că detectivul anume venise pentru a pune această întrebare.

— A dispărut unul singur, domnule Dumitriu.

— Eu vă spun că au dispărut două.

— Unul a dispărut acum o săptămînă, celălalt azi. Știați și de cel de atunci, dar nu i-ați dat importanță, iar dispariția celui de-al doilea v-a pus pe gînduri după toate discuțiile noastre. Ați adunat la un loc flacoanele dispărute la date diferite ca să puteți justifica prin răspunsul de azi neglijența de atunci, nu-i așa ?

— Așa e, domnule inspector.

— Poate puteți să-mi spuneți unde se află domnișoara Otilia Suru, mi se pare că și ea e de gardă în seara asta ?

— Am învoit-o. Nu se simțea bine.

— Ați învoit-o ca să mai poată participa la o crimă, domnule doctor.

Dumitriu se îndreptă de spate și gura, destul de arogantă pînă atunci, îi rămase deschisă, iar buzele se subțiară ciudat de mult.

Bunicul alergă spre camera de gardă și-l sună pe Alexiu.

Căpitanul se pregătea tocmai de plecare. Răspunse destul de agresiv, dar după ce Bunicul îi spuse despre ce e vorba, îl rugă să-l aștepte la spital, deoarece în cîteva minute avea să fie acolo. Într-adevăr, după exact zece minute Alexiu se afla în camera de gardă, însoțit de doi colaboratori.

— Domnule căpitan, spuse Bunicul după ce închise ușa, cineva să se repeadă pînă la restaurantul din Pădurea Băneasa. Aceasta este fotografia unuia Negoițescu. Mai mult ca sigur că se află cu Otilia Suru. Dacă nu-s de găsit acolo, unde i-am văzut de două ori, înseamnă că se află în altă parte, dar nu mă îndoiesc că într-un restaurant totuși. Pe dumneavoastră, dacă n-aveți nimic împotrivă, v-aș ruga să mergeți cu mine. Nu știu dacă ați lăsat pe cineva în biroul dumneavoastră. Panaitescu s-ar putea să dea telefon dintr-un moment în altul.

— L-am lăsat pe Prodan, doar e cazul lui, să piardă și el o noapte, că noi pierdem destule. Altceva mai dorește tovarășul detectiv ? întrebă Alexiu zîmbind, ca să destindă puțin atmosfera.

— Nimic, tovarășe căpitan.

— Vezi, Bunicule, de aia te prețuiesc eu pe dumneata, că o dată pe an îmi spui tovarășe. Uite, în asemenea clipe, mă topesc de fericire și uit pur și simplu că dacă azi nu făceai pe secretosul, poate acum nu trebuia să improvizăm.

— S-a întîmplat ceva, domnule căpitan, nu știu ce anume. După prevederile mele, ceea ce se va petrece în noaptea asta, nu trebuia să se petreacă decît peste cîteva săptămîni.

— Și ce anume trebuie să se petreacă, Bunicule ?

— Exact ce s-a petrecut cu doctorul Dumitriu. Otilia Suru, acum o săptămînă, poate exact la ora asta, era într-un restaurant cu el. Bine dispuși, pe la ora două, s-au urcat în mașină, ca să facă o plimbare. Doctorul i-a propus să meargă într-un loc anume, dar fata a mărturisit că se simte nespus de bine și înainte de a încerca marea fericire, vrea să se distreze. Otilia i-a cerut s-o lase pe ea la volan și doctorul, galant, n-a avut nimic împotrivă. La ora două exact, ea se afla cu mașina în cartierul Balta Albă. Într-un loc anume, cu toate că era cu mîinile pe volan, Otilia s-a aplecat spre doctor, lăsînd să se înțeleagă că vrea să fie sărutată. Mașina se afla, pentru siguranță maximă, într-o viteză redusă. Doctorul a sărutat-o, dar în clipa aceea el a simțit că Fiatul trece peste ceva. Sub roți era Camelia Iovan. Cine a sedus-o pe Camelia ? Vasiliu Suru. Cine i-a făcut legătură cu el ? Fodor Gheorghiță. Pentru asta i-a dat Cameliei bani.

— Și cum au omorît-o ?

— Domnule Alexiu, dacă aș fi știut și aș fi avut probe, n-ar mai fi fost nevoie de această noapte îngrozitoare. Dar la această întrebare vom afla răspuns în maximum două ore de aici înainte.

Căpitanul și Bunicul coborîră în grabă. Locotenentul care primise însărcinarea să meargă în pădurea Băneasa plecase de cîteva minute. Jos se afla o mașină cu un post de radio-emisie, așa că Alexiu făcu imediat legătura cu mașina plecată.

— Alo, aici Numărul unu, ce face Doi, trec pe recepție ?...

— Doi fumează o țigară proastă și se apropie de restaurant. M-am gîndit, tovarășe căpitan, să-l trimit pe șofer la Negoițescu ăla...

— O clipă, Numărul Doi, ți-l dau pe Bunic, nu vreau să-i iau piinea și nici să dau indicații proaste în locul lui. Mai bine să le dea el.

Bunicul luă receptorul.

— Domnule Parpală, fă te rog o experiență. Dacă Negoițescu e acolo, spune-i că ești un vecin din blocul unde locuiește el. Pentru siguranță, spune că te cheamă Ion Alecu. Am văzut un asemenea nume scris pe ușă. Negoițescu nu are de unde să te cunoască, deoarece acest Alecu s-a mutat de două zile și stă tocmai în fundul coridorului. Spune-i că te-ai întîlnit cu nevastă-sa și că băiatul, băiatul mic, că are doi, s-a îmbolnăvit și are febră.

— Bunicule, dar asta-i o prostie, s-ar putea să ratăm toată afacerea, spuse Alexiu.

— Domnule căpitan, ați spus că trebuie să fim umani. În plus, am și eu curiozitățile mele. De altfel vă spun de la început, și pot paria pe prima mea, că Negoițescu n-o va lăsa pe Otilia. Preferă să nu meargă acasă. Vreau să mă conving dacă este așa sau nu.

— Bunicule, te previn că dacă ratăm, ești un om pierdut pentru Miliție.

— Pe răspunderea mea. Vreau să-i ofer o șansă, domnule căpitan, și o să vedem, în cazul că locotenentul Parpală va da de el, dacă Negoițescu va prefera sau nu să arunce cinstea pe fereastră.

Alexiu luă receptorul.

— Am auzit totul, tovarășe căpitan. Am oprit în fața restaurantului. Ce fac ?

— Faci ce-a zis comandantul suprem, adică Bunicul. Uită-te, poate vezi un Opel Rekord la scară. Ăștia, de obicei, le trag la lumină, să se vadă.

— Înțeles, domnule căpitan.

Alexiu puse receptorul în furcă.

Căpitanul își aprinse o țigară. După ce trase cîteva fumuri, îl întrebă pe Bunic.

— Ceva nu înțeleg. Dacă vor s-o omoare pe Maria Spoială, sau cum îi zice, de ce Vasiliu a înaintat actele de căsătorie ?

Bunicul zîmbi. Avea de fapt senzația că Alexiu știe la fel de bine ca și el de ce Vasiliu Suru înaintase actele, dar voia printr-o discuție relaxată să iasă din starea de încordare maximă în care se afla.

— Nimic mai simplu, domnule căpitan. Pînă în clipa cînd mi-am dat seama că este vorba de o crimă, am făcut cîteva greșeli aproape imposibil de prevăzut la etapa aceea. Nu uitați că am stat de vorbă cu Fodor, cu Otilia și cu medicul. Cu toate că Fodor, știindu-se acoperit de măsurile de precauție luate, era sigur că n-are să fie prins, a voit ca următoarea crimă să fie cît mai plauzibilă ca accident. Cînd moare o fată oarecare este una, cînd moare propria ta logodnică este altceva. Vasiliu, pus și el în temă de ceilalți, și-a însușit ideea lui Fodor. Nimănui nu-i poate trece prin minte că un bărbat își poate înainta actele cu gîndul să-și omoare viitoarea consoartă. Voia ca totul să pară cît mai întîmplător cu putință. Dar pe Maria Spoială, domnule căpitan, cred că n-o mai putem ajuta cu nimic.

— De ce crezi ?

— Nu cred numai. Simt, și cînd simt înseamnă că sînt mai mult decît sigur. Sunați-l pe Prodan.

Alexiu formă numărul de telefon și la celălalt capăt al firului se auzi vocea somnoroasă a locotenentului.

— Nimic, Prodane ?

— Nimic, domnule căpitan. Am impresia că babalicul ăla v-a pus pe drumuri de pomană.

— Vrei să ți-l dau la telefon să-i spui singur ce mi-ai spus ?

— Domnule căpitan, vă rog...

— Eh, Prodane, ce talent avem noi de a spune deschis oamenilor ce gîndim despre ei ! Sună-mă dacă primești ceva. Noi ne îndreptăm spre Drumul Taberei.

— Am înțeles, domnule căpitan, și îmi cer scuze.

— Auzi Bunicule, își cere scuze, spuse Alexiu după ce așează receptorul în furcă.

— Pentru ce își cere scuze?

— Așa, că la vîrsta dumitale, din pricina dosarului întocmit cu o oarecare superficialitate, ești obligat să bați drumurile în loc să fii în pat.

— Totdeauna mi-a fost simpatic Prodan. Ar trebui să se însoare. Viața de burlac îi vine de hac. Mi se pare că stă prost și cu locuința. Ieri, după ce l-am văzut cum mănîncă mi-am zis că n-ar fi rău să se mute în casa mea și eu în locul lui. La anii mei, pentru mine și pentru ciine îmi ajunge o cămăruță. Ei, el are tot viitorul în față.

— După plăcerea pe care i-ai făcut-o cu cazul Dumitriu, cred că Prodan va fi fericit să primească acest premiu de la dumneata.

Bunicul zîmbi.

(VA URMA)

Desen de Dorin DIMITRIU

DINCOLO DE ORIZONTUL UNUI SINGUR MECI

de Valeriu MIRONESCU

Un mare pas înainte a fost făcut pentru gruparea și regruparea la lotul național a celor mai buni fotbaliști pe care îi avem în țară. În felul acesta ne apar unele garanții că însăși formația va fi superioară valoric față de aceea pe care o preconizase la un moment dat antrenorul echipei reprezentative. Desigur, am în vedere, ca să zic așa, o valoare dată de numele jucătorilor, de clasa lor, nu de valoarea de ansamblu a jocului echipei. Jocul poate fi prost sau bun, în raport de alegerea concretă a titularilor pe toate cele 11 posturi, de potrivirea lor în formație și de distribuția sarcinilor, la urma urmei de conceperea generală a activității tactice a echipei. Se întîmplă ca jocul să fie de calitate mediocră, chiar dacă fotbaliștii sînt foarte buni. De pildă, la Bratislava, Răducanu, Dinu, Dumitru, Dumitrache, Dembrowski, Lucescu și ceilalți colegi ai lor au făcut un meci pentru scorul de 0—0, ori jocul acela, în condițiile date — forma și tactica adversarului — nu putea primi un calificativ satisfăcător. Dar, cred pe mai departe, că vina jucătătorilor, sau a celor mai mai mulți dintre ei, a fost minoră...

Oricum, în momentul de față s-a produs concentrarea de forțe și se manifestă clar și normal intenția jucătorilor de a sluji din răsputeri echipa națională. Pe de altă parte, s-a pus frînă scepticismului cu privire la posibilitățile de alcătuire a unei echipe reprezentative puternice, cu sorți de izbîndă în preliminariile campionatului european. Încă o dată spun că dacă reunim toate forțele fotbalistice de care dispunem și dacă le folosim ca lumea, putem realiza performanța ciștigării primului loc în grupă. Tentativa aceasta pretinde și merită participarea tuturor celor în stare să aducă o contribuție cît de mică. Firește, cere, în primul rînd, participarea acelora în stare să aducă o contribuție cît mai mare ! De aceea, mi-a plăcut hotărîrea cu care președintele F.R.F., tov. Mircea Angelescu, a impus regruparea forțelor la lotul național solicitînd în această privință concursul ziariștilor de sport. Pe care, de altfel, l-a și primit. De ce cred că acest fapt trebuie adus la cunoștința cititorilor ? Pur și simplu, pentru că el dovedește că atunci cînd e vorba de interesele echipei reprezentative, ale performanțelor pe care ea trebuie să le obțină, e cu putință să se treacă peste divergențe și alte mărunțișuri de ordin cam prea personal. Și am credința că dacă toți la federația de fotbal s-ar preocupa numai de interesele generale, aruncînd de-o parte răfuieli și ranchiune, atunci într-adevăr vom face o echipă puternică, ce va fi puternică nu numai pentru la toamnă ci și pentru anii care vin.

Aici, se cuvine să discutăm despre importanța meciului contra echipei Finlandei. Fără să subapreciem forța de joc a acestei echipe pe terenul de la Helsinki, trebuie spus că victoria n-are cum să ne scape, fiindcă diferențele sînt mari în favoarea noastră, în special, pe planul clasei jucătorilor și al regimului lor de pregătire. Așa stînd lucrurile, orice exagerare a dimensiunilor partidei de la Helsinki nu-și are locul. Echipa națională nu susține nici meciul secolului, nici meciul vieții. Însă ea trebuie să cîștige jocul la o diferență de goluri substanțială din cauza păcatelor trecutului. Faptul complică puțin situația, însă nu îndreptățește caracterul de campanie ce se imprimă pregătirilor. Doar nu o să luăm de fiecare dată de la capăt construcția echipei. O dată stabilite principiile de lucru — selecția și concentrarea la loi a ceea ce avem mai bun, consacrat sau cu promisiunea consacrării, asigurarea unui climat de incredere și corectitudine, așezarea unei concepții tactice realiste, cu lungă valabilitate, efectuarea preparativelor la nivelul exigențelor jocului contemporan — să urmărim sistematic construcția unei echipe din ce în ce mai tari, care să joace din ce în ce mai bine. Într-o asemenea idee se înglobează toate meciurile din cadrul prezentului campionat european, dar și toate meciurile din preliminariile viitorului campionat mondial. Într-o asemenea idee își justifică existența laolaltă în lotul reprezentativ toate elementele de clasă — inclusiv, și mai ales, cei doi jucători români de superclasă, Dumitrache și Dobrin — afirmate în arena internațională însă și foarte tinere cum e, de pildă, Năstase. Într-o asemenea idee, dat fiind că echipa națională are un număr limitat de meciuri, se cuvine respinsă contopirea acestei echipe cu cea olimpică, se cuvine rodarea fotbaliștilor de rezervă din lotul reprezentativ, cu ocazia jocurilor echipei olimpice și, separat, poate chiar în partidele echipei de tineret a țării...

În febra sau frigurile sau cum se mai spune, a preparativelor pentru apropiatele întreceri internaționale, să nu omitem, iarăși, ceea ce ne doare în fotbal de multă vreme și anume perspectiva.

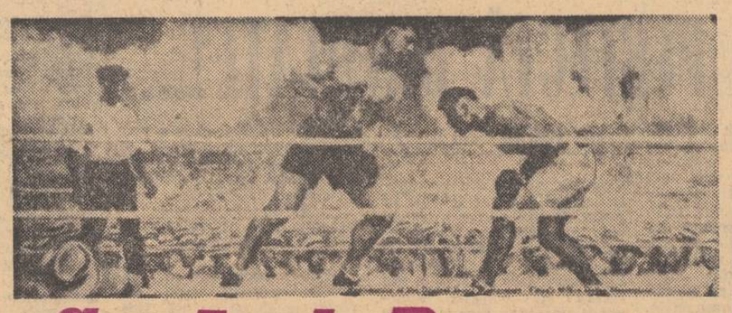

Cu Jack Dempsey despre... box

- **Cu boxul nu se glumește**
- **Și totuși, boxul n-a ajuns acolo unde s-ar fi cuvenit.**
- **„Eu nu sînt mulțumit de ceea ce are azi ringul mondial".**
- **Amatorii au clasă superioară boxerilor profesioniști.**
- **Mi-a plăcut un puștan, un boxer român, mic cit un popic. Acela, da, punea gîndire în boxul lui și încerca să lucreze în viteză...**

Aproape permanent, pe Broadway, între cea de-a 49-a stradă și a 50-a, peste drum de două mari cinematografe și un teatru de varietăți, mai mulți trecători staționează în dreptul unei agitate firme luminoase, în care mii de becuri clipesc și ziua, în amiaza-mare, indicînd că acolo e „Jack Dempsey's International Restaurant".

Înduntru, un salon cu multe mese laterale și un careu central cu alte mese rezervate ; în fund, boxe cu mese destinate clienteilei de soi ; în total : optzeci de mese care nu rămîn niciodată neocupate, localul avînd program „non-stop".

Pe peretele central, o frescă pictată — gen fotografie, în care chipurile și mișcările personajelor sînt redate aidoma, — aduce în local figurile marilor adversari și impresari din palmaresul pugilistic al lui Jack Dempsey, precum și ale unor alți protagoniști din epoca de glorie și de supremație mondială a boxului american. O altă pictură murală, ornînd un perete lateral, reconstituie un moment crucial din viața lui Jack Dempsey : o secvență care a precedat lovitura de grație, în meciul decisiv de la 4 iulie 1919. la Toledo, în care Jack Dempsey l-a învins prin k.o. pe Jese Willard și a devenit astfel campionul de box al lumii, la toate categoriile.

Acesta e decorul din restaurantul de la numărul 1619 de pe Broadway, din inima New York City-ului.

La o masă, chiar lîngă intrare, domnul Jack Dempsey, înalt și drept, masiv, cu tîmplele străjuite de păr nu complet încărunțit, cu o cărare grijuliu rînduită pe creștet și luxos, chiar pedant în ținuta lui vestimentară, în ciuda celor 75 de ani pe care-i poartă.

— Cred că aici e singurul local din America, din care nu cutează să plece vreun consumator fără să-și achite nota de plată?

— În fiecare zi îmi propun să nu mai vorbesc despre box și în fiecare zi prilejul mă înhață, mereu altul și cu totul mereu alți oameni, și iar sporovăiesc despre destinul vieții mele legat de ring, de mănuși, de pumni, de bătaie ; în box, învățătura e simplă, dar cere s-o respecți, altfel, degeaba ai calități, că le pierzi într-o fracțiune de secundă: dacă nu-ți dobori tu adversarul, te doboară el pe tine, de nu-l lovești tu, te lovește, sigur el. Să fii leal, să nu uzezi de lucruri nepermise, dar să te bați fără cruțare. Asta place publicului și asta te ajută pe tine să fii și să rămîi un luptător, un cuceritor.

Meciul nul ? Nu e un rezultat pentru un boxer. Adică, e ca și cînd meciul n-a avut loc. Atunci de ce mai are loc oare disputa ? Nu, hotărît nu, meciul nedecis e o parodie, un rezultat artificial.

— După mai bine de o jumătate de veac de box, crezi că pugilismul e azi în progres ?

— Consider că boxul n-a ajuns acolo unde s-ar fi cuvenit. Și asta, pentru că nu mai există impresari mari. Jeff Dickson a fost un astru. Era priceput și întreprinzător. Tare pe cuvîntul și hotărîrile sale. Nu l-am văzut niciodată, într-o viață de om, șovăind sau călcîndu-și cuvîntul dat. Era mai puternică promisiunea lui verbală decît semnătura altuia pe vreun contract. Tex Richard, la început boxer, a fost și el un mare manager. Amîndoi, și încă vreo cîțiva ca dînșii știau să despiteze boxerul, să-l ridice și să-l valorifice ; și prin boxer, înșuși boxul.

Din nefericire, valorile se irosesc acum pe drum, fie din lipsă de organizatori sau pentru că manageriii, nepricepuți, hrăpăreți vor să „stoarcă" totul de la început și bietul boxer, care ar fi putut deveni un star, un mare star, se epuizează pe parcurs, în detrimentul clasei pe care nu ajunge s-o mai atingă.

Nu sînt mulțumit nici de ceea ce are azi ringul mondial. Și cauzele, chiar dacă aparent se credе că există valori, dar nu excepționale, le-am arătat. Cred că amatorii — nu toți, se-nțelege — au o clasă superioară multor profesioniști ; dar stagiul la amatori, e atît de scurt, că boxerul talentat n-apucă nici să-și confirme bine resursele și primele victorii îi deschid în mod artificial porțile spre profesionism, diminuîndu-i-se conținutul printr-o evoluție prea rapidă.

Totuși, boxul rămîne sportul maselor, sportul care le animă, le cucerește și le stîrnește cea mai mare emoție. Dacă s-ar boxa repede, ei, ce de lucruri mari s-ar obține în ring. Cînd boxul va atinge parametrii vitezei absolute, să lovești și să te aperi întregul timp al unei reprize — boxul e sport de secunde, de fracțiuni, ce nu se cuvin irosite — atunci vom avea adevăratul spectacol pugilistic, cel visat de generații în decurs de o sută de ani... Din păcate, generația noastră lasă mai mult boxului decît lasă generațiile ce ne-au urmat.

— Despre boxul românesc, care a dat și el campioni europeni și campioni olimpici, în statutul riguros al amatorismului, ce ne poți spune ? Ai avut contingențe cu el ?

— ...Mi-a plăcut pe vremuri un puștan, un boxer de greutate mică, al cărui nume nu-l mai știu. Era mic cît un popic și punea gîndire în boxul lui, încercînd să lucreze în viteză. Sesizase valoarea vitezei în ring. Mi-ar fi plăcut să mă ocup eu de el, de cariera lui și cred că nu greșesc dacă afirm că l-aș fi dus departe, foarte sus (n.a. — e vorba de Toma Aurel, fost campion european profesionist, care s-a pierdut, în goana după glorie și dolari, în pulberea profesionismului...).

— Dar poate că îmi vorbești ceva despre Cassius Clay și boxul lui, despre Frazier...

— De ce vrei să mă strici, cu tot dinadinsul, cu boxerii grei ? De ce umbli să bagi zizanie ? Vrei să-mi distrugi localul ăsta frumos și rentabil ? Lasă-i pe boxerii grei ai zilei să-și rumege aspirațiile și veleitățile lor și pe mine cu rostul meu de acum și cu amintirile unui trecut propriu...

. . . . . .

Ocupați să consumăm meniul, am încheiat subiectul despre box și convorbirea a continuat despre actualitățile care animau agenda zilei, nu înainte ca Jack Dempsey să-mi fi semnat un autograf cu generoasă mărturisire prietenească.

V. FIROIU

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU MAGAZIN

Invitație la drumeție

CHEILE TURZII

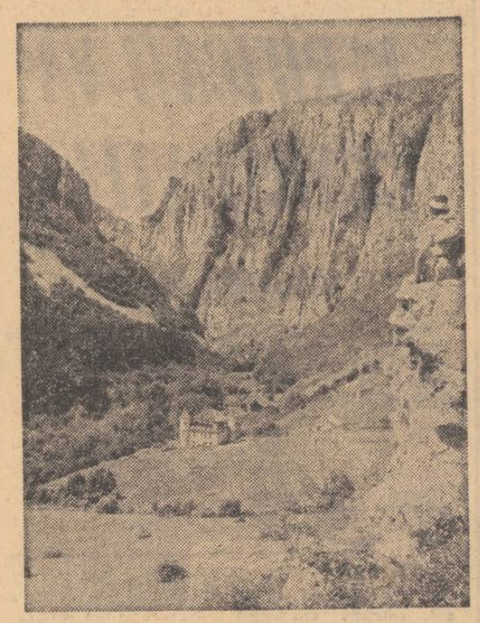

... ce se întind pe vreo zece km. sînt un măreț monument al naturii, în care, în afară de pitorescul pereților înalți și drepți de stîncă, sînt de semnalat atît fauna cît și flora locului. Aceste chei se află lîngă comuna Tureni (jud. Cluj), la care duce un drum de doi km ce se desface din DN 1 Cluj-Turda, sau drumul de 14 km ce începe de la acest din urmă oraș și duce pînă la cabana Cheile Turzii (450 m), aflată la capătul dinspre miază-zi al acestora.

Iubitorii de drumeție pot veni și pe jos, urmînd din Cluj poteca marcată cu bandă roșie, ce urcă la cabana Făget (620 m) și pe dealul Micăușului (724 m), coborînd apoi în satul Deleni (501 m). Prin comuna Petrești se ajunge în capătul dinspre miază-noapte al cheilor, apoi la cabană, în timp de 8 — 10 ore, drumul putînd fi făcut și iarna.

Din Turda se urmează poteca însemnată cu cruce roșie pînă la comuna Tureni, iar de aici pe cea cu bandă albastră, care—trecînd pe la izvoarele romane — duce de asemenea la cabana Cheile Turzii, în timp de două ore și jumătate. În apropiere sînt și cheile pîriului Hășdate, în care sînt cîteva peșteri cu frumoase formațiuni calcaroase. Lîngă orașul Turda, pe deal, se află „Cetatea zinei", ruine din cetatea de piatră a dacilor, iar în oraș s-a înființat de curînd un bogat lapidariu, cu lespezi și sculpturi romane din fostul oraș Potaisa, aflat pe aceste locuri.

Cu și fără... crampoane

S-A TERMINAT CU DUMITRACHE?

de Eftimie IONESCU

Întrebarea n-am auzit-o numai în plină tribună, la sfîrșitul vreunui meci în care „Corsarul roib" șchiopătase, nu fusese el... M-a întrebat ce se întîmplă cu „blondul de pe Wembley" prietenul Brian Glanville, cel care îl elogiase cu căldură după seara aceea, de ianuarie, din „templul fotbalului". Au întrebat internaționalii iugoslavi de la O.F.K. Beograd cînd au văzut că numele lui nu-i pe formația lotului A, din meciul cu ei. Îmi cere explicații, tocmai din Ciudad de Mexico, unul dintre admiratorii lui, Gustav Pena, căpitanul selecționatei Mexicului. Ca să aflu cel mai exact răspuns, m-am decis să merg direct la subiect. Și cu această ocazie aveam să constat că, iată, e primul interviu pe care îl iau lui Dumitrache. Și atunci m-am întrebat și eu: nu e oare prea tîrziu ? Răspunsul îl vom avea chiar la finalul acestor rînduri.

Dumitrache face parte din categoria acelor jucători care păstrează naturalețea și timiditatea juniorului promovat la echipa întîia. Nu cred că își compune „Mopsul" această figură ; pentru mine el nu s-a schimbat cu nimic în felul de a fi, în comparație cu băiatul care stătea, foarte jenat și sfios, de o parte, în clipa cînd Nunweiller III și Pîrcălab și Ghergheli intrau în cabina de la Dinamo. Așa m-a primit și acum, cînd i-am propus să stăm puțin de vorbă. Și trebuie să ne gîndim bine că peste bătrînețea acesta au trecut meciuri și zile și nopți de mare tensiune. Dacă ar fi să punem la socoteală doar două momente — penaltiurile de pe Wembley și de la Guadalajara, cu Cehoslovacia — care i-au consumat nervii cît un an și încă ar fi fost suficient ca adolescentul să capete gravitate în priviri, în atitudine, în gesturi... Nimic din toate acestea. Dumitrache a rămas un mare copil. Un mare bine și un mare rău, în același timp. Zîmbește deci și acum, ca totdeauna...

— Ai mai avut perioade dificile în cariera ta de... bătrîn internațional, la 23 de ani. Dar parcă așa de prelungită ca asta, nu.

— Da. De fapt sînt mai multe perioade negre legate una de alta. Mai întîi, a venit oboseala. Dați-mi voie și mie să obosesc după sezoane așa de încărcate, cu adversari așa de grei, cu vacanțe așa, numai ca vorbe...

— Dar nu ai adăugat și de la tine... ceva oboseală, prin programul „antrenamentului personal" ?

— Nu zic nu. Dar principala epuizare și saturație tot de la celălalt program a venit. N-ar fi fost nimic, poate, numai asta. M-a lovit însă și o accidentare tare păcătoasă. Mai întîi ușoare dureri mușchiulare. Nu le-am luat în seamă. Am mai stat pe tușe, am mai jucat cîte o repriză. În fine, cînd credeam că întinderea asta s-a terminat, am intrat în meci, imi expirase și suspendarea, eram și grăbit fiindcă și concurența făcea pași frumoși înainte. Prin minutul 5 al jocului cu Steagul roșu am simțit o durere în mușchiul bolnav. O durere cum n-am mai avut în viața mea. Dar a trecut repede. Ei, n-a fost nimic, mi-am zis. N-am spus nimic, am jucat mai departe. Cum am jucat. Și ce să vezi, la cabină, doctorul nostru constată că am ruptură de mușchi. N-am avut pînă acum așa ceva. Acum stau. Probabil încă o săptămînă. Nu reintru pînă nu sînt complet refăcut. Sufiu și în iaurt, de data aceasta.

— Bine, înțelegem, accidentul ăsta te-a dat înapoi la începutul de sezon. Dar poate el explica oprirea ta, de mai multă vreme ? Totuși, de mai multe luni nu mai ești tu, Dumitrache.

— V-ați gîndit că eu am jucat opt din zece partide, singur, acolo, în față ? Că de trei campionate am făcut cunoștință cu coatele, genunchii și șpițul tuturor fundașilor centrali de la noi și ale multora din Europa, din America de Sud și mai știu eu de unde ? V-ați gîndit că nici la club n-am reușit să formăm o pereche de centri înaintași care să se cunoască așa de bine încît să joace și la miezul nopții, fără instalație de nocturnă ?

Dumitrache, cel din fața mea, acum, este un alt Dumitrache. Trist. Tăcut. Numai pentru cîteva clipe doar. Brusc, ochii i se înveselesc, zîmbetul îi reapare pe buze, figura aceea de copil șugubăț este iar în fața mea.

— Nu s-a terminat însă cu Dumitrache. La 23 de ani alții abia au îndrăznit să atace echipele de prima divizie. Și eu să abandonez ? Nici gînd ! N-o să pun la încercare răbdarea suporterilor, a tuturor celor care m-au sprijinit. Foarte repede îl veți revedea pe Dumitrache de pe Wembley, de pe Karaiskakis, de la Lausanne și de la Guadalajara... Foarte, foarte curînd...

O apariție a cărei explicație o vom afla după finală

Faimosul miliardar texan Lamar Hunt, după ce a luat în mînă destinele fotbalului american profesionist, a pornit o luptă similară împotriva Federației internaționale de tenis (F.I.L.T.) pentru a obține și controlul asupra tenisului internațional. Deocamdată, așa cum se știe, patronînd cea mai mare grupare profesionistă din istoria tenisului, W.C.T. (World Championship Tennis), acei „faimoși 32", Hunt a pornit agresiunea împotriva F.I.L.T. utilizînd măsuri forte, ca, boicotarea marilor competiții controlate de federațiile naționale, ori purtînd discuții. Pe marginea conținutului unora dintre runde am vorbit deseori în rubrica noastră în care arătam că raportul de forțe, în general, înclina de partea grupării W.C.T. Se pare însă că în ultimul timp faptele au luat alt curs. Generatorul a fost congresul anual al F.I.L.T. ținut la Stresa (Italia) în luna aprilie. Plenul conducerii noi aleasă (președinte danezul Alan Heyman) a căzut de acord să se adopte față de W.C.T. o atitudine mai dură. A urmat o nouă serie de dialoguri cu W.C.T. în care purtătorii de cuvînt ai F.I.L.T. (federațiile naționale care controlează marile stadioane — „cei patru") și-au susținut punctele de vedere de pe poziții mai unitare ca în trecut. Ele au culminat cu runda „Wimbledon", discuții purtate în timpul internaționalelor open ale Angliei, care s-au soldat cu un eșec total. Au urmat unele măsuri care de astădată prezentau perspective destul de îngrijorătoare pentru miliardarul texan. Ele au fost divulgate marelui public în ajunul internaționalelor S.U.A. de comentatorul de specialitate al agenției „United Press International", Steve Snider.

Reprezentanții conducerii F.I.L.T., în speță „cei patru" urmau să se întrunească, după Snider, în timpul prezentelor internaționale ale S.U.A. de la Forest Hills pentru a pune la punct „trei mișcări care să-l facă șah-mat pe texan" în cursul anului 1972. Ca primă mișcare ar fi alcătuirea unui nou calendar internațional, închis jucătorilor lui Hunt. Mișcarea intermediară a „mat-ului", ar fi examinarea cu mai multă minuție a atitudinii plină de combativitate a federației sud-africane față de politica de apartheid a guvernului din țara respectivă. Aceasta în scopul de a o determina să refuze evoluțiile jucătorilor grupării W.C.T. pe stadioanele sud-africane care ar putea constitui un ultim refugiu pentru Hunt. Și, în sfîrșit, șah-mat-ul : acordarea unui sprijin total comitetului „Australian Davis Cup Fondation", care duce în prezent o adevărată cruciadă pentru a reda Australiei gloria trecută în Cupa Davis. În acest scop comitetul menționat, a început strîngerea unor fonduri pentru răscumpărarea faimoșilor Newcombe, Rosewall, Emerson și Roche (firește, toți australieni). Comentatorul Steve Snider ne asigură că fondurile care s-au strîns sînt apreciabile, ceea ce ar permite includerea pe lista „răscumpărăților" chiar și a lui Laver, al cărui preț ar fi foarte ridicat.

Așadar, apariția neașteptată a lui Lamar Hunt în tribunele de la Forest Hills, în ajunul semifinalelor, nu este de loc întîmplătoare. Pentru a bravа — prin niște declarații ca acestea : „în 1972 mă voi dispensa de 4 jucători care n-au dat randamentul scontat, dar în schimb voi completa pe „cei 32" racolînd 6 jucători din rîndul celor mai buni amatori", sau pentru a oferi ocazia reluării discuțiilor cu F.I.L.T. în scopul evitării acelui șah-mat în pregătire ?

O vom afla după finală.

Paul CERNESCU

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIȚI DE NICOLAE GURĂU ?

de Victor BĂNCIULESCU

Ieri...

...și azi

Ne cunoaștem de atîția ani de zile și nici măcar nu știu unde locuiește. De fapt nici nu era necesar. Oricine ar vrea să-l întîlnească, poate alege orice după amiază a săptămînii și, potrivindu-și pașii cu blîndețea peisajului, îl va întîlni cu siguranță la capătul aleilor adumbrite din parcul Progresul, pe terenul brusc inundat de lumină. Acolo, în marginea terenului mare de fotbal, în imediata vecinătate a pistei de alergări și mai ales a sectoarelor de aruncări, corpul său masiv se distinge net. Pantalonii largi de trening, maioul gata să crape pe bustul bombat și de cele mai multe ori basca ce-i apără chelia — îl fac remarcat de la distanță.

Bonomia figurii îl recomandă și-i liniștește pe elevii care vin să învețe de la el. Cu mișcări extrem de vioaie, care nu trădează pe bărbatul de 56 de ani, ci mai curînd pe atletul care n-a părăsit niciodată arena, cu gesturi zvîcnite dar sigure, dominate de puterea brațului obișnuit cu efortul, nea Nicu Gurău conduce voios antrenamentele și nu e de mirare că ciracii continuă silitori exercițiile, chiar cînd maestrul întoarce spatele.

Cariera atletică a lui Nicolae Gurău rămîne o mostră de longevitate sportivă. La 16 ani arunca greutatea pe tăpșanele Brăilei natale, încălțat cu tirlici. Tabloul nu s-a schimbat prea mult nici cînd tînărul imberb a fost adoptat în prețențios numitul Club atletic brăilean, la ale cărui antrenamente, „decît să-ți aștepți rîndul la singura greutate existentă, mai bine puneai mîna pe pietroaie...". Elevul sărac, mereu amenințat cu exmatricularea pentru că tatăl nu avea cu ce plăti taxele școlare, s-a călit în focul nevoilor, și-a forjat puterea și rezistența cu ciudă și perseverență. Mai curînd ar fi vrut să se facă boxer, datorită vînjoșeniei timpurii. O iarnă întreagă s-a antrenat, bătînd sacul cu nisip. Apoi, în primăvară, a făcut cunoștință cu propria sa forță musculară în netă creștere. La început, băiețandrul „dădea înapoi" bila de fier celor ce se exersau, pînă cînd, într-o zi, a aruncat-o dincolo de linia pe care se postaseră „solizii" liceului. Așa și-a descoperit vocația atletică.

A urcat treptele ierarhiei normal, de la titlurile școlare, prin recordurile regionale („ce frumos suna : campion al Brăilei și Galațiului !"), pînă la rîvnita consacrare : campion național și membru al echipei țării. Asta se întîmpla în 1936, cînd Nicolae Gurău avea 21 de ani, virstă la care astăzi palmaresele mai de grabă se încheie decît se deschid ! Cine ar fi crezut însă atunci că lista de rezultate a atletului își va vedea filele îngălbenite fără a putea pune punct unei activități care l-a legat pe nea Nicu Gurău de stadion pentru totdeauna !

În 1937 a devenit campion balcanic la aruncarea greutății în cursul aceleiași ediții care l-a consacrat ca atlet pe eroul grec de mai tîrziu Grigorios Lambrakis (campion balcanic la săritura în lungime). De nu mai puțin decît de 16 ori (pînă în 1948) a fost campion național la probele de aruncări (greutate și disc). Ciudat poate să ni se pară că în tot acest timp n-a deținut recordul României decît o singură dată la aruncarea discului în stil elenic (în 1940) și tot o singură dată la aruncarea greutății, în 1948, la o virstă (33 de ani) care nu mai lăsa să se întrevadă performerul. Recordul acesta mai poartă însă cu sine o semnificație deosebită : era primul record al proaspetei republici, ceea ce pentru atletul copilărit în sărăcie la Brăila însemna speranță și bucurie. Peste un an, cînd tînărul Mihai Raica i-a egalat și depășit recordul, Nicolae Gurău s-a gîndit cu amărăciune la anii adolescenței lui : dacă ar fi avut condițiile de dezvoltare pe care le are astăzi tineretul, oare la ce distanță ar fi aruncat el greutatea ?

Pentru că știa că timpul nu se mai întoarce, a continuat să concureze pe stadioane pînă la virsta de 40 de ani, devenind un fel de Nestor al echipelor naționale din care n-a lipsit pînă în 1952 (fiind adesea căpitanul ei). Apoi și-a dedicat viața educării sportive a tinerelor generații. A colindat orașele țării, la Ploiești și Brăila a împinzit cartierele cu bile de pe la întreprinderile mecanice, a chemat copiii la atletism ca un neobosit herald. De aproape 20 de ani, de cînd e antrenor la clubul Progresul, i-au trecut prin față zeci și zeci de speranțe, dintre care unele au atins performanțe : aruncătoarea de greutate Anca Gurău, aruncătoarea de disc Georgescu, junioara de azi Viorica Brad. De ce toate astea ? „Pentru că — spune Nicolae Gurău — atletismul, pe care-l iubesc pătimaș, este abecedarul mișcării, deci abecedarul vieții. Să alergi, să sări, să arunci — nu ni le cere toate astea viața ?". Vorbele sale poartă girul practicii. Fiica sa, Cristina Gurău-Ciser, astăzi profesoară de educație fizică, a fost campioană de atletism la junioare mici !

La 32 de ani, încă participant la campionatele balcanice din 1947

Pe stadionul Progresul pregătind viitoare speranțe la proba de aruncarea greutății

Revista „Magazin"

INSTITUIE UN ORIGINAL CONCURS PENTRU FOTOGRAFII AMATORI

Pînă la 15 octombrie crt., trimiteți-ne la redacție cele mai reușite din fotografiile realizate de dumneavoastră în cursul acestui an, reprezentînd diferite aspecte ale actualității noastre.

Cele mai bune fotografii, color și alb-negru, însoțite de scurte texte explicative, vor fi publicate în

ALMANAHUL „MAGAZIN" pe anul 1972

Ne propunem, astfel, ca, prin intermediul imaginilor surprinse pe peliculă de dumneavoastră, să alcătuim cîteva pagini care să oglindească frumusețile patriei noastre, impresionantele construcții ale ultimilor ani, chipurile contemporanilor noștri.

Fotografiile vor fi publicate sub semnăturile autorilor și onorate potrivit tarifelor în vigoare.

Fiecare participant va trimite cel mult trei imagini înfățișînd subiecte diferite ; formatul minim 9/12.

ȘAH

• NUMAI PENTRU ȘAHIȘTII CARE AU MULTĂ RĂBDARE...

Problema pe care o punem spre soluționare cititorilor noștri este extrem de dificilă și are o idee foarte interesantă. Soluția cuprinde cîteva poante care vor compensa cu prisosință eforturile cerute pentru găsirea ei.

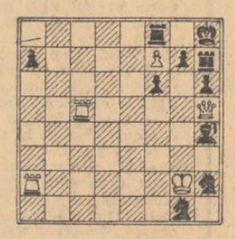

Albul joacă și dă mat în 5 mutări.

Poziția control : Alb — Rg2, Dh5, Ta2, Tc5, pion f7 — 5 piese ; negru — Rh8, Tf8, Th7, Cg1, Ch2, Nh4, pioni a7, f6, g7 și h6 — 10 piese.

Soluția problemei din numărul trecut : joc aparent — 1... Tg3 oriunde 2. f4 mat ; 1... Te3 2. Cd4 mat Soluția : 1. Dh4 amenință 2. D:g5 mat. 1... Cg4 oriunde 2. f4 mat ; 1... Ce3 2. Cd4 mat ; 1... Th5 2. Cd6 mat.

• CE DIFERENȚA ESTE ÎNTRE UN MECI ȘI UN TURNEU ? Se știe că într-un turneu participă un număr mai mare de jucători, în timp ce la un meci — desfășurat pe parcursul a mai multor partide — iau parte de obicei doar doi concurenți. În aceste condiții, există unele diferențe esențiale în ceea ce privește cerințele ce se cer unui jucător în turneu. Un meci este în ultimă instanță, o luptă între două personalități, o înfruntare care se duce și pe plan psihologic și care, mai ales, nu cunoaște pauze. Într-un turneu, jucătorii care conduc în clasament își pot permite să se mai relaxeze cu o remiză sau mai multe cînd joacă între ei sau în compania unor adversari la care nu vor să forțeze, își pot permite să mai stea în espectativă, pentru a vedea ce se mai întîmplă cu concurenții lor direcți. În meciuri asemenea răgazuri nu mai există, adversarii fiind obligați să stea tot timpul în alertă, în căutarea numai a celei mai bune mutări, pentru exploatarea imediată a oricărei mici inexactități reale sau aparente. Personalități mai slabe, care nu pot juca tot timpul la cea mai înaltă tensiune, au posibilitatea să cîștige uneori turnee, învingînd în „serii" și, pe parcurs, relaxîndu-se, pentru a căpăta din nou suflu. Dar în meciuri nu rezistă...

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV Nr. — 728 — Sîmbătă 18 septembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDA săptămînală

PUTERNICĂ ACTIVITATE CREATOARE

In curînd vom încheia primele trei trimestre ale noului cincinal. Puternica activitate creatoare, caracteristică întregului nostru popor, înscrie continuu realizări importante, care dau certitudinea împlinirii programului de ridicare a patriei pe noi trepte ale civilizației și culturii socialiste. În săptămîna pe care o încheiem, ca urmare a scrisorii adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, tuturor celor ce lucrează în producerea bunurilor de consum, în colectivele de muncă din acest important sector al economiei naționale au fost analizate sarcinile ce le revin, oamenii muncii exprimîndu-și hotărîrea de a nu precupeți nici un efort pentru a răspunde chemării cu importante realizări în dezvoltarea și perfecționarea acestei ramuri. Pe adresa Comitetului Central al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au sosit numeroase telegrame, prin care cei ce muncesc în acest domeniu își exprimă sentimentele de caldă recunoștință față de conducerea partidului, față de secretarul general, pentru grija cu care sînt abordate și soluționate toate problemele care privesc continua ridicare a nivelului de trai al poporului nostru.

În același timp, oamenii muncii de pe ogoarele patriei, au dezbătut, în continuare, indicațiile prețioase cuprinse în scrisoarea conducătorului partidului și poporului nostru, ce le-a fost adresată. Analizînd rezervele ce pot fi valorificate, ca urmare a indicațiilor partidului, cei ce lucrează în agricultură și-au exprimat, la rîndul lor, hotărîrea de a munci astfel încît roadele acestei toamne să fie culese fără pierderi și să fie pregătite în cele mai bune condițiuni recoltele anului viitor. De altfel, datele care parvin din întreaga țară reflectă faptul că țărănimea cooperatistă, muncitorii din întreprinderile agricole de stat, mecanizatorii, specialiștii din agricultură au înțeles pe deplin faptul că actuala campanie agricolă are o importanță economică deosebită și ca atare că trebuie să i se acorde o atenție maximă.

Ridicarea la un nivel superior a întregii activități ideologice și politico-educative constituie, de asemenea, o preocupare centrală a vieții politice și sociale din țara noastră. În cadrul plenarelor comitetelor municipale și orășenești de partid, adunărilor generale ale comuniștilor, care se des-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Confecțiilor le putem atribui trei calități : simplitate, eleganță, bun gust

AL 5-LEA PAVILION DE MOSTRE - BUCUREȘTI '71

CARE ESTE OPINIA DV.? COMPLETAȚI, VĂ ROG, CHESTIONARUL!

Cel mai fidel însoțitor în această fantastică etalare de creație este chestionarul, micuța foaie de hîrtie destinată a sonda preferințele, a solicita păreri. Dar fără a-i minimaliza acuta necesitate, apreciind gestul de respect pentru vizitatori, pentru cumpărătorul de mîine al acestor bunuri de consum, ți se întîmplă să-l uiți, împăturit în buzunar sau cuibărit în poșetă. Motivul este simplu. Te lași „furat". Peste 70 000 de exponate ? Nu, nu doar cantitatea e cauza Realizarea, coloritul, modelul, funcționalitatea unui exponat, felul în care este prezentat — iată explicațiile nerespectării stricte a rugăminții organizatorilor de a li se comunica impresiile, opiniile.

SINTEZĂ A INTELIGENȚEI ȘI TALENTULUI

Te lași „furat" deci, de frumusețe, de varietate, de inventivitate, în mai mare cantitate ca la orice alt pavilion. Ca vizitator, te bucuri de toate acestea în ansamblu. Cel puțin, la prima vizită. Fiindcă **prima vizită îți oferă un puternic și convingător argument că peste 70 000 de exponate dispuse pe o suprafață de peste 20 000 mp. reprezintă o sinteză de creație românească, de inteligență și talent oferită publicului, exigent consumator de calitate.** Este argumentul marilor posibilități ale făuritorilor de astfel de produse, care răspund cu cinste sarcinilor politicii partidului și statului, mîndru-și demn, responsabil, prețuirea și atașamentul lor pentru valorificarea ideii ce reprezintă țelul suprem al construcției socialiste : grija pentru om, pentru viața lui mereu mai bună.

Te lași „furat" fiindcă în această condensare de competență și pasiune, în această selecție, făcută cu migală pentru tine, vizitator, ești invitat să operezi propria ta selecție. Și ți se pare greu. Revii, cercetezi, te oprești mai mult la amănunte. Citești un chestionar, două, zece : **„Institutul de cercetări comerciale efectuează acest sondaj, pentru cunoașterea preferințelor dv., în vederea satisfacerii lor de către industrie și comerț".** În continuare, ți se pun întrebări despre confecții, despre țesături, despre mobilă și despre orice domeniu în care Pavilionul de mostre se

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FORȚA URIAȘĂ A FĂURITORILOR DE FRUMOS

de Tania LOVINESCU

Ce afli deplasîndu-te prin cîteva localități rurale din patria noastră.

O idee frumoasă trebuie să aibă un chip frumos ! Și ce poate vorbi mai direct inimii și minții, decît faptul de a sluji unei idei nobile, generoase, de a participa la acest efort colectiv de ridicare a țării, a orașelor și satelor pe noi trepte de civilizație, de progres ?

În mediul rural își desfășoară activitatea circa 900 000 de comuniști, din care peste 500 000 în cooperativele agricole de producție și aproape 100 000 în întreprinderile agricole de stat și în cele de mecanizare a agriculturii. În adevăr, o forță uriașă ! Alături de ei, sînt, de asemenea, sute de mii de deputați, de gospodari neobosiți ai satelor care s-au angajat în bătălia pentru înflorirea satului contemporan. Dintre ei, am ales azi cîțiva

CONTINUARE ÎN PAG. ②

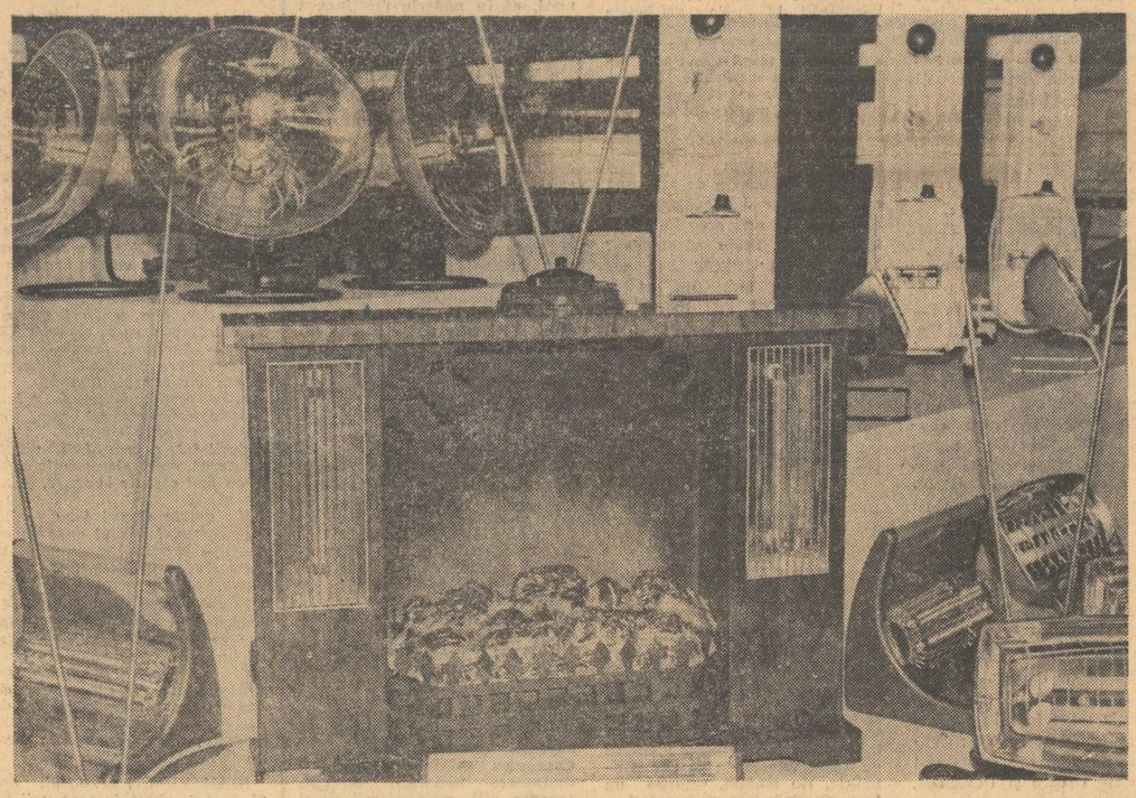

Bunuri de larg consum cu destinația : locuința noastră

Fotografii : Nicu VASILE

Invitație la drumeție

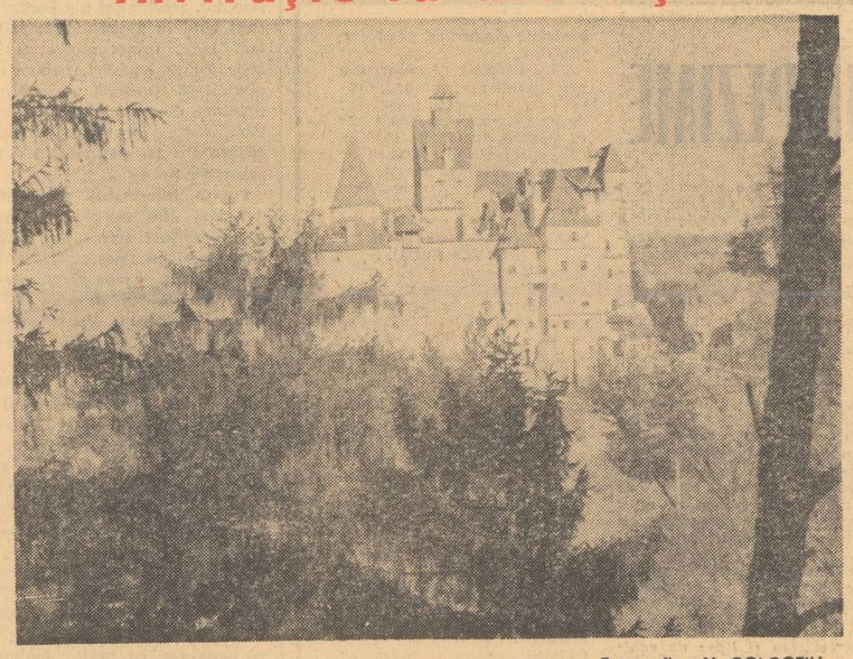

Fotografia : N. GOLGOȚIU

CASTELUL BRAN

Unul dintre punctele de mare atracție pentru iubitorii turismului montan este și falnica fortăreață a Branului ridicată în urmă cu șase secole spre a străjui pasul cu același nume

(Pagina a 8-a)

Monolog interior despre...

LIMPEZIME

de Victor BÎRLĂDEANU

Nu e intîia oară cînd scriu pe această temă și, poate, n-aș fi revenit asupra ei dacă, într-o recentă convorbire, un vechi prieten, activist de partid, n-ar fi făcut următoarea remarcă pe marginea unei ședințe la care tocmai asistase:

— Comitetul de direcție al întreprinderii X fusese convocat cu mare urgență din pricina anumitor defecțiuni ce se iviseră în realizarea unui produs care trebuia de mult lansat pe piață. Defecțiuni cu cauze precise și, prin urmare, cu responsabilități la fel de precise. Ei bine, să fi văzut cum a început caruselul ameților al vorbelor,

CONTINUARE ÎN PAG. ②

A ÎNCEPUT ȘCOALA...

Fotografia : Mihai POPESCU

MISTERUL FULGERULUI GLOBULAR
(Pagina a 5-a)

FEMEILE TRĂIESC MAI MULT. DE CE ?
(Pagina a 5-a)

O NOAPTE DRAMATICĂ PE COASTA MEDITERANEANĂ
(Pagina a 3-a)

VALOROASE DOCUMENTE INEDITE LA MUZEUL SATULUI
(Pagina a 4-a)

Mașina de gătit cu gaz și electricitate întrunește adeziunea gospodinelor (imaginea din stînga) ; *păpușile sînt o încîntare pentru cei mici și... cei mari*

CARE ESTE OPINIA DV.?

COMPLETAȚI, VĂ ROG, CHESTIONARUL!

URMARE DIN PAG. 1

vădește prezent. În total, cîteva zeci de chestionare. Răspunsuri vor fi cu miile. Un sondaj de mare anvergură, care leagă atît producătorul, cît și intermediarul dintre acesta și consumator, de cea mai fierbinte actualitate, aceea a preferințelor opiniei publice. Și, fie-ne îngăduit s-o spunem, este un sondaj ce ne va reînvia credința că Institututul de cercetări comerciale este capabil să dea o știință fică, argumentată și actuală replică a menirii sale. **Vom avea o hartă a răspunsurilor publicului la întrebările industriei și ale comerțului ? Sîntem convinși că da. Așteptăm cu interes cunoașterea rezultatelor acestui sondaj. Pentru 1972. În magazine. Potrivit promisiunilor. Potrvit dorințelor noastre.**

La speranțe și presupuneri să răspundem cu toată dragostea ! Unde ne e chestionarul ? Să nu-l uităm în buzunar sau în poșetă. Să-l depunem, la plecare. Respectăm cerința gazdelor care ne cer, cu respect, părerile.

O COMPETITIVĂ PARADĂ A MODEI

Să nu ne lăsăm „furați" ! E posibil ? Încercăm la confecții. „2 000 de modele", sîntem informați. Felicitări pentru prezentare și pentru cromatică. **În mod deosebit, ne plac confecțiile în diversele nuanțe de bejuri, în paleta movului, a verdelui, a maronului. Ne plac modelele simple dar cu croieli bogate, care vădesc o ingenioasă contopire a tendințelor generale ale modei cu punctul nostru românesc de vedere.** Fiindcă modă ne oferă și UCECOM-UL, în reușita sa expoziție permanentă din cadrul Pavilionului de mostre, ne permitem o remarcă. O sănătoasă competiție pune față în față acești creatori de confecții : Centrala Confecțiilor din Ministerul Industriei Ușoare și UCECOM. Modelele fiecăruia au amprenta proprie. **UCECOM a fost parcă mai darnic în originalitate, în diversitate, în arta de a prezenta modelele, cu accesorii mai bine alese.**

În această competitivă paradă a modei, Centrala Confecțiilor impresionează printr-o eleganță a simplității și printr-un aproape ireproșabil bun gust în alegerea și armonizarea culorilor. UCECOM-ul se întrece cu sine însuși pentru a ne oferi modelele — majoritatea, deosebite — îndrăznețe, inventează mai mult.

Să nu ne lăsăm „furați". **Alegem din impresionanta expoziție a țesăturilor, în mod special stofele subțiri de lînă sau amestec cu poliesteri, în tonuri de bej, maron, verde, bleumarin, foarte reușitele țesături de in cu poliesteri, avînd aspectul unor stofe subțiri, în culori plăcute, neșifonabile, foarte practice.** Să notăm în chestionar : Cît mai multe astfel de țesături, alături de felicitările noastre. Discuțiile vizitatorilor cu ghizii ne conving că preferința noastră este împărtășită. Neașteptatele culori folosite la cămășile bărbătești, blănurile artificiale ne atrag și ele atenția. În schimb, tricotajele nu ne impresionează în totalitate. Poate selecția lor nu e reușită. Fiindcă în magazinele noastre există unele modele mai frumoase decît cele expuse.

Moda românească de inspirație populară, mobila de aceeași inspirație, obiectele de artizanat ne prilejuiesc o adevărată încîntare. **E și mai greu să nu ne lăsăm furați. Unde să alegem ? În pavilionul UCECOM, în cel al industriei locale, în cel al CENTROCOOP sau în cel al confecțiilor ?** Toate intră în competiție, e drept. Dar nu cumva, aranjate într-un singur pavilion, ne-ar fi oferit o mai amplă imagine și mai lesnicioasă cale de alegere ? E o sugestie. Împărtășită și de alți vizitatori.

NE FAC VIAȚA MAI UȘOARĂ

Imposibil să nu zăbovim, cu mic cu mare, în fața unor utilaje casnice care ne fac viața mai ușoară. **La aspectul imbietor al mașinilor de gătit, de spălat sau al aspiratoarelor se adaugă cîteva noutăți pe care gospodinele le observă cu încîntare : aragaz cu dublă folosință : cu gaz și electric, tip mobilă, seturile de vase emailate în reușite culori — vai, de mult așteptate în bucătăriile noastre, — obiecte turistice de mare necesitate (de pildă, rezoul special din pavilionul industriei locale) și altele.** O mai mare grijă pentru prezentarea mai ochioasă a noutăților n-ar strica.

Îndelung, ne oprim în fața unor materiale de construcții, a plăcilor, a tapetelor speciale, a băilor foarte elegante — am fi dorit să vedem camere de băi mai variate, ținînd seama de spațiul diferit al apartamentelor — și ne înscriem deja, în gînd, la o căsuță din prefabricate, pentru vacanță, construită de meșteri de pe plaiurile Harghitei. Unde o vom găsi de vînzare ? Întrebarea pusă deseori, vădește sufragiile vizitatorilor. În sfîrșit, opinia noastră este favorabilă unor produse ale industriei chimice, medicamente, cosmetice, țesături din fibre artificiale și în mod cu totul special, linoleumului care imită parchetul.

La jucării, nu putem să nu ne lăsăm furați. Cei mici, fac adevărate drame, cînd se dezlipesc de lîngă păpuși, animale, mașinării de tot felul. Și **trebuie să recunoaștem, noi cei mari, că în materie de jucării s-a produs în mare măsură saltul pe care-l așteptam. Și care ne promite mult pentru viitor.**

Frumusețea mobilei stil sau moderne este incontestabilă **Sînt de specificat strădaniile proiectanților și producătorilor de a răspunde unei cereri mai vechi, prezentînd mai multe modele de mobilă pentru copii și tineret.** Și o remarcă critică : am fi simțit nevoia să admirăm mai multe modele de biblioteci, mai multe piese cu utilizări multiple, adaptate locuințelor cu spațiu restrîns.

O apetisantă expoziție a produselor alimentare de tot felul, într-o bogată varietate, ne lasă... gura apă ! Notăm impresiile legate în special de necesitatea lărgirii sortimentul de conserve, produse congelate și produse semipreparate...

★

Sîntem gata de plecare și ne încearcă dorința de a reveni. Impresiile de ansamblu sau de amănunt se îmbulzesc. Cele cîteva chestionare completate nu ne pot reda toate opiniile. Dorim să revenim fiindcă ni se oferă o mulțime de dovezi care alimentează mîndria noastră de participanți la aceste realizări. **Ne simțim solidari cu ceea ce admirăm drept roade ale gîndirii, invenției, ale muncii însuflețite a zeci de mii de oameni. Credem în promisiunile lor de a ne face viața mai frumoasă. Chezășie ne este însuflețirea cu care am primit Scrisoarea adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind producția și desfacerea bunurilor de larg consum, atît producătorii cît și beneficiarii acestor bunuri. Plecăm mulțumiți că le-am dăruit și noi ceva în schimbul atîtor frumuseți oferite privirilor. Opinia, admirația noastră.**

Lucia MANOLESCU

AGENDĂ săptămînală

PUTERNICĂ ACTIVITATE CREATOARE

URMARE DIN PAG. 1

fășoară în întreaga țară, sînt analizate și dezbătute într-un înalt spirit de combativitate și exigență problemele muncii politico-ideologice și cultural-educative, în lumina programului elaborat de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu prilejul acestor adunări, participanții își exprimă adeziunea lor deplină față de politica internă și internațională a partidului, profunda lor satisfacție față de măsurile luate pentru întărirea conștiinței socialiste și educarea în spiritul marxism-leninismului a tuturor oamenilor muncii. Numeroasele telegrame adresate conducerii partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, confirmă hotărîrea întregului popor de a traduce în viață acest luminos program de făurire a omului nou, demn de societatea socialistă multilateral dezvoltată pe care o construim.

În acest cadru, emoționantul eveniment al deschiderii noului an școlar a avut de astă dată rezonanțe noi. Măsurile elaborate de secretarul general al partidului cuprind sarcini de importanță excepțională pentru întregul nostru învățămînt, chemat să modeleze și să pregătească viitoarele generații. În fond, cei care se află astăzi pe băncile școlii sînt viitorii cetățeni ai României socialiste multilateral dezvoltate, ai României comuniste. Ei sînt cetățenii anului 2000, cu tot ce va însemna acel an ca civilizație materială și spirituală. Partidul cheamă școala să pregătească oameni cu o înaltă specializare, cu o ținută morală și cetățenească fără reproș, luptători înflăcărați pentru cauza partidului, a patriei, a întregului nostru popor. O serie de măsuri concrete adoptate la începutul acestui an școlar din inițiativa conducerii partidului, atmosfera de muncă entuziastă care domnește în școli, constituie garanția că învățămîntul nostru va răspunde cu cinste nobilelor sarcini ce-i revin privind pregătirea și educarea viitorilor constructori ai societății socialiste multilateral dezvoltate, ai comunismului.

Problemele activității ideologice și politico-educative au stat în atenția ședinței Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., precum și a ședinței Consiliului de Stat, ambele prezidate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care s-au desfășurat în această săptămînă. Au fost, astfel, adoptate decretul privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Culturii și Educației Socialiste, decretul pentru organizarea și funcționarea Comitetului de Stat al Radioteleviziunii Române. De asemenea, au fost adoptate măsuri privind perfecționarea învățămîntului de cultură generală, precum și îmbunătățirea structurii și conținutului învățămîntului superior. Alte măsuri luate de conducerea partidului și statului nostru în ședințele amintite se referă la o serie de probleme economice de cea mai mare însemnătate, proiecte de legi care urmează să fie supuse dezbaterii și adoptării de către Marea Adunare Națională sau decrete care au fost adoptate în ședința Consiliului de Stat.

Formă caracteristică democrației noastre socialiste, controlul deputaților Marii Adunări Naționale asupra activității organelor de stat are o deosebită eficacitate. Consiliul de Stat a examinat în recenta sa ședință rapoartele prezentate de comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale, care au analizat activitatea unor ministere, raportul privind analiza eficienței economice a terenurilor amenajate pentru irigații, precum și raportul referitor la efectuarea prestărilor de servicii către populație. Ca urmare a dezbaterilor, Consiliul de Stat a aprobat concluziile rapoartelor și propunerile făcute de comisiile permanente ale Marii Adunări Naționale, cu privire la îmbunătățirea activității în sectoarele analizate, dispunînd ca, atît Consiliul de Miniștri, cît și ministerele și celelalte organe centrale să ia măsurile necesare pentru aducerea lor la îndeplinire, urmînd să informeze Consiliul de Stat despre înfăptuirea hotărîrilor adoptate.

FORȚA URIAȘĂ A FĂURITORILOR DE FRUMOS

URMARE DIN PAG. 1

PRIMARUL CARE NUMĂRĂ 67 PRIMĂVERI

Dacă ar întreba cineva care este cel mai frumos sat din cîte cunosc, aș ezita. Pentru că în Dolj și Iași, în Harghita și Ialomița am găsit sate mari, cu aspect de oraș, cu școli, dispensare, magazine moderne, trotuare largi, adunate în umbra salcîmilor. Dar nicăieri nu am aflat frumosul ca în comuna Bădiuț — Suceava. Fiecare casă de aici pare decupată dintr-un album cu povești, lucrată de meșteri vestiți, adunînd petale de floare și conturul fragil al norilor, culorile cîmpului și ale pădurii într-o cromatică unică, de parcă mari ștergare înflorite au fost așezate la soare, printre uluci.

Nu aceste daruri i-au adus însă comunei Bădiuț onoarea de a ocupa primul loc pe județ în întrecerea patriotică între comune.

În cele patru sate și două cătune, trăiesc oameni harnici care vor ca fiecare an, și fiecare zi să însemne pe răbojul vremii o faptă bună făcută pentru obște, fie că e vorba de pavarea unor ulițe laterale, de pregătirea stîlpilor pentru electricitate, ori de drumurile comunei.

IOAN VRACI, primarul, are 67 de ani, vîrstă la care unii își caută mai mult de sănătate și odihnă. El însă ține neapărat să păstreze locul I pe județ. Pe hîrtie, obiectivele au fost ușor de scris : 3 500 m pătrați trotuare, 12 podețe, reparații pe 20 km de drum degradat, construirea școlii din Milișăuți... În traducerea lor în viață, nu e nevoie numai de perseverență și putere de convingere. Trebuie inițiativă, putere de muncă, îndrăzneală chiar. Pentru ciment a trebuit să plece departe, tocmai la Medgidia ; pentru complexul de prestări de servicii a trebuit să convingă arhitecții să stabilească o altă amplasare în proiectul de construcție. Pentru fiecare obiectiv alte treburi, alte alergături.

ÎN COMUNA CU 10 000 LOCUITORI

...Cîte s-au trecut și s-au petrecut în acest colț de țară, ascuns de munți, tăiat de ape, bătut de vînturi din patru zări de lume ! S-au născut, au trăit și s-au întors în țărînă generații întregi. Leagăn le-a fost nu numai pajiștea cea frumoasă din munte, și legendele care înconjoară ca un nimb Ceahlăul, nu numai apele Topoliței și norii fugari de pe cer. Aceasta îmi pare a fi comuna Bălțătești, județul Neamț. Așezare mare, cu aproape 10 000 locuitori, cu o cooperativă puternică. Mulți locuitori lucrează la munte, alții în unitățile socialiste din apropiere sau la Piatra Neamț. În activitatea economică și culturală participă 70 de cadre didactice, medici și ingineri.

Greu de cuprins în cuvinte complexa activitate ce se desfășoară aici. Cu atît mai greu de sintetizat în puține cuvinte munca secretarului comitetului comunal de partid. Nicicînd acesta nu a avut o activitate atît de diversă, o solicitare pe atît de multiplă și variate planuri ca azi, în condiții în care participă direct la metamorfoza unui sat de la patriarhala așezare la poale de munte, într-o comună puternică, cu putere economică din an în an mai evidentă. Ca să poată lua parte cu răspundere la conducerea cooperativei agricole de producție, MIRCEA CÎMPEANU a trebuit să capete temeinice cunoștințe în domeniul agronomiei ; ca să vegheze la respectarea drepturilor cetățenești, a învățat legile țării ; ca să poată discuta cu competență despre procesul educativ-instructiv, trebuie să aibă pregătirea egală cu a celor în cauză. Și secretarul comitetului de partid întrunește aceste calități. Tocmai de aceea, din zeci de oameni minunați pe care i-am cunoscut în acești ani în satele și comunele noastre, îmi rămîne întipărită figura lui smeadă, prelungă, luminată de vioiciunea ochilor.

Primul semn al prezenței sale în toate activitățile, este respectul pe care i-l arată cetățenii comunei. Au și de ce. Într-un fel, dezvoltarea cooperativei, a comunei, reflectă nu numai hărnicia locuitorilor, dar și priceperea cu care comitetul comunal de partid, secretarul, se preocupă de problema agriculturii. Ori aici, într-o zonă deluroasă, nu-i tocmai ușor să obții rezultate bune, chiar dacă pășunile naturale sînt aproape și cerul e darnic în ploi. Zona aceasta cuprinsă între Agapia și Ghindăoani are nu numai o spectaculoasă frumusețe, ce atrage turiștii din alt capăt de țară, ea are și bogății naturale de mare importanță, îndeosebi ape minerale. Manualele și monografiile amintesc chiar de zăcămintele de săruri de potasiu de aici. Ca aceste bogății să fie valorificate s-au refăcut, pentru început, pavilionul de băi și cele cîteva vile ale stațiunii. Dar ambițiile sînt mai mari. „Cînd veți mai trece prin Bălțătești, ne spune Mircea Cîmpeanu — școala va fi gata, se vor construi locuințe noi, conform schiței de sistematizare, un modern pavilion balnear complex care va avea și locuințe astfel ca și iarna să se poată face tratamente medicale. Se va introduce alimentarea cu apă nu numai a sectoarelor zootehnice ale cooperativei agricole de producție dar și a locuințelor. Captarea apei din izvoarele minerale va fi, de asemenea, mai științific făcută ca azi. „Pomeneam de cei peste 70 de intelectuali. Nu știu dacă vorba aceasta a auzit-o Mircea Cîmpeanu undeva sau s-a născut în mintea lui, dar mi-a plăcut mult. „Intelectualii, — spune el — sînt fondul de aur al satului".

ÎNTR-O COMUNĂ CU NUME DE COSÎNZEANĂ

...Era primăvară în toate, în mirosul de pelin crescut pe margini de drum, în albastrul intens al cerului, în verdele crud ce acoperă șovăielnic trunchiul copacilor, tocmai atît ca să ne lase să vedem prin el fuga norilor.

Primăvara de fiecare an a acestui pămînt binecuvîntat și totuși altă, mai plină de miez, de înțelesuri, mai colorată. Mă aflam la capătul unei îndelungate călătorii prin comunele din județul Ilfov, istovitoare dar plină de întîmplări, cu popas în unele așezări. Mă gîndeam că pentru prima oară mii de brazi au coborît din pădurile Carpaților, la Bărăgan, să prindă rădăcini.

Frumos nume : Ileana. Și pentru eroina basmelor și pentru o tînără subțire, cu ochii mari, luminoși dar și pentru o comună așezată în Cîmpia Română. Tovarășul GHEORGHE BORCAN de 14 ani primar al comunei, ne spune : trăim din plin procesul de urbanizare, de grupare în satele mari Ileana și Florica. Schița de sistematizare a fost discutată, acceptată. Ca să avem case moderne, frumoase, am pus la dispoziția populației proiecte-tip la suma de 200 lei.

Poate vi se pare ciudat că ne ocupăm atît de mult de flori, de pomi, de asfalt. Dar vedeți dumneavoastră, frumusețea are mai multe fețe...

★

În concepția noastră, constructorul societății socialiste multilateral dezvoltate trebuie să se caracterizeze printr-un înalt nivel de cunoștințe culturale și profesionale, tehnico-științifice, printr-o conștiință politică înaintată.

Nu-ți mai aparții în aceeași măsură ție, asemeni celorlalți. Fiecare vorbă, fiecare gest, fiecare acțiune a ta, trebuie cîntărită prin prizma răspunderii ce o porți. Fiecare acțiune este proiectată pe un ecran nevăzut, dar de proporții impresionante : conștiința oamenilor...

În propunerile de măsuri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii se spune: Îndeplinirea unei munci utile societății este o onoare și o obligație pentru toți cetățenii.

Este îndemnul și chemarea pe care ar trebui s-o așezăm pe frontispiciul fiecărei școli și case, la intrarea în fiecare oraș și sat.

Tania LOVINESCU

Clepsidra

MOBILIER RUSTIC

de Constantin VIȘAN

Oameni aplecați din zori și pînă-n noapte asupra pămîntului. Arîndu-l, impodobindu-l cu verzi covoare de grîu și cu nesfîrșite oștiri de porumb, cu cireși și cu meri, cu portativele firelor de înaltă tensiune și cu sonde, cu șosele și căi ferate, cu femei și copii. Pămînt stăpînit de trepidația efortului omenesc dar și de clipa liniștii, a tăcerii, a întîlnirii cu roadele muncii.. Este ritualul care așterne peste liniștea cîmpiei masa. O masă simplă, cioplită din lemnul pădurilor, din copacii crescuți pe malul apelor. Dar omul care a făcut-o n-a vrut să stea singur la masă. A adus la ospățul său vietățile pădurii. Și semnele citite în cărțile trecutului... Strălucirea soarelui și a lunii... Legendele strămoșești... Scenele cu bouri și pajuri... Lupoaica strămoșilor de la Rîm... Caii atitor bătălii și doruri.

Tot ce-a văzut în jurul său, cioplitorul artist a scris pe acest răboj al sufletului său. Pe obrazul lemnului. Îl cunoșteam pe Aurelian Mihăilescu Drajna ca autor al unor originale statuete imaginate din rădăcini și crengi de copac. Deunăzi l-am întîlnit în mijlocul unei adevărate expoziții de mobilier rustic, amenajată în atelierul său de pe o stradă bucureșteană aflată în apropierea B-dului 1 Mai. Un univers încîntător, care mi-a suscitat curiozitatea.

— Ce v-a determinat să treceți de la formele de altădată, înfățișînd personaje de legendă, la aceste obiecte mult mai direct legate de scopuri utilitare ?

— Sînt credincios unei idei profund autohtone : de a face lucruri pe care oamenii să le întrebuințeze în scopuri practice dar și pentru a le înfrumuseța viața. Destinația lucrărilor pe care le prezint acum este de a crea ambianța cea mai potrivită în interioarele noastre de locuit, în localuri turistice, în spații publice.

— Etajere de cărți, un bar, un dulap, mese, scaune. Și totuși, în fiecare din aceste obiecte utilitare este prezentă o intenție artistică. Toate sînt împodobite cu semne decorative de mare diversitate.

— M-am ferit de artificii inutile și nefuncționale. Am întrebuințat cele mai simple metode, gravarea, traforarea, băițuirea în mai multe nuanțe și cernirea. M-am bazat pe sistemul constructiv al milenarei noastre sculpturi a lemnului. Din selecționarea nenumăratelor forme oferite de copaci s-au născut obiecte care întruchipează totodată și o idee creatoare. Nu mă rezum la o simplă culegere de forme existente în natură, ci la o dirijare și combinare a lor. Lemnul trebuie înțeles și tratat cu blîndețe. Am păstrat unele forme generoase, expresive, am evitat tăieturile transversale, am lăsat marginile decorative, avînd în vedere și economia de material și realizarea artistică a obiectului.

— Lucrările dumneavoastră au o unitate stilistică. Am observat că revin în decorarea lor, cu anumită regularitate, unele simboluri caracteristice. Cîteva dintre ele amintesc semne scitice și dacice. V-aș ruga să le explicați. Gravîndu-le pe mobilierul pe care intenționați să-l oferiți atenției publice, ați urmărit un crez artistic, sau doar o reproducere documentară a unor motive decorative etnografice ?

— Și una și alta. Am cercetat vechi inscripții, monede și paftale, obiecte de uz și decorative rămase de la cei care s-au petrecut pe fața acestui pămînt dintre Mare și Maramureș. În toate obiectele universului rustic românesc, funcționalitatea se îmbină în chipul cel mai fericit cu frumosul.

Acest deziderat îl urmărește și Aurel Mihăilescu Drajna. Mobilierul pe care intenționează să-l prezinte publicului într-o viitoare expoziție oferă argumente convingătoare despre un artist care se pricepe să valorifice cu talent vechile tradiții ale prelucrării lemnului, lecția unui șir impresionant de meșteri populari.

Monolog interior despre...

LIMPEZIME

URMARE DIN PAG. 1

cum se înăluia totul în aburii groși, din ce în ce mai impenetrabili, ai „pricinilor obiective", cum se subțiau vinile pînă la totala evaporare! A încercat, la un moment dat, careva, reprezentant al salariaților în comitet, să aducă lucrurile pe făgașul lor real, să pună în discuție motivele adevărate și răspunderile concrete, dar cuvîntul lui, nu numai critic, ci și autocritic (omul se socotea și el vinovat de anumite întîrzieri nejustificate în punerea la punct a unor dispozitive necesare procesului tehnologic) s-a pierdut în noianul buimăcitor al scuzelor care de care mai abracadabrante. Pînă la urmă, îți spun drept, nici nu se mai înțelegea despre ce e vorba și un străin, picat din întîmplare la mijlocul ședinței, s-ar fi putut întreba dacă n-a nimerit la o festivitate de elogiere care, din modestia exagerată a participanților, nu s-a bucurat de un cadru corespunzător meritelor lor atît de evidente. După această ședință, forurile competente au analizat operativ și profund situația și au constatat, cum era și de așteptat, că în colectivul de conducere al întreprinderii respective se statorniciseră relații neprincipiale, de acoperire reciprocă a vinovățiilor, de mutuală escamotare a răspunderilor. Cu acest prilej am reverificat adevărul unei observații pe care o făcusem mai de mult în munca mea de activist: și anume că neclaritatea și confuzia vorbelor ascunde întotdeauna, cu precizie aproape matematică, neclaritatea, confuzia, caracterul ambiguu al atitudinilor, după cum limpezimea și lipsa de echivoc a cuvintelor reliefează la fel de grăitor limpezimea, temeinicia gîndurilor, pozițiilor, faptelor...

Fără îndoială că observația prietenului meu vizează, dincolo de un adevăr psihologic de netăgăduit, o realitate etică demnă de toată atenția. Cu consecințe și concluzii de maximă însemnătate pe tărîm educativ. A-i deprinde pe oameni — și mă refer, în primul rînd, la acel material psihic atît de maleabil și receptiv care sînt tinerii — cu claritatea exprimării, cu o vorbire netă, răspicată, fără alambicări amăgitoare, înseamnă a-i ajuta și în modelarea convingerilor, în formarea atitudinilor, în elaborarea unor poziții clare, nete, responsabile în fața vieții. Nu e vorba, deci, de o problemă, să-i spunem așa, lingvistică, ci de una care privește substraturile cele mai adînci ale ființei umane. Implicînd, în consecință, o răspundere majoră, ce decurge din înșiși sensurile și obiectivele fundamentale ale educației comuniste, care urmărește formarea unui om nou, cu o atitudine limpede, deschisă, exprimată limpede, deschis, față de toate problemele mari și mici ale colectivității noastre socialiste.

Victor BÎRLĂDEANU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

Doi prieteni din Reșița... nu mai sînt prieteni. S-au certat de la un zvon care purta tot felul de „noutăți fistichii" despre Dumitrache și Dinu. Supărarea ține cam de mult iar scrisoarea semnată A.T. este, dacă am înțeles bine, o mînă întinsă deodată c-un zîmbet și-un reproș. Istorioara cu pricina ni s-a părut a fi o mică și nevinovată răutate de gust scăzut, pusă pe seama celor doi jucători. Redăm spre lectură „mofturosului" amic, gîndurile dv. : „Mi-ar părea rău să nu mai vorbim pentru un asemenea fleac. De aceea eu sînt gata să-mi cer scuze. Sînt sigur că și prietenul meu e gata să recunoască, în cazul că n-a avut dreptate"... Cel puțin două sînt motivele ce pledează pentru refacerea grabnică a prieteniei : firea dv. duioasă, și lipsa obiectului controversei...

■

Altă supărare : „Fără meditații și sistematizînd singur tot materialul, am făcut eforturi timp de doi ani pentru a mă prezenta la examenul de admitere la filozofie. N-am reușit. Mărturisesc că am fost convins că oricît efort aș face nu mă voi putea pregăti mai bine. Se cer calități pe care eu nu le am și m-am dat la o parte fără să-mi reclam insuccesul. Am muncit mult, însă nu în zadar. Cele învățate îmi vor folosi. O testare psihologică, de existența căreia am auzit, dar pe care din păcate n-am folosit-o, cred că m-ar ajuta foarte mult. Unde se poate face, cită încredere pot avea în rezultatele ei ? Știu că trebuie să muncesc, însă nu știu unde va da cele mai bune rezultate munca mea ! Se poate învăța din greșeli. Un drum în viață trebuie găsit, ca să ai timp a-l netezi pînă la vîrsta la care fiecare vrea să culeagă ce a semănat..." GHEORGHE ȘTEFĂNESCU, București.

Atît presa noastră, cît și unele emisiuni de la Radio și Televiziune au revenit adesea asupra problemelor pe care vi le puneți pe bună dreptate. Practica pedagogică modernă folosește în mod curent probe de testare, cu rezultate surprinzătoare în unele domenii. Astfel de probe sînt de-acum obișnuite de pildă la Grupul școlar de la Hunedoara, în general în învățămîntul profesional, tehnic, în liceele de specialitate. O testare psihologică pentru examenul la facultatea de filozofie însă, nu știm în ce măsură poate fi hotărîtoare. Știm doar că după ce v-am citit scrisoarea, nu mai sîntem îngrijorați. Ne-a plăcut felul în care judecați iucrurile, ca și neliniștea de bună calitate ce transpare din rînduri. Este un motiv în plus pentru noi de a crede în reușita dv.

■

„George Enescu și Neculai Dăscălescu au fost colegi vreme de 4 ani la Gimnaziul din Pomîrla. În vara anului 1896 cei doi colegi de clasă absolvă gimnaziul și se despart. Enescu pleacă la perfecționare, iar Neculai Dăscălescu, fiul unui cantor, la 14 ani se prezintă la examenul de admitere la Școala normală „Vasile Lupu" din Iași și reușește primul ca intern. După începerea cursurilor, directorul conservatorului, Teodorini, care era și profesor la școala normală, rămîne uimit de virtuozitatea tînărului Dăscălescu și vorbește despre el ca despre un fenomen neașteptat. Dăscălescu era un băiat cam puțintel la trup, dar îndesat și foarte vioi, o fire veselă, expansivă. Ajunge în acel timp un neîntrecut violonist, descifrează cu ușurință tot felul de partituri, oricît de grele, de la prima citire. În scurt timp devine un răsfățat al tuturor, iar noi îi ziceam micul Paganini. Multă lume venea să-l asculte. Unul din cei mulți fascinați de vioara lui Dăscălescu, era revizorul școlar Gh. Neculau, cel mai apropiat discipol al lui Spiru Haret. El venea tot mai des la școală să-l asculte pe Dăscălescu și să-l convingă, ca după ce va termina școala, să accepte numirea la Buhuși — care în 1902 nu era urbanizat, căci învățătorii nu puteau ocupa locuri în urbii. După un an de armată, Dăscălescu este numit învățător la Buhuși, aici își începe activitatea violonistică susținută, uimind lumea. În iarna lui 1906—1907, la o petrecere, dintr-o răceală bruscă, din imprudența lui și mai ales a celor ce-l înconjurau, Dăscălescu a murit subit. Deci lor, acestor doi din Pomîrla, frați buni în aceeași artă, prieteni buni, m-am gîndit să le aduc aceste amintiri, pentru ca viitorul să cunoască această întîmplare de la adîncul lor admirator din începuturi, **VASILE IRIMESCU HUMULEȘTEANUL, pensionar Bacău"...**

Foarte interesantă scrisoarea dv. mai ales în ceea ce privește destinul tragic al unuia din colegii lui Enescu. Nedumerirea noastră începe de la... anul 1896. Se știe că în anul 1893, Enescu absolvă la Viena cursurile superioare — după ce terminase în doi ani cursurile de trei ani, obligatorii, așa numite pregătitoare, — obținînd calificativul excelent și medalia Geselschaftsmedaille Asociația prietenilor muzicii). În anul 1894 Enescu va cînta pentru prima oară în fața publicului bucureștean (8 martie, la Palatul Ateneului) și, în același an, el va pleca, pentru a-și completa studiile, la Paris... Deci anul 1896, an al plecării lui Enescu la perfecționare, este eronat. Plecarea se petrecuse cu mult înainte, ceea ce nu ne împiedică să vă mulțumim sincer, și să așteptăm vești noi de la dumneavoastră.

DROGURI: UNDE SÎNT LABORATOARELE?

● Inspectori de poliție din mai multe orașe vest-europene urmăresc rubricile de mică publicitate...

● „H" și cei 300 000 sclavi ai săi din S.U.A.

● Portretul unui heroinoman : Mike vrea să „uite"

● „Traficanții internaționali" refuză să vorbească, se tem.

● Gangsteri fără cazier.

La prima vedere, pare ciudat faptul povestit de un reporter — că inspectori ai brigăzilor anti-drog din mai multe orașe vest-europene își pierd multe ore examinînd... taxele pentru apă și energie electrică plătite de cetățeni. Îndeletnicirea este, totuși, perfect justificată : consumul excesiv de apă sau energie electrică poate oferi indicii prețioase pentru depistarea unor laboratoare clandestine de prepararea heroinei. În același scop, experții poliției cercetează zilnic rubricile de mică publicitate, atenți la cererile și ofertele de servicii pentru chimiști, investighează discret vile mai izolate, cu ziduri înalte, urmăresc persoane care achiziționează pompe de vid sau un anumit fel de anhydrină...

Efortul investigator nu a dat însă în ultimii ani nici un fel de rezultate. Din primăvara anului 1969 nu a putut fi descoperit nici măcar unul din tainicele laboratoare unde opiul, trecînd prin starea de morfină-bază, este transformat în heroină...

Este drept că statisticile oficiale arată că în anul 1970 au fost confiscate 354 kilograme de heroină — majoritatea în Statele Unite sau destinată S.U.A. Este drept că, în primele șase luni ale acestui an, în Franța a fost confiscată mai multă heroină decît a fost decoperită în tot cursul anului trecut. Dar aceste succese sînt considerate de specialiști ca insuficiente. Cantitățile confiscate reprezintă doar o mică, o extrem de mică parte din ce se produce și se transportă. În Statele Unite au fost aduse anul trecut aproximativ 5 000 kilograme de „H", cum i se mai spune, prescurtat, heroinei, și numărul heroinomanilor continuă să crească într-un ritm considerat alarmant. În urmă cu trei ani, cifra oficială era de 68 000 toxicomani căzuți în patima heroinei. În prezent, se consideră că 300 000 de oameni au devenit sclavii acestui narcotic, rîndurile lor îngroșîndu-se datorită condițiilor social-economice și politice din țară (Revista „Newsweek" a publicat în iulie portretul unui heroinoman tipic : tînărul Mike, provenit dintr-o familie înstărită, devenit narcoman după revenirea din Vietnamul de sud, și care a ajuns să fure pentru a-și putea plăti „porția" zilnică de „H" necesară pentru „a uita" și pentru a scăpa de grijile de fiecare zi, un tînăr prăbușit fizicește și din punct de vedere psihic). Consumul de heroină proliferează și în Franța — în ultimii trei ani numărul toxicomanilor a crescut de la 500 la 15 000...

Pentru a anihila însă traficul de heroină, răspîndirea acestui drog nociv, pentru a-l face nerentabil contrabandiștilor, trebuie descoperită și confiscată cel puțin jumătate din întreaga producție — și nu doar o zecime, ca pînă acum. Cu alte cuvinte, trebuie lovit în inima traficului — în laboratoare, pentru a se confisca toată materia primă, tot produsul finit.

Dar unde se află laboratoarele ?

Contrar așteptărilor, arestările efectuate pînă acum nu au condus la punctele de rafinare. Traficanții prinși au fost prea mărunți, doar simple rotițe în angrenajul contrabandei. Cei citiva „traficanți internaționali" arestați — care știu probabil unde sînt laboratoarele — nu vorbesc însă. Se tem că, divulgînd, își pierd averile, își condamnă familiile, își semnează propria condamnare la moarte.

Pe de altă parte, organizatorii „alchimiei drogurilor" își iau toate măsurile de precauție. Apa necesară rafinării o extrag din puțuri speciale săpate în curți. Energia electrică o sustrag înainte de a fi înregistrată de contoare. Aerisirea o fac prin ferestre care dau în locuri izolate. În timpul producerii heroinei nu se iese și nu se intră în laborator.

Cu toate acestea, serviciile anti-drog au reușit să afle regiunile unde se găsesc citeva din laboratoare : la Liège în Belgia, la Frankfurt în R.F.G., în provincia San Sebastian din Spania, în provincia italiană Milano și la Marsilia, portul francez considerat drept o placă turnantă a traficului de stupefiante către Statele Unite. Dar, numai localizarea nu este suficientă...

În legătură cu laboratoarele din Marsilia a izbucnit în urmă cu citeva săptămîni o controversă între brigăzile anti-drog din Franța și Statele Unite. Un conducător al Biroului american de narcotice a declarat că la Marsilia funcționează 12 laboratoare clandestine și a învinuit autoritățile Marsiliei că nu acționează îndeajuns de ferm pentru a destrăma bandele care folosesc aceste puncte de rafinare. Poliția marsiliezâ a combătut aceste afirmații. Dar, în presa franceză au apărut unele articole care au explicat lipsa de eficacitate a acțiunilor de reprimare a laboratoarelor. Acestea ar fi dirijate de o categorie nouă de gangsteri — de oameni fără cazier, cu relații în diferite cercuri mai mult sau mai puțin influente, cu mari posibilități de a aminința, reprima și corupe, îndivizi care sînt însoțiți în permanență de paznici personali și care nu sînt auziți niciodată vorbind de narcotice. Indivizi împotriva cărora — conchide „Le Monde" — actualele mijloace financiare și tehnice aflate la dispoziția poliției se dovedesc insuficiente.

Problema găsirii unor noi metode de depistare și combatere a laboratoarelor și organizatorilor lor a devenit atît de acută încît, după cum anunță agențiile de presă, Adunarea generală a Interpolului a hotărît, săptămîna trecută la Otawa, ca pe ordinea de zi a viitoarei sale sesiuni să înscrie problema studierii condițiilor în care pot funcționa laboratoarele clandestine de fabricare a heroinei...

U. VĂLUREANU

In familia Cawley s-a produs un eveniment fericit : s-a născut Suzana. Cînd a împlinit 6 luni, tatăl ei, directorul unei grădini zoologice din Londra, i-a adus acasă o... jucărie deosebită : un pui de tigru în vîrstă de 3 săptămîni. Între Suzana și Indira (tigrul) s-a născut o prietenie neobișnuită, plină de farmec.

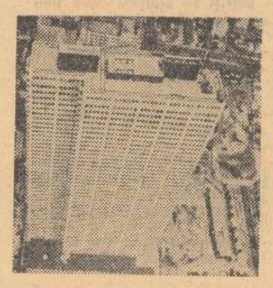

Zilele trecute s-a deschis la Tokio un hotel avînd o înălțime de 170 m, una din cele mai înalte clădiri din Japonia. Hotelul se numește Keio-plaza — are 47 etaje și 1 057 camere avînd o capacitate de 2 000 oaspeți. Construcția sa a început cu doi ani în urmă.

UN GRUP de specialiști de la Institutul de electronică din Budapesta a creat un aparat care poate analiza schimbările din componența sîngelui fără a se recolta sînge. Noul aparat — radiocirculograful — înregistrează emanațiile unui inductor radioactiv introdus în organism.

O EXPOZIȚIE originală a avut loc la Moscova, toate exponatele în număr de 8 000 fiind realizate de copii. La intrarea în sală vizitatorii erau întîmpinați de numeroși roboți electronici și zeci de aparate fantastice. Printre exponate erau și 1 600 desene.

ÎN ORAȘUL Bruxelles, la mai multe intersecții a unor mari bulevarde, instalații electronice au luat locul agenților de circulație. Instalațiile înregistrează numărul mașinilor care trec pe culoarea roșie, stabilindu-i în același timp și viteza. Aparatul lucrează fără încetare putînd efectua 1 200 de fotografii de „mașini infractoare" în 24 de ore.

UN GRUP de cercetători de la Institutul pentru cercetări geochimice și de fizică a mineralelor de pe lîngă Academia de științe din R.S.S. Ucraineană a realizat o serie de forări subacvatice în zona Mării de Azov. Rezultatele au fost peste așteptări : s-au descoperit terenuri diamantiere și zone bogate în minereuri de titaniu.

SCULPTORUL spaniol Carlos Velasquez, descendent direct al marelui pictor realist al Spaniei secolului al 17-lea, Diego de Silva Velasquez (1599 — 1660), a donat muzeului „Ermitaj" din Leningrad un bust în bronz al celebrului său străbun. Opera renumitului pictor, deși redusă ca număr, a dobîndit o deosebită valoare prin concepția sa despre artă, eliberată de misticismul epocii în care a trăit.

AERONAUTUL francez Charles Dolfus (78 de ani), deținător a numeroase recorduri de specialitate, a efectuat recent a 581-a ascensiune cu un balon (ceea ce constituie un alt record). Prima ascensiune cu balonul a lui Dolfus a avut loc la 29 octombrie 1911, adică acum 60 de ani.

Intreprinderile industriei de cauciuc Stomil din Polonia se specializează în fabricarea de instrumente sportive. Iată o barcă pneumatică cu motor, marca Murena și un fotoliu gonflabil, care sînt de mare utilitate practică în timpul odihnei lîngă apă.

PENTRU a stabili paternitatea celor două opere, Iliada și Odiseia, s-a făcut apel la o mașină electronică. Analizînd 4 milioane de cuvinte în 30 de secunde, mașina a indicat că cele două opere nu pot avea decît un singur autor, însă n-a putut bineînțeles să dea și numele lui... Homer

LA UNIVERSITATEA din Tokio, cercetătorul științific Isao Kagita, a pus la punct un nou tip de material plastic care rezistă la o temperatură de 180 grade Celsius. Modul de obținere este foarte simplu : se pune polietilena în acetilenă și se iradiază produsul obținut cu o anumită doză de raze Roentgen.

Vizitînd Expoziția mondială de vînătoare de la Budapesta

PAVILIONUL DE AUR

Am vizitat Expoziția mondială de vînătoare de la Budapesta în a cincea zi de la deschidere, cînd străluiau încă ecourile inaugurale. Fluxul vizitatorilor abia începuse, cu o medie de cincizeci-șaizeci de mii pe zi, urmînd să atingă un milion sau chiar mai mult, după prevederile organizatorilor. Ideea unei expoziții de proporții există de vreo patru ani și s-a întemeiat pe diversele confruntări internaționale ale trofeelor vînătorești, începînd cu prima expoziție de la Viena din 1910 și terminînd cu cea de la Novisad, din 1967. Țara noastră a participat și ea, din 1938 încoace, la cinci expoziții, în care se includ și aceasta, de la Budapesta.

Budapesta trăiește luna septembrie sub zodia Expoziției vînătorești. Îi întîlnești emblema la fiecare pas. Restaurantele și-au revizuit meniurile și au făcut loc specialităților vînătorești și pescărești. Sălile de expoziții și-au golit pereții și în locul exponatelor obișnuite, panourile s-au acoperit cu bărbățeștile expediții cinegetice. Un festival al filmului și colocvii științifice, o expoziție filatelică, și o expoziție a cărții, alături de un conglomerat de manifestări din incinta expoziției — surprinzătoare prin ineditul lor fiind întrecerile între nobilii ciini de vînătoare și o altă întrecere, de talie europeană, inițiată de Anglia, un fel de campionat al echipajelor unor trăsuri sprintene, aproape aeriene — vizează multiplele relații ale omului cu natura. De altfel, din tematica celor 35 de expoziții naționale (în total expun 52 de țări, din patru continente) nu lipsesc accente dramatice, în legătură directă cu degradarea mediului natural, consecință a poluării. Suedia își consacră întreaga expoziție semnalului de alarmă al dispariției animalelor sălbatice. Prin contrast cu țările puternic industrializate, tinerele state africane, de pildă, își afirmă viguros potențialul cinegetic. Tanzania a adus un cort dintr-o tabără de vînătoare și l-a instalat în spațiul dintre pavilioane, cu un șoim care a devenit din primele zile o vedetă a expoziției, ca și tigrul alb de lîngă pavilionul indian, asaltat de vizitatori sau gălăgioasa maimuță Gibon.

Se află în programul expoziției pînă și un concurs de frumusețe canină, cu vreo cinci-șase mii de participanți. Vizitatorii, obosiți de parcurgerea unui teritoriu cu șase mii de exponate și o mare diversitate de idei expoziționale (pavilionul Cehoslovaciei, de exemplu, mizează totul pe efectul unei arhitecturi de mare virtuozitate, semnată de ing. Zdenek Lang, care a adus țării sale și în alte rînduri la Montreal, la Osaka, o faimă meritată), caută să descopere cît mai repede elementul de atracție senzațională. Anglia expune în pavilionul central (acest pavilion este un fel de extras al marii expoziții, care recomandă pavilioanele naționale cu ceea ce au mai caracteristic) un cap de cerb uriaș, conservat în pămînt, una din antichitățile vînătorești deosebit de prețioase. Țara găzdă a adus aici coarnele unui cerb datînd de acum opt-zece mii de ani, descoperite în albia unui riu într-o parte a țării unde azi nu mai există cerbi. Pavilionul francez a adus rarități de la Luvru, iar alții au recurs la recuzita vînătorească, pentru a suplini pe cale industrială lipsa unui vinat ispititor. Și cînd expoziția nu satisface dorința de senzațional, vin la rînd spectacolele și jocurile.

Un pavilion a fost numit Pavilionul de aur. Este pavilionul României: din 505 trofee expuse, 499 dețin medalii de aur. Un succes de mare prestigiu acoperă activitatea noastră cinegetică. Deținem recorduri mondiale la ris, urs, capră neagră, unele de nu mai puțin de treizeci de ani. Gazdelor le face plăcere să ne anunțe că președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășului Nicolae Ceaușescu, i-a fost atribuit Marele Premiu pentru ursul carpatin vinat în județul Harghita cu doi ani în urmă. Sîntem conduși să vedem cea mai mare blană de urs din expoziție și privim cu încîntare trofeul distins cu Marele Premiu. La expoziția mondială au fost decernate 120 de medalii speciale: 15 dintre ele au revenit țării noastre.

Ne plimbăm prin Pavilionul de aur cu o justificată mîndrie și ascultăm laudele vizitatorilor cu un zîmbet complice. Trofeele evocă frumusețile munților noștri și le privim ca pe o ilustrare nu numai a iscusinței vînătorești, ci și a bogăției vînatului nostru. Fauna Deltei este reconstituită spectaculos, într-o latură a pavilionului, în mediul natural de acasă. Un sistem simplu de oglinzi păcălește ochiul și multiplică dincolo de pereții reali toată această populație a bălților, încîntătoare în nemișcarea ei.

Un vînător cu douăzeci și șapte de ani de stagiu, Dominic Bucur, ne slujește de călăuză, el însuși fiind unul dintre eroii celor 499 de medalii de aur, care au făcut ca pavilionul nostru să capete atît de repede un supranume. În ocolul silvic de la Sovata, nu există probabil nici o vietate care să nu cunoască pașii lui Dominic Bucur, cel îndrăgostit de vietățile pădurilor și ale cîmpiilor. O expoziție de vînătoare interpretată de un vînător are alte rezonanțe și își dezvăluie cu adevărat tainele. Întîrziem în Pavilionul de aur pînă aproape de pragul închiderii.

În pavilionul central, după ce ai trecut pe sub pădurea de steaguri, trei mîini uriașe, într-o stilizare care le reduce la esență, simbolizează prietenia. Sub semnul ei, al cunoașterii reciproce, și-au dat întîlnire la Budapesta țările a patru continente. Este aici o bogăție de trofee rar întîlnită, în fața cărora pasionații vînători se opresc într-o tăcere adîncă, cu privirile avide.

Am părăsit expoziția tîrziu, după închidere, iar a doua zi, la Muzeul de artă modernă, am reluat aventura cinegetică, parcurgînd două secole de artă europeană consacrată temerarei îndeletniciri a omului.

Pan SOLCAN

GALAPAGOS — PARADISUL FAUNEI ȘI FLOREI PREISTORICE

— Un semnal de alarmă lansat de oamenii de știință pentru salvarea acestei unice rezervații naturale din lume.

Pilcuri de otarii, de iguane marine, cohorte de broaște țestoase gigantice se lăfăie în soare, pelicani sporovăiesc, un calcan supradimensionat țîșnește prin valuri... Sîntem pe insulele Galapagos, unul din ultimele colțuri ale lumii unde mai sînt păstrate intacte vestigiile vii ale primelor epoci geologice, printre care numeroase unicate, cum ar fi, bunăoară, celebrele iguane marine. Singulara rezervație naturală, pierdută în Pacific, este amenințată — scrie ziarul Tribune de Genève — de un proces inevitabil, conectarea ei la circuitul turistic internațional. Practicarea schiului nautic sau a pescuitului subacvatic urmează să perturbeze, pe de o parte, viața staționcilor de veacuri a zburătoarelor, tiritoarelor sau plutitoarelor și, pe de altă parte, activitatea științifică ce se desfășoară aici, la adăpost de intrușii curioși, de aproape un secol și jumătate.

Cel mai ilustru dintre savanții lumii care a poposit în aceste locuri izolate, a fost, fără îndoială, Charles Darwin, făcînd escală la bordul vasului științific „Beagle" și rămînînd aici vreme îndelungată. Se spune chiar că, în cursul plimbărilor sale solitare, în cîndirea lui ar fi încolțit teoriile fundamentale expuse în celebrul său tratat „Despre originea speciilor pe calea selecției naturale", apărut în anul 1859. Mari întrebări științifice planează deasupra insulelor Galapagos. Iată una, capitală : cum se explică faptul că ele sînt singurul colț din lume unde dăinuie iguanele marine ? Nu este vorba cumva de iguane terestre care au devenit, încetul cu încetul, amfibii din necesitate, deoarece înmulțirea speciei le silea să-și caute în altă parte decît pe pămînt hrana vegetală ce le este specifică ? Dar cormoranii : oare nu datorită faptului că — pacea biologică domnînd pe aceste meleaguri — neavînd să se teamă de vreun dușman, și-au pierdut, în mod progresiv, folosința aripilor, inițial atît de vinjoase, iar pînă la urmă înseși aripile, avînd în prezent configurația unor simple cioturi ?

Probleme de acest fel constituie obiectul muncii științifice pe care o desfășoară Institutul Charles Darwin, fondat de Uniunea internațională pentru conservarea naturii și U.N.E.S.C.O., instituție ce își propune, de asemenea, să protejeze, prin acțiuni concrete, tot ce a mai rămas din fauna și flora preistorică existentă pe insule. În rezervațiile tutelate de ea, mai pot fi contemplate, de pildă, broaște țestoase gigantice, specie a străvechimii, care, de-a lungul veacurilor ,a căzut pradă navigatorilor ce poposiseră pe aceste tărîmuri uitate.

Primii navigatori care au debarcat pe insulele Galapagos au constatat cu surprindere că — exceptînd două specii de liliac și un rozător indigen — în aceste locuri nu viețuiește niciunul din mamiferele terestre. Terenurile vulcanice erau populate de broaște țestoase gigantice, otarii și foci cu blană, de iguane și șopîrle uriașe, și adevărate armade de păsări de tot felul ; toate aveau să sufere cumplit de pe urma trecerii oamenilor prin aceste pustietăți de început de lume. Cele dintîi victime au fost broaștele țestoase gigantice, ucise spre a servi drept hrană echipajelor și, mai tîrziu, pentru a satisface nevoile unor industrii de alimentare, implantate intermitent acolo. Experții evaluează că, în secolul trecut, au fost astfel omorîte peste 100 000 de exemplare. Un greu tribut l-au plătit atît otariile și focile, cît și iguanele fără apărare, a căror carne este, pare-se, deosebit de gustoasă. Astăzi încă, deși insulele Galapagos au fost declarate rezervație naturală, braconajul nu a fost stîrpit cu desăvîrșire, și nu arareori pot fi văzute foci plutind cu burta în sus, victime, după cum se presupune, ale unor pescari îndîrjiți care le acuză că se ghiftuiesc peste măsură cu pește. Dar primejdia nu vine numai din partea omului ; porcii domestici, „transplantați" imprudent pe acest arhipelag, unde s-au înmulțit și au redevenit sălbatici, s-au dovedit mari amatori de ouă de broaște țestoase și iguane, pricinuindu-le pagube considerabile.

Singurii oaspeți ai insulelor Galapagos ce au izbutit să înfrunte asemenea vitregii, sînt păsările. „Albatroșii migratori" — relatează un martor ocular, publicistul elvețian Léon Latour — erau absenți în timpul trecerii noastre, în schimb fregatele (specia „fregata aquila") erau în plin sezon de împerechere și înghebare a cuiburilor. Am mai zărit petreli, diferite specii de pescăruși (printre care un „unicat Galapagos") rîndunici de mare, turturele, cormorani, pelicani, pinguini imperiali, flamingouri și o specie indigenă de cintezoi, o adevărată curiozitate ornitologică."

Un copil în vîrstă de numai 17 luni, Mark Mann din Mansfield (S.U.A.), era condamnat iremediabil: din cauza unor grave insuficiențe renale. Singura soluție, foarte riscantă, era o operație de transplantare a unui rinichi. Cel care s-a oferit imediat să-i ofere un rinichi a fost chiar tatăl lui. Operația complicată și prin faptul că între organismul donatorului și cel al copilului exista o diferență de proporție, s-a încheiat cu succes. Iată pe cei doi „eroi" ai intervenției chirurgicale (Mark poartă ochelari pentru corectarea unui strabism).

PIRAMIDELE EGIPTULUI AU FOST OPERE... SOCIALE ?

Fizicianul și egiptologul american Kurt Mendelsohn a ajuns la concluzia că cele șapte piramide ale Egiptului nu au fost niște construcții somptuoase destinate gloriei faraonilor, ci întreprinderi de lucrări publice, care constituiau în acele străvechi vremuri, un mijloc de luptă împotriva șomajului.

În sprijinul acestei originale teorii, Mendelsohn arată că faraonul Seneferu, ultimul reprezentant al dinastiei a treia, a construit trei piramide. Nu putea fi vorba deci de monumente funerare construite după moartea faraonului sau chiar în timpul vieții lui, pentru a-și asigura gloria eternă, ci de lucrări publice care au fost transformate mai tîrziu în mausolee.

Înălțarea piramidelor constituie, deci, după afirmațiile savantului, o activitate independentă și continuă, avînd drept țel rezolvarea problemei șomajului care, încă din acele timpuri, apăsa populația Egiptului, în timpul celor trei luni de creștere a apelor Nilului, cînd toate munciile cîmpului erau cu desăvîrșire suspendate.

Egiptologul susține că lucrătorii erau plătiți și că piramidele nu au fost ridicate de către sclavi, așa după cum s-a crezut pînă acum.

Fizicianul și egiptologul american a analizat și un aspect cu totul nou, oferit de construirea piramidelor : avantajul de a unifica triburile și clanurile care alcătuiau poporul egiptean în acele străvechi timpuri, printr-o muncă colectivă, creatoare.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

O noapte dramatică pe coasta mediteraneană

Un incendiu pustiitor, izbucnit în condiții ciudate, transformă în scrum numeroase cabane ale turiștilor. Goniți de flăcări oamenii se îmbarcă în bărcile pescărești plutind o noapte întreagă pe apele Mediteranei.

În sudul Franței, de-a lungul coastei mediteraneene, regiunea e bogată în păduri de pini maritimi și stejari de plută. Satele sînt semănate ici, colo, printre pinete. De la o vreme, însă, pădurile au început să constituie un prilej de teamă pentru viața oamenilor, pentru gospodăria lor, în vară înregistrîndu-se nu mai puțin de 20 de incendii. Cercetîndu-se cauza acestora, autoritățile au ajuns la concluzia că ele sînt opera unui bolnav psihic. Într-adevăr, din spitalul de psihiatrie din Pierrefeu a evadat în ultimele luni un bolnav care, cu toate eforturile depuse, n-a putut fi găsit...

Nenumărați turiști au venit anul acesta să-și petrecă concediul în aceste locuri. Unii au ocupat cele cîteva cabane izolate printre pilcurile de arbori, iar alții și-au înjghebat corturile la umbra pinilor maritimi.

În noaptea aceea, tragedia a izbucnit după miezul nopții. Flăcări uriașe au pornit deodată din șapte locuri. Ciudat, însă, era faptul că spre orele 10 jumătate noaptea, o voce necunoscută a telefonat la postul de pompieri din Hyéres, anunțînd că peste o oră și jumătate va izbucni un incendiu în apropiere de Colombiéres. Pompierul de serviciu a considerat că e o glumă proastă, care de altfel se repeta frecvent în timpul lunilor de vară.

Flăcările au cuprins trunchiurile arborilor înaintînd vertiginos, alimentate fiind de mistral, un vînt puternic de coastă. Incendiul era spectaculos. Dramatic. Pompierii, chemați de urgență, nu au putut stăvili focul care se propaga năvalnic. În ultima clipă, au fost evacuați ocupanții cabanelor izolate și a micului sat de „pînză". Tocmai la timp. Peste cîteva minute erau mistuite micile lor înjghebări estivale. Oamenii au fugit pe plajă. Priveau fără putere cum explodau buteliile de gaze, iar mica lor gospodărie dispărea înghițită de flăcări, cum mașinile și caravanele ardeau...

Îngroziți, cu copiii aproape goi în brațe, au avut la un moment dat impresia că focul se îndreaptă spre ei, că vor ardea asemenea unor torțe vii. Au alergat spre malul mării. Și unul din ei a găsit o idee salvatoare. S-a îndreptat spre bărcile ancorate în larg. Cincizeci de persoane, plus nenumărați copii, s-au urcat în bărcile pescărești și au pornit în larg. O noapte întreagă au privit evoluția incendiului. A fost o noapte de groază. Femeile plîngeau... Tremurau de frigul nopții. Puțini dintre bărbați își mai păstrau cumpătul. Pierduseră corturile, mașinile. În groaza pericolului de moarte, își uitaseră actele, banii. Fugiseră numai să scape cu viață...

★

Toată noaptea a durat lupta supra-omenească cu stihiile naturii dezlănțuite. Douăsprezece elicoptere dirijau de sus operațiile. Zburînd printre flăcări și fum, aviatorii dădeau directive prin radio, pompierilor. Spre prinz, către orele unu, pompierii ajutați și de nenumărați colaboratori voluntari, au izbutit să stăvilească sinistrul. Cei din larg au revenit atunci pe țărm. Nici o viață omenească nu pierise...

(Întîmplarea s-a petrecut la începutul lunii septembrie 1971, în sudul Franței).

Bunicile teribile

Cinci luni în avion

Cinci luni petrecute în aviooanele companiei olandeze „K.L.M.", zburînd fără încetare pe ruta New York-Amsterdam, peste o sută cincizeci de nopți dormind în sălile inconfortabile de așteptare a celor două aeroporturi. Această performanță puțin obișnuită și epuizantă a fost realizată de Sara Kranshof de 74 de ani.

Din luna aprilie, septuagenara a efectuat aproape 160 de zboruri transatlantice, în compania nepotului său Mitchel Howard Gelfand de 14 ani. Ideea acestei aventuri aparține bunicii care, după cum se pare, a vrut să-și scape nepotul de sub influența negativă a tatălui său căruia îi fusese încredințat de autorități în urma unei dispute familiare. Cei doi fugari rămîneau întotdeauna în zonele de tranzit pentru a se sustrage justiției americane care ar fi putut să o aresteze pe bunică pentru furtul copilului.

În luptă cu ursul

În Iugoslavia, o altă bunică, A. Kotescky, în vîrstă de 82 de ani, merită din plin elogiile presei. Pentru a-și apăra nepoții de un urs deosebit de mare și furios, octogenara bunică n-a ezitat să atace jivina avînd ca armă o simplă seceră.

În timpul luptei corp la corp, bunica, grav rănită, a reușit în cele din urmă să spargă cu secera un ochi fiarei, care a fugit urlînd spre pădure. Curajoasa bunică, care a trebuit să fie internată de urgență în spital ca urmare a multiplelor fracturi pricinuite în încleștarea pe viață și pe moarte cu ursul, este astăzi în afară de orice primejdie.

Această întîmplare s-a petrecut de curînd în apropierea masivului Prisovjana din Macedonia.

LA TEATRELE NAȚIONALE DIN ȚARĂ SE REPETĂ...

Dramaturgia clasică românească se află la loc de frunte, pe afișele Teatrelor Naționale din țară. Din creația lui Vasile Alecsandri se pune în scenă la Iași „FÎNTÎNA BLANDUZIEI" în regia lui Nic. Moldovanu și scenografia lui Traian Nițescu (avînd ca interpreți alături de Ștefan Dăncinescu, Ion Lascăr și George Popovici, artiști emeriți, pe Ion Schimbinschi, Domnița Mărculescu, George Macovei, Valentin Ionescu, Carmen Barbu) și la Timișoara „DESPOT VODĂ" în regia lui Emil Reus și scenografia lui Virgil Miloia (din distribuție făcînd parte : Vladimir Jurăscu, Emil Reus, Viorica Cernucan-Jurăscu, Lucia Doroftei, Miron Nețea, Ștefan Iordănescu, Florina Cercel).

Din operele dramaturgilor contemporani, spectatorii craioveni vor putea vedea „OMUL CARE..." de Horia Lovinescu pusă în scenă de Valentina Balogh în decorurile și cu costumele lui Vasile Buz ; din distribuție : Dumitru Aureliu, Pavel Cîsu, Gheorghe Mazilu, Petre Iliescu, Vladimir Juravle, Maria Goanță. Piesa lui Aurel Baranga „INTERESUL GENERAL" va vedea lumina rampei la Teatrele Naționale din Iași, Cluj, Timișoara și Craiova. La cel dintîi, regia este semnată de Nic. Moldovanu în decoruri de Marga Ene (interpreți : Liana Mărgineanu, Ștefan Dăncinescu, Marcel Sinchelescu, Alex. Blehan) ; la Cluj regia i se datorează lui Victor Tudor Popa și scenografia lui Mircea Matcaboji cu Gheorghe M. Nuțescu, Melania Ursu, Viorel Comănici, Marin D. Aurelian, Dorel Vișan. Pe scena teatrului timișorean, piesa va fi montată de Sergiu Sabin în scenografia Doinei Popa Almășan cu Radu Avram, Florina Cercel, Vladimir Jurăscu, Ștefan Mării, Florin Măcelaru, Geta Iancu, în rolurile principale, iar la Craiova regia poartă semnătura Georgetei Tomescu și scenografia pe cea a lui Viorel Penișoară-Stegaru în distribuție fiind actorii : Mihaela Arsenescu, Elena Gheorghiu, Petre Gheorghiu, Ilie Gheorghe, Claudiu Moldovan, Emil Boroghină, Gheorghe Mazilu.

Naționalul clujean pregătește din repertoriul shakesperean „HAMLET" în regia lui Vlad Mugur și scenografia Floricăi Mălureanu pe muzică de Pascal Bentoiu avînd în distribuție pe George Motoi, Silvia Popovici, Ion Marinescu, Valentino Dain, Anca Neculce-Maximilian, Magda Stift, Viorel Comănici, Liviu Rozorea.

Un Bertold Brecht în premieră pe țară, „SFÎNTA IOANA A ABATOARELOR", se pune în scenă la Iași în regia lui Hannes Fisker de la Berliner Ensemble și scenografia lui George Dorosenco. Interpreți : Cornelia Gheorghiu, George Macovei, Virginia Raiciu, Ștefan Dăncinescu, Saul Teishler, Valeriu Burlacu.

Corina Chiriac interpretează unul din rolurile principale din „Aventuri la Marea Neagră"

Florin Piersic deține rolul principal al filmului semnat de Savel Stiopul

Cu regizorul Savel Stiopul despre:

„Aventuri la Marea Neagră"

Ne aflăm în barul hotelului „Babilon", realizat prin grija scenografului Giulio Tincu, loc de acțiune și filmare pentru „Aventuri la Marea Neagră". O scurtă pauză și regizorul Savel Stiopul acceptă să-mi răspundă la cîteva întrebări.

— Cu aceste „Aventuri la Marea Neagră" vă lansați într-un gen cinematografic total diferit de ceea ce ați făcut pînă acum. Cauza este interesul pentru scenariu ? În genul respectiv aduce elemente originale ? Dacă da, ce anume ?

— Eu nu aș fi făcut un film care să fie total diferit de felul meu de a concepe cinematograful ; faptul că, pe neașteptate, mi s-a oferit, să realizez filmul acesta a fost și pentru mine o surpriză, dar dacă scenariul lui Tudor Popescu n-ar fi oferit niște premise de relații psihologice și de atmosferă tensionată nu m-aș fi hazardat într-un film numai de acțiune și numai de efect. Pe de altă parte, mi-am propus să experimentez niște modalități de expresie cinematografică, desigur utilizate și de alții, dar care să-mi fie totuși proprii. Acestea se referă la acele relații nevăzute ce leagă personajele într-un film de acest gen și pe care spectatorul trebuie să le simtă înainte de a le cunoaște.

— Este, în fond, vorba de un film de aventuri sau, după cum îl recomandă secvența la care lucrați, un film muzical ?

— Este din toate cîte ceva, așa cum îi șade bine unui film, care să fie plăcut de toată lumea, deci în limitele largi ale genului, cu secreta ambiție, ca latura psihologică să domine.

— Doriți să aduceți ceva nou în gen sau vă păstrați în limitele canoanelor ?

— Aceasta se va vedea, din păcate, abia la sfîrșit ; oricum sper să se observe că e făcut de mine însumi. Bineînțeles că sper într-un succes de public ; de altfel, nici un regizor nu lucrează fără ambiția de a fi pe placul publicului. Pentru aceasta am apelat și la actori iubiți de public, precum Florin Piersic, Corina Chiriac, Mircea Șeptilici.

— Care credeți că vor fi celelalte elemente de atractivitate.

— Mi-am asigurat colaborarea și la acest film a vechiului meu prieten, compozitorul H. Maiorovici care, după patetica sa muzică din „Asediul", a reușit să-mi aducă pe platoul de filmare o muzică plină de nerv, de pasiune și atractivitate, așa cum sînt melodiile acestui film, care sper că vor fi fredonate de iubitorii muzicii ușoare. Nu lipsește nici factura muzicală complexă a cunoscutului compozitor în care sensibilitatea și tensiunea emoțională se leagă de substanța filmului.

— Cine sînt eroii și cine sînt interpreții acestora ?

— Personajul principal este un tînăr ofițer de contrainformații, un tînăr al zilelor noastre, plin de inteligență, avînt și umor, având în plus și acel farmec al personajului complex, pe care Florin Piersic — îmi dau seama văzînd peste jumătate de film — a reușit să-l redea cu multă expresivitate. O interesantă apariție realizează și Corina Chiriac, care se dovedește o excelentă interpretă pentru cinematograf. Apoi sînt tipurile creionate cu abilitatea cunoscută de actori ca Mircea Șeptilici, Carmen Maria Strujac, Dumitru Rucăreanu, Zephi Alșec, Mihai Boghiță și Mihai Badiu alături de debutanții Fabian Gavriliu, Ileana Cristea.

— Nu mi-ați vorbit încă despre echipă.

— Lucrez cu vechea mea echipă, de care nu m-am despărțit : operatorul șef Ion Anton, regizorul Remus Nasta, operatorul de sunet Leonid Strașun, la care s-a atașat scenograful Giulio Tincu. pictorița de costume Nely Merola și tînăra monteză Iulia Gabrea.

Florica ICHIM

„CU ENESCU AM TRĂIT CLIPE FUNDAMENTALE..."

declară Yehudi Menuhin

Recent, săptămînalul francez „Express" a publicat un interviu luat celebrului violonist **YEHUDI MENUHIN**. În răspunsurile date, cunoscutul muzician a evocat cîteva amintiri legate de prietenia lui cu George Enescu. Reproducem mai jos acest fragment.

Y. MENUHIN : Cu Enescu, am trăit clipe fundamentale : sonata de Franck, Brahms, Bach... Enescu avea o vilă la Bellevue — Meudon. Mi-au plăcut totdeauna viața la țară, arborii. Și de fiecare dată cînd ne duceam la Meudon, era minunat. Luam micul tren din gara Montparnasse și coboram la Bellevue. Veneam special, tatăl meu și cu mine, puțin mai devreme și profitam pentru a face o plimbare pînă la Observator... Și apoi, Enescu se așeza la pian și eu cîntam.

EXPRESS : Vă vorbea mult ?

Y. MENUHIN : Era adorabil.

EXPRESS : Vă vorbea despre compozitori, despre muzicieni ?

Y. MENUHIN : Puțin, dar, mai ales, despre operele lor.

Erau apoi lecțiile la el, la Paris. Tatăl meu venea totdeauna cu mine. Și ne plimbam din strada Sévres nr. 96, unde locuiam, pînă la Invalides, Tuilleris, Opera... Caldarîmul Parisului este aspru și oboseam cumplit în timpul acestor plimbări... Era departe strada Sévres pînă în Strada Clichy unde locuia Enescu.

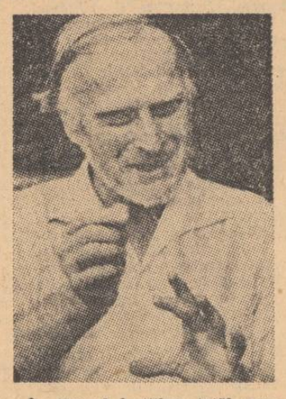

În timpul lecțiilor, tatăl meu se așeza foarte discret, nu se mișca și scria tot ce spunea Enescu. Dar nu știa să citească muzică. Cînd plecam de la Enescu, coboram strada Clichy pînă la un mic restaurant, jos de tot, într-un colț. Și acolo, tatăl meu scotea micul său caiet și-mi povestea ceea ce notase cum se pricepuse, iar eu transcriam repede, repede, pentru a nu uita. După aceea, ne întorceam pe jos.

EXPRESS : Cînd ați vorbit pentru prima oară cu Enescu ?

Y. MENUHIN : La Paris. După unul din concertele sale. Era obosit. I-am spus : „Vreau să lucrez cu dv." Mi-a răspuns că nu dădea lecții particulare, că pleca în turneu cu trenul de ora 6 și jumătate, a doua zi de dimineață. Am insistat : „Mă gîndesc să viu cu o oră înainte și voi cînta în timp ce vă veți face valizele !". Cîștigasem. Cînd, mai tîrziu, tatăl meu a încercat să-i vorbească despre onorariu, el a spus : „Am de primit de la Yehudi mai mult decît îi dau". Nu era adevărat, dar n-a acceptat nimic.

RETROSPECTIVĂ C. D. STAHI

de Aurel LEON

C. D. Stahi a trăit în perioada 1844—1920 fiind profesor și director al Școlii de Arte Frumoase și al Pinacotecii din Iași. Ne-a lăsat o operă destul de numeroasă, cîteva sute de tablouri, mare parte aflate astăzi în principalele muzee din țară și opera acestui artist pe nedrept uitat astăzi.

Asemenea tuturor pionierilor, Stahi a făcut de toate la vremea lui. Cu prilejul acestei retrospective ne dăm seama de rezistența în timp a unora dintre operele sale, în special „Nocturna statică" și o serie de portrete. Lăsînd la o parte comenzile oficiale, deci obligatorii, retușate pentru ca personajul să corespundă pretențiilor și imaginii aureolate de marele public, „Stahi a știut să redea aspectul moral al celor portretizați". (G. Oprescu). Dar, în special, a reușit să surprindă poezia și să dea viață lumii mici și mărunte din jur. E un realist ca formație, reușind perfecțiuni uimitoare de redare a materiei, dar e un modern incontestabil prin sugerarea atmosferei respective tocmai prin valorificarea amănuntului. Concretul vizual palpabil învăluit într-o nostalgie a efemerului e surprins în clipe de totală sinceritate. Dantela pictată de el, picurii de ceară căzuți pe ea, metalul pe care tremură o lumină slabă, toate sînt ostenite, parcă le așteptă pulverizarea în fum. Stahi rămîne marele meșter al semnificativului extras din atît de omenescul detaliu cotidian și e —neîndoielnic — un jalon în evoluția picturii românești.

C. D. STAHI — Autoportret (xilogravură)

Retrospectiva aceasta, care va fi instalată în toamnă la București și apoi transferată și în alte centre din țară ni-l prezintă integral și ne ajută să-l judecăm nu ca pe un bunic al începuturilor plastice, ci un artist valoros și în contemporaneitate prin multe din lucrările sale. În orice caz, un bunic deloc demodat.

(Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, Muzeul Brukenthal — Sibiu, Muzeul de Artă din Iași, Arad, Tg. Mureș, Cluj, Rădăuți, Botoșani, Timișoara, Bacău, Caracal, Brăila, Birlad etc.) și în diferite colecții oficiale (Universitatea din Iași, Muzeul Unirii, Muzeul Etnografic al Moldovei, Muzeul Teatrului Național din Iași, Palatul mitropolitan din Iași, etc.).

Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la moarte, Muzeul de Artă din Iași a luat inițiativa organizării primei expoziții retrospective C. D. Stahi, în care scop muzeografa Maria Hatmanu a întreprins sondaje în întreaga țară, în special prin colecțiile particulare, reușind să identifice și să catalogheze 316 lucrări (dintre care 146 în expoziție) și totodată să ne prezinte în catalogul-monografie un bogat material documentar privind viața și opera artistului.

NOUTĂȚI EDITORIALE

Editura „Ion Creangă" va publica în colecția „Cărăbușul de aramă" volumul „Bălcescu trăind" de Ion Barbu alcătuit din versuri dedicate universului copilăriei și naturii, trecutului patriei, printre care și poezia care a imprumutat titlul cărții.

In colecția „Prima mea bibliotecă" vor apărea „Șapte creițari", povestire de clasicul maghiar Moricz Zsigmond și „Micul Hewel" culegere din basmele lui Theodor Storm. In seria „Capodopere repovestite" va vedea lumina tiparului într-o versiune destinată tinerilor cititori „Haiavatha, căpetenia pieilor roșii", epopeea pieilor roșii alcătuită după străvechi cîntece populare de Longfelow. In sfîrșit, o veste bună pentru iubitorii scrisului lui Radu Tudoran : „Al treilea pol al pămîntului" roman de acțiune în care autorul își imaginează o călătorie într-o lume bizară în aparență dar cu sensurile reale ale lumii de astăzi.

Spicuim din planul de apariții apropiate al Editurii clujene „Dacia". Cunoscutul poet și prozator Horvath Istvan va fi prezent cu volumul „Sub turnul satului Ozd" definit ca o „lungă și palpitantă călătorie în timp și spațiu — în istoria, etnografie, folclorul sau limbajul satului său natal. Ozd din județul Mureș". Un volum omagial de versuri care nu se vrea totuși o retrospectivă poetică ci o culegere de poezii scrise în ultimii ani va fi închinat poetului clujean Salamon Lazslo care împlinește anul acesta 80 de ani. Fenomenul pătrunderii neologismelor în graiul maramureșean este studiat în cartea lui Gheorghe Pop „Elemente neologice în graiul maramureșean". Farkaș Arpad va apare cu un volum de poezii noi iar Szasz Istvan cu „Văzute și auzite", proze umoristice.

La editura ieșeană „Junimea" a apărut recent volumul „Scritorii junimiști", o prezentare a aportului „Junimii" la îmbogățirea literaturii române din secolul al XIX-lea. Una din capodoperele literaturii universale, „Cîntecul Nibelungilor", va vedea lumina tiparului într-o formă repovestită, în proză destinată cu deosebire tineretului. Vor mai apare de asemenea o reeditare a „Momentelor și schițelor" lui Caragiale și un volum omagial N. Iorga, înmănunchind noi contribuții la biografia și interpretarea marelui istoric.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 19 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 8,30 Sport și sănătate; 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viața satului ; 11,15 „Cibinium '71"; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Selecțiuni din concertul „Floarea din grădină"; 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14,30 Fotbal: R.D.G. — Mexic; 16,00 Magazin; 17,10 „Planeta gigantilor"; 18,00 Atletism: Campionatele internaționale ale României; 19,00 „Vrancea" — emisiune de cîntece și jocuri populare; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reportajul săptămînii; 20,25 Filmul: „Omul care nu poate fi acuzat"; 21,50 Surorile Kessler; 22,35 Telejurnal; PROGRAMUL II : 20,00 „Alice" (din „Alice în țara minunilor"); 20,30 Trei țărani condeieri; 20,50 Kera duduca — operă de Mansi Barberis după romanul „Ciocoii vechi și noi", de Nicolae Filimon; 21,40 Buletin de știri ; 21,45 Intermezzo muzical; 22,00 Săptămîna culturală bucureșteană; 22,10 „Urmărirea". Episodul V.

LUNI 20 SEPTEMBRIE

18,00 Muzică interpretată de Orchestre de mandoline din București și Ploiești; 18,15 Scena; 18,45 Stop cadru; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Partidul slavă — Emisiune de cîntece și versuri patriotice; 20,30 „Aghiotantul excelenței sale" (II); 21,15 Societatea socialistă multilateral dezvoltată și revoluția tehnico-științifică contemporană; 21,45 Concert spectacol de muzică ușoară; 22,35 Din țările socialiste. 22,50 Telejurnal.

MARȚI 21 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 18,00 Unde sînt eroii ?; 18,20 Toate pînzele sus !; 18,50 Cîntece și jocuri populare; 19,00 Breviar juridic; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,10 Concertul extraordinar al Filarmonicii „George Enescu". Solist David Oistrah ; 21,00 „Călătorie în noapte" de I. Seitan; 22,00 Ritmuri bihorene; 22,15 Oameni și fapte; 22,30 Muzică ușoară românească; 22,45 Telejurnal; PROGRAMUL II: 20,10 Desene animate; 20,20 La început de drum; 20,35 Blocnotes; 20,50 Buletin de știri; 20,55 Cărți și idei ; 21,15 Slagăre și interpreți de pretutindeni; 22,05 Serialul „Oameni în luptă" (I).

MIERCURI 22 SEPTEMBRIE

18,00 Universal șotron; 18,25 Fotbal: Finlanda-România; 20,20 1001 de seri; 20,30 Telejurnal; 21,00 Filmul „Umberto D"; 22,30 Pagini din operete; 23,00 Telejurnal.

JOI 23 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,30 La volan; 18,50 Timp și anotimp în agricultură; 19,10 „Regimul de viață și igiena gravidei"; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector ; 20,15 Joc și cîntec românesc; 20,30 Pagini de umor: „Farsa lui Pathelin"; 21,05 Interpretul săptămînii — Vali Niculescu; 21,25 Cadran internațional; 22,15 „Romantica" — seară de balet pe muzică de Weber, Schumman, Brahms, Grieg, Granados, Enescu; 22,50 Telejurnal; PROGRAMUL II: 20,00 Desene animate; 20,15 Punct contrapunct; 21,00 Buletin de știri; 21,05 Biblioteca pentru toți — Al. Odobescu; 21,25 Concert popular; 21,50 „Planeta gigantilor":

VINERI 24 SEPTEMBRIE

18,00 Căminul; 18,50 „Doi școlari... năzdrăvani"; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Cronica politică internă; 20,15 Muzică ușoară românească; 20,25 Hormonii și viața; 21,05 Filmul „Flacăra devotamentului"; 22,55 Telejurnal;

SÎMBĂTĂ 25 SEPTEMBRIE

16,15 Emisiune în limba germană; 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți !; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal; 20,00 Săptămîna internațională; 20,15 Tele-enciclopedia; 21,10 Serialul „Atomiștii". Episodul I. Recrutarea; 22,10 Alfabet muzical litera A. In distribuție : Antoniu Costache; Alexandrescu Sică, Andronescu Coca, Alexandru Matei, Adamo, Andreescu Aurelian, Astaire Fred, Ageamolu Anca, Aznavour, Anastasescu Dorin, Armstrong Louis, Alexandru Arșinel, Avalone Frankie și alții ; 23,00 Telejurnal; 23,15 Romanțe.

MUZEUL SATULUI — SINTEZĂ A GENIULUI ARTISTIC ROMÂNESC

Valoroase documente noi care ilustrează viața de odinioară a sătenilor noștri

Am străbătut țara de la un capăt la altul, în numai două ore... Ca într-un film documentar ne-au trecut pe dinaintea ochilor imagini din toate regiunile patriei, plimbîndu-ne pe ulițele micului și originalului sat-sinteză transplantat în pitorescul peisaj încadrat armonios pe malul lacului Herăstrău. Zecile de mii de exponate ilustrau pregnant măiestria, ingeniozitatea și rafinatul gust artistic al meșteșugarilor de odinioară, instructiva vizită încheindu-se cu o convorbire cu conf. dr. GHEORGHE FOCȘA, directorul Muzeului Satului.

— Am observat că muzeul atrage un mare număr de vizitatori. Care este secretul acestei afluențe de public ?

— Expoziția în aer liber realizată în decursul a 25 de ani cuprinde un ansamblu de 65 complexe vizitabile cu 307 construcții și 22 500 obiecte în inventarele lor, ilustrînd modul de viață al poporului nostru în ultimele patru veacuri. Punîndu-se accent pe ocupații, evoluția tehnicii, specializarea meșteșugarilor, diferențele în starea socială și materială a țărănimii, pe preocupările și realizările ei artistice mai pregnante, tot acest ansamblu de însușiri a creat o forță de atracție care explică creșterea din an în an a numărului de vizitatori atît din țară cît și din străinătate. Această creștere se reflectă în următoarele cifre : 13 000 de vizitatori în 1953 — 253 000 în 1970 iar anul acesta cifra va fi depășită cu circa 15 000 avînd în vedere faptul că la ora actuală numărul celor care au păsit pragul muzeului trece de 200 000. În același timp s-a remarcat deosebita impresie creată asupra străinilor din toate continentele, mai ales a oamenilor de cultură și specialiștilor care doresc să realizeze muzee similare în țările lor.

Muzeul Satului prezintă imagini — adevărate documente istorice — care reliefează viața grea a sătenilor noștri în perioadele de cruntă înrobire de odinioară, putîndu-se citi ca într-o carte deschisă modul de viață al strămoșilor. Exponatele sale relevă și mai mult contrastul dintre nivelul înfloritor de trai al oamenilor muncii de la sate din zilele noastre față de trecut. În acest sens muzeul reprezintă unul din cele mai eficace mijloace de propagandă.

— În ce constă munca de cercetare științifică a cadrelor muzeale ?

— Activitățile cadrelor noastre privesc atît dezvoltarea colecțiilor cît și analiza obiectelor existente. De asemenea, colectivul nostru participă la analiza fenomenelor etnografice din diverse regiuni ale țării. În acest an o parte din muzeografi s-a deplasat în județele Dolj și Olt cu misiunea de a cerceta fenomenele etnografice și de a identifica obiectele menite să ilustreze aceste fenomene în expoziții muzeale. În legătură cu creșterea patrimoniului muzeal țin să relev reconstruirea în muzeu a „morii cu butoi" din comuna Plavișeviță, jud. Mehedinți, zonă care acum este inundată de apele lacului creat la Porțile de Fier. Ne aflăm în fața unui prototip al morilor cu turbină, roata avînd un număr de 14 linguri de lemn și forțînd apa din scoc să intre într-un tub de lemn, — butoiul — cu o înclinație de 45 de grade. În cursul acestei luni va mai sosi la muzeu un complex pastoral din munții Sebeșului, continuîndu-se cercetările pentru aducerea și a unui complex gospodăresc din Țara Hațegului, un edificiu din piatră care va întregi ansamblul constructiv al expoziției permanente. În același timp s-au făcut colecții și din două zone etnografice situate în nordul Moldovei. Anul acesta vom mai cerceta zonele Suceava, Zărand și regiunea Tîrnavelor.

Un alt aspect al muncii noastre științifice constă din elaborarea studiilor de specialitate și popularizarea fenomenelor etnografice. Semnalez că se află sub tipar un pliant cu o viziune de ansamblu a muzeului, precum și publicația „Studii și cercetări. Muzeul Satului 1971". De asemenea, va apare volumul „Țara Oașului" — studiu etnografic — iar la editura „Meridiane" este programată o lucrare de sinteză despre muzeu.

— Ce expoziții temporare pregătiți ?

— În cele două săli de la intrarea principală s-au succedat pînă acum trei expoziții, una reflectînd achizițiile de anul trecut, alta cuprinzînd opere de artă plastică inspirate din tradițiile populare congoleze (Kinshasa) iar de curînd s-a inaugurat o prezentare a portului popular românesc care reliefează aspecte din tezaurul patrimoniului muzeal aflat fie în lăzile de zestre din casele țărănești, fie în depozit. Diversitatea stilurilor de la o regiune la alta, gama cromatică și eflorescența de broderii decorative care înfrumusețează costumele marchează nu numai măiestria ci și răbdarea îndelungată la muncă a sătencelor noastre. Expoziția subliniază aceste valori dîndu-le și un suport psihologic deoarece pune în relief diferențele de port după virste prin stilul și decorul lor. Multe din aceste piese sînt documente autentice privitoare la continuitatea milenară a poporului român pe acest pămînt, stilul lor figurînd în modelele statuetelor de la Cîrna, din epoca de bronz, sau în cele tăiate în piatră și prezentate pe monumentul de la Adamclisi. Așa sînt țările cu pliseuri dese din Moldova, cămașa cu „brezărău" din Suceava sau guba mițoasă din zona Maramureșului, asemănătoare cu portul geto-dacilor.

În perspectivă avem în vedere și alte expoziții care vor înfățișa diferite categorii de obiecte produse de săteni după tradiții specifice care se mențin și astăzi. De asemenea, o expoziție care va cuprinde selecțiuni din achizițiile realizate în acest an, iar în anul viitor vom înfățișa publicului obiecte realizate de sătenii din Țara Hațegului, munții Sebeș, din Zărand și Suceava.

O problemă complicată pentru un muzeu în aer liber al cărui patrimoniu este expus intemperiilor constă din conservarea exponatelor. Studiindu-se diverse mijloace moderne s-au pus bazele unui laborator de cercetări în domeniul conservării obiectelor etnografice, laborator a cărui muncă este în directă legătură cu institutele de specialitate. În acest moment se desfășoară în cadrul muzeului o largă activitate de restaurări cu echipe de lucrători aduse din satele de origine ale complexelor și echipe de specialiști din cadrul muzeului. Astfel, acum lucrează o echipă de muncitori din Harghita și alta din Maramureș, prilej care oferă specialiștilor noștri studierea aspectelor privitoare la tehnicile populare precum și mijloacele tradiționale, practice, pentru conservarea lor.

— Care sînt cele mai prețioase exponate din muzeu ?

— Muzeul Satului are un profil multilateral fiind în aceeași măsură muzeu al arhitecturii și al tehnicii populare, muzeu etnografic și istoric, muzeu social și de artă populară. El constituie un prețios laborator de lucru pentru elevii școlilor din țară și pentru studenții universităților, în special pentru cei de la institutele de arhitectură, de arte plastice, de etnografie. Din acest punct de vedere nu-i ușor să indic din numerosul grup de exponate care sînt cele mai prețioase ansambluri culturale, fiecare în felul lui ilustrînd un mod de viață. Ca document istoric aș menționa gospodăria din Moișeni, Țara Oașului. Poarta originală numită „vrani cu boc" este alcătuită dintr-un masiv trunchi de arbore secular care se rotește pe o axă iar pereții clădirii sînt confecționați din blăni late uneori de un metru, cioplite cu toporul. În inventarul ei s-a găsit un manuscris din 1727 în limbile latină și maghiară care relevă istoria familiei, drepturile de proprietate. De asemenea, casa din Zăpodeni, jud. Vaslui, de la începutul secolului XVII reprezintă tipul cel mai vechi de locuință la români, avînd o singură încăpere. Din birne de lemn, sub acoperiș din stuf la prăștină, cu ferestrele acoperite la origine cu burduf de oaie, demonstrează condițiile grele în care trăiau țăranii clăcași din Moldova acelor vremuri. Pregnante prin valoarea lor estetică sînt casa lui Antonie Mogoș din Ceauru, jud. Gorj, sau casa din Curtișoara, din sec. XIX. Casa din Nărnja-Vrancea, cu foișor în față și complexul din Straja, jud. Suceava, sînt valoroase din punct de vedere artistic și arhitectonic, mai ales prin interioarele lor.

În încheiere relev numeroasele teme de inspirație pentru creatorii obiectelor de artizanat, cercetătorii din industria confecțiilor avînd la dispoziție în muzeul nostru o varietate bogată de exponate ale artei noastre populare, realizate cu o măiestrie de neîntrecut.

Simion SAVEANU

VIOLONISTUL SOVIETIC DAVID OISTRAH LA BUCUREȘTI

Violonistul sovietic David Oistrah va concerta la București. În seara de 20 septembrie, în sala mare a Palatului Republicii, cu orchestra Filarmonicii „George Enescu" dirijată de Mircea Cristescu. În program : concertul pentru vioară de Beethoven.

Miercuri, 22 septembrie, la ora 20, în sala Ateneului Român, va avea loc un recital extraordinar al violonistului, în care va interpreta piese de Mozart, Bartok, Brahms.

FESTIVALUL CULTURAL-ARTISTIC „SARMIS"

În ziua de 19 septembrie va începe ediția a II-a a Festivalului cultural-artistic „Sarmis". În această zi, concomitent, la ora 10 dimineața, la Sarmizegetusa, Deva și Petroșani vor avea loc diferite manifestări : „serbări populare susținute de formații artistice de amatori, deschiderea „Tîrgului meșterilor olari", concert de fanfare muncitorești. În cadrul acestui Festival, care va dura pînă la 26 septembrie, se va dezveli la Brad statuia lui Avram Iancu, executată de sculptorul Naum Corcescu, se va organiza la castelul Corvinilor o întîlnire cu eroii muncii socialiste Ștefan Tripșa și Nicolae Mărculescu, se va sărbători cea de a 225-a aniversare a minei Certej-Sacarîmb, va fi o paradă a portului popular și multe alte manifestări de amploare desfășurate la Hunedoara, Simeria, Uricani, Hațeg, Orăștie, Dobra, Lupeni, Cristur, Ilia, Gurabarza, Lonea, Petrila.

TURNEUL FILARMONICII CEHE

Vineri 1 și sîmbătă 2 octombrie, la ora 20, Filarmonica cehă va da concerte în Capitală. Dirijor : Vaclav Neumann. Solist: Iosef Cruchro (violoncel). În program : Simfonia a VIII-a de Dvorak, concertul pentru violoncel și orchestră de Martinu și suita a II-a (Daphnis și Chloe) de Ravel.

FIGURI ILUSTRE ALE MUZICII UNIVERSALE

Sub acest titlu s-a deschis la Ploiești expoziția documentară consacrată împlinirii a 130 de ani de la nașterea compozitorului Antonin Dvorak (1841—1904). Sînt expuse stampe, gravuri, fotografii, afișe, programe, discuri, corespondență din colecția muzicologului ploieștean Florian V. Ion.

„DECOLARE ÎN ZORI"

Este numele plachetei de versuri editată recent de Palatul Pionierilor din Capitală cuprinzînd versuri și proză scrise de pionierii care activează în cenaclul literar și redacția „Sfredeluș". Responsabilul culegerii este profesorul Mircea Claudiu Vodă.

Desen de elevul Aurel Chiciu din placheta „Decolare în zori".

CADRAN

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

NEUROLOGIE

MINUNATUL CREIER UMAN

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Creierul uman s-a format prin munca în societate, în decursul unei lungi evoluții. Omul actual nu ar fi ceea ce este, fără această muncă în cadrul social, care ne-a dat limbajul, ne-a creat ca ființe inteligente.

Creierul uman este cel mai complex sistem informațional ce există pe suprafața planetei noastre, exceptînd însăși societatea umană. Cercetări tot mai amănunțite ne permit azi să cunoaștem fenomenele intime ce au loc în extrem de micul neuron, care, într-un diametru de cîteva zeci de miimi de milimetru, adăpostește o uriașă putere de prelucrare a informației. Studii de mare finețe au pus în evidență fenomene ionice care se produc în și prin membrana neuronului, în milionimi de secundă. Dispunem de scheme logice ale neuronului (McCullock și Pitts, Bălăceanu și Nicolau etc.) ca și de hărți ale citoarhitectonicii cerebrale.

Dar calea explorării exhaustive a structurilor cerebrale ne pune în contact cu fenomene noi, neașteptate, care dintr-un anumit punct de vedere vin în flagrantă contradicție cu unele impresii umane — extrem de puternice și de vechi. Ne referim la complexitatea sistemului nervos și la menținerea proprietăților sale, cu toate fenomenele fizico-chimice, adesea ireversibile, ce au loc în creier. Iată de ce putem spune că personalitatea umană este desigur surprinzătoare, dar ea apare încă mai surprinzătoare atunci cînd este exprimată în cifre. Iar datele actuale ale științei sînt de-a dreptul neașteptate în ceea ce privește universul persoanei umane.

Se știe că personalitatea este expresia activității corpului uman, format din celule. Într-un stadiu elementar aflăm că 80% din corpul unei celule e format din apă — restul corespunzînd la 10 miliarde de macromolecule. Ceea ce înseamnă că singur creierul, care este format din circa 12 miliarde de neuroni, conține cel puțin o sută de miliarde de miliarde de macromolecule. Cum activitatea spirituală este legată indisolubil de creier, rezultă că în esență viața noastră psihică depinde de aceste macromolecule din neuroni, la care trebuie să adăugăm importanta contribuție a nevrogliei, a aparatului circulator etc. Fără îndoială că un principiu integrator asigură funcționarea acestui complex edificiu, de dimensiuni atît de mari în ceea ce privește complexitatea.

Dar să revenim la neuron. Prin sinapse el primește semnale și transmite semnale, fiind integrat în sistemul nervos. Se estimează la zece mii numărul sinapselor unui neuron — ceea ce ne conduce la un rezultat astronomic relativ la posibilitățile creierului — considerat ca o mașină combinațională — în care neuronii se combină în diverse moduri spre a produce „viața psihică". Lucrurile sînt mai fabuloase dacă ținem seama că în cursul unei vieți medii, într-o celulă oarecare, macromoleculele se schimbă de circa zece mii de ori. Altfel spus, fiecare celulă a sistemului nostru nervos găzduiește, într-o singură viață, o sută de mii de miliarde de macromolecule, deși fiecare dintre noi are sentimentul clar al continuității persoanei și personalității noastre.

Creierul reprezintă, dintr-un anumit punct de vedere, ceva cu totul neobișnuit în lumea modelor mecanice. Zilnic mor o mie de celule nervoase. Ele mor la întîmplare și în cursul unei vieți omul pierde circa zece milioane de neuroni și o sută de mii de milioane de legături sinaptice.

Cu toate acestea avem impresia unei continuități a personalității și în multe cazuri o surprinzătoare putere de creație : la 89 de ani Picasso continuă să-și păstreze forța de expresie. La aceasta contribuie, fără îndoială, și continuitatea muncii. Atît Pablo Casals, cît și Picasso, deși sînt la o vîrstă înaintată, au avut în permanență un exercițiu zilnic, o practicare neîntreruptă a profesiei. Dăruirea totală în munca creatoare ne prelungește incontestabil viața.

Spre deosebire de om, astăzi nici un calculator nu poate funcționa corect eliminînd zilnic cîte o mie de tranzistoare — dar această comparație arată că încă mai avem multe de învățat în tehnică, plecînd de la biologie. Cale urmată și de bionică. Iar dacă pînă în prezent rezultatele transferării directe de procedee din biologie în tehnic nu au fost decît mediocre, să nu uităm că însăși descifrarea biologicului se face lent. Dar faza incipientă a fost depășită.

Cunoaștem tot mai mult despre ființa noastră. Știm că putem scoate din funcțiune porțiuni mari din organele esențiale — ca plămînii și ficatul — fără a perturba grav organismul. Iată însă că un fenomen similar se produce în creier. Situația este complet diferită, pentru că în creier are loc o prelucrare a informației, pe circuite specifice. Fenomenele sînt desigur cu mult mai complexe în creier, nu e vorba de un simplu schimb de gaze, ca în cazul pulmonului.

Chiar dacă imaginea pe care o avem azi asupra mecanismelor cerebrale este încă incompletă, cu zone insuficient de clare, nu putem nega justețea viziunii de ansamblu : cel mai complex sistem de calcul ne uimește nu numai prin performanțele sale dimensionale, ci și prin extraordinara sa robustețe. Din compararea sistemelor informaționale tehnice cu cele biologice rezultă un dublu avantaj : o mai bună înțelegere a ambelor sisteme.

În orice caz, vorbim de **autogestiunea** sistemelor de calcul, în sensul că generația a treia de calculatoare dispune de pachete de programe ce îi asigură funcționarea optimă. Sînt programe compartamentate date **a priori**.

Treptat, treptat, comparînd creierul și calculatorul, viața și tehnica, devenim mai eficienți, printr-o reușită fecundare încrucișată.

În ultimul timp, creierul ne apare în lumina nouă a unei extraordinare stabilități, în fluxul continuu al unor continue prefaceri. Creierul uman s-a format prin munca în societate, în decursul unei lungi evoluții. Omul actual nu ar fi fost ceea ce este, fără această muncă în cadrul social, care ne-a dat limbajul, ne-a creat ca ființe inteligente.

Abordarea probabilistică a fenomenelor fizice a dus la un extraordinar avînt al științei la sfîrșitul secolului trecut. Încercări similare există și în neurocibernetică. Este foarte probabil că în domeniul neurofiziologiei și al neurocibernetică se va produce o schimbare radicală de perspectivă, care să ne permită o înțelegere mai adîncă a propriei noastre ființe. Toate progresele științei permit o mai bună adaptare a omului la procesul muncii, și, în același timp ne dă o înțelegere mai profundă a ființei noastre. Procesul este cibernetic, în sensul că fiecare succes conduce la noi succese atît în producție, cît și în tehnică în general, în știință. Orice adevăr științific descoperit iluminează multe sectoare de activitate. Studierea probabilistică a creierului permite vindecarea unor maladii neurologice și psihice, dar și o nouă abordare a siguranței în funcționare a marilor sisteme create de om. Autodescifrarea creierului este un proces lent, dar plin de satisfacții.

Nu, nu este vorba de o farfurie zburătoare cum ar fi mulți tentați să acrediteze. Această fotografie a fost luată în luna august 1961 la Los Angeles, în California, autorii ei estimînd că distanța fenomenului era cam între 200 și 1 000 de m, ceea ce ar însemna o dimensiune transversală de 1—5 m. Luminozitatea este mult mai mare decît la un fulger obișnuit. Iată ce ar putea fi un fulger globular.

UN CALCULATOR ELECTRONIC DE MĂRIMEA... UNEI CONFETII!

Dialogul dintre două societăți japoneze — Sharp Corporation și Sanyo Co Ltd, cu sediul la Osaka, pare o dispută între copii. Fiecare pretinde că a realizat cel mai mic calculator din lume.

— Calculatorul vostru — pretinde Sharp — este mai lung cu 45 de milimetri decît al nostru !

— Da, dar al nostru este cu 160 de grame mai ușor, replică Sanyo.

Problema este însă serioasă și orgoliul fiecăreia pe deplin justificat, pentru că cu aceste mici minuni ale miniaturizării, „format de buzunar", se pot efectua patru operații la viteze de trei miimi de secundă și cu o capacitate de calcul de 16 cifre, rezultatele înscriindu-se pe 8 coloane în cifre verzi, luminiscente.

Imaginați-vă (și comparați cu primele calculatoare electronice care au apărut „pe piață") că un asemenea „fleac" tehnologic, a unei integrări de 1 875 de diode, condensatori, tranzistori și alte „nimicuri", sau, dacă vreți, integrarea tuturor organelor electronice a celor șapte receptori de televiziune încap pe o plachetă pătrată cu latura de... 1,7 milimetri ! Calculatorul firmei Sharp — numit „Elsi 8" — este echivalentul a 7 500 de „lămpi" sau alte unități electronice care se află într-un ansamblu de circuite ocupînd o suprafață de... 12 milimetri pătrați ! E o performanță !

FIZICĂ

MISTERUL FULGERULUI GLOBULAR

Descărcări electrice : tunete și fulgere. Fenomene banale. Spectacol nu arareori fascinant, ceea ce ne face să înțelegem că imaginația omului a fost puternic impresionată. Neștiind nimic despre ele, omul le-a conferit semnificații, le-a împrumutat intenții. A creat astfel numeroase și înspăimîntătoare superstiții. Astăzi știința explică. Fotografiază, experimentează, măsoară.

„Ploi cu descărcări electrice" anunță meteorologii. Dar „cum" și „de ce" se nasc fulgerele, care este evoluția lor — iată întrebări la care știința ne furnizează astăzi explicații ample, punînd totodată toate fabulațiile, toate spaimele mistice, toate superstițiile și „blestemele" cerului în albumul preistoriei cunoașterii.

Dacă ochiul nu poate sesiza diferitele aspecte ale fulgerului într-un timp relativ scurt al evoluției lui — cel mult 0,6 secunde — aceasta nu înseamnă că ne aflăm în fața unui fenomen simplu. El comportă mai multe faze, durata fiecăreia fiind de ordinul milisecundelor. Vom spicui în cele ce urmează cîteva date din relatarea lui Jacques Fouchet în revista „La Nature".

Prima fază a fulgerului constă într-o „linie-săgeată" mai puțin luminoasă, ceva mai strălucitoare la extremitatea sa, pornind dintr-un punct aflat la baza norului și parcurgînd o traiectorie cam de vreo 50 de metri în direcția solului. Această — să-i spunem „scînteie" se stinge. După vreo 0,01—0,15 milisecunde se „aprinde" alta, pe același parcurs. Se succed astfel cam 15—20 de linii-săgeți, apropiindu-se tot mai mult de sol. Ele se propagă cu aproximativ 10 000 de km pe secundă, dar ansamblul lor, numit „trasor prin salturi" nu progresează de fapt decît la o viteză cuprinsă între 100 și 500 m/sec. Cînd capătul liniei-săgeată a ajuns cam la 100—150 m de sol, țîșnesc din sol către el efluvii ce se transformă într-o coloană, extrem de strălucitoare care întîlnește norul la o viteză între 20 000 și 150 000 km pe secundă, încetinindu-și puțin viteza spre înălțime. Este de notat că, în prima fază a fulgerului, unele linii-săgeată se împrăștie formînd ramificații ce nu se apropie de sol și sînt fără îndoială în raport cu sarcinile spațiale localizate. Linia strălucitoare de întoarcere, urcă de la pămînt, iluminînd la rîndul său aceste ramificații ce constituie pentru el tot atîtea căi deschise.

Procesul fulgerului nu se termină aici. După un interval de numai cîteva sutimi de secundă se produce un al doilea trasor, de data aceasta continuu, care coboară din nor către sol, urmînd același drum. Are o viteză între 1 000 și 10 000 km/s și este urmat de altă linie care țîșnește luminoasă, analogă primei, în general fără ramificații. Un fulger se compune cam din 3 pînă la 5 descărcări dus-întors, succesive.

Sînt și fulgere care țîșnesc chiar în interiorul norilor, mai greu de urmărit direct. Alte fulgere, mai rare ca frecvență au un aspect de „catedrală", pentru că se compun dintr-o succesiune de granule luminoase, separate de spații întunecate. Se pare că unele regiuni ale canalului de descărcare prezintă o luminozitate mai persistentă decît altele, ca și cum ar fi sediul unor fenomene de ionizare mai intense. Astfel de concentrări locale de plasmă au poate un raport cu așa-numitele fulgere globulare, fenomen mai rar, care nu a întîrziat însă să dea naștere la cele mai fantastice credințe în rîndul observatorilor neavizați. Este vorba de un sferoid luminos cu un diametru între 10 și 20 cm, materializîndu-se imediat după un trăznet. Această sferă luminoasă se deplasează destul de lent, intrînd uneori prin coșurile caselor, prin uși sau ferestre și persistînd cîteva secunde sau chiar un minut, înainte să se stingă, se stinge fie progresiv, lent, fie spărgîndu-se și lăsînd în urmă, după unele mărturii, un miros de sulf. Suficient pentru a aprinde... imaginația înspăimîntată a populației. S-a relatat între altele și faptul că fulgerul globular ar fi „plonjat" odată, într-un vas cu 18 litri de apă. Apa a început să fiarbă timp de mai multe minute. Un astfel de fenomen ar corespunde cu o fantastică desfășurare de energie.

După părerea fizicianului sovietic Kapitza, descărcările simultane care au loc în interiorul sistemelor furtunoase, ar putea produce unde de radio ultra-scurte care, în cazuri rare, ar putea să se găsească concentrate local și să ionizeze aerul într-un volum mic. Sfera ionizată astfel produsă ar putea să se deplaseze căci ea ar avea tendința să împingă puncte unde undele se întăresc prin interferență, către puncte unde amplitudinea lor se anulează. Diametrul sferoidului ionizat și luminos ar fi în relație cu lungimea de undă a radiației care îi este furnizată de energia sa, și trecerea sa prin spații „deschise", „găuri" cum sînt coșurile, porțile, ferestrele, s-ar explica prin faptul că dimensiunile acestor treceri ar forma „ghiduri de unde".

Firește, au fost înaintate pînă astăzi încă multe teorii privind fulgerul globular, dar oricum pare că toată lumea este de acord a-l privi ca fiind constituit din plasmă concentrată și destul de stabilă, purtînd o energie fantastică. Profesorul Dauvillier a susținut, între altele, că reacțiile termonucleare se produc în fulgere și în fulgerul globular. Evident, se continuă și experiențele de laborator ca și observațiile, care se izbesc de dificultatea că este un fenomen extrem de rar, spre regretul oamenilor de știință interesați să-l urmărească — pentru a se putea lămuri toate întrebările.

O „SAPĂ" DE FOC!

Inginerii unei uzine experimentale din Moscova au creat o foreză operînd... prin foc ! Kerosenul servește drept carburant. Flacăra avînd o temperatură de 1 600 grade Celsius țîșnește din foreză cu o viteză de patru ori mai mare decît viteza sunetului. Forajul prin „foc" „convinge" rocile cele mai dure și înaintează cu 15 m pe oră. Nici o foreză modernă nu poate rivaliza cu aceasta instalație. Termoforeza a fost prezentată la Expoziția realizărilor economiei naționale de la Moscova. În prezent este „în drum" spre minele din U.R.S.S.

MAȘINĂ PENTRU TOATE ANOTIMPURILE

Se numește „R.D. 130" și va fi una dintre „vedetele" Tîrgului internațional de toamnă de la Zagreb. Este un nou tip de tractor — printre cele mai moderne produse în R.S.F. Iugoslavia — „bun la toate" lucrările de construcție. Pe caroseria sa, de pildă, poate fi montată chiar și o macara de 10 tone.

RECORDUL INULUI

Cercetătorii polonezi au obținut recent noi soiuri de in și cînepă cu proprietăți deosebite, rezistente la atacul paraziților și diverselor boli care ajung uneori să înjumătățească recoltele. Noile soiuri se remarcă în același timp printr-o productivitate sporită. În plus, noul soi de cînepă se dovedește apt pentru fabricarea celor mai variate produse, de la odgoane și pînză pentru prelată, pînă la cele mai fine țesături decorative.

PLANTAȚII PE... UN SOL DE CAUCIUC!

Valuri imense de nisip au înghițit totul în calea lor. Deșertul. O „mare" unduindă în care viața a pierit, o mare ce mușcă continuu din pămîntul roditor. O fatalitate, s-a spus, împotriva căreia nu se poate lupta. Și din nou știința și tehnica au înfruntat „imposibilul", obligînd deșertul să se retragă. Acest „miracol" l-au înfăptuit savanții în dunele din regiunile Sawia, în Libia, la vreo 50 de kilometri la sud-vest de Tripoli. Au plantat eucalipți, folosind cauciuc sintetic.

Este o experiență științifică, fără precedent, pe care tehnicienii o numesc „stabilizarea solurilor" — așa cum ni se relatează într-o notă din revista L'Express de unde redăm informația.

„Această tehnică, explică englezul Donald Benett, directorul experienței, constă în vaporizarea deasupra deșertului a unei pelicule de cauciuc sintetic flexibil și apoi în plantarea de arbori".

Procedeul, citățm, oferă două avantaje: îngăduie conservarea, sub pelicula impermeabilă, a umidității necesare creșterii arbuștilor. Și, mai ales, „protejează rădăcinile arborelui pînă cînd acestea vor fi suficient de robuste pentru a le fixa puternic cînd bintuie furtunile de nisip. De aceea, precizează Donald Benett, sînt în măsură să afirm, că, datorită acestei bariere naturale, putem de aci înainte să protejăm terenul deșerturilor și să inițiem culturi".

Este oarecum firesc ca această noutate să facă senzație, provocînd discuții înfierbîntate în cercurile științifice. În luna februarie, în cadrul reuniunii Comitetului de păduri a Organizației Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură — F.A.O. — Roma, Algeria, Tunisia, Mali, Maroc, Libia, Tchad și Sudan au lansat un semnal de alarmă în fața pericolului de invazie a deșertului. „În 1960, delegatul Sudanului arătase că o treime din țara sa era deja acoperită de deșert. În 10 ani, nisipul va «ocupa» jumătate din Sudan, și va continua mereu să muște din pămînturile noastre". Acum, datorită acestei descoperiri tehnice există șanse ca bătălia cu deșertul să poată fi considerată o victorie.

ARHEOLOGIE

DESCIFRÎND VECHILE CIVILIZAȚII...

În zilele noastre, aventura arheologică, implicînd descoperiri spectaculoase, face loc unei științe care se situează undeva între istorie și antropologie. Arheologia nouă caută să scoată la lumină elementele vieții sociale de altădată, să deslușească faptele istorice și nu să alcătuiască inventare.

Într-un recent interviu, Mario Napoli, directorul serviciului de antichități din Salerno, Italia, a explicat succint acest nou concept: „Nu scormonim pămîntul în nădejdea de a descoperi capodopere. Ruinele nu sînt muzee subterane. Ele sînt rămășițele unor așezări ce și-au trăit traiul. Vrem să aducem la suprafață mărturiile acelei vieți apuse, să le interpretăm în contextul lor. Să luăm, de pildă, Paestum. Splendoarea celor trei temple ne-a făcut pînă de curînd să pierdem din vedere că, fără un oraș tutelar, civilizat și înfloritor, ele nu ar fi fost ridicate niciodată. Acest oraș vrem să-l regăsim în țărînă, să ne dăm seama cum a fost construit, cu cine și în ce fel a făcut negoț".

Ca și în alte domenii social-economice, pe tărîmul arheologiei se constată o mare diferențiere între Italia de nord și cea de sud. În nordul industrializat și cu populație densă, arheologia a devenit o știință cvasiabstractă. Dacă în Italia meridională se mai pot face „descoperiri", în vechea accepție arheologică, în cea septentrională — în afară de Acquilea, Luni și Libarna — acest lucru nu mai este cu putință. Aici arheologii au de luptat — și fără sorți de izbîndă — împotriva buldozerelor, a cimentului care își întinde peste tot tentaculele, a speculanților de terenuri, în sfîrșit, împotriva efectelor din ce în ce mai nocive ale poluării mediului ambiant. Toate acestea amenință să distrugă și vestigiile subpămîntene. Un martor ocular — relatează corespondentul din Milano al cotidianului vest-german „Die Welt" — a confirmat că, într-o zonă din nord-estul marelui oraș, un antreprenor de construcții dăduse dispoziție ca numeroase capiteluri romane, găsite în timpul excavațiilor întreprinse pe un șantier, să fie „fărîmițate", iar pămîntul ce ascundea prețioase piese să fie netezit.

Astăzi, așadar, nu mai este vorba de a colecționa obiecte ci de a descifra și desluși antecedentele social-economice ale istoriei. Trecutul unor popoare peste care s-a așternut vălul uitării — cum ar fi lucanii sau oscii — este supus unor investigații sistematice. Orașe, descrise de istorici, dar dispărute, au fost regăsite, ca, bunăoară, Sybaris, așezat pe coasta ionică a Calabriei. Un exemplu pentru conceptul nou care patronează cercetările arheologice italiene — punîndu-le în strînsă legătură cu celelalte elemente istorico-sociale — îl constituie descoperirea, acum trei ani, a așa-numitei „Tomba del Tuffatore" (mormîntul scufundătorului) din Paestum, mormînt ce conține fresce grecești, fapt care anula ipoteza potrivit căreia etruscii au fost aceia care au creat primele fresce pe pămîntul Italiei.

Alte vestigii de mare însemnătate cultural-istorică așteaptă să fie „tălmăcite". Astfel, în Elea (Velia de astăzi), localitate situată la sud de Salerno, a fost găsită — o descoperire epocală — singura reprezentare plastică a filozofului presocratic Parmenide. Interpreții antichității vor avea un larg cîmp de activitate la Melfi, unde greci, etrusci și diferite seminții băștinașe creașeră o civilizație nestudiată încă pînă acum. Un interesant amplasament arheologic îl constituie orașul Metaponto, întemeiat în sec. VIII î.e.n. de greci. Aici a avut loc, în secolul trecut, o adevărată „catastrofă arheologică": pietrele, provenind de la unele temple antice presărate în această regiune, au fost folosite la construcția unor terasamente de cale ferată. În prezent, fotografii luate din avion au permis localizarea — în afara unui amfiteatru și a resturilor a trei temple — a unei tabere militare a lui Hannibal.

Răbojul obiectivelor arheologice cunoscute, dar neelucidate încă sau în curs de dezgropare, poate fi continuat: reședința imperială din Baia, ascunsă sub algele marine, lăcașul Sibilei din Cuma, templul lui Jupiter din Pozzuoli, vila romană de pe Via dei Sepolcri din labirintul stradal de la Torre Annunziata, de lîngă golful Neapole. Sapa și tîrnăcopul își vor spune cuvîntul. La Policoro (antica Eraclea), publicul, inițiat sau neinițiat, își poate da seama, într-un muzeu model, de rezultatele noii metodologii arheologice. Hărți geografice, vechi și de dată recentă, hărți ale straturilor geologice, fotografii din avion și planșe ilustrează cum arăta și se desfășura de-a lungul veacurilor viața de pe aceste meleaguri. Mesajul trecutului răsună — oracol al istoriei — pînă în zilele noastre.

FEMEILE TRĂIESC MAI MULT. DE CE ?

„Rețeta" longevității feminine pare să fie dată de o serie de caracteristici anatomice sau fiziologice, care joacă un rol de protecție în cazul unor boli anumite. Cu toate acestea, inegalitatea sexelor în fața morții, mai exact spus diferențierea netă și din ce în ce mai accentuată în ultima vreme în defavoarea bărbaților are alte cauze. Uneori supramortalitatea masculină este imputabilă frecvenței mai mari a morții brutale, adică accidente (majoritatea de circulație), cancere la plămîni, în care principalul acuzat este... fumatul. Dr. Harold Hanslunka de la Organizația Mondială a Sănătății și prof. Alwyn Smith de la Universitatea din Manchester și-au sprijinit o asemenea teză la statistici, în cadrul Conferinței demografice europene ce a avut loc la începutul lunii septembrie la Strasbourg. S-a constatat că printre cauzele curente de deces, numeroase sînt cele care au un indiscutabil raport cu unul sau mai multe dintre următoarele cauze : fumatul, sedentarismul, supraalimentația, în general, în speță, consumarea excesivă de grăsimi animale și de proteine.

Concluzia ? Nu „natura" este cea care poartă vina acestui decalaj.

CULORILE PREFERATE DE ALBINE

Observațiile făcute asupra albinelor pot duce — și au dus — la o serie de concluzii. Cît de adevărate ? Cum pot fi demonstrate ? Este evident că abia în timpul din urmă tehnica a pus la dispoziție mijloacele necesare. Savantul von Frisch a reușit să convingă, pe baza unor remarcabile lucrări, că albinele nu văd roșul, în schimb sînt sensibile la o culoare apropiată de ultraviolet. Unul din discipolii săi, Autrum, la München a demonstrat apoi că ochii albinelor lucrătoare au trei categorii de celule sensibile. Demonstrația a putut fi făcută, introducînd microelectrozi și măsurînd diferențele de potențial induse de lumină diferitelor culori. Concluzia ? Trei sînt culorile la care sînt sensibile : galbenul, violetul și ultravioletul. Bondarii n-au reacționat decît la albastru și la ultraviolet.

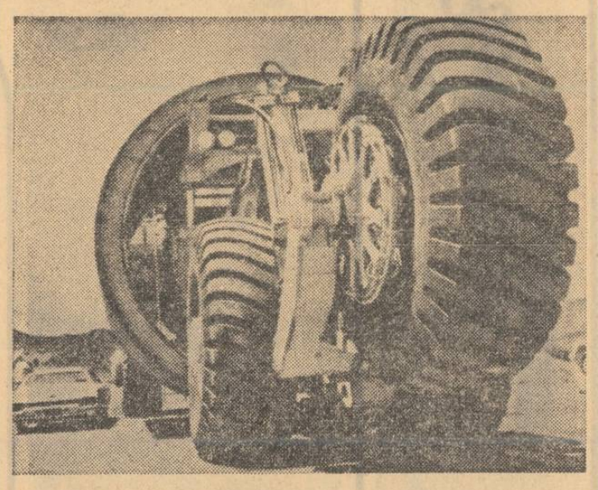

CÎND O „ROATĂ" ARE DOUĂ TONE

Bineînțeles, cînd fiecare roată are un diametru de 3,70 m și cîntărește două tone, nu poate fi vorba de un vehicul obișnuit. Binecunoscuta firmă Goodyear a realizat asemenea gigante cauciucuri pentru transportul unor segmente prefabricate, evident uriașe, ale unui apeduct californian și care trebuiau să fie în stare să suporte greutatea enormă a acestora, și să le poarte peste terenuri accidentate, pante, gropi, șanțuri. Cu această ocazie, în dicționar va fi trecut un cuvînt nou : după „pipeline", „pipemobile".

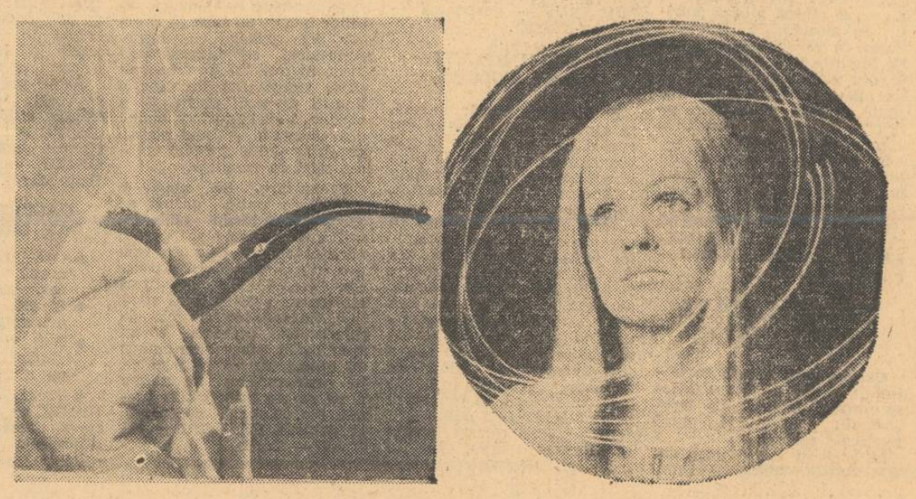

MAMA FUMEAZĂ — COPILUL SUFERĂ

Subiectul atît de des tratat nu-şi pierde actualitatea. Tutunul face ravagii. Fumătorii sînt alertaţi. Dar de convins, se conving puţini. Totuşi, oamenii de ştiinţă continuă să studieze nocivitatea fumatului. Iată cîteva din ştirile cele mai „rele" şi cele mai actuale pentru fumători :

• Ţigările reprezintă unul din factorii cei mai importanţi care provoacă creşterea numărului de îmbolnăviri de bronşite cronice şi emfizem pulmonar, cauzînd şi moartea din cauza acestor boli. In Statele Unite, la 100 000 de persoane procentul mortalităţii datorate acestor boli a crescut de la 2,1 la sută în 1949 la 12,9 la sută în 1967.

• Fumătorul de ţigări riscă îmbolnăvirea de tulburări coronariene, fiindcă obligă inima la o muncă mai grea.

• Cancerul la plămîni este o altă cauză a mortalităţii. Şi procentul acesteia creşte. Boala ar fi o raritate dacă... nu s-ar fuma !

• Fumătorii sînt mult mai expuşi decît nefumătorii, îmbolnăvirilor de ulcer, anumitor forme de orbire, gingivitelor, unor inflamaţii ale gingiilor care pot provoca pierderea dinţilor.

• Ceea ce apare deosebit este observaţia că o femeie însărcinată care fumează mai mult de zece ţigări pe zi are mai multe şanse decît o nefumătoare să-şi piardă copilul înainte să se nască sau în primele patru săptămîni de la naştere. In cazul cînd copilul supravieţuieşte, el are condiţii mai proaste, decît copilul unei femei care nu fumează, pentru a fi mai greoi la învăţătură în primele clase. De ce? Nu se ştie precis, ce fel de reacţii au loc în organism. Se fac, doar presupuneri, afirmă recent cercetătorii în medicină americani şi englezi, dar oricare ar fi cauza, riscul pe care-l înfruntă o mamă care fumează este destul de mare.

• Teste experimentate timp de doi ani asupra maimuţelor dovedesc că nicotina introdusă în sîngele mamei determină creşterea aciditaţii la făt, îi scad tensiunea, ritmul cardiac, provizia de oxigen.

• Un studiu făcut asupra a 2000 de naşteri a dus la concluzia că 7,9 la sută dintre femeile ce fumează şi-au pierdut copiii, în comparaţie cu numai 4,1 la sută dintre nefumătoare. De fapt, una la cinci mame care fumează ar fi avut o sarcină normală, fără pericol pentru copil, dacă ar fi renunţat din timp la fumat.

• Mai grave sînt însă consecinţele pe termen lung a practicării cu consecvenţă a fumatului de către mame, asupra copiilor. Deşi au existat excepţii, o seamă dintre copiii de fumătoare, ajunşi la 7 ani, prezintă tulburări cardiace şi în orice caz predispoziţii de acest fel. Un astfel de copil are o înălţime mai mică decît unul de aceeaşi vîrstă, a cărei mamă n-a fumat ; este cu patru luni sub media nivelului obişnuit pentru vîrsta sa ; este mai puţin adaptat mediului şcolar ; în general, mai greoi în treburile practice ; este sub media clasei (cu zece procente) în copiemare ca bărbaţii. Curaj ? Încăpăţînare ? Consecvenţă ? Greu de precizat. Cert este că tot statisticile dovedesc că astăzi procentul femeilor care mor în urma unor boli cauzate de tutun este de trei ori mai mare decît cel de acum 20 de ani.

• Ce-i de făcut ? Sfatul cel mai bun : „nu mai fumaţi !"

Noi cercetări ale oamenilor de ştiinţă dovedesc nocivitatea tutunului şi asupra copiilor născuţi din mame care fumează

rea unor desene foarte simple. O seamă de oameni de ştiinţă au serioase suspiciuni în ceea ce priveşte cauza unor handicapuri la învăţătură a copiilor fumătorilor. Ele sînt puse pe seama nicotinei.

• De ce apare acest interes subit pentru femeile care fumează ? O întrebare firească. Răspunsul este dat de statisticile care afirmă că femeile încep să fumeze din ce în ce mai timpuriu. Mai mult decît atît, fumătoarele sînt mai pasionate decît fumătorii. Femeile nu renunţă la fumat, în număr la fel de

Uşor de zis, dar greu sau uneori, imposibil, de urmat. Atunci ? „Să fumăm mai puţine ţigări şi mai puţin din fiecare ţigară" (pericolul cel mare venind de la ultima parte a ţigării) încearcă unii să ajungă la un compromis. Se pare — opiniile medicilor concordă între ele — că singura soluţie rămîne renunţarea la fumat. Atenţie, deci ! Fumatul este un pericol serios pentru sănătate ! Aceasta este realitatea. Dovedită. În rest, cei care refuză să ţină seama de avertisment îşi asumă toate riscurile...

Cronica modei

UN PUNCT DE VEDERE PERSONAL

de Sanda FAUR

Sîntem, pare-se, definitiv sortiţi să aflăm cum stau treburile în moda românească dintr-o singură direcţie, cea a Centrului de Creaţie al U.C.E.C.O.M.-ului, singurul care ne poartă grija şi vine punctual şi statornic la cele două întîlniri anuale, programate cînd dă frunza şi cînd păleşte, adică exact atunci cînd noi murim mai puternic de curiozitate să ştim unde s-a mai oprit tivul în oscilaţiile sale nesăbuite şi cam în ce culori ne vom muia rochia. Moda românească se pritoceşte, ştim bine, şi în alte alambicuri vrăjite, cele ale industriei uşoare, dar ca orice alchimist care se respectă, ea îşi ţine secretele sub cheie şi colecţiile la întuneric, iar noi trebuie să urmăm doar, ce ne învaţă U.C.E.C.O.M.-ul. Ceea ce, spre marele nostru noroc, nu e deloc rău ba dimpotrivă. Pentru că Centrul acesta de Creaţie ne-a convins, cu ultimele sale colecţii, că orice punct de vedere ar exprima în modă, o face cu acea binecuvîntată însuşire omenească ce se numeşte măsură. Şi cu o a doua, la fel de fericită, care se numeşte gust. Şi ne-a mai arătat, negru pe alb, că oricît ar pluti printre tendinţele modei internaţionale şi ar trage cu ochiul prin revistele străine de specialitate, creatorii noştri termină prin a-şi spune un cuvînt propriu, colorat adesea în tente discret folclorice şi adaptat la tot ce presupune clima noastră, şi tipul de siluetă, şi preocupările femeii noastre de azi.

Dacă mi-aţi cere să desprind o trăsătură esenţială a acestei ultime colecţii de toamnă-iarnă, v-aş cere totuşi îngăduinţa să semnalez două şi aş începe cu cea care are un caracter absolut justiţiar. Ei bine, da, moda şi-a întors (pe trei sferturi !) capul de la minorele zglobii şi fragede, care o îndemnau la extravaganţele cele mai năstruşnice, şi a început să privească cu interes şi duioşie spre femeia care se îndreaptă — şi are curajul de a recunoaşte acest lucru — dinspre 30 spre 40 de ani. Moda acestei toamne arată cît de feminine, şi de misterios romantice, şi de graţioase pot fi femeile care au înţeles că nu pot rămîne mereu la vîrsta bacalaureatului, atunci cînd se îmbracă în mantouri şi pelerine şi rochii negre, violete sau cafenii, mulate pe corp şi cît se cuvine de decoltate, cu genunchii bineşor acoperiţi şi cu perle albe sau cu mici eşarfe vaporoase la gît, cît de chemătoare pot fi privirile strecurate sub borurile cloşate ale unei pălării mari sau trimise direct de sub fruntea luminată de prezenţa unui turban, cît de elegante pot fi mantourile ample, cu gulere mari de vulpe roşcată sau argintie, cît de şic pot fi taioarele clasice din tweed, cu jachete lungi avînd gulere şi revere mari şi fustele drepte — cam aşa cum se purtau prin anii '40. Sigur, se poartă şi albul, şi oranjul, şi roşul, şi — ca în toate toamnele — brunurile şi toate nuanţele de verde. Sigur, se poartă mai departe, şi foarte mult, şi în toate ocaziile, pantalonul lung, lunguţ ori scurt, oprindu-se, bufant, după genunchi, sau larg, în stil gaucho, lung cam tot pînă acolo, se poartă pantalonul mulindu-se pe picior sau evazîndu-se. Se poartă mult compleurile din treipatru piese în care se combină neaşteptat pantalonii cu pardesiul, rochiile cu veste şi jachete. Se poartă totul, cu o condiţie : decenţa. Întreagă această colecţie se caracterizează printr-un bun simţ, care ştie să oprească îndrăzneala exact la graniţa la care ar risca să se metamorfozeze în excentricitate, şi numai cîteva prezenţe excesive ale pantalonilor gen golf numiţi „kinchers", sau abundenţa unor pelerine şi pelerinuţe care şi-au dovedit şi acum 2-3 ani lipsa forţei de seducţie în masă, ne-au nedumerit într-o colecţie atît de cuminte, serioasă şi gravă. Uneori, poate chiar uşor mohorîtă, din cauza sărăciei cromatice şi de contextură a unora din materialele hărăzite rochiilor de după amiază şi mantourilor, pe care apariţia strălucitoare, colorată, explozivă a tricotajelor a mai scos-o din impas.

Cea de a doua calitate a colecţiei s-a instalat în zona în care fantezia creatorilor noştri a alergat spre sursele noastre cele mai pure şi autentice de inspiraţie, costumul popular, în care rapelul la folclor s-a făcut nu dintr-o obligativitate de plan, şi nu dintr-o mimare a detaliilor mărunţele. Dacă la o trecută prezentare ne-au plăcut puternic modelele croite din stofe şi pînze ţărăneşti, în stilul curat al croielii şi cromaticei ţărăneşti, realizate şi atunci într-o interpretare modernă, de astădată creatorii au luat fota, şi ia şi sumanul drept punct de plecare şi au brodat pe aceste teme nişte creaţii absolut unice, perfect româneşti, şi pe deplin „în aerul" modei la zi. Creaţii care au situat moda noastră azi, aici, acum, cu o forţă de convingere care ne-a redus pe toţi la tăcere. La o tăcere admirativă, desigur...

UTIL ŞI PRACTIC

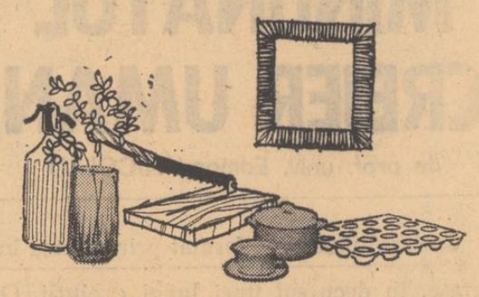

• Pentru ca pîinea sau mezelurile să fie tăiate elegant, vă puteţi confecţiona în bucătărie o mică ghilotină dintr-un cuţit zimţat de bucătărie fixat la capăt de un fund de lemn.

• Ambalajul în care se vînd ouăle, cutia de carton vopsită cu pensula într-o culoare vie devin „altceva", obiecte decorative utilizate, de pildă, în dormitor drept cutie în care se pun obiectele ce se scot din buzunar (bani, chei etc.), înainte de a aşeza hainele pe stativ.

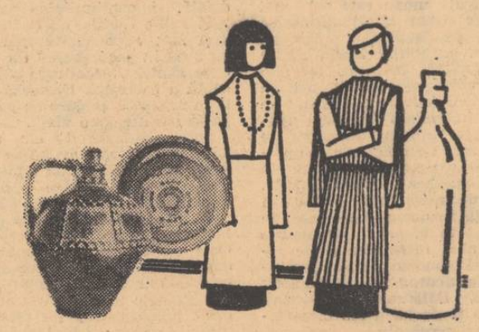

• Pe masa la care vă invitaţi musafirii acoperiţi sticlele cu păpuşi de îmbrăcat pe mînă de la „Fondul plastic", păstrînd pentru mai tîrziu surpriza ce le-o rezervaţi în domeniul băuturilor. Puteţi realiza astfel un adevărat „tablou vivant" cu păpuşi. Este în acelaşi timp, un mod de expunere a păpuşilor în bibliotecă.

ARH. M. KROCHMALNIC

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

MIHAI ELENA din Bucureşti, C-TIN ANGHELINA din Tulcea şi NICOLESCU PAULA din Bacău : Legea dă dreptul angajaţilor să întrerupă munca salariată pentru creşterea copiilor în vîrstă de pînă la 7 ani. Salariata, care a încetat activitatea fiind gravidă sau pentru a-şi creşte un copil pînă la împlinirea vîrstei de 7 ani beneficiază de vechimea neîntreruptă în aceeaşi unitate dacă se reîncadrează în muncă pe durată nedeterminată în termen de 90 de zile de la împlinirea vîrstei de 7 ani a copilului pe care l-a îngrijit.

GHEORGHE FIRICAN, DIACONESCU EMIL şi GIOCA CONSTANTINESCU, membri cooperatori, doresc să afle dacă pot primi credite pe termen lung pentru a cumpăra stupi şi colonii de albine. Printr-o recentă hotărîre a Consiliului de Miniştri s-a autorizat Banca pentru Agricultură şi Industrie Alimentară să acorde credite pe termen lung — de pînă la 5 ani, cu o dobîndă de 3 la sută pe an — membrilor cooperativelor agricole de producţie şi producătorilor cu gospodării individuale — la cerere — pentru cumpărări de animale de producţie, stupi şi colonii de albine. Membrii cooperatori pot primi credite în vederea cumpărării pînă la 50 stupi şi colonii de albine.

VASILICA ŢUŢUMAN, comuna Baloteşti, jud. Ilfov : Aceiaşi hotărîre prevede, în aceleaşi condiţii, şi acordarea de credite pentru material săditor în vederea executării de plantaţii pomicole pe suprafeţe de la 0,30 ha pînă la 3 ha. Creditele se vor acorda pînă la cel mult 70% din valoarea animalelor, stupilor, coloniilor de albine şi a materialului săditor cumpărat, cu condiţia ca producătorul să contracteze cu organizaţiile socialiste produse şi produşi din valorificarea cărora să se asigure rambursarea creditelor primite.

CONSTANTIN DIŢOIU, Bucureşti : Declaraţia de înregistrare a naşterii copilului se face la comitetul executiv al Consiliului popular al locului unde s-a produs naşterea, în termen de 15 zile de la data naşterii. În cazul în care declaraţia nu s-a făcut în 15 zile de la naştere, dar n-a trecut un an de la naştere, înregistrarea se face pe baza aprobării preşedintelui comitetului executiv al Consiliului popular comunal, oraşenesc, municipal sau al sectorului (în municipiul Bucureşti) pe raza căruia s-a produs naşterea. Dacă declaraţia nu s-a făcut înăuntrul unui an de la naştere, înregistrarea se face numai în baza unei hotăriri judecătoreşti rămasă definitivă.

VIORICA DINESCU, Braşov : Cererea de divorţ se judecă de judecătoria în a cărei circumscripţie se află cel din urmă domiciliu comun al soţilor. La stabilirea competenţei instanţei de judecată se ia în consideraţie localitatea, ultimul domiciliu comun al soţilor, chiar dacă aceştia n-au îndeplinit formalităţile cerute de actele normative privind evidenţa populaţiei. Aşadar, dacă d-voastră aţi locuit efectiv cu soţul, pînă la despărţirea în fapt, pe raza municipiului Braşov, cererea de desfacerea căsătoriei se va judeca de judecătoria Braşov.

HARTA GASTRONOMICĂ A ŢĂRII

HM ! CE BUN, CE BUN !

Ieftine, uşor de făcut şi pline de vitamine, dulciurile de mai jos sînt cît se poate de potrivite pentru copiii dv.

JELEURI DE „PORTOCALE"

Se dau pe o răzătoare mărunţă 500 g. carote sau morcovi tineri obişnuiţi. Se amestecă cu 500 g. zahăr şi se lasă să stea cîteva ore.

Se adaugă 1,5 dl apă, miezul de la 1/2 baton de vanilie, coaja rasă de la o lămîie şi sucul de la 2 lămîi. Se pune vasul pe foc şi se fierbe compoziţia, amestecînd să nu se prindă, pînă ce scade şi se leagă. După ce se răcoreşte, se fac între palme bile mici cît o nucă, se tăvălesc prin zahăr tos şi, pentru a fi mai aspectuoase, se pun în coşuleţe de hîrtie plisată (de la bomboanele de şocolată).

PRĂJITURĂ CU CREMA

Se dizolvă o lingură rasă de amoniac cu 10 linguri suc de roşii. Se adaugă 10 linguri de zahăr, 10 de ulei şi zeama de la 1/2 lămîie. Se amestecă bine. Se încorporează circa 800 g făină — cît să se obţină o cocă potrivit de moale. Se frămîntă puţin ca să se omogenizeze. Se împarte în trei părţi egale din care se vor realiza trei blaturi. Aluatul se întinde cu mîna şi se coace pe o tavă foarte bine unsă, la cuptor cu foc potrivit.

Se trec prin maşina de tocat 600 g rahat şi două lămîi fără coajă şi simburi. Se amestecă cu 250 g unt frecat spumă. Crema obţinută se întinde între blaturi. **(LORETA LARISA GHEORGHIU — inginer — Galaţi.)**

SPECIALITĂŢI REGIONALE

Călător prin munţii Neamţului, Hogaş a fost ospătat în umbra pădurii cu hribi „arămii, fragezi şi mici" fripţi pe cărbuni.

În aceleaşi locuri gospodinele de azi s-ar putea să vă îmbie cu alte specialităţi din ciuperci de pădure. De pildă cu...

GUSTARE PICANTĂ DIN GHEBE

Se rumeneşte în ulei o ceapă tăiată. Se curăţă, se spală şi se toacă 500 g de ghebe (bureţi de pădure). Se pun peste ceapă, se sărează, se pipărează şi se înăbuşă pînă se moaie. Separat se pregăteşte un aluat fraged fără zahăr. Se lasă să se odihnească la rece circa o oră. Se întind apoi două foi mari cît fundul unei tăvi. Cu una se tapetează tava. Deasupra se pun în strat egal ghebele. Se acoperă cu a doua foaie şi se dă tava la cuptor cu foc potrivit. Se serveşte caldă sau rece, tăiată în bucăţi de forma şi mărimea dorită. **(ELIZA MOCANU — gospodină — Tazlău-Neamţ).**

RACI UMPLUŢI (CA LA TULCEA)

Se alege un număr de raci, se spală, se scoate maţul din cozi şi se pun la fiert în apa clocotită cu zarzavat de supă şi puţină sare. Se fierb pînă se roşesc (circa 5 minute). După ce s-au fiert şi s-au răcorit o parte din ei se curăţă de coajă. Carnea racilor se toacă mărunt cu un cuţit bine ascuţit. Se încing 2—3 linguri de untdelemn, se adaugă o ceaşcă de orez ales şi spălat. Se rumeneşte uşor şi se stinge cu puţină apă clocotită. După ce apa a fost absorbită, orezul se amestecă cu tocătura de raci, se sărează, se pipărează şi se adaugă 1—2 ouă.

De pe racii rămaşi întregi se ridică carapacea, dar nu se desprinde de tot. Se curăţă racii înăuntru şi se umplu cu amestecul pregătit. Se închid carapacele. Se aşază racii unul lîngă altul într-o cratiţă, se acoperă cu apa în care au fiert racii şi se mai fierb 15—20 de minute. **(LIDIA TOMA — asistentă de ocrotire — Tulcea).**

ÎN LUMINA CONCURSULUI „CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE !" (II)

BUNĂTĂŢI, BUNĂTĂŢI

TORT „FANTEZIE"

Pentru blat se folosesc două rulade obişnuite, una umplută cu marmeladă de caise, alta cu marmeladă de măcieşi (se pot folosi şi rulade din comerţ). Se taie ruladele în felii de circa 2 cm grosime.

Pentru cremă se freacă spumă 250 g unt cu puţin zahăr pudră. Separat se freacă 3 gălbenuşuri cu 3 linguri de zahăr pudră. Se adaugă treptat 1/2 pahar cu lapte. Amestecul se încorporează încet în unt. Se pun apoi pe rînd, amestecînd într-una 4 linguri de nuci pisate, 50 g stafide, 1—2 linguri cu vişine din dulceaţă — bine scurse de sirop — 250 g rahat colorat tăiat în cubuleţe.

Prezentare. Se unge o cratiţă cu puţin unt şi se acoperă cu hîrtie albă. Se îmbracă fundul şi pereţii cratiţei cu un rînd de felii din ruladă. Se toarnă o parte din cremă. Se continuă alternarea acestor două straturi. Se termină cu felii de ruladă. Se presează tortul uşor ca să adere bine ruladă de cremă. Se dă la frigider. Se răstoarnă pe un platou după ce s-a întărit bine crema. Nu se mai decorează. **(VALERIA STANCIU — inginer — Turda).**

MENIURI IMPROVIZATE PENTRU OASPEŢI NEPREVĂZUŢI

BUNĂTĂŢI BUCOVINENE

- Ochiuri româneşti, caş frămîntat şi mămăliguţă pripită ;
- Ciorbă de verdeţuri cu pătrăţele de slănină afumată, acrită cu borş de putină şi dreasă cu ou şi smîntînă ;
- Tocinei serviţi cu smîntînă sau cu ceapă prăjită şi mujdei de usturoi ;
- Cireşe, căpşuni, fragi, smeură. **(ELENA LEONAŞ — casnică — Suceava).**

IMPROVIZAŢII ŢĂRĂNEŞTI SĂTMĂRENE

In afara meniurilor personale, unii dintre concurenţi ne-au scris cum şi cu ce obişnuiesc localnicii să-şi îmbie oaspeţii neaşteptaţi. Iată, de pildă, cu ce ai putea fi ospătat în satele din jurul Satului-Mare.

- Ţuică de Turţ sau de „creangă" însoţită de slănină şi şuncă afumată, ceapă verde, roşii şi ardei gras ;
- Păturі (rînduri alternative de mămăliguţă, unt şi multă brînză de oi). Mămăliga se aşază în mijlocul mesei şi oaspeţii se servesc singuri.

Astfel preparată, mămăliga e foarte gustoasă — ne asigură cititoarea noastră —, oaspeţii o apreciază, spre bucuria gazdelor. **(EMILIA ONCIU — învăţătoare — Satu Mare).**

OASPEŢI ÎNTR-UN SAT MOLDOVENESC

- Ouă fierte tari, caş, ceapă verde, ridichi, castraveţi noi, roşii ;
- Brînză cu smîntînă şi mămăliguţă pripită ;
- Pui fript pe jăratec (înfipt în ţepuşă), servit cu mujdei de usturoi ;
- Fructe din grădină. **(DORICA CIOMAGA — elevă, Liceul Pedagogic — Botoşani).**

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

N.D. — Tîrnăveni — *Pentru afecţiunea dv. — pericardită constructivă — veţi consulta specialiştii de la ASCAR şi de la Spitalul Fundeni.*

I.A. Bihor — *Mai mulţi cititori ne întreabă de ce au un miros neplăcut la nivelul cavităţii bucale. Cauzele sînt multiple. Dacă dentiţia şi mucoasa bucală sînt sănătoase este necesar un control la serviciul O.R.L. Amigdalele criptice cu depozite purulente pot exala acest miros neplăcut. O rinită, rinofaringită cronică poate fi depistată cu această ocazie. De asemenea, medicul internist va investiga stomacul, ficatul, colicistul, intestinul şi rinichii. Se vor face şi examene de laborator, chimism gastric şi radioscopia gastro-intestinală. Uneori, hipoaciditatea poate fi cauza determinantă. Sîntem convinşi că un examen atent va duce la etiologie şi va permite un tratament corect.*

Depăşiţi prejudecăţile şi adresaţi-vă cu încredere medicilor din localitatea dv.

M.L. Craiova şi altele — *O vulvo-vaginită se tratează cu seriozitate. În afară de tratamentul general urmat de dv., medicul ginecolog vă poate ajuta şi cu instilaţii locale. Nu ocoliţi specialistul şi în primul rînd este necesar un examen de laborator al secreţiei.*

B.S. jud. Caraş Severin-Reşiţa — *Obezitatea dv. este determinată de o atingere diencefalică. Avînd şi crize comiţiale nu aveţi voie să luaţi medicamente anorexogene (care scad pofta de mîncare). Veţi slăbi dacă veţi avea suficientă voinţă de a menţine un regim hipocaloric şi veţi face zilnic plimbări pe jos (nu cu maşina) şi gimnastică medicală.*

ION SPĂTARU — Craiova — *Vă recomandăm la serviciul urologie — Policlinica cu plată, str. Negustori 1 — Bucureşti.*

ADRIAN POPESCU — jud. Mehedinţi şi alţii — *Căderea părului în cazul unei seborei reclamă îngrijiri atente. Alopecia seboreică poate recidiva. În cazul dv. sînt competenţi specialiştii clinicii de dermatologie din Timişoara.*

FLORICA POPA — Petroşani — *Adresa de mai sus este adecvată şi în cazul unei exeme cronice, rebele la tratamentele uzuale.*

Dr. Ana MURGULEŢ

pharmachim
BULGARIA

(6584)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Țițeiul

Despre originea țițeiului s-au făcut fel de fel de ipoteze. Dar, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că țițeiul se poate obține din... gunoaie. Într-adevăr, cercetători americani din Pittsburg au demonstrat, nu demult, că gunoiul umezit, supus la o anumită presiune, în prezența oxidului de carbon, la temperatura de 400 grade C, timp de 20 de minute, se transformă în țiței. Dintr-o tonă de gunoi au rezultat 130 litri de țiței. Geologii nu și-au pus încă problema unei noi teorii a originii țițeiului, gîndindu-se la o eventuală proveniență din gunoaie, pentru că, pur și simplu, în epocile geologice, cînd s-a format, nu existau încă oamenii, care să fi produs gunoaie...

Numeroși oameni de știință care au lucrat în domeniul țițeiului, printre care și inginerul român Lazăr Edeleanu, au avut însă de rezolvat alte importante probleme. **Știți ce descoperire, foarte importantă pentru industria țițeiului, a făcut inginerul Edeleanu în anul 1909 ?**

Din secretele somnului

Somnul nu este, desigur, o cucerire a noastră. Dorm și animalele, dorm și insectele. Florile, nu se culcă și ele, în felul lor? S-a căutat să se dea o explicație stării de somn, folosindu-se un procedeu curent în știință : cel al modelării. Comparîndu-se creierul cu un calculator electronic s-a reușit să se dea o explicație originală acestei stări normale fiziologice. Somnul reprezintă astfel o reorganizare a stocurilor de date și programe informaționale din creier, absolut necesară desfășurării normale a vieții. **Datele recente arată că, de fapt, în ceea ce numim somn, alternează două stări distincte. Care sînt aceste stări ?**

Care este fenomenul ?

Progresele realizate în tehnica fotografică în ultimii ani sînt remarcabile S-a reușit, ca de exemplu, fotografiind un obiect dintr-o parte, de pildă din dreapta, să obținem din negativ, printr-un procedeu special, imaginea aceluiași obiect, privit însă din stînga sau din față. Firește, dv. ați înțeles că ne referim la holografie. **Știți însă pe ce fenomen fizic esențial se bazează acest procedeu fotografic?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ce vîrstă aveau copiii ?

Sînt de reținut, inițial, următoarele elemente ale problemei :

— Produsul vîrstelor copiilor este 36.

— Vîrsta fiecărui copil nu depășește 10 ani.

Numai din cinci grupe de produse ale unor numere întregi pînă la 10, poate rezulta numărul 36 :

$3 \times 3 \times 4 = 36$
$6 \times 6 \times 1 = 36$
$9 \times 4 \times 1 = 36$
$2 \times 3 \times 6 = 36$
$9 \times 2 \times 2 = 36$

Făcînd suma numerelor ce alcătuiesc aceste produse, se obține :

$3+3+4=10$
$6+6+1=13$
$9+4+1=14$
$2+3+6=11$
$9+2+2=13$

Numărul de etaje ale blocului din fața celor doi amici corespunde unuia din numerele de mai sus. Prietenul a mai cerut un amănunt, de unde se deduce că blocul avea 13 etaje, întrucît numai acestui număr îi corespund două combinații posibile $6+6+1=13$, și $9+2+2=13$), aceleași cifre ducînd de asemenea la un produs comun ($6 \times 6 \times 1 = 36$ și $9 \times 2 \times 2 = 36$).

Întrucît exista incertitudine, s-a cerut precizarea suplimentară la care s-a răspuns că copilul cel mai mic are ochii albaștri.

Numai în una din aceste combinații există posibilitatea unui copil mai mic, și anume, în varianta $6+6+1=13$, întrucît în cealaltă, adică $9+2+2=13$, ar fi doi copii mai mici. Dar, de aci se deduce că amicul în cauză avea doi copii gemeni, de cîte 6 ani, și unul mai mic, de 1 an.

De aci se mai deduce că, dacă numărul de etaje al blocului ar fi fost 10, 11 sau 14, nu mai era necesară precizarea suplimentară, cu privire la culoarea ochilor. Este, de fapt, o dovadă în plus că într-adevăr blocul avea 13 etaje, dar și încă ceva : că nu-i de loc exclus ca cei doi prieteni să fi fost matematicieni, familiarizați cu un anumit gen de raționamente logice !

Triunghiul lui...?

Triunghiul echilateral rezultat prin întîlnirea trisectoarelor unui triunghi oarecare se numește „triunghiul lui Morley". Autorul acestei descoperiri a fost profesorul Frank Morley, de la Universitatea John Hopkins, din Baltimore, statul Maryland, S.U.A. El a fost tatăl scriitorului american Christopher Morley care a trăit între anii 1880—1957.

Demonstrația teoremei lui Morley nu a fost făcută însă de autorul său, ci de un alt matematician de abia în anul 1914, deci la 15 ani după ce profesorul descoperise această curiozitate matematică. Poate vreți să încercați și dv. o demonstrație ?

Poșta cititorilor

La întrebarea pusă în revista noastră nr. 716, din 26. VI. 71, referitoare la „Criptografie, sau altceva ?", au răspuns corect, cu diverse amănunte, următorii cititori :

Octav Dumitriu, com. Văleni de Vaslui, jud. Vaslui, **Prof. Gheorghe Brașoveanu-Urlați**, București ; **Socea Constantin**, Iași ; **Liliana Tomescu**, elevă, cl. a VII-a B, liceul din Buziași, jud. Timiș ; **Nicolae Benea**, elev, liceul „Ștefan Plavăț", anul III, Orșova, jud. Mehedinți ; **Ștucă Dumitru**, absolvent al liceului „Cogealac", oraș Cogealac, jud. Constanța, și **Luminița I. Elena Gagiu**, Tîrgoviște, jud. Dîmbovița.

Cel mai „tare" răspuns l-am primit de la cititoarea **Luminița I. Elena Gagiu.** A fost singura ce a remarcat că în desenele publicate, referitoare la scrierea cifrelor egiptene, am introdus intenționat „o șopîrlă". Într-adevăr, la semnele care indică ordinul sutelor, după numărul 500, reprezentat prin 5 semne, întrucîtva asemănătoare literei „ro", din vechiul alfabet grecesc, ar fi trebuit ca pentru numărul 600 să figureze 6 asemenea semne, corespunzătoare acestui număr. În realitate, în revistă au fost desenate numai 5 semne, identic ca pentru numărul 500. Deși am primit numeroase răspunsuri corecte, în ceea ce privește semnificația desenelor respective, numai cititoarea menționată a sesizat greșeala. Toate felicitările pentru deosebitul spirit de observație !

De altfel, stimați cititori, noi v-am prevenit de citeva ori că, pe ici, pe colo, vom mai introduce cîte o... eroare. Dacă nu le sesizați, va trebui să o facem noi. Dar, ne-ar părea tare rău dacă ar fi necesar ca redacția să recurgă la astfel de lămuriri. Vă rugăm să nu uitați că rubrica noastră nu se referă doar la stricta verificare a unor cunoștințe, ci și la perspicacitatea dv. Se spune că aceasta ține mintea trează, constituind un bun exercițiu... Firește s-a putea ca uneori să greșim și noi. Atunci, cu atît mai mult, sesizările dv. ne-ar fi extrem de utile. Și, vă asigurăm că nu ne va fi rușine să ne recunoaștem greșelile, dacă vor exista, cu adevărat. Așa este corect, nu ?

Ing. Liviu MACOVEANU

M. OPROIU

Încă puțin și e gata !

— In felul acesta rochia dv. are și ea o linie a ei !

CÎND „TITLUL" NU SLUJEȘTE DECÎT O... PREJUDECATĂ

de Mihai STOIAN

Am primit, mai de mult, o lungă scrisoare semnată *Al. Arsene*, din str. T. Vladimirescu nr. 4, Băile Buziaș, jud. Hunedoara. Eram rugat ca, la momentul potrivit, să-l citez pe corespondent în legătură cu punctul său de vedere (categoric întemeiat, după opinia mea). Pe scurt, Al. A. îmi spunea: *„cîte unul se lamentează c-a scăpat ocazia de a pune mîna pe o patalama, altul are complexe de inferioritate că nu-i inginer ș.a.m.d"*, căci, pentru respectivii, *„a devenit o rușine să fii muncitor"*, să nu posezi un *„dreptunghi de hîrtie"* care, prin ce miracol, te face și om cumsecade, și înțelept etc. Concluzia e dintre cele mai adecvate : *„S-a creat un fetișism în legătură cu diplomele universitare"*. Iar doleanța, absolut întemeiată: *„Să explicați, atunci cînd se va ivi ocazia, că în zilele noastre (în general) și într-o țară socialistă (în special) nu e rușinos să fii muncitor calificat, harnic și corect, ci e rușinos să fii bădăran și necioplit, necivilizat, lipsit de educație cetățenească* (și mi-aș permite să adaug: incorect, mincinos, chiulangiu etc. — n.n.). *Dacă vrei să fii respectat de ceilalți, respectă-te tu, în primul rînd, printr-o comportare cuviincioasă și demnă. Dacă te îmboldește demonul curiozității științifice, atunci: da! Du-te la școală și învață, învață cu sîrguință. Dacă însă ești mînat doar de-o vanitate nesprijinită pe nimic, du-te la Universitatea populară, frecventează biblioteci și instituții culturale, ia-ți ca model de comportare oameni pe care îi apreciezi. Te vei cizela pe nesimțite și te vei bucura de mai multă considerație decît acei care aleargă după patalama cu orice preț, dar în zece fraze rostite, spun opt prostii și două vulgarități"*.

Stimate Al. Arsene, iată că ocazia s-a ivit, primind scrisoarea semnată *„MIDI"*:

„M-am hotărît să vă scriu și eu referitor la prejudecățile părinților, la cerința lor ca fetele să ia neapărat un soț care să aibă un „titlu". Eu am fost singurul copil la părinți. Am urmat liceul, am încercat la facultate, în primul an n-am reușit. Mi-am luat serviciu și în al doilea an n-am mai dat admitere. Am cunoscut un băiat care nu are titlu (este șofer). Eu n-am ținut niciodată la „titlu", voiam ca viitorul meu soț să posede titlul de „om", să mă înțeleg cu el și să trăiesc bine, fericită. Părinții mei nu prea au vrut, la început, să mă lase să mă căsătoresc cu el, totuși, după ce l-au cunoscut mai îndeaproape, au consimțit. Ne-am căsătorit, avem un băiețel de un an, însă greul abia de acum încolo începe. La început, soțul meu s-a purtat cu mine perfect; după un an de căsnicie fericită, din cauza influențelor soacrei (mama lui) și mai ales după ce-am născut, s-a schimbat, își iubește copilul, dar nu mai e ca înainte, nu știe cum să găsească motiv de ceartă, mă jignește adeseori, are idei fixe (într-un cuvînt, nu prea știe ce vrea). Abia acum îmi pun întrebarea: „Dar dacă m-aș fi căsătorit cu un băiat care ar fi avut cel puțin liceul, ca și mine, situația s-ar fi schimbat? „Am avut cu el cîteva discuții, mi-am dat seama că n-am ce să-i cer mai mult și că se cuvine să mă resemnez, pentru viitorul copilului. Sînt foarte descumpănită, știam de la bun început ce calificare are, totuși am crezut că voi fi mulțumită, însă am trecut doar pe lîngă fericire. Acum eu nu mai am serviciu, mă ocup de copil și de gospodărie, așa că depind numai de salariul soțului. Și nici să dau mai departe, la facultate sau la institut nu mai pot, fiindcă soțul e și foarte gelos. În concluzie, am ținut să vă arăt (nu știu în ce măsură am reușit) că ori de ții la titlu, ori nu, tot n-o nimerești întotdeauna".

Confuză concluzie (parc-ar vrea să spună că „titlul" n-are nici o importanță, deși.. are?!?!). S-ar fi cuvenit alta, mai realistă, care să vină după depistarea, cît de cît nuanțată, a cauzelor adevărate care v-au împins, la numai un an de la căsătorie, în impasul descris (destul de vag). Ce are „titlul" cu... gelozia sau cu... ideile fixe? Un licențiat nu-i (automat) gelos? etc. Mă întreb dacă, în fond, stimată „Midi", deși la vremea respectivă ai dovedit înțelepciune combătînd — practic — poziția greșită, înapoiată, a părinților, n-ai fost prea serios și mult timp influențată de opinia lor asupra valorii patalamalei și astfel, fie c-ai vrut, fie că n-ai vrut, prejudecata — stupidă ca orice prejudecată — a ieșit treptat la lumină, camuflată în cine știe ce „detalii" de viață cotidiană, familială. Din păcate, amănuntele lipsesc din scrisoare, adică exact „carnea" faptelor — e imposibil să deduc ceva absolut. Oricum, te sfătuiesc să stai de vorbă cu propriul dumitale „eu", să te întrebi, necruțătoare, dacă nu cumva suferi de un complex de superioritate și, în raport cu asta să iei măsurile cuvenite (și-apoi, aparente clipe de impas se ivesc, nu o dată, pe parcursul primului an de căsnicie, în perioada nașterii unui copil, însă nu sînt fundamentale).

CURIER SĂPTĂMÎNAL

O altă scrisoare, semnată *R. G. — Alba-Iulia*, atacă exact aceeași problemă și chiar din același unghi de vedere:

„La 18 ani, cînd am terminat liceul, am cunoscut o fată care lucra în domeniul sanitar ca asistentă. S-a înfiripat între noi o simpatie reciprocă, cimentată o dată cu trecerea anilor. Părinții mei au fost, de la bun început, împotriva acestei prietenii și au făcut totul pentru ca „unicul lor băiat" să nu se „nenorocească" cu o simplă... asistentă. Pînă la urmă am urmat și eu o școală sanitară (de asistenți sociali), am revenit în orașul de baștină unde era și ea, apoi m-am reprofilat ca asistent medical. Eram, așadar, și colegi de breaslă, viața nu ne-a mai putut despărți, cu toată împotrivirea părinților. Ei nu vor să audă de căsătoria noastră. Desigur, se poate spune că nu ei se căsătoresc, ci eu, dar nu trebuie neglijată nici dorința lor, sînt unicul lor copil și nu-s prea virstnici, și nici nu vreau să le umbresc cîndva bătrînețea. Ei speră, au dorința să urmez o facultate, desigur acesta este și visul meu, stau nopți în șir și-mi fac fel de fel de probleme, mă gîndesc la căsătoria fericită pe care-aș putea-o întemeia, asta ar însemna însă o ruptură cu părinții mei. Nu mai știu ce să fac".

Stimate *R. G.*, am legat scrisoarea dumitale de celelalte două, de mai sus, pentru că necazul vine din „poziția" părinților dumitale, impregnată de aceeași tristă mentalitate... Mă bucură, sincer, tonul epistolei și precizarea că nu vrei să umbrești existența părinților luînd o măsură categorică, împotriva dorinței lor, ai perfectă dreptate, într-un sens, dar ce facem cu latura cealaltă a dilemei, chestiunea căsătoriei din dragoste, fără de care, singur mărturisești, ai fi nenorocit o viață întreagă. Se pot face și sacrificii, desigur, întrebarea rămîne în picioare: sacrificiul e nobil, se întemeiază pe ceva solid, pe o bază morală, dreaptă ? E drept să-i respecți părinții, chiar și atunci cînd ei greșesc (în anumite limite, evident), ceea ce însă nu vrea să spună că sacrificiul poate fi orb, căci devine fără sens să te sacrifici în virtutea unei false — înspăimîntător de false! — poziții, cum este prejudecata (de esență burgheză) a... patalamalei (trist dreptunghi de hîrtie — cum îl definește, atît de bine, corespondentul nostru Al. Arsene). Deci: la anii dumitale, și-ai părinților dumitale (ai 25 de ani), s-ar cuveni ca *toate* raporturile dintre dv. să aibă drept suport un punct de vedere moral, la fel de moral cum este respectul datorat părinților, bătrînilor în general. Cum rămîne cu poziția amorală pe care se pot situa citeodată, pînă și virstnicii cei mai virstnici? Căci, indiscutabil, e amoral să strici fericirea propriului (unic) fiu, și-a unei tinere, în virtutea unui... titlu lipsă. Care dintre cele două fapte merită să fie „trădat" în favoarea celuilalt, asta n-o poate rezolva decît fiecare, individual, pe temeiul a mii și mii de detalii care se cer cunoscute cu deosebită finețe.

OREBUS

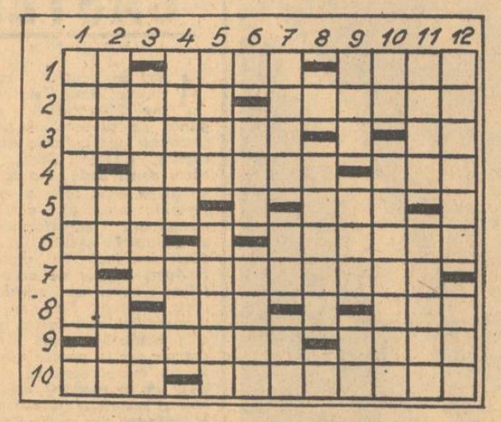

Vine toamna

ORIZONTAL : 1. S (—)... — ...spaima (fig, neart.)... 5. — ...a (!)... — ...ivit (reg.)... ...florilor (sing. neart.)... — 2... pe... — ...culme (fig. pl.)... ...și (!)... 6. ...Doamna (fig.)... 3. ...Toamna... — ...zina (!)... — ...cucurbitaceelor. (neart.) 4. ...melopeelor (sing neart.)... 7. O seară „calmă" de toamnă... 8. „Doamna Toamnă"... — Onomatopeea păsîlor prin bălțoacele de ploaie — Se pregătește pentru hibernare... 9. Numele popular al lunii noiembrie. — Se coace în toamnă. 10. Decor obișnuit al cerului de toamnă. (sing.) — Descoperit.

VERTICAL :1. Șipci orizontale paralele, destinate culturii fizice și... viței de vie. 2. Localitate în Țările de Jos. — Radu Voinea. — Oraș în Finlanda. 3. Se integrează în societate — Bir ! 4. Păstor mitologic. — Cuneiformă babiloniană. 5. Riu în R.F.G. — Vibrează în serile idilice de toamnă... (pl.) 6. Sistem în fizică. — Sănătos. (reg.) 7. Mantale... pe ecran. — După sfîrșitul scrisorii... — Rodica Vasiliu. 8. Popor antic. (pl.) 9. Element chimic. — Posesiv. — Vin sec ! 10. Mic tîrguleț... — Pustiit. (fig.) 11. Oraș în R.D.G. — Cu... struguri. 12. Își deschid porțile în toamnă. — Se pregătește toamna pentru noi lucrări agricole. (fig.)

Sorin NEGURA

Cuvinte rare : EEN — ABO — ILU — MEIN — MTS — IPAN

În repaus...

ORIZONTAL : 1. I-a „suflat" replicile lui Hamlet... 2. Exces de... soare. — Ecou gramatical. 3. Știință confirmată... — Defecte la... fasole. 4. Știu ceva despre viață... — Rezervor gol ! 5. Se coace din vreme... (fem.) — Viziune în ochi străin... 6. Careu cadastral. — Consideră natura... natură. 7. Face inventarul. 8. „Nimicurile" pe care este clădită natura. — Cîmp de activitate pentru... cosmeticiană. 9. Tinerețe populară... — Îndemn de altădată, spre... urnă. (pl.) 10. Ionel, din cap pînă-n picioare ! — Vestitoarele zilei... — Unge fața. (Mold.) 11. Mobilul celei mai geografice... iubiri. — Piuă de postav, lîngă Brașov. (pl.)

VERTICAL : 1. Se pune în pămînt. (pop.) — „Sărbătorit" de... unu aprilie. 2. Burete care... nu șterge tabla. (pl.) — Arac la... schelet. 3. I se bat lupii la gură. (fig.) 4. Trage la cîntar. — Face cămașă... de metal. 5. Păr zoologic în jurul gîtului... — A dezlega careul de față... (pop.) 6. Fierbe în... ceai propriu. — Un loc... mai neplăcut. 7. Anexele cuiului... 8. Cei ce n-au cap ! — Nu are nici ieri și nici mîine... 9. Adelina, cînd a crescut mare. — Însoțitoarea spectacolelor, la romani. 10. Au făcut un pas înapoi. (fem.) — Tine capul sus. — 11. Considerat că s-a distins prin activitatea sa — Fructe care „umblă"... în Ardeal.

Doina Adriana LUPAN

Cuvinte rare : LER — SAD

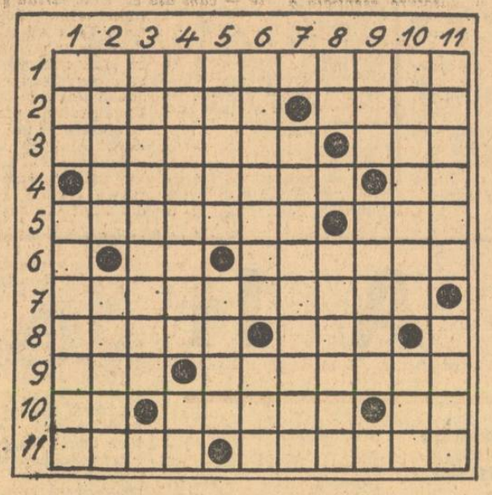

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GEORGE ENESCU

ORIZONTAL: David — Festival — Edip — Simfonie — Imortal — A — Cerc — A — La — Taa — Ae — Eo — Concertantă — P — Von — Camere — Tri — Încă — Sonata — Of — Oce — Ocne — Arama — Aula — Aiud — Amar — RR — Mi — C — Liveni — Ascultători — Ae.

SUNĂ CLOPOȚELUL

Orizontal: Meserie — Ev — Elevă — Taxă — Dimineața — Imita — Tema — Tina — Leneș — Ana — Ca — Ani — Tarcate — Em — Ore — Zile — I — Re — Bunicel — I — Botanică.

La 23 km depărtare de Suceava, o nouă unitate a cooperației de consum

MOTELUL

— Camere confortabile, cu baie

— restaurant

— camping cu căsuțe familiale

La numai 1 km depărtare de motel, făcînd o plăcută plimbare, ajungeți la stîna Ilișești unde puteți servi delicioase preparate specifice

(RECOOP)
6531

JOCURI DISTRACTIVE

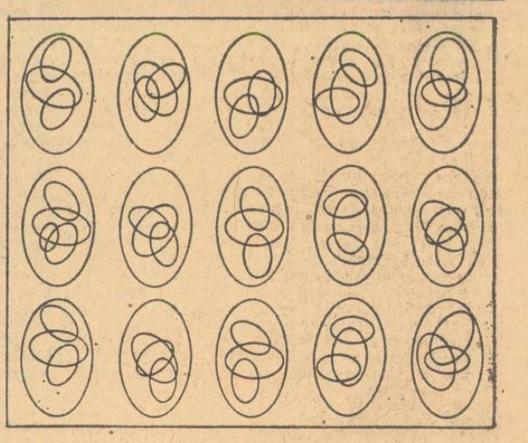

2 DIN 15

Dintre cele 15 desene prezentate mai sus, numai două sînt identice. Știți care ?

(Soluția, în numărul viitor)

NOU PENTRU ELEVI

Administrația Asigurărilor de Stat a introdus recent o nouă formă de asigurare dedicată în exclusivitate elevilor care frecventează cursurile de zi ale unei școli sau ale unui liceu.

Asigurarea se poate încheia în baza unei declarații de asigurare semnată de unul din părinți pentru elevii în vîrstă de pînă la 14 ani, sau chiar de elevi dacă au împlinit vîrsta de 16 ani.

Asigurarea se încheie la alegere, în cadrul aceleiași durate, prin unul sau mai multe contracte.

Prima de asigurare este foarte convenabilă : 12 lei sau 24 lei pe un an, în funcție de profilul școlii sau liceului frecventat.

(6585)

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de Petre SĂLCUDEANU

27 Mașina înainta în noapte. Cerul era înnourat și pe măsură ce părăseau străzile principale, întunericul era tot mai profund. Șoferul fu nevoit să aprindă farurile și, la lumina lor, Bunicul văzu că începe să ningă. Sarea aruncată peste asfalt topise gheața și roțile Volgii înotau cu destulă greutate prin bălțile negre și ele, ca smoala. Aparatul de emisie-recepție păcăni de cîteva ori și Alexiu luă receptorul, dar preferă să i-l întindă Bunicului, dintr-un mai vechi obicei, știind că cel care a început o investigație trebuie să aibă frînele în mîini pînă la sfîrșitul ei.

— Alo, aici Bunicul...

— Maestre, se auzi vocea locotenentului, am găsit Opelul, dar contrar celor spuse de tovarășul căpitan, nu se afla tras la scară, ci la marginea pădurii, la vreo patru sute de metri de restaurant. Bună mașină, pe cinste. Nu știu cum o să-i urmărim dacă își pun mintea să-și dezlănțuie toți caii putere.

— Să-i urmăriți cu grijă, spuse Bunicul, nepricepînd la ce cai putere se referise locotenentul.

— Maestre, am fost în restaurant, dar cei doi nu erau acolo. Pentru asta nici nu v-am chemat. Apărînd însă mașina, văzînd că are numărul indicat de dv. mi-am zis că trebuie să fie undeva pe aproape. N-am greșit. Erau în pădure. S-au dus apoi la restaurant. Nu sînt multe mese ocupate. Spuneți-mi dacă rămîne în vigoare treaba aceea cu băiatul bolnav.

— Rămîne, tovarășe locotenent.

— Să nu prindă de veste, Bunicule.

— Dacă nu te simți în stare să joci puțin teatru, las-o baltă, tovarășe locotenent, cu toate că știu că înainte de a intra în Miliție, ai dat examen la Institutul de artă teatrală, dar de, ăia care nu se pricep la talente, nu te-au primit. Așa-i că nu se pricep ?

— Maestre, pot să vă garantez că e așa. Ca dovadă, am să fac o chestie de nici prin minte n-o să-i treacă lui Negoițescu că nu sînt Alecu de la etajul lui.

— Vezi, tovarășe locotenent, ce bine-i să-și aducă omul aminte, măcar din cînd în cînd, că are har ?

— Mare șmecher ești, Bunicule, îi spuse Alexiu, care urmărise cu atenție întreaga convorbire. Cu toate că, sincer vorbind, nu văd rostul unei asemenea încercări. De ce ? Ca să-mi dovedești mie că Negoițescu e o lepră ? Păi e suficient să-mi spui și eu te cred. Nu mai e nevoie pentru asta să-l pui pe Parpală să-și dovedească talentul.

La cîteva sute de metri, pe dreapta, se vedea mașina lui Panaitescu.

— Bunicule, nu știu ce să zic, dar dacă voi zice ceva, să știi că înclin să-ți dau dreptate. Nu totală, dar îți dau totuși.

Nu parcară lîngă Panaitescu. Șoferul Volgii își conduse mașina printre două blocuri pînă ce ieși din raza de vizibilitate a celor ce, întîmplător, mai puteau trece pe stradă la ora aceea înaintată. Panaitescu, după ce văzu că din lampa de direcție a Volgii se semnalizează de trei ori spre stînga și o dată spre dreapta, înțelese consemnul și, mahmur că Buikul lui trebuie să aibă o sarcină de subordonat, se luă după vehiculul înghițit de strada întortocheată.

— Nimic, Panaitescule ?

— Nimic, Bunicule, spuse șoferul și îl salută în același timp pe Alexiu, înclinîn du-se.

De cînd primise decorația, Panaitescu îi purta căpitanului o stimă deosebită și îi descoperea noi calități pe care numai Bunicul, nedespărțitul lui prieten, le putea depăși.

— Niculae, tu rămîi permanent pe recepție, spuse Alexiu sergentului major care era la volan. În caz că ți se comunică plecarea celor doi de la Băneasa, faci două semne cu lanterna verde spre blocul pe care ți l-am arătat. Hai, Bunicule, adăugă căpitanul, și detectivul o luă primul, ca să arate drumul lui Alexiu.

— Tovarășe Alexiu, trebuie să vă mărturisesc că n-o să putem intra. Am încercat cu toate cheile mele, dar pare-se că una din broaște este de construcție cu totul specială. De altfel, trebuie să recunosc, nu cu prea multă plăcere, că tehnica nouă m-a cam depășit.

Ajunseră la ușa de la etajul patru și Bunicul își zorăi garnitura de chei plate. Privindu-le, Alexiu aproape că nu se putu abține să nu rîdă. Căpitanul scoase din buzunar un aparat minuscul, îl fixă la broasca cu pricina, apăsă pe un buton care declanșă un jet puternic de aer, fără a face zgomot prea mare, și Bunicul mirat din cale afară auzi cum broasca se învîrte singură. Alexiu șterse apoi cu o cîrpă locul murdărit ușor de un strat subțire de ulei și apăsă pe clanță. Ușa era deschisă.

Desen de Dorin DIMITRIU

(VA URMA)

PRIMA MANȘĂ

de Valeriu MIRONESCU

După prima manșă a cupelor europene am putea spune că golaverajul general ne este favorabil : 4—2. Asta ar însemna numai 0,5 goluri primite de fiecare partidă și, cum nimeni n-a auzit încă de înscrierea unor jumătăți de goluri, zecimalele s-ar putea anula. Atunci ar rezulta scorul general de 4—0, plus cîte un punct de fiecare echipă, ceea ce n-ar fi deloc rău pentru un viitor raport al federației intitulat : Au luat sfîrșit meciurile echipelor noastre în cupele europene.

Au luat sfîrșit în această toamnă la fel ca în cele precedente fiindcă organele sportive nu ajută cluburile să-și facă echipe tari, mai bine zis, nu le creează cadrul necesar de promovare și de concentrare a valorilor fotbalistice înspre vîrful piramidei. Sigur, și cluburile săvîrșesc diferite greșeli, însă acestea se suprapun pe fondul general al măsurilor ce nu facilitează de loc apariția în arena internațională a unor formații românești redutabile. N-am să revin acum nici asupra regulamentului de transferări, făcut parcă special ca să avem echipe multe și mediocre, nici asupra altor neajunsuri criticate atît de des încă în primăvară sau în vară. Vreau numai să atrag atenția suporterilor ce sînt sau vor fi dezamăgiți că responsabilitățile cluburilor preferate sînt totuși circumscrise într-un perimetru îngust de putințe și că nu ele, cluburile, decid asupra cadrului general de desfășurare a fotbalului de performanță.

Cineva mi-ar putea spune că îngrop prea devreme șansele echipelor noastre în competițiile europene. E adevărat, în comparație cu echipa reprezentativă — unde există însă toate posibilitățile pentru concentrarea valorilor și ale cărei succese depind aproape exclusiv de calitatea muncii tehnice — eu nu întrevăd șanse normale, regulate, echipelor de club.

Să vedem ce ne spun rezultatele și modul de a juca după manșa întîia. O echipă se va califica fără doar și poate în turul următor și aceasta este Steaua. Nu trebuie să explic de ce, se înțelege. Mai departe, dacă Steaua va avea un pic de noroc cu prilejul tragerii la sorți, atunci ea va trece și de turul al doilea. Spun, un pic de noroc fiindcă la Cupa Cupelor participă echipe-surpriză iar din punct de vedere al forței această competiție este inferioară celorlalte două. În Cupa Cupelor, chiar drumul pînă la semifinale este relativ ușor. Din păcate, Steaua, la fel cu celelalte echipe de-ale noastre, rămîne încă o formație incompletă, și ușoară, în pofida cîtorva talentați jucători.

Singura echipă care a pierdut meciul din prima manșă e, totodată, echipa care a obținut și rezultatul cel mai bun ! Paradoxul privește pe Rapid, învinsă prin autogol la Neapole. E drept A. C. Napoli, deși se bucură de o mare experiență internațională, nu s-a distins niciodată în cupele europene. Totuși, puterea de joc a napolitanilor pe stadionul propriu e considerabilă stîrnind temerile oricărei rivale din campionatul italian. Faptul că Rapid, cu unele rezerve în formație, a ținut piept atacului condus de Altafini se cere subliniat fiindcă dă giuleștenilor șanse, ca scor și ca joc, pentru meciul retur. Napoli, nu e Inter sau Milan, nici măcar Juventus, bine ar fi ca povestea să nu se mai repete. E firește numai o dorință. Realitatea ar putea fi și în alte culori, mai sumbre, deoarece, nici Rapid nu ne oferă garanții teribile.

Și U.T.A. păstrează șanse mari de a se califica în turul următor al Cupei U.E.F.A. În mod normal, la Salzburg, trei goluri diferență par suficiente pentru promovarea arădenilor. Înainte de meci, Nicolae Dumitrescu se mulțumea și cu un avantaj mai mic, de numai două goluri. Să nu zicem însă hop pînă n-am sărit șanțul. Mi-aduc aminte de francezii de la Toulouse, care veniseră mîndri la Pitești, cu un avans de trei goluri și plecaseră cu coada între picioare. Fusese un dublu meci în aceeași competiție, numită pe atunci Cupa orașelor tîrguri. (Pe vremea aceea încă nu se măritase Ioaniței !).

Am lăsat la urmă pe Dinamo din cauză că a avut, oricum am judeca lucrurile, comportarea cea din urmă. Un suporter înfocat îmi spunea că Dinamo va învinge la Trnava. Imposibil, nu e. Dar e puțin probabil. La nivelul campionilor europeni ies în evidență cel mai bine lipsurile generale ale echipelor noastre de club. Adversara, adică Spartak, nu e dintre cele mai grozave iar în ceea ce mă privește nici nu agreez concepția ei de joc. Barem, în prima parte a meciului, apărarea lui Spartak oferea spații mari pentru combinații sau pătrunderi directe. Abia după pauză, Kuna s-a retras în fața fundașilor centrali închizînd de o manieră acceptabilă acele căi de acces spre poartă. Totuși, Spartak s-a arătat superioară lui Dinamo, cel puțin în două privințe, hotărîtoare. Întîi, tehnicitatea generală a echipei din Trnava este cu un grad deasupra celei a echipei noastre campioane, oricine a putut să distingă că jucătorii cehoslovaci joacă și lovesc balonul mai bine și mai repede decît ai noștri. În cadrul acestui punct remarc că Spartak are în formație mai mulți jucători valoroși decît Dinamo. Ambele elemente ne readuc iarăși la vechea și nesoluționata problemă din fotbalul nostru, și anume aceea a selectării și promovării rapide a tinerilor talentați. Dinamo, ca și Rapid, U.T.A. și chiar Steaua n-au avut căi și mijloace normale spre a-și spori gradul de tehnicitate a formațiilor respective, prin transferări regulate, sezon după sezon.

Al doilea punct de superioritate al celor din Trnava a fost capacitatea de a realiza intențiile tactice. Bune sau mai puțin acceptabile, cehoslovacii urmăreau și realizau niște idei de joc. Faptul nu este deloc străin, dimpotrivă ține tocmai de gradul superior de tehnicitate a formației.

Prin cele de mai sus n-aș vrea să se înțeleagă că Dinamo, chiar în alcătuirea prezentă, nu se putea exprima altfel pe cîmpul de joc, în raport de Spartak. Numai că treaba asta, de natură tehnică, nu e la îndemîna oricui. Greșelile mai vechi, încă din primăvară, își cer prețul. Și acest preț este ridicat după cum s-a văzut mult mai frapant în meciul nul contra lui Spartak decît cu ocazia înfrîngerii în fața Rapidului...

...luptă strînsă pe ultima sută de metri...

Fotografia : V. RABA

DOUĂ ZILE DE ATLETISM

Două zile de atletism, sportul rege al Jocurilor Olimpice, ne vor fi oferite azi și mîine, pe stadionul „Republicii", de ediția jubiliară, a XX-a, a Campionatelor noastre internaționale. Vor fi două zile bogate în întreceri, două zile în care vom putea urmări evoluțiile unor atleți și atlete de renume în lumea atletismului mondial, două zile care sperăm că ne vor oferi nu numai dispute aprige dar și performanțe de prestigiu. Cel puțin așa lasă să se înțeleagă parcurgerea listei de participare la unele probe ale campionatelor. Nu le vom enumera în rîndurile de față. Spunem doar că în rîndul delegațiilor celor 23 de țări invitate figurează și numele unor concurenți și concurente de valoare autentică, atleți și atlete ce s-au impus prin performanțe remarcabile. Mai spunem, însă, că numărul acestora este încă insuficient pentru nevoile de progres ale atletismului nostru căruia îi sînt necesare, printre altele, și confruntări cît mai dese cu celebrități ale genului, singurele în măsură să stimuleze pregătirile concurenților noștri, să ofere o posibilitate de comparație. Pe de altă parte atragerea pe stadioanele noastre a unor atleți valoroși, de circulație mondială, joacă un deosebit rol propagandistic în rîndurile spectatorilor, în special al tinerilor. Pentru că, trebuie să recunoaștem, atletismul și-a cam pierdut din popularitate, tribunele stadioanelor sînt aproape goale la concursurile de atletism. Or, este evident pentru toată lumea că trebuie folosit fiecare prilej pentru a reda atletismului masa de spectatori de care se bucura înainte vreme, de a asigura concursurilor acea efervescență stimulatoare pentru concurenți, pentru atletism în general. Una dintre căi este aceea a organizării de cît mai multe concursuri cu participări valoroase. Să sperăm, în ciuda unor minusuri amintite mai sus, că ediția din acest an a campionatelor noastre internaționale va marca un pas înainte pe drumul relansării atletismului în rîndurile spectatorilor.

Invitație la drumeție

CASTELUL BRAN

Aflat în centrul comunei Bran, stațiune climaterică și punct de plecare în ascensiuni spre culmile Bucegilor, Castelul Bran, a cărui construcție s-a terminat în anul 1382, a suferit în decursul anilor numeroase transformări și adăugiri. Astăzi mai păstrează încă în unele încăperi bolțile de arcuri frînte specifice stilului gotic original. Pe marginea șoselei, sub castel, se află clădirile vămii medievale iar în partea opusă un mic muzeu în aer liber cu gospodării seculare și instalații industriale țărănești din satele Branului.

Interesante și pitorești sînt și privelîștile înconjurătoare. Coborîșul spre Tara Birsei, lung de circa 14 km, pe o culme ingustă, ce domină Valea Măeciului și Valea Sbircioarei este de o frumusețe inegalabilă. Măgurile care alcătuiesc culoarul Branului, cu pășunile lor întinse presărate de pilcuri de mesteceni și molizi, cu ogrăzi și căpițe de fin par anume așezate spre a mări și mai mult farmecul locurilor. La fel, contraforturile dantelate ale Bucegilor și zimții Pietrei Craiului ce țîșnesc în înaltul văzduhului.

Chiar de lîngă Castelul Bran trei drumuri marcate pornesc prin Satul Bran-Poarta în „care se află și cabana cu același nume. Ele străbat abruptul vestic al Bucegilor și au ca punct final Vîrful Omul pe care se poate ajunge în... 7—8 ore de mers. Tot de lîngă Castel, se desprinde spre stînga drumul ce duce la Zărnești, oraș industrial și drum de plecare spre Piatra Craiului.

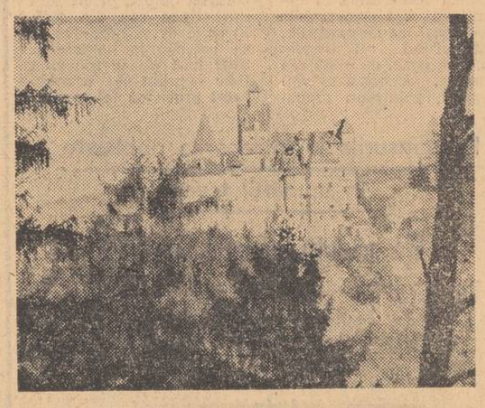

Cu și fără... crampoane

UN NEDESCURAJAT: OBLEMENCO

de Eftimie IONESCU

Cu toate încercările giuleștenilor de a-l asimila, Ion Oblemenco s-a dus după „chemarea locurilor natale". Oltenia l-a îmbrățișat. Așa cum spuneai odată Voinescu și înțelegeai C.C.A., cum spuneai Petschowski și știai că este U.T.A., cum pronunțai Paraschiva și era egal cu a rosti numele Iiului, cum spui astăzi Dobrin și ai înțeles F.C. Argeș, cum spui Nunweiller și este egal Dinamo, tot așa, rostind Oblemenco ai zis „U" Craiova... Mi se pare mai mult decît orice identificarea aceasta jucător-echipă, o socotesc marele rost, marea împlinire a carierei unui fotbalist reputat.

Sîntem datori aceste rînduri „tunarului Craiovei" pentru curajul său, mereu viguros, mereu renăscut din propriile necazuri. Pentru că „noua-rul" craiovean n-a fost ocolit de grijă și tristeți. Cele mai multe au venit de la accidentări. Ca un făcut, zilele cele mai prețioase pentru el, acele ceasuri decisive pentru o selecționare, de dinaintea unui meci important, veneau și cu o luxație, cu o rupere de mușchi sau — în cel mai bun caz — cu o întindere mușchiulară. Golgeterul pe care Craiova îl are în stimă superioară lui Muller sau Adamet sau Riva — și este splendidă această ignorare a zeilor de peste hotare. În favoarea lui „Oblo" — a trebuit să dea de multe ori un pas înapoi. Uneori am zis : acum va fi greu, va fi greu pentru Oblemenco s-o ia de la capăt. Dar Ion din Caracal o lua iarăși și iarăși de la capăt. Golgeter în 1967 — felicitat și ovaționat atunci — dispare un timp. Ironiile îl țintesc. Tace două campionate și este iarăși în fruntea tunarilor în vara lui 1970. Răspunsul lui acesta era...

...Toamna asta iar a trebuit s-o înceapă de la capăt. A venit la București pentru echipa „posibililor". Un rol pe care l-a jucat mai întotdeauna. Dar niciodată nu l-am văzut batjocorind postura asta a lui ; sau meciul de trial unde era chemat. Și-așa, cum spuneam, veni la București și nu trecură cinci minute de joc cînd iarăși se accidentă. Eram lîngă el cînd doctorul Tomescu pronunța diagnosticul : cel puțin două săptămîni pe tuse. Un cuplu care se contura, fericit, pentru suporterii din Bănie, periculos pentru orice echipă, perechea aceasta Pîrvu—Oblemenco, se destramă după 90 de minute de joc ; ba nici după atît fiindcă în primul meci ieșise ex-tîrgovișteanul la pauză. Mă uitam la tunarul Craiovei, cînd reputatul medic îi vorbea. Parcă se încovoia sub cuvintele marelui meșter al articulațiilor, al meniscurilor și ligamentelor.

„Greu o să-și mai revină băiatul ăsta, iar îmi ziceam ! Ce două săptămîni ! Poate nici o lună n-o să-i ajungă...".

Mi-a răspuns și ne-a răspuns Oblemenco. Duminică cu seria lui de penaltiuri și cu o lovitură de cap care, iată, îl instalează iar în fruntea golgeterilor. Îmi închipui că Craiova, cît e ea de mare, are ce să discute în aceste zile. Proaspătul asistent universitar Cernăianu, la fel de proaspăt ocupant al băncii antrenorilor de la Universitatea craioveană, vede mult mai în roz campionatul. La schimbarea aceasta de nuanțe „tunarul" a venit cu paleta lui.

Sigur că multe ar mai trebui scrise despre cel mai renumit fotbalist al Olteniei. Dar, cred eu, se cuvine să nu uităm cuviința, sportivitatea și politețea lui. Mi-aduc aminte că, rezervă fiind, a dat dreptate — public — adversarului într-o fază litigioasă în care echipa îi fusese avantajată de decizia arbitrului. Știu că n-a avut zile prea liniștite după aceea dar, pentru noi, iată a dăinuit gestul lui de corectitudine, de atunci. Și sînt ani... De cîte ori am fost la Craiova l-am văzut ocupîndu-se preventor și dezinteresat, de oaspeți, de jucătorii din cealaltă echipă, de arbitri, de prietenii apropiați veniți la joc. De cîte ori, vă repet, m-am găsit în Cetatea Băniei am remarcat atitudinea aceasta a lui ; nu era o întîmplare. Un lucru mic, veți spune. Da, un lucru mic, dar așa de rar întîlnit...

MOZAIC

WILLY DAUME, președintele Comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972, a făcut cunoscut că a transmis tuturor Comitetelor Olimpice rugămintea de a aduce la München cîte un puiet de arbore caracteristic țării respective (cu posibilități de aclimatizare). Toți arborii vor fi plantați într-un colț al orașului olimpic, fiecare purtînd cîte o plăcuță cu denumirea sa și țara de origine.

FAPTUL de mai jos pare de domeniul fanteziei, dar totuși este strict autentic. Jack England a fost cu mulți ani în urmă un cunoscut portar de fotbal la clubul Exter City. El a abandonat activitatea competițională în 1936, cînd avea 40 de ani. Surprinzător, după 34 de ani de activitate, England, în prezent în vîrstă de 74 de ani (54 nepoți și 7 strănepoți), a revenit la fotbal ca portar al echipei Bowden Green Rovers, un club din divizia a 3-a !...

LA RECENTELE campionate mondiale de lupte desfășurate la Sofia, delegația Elveției număra în rîndul luptătorilor trei frați Martinetti, (Etienne, Jimmi și Raphi). Din delegația Franței au făcut parte alți trei frați, Ballery (Louis, directorul lotului, Georges, antrenor și Michel, luptător).

O ÎNTREPRINDERE americană a început să producă un vehicul nou care combină părțile de agrement ale schiului și bicicletei. „Sno-bob"ul are carcasă de bicicletă montată pe schiuri, avînd un ghidon. Acest original aparat care poate fi utilizat chiar dacă nu-i zăpadă, cîntărește 6 kilograme și are 1,50 m lungime.

ALAN HARDAKAR, președintele Ligii de fotbal din Anglia, a publicat un articol în care, condamnînd actuala tendință spre un exagerat joc defensiv, consideră că în asemenea împrejurări trebuie luată în considerație totuși ca o soluție propunerea de a se mări... spațiul porților de fotbal. După cum se știe o asemenea propunere (și altele) au fost respinse de F.I.F.A.

UN TÎNĂR schior, Serge Cachat (19 ani) a realizat o performanță deosebită. El a coborît cu schiurile de pe vîrful muntelui Chamonix. Drumul pe care și l-a ales a fost dificil și foarte rapid (porțiuni cu o înclinație de 55 de grade).

DESPRE FOTBALUL FEMININ

Răspunzînd solicitărilor unor cititori și mai ales... cititoare prezentăm unele date în legătură cu fotbalul feminin.

Terenurile de fotbal. Dimensiunile n-au fost încă oficializate, însă preferabil este ca terenurile să fie mai mici. Cert este însă că la campionatul mondial care s-a desfășurat recent în Mexic au fost folosite terenuri obișnuite, cele pentru echipele masculine.

Durata meciurilor. Se joacă două reprize a 30 de minute cu obișnuita pauză. La unele meciuri internaționale (pe bază de acord) se dispută două reprize a 35 de minute.

Porțile : Sînt aceleași ca și pentru meciurile masculine : 7,32 m. lărgime, 2,44 m. înălțime

Greutatea mingii : Se folosesc mingi mai ușoare care au minimum 396 grame greutate.

Echipamentul : Este același ca și pentru bărbați, cu diferența că se pot folosi și pantofi de baschet în locul ghetelor cu crampoane.

Campionate de fotbal feminine se dispută în Anglia, Italia, Suedia, Danemarca, Franța etc.

ȘAH

MAEȘTRI ROMÂNI ÎNVINGĂTORI AI LUI FISCHER

„Partidele pierdute de Fischer sînt mai rare decît eclipsele de Soare", remarca, glumeț, un cronicar șahist. Într-adevăr, Bobby, fostul copil minune, pierde extrem de rar. Victoriile la zero obținute la Taimanov și Larsen sînt numai ilustrări de dată mai recentă ale forței sale de joc. Dar nu trebuie uitat că el a stabilit încă cu cîțiva ani în urmă un record original, obținînd titlul de campion al Statelor Unite printr-o victorie absolută — toate partidele finalei le-a încheiat cu cîștig. În aceste împrejurări, în care un insucces al său reprezintă un eveniment pe arena șahului internațional, este cu atît mai remarcabil faptul că printre cei ce au reușit să-l oblige pe Fischer să rostească amarele cuvinte „cedez" se numără și doi jucători români : marele maestru Florin Gheorghiu, pe care marele maestru american Horowitz l-a numit în „New York Times" : „ucigătorul de giganți", și maestrul internațional Victor Ciocîltea. Ambele victorii românești au fost dobîndite în cele mai importante competiții pe echipe, la Olimpiade, și au constituit atunci singurele înfrîngeri suferite de Fischer. Evident, asemenea succese de prestigiu nu pot lipsi într-o viitoare „Carte de aur" a șahului românesc. Le consemnăm mai jos, considerînd că vor prezenta interes pentru cititorii noștri mai ales ținînd seama de apropiatul meci Fischer-Petrosian.

FLORIN GHEORGHIU — R. FISCHER (Havana, 1966) 1. d4, Cf6 2. c4,e6 3. Cc3,Nb4 4. f3,d5 5. a3,N:c3+ 6.b:c3,0—0 7. c:d5,ed5 8. e3,Ch5 9. Dc2,Te8 10. g4,Cf4 11. h4,c5 12. Rf2,Cg6 13. Nd3,Cc6 14. Ce2,Ne6 15. g5,Tc8 16. h5,Cf8 17. g6,f:g6 18. h:g6,h6 19. Db1,Ca5 20. Cf4,c4 21. Nc2,Tc6 22. Ta2,Cd7 23. a4,Cf6 24. Na3,Dd7 25. Tb2,b6 26. Tb5,Cb7 27. e4,d:e4 28. N:e4,Tcc8 29. Te5,Ng4 30. Cd5,T:e5 31. C:f6+,g:f6 32. d:e5,Cc5 33. N:c5,Dd2+ 34. Rg3,N:f3 35. N:f3,T:c5 36. Dc1,D:c1 37. T:c1,T:e5 38. Rf4,Rg7 39. Ne4,h5 40. Td1,Te7 41. Td5,Rh6 42. Td6 Rg7 43. Tc6,h4 44. T:c4,h3 45. Rg3,Rh6 46. Nb1,Te3+ 47. Rh2,Te1 48. Nd3,Te3 49. Th4+,Rg5. g7 și negrul cedează.

VICTOR CIOCÎLTEA — R. FISCHER (Varna, 1962) 1. e4,c5 2. Cf3,d6 3. d3,Cc6 4. g3,g6 5. Ng2,Ng7 6. 0—0,e5 7. c3,Ce7 8. Ch4,0—0 9. f4,e:f4 10. g:f4,f5 11. Cd2,Rh8 12. Cdf3,f :e4 13. d :e4,d5 14. e:d5,D:d5 15. D:d5,C:d5 16. Cg5,Cb6 17. Ne3,Ca4 18. Tae1,Ndf 19. Nc1,Nf6 20. Ch4f3,Nf5 21. Ce5,Ce7 22. Ce4,Nh4 23. Td1,Tac8 24. Cd6,Tc7 25. Cb5,Tcc8 26. C:a7,Ta8 27. Cb5,Cb6 28. c4,Cb6 29. Cc3,Ca4 30. Cb5,Cb6 31. Ca3,Nf6 32. Tfe1,Ca4 33. Cb5,Cb6 34. Cc3,Cc6 35. N:c6,b:c6 36. b3,Cd7 37. Ca4,C:e5 38. f :e5,Nh4 39. Tfe1,Rg7 40. Td6,Ta8 41. Ne3,Nh3 42. T:f8,T:f8 43. Td1,Tf5 44. C:c5,Tf3 45. Nd4,Tf4 46. e6+,Rf8 47. Ne5,Nf2+ 48. Rh1,Tg4 49. Cd7+,Re7 50. Ng3,R:e6 51. Td6+,Re7 52. Td2,N:g3 53. h:g3,T:g3 54. Ce5,c5 55. Rh2,Te3 56. Cd3,Nf5 57. C:c5,h5 58. a4,h4 59. a5,g5 60. a6,Rf6 61. a7,Te8 62. Ta2,Ta8 63. b4,g4 64. b5,g3+ 65. Rg2,Rg5 66. b6,Rg4 67. b7,h3+ 68. Rf1,g2 69. T:g2+ și negrul cedează.

● **FISCHER ȘI PETROSIAN AU CONVERSAT... PRIN INTERMEDIUL LUI GLIGORICI.** La sfîrșitul săptămînii trecute a avut loc la Vancouver, Canada, tragerea la sorți a orașului în care să se dispute finala meciurilor candidaților între Fischer și Petrosian. Alegerea pe această cale a orașului gazdă a devenit necesară întrucît cei doi competitori ai finalei nu au reușit ei înșiși să se pună de acord asupra localității în care să se întîlnească. În legătură cu această problemă, radio Belgrad a inițiat — cu cîteva zile înainte tragerii la sorți — o convorbire telefonică prin radio între Fischer și Petrosian, prin intermediul lui... Gligorici, care le-a servit ca translator. Redăm mai jos o parte a dialogurilor care au avut loc cu acest prilej :

Fischer : Unde să joc ? Aș prefera Argentina. Această țară e mai aproape de Statele Unite, unde locuiesc eu. De altfel, acolo sînt cele mai bune oferte financiare — fondul de premii este de 11.000 dolari.

Gligorici : Cum vă simțiți în comparație cu forma avută cu Taimanov și Larsen ?

Fischer : Mai bine pregătit. Atunci nu eram tocmai în formă. Acum mă simt bine, chiar foarte bine.

Gligorici : Acordați suficientă atenție condiției dv. fizice ?

Fischer : Am jucat tenis la Denver. Condiția fizică este foarte importantă. Am jucat de asemenea popice. Popice mari. Acest sport este destul de obositor.

Petroian : Unde dorește Fischer să jucăm ?

Fischer : La Buenos Aires.

Petrosian : Eu nu mă voi deplasa în emisfera lui. Practic, el a jucat deja două meciuri în America. Să ne întîlnim undeva la jumătatea drumului. Așa se va putea juca...

Gligorici : El spune că acolo sînt cele mai bune condiții financiare...

Petrosian : Mie îmi plac de asemenea condițiile bune, dar mai sînt și alte chestiuni... Pentru mine, banii nu joacă rolul principal. Important este să fie condiții bune pentru joc, să alegem vremea și localitatea potrivite...

Gligorici : Unde credeți dv., Tigran, că ar fi bine să jucați meciul ?

Petrosian : În Grecia. Nici acolo nu sînt condiții proaste.

Fischer : Cît de mare este interesul pentru meci în Uniunea Sovietică ?

Petrosian : Interesul este mare.

Gligorici (către Fischer) : veți insista asupra condițiilor dv. privind publicul, secundanții și lumina ?

Fischer : Desigur, dar aceasta nu înseamnă că voi cere izolarea de public. Am dorit numai ca secundanții să nu poată avea contact cu jucătorii în timpul partidei.

Petrosian : Sînt de acord cu aceste condiții. Spuneți-i însă lui Fischer că după semnarea contractului să nu mai facă modificări înaintea meciului... Vreau să-l felicit pe Fischer pentru jocul bun și să-l salut. Între altele, care sînt condițiile de la Buenos Aires ?

Fischer : Fondul de premii are 11.000 dolari. 7 500 sînt pentru învingător, 3 500 pentru învins.

Petrosian : La revedere Bobby.

Fischer : La revedere Tigran.

Cu prilejul tragerii la sorți de la Vancouver s-a hotărît ca meciul să înceapă la 30 septembrie la Buenos Aires.

RETROMAT. Ținînd seama că problemele retromat sînt gustate de cititori — după cum reiese și din scrisorile primite la redacție — propunem spre rezolvare o nouă problemă de acest fel.

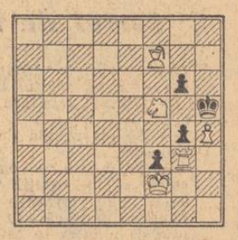

Albul își retrage ultima mutare și dă mat în două mutări.

Poziția de control : alb — Rf2,Tg3,Nf7,Cf5 și pion h4 = 5 piese ; negru — Rh5, pioni f3,g4 și g6 = 4 piese.

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT : 1. Tc8 !!, T : c8 2. Tc2 !!, T : c2 + 3. De2 ! !,T :d2 4. Rh1 ! !, Te8 5. f :e8 damă mat.

Revista „Magazin"

INSTITUIE UN ORIGINAL CONCURS PENTRU FOTOGRAFII AMATORI

Pînă la 15 octombrie crt., trimiteți-ne la redacție cele mai reușite din fotografiile realizate de dumneavoastră în cursul acestui an, reprezentînd diferite aspecte ale actualității noastre.

Cele mai bune fotografii, color și alb-negru, însoțite de scurte texte explicative, vor fi publicate în

ALMANAHUL „MAGAZIN" pe anul 1972

Ne propunem, astfel, ca, prin intermediul imaginilor surprinse pe peliculă de dumneavoastră, să alcătuim cîteva pagini care să oglindească frumusețile patriei noastre, impresionantele construcții ale ultimilor ani, chipurile contemporanilor noștri.

Fotografiile vor fi publicate sub semnăturile autorilor și onorate potrivit tarifelor în vigoare.

Fiecare participant va trimite cel mult trei imagini înfățișînd subiecte diferite ; formatul minim 9/12.

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ LOTO

21 SEPTEMBRIE 1971

Cu 15 lei participați la toate cele 4 extrageri cu șanse mari de cîștig. CÎȘTIGURI ÎN BANI

Luni 20 septembrie 1971, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV Nr. — 729 — Sîmbătă 25 septembrie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

O temerară expediție aviatică în Groenlanda

CEL MAI „NORDIC" NORD AL GLOBULUI

(Pagina a 3-a)

LA TELEFON INIMA!

(Pagina a 5-a)

CE VOM PURTA ÎN 1972...

(Pagina a 6-a)

Marea uzină bucureșteană „23 August" își sărbătorește semicentenarul

FAUR-50

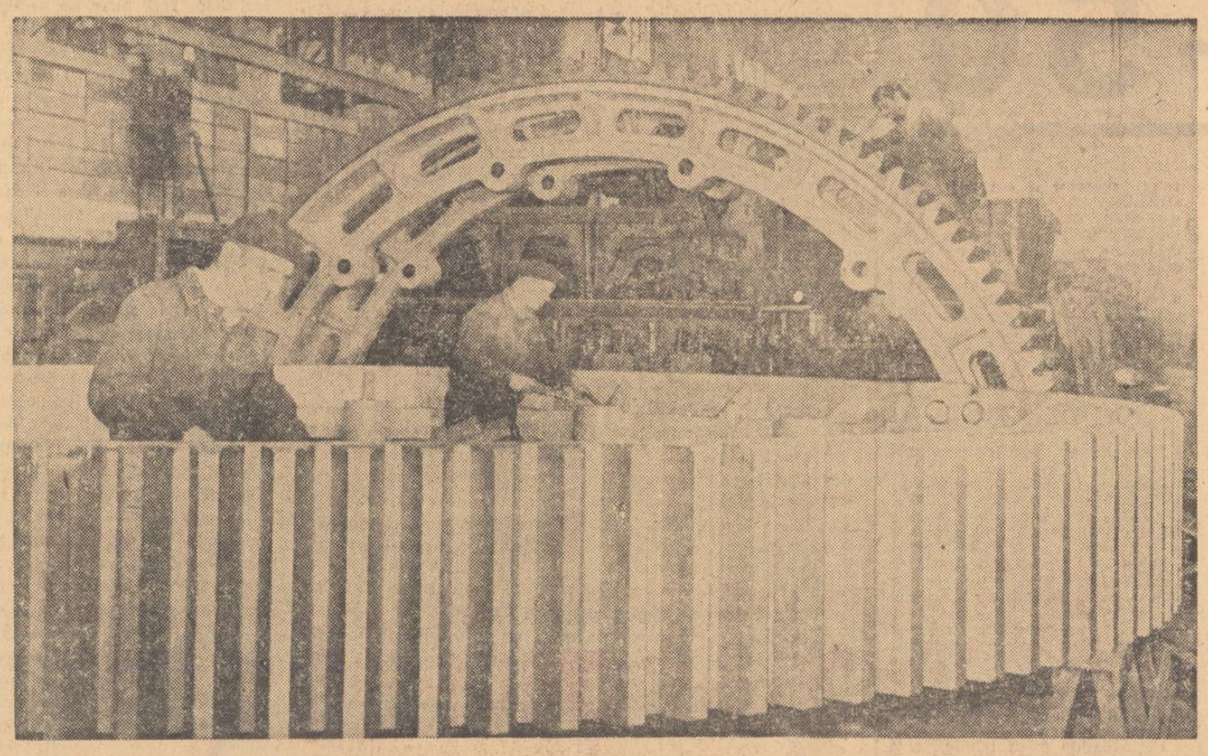

Roți dințate pentru cuptoarele rotative de ciment

Marca „Faur", înscrisă pe cele mai diverse mașini și utilaje care ajută oamenii României socialiste să lucreze cu spor pentru binele patriei, este cunoscută pretutindeni pe meleagurile noastre. O poartă grupuri de foraj și motoare Diesel, o poartă locomotive de mină și tractoare grele, diferite utilaje grele cu care sînt dotate marile noastre combinate moderne. „Faur" stă scris pe liniile de ciment care au purtat mesajul tehnicii românești în multe țări ale lumii, ca și pe numeroase alte utilaje care iau drumul străinătății.

Cei care au creat această marcă de prestigiu, constructorii de mașini ai uneia dintre cele mai mari uzine a țării, „23 August", au avut zilele trecute bucuria de a sărbători, în prezența conducătorului iubit al partidului și statului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, 50 de ani de existență a întreprinderii.

Intrate pregnant în peisajul industrial al Capitalei, uzinele ce poartă gloriosul nume de „23 August" constituie o carte de vizită de prestigiu a economiei noastre naționale. Vizitîndu-i halele moderne, în care tehnica avansată creează și multiplică tehnica avansată, îți vine greu a crede că această uriașă uzină poartă pe umerii săi povara a jumătate de secol. Și, de fapt, nici nu este în întregime așa, căci, deși își sărbătorește semicentenarul, întreprinderea din platforma răsăriteană a Bucureștilor este de fapt extrem de tînără. Supusă unor necontenite prefaceri de ordin tehnic, unor necontenite perfecționări pe plan uman, uzina este mereu alta, semănă foarte puțin cu ceea ce era nu numai cu un deceniu în urmă, ci doar cu ani în urmă.

Metalurgiștii de la „23 August" ne-au invitat să evocăm împreună cei 50 de ani de existență ai unei întreprinderi de care este strîns legată apariția și dezvoltarea industriei noastre grele.

Dificilă sarcină. Căci spațiul strîmt al unui reportaj este cu totul neputincios pentru a cuprinde atîtea și atîtea pagini importante din istoria de luptă, de greutăți și de victorii ale clasei noastre muncitoare. Jumătate din această istorie semicentenară este bogată în bătălii împotriva nedreptății și oprimării, pentru cucerirea unor vieți mai demne. Cealaltă jumătate cuprinde ani de neasemuite eforturi pentru victoria orînduirii socialiste, pentru progresul social și economic al patriei, pentru realizarea mărețului obiectiv fixat de partid: făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

RĂSPUNSUL COMUNIȘTILOR

— In mai multe rînduri, am avut în mijlocul nostru, ne spunea GH. PADURE, membru în Comitetul de partid al uzinelor, pe secretarul general al partidului nostru. De fiecare dată prezența conducătorului partidului și statului nostru, îndrumările și sfaturile sale au constituit pentru noi un puternic îndemn, ne-a mobilizat forțele și energiile.

Și cu prilejul solemn al sărbătoririi semicentenarului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost oaspete drag al uzinei, cuvintele de omagiu rostite la adresa harnicului colectiv, înaltele distincții acordate întreprinderii, celor mai valoroși oameni ai ei, constituind pentru toți cei 12 000 salariați de la „23 August" un imbold puternic spre înfăptuiri cît mai ample în actualul cincinal.

De altfel, la această mare sărbătoare metalurgiștii s-au prezentat cu un bogat bilanț: realizarea în opt luni a unui spor de producție de aproape 197 milioane lei față de perioada corespunzătoare din 1970.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDA săptămînală

DINAMISM CREATOR

Ultimele zile ale săptămînii trecute au fost marcate de manifestările prilejuite de sărbătorirea a 200 de ani de existență industrială a Reșiței. Atenția opiniei publice a fost concentrată asupra semnificației politice dată sărbătoririi, semnificație pusă cu pregnanță în evidență de prezența la Reșița a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a altor conducători de partid și de stat. Vizita secretarului general al partidului într-un asemenea moment aniversar a prilejuit, după cum se știe, o amplă trecere în revistă a tradițiilor muncitorești ale „cetății de foc", a succeselor obținute de acest puternic detașament al clasei noastre muncitoare. Manifestările bicentenarului reșițean ca și celelalte momente însemnate ale vizitei conducătorilor de partid și de stat în județele Mehedinți și Caraș-Severin au făcut o elocventă dovadă a progreselor noastre, au demonstrat cît de puternic este înrădăcinat în conștiința clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor, simțămîntul progresului, dorința de a depăși astăzi rezultatele de ieri. Și mai ales cît de mari sînt, în anii socialismului, posibilitățile pentru această nobilă autodepășire devenită componentă esențială a dinamismului unanim recunoscut al României socialiste, al poporului român.

Aceeași dîrzenie, aceeași hotărîre a clasei noastre muncitoare de a înfăptui neabătut politica marxist-leninistă a partidului, programul elaborat de cel de-al X-lea Congres al P.C.R., și-a găsit o puternică exprimare și în cursul acestei săptămîni, cu prilejul sărbătoririi în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a semicentenarului unei puternice cetăți muncitorești din Capitală — Uzinele „23 August". A fost reliefat și de această dată, amplul proces de dezvoltare, care a dus nu numai la făurirea, pe vechi vetre, a unei industrii noi, moderne, de înaltă tehnicitate și de vaste perspective, ci și la crearea unei vieți noi, a unui om nou, conștient de înaltele sale răspunderi în societate, a unui om înzestrat cu un larg univers spiritual. De-a lungul deceniilor, minunatele tradiții ale clasei noastre muncitoare se vădesc astfel nu numai continuate neabătut ci, mai ales, dezvoltate pe un plan superior, pe măsura rolului conducător pe care clasa muncitoare îl ocupă în țara noastră, în lupta poporului nostru pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Înaltele distincții acordate cu prilejul amintitelor sărbătoriri, cuvîntul

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Contemporani cu noi

CÎND ÎNCEPE MATURIZAREA PROFESIONALĂ?

(Pagina a 2-a)

La examenul de bună gospodărire un singur candidat:

ÎNTREGUL ORAȘ

De cîțiva ani, Alexandria figurează pe lista orașelor premiate pentru virtutea spiritului gospodăresc. Diplomele se tot adună iar orașul cîștigă mereu în frumusețe și modernitate, rivnind pe bună dreptate la titlul de municipiu și prezentînd toate garanțiile că va îndeplini curînd toate condițiile ce i se pretind în această privință. Garanția cea mai sigură este ritmul lui de dezvoltare, arătînd că intrarea în rîndul orașelor industriale i-a accelerat cresterea.

De obicei, cînd vrei să faci comparații cauți mărturii, cauți o raportare la un anumit stadiu. Dar a compara Alexandria cu ea însăși, într-un anumit stadiu parcurs, înseamnă a compara orașul de azi cu tîrgușorul de ieri, puțin mai răsărit decît comunele din jur.

Mergînd prin Alexandria, cu blocurile lui noi, cu o zonă industrială care se mărește neîncetat, cu străzile lui îngrijite, îți pui pe bună dreptate întrebarea: cum se explică faptul că orașul teleormănean reușește să se măsoare cu urbe mari, cu nume sonor, cum se face că buna lui reputație se poate menține la același nivel ani la șir? Explicația nu poate fi găsită, desigur, în altă parte decît în perseverența locuitorilor lui de a se menține între fruntași. Dacă orașul este din ce în ce mai frumos este pentru că oamenii lui vor să fie așa cum le cere capitalei județului lor prestanța ce i se cuvine unei capitale. Comparațiile nu pot fi căutate la epoci din trecutul îndepărtat, ci de la an la an. Alexandria anului viitor va fi, cu siguranță mai frumoasă decît cea de anul acesta și tot așa mereu.

Const. SIRBU și Marius GEORGESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Plăieșii lui Ștefan cel Mare la luptă (compoziție în tuș)

Invitație la drumeție

„MAREA ORGĂ"...

...situată în apropierea orașului Zărnești, această podoabă a naturii din masivul Piatra Craiului este un adevărat punct de atracție pentru iubitorii de drumeție.

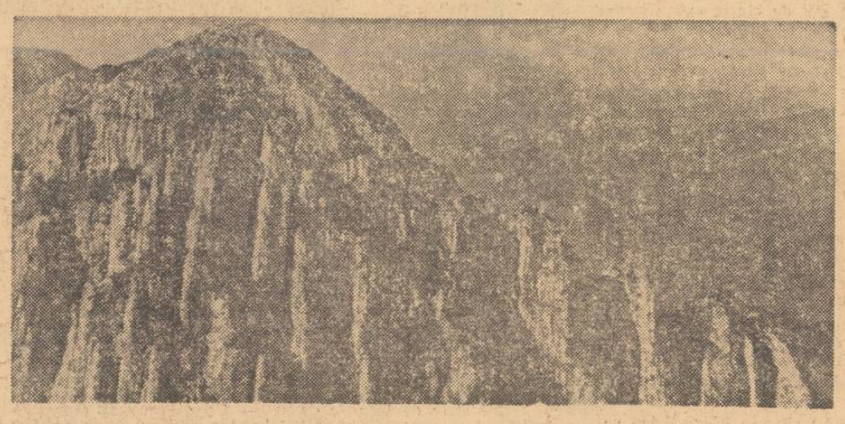

Capete de copii (desen în peniță)

MUZEUL BACOVIA LA ANIVERSAREA NAȘTERII POETULUI

(Pagina a 4-a)

„Stăpînul pămîntului — Omul" de M. LAURENȚIU (stînga); „Țărănci" de EUGENIA BICIOLA (dreapta)

SALONUL ARTELOR FRUMOASE

(Pagina a 4-a)

CÎND MAREA NEAGRĂ ERA CU PATRU METRI MAI PUȚIN ADÎNCĂ...

(Pagina a 5-a)

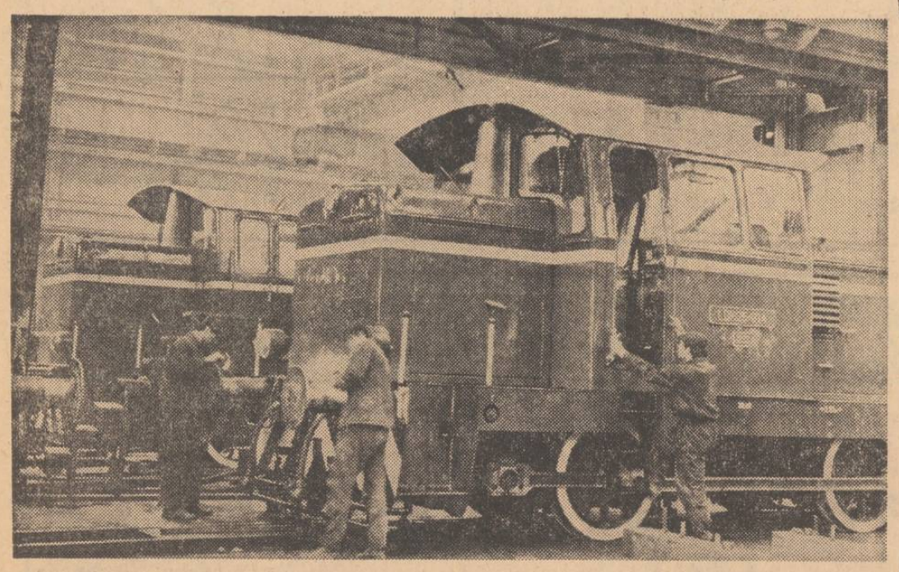

Uzina „23 August" — locomotive

FAUR-50

URMARE DIN PAG. 1

Eforturile pe care constructorii de mașini le depun pentru înfăptuirea cu deplin succes a sarcinilor planificate pentru acest prim an al cincinalului capătă realele lor dimensiuni dacă precizăm că în perioada de muncă de cinci ani care a început, uzinelor „23 August" le revin îndatoriri excepționale de ample. Sporind cu peste 92 la sută, producția, practic se va dubla. Dar nu e vorba doar de o creștere cantitativă ci, în special, calitativă. Argumente în acest sens : asimilarea în fabricație a unor produse de o mare tehnicitate printre care presa hidraulică de 5 000 tone pentru fabricile de plăci aglomerate din lemn, liniile tehnologice de ciment de 3 000 tone pe zi și altele. Mari lucrări de investiții vor completa zestrea uzinelor cu încă o forjă, cu o fabrică de construcții sudate etc. Alți 5 000 de salariați vor îngroșa rîndurile valorosului colectiv.

1921 — LA MARGINE DE BUCUREȘTI

Oamenii privesc deci, cu optimism, spre viitor, fără să uite însă trecutul. Căci așa cum ne spunea tehnicianul **CONSTANTIN STOICA**, unul din veteranii uzinei, „istoria de luptă a colectivului constituie un motiv de mîndrie muncitorească, un îndemn pentru tînăra generație de a continua pe coordonatele generoase ale construcției socialiste tradiția înaintașilor."

Acest trecut începe în acea zi, din anul 1921, cînd pe aceste locuri de la marginea Bucureștilor lua ființă **„prima societate pentru construcții de mașini"**. Numele pompos nu corespundea de loc cu modesta baracă de scînduri în care cițiva oameni lucrau la niște strunguri uzate pentru a repara locomotive. În anii din preajma celui de-al doilea război mondial, întreprinderea se dezvoltase. Se fabricau locomotive cu aburi, aparataje și motoare. Viața muncitorilor din acei ani de grele suferințe, de luptă aprigă pentru pîine și libertate, împotriva fascismului amenințător devenise însă și mai aspră. În timp ce oamenii lucrau în condiții grele cîte 12—14 ore pe zi, rata profitului capitaliștilor care le exploatau munca ajunsese la mie la sută.

În dramaticele condiții din preajma eliberării patriei, îndrumați de comuniști, oamenii uzinei s-au arătat la înălțimea tradițiilor de luptă din anii 1933—1934 cînd steagul roșu flutura deasupra halelor, cînd muncitorii au manifestat pe străzi împotriva exploatării capitaliste. Muncitorii mai virstnici își amintesc cu emoție și mîndrie cum, primejduindu-și libertatea și chiar viața, cei mai înaintați fii ai clasei muncitoare sabotau producția de război, făceau să dispară desene și piese, aruncau subansamble la fier vechi. Zilele glorioase ale insurecției armate au găsit pe numeroși muncitori ai uzinei, încadrați în formațiile patriotice organizate de partid, dezarmînd pe hitleriștii baricadați la sediul prefecturii din Ilfov.

Începuse, pentru uzină și pentru oamenii ei, o nouă etapă de existență, fundamental diferită de cea anterioară. Condițiile de lucru erau încă dificile, viața încă grea. Dar colectivul întreprinderii ce avea să dobîndească gloriosul nume de 23 August știa acum pentru ce muncește.

— Parcă alții erau oamenii care munceau acum în uzina noastră, povestește muncitorul **AVRAM MARIN. Nu o dată, muncitorii stăteau cîte trei zile în atelier ca să termine repararea unei locomotive, fără ca vreunul să se plîngă de oboseală. Partidul ne chemase să contribuim la refacerea transportului feroviar și noi toți ne străduiam să răspundem cît mai bine, acestei chemări. În scurtă vreme, producția se ridicase de șase ori față de cea dinainte de 1944.**

A venit apoi ziua emoționantă a naționalizării. Adunați în curtea uzinelor, 7 000 de oameni aclamau entuziaști trecerea mijloacelor de producție în stăpînirea poporului.

MAREA UZINĂ BUCUREȘTEANĂ 23 AUGUST ȘI SĂRBĂTOREȘTE SEMICENTENARUL

ANI DE AVÎNT

Începeau acei ani de avînt cînd fața uzinei avea să se transforme radical. În perioada 1950—1970 s-au alocat pentru reutilarea și modernizarea uzinei 900 milioane lei, baza materială nou creată permițînd trecerea la fabricarea acelor produse complexe despre care aminteam la începutul acestor însemnări că au dus pretutindeni în țară prestigiul mărcii „Faur". De numele Uzinei „23 August" se leagă nașterea primelor troleibuze, a primelor tractoare pe șenile, a primelor autocamioane de fabricație românească.

Perioada de avînt tehnic și economic a continuat și s-a accentuat în cincinalul încheiat la finele anului trecut, cînd profilul eterogen al uzinei s-a transformat în unul specializat, cu un ridicat grad de integrare. S-au construit în acești cinci ani noi fabrici, printre care cea de locomotive Diesel hidraulice, de motoare, de frîne, turnătoriile de fontă și de neferoase. Marile creații industriale ale acelei perioade — combinatul siderurgic de la Galați, cele chimice din Pitești, Govora, Tr. Măgurele poartă pe multe din utilajele lor marca prestigioasei uzine bucureștene.

Despre toate acestea și-au amintit în ziua sărbătorească a aniversării semicentenarului miile de făurari ai uzinei care au creat și creează nu numai mașini, ci și oameni cu o înaltă conștiință politică și profesională, fii demni ai clasei muncitoare. Evocînd anii de luptă ai semicentenarului, oamenii de la 23 August sînt hotărîți să ducă mai departe, în minunatele condiții ale zilelor pe care le trăim, prestigiul uzinei lor, să-și înscrie numele pe noi pagini glorioase de muncă, puse în slujba nobilului ideal al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Paul MARIAN

AGENDĂ săptămînală

DINAMISM CREATOR

URMARE DIN PAG. 1

cald de felicitare rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, au exprimat înalta prețuire pe care o acordă partidul, conducerea sa, celor ce muncesc, harnicilor făuritori de bunuri materiale, încrederea nestrămutată că și în viitor ei vor fi la înălțimea nobilei misiuni ce revine clasei muncitoare — clasă conducătoare în societate. Prezența conducătorilor de partid și de stat, în mijlocul oamenilor muncii, a fost nu numai un emoționant moment sărbătoresc, nu numai un viu prilej de manifestare publică, deschisă și entuziastă a dragostei, a stimei nutrite de poporul nostru față de partid, de conducerea sa, personal față de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Vizita a prilejuit și discuții de ordin practic. Au fost abordate în mod concret numeroase probleme ale dezvoltării întreprinderilor, în raport cu cerințele economiei naționale, s-au stabilit măsuri importante pentru înfăptuirea unor obiective de seamă privind sarcinile de producție dar și a celor privind creșterea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii. Această preocupare a fost subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu care arăta : „După cum vedeți, tovarăși, o dată cu preocuparea pentru dezvoltarea industriei, sporirea continuă a producției și ridicarea calității producției, ne îngrijim permanent de creșterea bunăstării maselor populare. Întreaga politică a partidului nostru este închinată omului, fericirii lui ! Socialismul însuși înseamnă bunăstarea și fericirea tuturor celor ce muncesc ! Vom face totul ca viața poporului român să devină cît mai fericită, cît mai îmbelșugată !".

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cursul săptămînii care se încheie, cu membri ai Uniunii Scriitorilor, a subliniat preocuparea conducerii partidului nostru pentru problemele creației spirituale. Întîlnirea, după cum se știe, a fost consacrată analizării modului în care acționează Uniunea Scriitorilor pentru traducerea în viață a programului privind îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid cît și examinării unor probleme legate de pregătirea viitoarei Conferințe pe țară a Uniunii Scriitorilor. În încheierea dezbaterilor, la care au luat cuvîntul numeroși scriitori, a vorbit tovarășul Nicolae Ceaușescu care a subliniat sarcinile ce stau în fața Uniunii Scriitorilor, a tuturor celor care își desfășoară activitatea în domeniul literaturii, în vasta acțiune de educație socialistă a maselor, pentru crearea unor opere care prin înaltul lor mesaj să slujească idealurile socialismului, poporul, națiunea socialistă, aducîndu-și contribuția la formarea omului nou, făuritor al societății socialiste multilateral dezvoltate.

Imaginea bogatei activități politice din această săptămînă, activitate strîns legată de cerințele edificării socialiste, se întregește prin amplele dezbateri care au avut loc, în prezența conducătorilor de partid, cu prilejul plenarelor lărgite ale unor comitete județene ale P.C.R. În cadrul acestor forumuri ale comuniștilor sînt dezbătute, într-o atmosferă de înaltă exigență partinică, de responsabilitate comunistă, îndatoririle de deosebită însemnătate ce revin organelor și organizațiilor de partid din județe în lumina complexului program de perfecționare a activității politico-ideologice și cultural-educative elaborat de tovarășul Nicolae Ceaușescu și aprobat de conducerea partidului. Plenarele lărgite ale comitetelor județene au exprimat deplina adeziune a comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii din respectivele județe la prevederile programului de educație comunistă, hotărîrea fermă, categorică de a-l înfăptui neabătut, de a ridica la un nivel superior întreaga activitate destinată dezvoltării conștiinței specialiste a maselor.

Un loc deosebit în prezentarea evenimentelor săptămînii se cuvine acordat, desigur, muncii entuziaste depuse în întreprinderile industriale și pe ogoare pentru îndeplinirea sarcinilor economice. Ziarele au început să publice știri despre cei ce și-au îndeplinit cu zece zile chiar înainte sarcinile pe trei trimestre. Sînt dovezi grăitoare ale muncii harnice și spornice și un îndemn pentru toate colectivele de muncă. În același timp, vești bune de pe ogoare arată că, o dată cu încetarea ploilor au început intens, în toată țara lucrările de recoltare și însămînțare pe care vremea nefavorabilă le-a întrerupt. La sate, mecanizatorii, cooperatorii, tehnicienii și specialiștii din agricultură știu cît de mare e acum prețul fiecărei zile de lucru. Trebuie muncit bine, cu multă chibzuință, folosind toate mijloacele, fiecare ceas. Lucrările sînt pe cît de numeroase pe atît de complexe. Efectuarea lor cît mai repede și în cît mai bune condițiuni constituie o mare și deosebit de importantă problemă a economiei naționale. Strînsul porumbului de pe cîmp și pregătirea recoltei viitoare de grîu sînt sarcini care cer mobilizarea tuturor forțelor din agricultură. În aceste zile, pe ogoare se trăiesc clipele unei autentice bătălii cu timpul. În fiecare unitate agricolă e nevoie să se muncească operativ și eficient, să nu se constate lipsurile sau greutățile, ci să se rezolve pe loc, cu mijloacele existente, printr-o puternică concentrare de forțe. Este nevoie să se facă totul pentru ca în zilele prielnice și însorite pe care meteorologii le anunță pînă spre finele lunii să se recolteze fără pierderi și să se depoziteze culturile tîrzii, să se pregătească viitoarea recoltă de grîu. Aceasta a fost principala sarcină a săptămînii, aceasta rămîne ca sarcină de căpetenie pentru săptămînile ce vin.

...Săptămîna care se încheie, bogată în evenimente de amplă rezonanță, se conturează prin puternicul dinamism generator, în toate domeniile de activitate, a unor fapte demne de epoca pe care o trăim. Intensitatea muncii din agricultură, bilanțul de laudă pe cele trei trimestre ale anului se adaugă bilanțului bogat pe care fiecare săptămînă îl înregistrează în procesul de edificare economică, socială și umană, proces neîntrerupt, pe care întregul popor îl trăiește cu încredere, cu satisfacția datoriei împlinite, cu hotărîrea de a munci neabătut pentru înfăptuirea măreților sarcini ce stau în fața României socialiste.

Contemporani cu noi

Cînd începe maturizarea profesională ?

Dă-i fapt întrebarea i-am pus-o mai direct, mai personal : Cînd a început maturizarea dumneavoastră profesională ? Și mi-a răspuns spontan, tot cu o întrebare : A început, într-adevăr ? Am luat vorbele drept o glumă făcută pentru a destinde atmosfera puțin crispată a oricărui început de interviu.

Gîndindu-se puțin, arhitectul NICULAE PRUNCU de la Institutul Proiect București, mi-a răspuns cu greutatea anilor de practică, de experiență : Cred că maturizarea începe atunci cînd îți dai seama că orice problemă profesională ai de rezolvat, este și mare și mică.

— Cu alte cuvinte, cînd înțelegi că nu poți neglija nimic sau cînd înțelegi că trebuie să înveți arta de a prețui amănuntele.

— Cam așa, dar maturizarea de care vorbim presupune o integrare a tuturor calităților umane, profesionale.

— E extraordinar de greu o astfel de integrare.

— Categoric. Cînd spun, integrarea calităților mă gîndesc la cele esențiale. Asta ar însemna integrare în mai mare sau mai mică măsură, a unora sau altora dintre calitățile despre care se vorbește în mod obișnuit.

— Cînd ați învățat să respectați detaliile ?

— Cînd am lucrat la primele proiecte de tipizare. Am fost obligat să rezolv probleme pe care în mod obișnuit nu le-aș fi observat. Mi-a folosit mult, în profesie.

— Primul proiect a fost...

— Acela al unei creșe la Hunedoara.

— Ultimul sau ultimele proiecte ?

— Sînt proiectele liceului G. Coșbuc, ale unui ansamblu turistic lîngă lacul Mogoșoaia, unui ansamblu de alimentație publică și cazare la EREN.

— Care dintre proiectele dv. v-au fost cele mai dragi ?

— Nu știu.

— Nici măcar cîte proiecte ați făcut pînă acum ?

— Nu. Poate, e mai bine să vă spun ce proiecte m-au solicitat în mod deosebit.

— Accept corectura și aștept răspunsul.

— Mi-a solicitat calitățile profesionale și mi-a plăcut mult, în același timp, proiectul pentru extinderea hotelului Athénée Palace a cărei realizare — mă refer și la proiect și la construcție — a însemnat cinci ani de viață.

— Dar de restaurări de cînd vă ocupați ?

— Din 1968, de cînd lucrez la restaurarea Palatului domnesc de la Curtea veche.

— După cîte știu, vă pasionează.

— De unde știți ?

— Dăruiți acestor lucrări și mult din timpul dv.liber ? Ați înfruntat păreri contradictorii pentru idei, pentru păreri la care țineți ?

— E adevărat. Mă pasionează restaurarea la care lucrez acum. Este munca ce pretinde o cuplare perfectă între cercetarea istoricilor, arheologilor și proiectare, astfel ca ea să transmită oamenilor ceea ce este mai greu descifrabil, la prima vedere.

— În ce stadiu se află lucrările ?

— S-au degajat vestigiile pe tot frontul de sud, pînă în dreptul Bisericii domnești. Sper că în curînd să dăm în funcțiune zona visteriei, pivnițele de sub sala tronului.

— V-ar place să vă ocupați de o nouă restaurare ?

— Nu știu. Arhitecților le place să nu se repete. Dar dacă s-ar ivi prilejul...

— N-ați zice, nu ! După cît am înțeles, proiectul liceului G. Coșbuc prezintă, ca proiect, noutăți pentru construcția școlilor la noi în țară. În ce constau ele ?

— De pildă, clasele — 20, în total — nu mai sînt dreptunghiulare ci pătrate, luminate din două părți, clădirea are numai parter și etaj.

— E într-un fel, o experimentare ?

— Bineînțeles, iar avizarea nu are loc fără discuții, fără ezitări, fără păreri contradictorii.

— Toate acestea servesc proiectului inițial ?

— Firește. Însuși autorul proiectului devine după un timp, mai sceptic vizavi de ceea ce a gîndit și a lucrat. Proiectul a suferit unele modificări, cred eu, binevenite.

— Ați dori să realizați ceva anume în viitor ?

— Nu, ceva anume, ci doar *ARHITECTURĂ !*

Am înțeles că se referea la arhitectură de calitate, la arhitectura care să militeze pentru cerințele și nevoile societății noastre socialiste.

Lucia MANOLESCU

Clepsidra

LAUDA LUCRURILOR

de Constantin VIȘAN

O casă cu zeci și zeci de încăperi. Deschizi fiecare ușă surprins, mulțumit, încîntat. Ești plin de admirație pentru acest gospodar care-a prevăzut totul, care n-a uitat nimic, care-a aranjat fiecare cameră, fiece colțișor cu toate cîte-i sînt de trebuință unei familii, cu lucruri la care te-ai gîndit și tu, cu tot ce face viața plină, civilizată, frumoasă. Aici e dormitorul, dincolo șufrageria, aici camera copiilor, dincoace baia, bucătăria, cămara. Mobilate, în variante, în combinații visate și de tine.

Un magazin nesfîrșit,fabulos, aranjat cu gust. Găsești în el tot ce-ai căutat, multe din frumusețile admirate în cine știe ce orașe ale lumii.

O imensă expoziție a hărniciei unui popor, a geniului său artizanal, o sugestivă demonstrație a drumului parcurs de România de la ceramica de Cucuteni și furca de tors la mașini „Dacia" și cinescoape.

Iată ce-mi sugerează cel de-al 5-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum... Ochii ar dori să cerceteze totul, să mîngîie îndelung culorile, formele celor mai reușite dintre obiectele supuse confruntării cu potențialul cumpărător. Mobilă, textile, tricotaje, marochinărie, încălțăminte, chimicale, articole de sport, produse agroalimentare, materiale de construcții, bunuri de uz îndelungat. Peste 70 000 de modele în care au fost materializate priceperea, hărnicia, îndeminarea, forța creatoare a mii și mii de muncitori, tehnicieni, ingineri, specialiști din industria socialistă republicană, meșteri iscusiți din cooperația meșteșugărească și de consum, din cooperativele agricole de producție și din industria locală.

Sînt demne de laudă miinile care-au transformat lîna oilor și aurul negru al sondelor în aceste stofe mingîioase, în aceste costume elegante, lemnul pădurilor în aceste piese de mobilier cu nimic mai prejos de faima unor stiluri de mult intrate în istorie, fierul și oțelul, siliciul și pielea în aparate de radio și televizoare, frigidere și mașini de cusut, în farfurii și policandre, în pantofi și serviete, în biciclete și autoturisme. Deși poartă marca unor fabrici tinere, multe din aceste mărfuri au atins performanțe tehnice și estetice de bun augur.

E bogată, variată, frumoasă și larg solicitată această recoltă model a industriei bunurilor de consum din țara noastră. În complexul expozițional de la Casa Scinteii, pe un spațiu de 20 hectare, mulțimi impresionante au asistat la un concurs al bunului gust, al ingeniozității, al apropierii de nevoile consumatorilor. În multe dintre obiectivele expuse a fost încorporat un îmbucurător efort de creație,de căutare a frumosului. Am simțit, privind rodul muncii miilor de meșteri că în el vibrează poezia. Se poate afirma fără teamă de exagerare, că în industria bunurilor de consum din țara noastră, funcționalitatea, utilul, se îmbină tot mai fericit cu esteticul.

Așteptăm ca toată această superbă, multicoloră, promițătoare mochetă să fie multiplicată, trecută în producție de serie, trimisă spre piață, spre cei care au apreciat-o cu generozitate.

La examenul de bună gospodărire un singur candidat:

ÎNTREGUL ORAȘ

URMARE DIN PAG. 1

Deși în acest caz arhivele nu sînt de prea mare folos, totuși, întîlnirea unui vechi hrisov ne-a oprit pentru cîtva timp, obligîndu-ne la unele comparații. E vorba de unul din documentele fundamentale numit *„Estrucția condițiilor de hălăduire a celor ce vor primi a se așeza cu șederea în noua adunare de oraș Alexandria"*, un fel de constituție locală, întocmită la 1 iulie 1834, avînd 42 de articole. „Hălăduirea" celor noi veniți aici este reglementată meticulos, cu grijă față de obște, ceea ce arată că la Alexandria sălășluește încă de la începuturi, seriozitatea, spiritul cetățenesc. Iată un exemplu care vizează ordinea și buna conviețuire a locuitorilor. Zice articolul 35 : *„Dacă vreun orășean din oricare, fără osebire, se va întîmpla să fie gîlcevitor, răzvrătitor sau rău nărăvit, și va pricinui vătămare de pagubă sau de cinste cuiva, pentru un asemenea om, cînd se vor ridica șapte oameni într-o glăsuire și vor jelui epitropiei în două rînduri, și cînd epitropia, după povățuirea ce-i va face nu se va părăsi și al treilea iarăși se va jelui, să aibă toată voia epitropia ca luînd un arhitector și cîțiva oameni cinstiți, cu știință de asemenea, fără însă să fie vreunul din jeluitori și cu dreapta cumpătare, orice acaret nemișcător va fi avînd să i se plătească și să se izgonească din oraș iar ca drept osîndă, ca unul ce s-a făcut călcător înscrisului său, să fie supus bunelor orînduieli, să i se poprească din preț a treia parte".*

Astăzi cînd în Alexandria **se poate vorbi despre o nouă așezare**, această „Estrucție" își găsește un viu ecou. În noile condiții în care trăiește orașul, vedem în „Estrucție" un îmbold de a se îngriji de buna lui gospodărire, ghidîndu-se după legislația noastră socialistă și căutînd a i se da Alexandriei, aspectul, confortul, buna conviețuire cerute de epoca noastră.

Primarul Ion Ribu examinînd în fața noului spital planul unei noi construcții

În vechile hrisoave se arăta că locuitorii *„dorind să-și dobîndească odihna locuinței au cumpărat o moșie alegînd locul pentru clădirea orașului, deosebind ulițele și piețele de locurile de prăvălii și case, le-au împărțit pe cvartale cu numiri și văpsele, mahalale și părți mici, clădind case și prăvălii, au statornicit oraș, dîndu-i numirea de Alexandria".*

Deși e vorba de o situație petrecută acum mai bine de un secol, ea se repetă oarecum, în alte împrejurări căci prin extinderea orașului a fost nevoie de noi delimitări, de noi „văpsele" care să arate numele noilor străzi, ale noilor cartiere. Între gospodarii de azi se numără și ION RIBU, primarul orașului, fost muncitor, care și-a completat studiile, fiind atras de istorie.

— Ce subiect v-ați ales pentru lucrarea de examen de stat ? l-am întrebat pe primar.

— Un subiect legat de aceste locuri, abordîndu-l nu numai sub aspectul său istoric, ci și sub cel economic și social. E vorba despre istoria veche și nouă a Alexandriei.

Așadar, primarul s-a prezentat în fața comisiei căutînd să dovedească ce știe și cît știe despre orașul în care muncește, și după aceea, să rămînă un perpetuu candidat, căci lucrarea lui de diplomă se cere mereu, mereu completată, pentru că mereu, mereu Alexandria, în anii socialismului, dobîndește calități și trăsături noi.

În zestrea documentară a Primăriei există o monografie scrisă cu prilejul împlinirii unui secol de existență a orașului. Citim în ea despre începuturile modeste ale orașului de pe Vedea, citim impresii scrise de August Treboniu Laurian, Ion Simionescu, N. Iorga. Toate amintesc despre o așezare modestă care făcea eforturi enorme să devină pavată, electrificată, canalizată dar care nu putea înainta fiindcă primarii erau mașieri și industriași.

Actuala înflorire a orașului, obligă mai mult decît oricînd pînă acum la scrierea unei noi monografii care este redactată cu sprijinul unor specialiști, al cadrelor didactice. Monografia va consemna fondarea unui oraș industrial în plină cîmpie, care va avea o modernă uzină de rulmenți. Și aceasta la Alexandria, acolo unde în trecutul nu prea îndepărtat ocupația principală a locuitorilor era agricultura.

În ciuda dezvoltării lui, în oraș se ivesc încă „necazuri" ce ridică probleme în fața edililor :

— Nu mai ajunge gara !, se spune astăzi la Alexandria.

În adevăr, gara nu mai face față pe deplin solicitărilor actuale ale vieții economice. De aceea, gara a fost supusă unui proces de modernizare, de extindere, creîndu-se o rețea suplimentară de linii spre platforma industrială.

— Nu mai ajunge poșta ! se auzea spunîndu-se la Alexandria.

În adevăr, vechiul local devenise necorespunzător cerințelor vechilor și noilor locuitori și un local recent construit i-a luat locul. În oraș există un Palat al Telefoanelor și Poștei.

— Nu mai ajunge rețeaua comercială ! s-a zis și se zicea la Alexandria.

În adevăr, creșterea populației ridică problema lărgirii spațiului comercial. Un mare complex va asigura condiții optime de desfacere a mărfurilor și nu numai el, ci și alte magazine noi. La fel se întîmplă cu cinematograful, cu casa de cultură, cu atîtea și atîtea alte obiective social-culturale.

Acest „nu mai ajunge !" apare ca reflex al cerințelor tot mai mari, presante, a acestei noi istorii a Alexandriei. O istorie pe care perpetuul candidat ION RIBU o studiază cu aceeași sîrguință ca în facultate și care-i pretinde să dea examene în fiecare zi, alături de deputați, de toți locuitorii orașului, cu diplomele lui atît de multe încît ar putea deschide o expoziție.

Const. SÎRBU
Marius GEORGESCU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

MIHAELA IONESCU și ILEANA C., București : ați făcut o pasiune subită, cu slabe șanse de a deveni cronică. Intervenția noastră se oprește doar la cuvinte, ceea ce înseamnă că veți fi aproape deloc încîntate. Balraj Sahny din filmul indian „O floare și doi grădinari", n-a trecut pe la redacția revistei „Magazin", deci nu sîntem în măsură să vă îndeplinim dorința. Ne-ar bucura mult însă să aflăm cum ați început noul an școlar, ce planuri legate de învățătură v-ați făcut, cum o să rezolvați în condițiuni aptime, o seamă de amănunte care țin de sintaxă. Iată, așadar, că o mulțime de lucruri trebuie puse la locul lor, înainte de a-i scrie lui Balraj Sahny...

■

PIRJOL C. CORNEL, București : Acuzațiile pe care le aduceți direcției școlii generale nr. 23, sînt dintre cele mai grave. Se impune o cercetare amănunțită a împrejurărilor în care cei doi copii ai dv. au rămas repetenți. Nu punem în cumpănă faptul că nu patima, ci dragostea firească față de copii v-au îndemnat, în primul rînd, să ne scrieți. Reținem însă că ați avea de spus mai mult decît ați spus. Vom înainta memoriul dv. forurilor competente...

■

C. CATZIGHERA, București : Anecdotele au harul lor inconfundabil cînd beneficiază de spontaneitate și gust. Dar, atunci cînd nu mustesc de prea multă înțelepciune — ca în cazul de față — e mai bine să rămînă în paginile revistelor străvechi, din care le-ați tras. Nu fără mirare ne-am întrebat de unde atîta energie ca să poposiți cu o consecvență demnă de ceva mai bun, în lecturi din reviste periferice, apărute în Franța pe la începutul secolului. Este, firește, plăcerea dv. Dar de ce s-o mai *și publicăm* ? Nimic nou *de atunci* pentru *acuma*. Un praf gros șade printre rînduri și, în loc să rîdem, cum ați fi vrut, ne-am pomenit mototolind paginile. Așa că, parafrazînd unul din textele pe care ni le-ați trimis, vom spune cu sinceritate : vous êtes prié d'assister la uitarea lor...

■

Au trecut cîteva săptămîni de cînd am publicat, în acest spațiu, niște istorioare cu păsări. RADU POPESCU, din Suceava, este de părere că întîmplări cu păsări ar trebui să publicăm în fiecare număr al revistei, drept care, ne oferă două, iar pe măsură ce păsările vor mai fi dispuse să întreprindă și alte... întîmplări, noi ne vom mira de ele și le vom publica. Iată una din întîmplările comunicate de tov. Radu Popescu : *„În primăvara acestui an, două rîndunele au poposit pe acoperișul unei case din comuna Drăgănești-Brusturi, județul Neamț, și au început să-și construiască cuibul. O familie de vrăbii părea că supraveghează munca harnicelor rîndunele. Cînd cuibul a fost gata „pentru recepție", vrăbiile l-au ocupat, fugărind rîndunelele. Zile în șir s-a dat o luptă aprigă între cele două familii rivale, luptă ce s-a încheiat cu victoria chiriașelor abuzive, a vrăbiilor. Amărîte, rîndunelele păreau să-și spună : dacă acest cuib la care am muncit nu poate fi al nostru, apoi nu va fi nici al lor. Și, într-o după amiază, cînd vrăbiile erau plecate, rîndunelele au început să aducă nămol, au astupat cuibul. L-am văzut și eu. Era ca o nucă de cocos, ca o cetate fără nici o deschizătură. Astfel s-a încheiat răfuiala"*... Din punct de vedere păsăresc, rîndunelele au avut dreptate. Povestea cu berzele, în numărul viitor...

■

N.N., Craiova : Iarăși poezii îndoliate. Ne-am exprimat părerea cu puțin timp în urmă. Nu de talent duceți lipsă, ci de starea ce realizează conștiința talentului. Nu stăpîniți relația logică dintre termeni, mimați o mișcare dinafara dv., sensurile unor gînduri vi se pierd ca o clisă friabilă printre degete. De pildă : *„Suferința sufletu-mi despoaie / Sunt lipsit de calm și de avînt"*... Iată o ambiguitate cel puțin rizibilă, („lipsit de calm și de avînt").

■

DOINARU, Constanța : Epigrama la serialul *Bunicul și porunca a șasea*, de Petre Sălcudeanu, este... reușită :

Dacă Petre Sălcudeanu
Ni-l va da tot cîte-un pic,
Cînd s-o termina romanul
O să fiu de mult bunic...

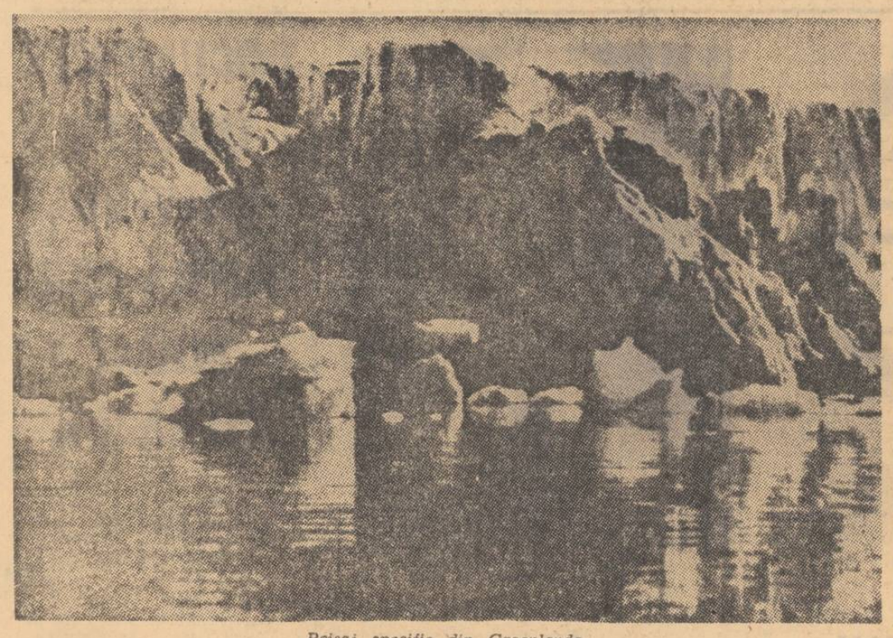

Peisaj specific din Groenlanda

CEL MAI „NORDIC" NORD AL GLOBULUI

O temerară expediție aviatică în Groenlanda

Imensele regiuni care înconjoară Polul Nord constituie de secole o zonă ce fascinează exploratorii și oamenii de știință. În pofida condițiilor de viață extrem de aspre, ierni cumplite învăluite într-o noapte continuă, unor furtuni de-o rară violență, pe aceste meleaguri neospitaliere trăiesc, de milenii, populații băștinașe vădind o mare varietate etnografică. „PROGRAMUL BIOLOGIC INTERNAȚIONAL" a îndrumat una din secțiile sale de lucru înspre studierea acestor civilizații, printre care un loc deosebit de important îl ocupă eschimoșii.

În cele ce urmează redăm unele mărturii și concluzii — date publicității acum citva timp — ale unei expediții științifice franco-elveține care, anul trecut, a explorat din avion regiunea cea mai septentrională a lumii, aterizînd în locuri necălcate încă de picior de om.

Echipa de savanți prestigioși era formată din prof. Robert Gessain, directorul Muzeului Omului din Paris, prof. Louis Rey, membru al Comitetului național antartic din Franța, și prof. Jean Mosnier, director adjunct al laboratorului de fizică al Școlii normale superioare din Paris. În calitate de copilot, din echipă a făcut parte inginerul elvețian Jacques Bailly, specialist în electrotehnică. Un amănunt interesant : Pilot-titular a fost profesorul Rey, deținătorul unui permis special de zbor, dobîndit după un minuțios antrenament pe lungi distanțe și pe itinerare oceanice.

„În măsura în care ne apropiem de Inlandsis, calota glaciară ce acoperă partea centrală a Groenlandei — relatează prof. Rey — *aisbergurile devin din ce în ce mai impunătoare, ajungînd să aibă o înălțime cu mult superioară, să zicem, unor blocuri de imobile. De-ar fi să ținem seama și de partea aflată sub apă, unele dintre ele depășesc înălțimea turnului Eiffel. Expediția noastră a străbătut, în avion, o distanță totală — Geneva — Geneva, de 14 000 km, etapele principale fiind Aberdeen, în Scoția, Stornoway, pe insulele Hebride, și Reykjavik, în Islanda. Din Islanda au zburat în direcția Groenlandei, atingînd întîi Mesters — Vig, la nord de Scoresbysund, și, mai apoi, așa numita Stațiune — Nord și Capul Moltke la 82° latitudine nordică".*

Interesul științific al unei asemenea călătorii este considerabil, fără a mai vorbi de aspectul ei... să zicem, de performanță sportivă. Înainte de toate, trebuie subliniată importanța din punct de vedere geofizic și geodezic.

Studiez de multă vreme — arată în continuare prof. Rey — *problema derivei ghețarilor, folosind în acest scop fotografii luate de către sateliții meteorologici. Mă interesează în mod deosebit să cercetez cum se formează gheața și cum evoluează de-a lungul coastelor groenlandeze, alcătuirea banchizelor, configurația canalelor create în urma fărîmițării crustei glaciare. De mare importanță este, fără îndoială, studierea fenomenelor legate de rezistența la frig a organismelor. Am cercetat astfel, la fața locului, tipurile de bacterii și de microfaună, proprii acelei ambianțe austere; de asemenea, am făcut observații minuțioase asupra adaptării umane la un climat de o neobișnuită asprime.*

Am avut, printre altele, — continuă prof. Rey — *prilejul de a trece printr-o furtună magnetică, fapt care a dus la întreruperea legăturilor noastre radio. Este vorba de o perturbare prelungită, însoțită de erupții solare ce îndreaptă spre Pămînt fluxuri de particule care „demolează" straturile ionosferice asupra cărora se reflectă, în mod obișnuit, undele radio. Propagarea acestora nu se mai poate efectua decît în linie dreaptă și cel mai neînsemnat paravan muntos este în stare să întrerupă legătura. Atîta vreme cît durează un asemenea flux de particule, îndeobște trei sau patru zile, ionosfera are caracteristici variabile de la un minut la altul.*

Cea mai mare parte a timpului am navigat utilizînd Soarele drept punct de reper, ceea ce reclama existența, la bordul avionului, a unor instrumente de referință. Dispuneam, în acest scop, de un ceas elvețian cu cuarț, a cărui variație cronometrică nu este decît de cîteva zecimi de secundă într-o lună, de un sextant pentru a măsura înălțimea Soarelui deasupra orizontului, și de un compas solar (un model cu desăvîrșire nou), pentru a determina unghiul său în raport cu nordul geografic.

Am făcut investigații prețioase, din punct de vedere științific, în legătură cu meteorologia circumpolară și cu deplasările ghețurilor de-a lungul coastei estice a Groenlandei".

Groenlanda oferă magneticienilor avantajul de a fi o întindere în mod practic lipsită de parazitii generați de activitățile industriale din regiunile dezvoltate din acest punct de vedere. Natura rocilor străvechi din care este alcătuită și uriașa grosime a ghețarilor ce o acoperă sînt premise prielnice studiului aprofundat al variațiilor rapide ale cîmpului magnetic. În acest sens, Groenlanda constituie un adevărat tărîm de referință.

- **Bolnavii — un șir de șomeri din Italia pînă în America.**
- **„Rolls Royce" nu rezolvă toate problemele.**
- **O carieră strălucită s-a întrerupt în aprilie.**
- **La Seattle s-au ieftinit chiriile — dar asta nu bucură pe nimeni !**
- **Povestea lui Carlo Sardilli.**
- **Ancheta inițiată de „Mirrorscope".**

MALADIA PE CARE MEDICII NU O POT VINDECA...

Nu este numai o boală britanică. Ea lovește Europa. Alarmează Statele Unite. «Mirroscope» examinează astăzi situația... — un șir jalnic de oameni care ar putea lega țărmul Italiei de coasta de vest a Americii...

Care este această boală teribilă, pe care-și propune să ancheteze „Mirrorscope" — celebră echipă de reporteri a ziarului „Daily Mirror" din Londra ? Cum se manifestă această molimă, atît de cumplită încît victimele ei ar putea acoperi un pod transatlantic imaginar ?

Maladia nu poate fi detectată cu instrumentele obișnuite ale medicului. Nici un termometru și nici un stetoscop nu pot sesiza simptomele bolii. Pentru că maladia pe care o studiază „Mirroscope" are un caracter social și îmbracă, mai ales în actuala perioadă, forme acute. Această boală se numește șomaj...

Ancheta inițiată de „Mirrorscope" a fost prilejuită de concedierile masive din Anglia, care au făcut ca numărul șomerilor să atingă cifra de peste 900 000. Reporterii și-au propus să investigheze însă mai profund, să arate ce se ascunde în spatele cifrelor șomajului din Marea Britanie și din alte țări capitaliste. Și atunci s-au hotărît să prezinte pe cîțiva din „bolnavii" atinși de morbul șomajului — pe Clyve Bayliss, pe Charles Dalbec și pe Carlo Sardilli. Adică șomeri, din Anglia, din S.U.A. și din Italia.

★

— Credeam că o dată angajat la o firmă atît de solidă ca Rolls Royce am rezolvat toate problemele — a mărturisit Clyve, reporterului Richard Sean.

Dar să-l lăsăm pe reporter să povestească :

„Clyve locuiește la doi pași de poarta uzinelor Rolls Royce din Derby.

El îi urmărește pe muncitori intrînd în uzină. Acuma nu mai face parte din rîndurile lor. La 32 de ani, locuind încă în casele companiei, el este o victimă a recesiunii de la Rolls și unul din cei 900 000 de șomeri britanici.

El a intrat la R.R. în urmă cu șase ani, ca muncitor constructor. După un an, a devenit ajutor de contramaistru, cînd a început să plătească rate pentru o casă. El și soția lui, Carole, au început să-și construiască familia și un viitor.

«La sfîrșitul anului trecut discutam să ne mutăm vara aceasta în casa nouă» — spune Carole.

Dar după trei luni, într-o noapte, Clyve i-a povestit soției sale că a devenit «excesiv» că a rămas fără lucru..."

Clyve se înscrisese mai de mult să facă pentru prima oară o excursie în străinătate — șase zile în Spania. Dar, după ce a rămas șomer, și-a retras banii. A renunțat la excursie. A încetat să achite și plățile pe care le făcea în contul casei.

Carole și-a luat imediat serviciu. Controloare la un supermarket. Jumătate din ce cîștigă ea trebuie dat însă mamei lui Clyve, care îngrijește de cei trei copii ai lor.

Clyve se duce de mai multe ori pe săptămînă să-și caute de lucru la oficiul de plasare. I s-au oferit cîteva servicii. Muncă necalificată. Le-a refuzat.

— Ei nu vor acum oameni calificați — spune el cu amărăciune.

El se gîndește cu îngrijorare că în curînd, ajutorul de șomaj se reduce la minimum — și atunci va trebui să ia orice serviciu i se oferă. Clyve a scris în mai multe locuri, oferindu-și serviciile. N-a reușit nimic.

El vorbește despre oamenii care au rămas fără lucru și „atîrnă" pe colțurile de străzi din Derby. „Despre marea criză din anii '30 eu doar am auzit, de la tatăl meu. A fost rău atunci, nu ? Acum grupurile de șomeri de dimprejur devin zilnic tot mai mari...".

Charles Dalbec, al doilea dintre cei despre care scrie „Mirrorscope", a făcut o carieră strălucită la cunoscuta firmă aviatică „Boeing", în Seattle, Statele Unite. A venit ca tînăr inginer și, după cinci ani de la angajare, el a ajuns conducătorul uneia din echipele care lucrează la „Jumbo-Jet", la noile avioane de pasageri, de mare capacitate.

„Dar, în aprilie, împreună cu cinci dintre oamenii săi, Dalbec — acum în vîrstă de 28 de ani — a primit un preaviz de două săptămîni. De atunci, el a scris în opt locuri pentru a primi o slujbă, dar și acum este tot fără lucru.

Înainte, rămînea mai des în oraș. Își putea permite să plătească un „baby sittar" care să îngrijească cîteva ore de băiatul lor de trei ani, Timothy.

Familia Dalbec locuiește într-un mic apartament cu două camere. Chiria în ultimii doi ani s-a micșorat, dar asta nu bucură. Faptul, paradoxal la prima vedere, este explicat prin exodul șomerilor de la Boeing. Proprietarii caselor, pentru a nu-și pierde chiriașii, micșorează chiriile. Dar și acestea, chiar mai reduse, devin o problemă pentru cei ce au fost concediați.

Compania Boeing obișnuia să plătească salariaților săi tratamentul dentar. Cînd Charles a părăsit uzina, i s-a înmînat o factură de aproape 300 dolari, reprezentînd datoria pentru tratamentul dentar în curs.

Cheltuielile obișnuite făcute la supermarket de Pat, soția lui, s-au înjumătățit și frigiderul e adesea gol.

Charles spune : „Am obținut o licență în știință pentru care am muncit greu ani de zile. Puteam să nu mă ostenesc...".

Economiile pe care reușiseră să le facă se micșorează văzînd cu ochii.

În urmă cu doi ani, cînd a început să se lucreze la noul avion Jumbo-Boeing 747 — 202 000 de oameni care locuiau în regiunea Seattle lucrau pentru Boeing. Pînă la sfîrșitul anului 1971, compania va lucra cu numai 29 500 de oameni.

„Nu-i nici o rușine să fii acuma fără lucru în acest oraș. La oficiul de plasare era azi lume, ca la un miting. Am întîlnit pe toți cei pe care-i supravegheam la Boeing. Vedeți, ne aflăm cu toții în aceeași oală...".

★

Carlo Sardilli este un muncitor specialist în construcții. Are 36 de ani și locuiește la Roma.

Cînd muncește cîștigă destul de bine. „Cînd nu muncește — și asta se întîmplă șase luni în fiecare an — viața e necruțătoare". Carlo este victima unui sistem de asigurări sociale învechit, complicat și haotic. Cinici, mulți italieni îl numesc un „serviciu de non-securitate".

Pentru a se acorda un ajutor de șomaj suficient pentru înfometare, fostul patron al muncitorilor trebuie să fi plătit anterior 54 de cotizații... Dar patronii rareori plătesc toate cotizațiile și Carlo nu primește nici un ajutor.

El locuiește cu soția, Lina, și cei trei copii — Robert 12 ani, Carla 8 ani și Ride 3 ani — într-un apartament cu două camere fără baie.

Dacă vrea să se folosească de complicatul sistem de servicii medicale, Carlo trebuie să plătească două-treimi din costul medicamentelor și consultațiilor medicale. Și asta doar șase luni de la lipirea ultimului timbru de cotizație pe carnetul său de asigurare. În cazul de față, semestrul a trecut deja.

De cînd a rămas șomer, Carlo își sprijină familia cum poate — face orice, muncă necalificată, a lucrat și ca hamal. Mama și soția merg și ele să muncească în gospodăria altor familii, pentru a ajuta la cheltuielile casei, pentru mîncare, pentru chirie, pentru gaze și cheltuielile pentru educația copiilor. Cărțile de școală ale lui Robert au costat mai mult decît cîștiga Carlo într-o săptămînă, atunci cînd nu era șomer...

Clyve Bayliss

EXPERIENȚA CREATOARE A KINCENULUI

Subsolul raionului Kincen, din regiunea muntoasă Taihan, provincia Șansi — R.P. Chineză, este bogat ; se află aici, îndeosebi, abundente zăcăminte de fier și cărbune. O mișcare ce a cuprins masele largi de oameni ai muncii din aceste locuri, a impulsionat inițiativa, ceea ce a dus la accelerarea dezvoltării unor mici dar eficiente industrii. În prezent funcționează o rețea de industrii locale, pusă în slujba agriculturii ; în total, raionul, comunele populare și brigăzile de producție dispun de 1 570 de întreprinderi cu asemenea profil.

Industriile din cuprinsul Kincenului sînt definite ca : „mici", „autohtone", „complete". „Mici" — fiindcă fabricile sau întreprinderile respective sînt de dimensiuni comparativ reduse. Actualmente, în acest raion ființează 30 de topitorii, 152 de mine de huilă, 14 centrale electrice, 459 de cărămidării și întreprinderi pentru fabricarea materialelor de construcție, 50 de fabrici de îngrășăminte chimice, 465 de mici uzine de utilaje (printre care cele ce fabrică și repară utilajele agricole), 55 de mine etc. „Autohtone" — fiindcă metodele de fabricație sînt adesea improvizate ; îmbinînd însă creator procedeele uneori rudimentare cu cele moderne, aceste întreprinderi au realizat produse noi, perfecționate. Li se zic „complete", întrucît uzinele sau întreprinderile — cuprinzînd diferite sectoare ale industriei grele sau ale celei ușoare — se întregesc prin activitățile lor specifice.

În clipa de față, pe teritoriul raionului Kincen se numără 31 de sectoare industriale, cum ar fi : exploatarea minieră, topitoria, oțelăria, industria materialelor de construcție, industria electrică, chimică, construcția mecanică, industria de tricotaje, poligrafică, de hîrtie, tăbăcăria, industria producătoare de articole de fierărie etc., sectoare care, puse în slujba agriculturii, a marii industrii sau a consumatorilor, livrează o largă gamă de produse. Raionul Kincen și-a dezvoltat industriile locale pornind de la principiul : „cantitate, rapiditate, calitate și rentabilitate". Procesul de dezvoltare este următorul : marile uzine dau naștere unora mici, cele vechi unora noi — o adevărată „cascadă" a muncii creatoare.

Fabrica de ouă-praf este o întreprindere mai veche. Profitînd de sezonul mort al producției de bază, muncitorii — folosind echipamentul și fondurile existente — au creat o imprimerie care, încetul cu încetul, a devenit independentă, mărindu-și încontinuu capacitatea de producție. Ei au înființat după aceea, cu titlu experimental, un atelier pentru producerea cimentului care s-a transformat în cele din urmă, de îndată ce s-a completat și perfecționat echipamentul, într-o mică fabrică de ciment. S-a trecut — în subsidiar — și la producerea unor tipuri de conserve. În urma unor cercetări pregătitoare efectuate cu succes, recent s-a hotărît înființarea unei fabrici de sodă.

În aria productivă a unei fabrici de ouă-pudră a luat naștere, după cum s-a văzut, o imprimerie care, la rîndul ei, a generat ateliere de fabricare a unor articole de papetărie ; pe de altă parte, fabrica de ciment a dat naștere uneia „complementare", pentru produse bazate pe oxidul de aluminiu. De asemenea, un atelier de confecții a dat naștere unei fabrici de mase plastice. Toate aceste întreprinderi s-au dezvoltat rapid, cu ajutorul inițial al cîtorva cadre calificate, echipamentul existent în ateliere fiind utilizat cît mai ingenios și completat în desfășurarea procesului de producție.

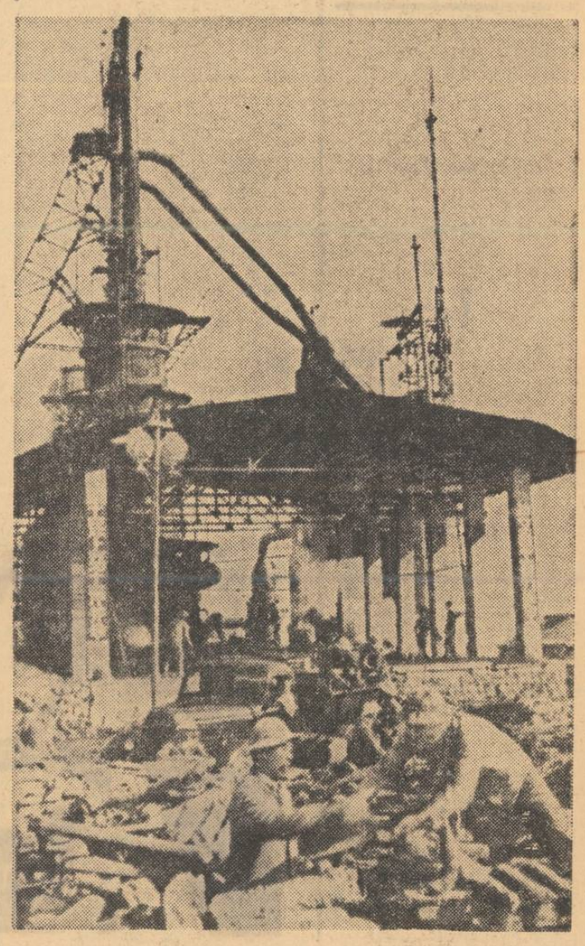

O micro-uzină siderurgică la Kincen

AFACEREA URIAȘULUI DIAMANT „DEEP DENE"

Senzație în lumea marilor negustori de diamante din Franța, Anglia și Elveția. O expertiză științifică care dezvăluie abilitatea unor falsificatori.

În saloanele unui hotel din Geneva a avut loc, nu de mult, vînzarea la licitație a celui mai mare diamant galben din lume, o piatră prețioasă de 104,52 carate. Licitația a făcut vîlvă în lumea marilor negustori de pietre prețioase, deoarece uriașul diamant a fost vîndut cu exorbitanta sumă de aproape 2 000 000 de franci elvețieni. Piatra a fost pusă în vînzare de o cunoscută firmă engleză care o deținea de la un bijutier din Franckfurt pe Main.

În momentul cînd se încheia tranzacția, sucursala din Geneva a casei de pietre prețioase din Paris, care voia să cumpere diamantul, a primit însă indicația expresă de a nu plăti suma respectivă pînă ce nu i se va atesta printr-o expertiză științifică culoarea naturală a bijuteriei. Din acest moment, surprizele s-au ținut lanț. Diamantul a fost predat spre cercetare expertului dr. Gubelin, din Lucerna, care după puțin timp a înapoiat piatra prețioasă împreună cu expertiza științifică. După părerea dr-ului Gubelin diamantul fusese supus „bombardării" unui ciclotron, deoarece spectrul pietrei indica foarte clar distrugerea sistemului său cristalografic. Nu era deci un diamant galben autentic, culoarea lui fiind provocată în mod artificial, ridicîndu-i-se astfel valoarea de peste cinci ori.

Dezvăluirea falsului a provocat imediat refuzul casei franceze de pietre prețioase de a mai cumpăra diamantul. Și atunci, s-a legat acest caz de falsificare, de un altul asemănător petrecut mai de mult...

La Lucerna, orașul unde locuiește dr. Gubelin, afacerea falsului diamant galben denumit „Deep Dene" a provocat senzație. Fiind întrebat de ziariști, expertul a declarat: „Așa cum am mai relatat, pretinsul diamant galben nu este un fals în sensul propriu al cuvîntului, deoarece este un diamant autentic căruia i s-a dat în mod artificial culoarea gălbuie".

În cercurile specialiștilor se relevă faptul că acum s-a dezvăluit o afacere de mari proporții, deoarece cu prilejul licitației nu numai că nu s-a declarat modul de prelucrare al diamantului ci s-au prezentat certificate care-i garantau autenticitatea. Numai flerul casei pariziene de pietre prețioase, care s-a gîndit să ceară expertiza științifică a autenticității culorii diamantului a putut duce la descoperirea falsului. Dacă nu s-ar fi cerut expertiza nimeni n-ar fi putut descoperi diferența dintre un diamant „bombardat" de ciclotron, de unul original. Ce este ciudat, este faptul că pînă la ora actuală nimeni n-a depus nici o plîngere — relatează reporterul ziarului „Tribune de Geneve" — încheindu-și informația cu părerea că nu este exclus ca justiția să ia în mîinile sale această afacere.

DE PRETUTINDENI

Lup sau cîine ?

„Lupii au intrat în Paris" se cîntă într-un cîntec francez. Aceasta este chiar aproape adevărul, ei se află la 130 km. de Paris. Parizienilor nu trebuie să le fie însă teamă că ar putea fi atacați undeva la periferia orașului de lupi. Acești lupi sînt de vînzare și cel ce dorește să devină proprietarul unui asemenea animal n-are decît să se deplaseze la Coucy-les Éppès în departamentul Aisne, unde sînt de găsit.

Claude Tek, proprietarul grădinii zoologice din Coucy les Éppes, a reușit în anul 1964 să încrucișeze o lupoaică cu un cîine ciobănesc german. S-au născut două animale avînd caracteristicile ambilor părinți, numite QUALOUP și CALINE. Încrucișarea unui cîine și a unui lup a reușit încă înainte, însă nici un crescător francez n-a îndrăznit să continue asemenea experiențe. Claude Tek a continuat însă experiențele de încrucișare și a reușit să crească o rasă nouă ce îmbină proprietățile lupului și ale cîinelui. Animalele obținute sînt iuți, sprintene și blînde. Trebuie însă urmărite și supravegheate cu atenție. Dacă lupul ascuns în ele poate deveni un animal domestic, cîinele poate deveni, dimpotrivă, sălbatec. Dacă ar rămîne mai mult timp fără supraveghere, cele două animale s-ar sălbătăci cum este cazul cîinelui sălbatec din Australia, Dingo.

Muzica poate contribui la menținerea unui ritm ridicat de lucru și la atenuarea zgomotelor din jur? Desigur. Metoda aceasta este folosită de cîtăva vreme cu succes de lucrătorii din Laboratorul de muzică funcțională al fabricii de telefoane din Peram (Uniunea Sovietică). Zilnic se transmit patru programe de radio, în funcție de specificul muncii. Celor care lucrează la strunguri, freze și stanțe li se oferă piese muzicale care îi fac să nu ia în seamă prea mult zgomotele din jur. În alte sectoare de activitate, muzica de dans imprimă ritmul necesar procesului de producție. Programele au durat de la 2—5 ore, fiecare. În fotografie două operatoare pregătindu-se pentru o asemenea emisiune.

S-A GĂSIT un craniu de acum un... milion de ani. În excelentă stare de păstrare, acest craniu datînd de aproximativ un milion de ani, a fost descoperit în apropierea lacului Rudolf (Kenya). În aceeași regiune s-a găsit și al doilea craniu din aceeași perioadă. Acest zăcămînt este foarte bogat în vestigii preistorice. S-au descoperit și unelte de piatră a căror vechime merge pînă la două milioane de ani.

O NOUĂ METODĂ de studiere a acționării substanțelor medicamentoase asupra organismului a fost elaborată de un grup de cercetători de la Institutul de farmacologie al Academiei de Științe din Cehoslovacia. Este vorba de farmacibernetică — utilizarea mașinilor electronice de calcul pentru fixarea datelor privitoare la influența medicamentelor asupra sîngelui, sau urinei și stabilirea în baza prelucrării datelor a dozei necesare de medicamente.

ORAȘUL TOKAY — centrul vestitei regiuni viticole din Ungaria — va sărbători în 1972, 900 de ani de la atestarea sa pe hartă. Cu acest prilej vor avea loc importante manifestări.

LA 70 DE KILOMETRI de țărmul Crimeei (Ucraina) în Marea Neagră, geofizicienii sovietici au descoperit o rozătură uriașă a rocilor. Suprafața ei este de circa 700.000 km².

Caracterul rocilor este de așa natură încît specialiștii presupun că vor descoperii aici petrol și gaze. Pentru efectuarea unui foraj de exploatare se și construiește o insulă metalică pe trei piloni. Adîncimea sondei va fi de 3.200 de metri.

ESTE CUNOSCUT că englezilor le place să facă pariuri. Astfel un pariu original a fost cîștigat de un sublocotenent de marină în vîrstă de 33 ani care a trecut „pe jos" Tamisa.

Salvată de la înec de o... focă

Plaja Mării Baltice de la Travemünde (R.F.G.) avea de doi ani un oaspete care stîrnea curiozitatea celor veniți la odihnă: o focă. Animalul se împrietenise cu oamenii așa de mult încît se apropia de ei fără teamă provocînd mai ales bucuria celor mici. Cunoscută sub numele de Robley, foca deveni într-una din zilele sfîrșitului lunii august eroina principală a unui caz ieșit din comun. Iată ce povestește turistul Gustav Grau care venise să facă plajă în aceste locuri : „Mă aflam pe nisip privind valurile uriașe ale mării agitate. Nu departe de mine, foca Robley, se juca pe marginea plajei cu un tînăr, cînd, deodată, se auzirâ strigătele de ajutor ale unei fetițe, tirită de valurile mării spre larg. Tînărul începu imediat să înoate în direcția de unde veneau strigătele de ajutor. Lumea de pe plajă urmărea gata să intervie, drama ce se petrecea în fața lor, cînd foca începu să înoate și ea în direcția fetiței dusă de valuri. În timp ce tînărul ajunse lîngă fetița aflată în pericol, foca apăru și ea în apropierea lor. Plonjă în adînc și apoi se ridică cu spatele susținînd atît pe tînăr cît și pe fetiță, care se urcară pe focă. Servindu-se de coadă ca de o elice, foca înotă spre coastă și ajunse epuizată pe plajă unde-și depuse dubla ei sarcină".

Gestul lui Robley impresionă pînă la lacrimi mulțimea adunată în jurul celor trei eroi. Și atunci, cel ce a relatat faptul de mai sus, aminti tuturor că animalul îndrăgise aceste locuri venind aici în fiecare vară. Dar cel mai semnificativ lucru și-l aminti un pescar și anume că în urmă cu cîteva săptămîni el găsise foca pe malul mării, zăcînd acolo rănită la pintece de cîrligul unei undițe. Atunci se apropie de ea și foca îl lăsă s-o îngrijească. De unde oamenii au dedus că Robley a vrut să-și arate recunoștința pentru faptul că i s-au dat ajutoare atunci cînd a fost bolnavă !...

DEMOSTENE BOTEZ ÎN „EDIȚIE DE AUTOR"

de Boris BUZILĂ

O ediție definitivă, în care ești chemat să refaci dintr-o activitate îndelungată numai ceea ce îți se pare că ar putea înfrunta anii, reprezintă nu numai un **corpus** de scrieri ci și un **alter-ego** al alcătuitorului. Cel puțin aceasta este convingerea lui Demostene Botez ale cărui prime două volume de **Scrieri**, dintr-o serie de zece, au apărut recent, prezentînd selectiv **opera poetică** a scriitorului. Sînt reprezentate, în ordinea cronologică a apariției, plachetele „Munții", „Floarea pămîntului", „Memorial-1916", „Povestea omului", „Zilele vieții", „Cuvinte de dincolo", materia primului volum fiind alcătuită exclusiv din versuri scrise înainte de 23 August 1944. Al doilea volum reține versuri reprezentative din producția poetică de după Eliberare : plachetele „Floarea soarelui", „Versuri alese", „Oglinzi", „Aproape de pămînt", „Na greu' pămîntului".

Cuprinsul primelor două volume de **Scrieri** reprezentînd exclusiv poezia lui Demostene Botez, **alter-ego**-ul de care vorbea titularul acestei ediții „de autor" nu putea fi decît **poetul**. Deci, o confruntare între Demostene Botez, îngrijitorul ediției defintive, și Demostene Botez, poetul.

— *Lista bibliografică a scrierilor dumneavoastră, stimate maestre, începe cu plachета „Munții", alcătuită din șase poezii, reproduse în volumul inițial al ediției Scrieri. Titlul plachetei era inspirat de tristul eveniment al păcii de la Buftea, prin care erau cedați inamicului, care ne impusese această pace nedreaptă — din fericire vremelnică — și munții noștri. Cum vă explicați că această plachetă de opt pagini a fost încununată cu un important premiu al Academiei Române — fiind reținută, cum spunea Duiliu Zamfirescu, dintre „multe versuri pe care le-a produs războiul"* ?

— La cererea lui Ibrăileanu, care scotea atunci ziarul „Momentul", scris în întregime de dînsul și de cîțiva colaboratori apropiați, am compus prima din cele șase poezii care au intrat în placheta „Munții", fără intenția de a realiza un ciclu. Ciclul în întregime l-am completat sub presiunea evenimentului, la succesul versurilor contribuind, cred, faptul că ele se încadrau în tradiția mare a poeziei patriotice, că încercau să slujească, cu mijloacele mele de-atunci, o idee care era a țării întregi : protestul împotriva unei păci nedrepte. Raportul lui Duiliu Zamfirescu pentru acordarea premiului Academiei explica rațiunea pentru care juriul își oprise alegerea asupra plachetei mele, arătînd că din tot ce s-a scris, justificat de acea împreunare tragică pentru țara noastră, din fericire momentană, versurile mele păreau mai izbutite.

Este foarte probabil că la afirmarea lor să fi contribuit și rivna cu care Ibrăileanu s-a pus el însuși în slujba ideii pentru care pledam, care avea atunci amploarea unui vertabil protest național. Dovadă, colecția ziarului „Momentul", din păcate rareori răsfoită, chiar de exegeții marelui critic, colecție din care se poate vedea ipostaza de redutabil publicist patriot a mentorului „Vieții românești".

Dincolo de ceea ce constituia o stare de spirit generală, pentru atitudinea lui Ibrăileanu există cred și un motiv sentimental : era îndrăgostit de Ceahlău, fără să fi fost un drumeț — pe atunci drumeția se făcea mai mult cu piciorul — așa cum știm că era Hogaș. Totuși, în tinerețe, ca student și ca profesor, la începutul carierei, făcuse multe excursii pe Ceahlău cu prietenii.

— *Să rămînem mai departe în sfera poeticii dumneavoastră. Vă recunoașteți în definiția de poet al tristeților provinciale de odinioară* ?

— Mă obligi să repet niște lucruri pe care le-am mai spus, printre altele chiar și în „cuvîntul înainte" al volumului întîi...

— *Cunosc ce-ați scris acolo : mi se pare, totuși, că este un răspuns indirect...*

— În adevăr, mi s-a părut mai convenabilă, mai decentă dacă vrei, replica implicită. Dar nu mă sfiesc s-o spun și altfel... Afirmația la care te referi provine din simplă comoditate : este mult mai la îndemînă să folosești o etichetă intrată în circulație decît să operezi cu formule proprii, cu judecăți de valoare originale. Dovada peremptorie : deși trei pătrimi din ceea ce am scris nu are de loc această notă, clișeul de care ai amintit continuă să mă urmărească pînă în ziua de azi.

S-a mai vorbit de influența lui Bacovia. Se trece cu vederea sau se uită că pe vremea cînd îmi scriam versurile din ciclul „tristeților provinciale", poeziile lui Bacovia nu aveau circulația unei opere susceptibile să determine influențe. De altfel, în ceea ce mă privește, nu-mi recunosc afinități psihice cu poetul „Plumbului".

— *Totuși, cum vă explicați proveniența acelei definiții* ?

— Cum să-ți spun... Eu am trăit la țară, nu numai în anii copilăriei timpurii, ci și multă vreme după aceea. Ca elev de liceu și ca student, îmi petreceam vacanțele în satul meu. Nu mi-a fost străină nici una dintre îndeletnicirile tradiționale ale țăranului ; coseam, seceram, într-un cuvînt făceam toate treburile la cîmp. Vezi cicatricea asta ? Este a unei răni de seceră. Faptul că am trăit din plin această viață a creat în mine un mare atașament pentru țărănime. Dar nu numai atît. Am mîndria să afirm că determinantele majore ale existenței mele își au obîrșia în mediul din care m-am ridicat. O viziune senină, optimistă asupra vieții, onestitatea, tăria de a învinge vicisitudinile, toate acestea sînt însușiri ale oamenilor în rîndul cărora mi-am trăit tinerețea. Și de-odată m-am trezit într-un alt mediu — vorbesc de mediul cu care veneam în contact direct, cel al micii burghezii provinciale, nu al orașului în genere. Chiar fără nici un adaos subiectiv, Iașul acelor ani avea în el destulă dezolare provincială. Atunci s-a produs în mine acea dezrădăcinare al cărei ecou îl poartă poeziile mele din deceniul al treilea, deși sentimentul acesta m-a urmărit toată viața. Și aici au fost stabilite corespondențe literare fortuite. Este adevărat că pe această temă a scris și Goga, dar nu este vorba de nici o influență ci pur și simplu de un sentiment identic cu al acestuia. Poți spune despre un tînăr care scrie poezii de dragoste că este influențat de nu știu ce liric al lumii care a scris la rîndul său poezii de dragoste ?

— *Am vorbit de o definiție pe care o contestați. Dar în formula de poet al omului care caută „să descifreze sensul existenței umane și năzuiește către consonanța morală cu fiecare om și cu omenirea îndeobște" vă recunoașteți* ?

— Definiția, care aparține, mi se pare, lui Cioculescu, este, cred, mai aproape de adevăr. Umanismul poate fi considerat o constantă a poeziei mele.

— *Volumul „Floarea soarelui" se vrea pandantul sau replica la „Floarea pămîntului"* ?

— N-am intenționat așa ceva. „Florea soarelui" mi s-a părut o imagine sugestivă pentru a determina momentul istoric în care a apărut volumul, ca și, în general, ceea ce ne-am obișnuit să numim cu sintagma „anii noștri", și, în același timp, pentru a defini o profesiune de credință.

— *Dați-mi voie să vă citez : „Mai tare-mi bate inima în piept, / Spre viitor tot sufletu-mi îndrept, / Mereu ca floarea soarelui spre soare".*

— Am vrut să fac din această poezie, din toată poezia mea din ultimele două decenii și jumătate, care nu reprezintă pentru mine o etapă cu desăvîrșire nouă, ci continuarea unei permanențe în ceea ce privește filonul umanist, o proclamație de optimism, de adeziune lipsită de echivoc la opera de edificare a societății socialiste. Printre marile înfăptuiri ale acesteia a fost și ridicarea țărănimii la o viață nouă Am dorit din suflet să văd țărănimea pornită pe drumul propășirii și al bunelstări și mi-a fost dat să trăiesc realizarea visului meu, în epoca socialistă, așa cum a conceput acest proces istoric partidul comuniștilor.

— *Ce ați dori să transmiteți tinerei generații de scriitori* ?

— Pentru că ai citat mai înainte o strofă din „Floarea soarelui", îngăduie-mi să-ți răspund tot cu un citat : „Sîntem doi frați, ce n-ar putea uita / Izvoarele din care au băut / Și de mă vezi departe în trecut / E visul meu și-n poezia ta..."

D. GHIAȚĂ : „Țărancă din Baia de Aramă"

BORIS LEONOVICI : „Portret"

DORIO LAZĂR : „Fetiță"

SALONUL ARTELOR FRUMOASE

La început de toamnă, Sala de expoziție a Ateneului găzduiește roadele unui an artistic. S-a deschis aici un salon, cuprinzînd pictură și sculptură, lucrări ale artiștilor din București.

După o vizită făcută prin sălile salonului, rămîi cu ideea că artiștii bucureșteni, în marea lor majoritate, au optat pentru înfățișarea unor subiecte de actualitate. Tematica este strîns legată de realitățile concrete, care nu înseamnă totdeauna București, ci care poate însemna oricare colț din țară. O multitudine de admirabile peisaje industriale demonstrează că ărta nu poate și nu trebuie să fie detașată de munca de creare a bunurilor materiale. Utilizînd simbolul, găsind cele mai adecvate metode de a compune o atmosferă, aceste lucrări pledează pentru o mai frecventă vizitare a unor medii capabile de reflectare artistică. Ne gîndim, în această categorie de lucrări, la șantierul naval de la Galați de Geta Mermeze, lucrare care sugerează înălțimea muncii prin supradimensionarea unor detalii. Șantierul, unde elementul de bază este oțelul, apare într-o pastă de culoare albă, avînd profilurile industriale marcate cu fine linii negre. Tot un șantier naval ne înfățișează și Lucreția Ionescu, un șantier însă în culorii vii, într-o ambianță cromatică originală, asemănătoare oarecum cu atmosfera marină amintind de cea din poeziile lui Minulescu. O cîntărire a cerealelor la o cooperativă agricolă de producție semnează Șerban Zainea, lucrare care ține să pună accentul pe faptul în sine.

Salonul ne prezintă o complexă galerie de chipuri, susținută și de participarea unor artiști cu lucrări mai vechi cum sînt D. Ghiață, Corneliu Baba, Brăduț Covaliu și alții, a căror prezență ridică nivelul calitativ al acestei expoziții. Dar nu despre ei vom vorbi, ci despre alte lucrări, bunăoară de portretul Martei Antonescu, într-o tonalitate de albastru deschis sau de cel al frumoasei Ileana de Lia Szasz, un portret încadrat într-un decor înflorat. În această categorie se situează și reușitele sculpturi, cu chipuri, culminînd cu cel al lui Mac Constantinescu („Cap de dac").

Salonul este și o adevărată pajiște înflorată. Într-o poiană, de pildă, se desfășoară o sărbătorire a lui 1 Mai, pe iarbă verde, executat de Victor Zemlicka, tablou cu acțiune pe nivele, amintind, oarecum de tehnica vechilor iconari.

Evident, există și lucrări mai puțin reușite sau nereușite, care nu exprimă nici o idee ; dar aceste subiecte se autoizolează.

Păcat că publicul nu a avut, cel puțin în zilele de început, un ghid-program, cum se cuvine oricărei expoziții de amploarea și de valoarea celei de la Ateneu.

C. ȘERBAN

Muzeul Bacovia la aniversarea nașterii poetului

Am vizitat casa din București unde timp de aproape un sfert de veac a locuit autorul „Plumbului" și al „Scînteilor galbene". La apariția volumului „Plumb", Macedonski scrisese : **„Poet scump, pe frunte porți / Mîndre foi de aur, / Căci singur, pînă astăzi / Din plumb făcut-ai aur"**. Camera de lucru a poetului este păstrată întocmai cum era în urmă cu 14 ani, cînd acesta a trecut în lumea umbrelor. Pe birou creioanele, stiloul, cutia cu țigări sînt rînduite de parcă Bacovia a plecat de puțin timp din casă. Iată vioara la care poetul compunea adesea melodii după versurile lui Eminescu sau realiza compoziții pe propriile sale texte. Iată și cîteva din desenele realizate de Bacovia sau diverse sculpturi care-l înfățișează. Alături un magnetofon păstrează vocea lui Bacovia recitînd cîteva dintre poeziile sale cele mai frumoase.

„Bacovia a fost scriitorul cel mai modest din cîți am cunoscut, — scria de curînd Zaharia Stancu. **N-a cerut nimănui nimic și niciodată nu s-a gîndit și n-a alergat după ceea ce în cafeneaua literară s-a chemat GLORIE. N-a umblat după glorie, dar gloria a umblat după el..." „Acum se împlinesc 90 de ani de la nașterea aceluia pe care în viața de toate zilele îl chema Gheorghe Vasiliu, dar care în literatura română s-a numit George Bacovia și ne-a lăsat un mănunchi de flori care nu se vor vesteji niciodată, un mănunchi de flori nemuritoare..."**

Gabriel Bacovia, fiul poetului, care este și îndrumător în muzeul memorial, ne-a relatat cîteva amănunte privitoare la manifestările care vor avea loc cu prilejul aniversării. Astfel sînt în curs de apariție, în condiții grafice deosebite, două volume omagiale și anume „Poezii" de Bacovia în seria „Arcade" editată la „Minerva" și un volum de poezii la editura „Cartea Românească", ilustrat de Petre Vulcănescu.

În afară de manifestările care au avut loc de curînd la Casa de cultură a sectorului 5, în sala Asociației oamenilor de artă, la Dalles și la Clubul salariaților din industria alimentară, manifestări la care au participat numeroși scriitori, cîtindu-se versuri dedicate lui Bacovia, între 24 și 26 septembrie se va organiza în județul Ialomița „Zilele Bacovia" — la Slobozia, Călărași și Feteși.

Între 30 septembrie și 3 octombrie, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă din Bacău și a Muzeului de istorie și artă din același oraș, se va desfășura Festivalul literar-artistic „George Bacovia". În cadrul acestuia va avea loc inaugurarea Casei — muzeu „George Bacovia", casă în care a locuit poetul între anii 1892—1934 și unde a creat cea mai importantă parte a operei sale. Renovată, casa-muzeu va cuprinde o expoziție documentară care va înfățișa prin documente, scrisori, manuscrise, lucrări literare, secvențe din viața lui Bacovia. Deschiderea Festivalului va cuprinde un spectacol omagial alcătuit din poeme bacoviene, lieduri pe versurile sale, balet, cu același prilej dezvelindu-se și o statuie în fața căreia se va da un recital. Filarmonica de Stat din localitate va da un concert omagial și se va deschide sesiunea științifică „Viața și opera lui Bacovia". În ceea ce privește manifestările din București aflăm că este gata o expoziție itinerantă George Bacovia, expoziție care va fi prezentată în numeroase școli, instituții, fabrici și cluburi din București, urmînd ca apoi să plece și la Bacău.

În cadrul muzeului din București, la loc de frunte, într-o vitrină specială, sînt expuse operele poetului traduse în limbile engleză, franceză, greacă, maghiară, italiană. Se păstrează, de asemenea, mulajul mîinii poetului, mulaj realizat de verișoara sa, Marioara Grigorescu Vasilovici, cea care a realizat și masca mortuară a lui Bacovia. Sculptorița Milița Pătrașcu a modelat capul poetului, operă realizată în bronz, tot ea făcînd și bustul soților Bacovia. În muzeu se mai află un proiect de monument realizat de Milița Pătrașcu, o machetă în ghips care reprezintă o compoziție prezentîndu-l pe Bacovia în mijlocul mulțimii.

Autoportretul poetului realizat în 1956

De la Bacovia au rămas și mai mult de o sută de desene realizate în tuș, peniță sau creion, care astăzi sînt la Biblioteca Academiei, desene puțin cunoscute de public, ele prezentînd un aspect inedit al activității poetului.

În final, reproducem cîteva dintre ultimele gînduri ale lui Bacovia, relatate de fiul său :

„Am scris și eu niște poezii, realități trăite, singurătăți de provincie, tablouri din mediul meschin de tîrg și chiar unele poezii cu note sociale... Pasteluri de metropolă uneori, melodii interioare și foarte adesea tonalități ce pentru unii păreau suspecte cu al meu aspect. Mare este deosebirea de tipărire a volumului meu de azi „Plumb", față de tipărirea „Scînteilor galbene", dinainte, imprimată pe hîrtie de împachetat măsline !... A fost cale lungă și grea pentru opera mea. Scrisul, arta, cultura în general, azi se cinstesc cum trebuie."

Simion SĂVEANU

Muzeul memorial „George Bacovia" se află pe strada George Bacovia nr. 63. MIJLOACE DE VIZITARE: tramvaie: 7, 12, 17, autobuz 75; troleibuze: 82 și 87. ORELE DE VIZITARE: 11 — 19 în fiecare zi, afară de luni. Joi intrarea gratuită pentru elevi și studenți, între orele 11 — 13.

DOCUMENTE INEDITE PRIVIND FAIMA LUI MIHAI VITEAZUL

După cum se știe, începînd cu anul 1595, multe din faptele de arme și din acțiunile diplomatice întreprinse de Mihai Viteazul au fost consemnate în tipărituri ocazionale apărute în mai toate țările din apusul și centrul Europei.

Interesul acordat în Spania lui Mihai Viteazul nu a fost neglijabil, acest lucru fiind probat și de rapoartele amănunțite trimise la curtile lui Filip al II-lea și al III-lea de către Don Iniigo de Mendoza, ambasador la Veneția și Don Guillén de San Clemente, ambasador la Viena și Praga.

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România este în posesia a două tipărituri ocazionale de informare asupra actualității, apărute în Spania la sfîrșitul veacului al XVI-lea și care cuprind știri despre Mihai Viteazul.

Apărut la Saragosa în 1599, primul „ziar" informează cititorul spaniol despre o serie de evenimente din prima jumătate a anului 1595. La sfîrșitul acestui aviso este făcută urarea „ca ostenelile acestui neam (al românilor — n.n.)... să urmeze înainte, cu așa de cinstite victorii...". Titlul comprimat al „ziarului" din care am citat este următorul : Aviso venido por via de Roma en veynte y seys de Março, de mil y quinientos y nonento y niseal, de la felicissima victoria que nuestro Senor ha sido setvido dar al Baynoda de la Valachia contra los Turcos... *En Çaragoça, por Iuan de Valdiuelso, M.D. XCIX (1599), în 4° de 4 foi („Aviz venit pe calea Romei, în ziua de douăzeci și șase martie din anul o mie cinci sute nouăzeci și nouă, al prea fericitei izbînzi pe care Domnul nostru a binevenit să o dea voievodului Valahiei...". La Saragoza, prin Juan Perez din Valdivelso, M.D. XCIX).*

După toate probabilitățile, exemplarul din posesia Bibliotecii Academiei este unicul care s-a păstrat, lucrările bibliografice fundamentale neînregistrînd titlul acestui aviso.

Cealaltă tipăritură neperiodică de informație asupra actualității, reprezintă versiunea spaniolă a unui aviso apărut la Roma în 1600 și descrie alte izbînzi ale gloriosului domn. Republicată și utilizată mult de istoriografia românească, în forma sa originală italiană, această plachetă cuprinde poate cea mai măgulitoare apreciere făcută asupra lui Mihai vreodată : „Dacă a fost vreodată vreun principe în lume demn pentru gloria faptelor eroice săvîrșite de el, acesta este domnul Mihai, principele valahilor..."

Una din plachetele aflate în posesia Academiei Republicii Socialiste România

Dinu A. DUMITRESCU

CADRAN

În ultimul timp sînt de semnalat cîteva apariții valoroase editate de „Electrecord". discuri care răspund tot mai mult așteptărilor celor cărora li se adresează.
Iată cîteva :

Întîlnire cu România

Aceste „întîlniri cu România" sînt discuri folclorice, reprezentative, avînd ca obiect ilustrarea muzicală a unor regiuni folclorice din țară. Prezentarea lor este făcută, pentru turiștii străini, în limbile franceză și engleză.

Ultima „întîlnire" este intitulată „Maramureș II", cuprinzînd piese interpretate de o orchestră condusă de George Vancu, avînd ca soliști pe Ion Petreuș, Gh. Turda, Titiana Mihali (voce) și Ștefan Petreuș și Gh. Stîngău (vioară).

Gheorghe Zamfir

Virtuosul naist Gheorghe Zamfir, a cărui faimă s-a dus departe, peste hotare, apare cu un nou disc, cuprinzînd cele mai mari reușite ale sale.

Toni Iordache

Discul cuprinde cîntece executate la țambal, interpretate cu o orchestră condusă de Gh. Zamfir. Turneele făcute în țară și peste hotare (U.R.S.S., Ungaria, Anglia, Franța, Suedia, Norvegia, Bulgaria etc.) au fost încununate de un remarcabil succes.

Uverturi românești

O mult așteptată și, credem, bine apreciată apariție : discul cuprinzînd : „Uvertura națională moldavă" de Al. Flechtenmacher, Uvertura „Moldova" de Eduard Caudella, Uvertura „Ștefan cel Mare" de Iacob Mureșianu, Uvertura națională de Gh. Stephănescu, autorul primei simfonii românești.

Istoria muzicii universale

Este al patrulea disc din această serie pe care compozitorul și muzicologul Zeno Vancea îl scoate. Discul înfățișează, prin exemple bine alese, opera și genurile muzicii vocal-simfonice ale secolelor XVII și XVIII.

VARNA '71 — FESTIVALUL NAȚIONAL AL FILMULUI BULGAR ÎN EDIȚIE JUBILIARĂ

Spre deosebire de înfruntările internaționale, care revelează filme și personalități lansează vedete și școli cinematografice, un festival național este un moment analitic pentru cinematografia respectivă, un moment de stabilire a nivelului estetic atins, pragului valoric depășit. La cea de-a zecea ediție a sa, festivalul de la Varna s-a străduit să ofere o imagine cît mai completă a cinematografiei bulgare în acest an. Astfel, am putut vedea alături de lung-metrajul artistic, filme de animație desenată sau cu păpuși, documentar sociologic și de știință popularizată, scurt-metraje portret sau istorice, pelicule de televiziune. Poate din dorința de a oferi o imagine cît mai completă, criteriile de selecție au suferit uneori de prea mare îngăduință și filme mai puțin semnificative, au apărut alături de valori efective.

Se impune, ca o constatare de mare importanță pentru evoluția lung-metrajului artistic bulgar, faptul că majoritatea filmelor din acest an tratează teme contemporane, așa cum este cea a relațiilor dintre generații în „Păcătosul necesar" (regia : Borislav Șaraliev) sau cea a permanentei aspirații spre perfecțiune interioară în „Călătorie în furie" — al aceluiași Borislav Șaraliev, care a cucerit diverse premii internaționale și probabil, din acest motiv, i-a făcut loc în palmares filmului realizat de Donio Donev „Cei trei proști", de altfel o caricatură agreabilă și plină de umor.

Bogat reprezentat în festival, documentarul n-a depășit media profesionalismului și inspirației decît prin „Spre oraș" (scenariul Ivan Stoianovici și Veselina Gherinska, semnatară și a regiei), tentativă sinceră de a angaja un dialog asupra complexei probleme a migrației de la sate spre oraș, film încununat de altfel cu premiul pentru documentar. Dintre filmele-portret a reținut atenția juriului și a publicului cel datorat Ladei Boiadjieva, „Demnitate", închinat eroului bulgar Todor Anghelov, luptător în Spania, colonel în rezistența belgiană, ucis apoi de hitleriști în fortul Breendonk.

Prin întreaga-i desfășurare, festivalul a demonstrat constanta și activa preocupare a cineaștilor bulgari pentru probleme din actualitate, pentru cea ce relevă mai semnificativ viața de fiecare zi și această preocupare este un mare cîștig pentru o cinematografie națională, ce nu se poate afirma în afara ardentei contemporaneități.

Florica ICHIM

Borislav Șaraliev, „Aricii se nasc fără țepi" (regia : Dimitri Petrov) apare ca variantă originală și plină de umor a confruntării dintre generații urmărind totodată analiza sensibilității celor mici, în timp ce „Păsările se reîntorc" (regia : Zaharia Jandov) este un eseu poetic al simbiozei dintre om și natură. Filmele cu temă istorică incită la reflecții în actualitate, cum se întîmplă cu scheciurile cinematografice „Conștiința goală" (regia : Milen Nikolov) și „Examen" al tînărului debutant Gheorghi Dulgherov. Aceste două ultime filme, precum și „Sfîrșitul cinteculuI", prezentat în afara concursului, poartă pe generic numele scriitorului Nikolai Haitov, încununat cu „premiul pentru scenariu", personalitate artistică dosebită, cu meșteșug al dramaturgiei filmice, cu știința extragerii și recreării specificului național, căruia cei doi tineri regizori i-au împlinit valențele poetice, oferind spectatorilor cele mai interesante filme din festival, prilejuind totodată impresionante creații actoricești mult experimentatului Konstantin Kotev („premiul pentru interpretare masculină"), dar și debutantului Filip Trifonov.

De mult afirmată pe plan internațional, animația bulgară pare a fi în acest moment într-o etapă de căutări, marcată prin vizibila dorință de a se reîmprospăta. N-am avut prilejul vizionării unor filme-evenimente, în schimb cîteva dintre ele au depus mărturie pentru talentul și personalitatea creatorilor. De departe cel mai interesant prin satira sa de natură poetică mi s-a părut „Moștenitorii", datorat lui Ivan Veselinov, care

Imagine din filmul „Călătorie în furie" regizat de Borislav Șaraliev cu Dorothea Tonceva în rolul principal

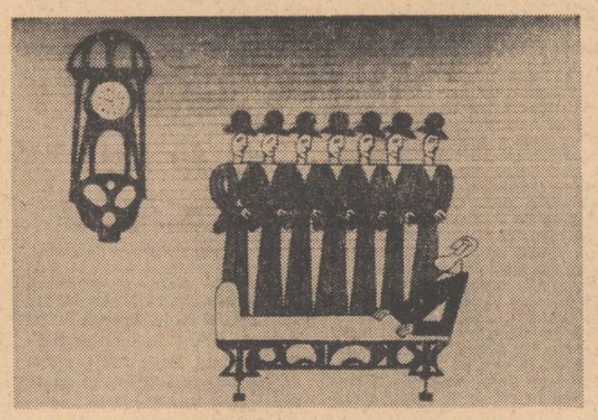

Secvență din filmul de animație „Moștenitorii" de Ivan Veselinov

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 26 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 8,30 Sport și sănătate: 9,00 Matineu duminical pentru copii; Film serial: Sebastian și misterul epavei (I); 10,00 Viața satului; 11,15 Albumul compozitorilor români: Gherase Dendrino; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Emisiune în limba maghiară; 14,00 Fotbal : Steaua—F.C. Argeș; 15,30 Polo pe apă: România — SUA și România — Italia (înregistrări de la Hvar); 16,20 Box : Finalele turneului internațional de la Ostrava; 16,45 Postmeridian. Magazin; 18,10 Planeta giganților; 19,00 Vetre folclorice: Bistrița-Năsăud; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Pe locul viitoarelor orașe; 20,20 Film artistic : Asasinul din cartea de telefon, cu Fernandel; 21,50 „Zi-le d-alea, de-ale noastre"; 22,45 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II : 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii; 20,30 Bucureștiul necunoscut; 20,50 Teatru liric TV; 21,40 Buletin de știri; 21,45 Săptămîna culturală bucureșteană; 21,55 Cîntă Marie Laforet; 22,10 Film serial: Urmărirea — episodul VI, (reluare).

LUNI 27 SEPTEMBRIE

18,00 Muzică populară; 18,15 Ecranul; 18,45 Stop cadru; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,10 Te laud și te apăr și te cînt, emisiune literar muzicală; 20,40 „Aghiotantul excelenței sale" (III); 21,20 Prim plan: Alexandru Popescu, primarul municipiului Pitești ; 21,50 Parada vedetelor; 22,20 Din țările socialiste; 22,35 Telejurnal.

MARȚI 28 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 13,00 Emisiune literară, „Tradiție și actualitate"; 18,15 Brățara de aur; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 Momente din istoria teatrului. Richard al III-lea; 22,40 Cincisprezece minute cu Amalia Rodrigues; 22,55 Oameni și fapte; 23,10 Telejurnal;

PROGRAMUL II : 20,15 Tineri interpreți ; 20,35 Desene animate; 20,45 Universitaria; 21,00 Bloc notes; 21,15 Buletin de știri; 21,20 Slagăre de pretutindeni; 21,55 Cărți și idei; 22,25 Film serial : Oameni în luptă (II).

MIERCURI 29 SEPTEMBRIE

18,40 Fotbal: Spartak Trnava — Dinamo București (Transmisie directă de la Trnava); 18,30 Mult e dulce și frumoasă; 18,50 Confruntări; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Ancheta TV: Sentimentalism, neutralism, tiranie — vicii ale pedagogiei familiale; 20,40 Telecinemateca: Declinul familiei Amberson. Regia: Orson Welles; 22,15 Teleglob: Imagini din R.P. Chineză; 22,35 Refrene fără vîrstă; 22,50 Telejurnal.

JOI 30 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 14,55 Fotbal: Rapid — A.C. Napoli (meci retur în Cupa U.E.F.A.); 16,50 Polo pe apă : România — Ungaria; 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,30 La volan; 18,50 Timp și anotimp în agricultură; 19,10 Ce trebuie să știm despre hepatita epidemică; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 Panoramic științific; 20,45 Pagini de umor. Stan și Bran — buclucași; 21,25 Cadran internațional; 22,10 Gala interpreților: Maia Plisețkaia; 22,35 Întrepretul săptămînii : Gigi Marga; 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 „Meșterul Manole" de Gheorghe Dumitrescu (primă audiție); 21,15 Buletin de știri; 21,20 Punct-contrapunct; 21,50 Viața economică a Capitalei; 22,10 Planeta giganților.

VINERI 1 OCTOMBRIE

13,00 Căminul; 18,50 Lumea copiilor; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Cronica politică internă; 20,15 Muzică ușoară; 20,30 Film artistic: Muntele tigrului e luat cu asalt — o producție a studiourilor chineze; 22,35 Imagini din R.P. Chineză; 22,45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 2 OCTOMBRIE

16,15 Emisiune în limba germană; 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,15 Tele-enciclopedia; 21,00 Săptămîna internațională; 21,10 Film serial : Atomiștii. Episodul II: „Accidentul"; 22,10 Teledivertisment; 22,50 Telejurnal și sport; 23,10 Seară de romanțe.